Herkese lazım olan İman

Hüseyn Hilmi Işık

Hakîkat Kitâbevi Yayınları No: 3

HERKESE LÂZIM OLAN ÎMÂN

Mevlânâ Hâlid-i Bağdâdî

Hâzırlayan

Hüseyn Hilmi Işık

Yüzonsekizinci Baskı

Hakîkat Kitâbevi
Darüşşefeka Cad. No: 53 P.K.: 35 **34083**
Fâtih-İSTANBUL
Tel: 0212 523 45 56-532 58 43 Fax: 0212 523 36 93
http://www.hakikatkitabevi.com.tr
e-mail: bilgi@hakikatkitabevi.com.tr
HAZİRAN-2017

İÇİNDEKİLER

Baskı: İhlâs Gazetecilik A.Ş.
Merkez Mah. 29 Ekim Cad. İhlâs Plaza No: 11 A/41
34197 Yenibosna-İSTANBUL Tel: 0.212.454 30 00

ISBN: 975-92119-0-4

(Sübhânallahi ve bi-hamdihi sübhânallahil-azîm). Bu kelime-i tenzîhi sabâh ve akşam yüz kerre okuyanın günâhları afv olur. Bir dahâ günâh işlemekden muhâfaza olunur. Bu düâ, **(Mektûbât Tercemesi)** kitâbının 307 ve 308.ci mektûblarında yazılıdır. Bütün derdlerin giderilmesine de sebeb olur.

— I —

HERKESE LÂZIM OLAN ÎMÂN

[Îmân ve İslâm]

ÖNSÖZ

Besmeleyle başlıyalım kitâba,
Allah adı en iyi bir sığnakdır.
Ni'metleri sığmaz ölçü hisâba,
Çok acıyan, afvı seven bir rabdır!

Allahü teâlâ, dünyâda bütün insanlara acıyor. Muhtâc oldukları şeyleri yaratıp, herkese gönderiyor. Ebedî se'âdete kavuşduran yolu gösteriyor. Nefslerine, kötü arkadaşlara, zararlı kitâblara ve yabancı radyolara aldanarak, bu se'âdet yolundan ayrılanlardan, küfr ve dalâlet yoluna sapanlardan, pişmân olup, afv dileyenleri hidâyete kavuşduruyor. Bunları ebedî felâketden kurtarıyor. Azgın, zâlim olanlara bu ni'metini ihsân etmiyor. Onları, beğendikleri, istedikleri küfr yolunda bırakıyor. Âhiretde, Cehenneme gitmesi gereken mü'minlerden, dilediğini, ihsân ederek afv edecek, Cennete kavuşduracakdır. Her canlıyı yaratan, her vârı, her ân varlıkda durduran, hepsini, korku ve dehşetden koruyan, yalnız Odur. Böyle bir Allahın şerefli ismine sığınarak, ya'nî Ondan yardım bekliyerek bu kitâbı yazmağa başlıyoruz.

Allahü teâlâya hamd olsun. Onun sevgili Peygamberi Muhammed aleyhisselâma salât ve selâm olsun. O yüce Peygamberin temiz Ehl-i beytine ve âdil, sâdık Eshâbının herbirine, hayrlı düâlar olsun.

Hamd, bütün ni'metleri Allahü teâlânın yaratıp gönderdiğine inanmak ve söylemek demekdir. Şükr, bütün ni'metleri islâmiyyete uygun kullanmak demekdir.

İslâm dîninin inançlarını, emrlerini ve yasaklarını bildiren binlerce kıymetli kitâb yazılmış, bunların çoğu, yabancı dillere çevrilerek, her memlekete yayılmışdır. Buna karşılık, bozuk düşünceli, kısa görüşlü kimseler ve ingiliz câsûslarına aldanmış olan câhil din adamları, zındıklar, her zemân, islâmın fâideli, feyzli ve ışıklı ahkâmına, ya'nî emrlerine, yasaklarına saldırmış, onu lekelemeğe, değişdirmeğe, müslimânları aldatmağa uğraşmışlardır.

İslâm âlimlerinin şimdi de, dünyânın hemen her yerinde, islâm i'tikâdını yaymağa, savunmağa çalışdıkları şükrânla görülmekdedir. İslâmiyyeti Eshâb-ı kirâmdan işiterek, kitâblara yazan doğru yolun âlimlerine ***(Ehl-i sünnet âlimleri)*** *denir. Ehl-i sünnet âlimlerinin kitâblarını okumamış veyâ anlıyamamış, tektük kimsenin, Kur'ân-ı kerîmden ve hadîs-i şerîflerden yanlış ma'nâlar çıkararak, uygunsuz konuşmaları ve yazıları da görülüyor ise de, böyle sözler ve yazılar, müslimânların sağlam îmânı karşısında, eriyip gitmekde, sâhibinin bilgisizliğini göstermekden başka te'sîri olmamakdadır.*

Müslimân olduğunu söyliyen veyâ cemâ'at ile nemâz kılarken görülen bir kimsenin müslimân olduğu anlaşılır. Sonra, bunun bir sözünde, yazısında veyâ bir hareketinde, Ehl-i sünnet âlimlerinin bildirdikleri îmân bilgilerine uymıyan birşey görülürse, bunun küfr veyâ dalâlet olduğu kendisine anlatılır. Bundan vazgeçmesi, tevbe etmesi söylenir. Kısa aklı, bozuk düşüncesi ile cevâb verip vazgeçmezse, bunun sapık veyâ mürted olduğu yâhud ingiliz kâfirlerine satılmış olduğu anlaşılır. Nemâz kılsa, hacca gitse, her ibâdeti ve iyiliği yapsa da, bu felâketden kurtulamaz. Küfre sebeb olan şeyden vazgeçmedikce, bundan tevbe etmedikce müslimân olamaz. Her müslimân, küfre sebeb olan şeyleri iyi öğrenerek, mürted olmakdan korunmalı, kâfir olanları ve müslimân görünen zındıkları ve ingiliz câsûslarını iyi tanıyıp, zararlarından sakınmalıdır.

Kur'ân-ı kerîmden ve hadîs-i şerîflerden, yanlış, bozuk ma'nâlar çıkarılacağını, böylece yetmişiki dürlü sapık müslimân fırkanın türeyeceğini, Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" efendimiz haber vermişdir. ***(Berîka)*** *ve* ***(Hadîka)*** *kitâbları, bu hadîs-i şerîfi,* ***(Buhârî)*** *ve* ***(Müslim)*** *kitâblarından alarak, açıklamakdadırlar. Büyük islâm âlimi ve din profesörü adı altında ortaya çıkmakda olan bu sapık fırkalardaki kimselerin kitâblarına, konferanslarına aldanmamalı, bu din, îmân hırsızlarının tuzaklarına düşmemek için, çok uyanık olmalıdır. Bu câhil müslimânlardan başka, komünistlerle masonlar bir yandan, hıristiyan misyonerleri ve ingilizlere satılmış olan vehhâbîler ile yehûdî siyonistleri de bir yandan, yeni yeni üsûllerle, müslimân yavrularını aldatmağa çalışıyorlar. Uydurma yazılar, filmler, tiyatrolar ve radyo, televizyon neşriyyâtı ile, islâmı ve îmânı yok etmeğe uğraşıyorlar. Bu yolda milyarlarca lira harc ediyorlar. İslâm âlimleri "rahime-hümullahü teâlâ", bunların hepsine gerekli cevâbları önceden yazmışlar, Allahü teâlânın dînini, huzûr ve kurtuluş yolunu bildirmişlerdir.*

Hakîkî âlimlerden, büyük islâm âlimi, mevlânâ Hâlid-i Bağdâdî Osmânînin "kuddise sirrûh" ***(İ'tikâdnâme)*** *kitâbını seçdik. Bu kitâb, Kemâhlı merhûm hâcı Feyzullah efendi tarafından türkçeye terceme edilerek* ***(Ferâid-ül-fevâid)*** *ismi verilmiş ve hicrî 1312 senesinde Mısrda tab' edilmişdir. Bu tercemeyi sâdeleşdirerek,* ***(Herkese Lâzım Olan Îmân)*** *adını verdik. Birinci baskısı 1966 da yapıldı. Yapdığımız*

*açıklamaları, kitâbdan ayırmak için, köşeli parantez [ ] içine koyduk. Neşr olunmasını nasîb etdiği için, Allahü teâlâya sonsuz hamd ve şükrler olsun! Bu tercemenin fârisî olan aslı, İstanbul Üniversitesi kütübhânesinin (İbnül Emîn Mahmûd Kemâl beğ) kısmında **(İ'tikâdnâme)** ismi ile F. 2639 numarada mevcûddur. Türkçe tercemesini **(Hakîkat Kitâbevi)**, **(Îmân ve İslâm)** ismi ile basdırmışdır.*

***(Dürr-ül-muhtâr)** kitâbının sâhibi fazîletli Alâüddîn-i Haskefî "rahime-hüllahü teâlâ", kâfirin nikâhı bahsi sonunda diyor ki, (Nikâhlı müslimân bir kız bâliga olduğu zemân, müslimânlığı bilmezse, nikâhı bozulur. [Ya'nî mürted olur.] Allahü teâlânın sıfatlarını ona bildirmelidir. O da, tekrâr etmeli ve bunlara inandım demelidir). İbni Âbidîn, bunu açıklarken diyor ki, (Kız küçük iken; anasına, babasına tâbi' olarak müslimândır. Bâliga olunca, anasının, babasının dînine tâbi' olması devâm etmez. İslâmiyyeti bilmeyerek bâliga olunca, mürted olur. Îmân edilecek altı şeyi öğrenip inanmadıkça ve islâmiyyete uymak lâzım olduğuna inanmadıkça, **(Kelime-i tevhîd)** söylese, ya'nî **(Lâ ilâhe illallah, Muhammedün resûlullah)** dese de, müslimânlığı devâm etmez. **(Âmentü billâhi...)** de bulunan altı şeyi öğrenip, bunlara inanması ve Allahü teâlânın emrlerini ve yasaklarını kabûl etdim demesi lâzımdır). İbni Âbidînin bu sözünden anlaşılıyor ki, bir kâfir, Kelime-i tevhîd söyleyince ve bunun ma'nâsına kısaca inanınca, o anda müslimân olur. Fekat, her müslimân gibi, bunun da, imkân bulunca, **(Âmentü billâhi ve Melâiketihi ve Kütübihi ve Rüsülihi vel Yevmil-âhiri ve bil Kaderi hayrihi ve şerrihi minallahi teâlâ vel-ba'sü ba'delmevti hakkun, eşhedü en lâilâhe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abdühü ve resûlühü)** diye Âmentünün esâslarını ezberlemesi ve ma'nâsını ve islâm bilgilerinden kendisine lâzım olanları iyice öğrenmesi lâzımdır. Bir müslimân çocuğu da, bu altı şeyi ve islâm bilgilerini öğrenmez ve inandığını söylemezse, âkıl ve bâlig olduğu zemân, mürted olur. Îmân etdikden sonra, **(İslâm bilgileri)**ni, ya'nî farzları, harâmları, abdesti, guslü ve nemâz kılmasını ve avret mahallini örtmesini hemen sorup öğrenmesi de farz olur. Sorduğu kimsenin öğretmesi veyâ hakîkî din kitâbı bildirmesi, buna da farz olur. Soracak kimseyi veyâ kitâbı bulamazsa araması farz olur. Aramazsa kâfir olur. Buluncaya kadar bilmemesi özr olur. Farzları vaktinde yapmıyan ve harâm işliyen Cehennemde azâb görecekdir. Îmânın altı esâsı üzerinde, bu kitâbımızda geniş bilgi vardır. Her müslimân bu kitâbı iyi okumalı ve çocuklarının ve bütün tanıdıklarının okumaları için gayret etmelidir. Avret mahalli 475.ci sahîfede yazılıdır.*

Kitâbımızda, âyet-i kerîmelerin ma'nâlarını yazarken, (Meâlen buyuruldu) denilmekdedir. (Meâlen) demek, (tefsîr âlimlerinin bildirdiklerine göre) demekdir. Çünki, âyet-i kerîmelerin ma'nâlarını, yalnız Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" anlamış ve Eshâbına bildirmişdir. Tefsîr âlimleri, bu hadîs-i şerîfleri münâfıkların ve ingiliz kâfirlerine satılmış olan zındıkların, ya'nî mezhebsiz din adamlarının

uydurdukları hadîslerden ayırmışlar, bulamadıkları hadîs-i şerîfler için, tefsîr ilmine uyarak, âyet-i kerîmelere kendileri ma'nâ vermişlerdir. Arabca bilen, fekat tefsîr ilminden haberi olmayan din câhillerinin anladıklarına ***(Kur'ân tefsîri)*** *denilmez. Bunun için, hadîs-i şerîfde,* ***(Kur'ân-ı kerîme kendi anladığına göre ma'nâ veren, kâfir olur)*** *buyuruldu.*

Allahü teâlâ, hepimizi, Ehl-i sünnet âlimlerinin bildirdiği doğru yolda bulundursun! İslâm câhillerinin ve büyük islâm âlimi gibi ismler taşıyan mezhebsizlerin, münâfıkların yaldızlı, sinsi yalanlarına aldanmakdan korusun! Âmîn.

Hakîkat Kitâbevinin neşr etdiği bütün kitâblar, her dilde olarak Internet vâsıtası ile bütün dünyâya yayılmakdadır.

Mîlâdî sene	**Hicrî şemsî**	**Hicrî kamerî**
2001	**1380**	**1422**

TENBÎH: Misyonerler, hıristiyanlığı yaymağa, yehûdîler, Talmûtu yaymağa, İstanbuldaki Hakîkat Kitâbevi, islâmiyyeti yaymağa, masonlar ise, dinleri yok etmeğe çalışıyorlar. Aklı, ilmi ve insâfı olan, bunlardan doğrusunu iz'ân, idrâk eder, anlar. Bunun yayılmasına yardım ederek, bütün insanların dünyâda ve âhıretde se'âdete kavuşmalarına sebeb olur.

Bugün, dünyâda bulunan müslimânlar, üç fırkaya ayrılmışdır. Birinci fırka, Eshâb-ı kirâmın yolunda olan, hakîkî müslimânlardır. Bunlara **(Ehl-i sünnet)** ve **(Sünnî)** ve **(Fırka-i nâciyye)**, Cehennemden kurtulan fırka denir. İkinci fırka, Eshâb-ı kirâma düşman olanlardır. Bunlara **(Şî'î)** ve **(Fırka-i dâlle),** sapık fırka denir. Üçüncüsü, sünnîlere ve şî'îlere düşman olanlardır. Bunlara **(Vehhâbî)** ve **(Necdî)** denir. Çünki bunlar, ilk olarak, Arabistânın Necd şehrinde meydâna çıkmışdır. Bunlara **(Fırka-i mel'ûne)** de denir. Çünki, bunların müslimânlara kâfir dedikleri, **(Se'âdet-i Ebediyye)** ve **(Kıyâmet ve Âhıret)** kitâblarımızda yazılıdır. Peygamberimiz böyle söyliyenlere la'net etmişdir. Müslimânları bu üç fırkaya parçalayan, yehûdîlerle ingilizlerdir.

Her mü'min, nefsini tezkiye için, ya'nî yaratılışında bulunan câhillikden ve günâhlardan temizlenmek için, her zemân **(Lâ ilâhe illallah)** okumalı ve kalbini tasfiye için, ya'nî nefsinden ve şeytândan ve kötü arkadaşlardan ve zararlı, bozuk kitâblardan gelmiş olan, küfr ve günâhlardan kurtulmak için, **(Estagfirullah)** okumalıdır. İslâmiyyete uyanın ve günâhlarına tevbe edenin düâları kabûl olur. Nemâz kılmıyanın, açık kadınlara ve avret yeri açık olanlara bakanın, harâm yiyip içenin, islâmiyyete uymadığı anlaşılır. Bunun düâları kabûl olmaz. Son sahîfedeki ilâveyi okuyunuz!

– 1 –

BAŞLANGIÇ

Mevlânâ Hâlid-i Bağdâdî “kaddesallahü teâlâ sirrehül’azîz”, kitâbına başlamadan önce, **İmâm-ı Rabbânî Ahmed Fârûkî Serhendî “rahmetullahi aleyh”**’in **(Mektûbât)** kitâbının üçüncü cildinin onyedinci mektûbunu yazarak, kitâbına zînet ve bereket vermek istemişdir. **İmâm-ı Rabbânî** “kuddise sirruh”[1], bu mektûbunda buyuruyor ki:

Mektûbuma Besmele ile başlıyorum. Bizlere her ni’meti gönderen ve en büyük ni’met olarak, müslimân yapmakla şereflendiren ve Muhammed aleyhisselâma ümmet kılmakla kıymetlendiren, Allahü teâlâya hamd ve şükrler olsun!

İyice düşünmeli ve anlamalıdır ki, herkese her ni’meti gönderen, yalnız Allahü teâlâdır. Herşeyi var eden, ancak Odur. Her varlığı, her ân varlıkda durduran hep Odur. Kullardaki üstün ve iyi sıfatlar, Onun lutfü ve ihsânıdır. Hayâtımız, aklımız, ilmimiz, gücümüz, görmemiz, işitmemiz, söyliyebilmemiz, hep Ondandır. Saymakla bitirilemiyen çeşidli ni’metleri, iyilikleri gönderen hep Odur. İnsanları güçlüklerden, sıkıntılardan kurtaran, düâları kabûl eden, derdleri, belâları gideren hep Odur. Rızkları yaratan ve ulaşdıran yalnız Odur. İhsânı o kadar boldur ki, günâh işliyenlerin rızkını kesmiyor. Günâhları örtmesi o kadar çokdur ki, emrini dinlemiyen, yasaklarından sakınmıyan azgınları, herkese rezîl ve rüsvâ etmiyor ve nâmûs perdelerini yırtmıyor. Afvı ve merhameti o kadar çokdur ki, cezâyı ve azâbı hak edenlere azâb vermekde acele etmiyor. Ni’metlerini, ihsânlarını, dostlarına ve düşmanlarına saçıyor. Kimseden birşey esirgemiyor. Bütün ni’metlerinin en üstünü, en kıymetlisi olarak da, doğru yolu, se’âdet ve kurtuluş yolunu gösteriyor. Yoldan sapmamak ve Cennete girmek için teşvîk buyuruyor.Cennetdeki sonsuz ni’metlere, bitmez, tükenmez zevklere ve kendi rızâsına, sevgisine kavuşabilmemiz için, sevgili Peygamberine “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” uymamızı emr ediyor. İşte, Allahü teâlânın ni’metleri güneş gibi meydândadır. Başkalarından gelen iyilikler, yine Ondan gelmekdedir. Başkalarını vâsıta kılan, onlara iyilik yapmak isteğini veren, onlara iyilik yapabilecek gücü, kuvveti veren, yine Odur. Bunun için, her yerden, herkesden gelen ni’metleri gönderen hep Odur. Ondan başkasından iyilik, ihsân beklemek, emânetciden, emânet olarak birşey istemeğe ve fakîrden sadaka istemeğe benzer. Bu sözlerimizin, yerinde ve doğru olduğunu, câhil olanlar da, âlimler gibi, kalın kafalılar da, zekî, keskin görüşlü olanlar gibi bilir. Çünki, anlatılanlar, meydânda olan, düşünmeğe bile lüzûm olmıyan bilgilerdir.

İnsanın, bu ni’metleri gönderen Allahü teâlâya, gücü yetdiği ka-

---

[1] İmâm-ı Rabbânî, 1034 [m. 1624] de vefât etdi.

dar şükr etmesi, insanlık vazîfesidir. Aklın emr etdiği bir vazîfe, bir borçdur. Fekat, Allahü teâlâya yapılması îcâb eden bu şükrü yerine getirebilmek, kolay bir iş değildir. Çünki insanlar, yok iken sonradan yaratılmış, za'îf, muhtâc, ayblı ve kusûrludur. Allahü teâlâ ise, hep var, sonsuz vardır. Ayblardan, kusûrlardan, uzakdır. Bütün üstünlüklerin sâhibidir. İnsanların Allahü teâlâya hiçbir bakımdan benzerlikleri, yakınlıkları yokdur. Böyle aşağı kullar, öyle bir yüce Allahın şânına yakışacak bir şükr yapabilir mi? Çünki, çok şey vardır ki, insanlar onları güzel ve kıymetli sanır. Fekat, Allahü teâlâ, bunları kötülük bilir ve beğenmez. Saygı ve şükr sandığımız şeyler, beğenilmiyen, bayağı şeyler olabilir. Bunun içindir ki, insanlar, kendi kusûrlu aklları, kısa görüşleri ile Allahü teâlâya karşı şükr, saygı olabilecek şeyleri bulamaz. Şükr etmeğe, saygı göstermeğe yarıyan vazîfeler, Allahü teâlâ tarafından bildirilmedikçe, övmek sanılan şeyler, kötülemek olabilir.

İşte, insanların Allahü teâlâya karşı, kalb ile ve dil ile ve beden ile yapmaları ve inanmaları lâzım olan şükr borcu, kulluk vazîfeleri, Allahü teâlâ tarafından bildirilmiş ve Onun sevgili Peygamberi "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" tarafından ortaya konmuşdur. Allahü teâlânın gösterdiği ve emr etdiği kulluk vazîfelerine **(İslâmiyyet)** denir. Allahü teâlâya şükr, Onun Peygamberinin getirdiği yola uymakla olur. Bu yola uymıyan, bunun dışında kalan hiçbir şükrü, hiçbir ibâdeti, Allahü teâlâ kabûl etmez, beğenmez. Çünki, insanların, iyi, güzel sandıkları çok şey vardır ki, islâmiyyet, bunları beğenmemekde, çirkin olduklarını bildirmekdedir.

Demek ki, aklı olan kimselerin, Allahü teâlâya şükr etmek için, Muhammed aleyhisselâma uymaları lâzımdır. Onun yoluna **(İslâmiyyet)** denir. Muhammed aleyhisselâma uyan kimseye **(Müslimân)** denir. Allahü teâlâya şükr etmeğe, ya'nî Muhammed aleyhisselâma uymağa **(İbâdet etmek)** denir. İslâm bilgileri iki kısmdır: Din bilgileri ve fen bilgileri. Dinde reformcular, din bilgilerine **(Skolastik bilgiler)**, fen bilgilerine **(Rasyonel bilgiler)** diyorlar. Din bilgileri de ikiye ayrılır:

1 - Kalb ile i'tikâd edilmesi, ya'nî inanılması lâzım olan bilgilerdir. Bu ilmlere **(Üsûl-i din)** veyâ **(Îmân)** bilgileri denir. Kısacası, **(Îmân)** Muhammed aleyhisselâmın bildirdiği altı şeye inanmak ve islâmiyyeti kabûl etmek ve küfr alâmeti olan şeyleri söylemekden ve kullanmakdan sakınmakdır. Her müslimânın, küfr alâmeti olan şeyleri öğrenmesi ve bunlardan sakınması lâzımdır. Îmânı olana **(Müslimân)** denir.

2 - Beden ile veyâ kalb ile yapılacak ve sakınılacak ibâdet bilgileridir. Yapılması emr edilen bilgilere **(Farz)**, sakınılması emr edilen bilgilere **(Harâm)** denir. Bunlara **(Fürû-i din)** veyâ (Ahkâm-ı islâmiyye) yâhud **(İslâmiyyet)** bilgileri denir.

[Herkese ilk lâzım olan şey, **(Kelime-i tevhîd)** söylemek ve bunun ma'nâsına inanmakdır. Kelime-i tevhîd **(Lâ ilâhe illallah Muhammedün resûlullah)**dır. Bunun ma'nâsı (Allah vardır ve birdir. Muhammed aleyhisselâm, Onun Peygamberidir) demekdir. Buna inanmağa (Îmân etmek) ve (Müslimân olmak) denir. İnanan kimseye **(Mü'min)** ve **(Müslimân)** denir. Îmânın devâmlı olması lâzımdır. Bunun için, küfre

sebeb olan şeyleri yapmakdan ve küfr alâmeti olan şeyleri kullanmakdan sakınmak lâzımdır.

Kur'ân-ı kerîm Allah kelâmıdır. Allahü teâlâ, Cebrâîl aleyhisselâm ismindeki melek ile, Kur'ân-ı kerîmi Muhammed aleyhisselâma göndermişdir. Kur'ân-ı kerîmin kelimeleri arabîdir. Fekat, bu kelimeleri yan yana dizen Allahü teâlâdır. Kur'ân-ı kerîmdeki arabî kelimeler, Allahü teâlâ tarafından dizilmiş âyetler hâlinde, harf ve kelime olarak gelmişdir. Bu harf ve kelimelerin ma'nâsı kelâm-ı ilâhîyi taşımakdadır. Bu harflere, kelimelere **(Kur'ân)** denir. Kelâm-ı ilâhîyi gösteren ma'nâlar da Kur'ândır. Bu kelâm-ı ilâhî olan Kur'ân mahlûk değildir. Allahü teâlânın başka sıfatları gibi ezelî ve ebedîdir. Cebrâîl aleyhisselâm her sene bir kerre gelip, o âna kadar inmiş olan Kur'ân-ı kerîmi, Levh-il mahfûzdaki sırasına göre okur, Peygamberimiz de tekrâr ederdi. Âhırete teşrîf edeceği sene, iki kerre gelip, temâmını okudular. Peygamberimiz ve Eshâbın çoğu, Kur'ân-ı kerîmin temâmını ezberlemişlerdi. Âhırete teşrîf etdikleri sene halîfe Ebû Bekr-i Sıddîk, ezber bilenleri toplayıp, yazılı olanları getirtip, bir hey'ete bütün Kur'ân-ı kerîmi yazdırdı. Böylece **(Mushaf)** denilen bir kitâb meydâna geldi. Otuzüçbin sahâbî, bu mushafın her harfinin tam yerinde olduğuna sözbirliği ile karar verdi.

Muhammed aleyhisselâmın sözlerine **(Hadîs-i şerîf)** denir. Bunlardan, ma'nâsı Allahü teâlâ tarafından, kelimeleri Muhammed aleyhisselâm tarafından olan hadîs-i şerîflere **(Hadîs-i kudsî)** denir. Hadîs kitâbları çokdur. Bunlardan, **(Buhârî)** ve **(Müslim)** kitâbları meşhûrdur.

Allahü teâlânın emrlerinden, inanılacak bilgilere **(Îmân)**, yapılacak olanlara **(Farz)**, sakınılacak olanlara **(Harâm)** denir. Farzlara ve harâmlara **(Ahkâm-ı islâmiyye)** denir. İslâm bilgilerinden birine bile inanmıyana **(Kâfir)** denir.

İnsana ikinci lâzım olan şey, kalbini temizlemekdir. Kalb deyince, iki şey anlaşılır. Göğsümüzde bulunan et parçasına herkes kalb diyor. Yürek denilen bu kalb, hayvanlarda da vardır. İkinci kalb, yürekde bulunan, görülemiyen kalbdir. Bu kalbe (gönül) denir. Din kitâblarında yazılı olan kalb, bu gönüldür. İslâm bilgilerinin yeri bu kalbdir. İnanan ve inanmayan da bu kalbdir. İnanan kalb, temizdir. İnanmıyan kalb pisdir, ölüdür. Kalbin temiz olması için çalışmak, birinci vazîfemizdir. İbâdet yapmak, bilhâssa nemâz kılmak ve istigfâr söylemek kalbi temizler. Harâm işlemek, kalbi bozar. Peygamberimiz buyurdu ki, **(Çok istigfâr okuyunuz! İstigfâr düâsı okumağa devâm edeni, Allahü teâlâ hastalıklardan, her derdden korur. Hiç ummadığı yerden rızklandırır.)** İstigfâr **(Estagfirullah)** demekdir. Düâların kabûl olması için, okuyanın müslimân olması, günâhlarına tevbe etmesi, ma'nâsını bilerek ve inanarak söylemesi lâzımdır. Kararmış kalb ile yapılan düâ kabûl olmaz. Üç kerre düâ okuyanın ve beş vakt nemâza devâm edenin kalbi de temizlenir ve söylemeğe başlar. Kalb söylemeden yalnız ağız ile yapılan düânın fâidesi olmaz.

İslâm dîninin bildirdiği din bilgileri, **(Ehl-i sünnet)** âlimlerinin kitâblarında yazılı olan bilgilerdir. Ehl-i sünnet âlimlerinin bildirdikleri

îmân ve islâm bilgileri arasında, ma'nâları açık olan **(nasslar)**dan ya'nî âyet-i kerîmelerden ve hadîs-i şerîflerden birine inanmayan **(Kâfir)** olur. İnanmadığını gizlerse, **(Münâfık)** denir. Hem gizler, hem de, müslimân görünerek müslimânları aldatmağa çalışırsa, buna **(Zındık)** denir. Ma'nâsı açık olmıyan nassları yanlış te'vîl ederek, yanlış inanırsa, kâfir olmaz. Fekat, Ehl-i sünnetin doğru yolundan ayrıldığı için, Cehenneme girecekdir. Bu kimse, ma'nâsı açık olan nasslara inandığı için, azâbda sonsuz kalmıyacak, Cehennemden çıkarılacak, Cennete sokulacakdır. Bunlara **(Bid'at ehli)** veyâ **(Dalâlet fırkaları)** denir. Yetmişiki dürlü dalâlet fırkası vardır. Bunların ve kâfirlerin, mürtedlerin yapdıkları ibâdetlerin ve insanlara yapdıkları iyiliklerin, hizmetlerin hiçbiri kabûl edilmez, âhiretde işe yaramaz. İ'tikâdı doğru olan müslimânlara **(Ehl-i sünnet vel-cemâ'at)** veyâ **(Sünnî)** denir. Sünnî olanlar, ibâdet yapmakda dört mezhebe ayrılmışlardır. Bu dört mezhebde bulunanlar, birbirlerinin Ehl-i sünnet olduklarını bilirler ve sevişirler. Dört mezhebden birinde bulunmayan kimse, Ehl-i sünnet olmaz. Ehl-i sünnet olmıyanın da, kâfir veyâ bid'at ehli olacağı, İmâm-ı Rabbânînin mektûblarında, bilhâssa birinci cildin ikiyüzseksenaltıncı mektûbunda ve **(Dürr-ül-muhtâr)**ın Tahtâvî hâşiyesinin (Zebâyıh) kısmında ve **(El-besâir li-münkîr-it-tevessül-i bi-ehl-il-mekâbir)** kitâbında vesîkaları ile yazılıdır. Bu iki kitâb arabîdirler. İkincisi, Hindistânda yazılmış ve basılmış olup, 1395 [m. 1975] senesinde ve dahâ sonra İstanbulda Hakîkat Kitâbevi tarafından ofset yolu ile müteaddid baskıları yapılmışdır.

Dört mezhebden birine göre ibâdet yapanlar, günâh yaparlarsa veyâ ibâdetlerinde kusûr ederler ve tevbe ederlerse, günâhları afv olur. Tevbe etmezlerse, Allahü teâlâ, bunları, dilerse afv eder, Cehenneme hiç sokmaz. Dilerse, günâhları kadar, azâb eder ise de, yine azâbdan kurtulacaklardır. Dinde zarûrî ma'lûm olan, ya'nî câhillerin bile işitmiş olduğu, açık bilgilerden birine bile inanmıyanlar, Cehennemde sonsuz azâb göreceklerdir. Bunlara **(Kâfir)** ve **(Mürted)** denir.

Kâfirler, kitâblı ve kitâbsız olmak üzere ikiye ayrılır. Müslimân evlâdı iken, sonradan dinden çıkarak kâfir olana, **(Mürted)** denir. İbni Âbidîn "rahime-hullahü teâlâ", şirk sebebi ile nikâhı harâm olanları bildirirken buyuruyor ki, (Mürted, Mülhid, Zındık, Mecûsî, Putperest, eski yunan felsefecileri, Münâfık, yetmişiki fırkadan taşkınlık edip kâfir olanlar, [Berehmen, Budist], Bâtınî, İbâhî ve Dürzî denilen kimseler, hep kitâbsız kâfirdirler). Komünistlerle masonlar da böyledir. Hıristiyanların ve yehûdîlerin, gökden inen ve sonradan değişdirilip bozulan **(Tevrât)** ve **(İncîl)** kitâblarına inananları kitâblı kâfirdir. Bunlar, herhangi bir mahlûkda (Ülûhiyyet sıfatı) bulunduğuna inanırsa, **(Müşrik)** olur. Allahü teâlânın **(Sıfât-i zâtiyye)**sine ve **(Sıfât-i sübûtiyye)**sine **(Ülûhiyyet sıfatları)** denir.

Kitâblı veyâ kitâbsız herhangi bir kâfir, müslimân olursa, Cehenneme girmekden kurtulur. Hiç günâhsız temiz bir müslimân olur. Fekat, **(Sünnî)** bir müslimân olması lâzımdır. Sünnî olmak demek, Ehl-i sünnet âlimlerinden birinin "rahime-hümullahü teâlâ" kitâbını okuyup, öğrenip, îmânının, sözlerinin ve işlerinin buna uygun olması demekdir. Dün-

yâda bir insanın müslimân olup olmadığı, zarûret olmadan, açık olarak söylediği sözlerinden ve işlerinden anlaşılır. Bu insanın âhirete îmânlı gidip gitmediği, son nefesinde belli olur. Büyük günâh işlemiş olan erkek veyâ kadın bir müslimân, temiz kalb ile, tevbe ederse, günâhları, muhakkak afv olur. Günâhsız tertemiz olur. **(Tevbe)**nin ne olduğu ve tevbenin nasıl yapılacağı ilmihâl kitâblarında, meselâ türkçe ve arabî **(Îmân ve İslâm)** ve **(Se'âdet-i ebediyye)** kitâbında uzun bildirilmişdir.]

– 2 –

ÎMÂN ve İSLÂM

Bu **(İ'TİKÂDNÂME)** kitâbında, Resûlullahın "sallallahü aleyhi ve sellem" **(Îmânı ve islâmı)** bildiren bir hadîs-i şerîfi açıklanacakdır. Bu hadîs-i şerîfin bereketi ile, müslimânların i'tikâdlarının temâmlanacağını [kuvvetleneceğini], böylece, salâha ve se'âdete kavuşacaklarını ve cürmü, günâhı çok olan bu Hâlidin de "kuddise sirruh" kurtulmasına sebeb olacağını ümmîd ediyorum.

Hiçbirşeye muhtâc olmıyan ve keremi, ihsânı bol olan ve kullarına çok acıyan Allahü teâlâya güzel i'tikâdım şöyledir ki, sermâyesi az, kalbi kara olan bu fakîr Hâlidin yersiz sözlerini afv buyura ve kusûrlu ibâdetlerini kabûl eyleye! Yalancı, aldatıcı şeytânın kötülüklerinden [ve islâm düşmanlarının yalan yanlış sözlerine ve yazılarına aldanmakdan] koruyarak, şâd eyleye! Merhametlilerin en merhametlisi ve ihsân sâhiblerinin en cömerdi ancak Allahü teâlâdır.

İslâm âlimleri buyurdu ki, **(Mükellef)** olan, ya'nî âkıl ve bâliğ olan, kadın, erkek her müslimânın, [Allahü teâlâyı tanıması, bilmesi, ya'nî] Allahü teâlânın sıfât-ı zâtiyyesini ve sıfât-ı sübûtiyyesini, doğru bilmesi ve inanması lâzımdır. Herkese ilk farz olan şey budur. Bilmemek özr olmaz. Bilmemek günâh olur. Ahmed oğlu Hâlid-i Bağdâdînin bu kitâbı yazması, başkalarına üstünlük ve bilgi satmak ve şöhret sâhibi olmak için değildir. Bir yâdigâr, bir hizmet bırakmak içindir. Allahü teâlâ, bu âciz olan Hâlide[1] ve bütün müslimânlara kendi kuvveti ile ve Resûlünün mubârek rûhunun yardımı ile imdâd eylesin! Âmîn.

[Allahü teâlânın **(Sıfât-ı zâtiyye)**si altıdır. Bunlar: **Vücûd, Kıdem, Bekâ, Vahdâniyyet, Muhâlefet-ün lil-havâdis** ve **Kıyâm-ü bi-nefsihî**'dir. Vücûd, kendiliğinden var olmak demekdir. Kıdem, varlığının öncesi, başlangıcı olmamakdır. Bekâ, varlığı sonsuz olmakdır, hiç yok olmamakdır. Vahdâniyyet, hiç bir bakımdan şerîki, nazîri, benzeri olmamakdır. Muhâlefet-ün lil-havâdis, hiçbir şeyinde, hiçbir

---

[1] Hâlid-i Bağdâdî, 1242 [m. 1826] da Şâmda vefât etdi.

mahlûka, hiçbir bakımdan benzemez demekdir. Kıyâm-ü bi-nefsihî, varlığı kendindendir, hep var olması için, hiçbir şeye muhtâç değildir, demekdir. Bu altı sıfatın hiç biri, mahlûkların hiçbirinde yokdur. Bunların, mahlûklara hiçbir sûretde teallukları, bağlantıları da yokdur. Ba'zı âlimler, Vahdâniyyet ve Muhâlefet-ün lil-havâdisin aynı olduklarını söyliyerek, **(sıfât-ı zâtiyye beşdir)** demişlerdir].

Allahü teâlâdan başka olan herşeye, **(Mâ-sivâ)** veyâ **(Âlem)** denir. Şimdi **(Tabî'at)** diyorlar. Âlemlerin hepsi yok idi. Hepsini Allahü teâlâ yaratdı. Âlemlerin hepsi, mümkindir ve hâdisdir. Ya'nî, yok iken var olabilir ve var iken yok olabilirler ve yok iken var olmuşlardır. **(Allahü teâlâ var idi. Hiçbirşey yok idi)** hadîs-i şerîfi, bunu bildirmekdedir.

Âlemin hâdis olduğunu gösteren ikinci bir delîl de, âlemin her zemân bozularak değişmesidir. Her şey değişmekdedir. Kadîm olan şey ise, hiç değişmez. Allahü teâlânın zâtı [ya'nî kendisi] ve sıfatları böyledir. Bunlar hiç değişmez. [Hâlbuki âlemde, fizik olaylarında, maddelerin hâl değişdirmesi oluyor. Kimyâ reaksiyonlarında, maddelerin özü, yapısı değişiyor. Cismlerin yok olarak başka cismlere döndüğünü görüyoruz. Bugün, yeni bilinen atom değişmelerinde ve çekirdek reaksiyonlarında, madde, element de yok oluyor. Enerjiye dönüyor.] Âlemlerin böyle değişmeleri, birbirlerinden hâsıl olmaları, sonsuzdan gelemez. Bir başlangıcı olması, yokdan var edilmiş olan ilk maddelerden, elementlerden hâsıl olmaları lâzımdır.

Âlemin mümkin olduğuna, ya'nî yok iken var olabileceğine başka bir delîl de, âlemin hâdis olmasıdır. Ya'nî, herşeyin yok iken var olmalarıdır. [Vücûd, var olmak demekdir. Üç dürlü vücûd vardır: Birincisi **(Vâcib-ül-vücûd)**dür. Ya'nî, varlığı lâzım olan vücûddür. Hep vardır. Önceleri ve sonsuz sonraları hiç yok olamaz. Yalnız Allahü teâlâ vâcib-ül-vücûddür. İkincisi, **(Mümteni'-ul-vücûd)**dür. Ya'nî, var olamaz. Hep yok olması lâzımdır. Şerîk-i bârî böyledir. Ya'nî, Allahü teâlâya ortak, Allahü teâlâ gibi ikinci bir tanrı var olamaz. Üçüncüsü, **(Mümkin-ül-vücûd)**dür. Ya'nî, var da olabilir, yok da olabilir. Bütün âlemler, mahlûklar hep böyledir. **(Vücûd)** kelimesinin tersi **(Adem)** kelimesidir. Adem, yokluk demekdir. Âlemler, ya'nî herşey, var olmadan önce ademde idi. Ya'nî yok idiler.]

Mevcûd, ya'nî, var olan şey ikidir: Biri **(Mümkin),** ikincisi **(Vâcib)**dir. Eğer mevcûd, yalnız mümkin olsaydı ve vâcib-ül-vücûd bulunmasaydı, hiçbirşey var olamazdı. [Çünki, yok iken var olmak, bir değişiklikdir, bir olaydır. Fizik bilgimize göre, her cismde bir olay olması için, bu cisme dışardan bir kuvvetin te'sîr etmesi, bu kuvvet kaynağının, bu cismden önce mevcûd olması lâzımdır.] Bunun için,

mümkin olan mevcûd, kendi kendine var olamaz ve varlıkda duramaz. Ona bir kuvvet te'sîr etmeseydi, hep yoklukda kalırdı. Var olamazdı. Kendini var edemiyen, başka mümkinleri de elbette halk edemez, yaratamaz. Mümkini yaratanın, vâcib-ül-vücûd olması lâzımdır. Âlemin var olması, bunu yokdan var eden bir yaratıcının var olduğunu gösteriyor. Görülüyor ki, hâdis olmıyarak ve mümkin olmıyarak, ya'nî hep var olarak, bütün mümkinlerin tek yaratıcısı, ancak vâcib-ül-vücûddür. O kadîmdir. Ya'nî hep var idi. Vâcib-ül-vücûd demek, vücûdü başkasından olmayıp ancak kendindendir. Ya'nî kendi kendine hep vardır. Başkası tarafından yaratılmamışdır. Eğer böyle olmazsa, mümkin ve hâdis olması, başkası tarafından yaratılması lâzım olur. Bu ise, düşünülenin tersine olan bir netîcedir. Fârisîde **(Hudâ)** demek, kendi kendine hep olucu, ya'nî kadîm demekdir. [Kitâbımızın I. ci kısm, 6. cı maddesinde, 74.cü sahîfede, dahâ geniş bilgi vardır. Lütfen oradan da okuyunuz!]

Âlemlerin, şaşılacak bir nizâm içinde olduklarını görüyoruz. Fen, her sene bunların yenilerini bulmakdadır. Bu nizâmı yaratanın, **(Hay)** diri, **(Âlim)** bilici, **(Kâdir)** gücü yetici, **(Mürîd)** dileyici, **(Semî)** işitici, **(Basîr)** görücü, **(Mütekellim)** söyleyici ve **(Hâlık)** yaratıcı olması lâzımdır. Çünki, ölmek ve câhil olmak ve gücü yetmemek ve zorla yapmak, sağırlık ve körlük ve söyliyememek, birer kusûrdur, utanılacak şeylerdir. Bu kâinâtı, bu âlemi, bu nizâm üzere yaratanda ve yok olmakdan koruyanda, böyle kusûrlu sıfatların bulunması olacak şey değildir.

[Atomdan yıldızlara kadar her varlık birer hesâbla, kanûnla yaratılmışdır. Fizikde, kimyâda, astronomide ve biyolojide keşf edilebilen kanûnlardaki, bağlantılardaki nizâm, akllara hayret vermekdedir. Darwin bile, (Gözün yapısındaki nizâmı, incelikleri düşündükçe, hayretden tepem atacak gibi oluyor) demek zorunda kalmışdır. Hava, yüzde 78 azot, 21 oksijen ve 1 soy gazlar karışımıdır. Bileşik değil, karışımdır. Oksijen yüzde 21 den çok olsaydı, ciğerlerimizi yakardı. 21 den az olsaydı, kandaki gıdâ maddelerini yakamazdı. İnsanlar ve hayvanlar, yaşayamazdı. Bu 21 mikdârı, her yerde ve yağmurda değişmiyor. Bu ise büyük ni'metdir. Allahın varlığını, kudretini ve merhametini göstermiyor mu? Bu hârika yanında, gözün yapısı hiç kalmakdadır. Fen bilgilerinde okutulan bütün kanûnları, ince hesâbları, formülleri yaratan, hiç noksan sıfatlı olur mu?]

Bundan başka, adı geçen kemâl sıfatlarını, mahlûklarında da görüyoruz. Bunları, mahlûklarında yaratmışdır. Bu sıfatlar, kendisinde bulunmasaydı, mahlûklarda nasıl yaratabilirdi? Kendisinde bulunmasaydı, mahlûkları Ondan dahâ üstün olurlardı.

Yine deriz ki, âlemleri yaratanda, bütün kemâl, üstün sıfatların

bulunması ve noksan sıfatlardan hiçbirinin bulunmaması lâzımdır. Çünki noksan, kusûrlu olan, Hudâ, yaratıcı olamaz.

Aklın gösterdiği bu delîlleri bir yana bırakırsak, âyet-i kerîmeler ve hadîs-i şerîfler de, Allahü teâlânın kemâl sıfatları olduğunu açıkça bildirmekdedir. Bunda şübhe etmek câiz değildir. Şübhe etmek küfre sebeb olur. Yukarıda yazılı sekiz kemâl sıfatına **(Sıfât-i sübûtiyye)** denir. Ya'nî, Allahü teâlânın sıfât-ı sübûtiyyesi sekizdir. Allahü teâlâda bütün kemâl sıfatları vardır. Onun zâtında ve sıfatlarında ve işlerinde hiçbir kusûr ve karışıklık ve değişiklik yokdur. **(Sıfât-i zâtiyye)** ve **(Sıfât-i sübûtiyye)**ye **(Ülûhiyyet sıfatları)** denir. Bir mahlûkda ülûhiyyet sıfatı bulunduğuna inanan **(Müşrik)** olur.

– 3 –

İSLÂMIN ŞARTLARI

Bütün âlemleri, her ân varlıkda durduran ve her ân hâzır ve nâzır olan ve bütün iyiliklerin ve ni'metlerin vericisi olan Allahü teâlânın yardımı ile şimdi, Peygamberimizin "sallallahü aleyhi ve sellem" mübârek sözünü açıklamağa başlıyoruz.

Müslimânların kahraman imâmı, Eshâb-ı kirâmın yükseklerinden, hep doğru söyleyici olmakla meşhûr, sevgili büyüğümüz, Ömer bin Hattâb "radıyallahü anh" buyuruyor ki:

(Öyle birgün idi ki, Eshâb-ı kirâmdan birkaçımız Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" efendimizin huzûrunda ve hizmetinde bulunuyorduk). O gün, o sâat, öyle şerefli, öyle kıymetli ve hiç ele geçmez bir gün idi. O gün, Resûlullahın sohbetinde, yanında bulunmakla şereflenmek, rûhlara gıdâ olan, canlara zevk ve safâ veren mübârek cemâlini görmek nasîb olmuşdu. Bu günün şerefini, kıymetini anlatabilmek için, (Öyle birgün idi ki...) buyurdu. Cebrâîl aleyhisselâmı insan şeklinde görmek, onun sesini işitmek, kulların muhtâc olduğu bilgiyi, gâyet güzel ve açık olarak, Resûlullahın "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" mübârek ağzından işitmek nasîb olan bir gün gibi, şerefli ve kıymetli bir vakt bulunabilir mi?

(O vakt, ay doğar gibi, bir zât yanımıza geldi. Elbisesi çok beyâz, saçları da pek siyâh idi. Üzerinde toz toprak, ter gibi yolculuk alâmetleri görünmüyordu. Resûlullahın "sallallahü aleyhi ve sellem" Eshâbı olan bizlerden hiçbirimiz onu tanımıyorduk. Ya'nî, görüp bildiğimiz kimselerden değildi. Resûlullahın "sallallahü aleyhi ve sellem" huzûrunda oturdu. Dizlerini, mübârek dizlerine yanaşdırdı). Bu gelen, Cebrâîl ismindeki melek idi. İnsan şekline girmişdi. Cebrâîl aleyhisselâmın böyle oturması, edebe uymuyor gibi görünüyor ise de, bu hâli, mühim birşeyi bildirmekdedir. Ya'nî, din bilgisi

öğrenmek için utanmak doğru olmadığını ve üstâda gurûr, kibr yakışmıyacağını göstermekdedir. Herkesin, dinde öğrenmek istediklerini, mu'allimlere serbestçe ve sıkılmadan sorması lâzım geldiğini Cebrâîl aleyhisselâm, Eshâb-ı kirâma, bu hâli ile, anlatmakdadır. Çünki, din öğrenmekde utanmak ve Allahü teâlânın hakkını ödemekde ve öğretmekde ve öğrenmekde sıkılmak doğru olmaz.

(O zât-ı şerîf, ellerini Resûl-i ekrem "sallallahü aleyhi ve sellem" efendimizin mübârek dizleri üzerine koydu. Resûlullaha sorarak, **yâ Resûlallah! Bana islâmiyyeti, müslimânlığı anlat** dedi).

(İslâm) demek, lügatda, boyun bükerek teslîm olmak demekdir. Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem", islâm kelimesinin, islâmiyyetde beş temel direğin ismi olduğunu şöyle beyân buyurdu:

Resûl-i ekrem "sallallahü aleyhi ve sellem" buyurdu ki:

1 - İslâmın şartlarından birincisi **(Kelime-i şehâdet getirmekdir).** Kelime-i şehâdet getirmek demek, **(Eşhedü en lâ ilâhe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abdühü ve resûlüh)** söylemekdir. Ya'nî, âkıl ve bâlig olan ve konuşabilen kimsenin, **(Yerde ve gökde, Ondan başka, ibâdet edilmeğe hakkı olan ve tapılmağa lâyık olan hiçbir şey ve hiçbir kimse yokdur. Hakîkî ma'bûd ancak, Allahü teâlâdır).** O, vâcib-ül-vücûddür. Her üstünlük Ondadır. Onda hiçbir kusûr yokdur. Onun ismi **(Allah)**dır, demesi ve buna kalb ile kesin olarak inanmasıdır. Ve yine, O gül renkli, beyâz kırmızı, parlak, sevimli yüzlü ve kara kaşlı ve kara gözlü, mübârek alnı açık, güzel huylu, gölgesi yere düşmez ve tatlı sözlü, Arabistânda Mekkede doğduğu için Arab denilen, Hâşimî evlâdından **(Abdüllahın oğlu Muhammed adındaki zât-i âlî, Allahü teâlânın kulu ve resûlüdür, ya'nî Peygamberidir).** Vehebin kızı olan hazret-i Âminenin oğludur. [Mîlâdın 571. ci senesi, Nisan ayının 20. ci pazartesi sabâhı, fecr ağarırken] Mekke şehrinde dünyâya teşrîf etdi. Kırk yaşında iken Peygamber olduğu kendisine bildirildi. Bu seneye **(Bi'set senesi)** denir. Bundan sonra, onüç sene Mekkede, insanları İslâm dînine da'vet etdi. Allahü teâlânın emri ile, Medîne şehrine hicret eyledi. Burada islâmiyyeti her tarafa yaydı. Hicretden on sene sonra, ya'nî mîlâdın 632 senesi Hazîranında, Rebî'ul-evvelin on ikinci pazartesi günü Medînede vefât eyledi. [Târîhcilere göre, Mekke-i mükerremeden Medîne-i münevvere şehrine hicretinde, mîlâdın 622. ci senesinde, Safer ayının yirmiyedinci Perşembe günü akşama yakın Sevr dağındaki mağaraya girdi. Pazartesi gecesi mağaradan çıkıp, efrencî Eylül ayının yirminci ve rûmî Eylül ayının yedinci ve Rebî'ul-evvelin sekizinci Pazartesi günü Medîne şehrinin Kubâ köyüne ayak basdı. Bu mes'ûd gün, müslimânların **(Hicrî şemsî)** sene başı oldu. Şî'îlerin hicrî şemsî se-

ne başlangıcı, bundan altı ay evveldir. Ya'nî, ateşe tapan mecûsî kâfirlerin Nevruz bayramları olan Martın 20. ci günü başlamakdadır. Gece ile gündüzün müsâvî olduğu perşembe günü de Kubâda kalıp, Cum'a günü ayrıldı. O gün Medîneye girdi. O senenin Muharrem ayının birinci günü de, **(Hicrî kamerî)** sene başı kabûl edildi. Bu kamerî sene başı, Temmuz ayının onaltıncı Cum'a günü idi. Herhangi bir mîlâdî sene başının rastladığı hicrî şemsî sene, bu mîlâdî yeni seneden 622 noksandır. Herhangi bir hicrî şemsî sene başının rastladığı mîlâdî sene, bu yeni şemsî seneden 621 fazladır.]

2 - İslâmın beş şartından ikincisi, şartlarına ve farzlarına uygun olarak, hergün beş kerre **(Vakti gelince, nemâz kılmakdır).** Her müslimânın, her gün, vaktleri gelince, beş kerre nemâz kılması ve herbirisini vaktinde kıldığını bilmesi farzdır. Câhillerin, mezhebsizlerin hâzırladıkları yanlış takvîmlere uyarak, vaktinden evvel kılmak büyük günâh olur ve bu nemâz sahîh olmaz. Hem de, öğlenin ilk sünnetinin ve akşamın farzının kerâhet vaktinde kılınmasına sebeb olmakdadır. [Nemâz vaktinin geldiği, müezzinin ezân okuması ile anlaşılır. Kâfirlerin, bid'at ehlinin okuduğu ve ho-parlör gibi çalgıların seslerine **(Ezân-ı Muhammedî)** denmez.] Nemâzları; farzlarına, vâciblerine, sünnetlerine dikkat ederek ve gönlünü Allahü teâlâya vererek, vaktleri geçmeden kılmalıdır. Kur'ân-ı kerîmde, nemâza **(Salât)** buyuruluyor. Salât; lügatde insanın düâ etmesi, meleklerin istigfâr etmesi, Allahü teâlânın merhamet etmesi, acıması demekdir. İslâmiyyetde **(Salât)** demek; ilmihâl kitâblarında bildirildiği şekilde, belli hareketleri yapmak ve belli şeyleri okumak demekdir. Nemâz kılmağa **(İftitâh tekbîri)** ile başlanır. Ya'nî erkeklerin ellerini kulaklarına kaldırıp göbek altına ve kadınların ellerini omuz hizâsına kaldırıp, göğüs üstüne indirirken, **(Allahü ekber)** demeleri ile başlanır. Son oturuşda, başı sağ ve sol omuzlara döndürüp, selâm verilerek bitirilir.

3 - İslâmın beş şartından üçüncüsü, **(Malının zekâtını vermekdir).** Zekâtın lügat ma'nâsı, temizlik ve övmek ve iyi, güzel hâle gelmek demekdir. İslâmiyyetde zekât demek; ihtiyâcından fazla ve **(Nisâb)** denilen belli bir sınır mikdârında **(Zekât malı)** olan kimsenin, malının belli mikdârını ayırıp, Kur'ân-ı kerîmde bildirilen müslimânlara, başa kakmadan vermesi demekdir. Zekât, yedi sınıf insana verilir. Dört mezhebde de, dört dürlü zekât malı vardır: Altın ve gümüş zekâtı, ticâret malı zekâtı, senenin yarıdan fazlasında çayırda otlıyan dört ayaklı kasab hayvanları zekâtı ve toprak mahsûlleri zekâtıdır. Bu dördüncü zekâta **(Uşr)** denir. Yerden mahsûl alınır alınmaz uşr verilir. Diğer üç zekât, nisâb mikdârı oldukdan bir sene sonra verilir.

4 - İslâmın beş şartından dördüncüsü, **(Ramezân-ı şerîf ayında, hergün oruc tutmakdır).** Oruc tutmağa **(Savm)** denir. Savm, lügatde, birşeyi birşeyden korumak demekdir. İslâmiyyetde, şartlarını gözeterek, Ramezân ayında, Allahü teâlâ emr etdiği için, hergün üç şeyden kendini korumak demekdir. Bu üç şey; yimek, içmek ve cimâ'dır. Ramezân ayı, gökde hilâli [yeni ayı] görmekle başlar. Takvîmle önceden hesâb etmekle başlamaz.

5 - İslâmın beş şartından beşincisi, **(Gücü yetenin, ömründe bir kerre hac etmesidir).** Yol emîn ve beden sağlam olarak, Mekke-i mükerreme şehrine gidip gelinceye kadar, geride bırakdığı çoluk-çocuğunu geçindirmeğe yetişecek maldan fazla kalan para ile oraya gidip gelebilecek kimsenin, ömründe bir kerre, Kâ'be-i mu'azzamayı tavâf etmesi ve Arafât meydânında durması farzdır.

O zât Resûlullahdan bu cevâbları işitince, **(Doğru söyledin yâ Resûlallah)** dedi. Eshâb-ı kirâmdan, orada bulunanların, o zâtın bu hâline şaşdıklarını, Ömer "radıyallahü anh" haber veriyor. Çünki, hem soruyor, hem de verilen cevâbın doğru olduğunu tasdîk ediyor. Birşeyi sormak, bilmediğini öğrenmeği istemek demekdir. Doğru söyledin demek ise, bunları bildiğini gösterir.

Yukarıda bildirilen, islâmın beş şartından en üstünü, **(Kelime-i şehâdet)** söylemek ve ma'nâsına inanmakdır. Bundan sonra üstünü, nemâz kılmakdır. Dahâ sonra, oruc tutmak, dahâ sonra, hac etmekdir. En sonra, zekât vermekdir. Kelime-i şehâdetin en üstün olduğu, sözbirliği ile bellidir. Geri kalan dördünün üstünlük sırasında, âlimlerin çoğunun sözü, yukarıda bildirdiğimiz gibidir. Kelime-i şehâdet, müslimânlığın başlangıcında ve ilk olarak farz oldu. Beş vakt nemâz, bi'setin onikinci senesinde ve hicretden bir sene ve birkaç ay önce mi'râc gecesinde farz oldu. Ramezân-ı şerîf orucu, hicretin ikinci senesinde, Şa'bân ayında farz oldu. Zekât vermek, orucun farz olduğu sene, Ramezân ayı içinde farz oldu. Hac ise, hicretin dokuzuncu senesinde farz oldu.

Bir kimse, islâmın bu beş şartından birini inkâr ederse, ya'nî inanmaz, kabûl etmezse, yâhud alay eder, saygı göstermezse, ne'ûzübillah, kâfir olur. Bunlar gibi, halâl ve harâm olduğu, açık olarak ve sözbirliği ile bildirilmiş olan başka şeylerden birini de kabûl etmiyen, ya'nî halâle harâm diyen veyâ harâma halâl diyen de kâfir olur. Dinde zarûrî ma'lûm olan, ya'nî, islâm memleketinde yaşıyan câhillerin bile işitdiği, bildiği, din bilgilerinden birini inkâr eden, beğenmiyen, kâfir olur.

[Meselâ, domuz eti yimek, alkollü içki içmek, kumar oynamak ve kadınların, kızların başları, saçları, kolları, bacakları açık, erkeklerin de dizleri ile göbek arası açık olarak başkasının yanına çıkma-

ları harâmdır. Ya'nî, Allahü teâlâ, bunları yasak etmişdir. Allahü teâlânın emrlerini ve yasaklarını bildiren dört hak mezheb, erkeklerin avret yerlerini, ya'nî bakması ve başkasına göstermesi yasak edilmiş olan uzvlarını farklı olarak bildirmişlerdir. Her müslimânın, bulunduğu mezhebin bildirdiği avret yerini örtmesi farzdır. Buraları açık olanlara, başkalarının bakmaları harâmdır. **(Kimyâ-i se'âdet)**de diyor ki, (Kadınların, kızların, başı, saçı, kolları, bacakları açık sokağa çıkmaları harâm olduğu gibi, ince, süslü, dar, hoş kokulu elbise ile çıkmaları da harâmdır. Böyle çıkmalarına izn veren, râzı olan, beğenen anası, babası, zevci ve kardeşi de, onun günâhına ve azâbına ortak olurlar). Ya'nî, Cehennemde birlikde yanacaklardır. Eğer, tevbe ederlerse, afv olunur, yakılmazlar. Allahü teâlâ, tevbe edenleri sever. Âkıl, bâlig olan kızların ve kadınların, yabancı erkeklere görünmemeleri, hicretin üçüncü senesinde emr olundu. İngiliz câsûslarının ve bunların tuzaklarına düşmüş olan câhillerin, hicâb âyeti gelmeden evvel olan örtünmemeği ileri sürerek, örtünmeği sonradan fıkhcılar uydurdu demelerine aldanmamalıdır.

Müslimân olduğunu söyliyen bir kimsenin, yapacağı her işin, islâmiyyete uygun olup olmadığını bilmesi lâzımdır. Bilmiyorsa, bir Ehl-i sünnet âliminden sorarak veyâ bu âlimlerin kitâblarından okuyarak öğrenmesi lâzımdır. İş, islâmiyyete uygun değil ise, günâh veyâ küfrden kurtulamaz. Hergün hakîkî tevbe etmesi lâzımdır. Tevbe edilen günâh ve küfr, muhakkak afv olur. Tevbe etmezse, dünyâda ve Cehennemde, azâbını, ya'nî cezâsını çeker. Bu cezâlar, kitâbımızın muhtelif yerlerinde yazılıdır. Büyük günâh işliyen müslimân, günâhı kadar yandıkdan sonra, Cehennemden çıkarılacakdır. Allahü teâlâya inanmıyan ve islâmiyyetin yok olması için çalışan kâfir, zındık, Cehennemde sonsuz yanacakdır.

Erkeklerin ve kadınların nemâzda ve heryerde örtmesi lâzım olan yerlerine **(Avret mahalli)** denir. Avret mahallini açmak ve başkasının avret mahalline bakmak harâmdır. İslâmiyyetde avret mahalli yokdur diyen, kâfir olur. İcmâ' ile, ya'nî dört mezhebde de avret olan bir yerini açmağa ve başkalarının böyle avret mahalline bakmağa halâl diyen, ehemmiyyet vermiyen, ya'nî azâbından korkmıyan kâfir olur. Kadınların avret yerini açmaları ve erkekler yanında şarkı söylemeleri ve mevlid okumaları böyledir. Erkeklerin diz ile kasıkları arası, Hanbelî mezhebinde avret değildir.

(Ben müslimânım) diyen kimsenin, îmânın ve islâmın şartlarını ve dört mezhebin icmâ'ı, ya'nî söz birliği ile bildirdiği farzları ve harâmları öğrenmesi ve ehemmiyyet vermesi lâzımdır. Bilmemesi özr değildir. Ya'nî, bilip de inanmamak gibidir. Kadınların yüzlerinden ve ellerinden başka yerleri, dört mezhebde de avretdir. İc-

mâ' ile olmıyan, ya'nî diğer üç mezhebden birine göre avret olmıyan bir yerini, ehemmiyyet vermiyerek açan kâfir olmaz ise de, kendi mezhebine göre, büyük günâh olur. Erkeklerin diz ile kasık arasını, ya'nî uyluğunu açmaları böyledir. Bilmediğini öğrenmesi farzdır. Öğrenince hemen tevbe etmeli ve örtmelidir.

Yalan söylemek, dedikodu, gîbet, iftirâ, hırsızlık, hiyle, hiyânet, kalb kırmak, fitne çıkarmak, başkasının malını ondan iznsiz kullanmak, işçinin, taşıyıcının ücretlerini vermemek, devlete isyân etmek, ya'nî kanûnlarına, hükûmetin emrlerine karşı gelmek, vergileri ödememek de günâhdır. Bunları kâfirlere karşı da, kâfir memleketlerinde de yapmak harâmdır. Câhillerin bilemiyeceği kadar meşhûr ve zarûrî olmıyan şeyleri câhillerin bilmemesi küfr olmaz. Fısk, ya'nî günâh olur.] 475. ci sahîfeye bakınız!

– 4 –

ÎMÂNIN ŞARTLARI

(Bu zât yine sorarak, yâ Resûlallah "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem"! **(Îmânın ne olduğunu da bana bildir)**dedi). İslâmın ne olduğunu sordukdan ve cevâb verildikden sonra, Cebrâîl "aleyhisselâm", Resûl-i ekrem "sallallahü aleyhi ve sellem" efendimizden, îmânın hakîkatini ve mâhiyyetini açıklamasını sordu. Îmân, lügatda bir kimseyi tâm doğru sözlü bilmek, ona inanmak demekdir. İslâmiyyetde îmân demek; Resûl-i ekremin "sallallahü aleyhi ve sellem", Allahü teâlânın peygamberi olduğunu ve Onun tarafından seçilmiş, haber verici nebî olduğunu doğru bilmek ve inanarak söylemek ve Onun Allahü teâlâ tarafından kısaca bildirdiklerine kısaca inanmak ve geniş bildirdiklerine etraflıca inanmak ve gücü yetdikçe, kelime-i şehâdeti dil ile de söylemekdir.Kuvvetli îmân şöyledir ki, ateşin yakdığına, yılanın zehrleyip öldürdüğüne yakîn üzere inanıp kaçdığı gibi, gönlünden tâm olarak, Allahü teâlâyı ve sıfatlarını büyük bilerek inanmak, Onun rızâsına ve cemâline koşmak ve gazabından, azâbından kaçmak ve îmânı, mermer üzerine yazılan yazı gibi sağlam olarak gönlüne yerleşdirmekdir.

Muhammed aleyhisselâmın bildirdiği îmân ile islâm birdir. Kelime-i şehâdetin ma'nâsına inanmak, her ikisinde de vardır. Ba'zı umûm ve husûs ayrılıkları var ise de, lügat ma'nâları ayrı olmakla berâber, islâmiyyetde ayrılıkları yokdur.

Îmân tek birşey midir, birkaç parçanın birleşiği midir? Birleşik ise, kaç parçadan yapılmışdır? Ameller, ibâdetler, îmândan mıdır, değil midir? Îmânım var derken, inşâallah demek câiz midir, değil

midir? Îmânda azlık çokluk olur mu? Îmân mahlûk mudur? Îmân etmek, insanın elinde midir? Yoksa mü'minler zorla mı îmân etmişdir? Eğer îmânda zor, cebr varsa, herkesin îmân etmesi neden emr olunmuşdur? Bunları ayrı ayrı bildirmek çok uzun sürer. Bunun için herbirinin cevâbını burada ayrı ayrı bildirmiyeceğim. Şu kadar bilmelidir ki, Eş'arî ve Mu'tezile mezheblerine göre, mümkin olmıyan bir şeyin yapılmasını, Allahü teâlânın emr etmesi câiz değildir. Kendisi mümkin ise de, insanların gücü yetmediği şeyleri emr etmesi de, Mu'tezileye göre câiz değildir. Eş'arîye göre ise, bu câizdir. Fekat, emr etmemişdir. İnsanın havada uçmasını emr etmek böyledir. Îmân, ibâdetler ve amellerde, Allahü teâlâ, kullarından gücü yetmediği şeyleri istememişdir. Bunun için, müslimân iken deli olan, gâfil olan, uyuyan, ölen kimse, bu hâlinde tasdîk etmekde değil ise de, müslimânlıkları devâm etmekdedir.

Bu hadîs-i şerîfde, îmânın lügat ma'nâsını düşünmemelidir. Çünki lügat ma'nâsı, tasdîk ve inanmak demek olduğundan, arab câhillerinden, bu ma'nâyı bilmiyen kimse yokdur. Nerde kaldı ki, Eshâb-ı kirâm "radıyallahü teâlâ anhüm ecma'în" bilmemiş olsunlar. Cebrâîl aleyhisselâm, îmânın ma'nâsını Eshâb-ı kirâma öğretmek istiyordu. Bunun için, Resûlullaha "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" islâmiyyetde neye îmân denildiğini sormakdadır. **(Îmân demek)**, keşf ile bularak veyâ vicdânla bularak, yâhud bir delîl ile aklın anlaması yolundan veyâ seçilmiş, beğenilmiş bir söze güvenerek ve uyarak, belli altı şeye cân ve gönülden inanmak ve dil ile de söylemekdir. Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" de, îmânın belli altı şeye inanmak olduğunu şöyle bildirdi:

1 - Bu altı şeyden birincisi, **Allahü teâlânın vâcib-ül-vücûd ve hakîkî ma'bûd ve bütün varlıkların yaratıcısı olduğuna inanmakdır.** Dünyâ âleminde ve âhiret âleminde bulunan herşeyi, maddesiz, zemânsız ve benzersiz olarak yokdan var eden, ancak Allahü teâlâdır diye kesin inanmakdır. [Her maddeyi, atomları, molekülleri, elementleri, bileşikleri, organik cismleri, hücreleri, hayâtı, ölümü, her olayı, her reaksiyonu, her çeşid kuvveti, enerji nev'lerini, hareketleri, kanûnları, rûhları, melekleri, canlı cansız her varı, yokdan var eden ve hepsini, her ân varlıkda bulunduran, yalnız Odur.] Âlemlerde olan herşeyi, [hiçbiri yok iken, bir anda] yaratdığı gibi, [her zemân, birbirlerinden de var etmekdedir. Kıyâmet zemânı gelince, herşeyi bir ânda] yine yok edecekdir. Her varlığın hâlıkı, yaratanı, sâhibi, hâkimi Odur. Onun hâkimi, âmiri, üstünü yokdur diye inanmak lâzımdır. Her üstünlük, her kemâl sıfat, Onundur. Onda, hiçbir kusûr, hiçbir noksan sıfat yokdur. Dilediğini yapabilir. Yapdıkları, kendine veyâ başkasına fâideli olmak için

değildir. Bir karşılık için yapmaz. Bununla berâber, her işinde, hikmetler, fâideler, lutflar ve ihsânlar vardır.

Kullarına iyi olanı, fâideli olanı vermeğe, kimisine sevâb, kimisine azâb yapmağa mecbûr değildir. Âsîlerin, günâh işliyenlerin hepsini Cennete koysa, fadlına, ihsânına yakışır. İtâ'at, ibâdet edenlerin hepsini Cehenneme atsa, adâletine uygun olur. Fekat müslimânları ve ibâdet edenleri Cennete sokacağını, bunlara sonsuz ni'metler, iyilikler vereceğini, kâfirlere ise, Cehennemde sonsuz azâb edeceğini dilemiş ve bildirmişdir. O, sözünden dönmez. Bütün canlılar îmân etse, itâ'at etse, Ona hiçbir fâidesi olmaz. Bütün âlem kâfir olsa, azgın, taşkın olsa, karşı gelse, Ona hiçbir zarar vermez. Kul, birşey yapmak dileyince, O da isterse, o şeyi yaratır. Kullarının her hareketini ve her şeyi yaratan Odur. O dilemezse, yaratmazsa, hiçbir şey hareket edemez. O dilemezse, kimse kâfir olamaz. Kimse isyan edemez. Küfrü, günâhları diler ise de, bunlardan râzı değildir. Onun işine, kimse karışamaz. Niçin böyle yapdı. Şöyle yapsaydı demeğe, sebebini sormağa kimsenin gücü ve hakkı yokdur. Şirkden, küfrden başka, herhangi büyük günâhı işleyip, tevbesiz ölen kimseyi, dilerse afv eder. Küçük bir günâh için dilerse azâb eder. Kâfir, mürted olarak ölenleri hiç afv etmiyeceğini, bunlara sonsuz azâb edeceğini bildirmişdir.

Müslimân olan, ya'nî **(Ehl-i kıble)** olup, ibâdet eden, fekat, i'tikâdı **(Ehl-i sünnet)** i'tikâdına uymıyan ve tevbe etmeden ölen kimseye, Cehennemde azâb edecek ise de, böyle **(Bid'at sâhibi)** müslimânlar, Cehennemde sonsuz kalmıyacakdır.

Allahü teâlâyı, dünyâda baş gözü ile görmek câizdir. Fekat, kimse görmemişdir. Kıyâmet günü, mahşer yerinde, kâfirlere ve günâhı olan mü'minlere, kahr ve celâl ile; sâlih olan mü'minlere ise, lutf ve cemâl ile görünecekdir. Mü'minler, Cennetde, cemâl sıfatı ile görecekdir. Melekler ve kadınlar da görecekdir.Kâfirler, bundan mahrûm kalacaklardır. Cinnîlerin de mahrûm kalacaklarını bildiren haber kuvvetlidir. Âlimlerin çoğuna göre, (Mü'minlerin makbûl olanları, her sabâh ve akşam, derecesi aşağı olanlar ise, her Cum'a günü ve kadınlar, dünyâ bayramı gibi, yılda birkaç kerre, tecellî-i cemâl ile ve rü'yet ile müşerref olacaklardır).

[Şeyh Abdülhak-ı Dehlevî hazretleri [1], fârisî (**Tekmîl-ül-îmân)** kitâbında buyuruyor ki: Hadîs-i şerîfde buyuruldu ki, **(Kıyâmet günü Rabbinizi, ondördüncü ayı gördüğünüz gibi görürsünüz!).** Allahü teâlâ dünyâda anlaşılamadan bilineceği gibi, âhiretde de anlaşı-

---

[1] Abdülhak-ı Dehlevî, 1052 [m. 1642] de Delhîde vefât etdi.

lamadan görülecekdir. Ebül Hasen-i Eş'arî ve imâm-ı Süyûtî ve imâm-ı Beyhekî gibi büyük âlimler, meleklerin de Cennetde Allahü teâlâyı göreceklerini bildirmişlerdir. İmâm-ı a'zam Ebû Hanîfe ve başka âlimler, cinnin sevâb kazanmıyacaklarını ve Cennete girmiyeceklerini, ancak mü'min olanlarının Cehennemden kurtulacaklarını bildirdiler. Kadınlar, dünyâdaki bayram günleri gibi senede birkaç kerre göreceklerdir. Mü'minlerin kâmil olanları, her sabâh ve akşam, diğerleri ise Cum'a günleri göreceklerdir. Bu fakîre göre, mü'min kadınlar ve melekler ve cin de bu müjdeye dâhildirler. Fâtımat-üz-zehrâ ve Hadîcet-ül-kübrâ ve Âişe-i sıddîka ve diğer ezvâc-i tâhirât ve Meryem ve Âsiye "radıyallahü teâlâ anhünne ecma'în" gibi kâmil ve ârif hâtûnların diğer kadınlardan müstesnâ tutulmaları uygun olur. İmâm-ı Süyûtî de buna işâret etmekdedir.]

Allahü teâlânın görüleceğine inanmalı, nasıl görüleceği düşünülmemelidir. Çünki, Allahü teâlânın işleri akl ile anlaşılmaz. Dünyâ işlerine benzemez. [Fizik ve kimyâ bilgileri ile ölçülemez.] Allahü teâlânın ciheti, karşıda bulunması yokdur. Allahü teâlâ, madde değildir. Cism değildir. [Element değildir. Karışım, bileşik değildir.] Sayılı değildir. Ölçülmez. Hesâb edilmez. Onda değişiklik olmaz. Mekânlı değildir. Bir yerde değildir. Zemânlı değildir. Öncesi, sonrası, önü arkası, altı üstü, sağı solu yokdur. Bunun için, insan düşüncesi, insan bilgisi, insan aklı, Onun hiçbir şeyini anlıyamaz. Onun nasıl görüleceğini de kavrıyamaz. El, ayak, cihet, yer ve bunlar gibi, Allahü teâlâ için câiz olmıyan kelimelerin, âyet-i kerîmelerde ve hadîs-i şerîflerde bulunması, bizim anladığımız ve bildiğimiz, bugün kullanılan ma'nâlarda değildir. Böyle âyet-i kerîmelere ve hadîs-i şerîflere **(Müteşâbihât)** denir. Bunlara inanmalı, ne ve nasıl olduklarını anlamağa kalkışmamalıdır. Yâhud, bunlar, kısaca veyâ uzun olarak, **(Te'vîl)** olunur. Ya'nî, Allahü teâlâya yakışacak başka ma'nâ verilir. Meselâ, el kelimesi, kudret, enerji demek olur.

Muhammed aleyhisselâm, Allahü teâlâyı, mi'râcda gördü. Bu görmesi, dünyâdaki baş gözü ile görmek gibi değildi. Bir kimse, Allahü teâlâyı dünyâda gördüm dese, o zındıkdır. Evliyânın "kaddesallahü teâlâ esrârehüm ecma'în" görmesi, dünyâ ve âhiret görmeleri gibi değildir. Ya'nî **(Rü'yet)** değildir. Onlara **(Şühûd)** hâsıl olmakdadır. [Ya'nî kalb gözü ile, misâlini görürler.] Evliyâ-i kirâmdan, gördüm diyenler oldu ise de, sekr hâlinde iken, ya'nî akılları başlarında değil iken, şühûdü, rü'yet sanmışlardır. Yâhud, te'vîl ederek anlaşılabilecek sözlerden biridir.

Süâl: Allahü teâlânın dünyâda baş gözü ile görülmesinin câiz

olduğu yukarıda bildirilmişdi. Câiz olan bir şeyin hâsıl olduğunu söyliyen kimse, niçin zındık olsun? Vâkı’ olduğunu söyliyen kâfir olursa, o şeye câiz denilebilir mi?

Cevâb: Lügatde, câiz demek, olması da, olmaması da uygundur demekdir. Fekat, Eş’arî[1] mezhebinde, rü’yetin câiz olması demek; Allahü teâlâ, bu dünyâda yakın olmanın, karşısında olmanın ve dünyâda yaratmış olduğu fizik kanûnları ile görmenin dışında olarak, insanda bambaşka bir görmek kuvveti yaratmağa kâdirdir demekdir. Meselâ, Çinde bulunan kör bir kimseye, Endülüsdeki sivri sineği göstermeğe veyâ dünyâdaki insana, ayda ve yıldızda bulunanı göstermeğe kâdirdir ve câizdir. Böyle kuvvet, Allahü teâlâya mahsûsdur. İkinci olarak, dünyâda gördüm demek, âyet-i kerîmeye ve âlimlerin söz birliğine uygun değildir. Bunun için, böyle birşeyi söyliyen kimse **(Mülhid)** veyâ **(Zındık)** dır. Üçüncü cevâb olarak deriz ki, dünyâda rü’yetin câiz olması, Onu dünyâda, fizik kanûnları ile olan görmek câiz olur demek değildir. Hâlbuki, Allahü teâlâyı gördüm diyen kimse, başka şeyleri gördüğü gibi gördüm demekdedir. Bu ise, câiz olmıyan bir görmekdir. Bunun gibi, küfre sebeb olan şeyleri söyliyen kimseye mülhid veyâ zındık denir. [Mevlânâ Hâlid hazretleri], bu cevâblardan sonra (Dikkat ediniz!) buyuruyor. Bununla, ikinci cevâbın dahâ sağlam olduğuna işâret ediyor. [**(Mülhid)** ve **(Zındık)**, kendisinin müslimân olduğunu söyler. **(Mülhid)** bu sözünde samîmîdir. Kendisinin müslimân olduğuna, doğru yolda bulunduğuna inanmakdadır. **(Zındık)** ise, İslâm düşmanıdır. İslâmiyyeti içerden yıkmak, müslimânları aldatmak için müslimân görünmekdedir.]

Allahü teâlâ üzerinden, gece gündüz ve zemân geçmesi düşünülemez. Allahü teâlâda, hiçbir bakımdan, hiçbir değişiklik olmıyacağı için, geçmişde, gelecekde şöyledir, böyledir denemez. Allahü teâlâ, hiçbir şeye hulûl etmez. Hiçbir şeyle birleşmez. [Şî’îlerin, hazret-i Alîye hulûl etmişdir diyen **(Nusayrî)** ismindeki fırkaları kâfir olmakdadır.] Allahü teâlânın zıddı, tersi, benzeri, ortağı, yardımcısı, koruyucusu yokdur. Anası, babası, oğlu, kızı, eşi yokdur. Her zemân, herkes ile hâzır ve herşeyi muhît ve nâzırdır. Herkese can damarından dahâ yakındır. Fekat, hâzır olması, ihâta etmesi, berâber ve yakın olması, bizim anladığımız gibi değildir. Onun yakınlığı, âlimlerin ilmi, fen adamlarının zekâsı ve Evliyânın “kaddesallahü teâlâ esrârehüm ecma’în” keşf ve şühûdü ile anlaşılamaz. Bunların iç yüzünü, insan aklı kavrıyamaz. Allahü teâlâ, zâtında ve sıfatlarında birdir, hiçbirinde değişiklik, başkalaşmak olmaz. Te-

---

[1] Ebülhasen Alî bin İsmâîl Eş’arî, 330 [m. 941] de Bağdâdda vefât etdi.

fekkerû fî âlâillâhi ve lâ tetefekkerû fî zâtillâhi. Birinci cild, 46.cı mektûbu okuyunuz!

Allahü teâlânın ismleri **(Tevkîfî)**dir. Ya'nî, islâmiyyetde bildirilen ismleri söylemek câiz olup, bunlardan başkasını söylemek câiz değildir. [Meselâ Allahü teâlâya âlim denir. Fekat, âlim demek olan fakîh denmez. Çünki, islâmiyyet, Allahü teâlâya fakîh dememişdir. Bunun gibi, Allah adı yerine, tanrı demek câiz değildir. Çünki tanrı, ilah, ma'bûd demekdir. Meselâ, hindlilerin tanrıları inekdir, denilmekdedir. (Birdir Allah, Ondan başka tanrı yok) denilebilir. Başka dillerdeki Dieu, Gott ve God kelimeleri de, ilah, ma'bûd ma'nâsına kullanılabilir. Allah adı yerine kullanılamaz.]

Allahü teâlânın ismleri sonsuzdur. Binbir ismi var diye meşhûrdur. Ya'nî, ismlerinden binbir dânesini insanlara bildirmişdir. Muhammed aleyhisselâmın dîninde, bunlardan doksandokuzu bildirilmişdir. Bunlara **(Esmâ-i hüsnâ)** denir.

Allahü teâlânın **(Sıfât-ı zâtiyye)**si altıdır. [Bunları yukarıda bildirmişdik.] **(Sıfât-ı sübûtiyye)**si, **(Mâtürîdiyye)** mezhebinde sekizdir. **(Eş'ariyye)** mezhebinde ise yedidir. Bu sıfatları da, zâtı gibi, ezelîdir, ebedîdir. Ya'nî sonsuz olarak vardırlar. Mukaddesdirler. Mahlûkların sıfatları gibi değildirler. Akl ile, zan ile ve dünyâdakilere benzetilerek anlaşılamazlar. Allahü teâlâ, bu sıfatlarından birer örnek, insanlara ihsân buyurmuşdur. Bunları görerek, Allahü teâlânın sıfatları biraz anlaşılabilir. İnsan, Allahü teâlâyı anlıyamıyacağı için, Allahü teâlâyı düşünmek, anlamağa kalkışmak câiz değildir. Allahü teâlânın sekiz sıfât-ı sübûtiyyesi, zâtının aynı da değildir, gayrı da değildir. Ya'nî sıfatları, kendisi değildir. Kendisinden başka da değildir. Bu sekiz sıfat:

Hayât, ilm, sem', basar, kudret, kelâm, irâde ve **tekvîn'**dir. Eş'ariyye mezhebinde, tekvîn sıfatı, kudret sıfatı ile birdir. Meşiyyet de, irâde demekdir.

Allahü teâlânın sekiz sıfatından herbiri basîtdir, bir hâldedir. Hiçbirinde, hiçbir değişiklik olmaz. Fekat, mahlûklara te'alluk bakımından herbiri çokdur. Bir sıfatın mahlûklara te'alluku, etkisi bakımından çok olması, bunun basît olmasına zarar vermez. Bunun gibi, Allahü teâlâ, bu kadar çeşidli mahlûkları yaratdı ve hepsini, her ân, yok olmakdan korumakdadır. Fekat, O, yine birdir. Onda değişiklik olmaz. Her mahlûk, her ân, her bakımdan Ona muhtâcdır. O, hiç kimseye muhtâc değildir.

2 — Îmân edilmesi, inanılması lâzım olan altı şeyden ikincisi: **(Onun meleklerine inanmakdır).** Melek, elçi, haber verici veyâ

kuvvet demekdir. Melekler, cismdir. Latîfdir. Gaz hâlinden de dahâ latîfdirler. Nûrânîdirler. Diridirler. Akllıdırlar. İnsanlardaki kötülükler, meleklerde yokdur. Her şekle girebilirler. Gazlar, sıvı ve katı olduğu gibi ve katı olunca, şekl aldığı gibi, melekler de güzel şekller alabilirler. Melekler, büyük insanların bedeninden ayrılan rûhlar değildirler. Hıristiyanlar, melekleri, böyle rûh zan ediyor. Enerji, kuvvet gibi, maddesiz de değildirler. Eski felesoflardan bir kısmı, böyle zan ediyordu. Hepsine **(Melâike)** denir. Melekler, her canlıdan önce yaratıldı. Onun için, kitâblara îmândan önce, meleklere îmân edilmesi bildirildi. Kitâblar da, Peygamberlerden öncedir. Kur'ân-ı kerîmde de, inanılacak şeylerin ismi, bu sıra ile bildirilmekdedir.

Meleklere îmân şöyle olmalıdır: Melekler, Allahü teâlânın kullarıdır. Ortakları değildir. Kızları değildir. Kâfirler, müşrikler, öyle zan etdiler. Allahü teâlâ, meleklerin hepsini sever. Allahü teâlânın emrlerine itâ'at ederler. Günâh işlemezler. Emrlere isyân etmezler. Erkek ve dişi değildirler. Evlenmezler. Çocukları olmaz. Hayât sâhibi, diridirler. Abdüllah ibni Mes'ûddan "radıyallahü anh" gelen haberde, meleklerden bir kısmının çocukları olduğu, İblîs ve cin bunlardan olduğu bildirilmekde ise de, bunun cevâbı kitâblarda uzun yazılıdır. Allahü teâlâ, insanları yaratacağını buyurduğu zemân, (Yâ Rabbî! Yer yüzünü ifsâd edecek ve kan dökecek mahlûkları mı yaratacaksın?) gibi meleklerin **(Zelle)** denilen süâlleri, bunların ma'sûm, günâhsız olmalarına zarar vermez.

Sayısı ençok olan mahlûk meleklerdir. Bunların sayılarını Allahü teâlâdan başka kimse bilmez. Göklerde, meleklerin ibâdet etmedikleri, boş bir yer yokdur. Göklerin her yeri, rükû'da veyâ secdede olan meleklerle doludur. Göklerde, yerlerde, otlarda, yıldızlarda, canlılarda, cansızlarda, yağmur damlalarında, ağaçların yapraklarında, her molekülde, her atomda, her reaksiyonda, her hareketde, herşeyde meleklerin vazîfeleri vardır. Her yerde, Allahü teâlânın emrlerini yaparlar. Allahü teâlâ ile mahlûkları arasında vâsıtadırlar. Ba'zıları, diğer meleklerin âmiridir. Ba'zıları, Peygamberlere haber getirir. Ba'zıları, insanların kalbine iyi düşünce getirir ki, buna **(İlhâm)** denir. Ba'zılarının, insanlardan ve bütün mahlûklardan haberi yokdur. Allahü teâlânın cemâli karşısında kendilerinden geçmişlerdir. Herbirinin belli yeri vardır. Oradan ayrılamazlar. Ba'zısının iki, ba'zısının dört veyâ dahâ çok kanadı vardır. [Her hayvanın kanadı ve tayyârelerin kanadları, kendilerinin yapısında olup, birbirlerine benzemediği gibi, meleklerin kanadı da, kendi cinslerindendir. İnsan, görmediği, bilmediği birşeyin adını

işitince, bunu bildiği şeyler gibi zan edip aldanır. Meleklerin kanadları vardır. İnanırız. Fekat, nasıl olduğunu bilemeyiz. Kiliselerde ve ba'zı mecmû'a ve filmlerde, melek diye görülen kanadlı kadın resmleri uydurmadır. Müslimânlar böyle resm yapmaz. Müslimân olmıyanların yapdığı bu bozuk resmleri doğru sanmamalı, düşmanlara aldanmamalıdır.] Cennet melekleri, Cennetdedir. Bunların büyüklerinin adı **(Rıdvân)**dır. Cehennem meleklerine **(Zebânî)** denir. Bunlar, Cehennemde emr olunan vazîfelerini yapar. Cehennem ateşi bunlara zarar vermez. Denizin balığa zararlı olmaması gibidir. Cehennem zebânîlerinin büyükleri ondokuzdur. En büyüğünün ismi **(Mâlik)**dir.

Her insanın hayr ve şer, bütün işlerini yazan, ikisi gece, ikisi gündüz gelen dört meleğe, **(Kirâmen kâtibîn)** veyâ **(Hafaza melekleri)** denir. Hafaza meleklerinin, bunlardan başka olduğu da, bildirilmişdir. Sağ tarafdaki melek, soldakinin âmiridir ve iyi işleri ve ibâdetleri yazar. Soldaki, kötülükleri yazar. Kabrlerde, kâfirlere ve âsî müslimânlara azâb edecek melekler ve kabrde süâl soracak melekler vardır. Süâl meleklerine **(Münker** ve **Nekîr)** denir. Mü'minlere soranlara **(Mübeşşir** ve **Beşîr)** de denir.

Meleklerin birbirlerinden üstünlükleri vardır. En üstünleri dörtdür. Bunların birincisi **(Cebrâîl)** aleyhisselâmdır. Bunun vazîfesi, Peygamberlere **(Vahy)** getirmek, emr ve yasakları bildirmekdir. İkincisi **(Sûr)** denilen boruyu üfürecek olan **(İsrâfîl)** aleyhisselâmdır. Sûru iki def'a üfürecekdir. Birincisinde, Allahü teâlâdan başka her diri ölecekdir. İkincisinde, hepsi tekrâr dirilecekdir. Üçüncüsü, **(Mikâîl)** aleyhisselâmdır. Ucuzluk, pahalılık, kıtlık, bolluk, [İktisâdî nizâm] yapmak, [ferâhlık ve huzûr getirmek] ve her maddeyi hareket etdirmek, bunun vazîfesidir. Dördüncüsü, **(Azrâîl)** aleyhisselâmdır. İnsanların rûhunu alan budur. [Fârisî dilinde rûha, can denir.] Bu dört melekden sonra üstün olan melekler, dört sınıfdır: **(Hamele-i Arş)** denen melekler, dört dânedir. Kıyâmetde sekiz olacaklardır. Huzûr-i ilâhîde bulunan meleklere, **(Mukarrebîn)** denir. Azâb meleklerinin büyüklerine, **(Kerûbiyân)** denir. Rahmet meleklerine, **(Rûhâniyân)** denir. Bunların hepsi, meleklerin, havâssı, ya'nî üstünleridir. Bunlar, Peygamberlerden başka "aleyhimüssalevâtü vetteslîmât", bütün insanlardan dahâ üstündür. Müslimânların sâlihleri ve velîleri, meleklerin avâmından, ya'nî, aşağılarından dahâ efdal, dahâ üstündür. Meleklerin avâmı, müslimânların avâmından, ya'nî âsî ve fâsıklardan efdaldir.

Kâfirler ise, her mahlûkdan dahâ aşağıdır. Sûrun birinci üfürülmesinde, dört büyük melekden ve hamele-i Arşdan başka, bü-

tün melekler de yok olacakdır. Bundan sonra, hamele-i Arş ve dahâ sonra dört melek yok olacakdır. İkincisinde, önce bütün melekler dirilecekdir. Hamele-i Arş ile bu dört melek, sûrun ikinci üfürülmesinden önce dirilecekdir. Demek ki, bu melekler, bütün canlılardan önce yaratıldıkları gibi, her canlıdan sonra yok olacaklardır.

3 — Îmân edilmesi lâzım olan altı şeyden üçüncüsü: **(Allahü teâlânın indirdiği kitâblarına inanmakdır).** Allahü teâlâ, bu kitâbları, melek ile, ba'zı Peygamberlerin mübârek kulaklarına söyliyerek, ba'zılarına ise, levha üzerinde yazılı olarak, ba'zılarına da, meleksiz işitdirerek indirdi. Bu kitâbların hepsi Allahü teâlânın kelâmıdır. Ebedî ve ezelîdirler. Mahlûk değildirler. Bunlar, meleklerin veyâ Peygamberlerin kendi sözleri değildir. Allahü teâlânın kelâmı, bizim yazdığımız ve zihnlerimizde tutduğumuz ve söylediğimiz kelâm gibi değildir. Yazıda, sözde ve zihnde bulunmak gibi değildir. Harfli ve sesli değildir. Allahü teâlânın ve sıfatlarının nasıl olduğunu, insan anlıyamaz. Fekat, o kelâmı, insanlar okur. Zihnlerde saklanır ve yazılır. Bizimle berâber olunca, hâdis olur. Allahü teâlânın kelâmı, insanlarla berâber olunca, mahlûk ve hâdisdir. Allahü teâlânın kelâmı olduğu düşünülünce, kadîmdir.

Allahü teâlânın indirdiği kitâbların hepsi hakdır, doğrudur. Yalan, yanlış olamaz. Cezâ, azâb yapacağım deyip de afv etmesi câiz denildi ise de, bizim bilemediğimiz şartlara veyâ Onun irâdesine, isteğine bağlıdır. Yâhud, kulun hak etdiği azâbı afv eder demekdir. Cezâyı, azâbı bildiren kelâm, birşeyi haber vermek değildir ki, afv edince, yalancılık olsun. Allahü teâlânın va'd etdiği ni'metleri vermemesi câiz değil ise de, azâbları afv etmesi câizdir. Akl da, âyet-i kerîmeler de, böyle olduğunu göstermekdedir.

Bir mâni', sıkıntı olmadıkça, âyet-i kerîmelere ve hadîs-i şerîflere, açıkça anlaşılan ma'nâları vermek lâzımdır. Bunlara benziyen başka ma'nâ vermek câiz değildir. [Kur'ân-ı kerîm ve hadîs-i şerîfler Kureyş lügatı ve lehcesi iledir. Kelimelere, bindörtyüz sene önce, Hicâzda kullanılan ma'nâları vermek lâzımdır. Zemânla değişip, bugün kullanılan ma'nâları vererek terceme yapmak doğru değildir.] **(Müteşâbihât)** denilen âyet-i kerîmelerde, anlaşılamıyan gizli ma'nâlar vardır. Bunların ma'nâsını, ancak Allahü teâlâ bilir ve kendilerine **(İlm-i ledünnî)** verilen pek az seçilmiş büyükler, kendilerine bildirildiği kadar, anlıyabilirler. Başka kimse anlıyamaz. Onun için, müteşâbih âyetlerin, Allah kelâmı olduğuna îmân etmeli, ma'nâlarını araşdırmamalıdır. Eş'arî mezhebindeki âlimler, böyle âyetleri, kısaca veyâ geniş olarak **(Te'vîl)** etmek câiz olur dedi. Te'vîl demek, kelimenin çeşidli ma'nâları arasından

meşhûr olmıyanı seçmek demekdir. Meselâ İsrâ sûresinde, **(Allahın eli, onların ellerinin üstündedir)** meâlindeki âyet-i kerîme, Allahü teâlânın kelâmıdır. Allahü teâlâ, bununla neyi murâd ediyor ise, öylece inandım demelidir. Bunun ma'nâsını ben anlıyamam, ancak Allahü teâlâ bilir demek, en iyi yoldur. Yâhud Allahü teâlânın ilmi, bizim ilmimiz gibi değildir. İrâdesi bizim irâdemize benzemez. Allahü teâlânın eli de, kulların elleri gibi değildir.

Allahü teâlânın indirdiği kitâblarda, ba'zı âyetlerin yalnız okunması, yâhud yalnız ma'nâsı veyâ ikisi birden **(Nesh)** edilmiş, Allahü teâlâ tarafından değişdirilmişdir. Kur'ân-ı kerîm, bütün kitâbları nesh etmiş, hükmlerini yürürlükden kaldırmışdır. Kur'ân-ı kerîmde, kıyâmete kadar, hiçbir zemân, yanlışlık, unutulmak, ziyâde ve noksanlık olmaz. Geçmişdeki ve gelecekdeki bütün ilmler, Kur'ân-ı kerîmde vardır. Bunun için, bütün semâvî kitâblardan üstün ve kıymetlidir. Resûlullahın "sallallahü aleyhi ve sellem" en büyük mu'cizesi, Kur'ân-ı kerîmdir. Bütün insanlar ve cin bir araya gelse, hepsi, Kur'ân-ı kerîmin en kısa bir sûresi gibi bir söz söyliyebilmek için uğraşsalar, söyliyemezler. Arabistânın belîg, edîb, fasîh şâirleri bir araya geldi. Çok uğraşdılar. Bir kısa âyet gibi bir söz söyliyemediler. Kur'ân-ı kerîme karşı duramadılar. Şaşkına döndüler. Allahü teâlâ, islâm düşmanlarını, Kur'ân-ı kerîm karşısında âciz, mağlûb etmekdedir. Kur'ân-ı kerîmin belâgati, insan gücünün üstündedir. İnsanlar, onun gibi söylemekden âciz kalmakdadır. Kur'ân-ı kerîmin âyetleri, insanların nazmına, veznli olmıyan nesrine, kâfiyeli sözlerine benzemiyor. Bununla berâber, Arabistândaki edîblerin, kullandığı harflerle söylenmişdir.

Semâvî kitâblardan bize bildirileni yüz dörtdür. Bunlardan on suhuf **(Âdem)** aleyhisselâma, elli suhuf Şis **(Şît)** aleyhisselâma, otuz suhuf **(İdrîs)** aleyhisselâma, on suhuf **(İbrâhîm)** aleyhisselâma indirildiği meşhûrdur. **(Tevrât)** kitâbı Mûsâ aleyhisselâma, **(Zebûr)** kitâbı Dâvüd aleyhisselâma, **(İncîl)** kitâbı Îsâ aleyhisselâma ve **(Kur'ân-ı kerîm)** Muhammed aleyhisselâma indirilmişdir.

Bir insan, emr vermek veyâ yasak etmek veyâ birşey sormak, bir haber vermek istese, önce bunları zihnde düşünür, hâzırlar. Zihnde bulunan bu ma'nâlara **(Kelâm-ı nefsî)** derler. Bu ma'nâlara arabî, fârisî veyâ türkçe denemez. Çeşidli dillerde söylenmesi, bunların başka başka ma'nâlar almasına sebeb olmaz. Bu ma'nâları anlatan sözlere **(Kelâm-ı lafzî)** denir. Kelâm-ı lafzî, çeşidli dillerle anlatılabilir. Bundan anlaşılıyor ki, kelâm-ı nefsî, başka sıfatlar gibi, meselâ ilm, irâde, görmek... gibi, kelâm sâhibinde bulunan, basît, değişmez, ayrı bir sıfatdır. Kelâm-ı lafzî ise, kelâm-ı

nefsîyi anlatan ve insanın kulağına gelen ve söyliyenin ağzından çıkan harfler topluluğudur. İşte Allahü teâlânın kelâmı, hiç susmak olmıyan ve mahlûk olmıyan ve zâtı ile bulunan, ezelî ve ebedî bir kelâmdır. Sıfât-ı zâtiyyesinden ve ilm, irâde gibi, sıfât-ı sübûtiyyelerinden başka olarak, başlı başına bir sıfatdır.

Kelâm sıfatı da basîtdir. Hiç değişmez. Harfli, sesli değildir. Emr, yasak, haber vermek gibi ve arabî, fârisî, ibrânî, türkçe, süryânî olmak gibi başkalaşması, parçalanması yokdur. Böyle şekller almaz. Yazılmaz. Zihn, kulak ve dil gibi âletlere, vâsıtalara muhtâc değildir. Hangi dil ile söylemek istense, söylenebilir. Böylece, arabî söylenirse, Kur'ân-ı kerîm denir. İbrânî olarak söylenirse, Tevrâtdır. Süryânî olunca, İncîldir. [**(Şerh-ul-mekâsid)**[1] kitâbında, yunânî söylenirse İncîl, süryânî olunca, Zebûrdur diyor.]

Kelâm-ı ilâhî çeşidli şeyleri bildirir. Kıssaları, ya'nî olayları bildirirse **(Haber)** olur. Böyle olmazsa, **(İnşâ)** olur. Yapılması lâzım olan şeyleri bildirirse, **(Emr)** olur. Yasakları bildirirse, **(Nehy)** olur. Fekat, kelâm-ı ilâhîde hiç değişiklik ve çoğalmak olmaz. İnen kitâbların ve sahîfelerin hepsi, Allahü teâlânın kelâm sıfatındandırlar. Kelâm sıfatından, ya'nî kelâm-ı nefsîdendirler. Arabî olunca, Kur'ân-ı kerîmdir. Harfli olup, yazılan ve söylenen ve işitilen ve zihnde ezberlenen, nazm hâlinde indirilen vahye **(Kelâm-ı lafzî)** ve **(Kur'ân-ı kerîm)** denir. Bu kelâm-ı lafzî, kelâm-ı nefsîyi gösterdiği için, buna da, kelâm-ı ilâhî ve sıfât-ı ilâhî demek câizdir. Hepsine Kur'ân-ı kerîm denildiği gibi, parçalarına da Kur'ân denilir.

Kelâm-ı nefsînin mahlûk olmadığını, kadîm olduğunu, doğru yolun âlimleri sözbirliği ile söylemekdedir. Kelâm-ı lafzînin hâdis veyâ kadîm olmasında sözbirliği yokdur. Hâdis olduğunu bildirenlerden bir kısmı, kelâm-ı lafzînin hâdis olduğunu söylememelidir dedi. Eğer, hâdis denilirse, kelâm-ı nefsînin hâdis olduğu anlaşılabilir buyurdular. En iyi söz de budur. İnsanların zihni, birşeyi göstereni işitince, hemen o şeyi hâtırlar. Ehl-i sünnet âlimlerinden, Kur'ân-ı kerîm hâdisdir diyenlerin bu sözü, ağzımızla okuduğumuz, ses ve kelimelerin mahlûk olduğunu bildirmekdedir. Ehl-i sünnet âlimleri sözbirliği ile, kelâm-ı lafzînin de, nefsînin de, Allah kelâmı olduğunu söylediler. Bu sözde, mecaz yoluna sapanlar oldu ise de, Kelâm-ı nefsî Allah kelâmıdır demek, Allahü teâlânın kelâm sıfatıdır demekdir. Kelâm-ı lafzî Allah kelâmıdır demek, Allahü teâlâ onun hâlıkıdır demekdir.

---

[1] Şerh-ül-mekâsidi Sa'düddîn Teftâzânî yazmış, 792 [m. 1389] da Semerkandda vefât etmişdir.

Süâl: Yukarıdaki yazılardan anlaşılıyor ki, Allahü teâlânın ezelî olan kelâmı işitilmez. Allah kelâmını işitdim demek, okunan ses ve kelimeleri işitdim demek olur. Yâhud, okunan ses ve ezelî olan kelâm-ı nefsîyi anladım demek olur. Bütün Peygamberler, hattâ herkes, bu iki şeklde de işitebilmekdedir. Mûsâ aleyhisselâmı, (kelîmullah) diye ayırmanın sebebi nedir?

Cevâb: Mûsâ aleyhisselâm, âdet-i ilâhiyyenin dışında olarak, harfsiz, sessiz olan kelâm-ı ezelîyi işitdi. Cennetde, anlaşılamaz ve anlatılamaz olarak, Allahü teâlâ görüleceği gibi, anlatılamaz olarak işitdi. Başka kimse, böyle işitmedi. Yâhud, Allah kelâmını, sesle işitdi. Fekat, yalnız kulakla değil. Vücûdünün her zerresi, her yandan işitdi. Yâhud, yalnız ağaç tarafından işitdi. Fekat, ses ile değildi. Hava titreşimi veyâ başka olaylarla işitmedi. Bu üç hâlden biri ile işitdiği için **(Kelîmullah)** adına kavuşdu. Muhammed aleyhissalâtü vesselâmın, mi'râc gecesinde, kelâm-i ilâhîyi işitmesi ve Cebrâîl aleyhisselâmın vahy alırken işitmesi de böyle idi.

4 — Îmân edilmesi, inanılması lâzım olan altı şeyden dördüncüsü, **(Allahü teâlânın Peygamberlerine inanmakdır).** İnsanları, Allahü teâlânın beğendiği yola kavuşdurmak, doğru yolu göstermek için gönderilmişlerdir. Rüsül, resûller demekdir. Lügatde, gönderilmiş zât ve haberci demekdir. İslâmiyyetde **(Resûl)** demek, yaratılışı, huyu, ilmi, aklı, zemânında bulunan bütün insanlardan üstün, kıymetli, muhterem bir zât demekdir. Hiçbir kötü huyu, beğenilmiyecek hâli yokdur. Peygamberlerde **(İsmet)** sıfatı vardır. Ya'nî Peygamber olduğu bildirilmeden önce ve bildirildikden sonra, küçük ve büyük hiçbir günâh işlemez. [İslâmiyyeti içerden yıkmak istiyen kâfirler, Muhammed aleyhisselâm Peygamber olmadan önce, heykellerin önünde kurban keserdi diyorlar ve mezhebsizlerin kitâblarını da vesîka olarak gösteriyorlar. Bu çirkin iftirâlarının yalan olduğu, yukarıdaki satırlardan anlaşılmakdadır.] Peygamber olduğu bildirildikden sonra, Peygamber olduğu yayılıncaya, anlaşılıncaya kadar, körlük, sağırlık ve benzerleri ayb ve kusûrları da olmaz. Her Peygamberde yedi sıfatın bulunduğuna inanmak lâzımdır: **Emânet, sıdk, teblîg, adâlet, ismet, fetânet** ve **emnül-azl.** Ya'nî Peygamberlikden azl edilmezler. Fetânet, çok akıllı, çok anlayışlı demekdir.

Yeni bir din getiren Peygambere **(Resûl)** denir. Yeni din getirmeyip, insanları, önceki dîne da'vet eden Peygambere **(Nebî)** denir. Emrleri teblîg etmekde ve insanları, Allahü teâlânın dînine çağırmakda, Resûl ile Nebî arasında bir ayrılık yokdur. Peygamberlere îmân etmek, aralarında hiçbir fark görmiyerek, hepsinin

sâdık, doğru sözlü olduğuna inanmak demekdir. Onlardan birine inanmıyan kimse, hiçbirine inanmamış olur.

Peygamberlik; çalışmakla, açlık, sıkıntı çekmekle ve çok ibâdet yapmakla ele geçmez. Yalnız Allahü teâlânın ihsânı, seçmesi ile olur. İnsanların dünyâdaki ve âhiretdeki işlerinin düzgün ve fâideli olması için ve zararlı işlerden koruyup, selâmete, hidâyete, râhata kavuşdurmak için, Peygamberler vâsıtası ile dinler gönderilmişdir. Düşmanları çok olduğu ve alay etdikleri, üzdükleri hâlde, Allahü teâlânın, inanmak için ve yapmak için olan emrlerini insanlara teblîg etmekde, bildirmekde, düşmanlardan korkmamış, göz kırpmamışlardır. Allahü teâlâ, Peygamberlerin sıdk sâhibi olduklarını, doğru söylediklerini göstermek için, Onları mu'cizelerle kuvvetlendirdi. Hiç kimse bu mu'cizelere karşı gelemedi. Peygamberi kabûl edip inanan kimseye, o Peygamberin **(Ümmeti)** denir. Kıyâmet gününde, ümmetlerinden, günâhı çok olanlara şefâ'at etmeleri için izn verilecek ve şefâ'atleri kabûl olacakdır. Ümmetlerinden, âlim, sâlih, Velî olanlarına da, şefâ'at etmeleri için Allahü teâlâ izn verecek ve şefâ'atlerini kabûl buyuracakdır. Peygamberler "aleyhimüssalevâtü vetteslîmât", mezârlarında, bizim bilmediğimiz bir hayât ile diridir. Mübârek vücûdlarını toprak çürütmez. Bunun içindir ki, hadîs-i şerîfde, **(Peygamberler, mezârlarında, nemâz kılarlar ve hac ederler)** buyuruldu.

[Şimdi, Arabistânda bulunan **(Vehhâbî)** adındaki kimseler, bu hadîs-i şerîflere inanmıyorlar. Bunlara inanan hakîkî müslimânlara kâfir diyorlar. Ma'nâları açık olmayıp, şübheli olan nassları yanlış te'vîl etdikleri için, kendileri kâfir olmuyor ise de, **(Bid'at sâhibi)** oluyorlar. Müslimânlara çok zarar veriyorlar. Vehhâbîlik, Muhammed bin Abdülvehhab isminde Necdli bir ahmak tarafından kuruldu. İngiliz câsûsu Hempher, İbni Teymiyyenin[1] sapık fikrlerini ileri sürerek, bunu aldatdı. Abduh[2] ismindeki bir Mısrlının kitâbları ile, türklere ve her yere yayıldı. Bunların beşinci mezheb değil, dalâletde, yanlış yolda olduklarını, **(Ehl-i sünnet)** âlimleri, yüzlerce kitâblarında bildirmişlerdir. **(Se'âdet-i ebediyye)** ve **(Kıyâmet ve Âhiret)** kitâblarında bunlar uzun bildirilmişdir. Allahü teâlâ, genç din adamlarını ingilizlerin çıkardığı, vehhâbîlik yoluna kaymakdan muhâfaza buyursun. Hadîs-i şerîfler ile medh olunan **(Ehl-i sünnet)** âlimlerinin yolundan ayırmasın!]

Peygamberlerin "aleyhimüsselâm" mübârek gözleri uyurken,

---

[1] Ahmed ibni Teymiyye, 728 [m. 1328] de Şâmda vefât etdi.
[2] Muhammed Abduh, 1323 [m. 1905] de Mısrda vefât etdi.

kalb gözleri uyumaz. Peygamberlik vazîfelerini görmekde, Peygamberlik üstünlüklerini taşımakda, bütün Peygamberler müsâvîdir. Yukarıda bildirdiğimiz yedi şey, hepsinde vardır. Peygamberler, Peygamberlikden azl edilmez, atılmaz. Velîlerden ise, evliyâlık alınabilir. Peygamberler "aleyhimüssalevâtü vetteslîmât" insandan olur. Cinden, melekden insanlara Peygamber olmaz. Cin ve melek, Peygamberlerin derecelerine yükselemez. Peygamberlerin, birbirleri üzerinde, şerefleri, üstünlükleri vardır. Meselâ ümmetlerinin çok olması, gönderildikleri memleketlerin büyük olması, ilm ve ma'rifetlerinin çok yerlere yayılması, mu'cizelerinin dahâ çok ve devâmlı olması ve kendileri için ayrı kıymetler ve ihsânlar bulunması gibi üstünlükler bakımından, âhir zemân Peygamberi **(Muhammed)** aleyhisselâm, bütün Peygamberlerden dahâ üstündür. Ülül'azm olan Peygamberler, böyle olmıyanlardan ve Resûller, resûl olmıyan Nebîlerden dahâ üstündürler.

Peygamberlerin "aleyhimüssalevâtü vetteslîmât" sayısı belli değildir. Yüzyirmidörtbinden çok oldukları meşhûrdur. Bunlardan üçyüzonüç veyâ üçyüzonbeş adedi Resûldür. Bunların içinden de, altısı dahâ yüksekdir. Bunlara **(Ülül'azm)** Peygamberler denir. Ülül'azm Peygamberler, **Âdem, Nûh, İbrâhîm, Mûsâ, Îsâ** ve **Muhammed Mustafâ**dır "aleyhimüssalâtü vesselâm".

Peygamberlerin içinde otuzüç adedi meşhûrdur. Bunların ismleri: **Âdem, İdrîs, Şît** veyâ **(Şîs), Nûh, Hûd, Sâlih, İbrâhîm, Lût, İsmâ'îl, İshak, Ya'kûb, Yûsüf, Eyyûb, Şu'ayb, Mûsâ, Hârun, Hıdır, Yûşa' bin Nûn, İlyâs, Elyesa', Zülkifl, Şem'un, İşmoil, Yûnüs bin Metâ, Dâvüd, Süleymân, Lokmân, Zekeriyyâ, Yahyâ, Uzeyr, Îsâ bin Meryem, Zülkarneyn** ve **Muhammed** aleyhi ve aleyhimüssalâtü vesselâmdır.

Bunlardan, yalnız yirmisekizinin ismleri Kur'ân-ı kerîmde bildirilmişdir. Şît, Hıdır, Yûşa', Şem'un ve İşmoil bildirilmemişdir. Bu yirmisekizden Zülkarneyn, Lokmân, Uzeyrin ve Hıdırın Peygamber olup olmadıkları kat'i belli değildir. **(Mektûbât-ı Ma'sûmiyye)** C. 2, 36.cı mektûbda, Hıdır aleyhisselâmın Peygamber olduğunu bildiren haberlerin kuvvetli olduğunu yazmakdadır. 182.ci mektûbda, Hıdır aleyhisselâmın, insan şeklinde görülmesi ve ba'zı işleri yapması, Onun hayâtda olduğunu göstermez. Allahü teâlâ Onun ve birçok Peygamberlerin ve velîlerin rûhlarının insan şeklinde görülmesine izn vermişdir. Onları görmek hayâtda olduklarını göstermez, demekdedir. Zülkifl aleyhisselâmın ikinci ismi Harkıldır. Bunun İlyâs veyâ İdrîs yâhud Zekeriyyâ aleyhisselâm olduğunu söyliyenler de vardır.

İbrâhîm aleyhisselâm, Halîlullahdır. Çünki, bunun kalbinde, Allahü teâlânın sevgisinden başka, hiçbir mahlûkun sevgisi yokdu. Mûsâ aleyhisselâm, Kelîmullahdır. Çünki, Allahü teâlâ ile konuşdu. Îsâ aleyhisselâm, Kelimetullahdır. Çünki, babası yokdur. Yalnız (OL) kelime-i ilâhiyyesi ile anasından dünyâya geldi. Bundan başka, Allahü teâlânın hikmet dolu kelimelerini, va'z vererek, insanların kulaklarına ulaşdırırdı.

Âdem oğullarının en üstünü, en şereflisi, en kıymetlisi ve mahlûkların yaratılmasına sebeb olan **Muhammed** aleyhisselâm, Habîbullahdır. Onun Habîbullah olduğunu ve büyüklüğünü, üstünlüğünü gösteren şeyler pek çokdur. Bunun için, Ona, mağlûb olmak, bozguna uğramak gibi sözler söylenemez. Kıyâmetde, herkesden önce kabrden kalkacakdır. Mahşer yerine önce gidecekdir. Cennete herkesden önce girecekdir. Mu'cizeleri, sayılmakla bitmez ve saymağa insan gücü yetişmez ise de, mi'râc mu'cizesini yazmakla, yazılarımızı süsliyelim:

Resûlullah "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" yatağında iken uyandırılıp, mübârek bedeni ile, Mekke şehrinden Kudüsdeki Mescid-i aksâya ve oradan göklere ve yedinci gökden sonra, Allahü teâlânın dilediği yerlere götürüldü. Mi'râca, böylece inanmak lâzımdır. [İsmâ'îlî sapık fırkasında olanlar ve islâm âlimi şekline bürünen din düşmanları, mi'râc bir hâl idi, yalnız rûh ile oldu. Beden ile gitmedi diyerek ve yazarak gençleri aldatmağa çalışıyorlar. Böyle bozuk kitâbları almamalı, bunlara aldanmamalıdır. Mi'râcın nasıl olduğu, birçok kıymetli kitâblarda, meselâ **(Şifâ-i şerîf)**[1]de uzun yazılıdır. **(Se'âdet-i ebediyye)** kitâbında da geniş anlatılmışdır.] Mekke-i mükerremeden **(Sidre-tül-müntehâ)**ya kadar, Cebrâîl aleyhisselâm ile birlikde gitdi. **(Sidre-tül-müntehâ),** altıncı ve yedinci göklerde bir ağaçdır ki, bütün bilgiler ve bütün yükselişler oradan ileri geçemez. Resûl-i ekrem "sallallahü aleyhi ve sellem" efendimiz, Sidrede, Cebrâîl aleyhisselâmı, altıyüz kanadı ile kendi şeklinde gördü. Cebrâîl aleyhisselâm Sidrede kaldı. Mekkeden Kudüs-i şerîfe kadar veyâ yedinci göke kadar, (Burak) üstünde götürüldü. **(Burak),** beyâz renkli, katırdan küçük ve merkebden büyük bir Cennet hayvanıdır. Dünyâ hayvanlarından değildir. Erkekliği, dişiliği yokdur. Çok hızlı giderdi. Gözün görebildiği uzaklığa ayağını basardı. Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem", **(Mescid-i aksâ)**da, Peygamberlere imâm olup, yatsı yâhud sabâh nemâzını kıldırdı. Peygamberlerin rûhları, kendi insan şekllerinde orada bulundu. **(Kudüs)**den yedinci göke kadar **(Mi'râc)**

---

[1] Şifâyı yazan kâdı İyâd mâlikî, 544 [m. 1150] de Merrâküşde vefât etdi.

adındaki bilinmeyen bir merdivenle bir anda çıkarıldı. Yolda melekler, sağa sola dizilmiş, Resûlullahı medh-u senâ ederlerdi. Her göke gelince Cebrâîl aleyhisselâm Resûlullahın teşrîf etdiğini haber ve müjde verirdi. Her birinde, bir Peygamberi görüp selâmlaşdı. **(Sidre)**de şaşılacak çok şeyler gördü. Cennetdeki ni'metleri, Cehennemdeki azâbları gördü. Cenâb-ı Hakkın cemâlini görmek arzûsundan ve zevkınden, Cennetdeki ni'metlerin hiçbirine bakmadı. Sidreden ileriye, yalnız olarak, nûrlar arasında ilerledi. Meleklerin kalemlerinin seslerini işitdi. Yetmişbin perdeden geçdi. İki perde arası, beşyüz senelik yol gibi idi. Bundan sonra, güneşden dahâ parlak **(Refref)** adında bir döşek üzerinde Kürsîden geçdi. Arş-ı ilâhîye erişdi. Arşdan, zemândan, mekândan, madde âlemlerinden dışarı çıkdı. Cenâb-ı Hakkın kelâmını işitecek makâma vardı.

Zemânsız ve mekânsız olarak, âhiretde Allahü teâlânın görüleceği gibi, anlaşılamıyan ve anlatılamıyan bir hâlde, Allahü teâlâyı gördü. Harfsiz ve sessiz olarak, Allahü teâlâ ile konuşdu. Allahü teâlâyı, tesbîh, hamd ve senâ eyledi. Sayısız ikrâmlara, şereflere kavuşdu. Kendine ve ümmetine elli vakt nemâz farz oldu ise de, Mûsâ aleyhisselâmın işâreti ile, yavaş yavaş beş vakte indirildi. Bundan önce, yalnız sabâh ile ikindi yâhud yatsı nemâzları kılınırdı. Bu kadar uzun yolculukdan ve ikrâmlara, ihsânlara kavuşdukdan sonra ve şaşılacak nice şeyler görüp işitdikden sonra, yatağına geldi. Yeri dahâ soğumamış idi. Bildirdiklerimizin bir kısmı, âyet-i kerîmelerle, bir kısmı da, hadîs-i şerîflerle haber verilmişdir. Hepsine inanmak vâcib değil ise de, Ehl-i sünnet âlimleri bildirdiği için, bu haberleri kabûl etmiyen, Ehl-i sünnetden ayrılmış olur. Âyet-i kerîmeye veyâ hadîs-i şerîflere inanmıyan ise, kâfir olur.

Muhammed aleyhisselâmın **(Seyyid-ül-enbiyâ)** olduğunu, ya'nî Peygamberlerin "aleyhimüssalevâtü vetteslîmât" en üstünü olduğunu gösteren sayısız şeylerden birkaçını bildirelim:

Kıyâmet günü, bütün Peygamberler "aleyhimüssalevâtü vetteslîmât", Onun sancağı altında gölgeleneceklerdir. Allahü teâlâ, her Peygambere, [Mahlûklarımın içinde, seçip sevdiğim, habîbim Muhammed aleyhisselâmın Peygamber olduğu zemâna erişirseniz, Ona îmân ediniz ve yardımcı olunuz!] diye emr etdi. Bütün Peygamberler de, ümmetlerine böyle vasiyyet ve emr eyledi.

Muhammed aleyhisselâm, **(Hâtem-ül-enbiyâ)**dır. Ya'nî Ondan sonra hiç Peygamber gelmiyecekdir. Mübârek rûhu, her Peygamberden önce yaratıldı. Peygamberlik makâmı, en önce Ona verildi. Peygamberlik, Onun dünyâya teşrîf etmesi ile temâmlandı. Îsâ

aleyhisselâm, kıyâmete doğru, hazret-i Mehdî zemânında, gökden Şâma inecek ise de, yer yüzüne, Muhammed aleyhisselâmın dînini yayacakdır. Onun ümmetinden olacakdır.

[Hicrî kamerî 1296 ve mîlâdî 1880 senesinde, Hindistânda İngilizlerin ortaya çıkardıkları **(Kâdıyânî)** denilen sapıklar, Îsâ aleyhisselâm için de, çirkin ve yalan söyliyorlar. Kendilerine müslimân diyorlar ise de, islâmiyyeti içerden yıkmakdadırlar. Müslimân olmadıklarına fetvâ verilmişdir. Bunlara **(Ahmedî)** de denilmekdedir.

Hindistânda ortaya çıkan bid'at ehli ve zındıklardan birisi, **(Cemâ'atüt-teblîgıyye)** fırkasıdır. Bunu 1345 [m.1926]de, İlyâs isminde bir câhil kurdu. (Müslimânlar dalâlete düşdü. Bunları kurtarmak için rü'yâda emr aldım) diyordu. Hocaları, sapık, Nezîr Hüseyn, Reşîd Ahmed Kenkühî ve Halîl Ahmed Sehârenpûrînin kitâblarından öğrendiklerini söyliyordu. Müslimânları aldatmak için, hep nemâzın ve cemâ'atin kıymetini anlatıyorlar. Hâlbuki, bid'at ehlinin, ya'nî **(Ehl-i sünnet)** mezhebinde olmıyanların nemâzları ve hiçbir ibâdetleri kabûl olmaz. Bunların Ehl-i sünnet kitâblarını okuyarak, evvelâ bid'at inanışlarından kurtulup, hakîkî müslimân olmaları lâzımdır. Kur'ân-ı kerîmde, kapalı bildirilmiş olan âyetlerden yanlış ma'nâ çıkaranlara **(Bid'at ehli)** veyâ **(Sapık)** denir. Âyet-i kerîmelere, kendi hâin, sapık düşüncelerine göre, yanlış ma'nâ veren islâm düşmanlarına **(Zındık)** denir. Zındıklar, Kur'ân-ı kerîmi ve islâmiyyeti değişdirmeğe çalışıyorlar. Bunları ortaya çıkaran ve besleyen ve dünyânın her tarafına yaymak için milyarlar sarf eden, en büyük düşman, ingilizlerdir. İngiliz kâfirinin tuzaklarına düşmüş olan câhil ve soysuz **(Teblîg-ı cemâ'atcı)**lar, kendilerine, **(Ehl-i sünnet)** diyerek ve nemâz kılarak, yalan söyliyor, müslimânları aldatıyorlar. Abdüllah bin Mes'ûd buyuruyor ki, (Dîni olmadığı hâlde nemâz kılan kimseler olacakdır). Bunlar, Cehennemin dibinde sonsuz yanacaklardır. Bunlardan bir kısmı, minâre tepesindeki leylek yuvası gibi, büyük sarıkları, sakalları ve cübbeleri ile, âyet-i kerîmeler okuyup, bunlara yanlış ma'nâ vererek, müslimânları aldatıyorlar. Hâlbuki hadîs-i şerîfde **(İnnallahe lâ yenzuru ilâ süveriküm ve siyâbiküm ve lâkin yenzuru ilâ kulûbiküm ve niyyâtiküm),** (Allahü teâlâ şekllerinize ve elbiselerinize değil, kalblerinize ve niyyetlerinize bakar) buyuruldu. Beyt:

Kadd-i bülend dâred, destâr pâre pâre,
Çün âşiyân-ı leklek, ber kelle-i minâre.

Bu câhillerin, ahmakların yaldızlı sözlerinin yalan olduklarını

isbât eden, **(Hakîkat Kitâbevi)**nin kitâblarına cevâb veremedikleri için, (Hakîkat Kitâbevinin kitâbları yanlışdır, bozukdur. Bu kitâbları okumayın) diyorlar. İslâm düşmanı sapıkların, zındıkların en büyük alâmeti, Ehl-i sünnet âlimlerinin yazılarına ve bunları neşr eden hakîkî din kitâblarına bozukdur, bunları okumayınız demeleridir. İslâmiyyete yapdıkları zararları ve Ehl-i sünnet âlimlerinin cevâbları, **(Fâideli Bilgiler)** kitâbımızda uzun yazılıdır.]

Muhammed aleyhisselâm, peygamberlerin en üstünü, âlemlerin rahmetidir. Onsekizbin âlem, Onun rahmet deryâsından fâidelenmekdedir. Sözbirliği ile, bütün insanların ve cinnin Peygamberidir. Meleklere, nebâtâta, hayvanlara ve her maddeye de Peygamber olduğunu bildirenler çokdur. Diğer Peygamberler, belli bir memleketde, belli bir kavme gönderilmişdi. Resûl-i ekrem "sallallahü aleyhi ve sellem" ise, bütün âlemlere, canlı, cansız her mahlûka Peygamberdir. Allahü teâlâ, başka Peygamberleri ismleri ile söylemişdir. Muhammed aleyhisselâmı ise, ey Resûlüm, ey Peygamberim diyerek taltîf buyurmuşdur. Başka Peygamberlerin herbirine verilen her mu'cizenin benzeri, kendisine de ihsân buyurulmuşdur. Allahü teâlâ, sevgili Peygamberine, o kadar çok ikrâmda bulunmuşdur, o kadar çok mu'cize vermişdir ki, başka hiçbir Peygamberine böyle vermemişdir. Mübârek parmağı ile işâret buyurunca, ayın ikiye ayrılması, mübârek avucuna aldığı taşların tesbîh etmesi, ağaçların (yâ Resûlallah) diyerek, kendisine selâm vermesi, Resûlullah yanından ayrıldığı için, **(Hannâne)** adındaki kuru odunun sesle ağlaması, mübârek parmaklarının arasından saf su akması, âhiretde kendisine **(Makâm-ı Mahmûd), (Şefâ'at-i kübrâ), (Kevser havuzu), (Vesîle)** ve **(Fadîle)** adındaki makâmların verilmesi, Cennete girmeden önce, cemâl-i ilâhîyi görmekle şereflenmesi ile ve dünyâda hulk-ı azîm, dinde yakîn, ilm, hilm, sabr, şükr, zühd, iffet, adl, mürüvvet, hayâ, şecâ'at, tevâzu', hikmet, edeb, semâhat (iyilik yapıcı), merhamet (re'fet) ve bitmez tükenmez fazîletler ve şereflerle, bütün Peygamberlerin üstüne çıkarılmışdır. Ona verilen mu'cizelerin sayısını, Allahü teâlâdan başkası bilemez. Onun dîni, bütün dinleri nesh etmiş, yürürlükden kaldırmışdır. Dîni, bütün dinlerin en iyisi, en yükseğidir. Onun ümmeti, bütün ümmetlerden üstündür. Onun ümmetinin Evliyâsı, başka ümmetlerin Evliyâsından dahâ şereflidir.

Muhammed aleyhisselâmın ümmetinin Evliyâsı arasında, Resûlullahın halîfesi olmağa hak kazanan ve hilâfete, başkalarından dahâ lâyık olan, imâmların, Velîlerin baş tâcı **(Ebû Bekr-i Sıddîk)** "radıyallahü anh", Peygamberlerden sonra, gelmiş ve gelecek bütün insanların, en hayrlısı, en üstünüdür. Hilâfet derecesini, şerefi-

ni önce kazanan Odur. Müslimânlık meydâna çıkmadan önce de, Allahü teâlânın lutfü ve ihsânı ile, putlara tapmadı. Kâfirlik ve sapıklık ayblarından muhâfaza buyuruldu. [Resûlullahın, nübüvvetden önce putlara tapdığını sanan ve yazanların ne kadar zevallı ve câhil olduklarını buradan da anlamalıdır.]

Bundan sonra, insanların en üstünü, Fârûk-ı a'zam, Allahü teâlânın, Habîbine arkadaş olarak seçdiği, ikinci halîfe **(Ömer bin Hattâb)**dır "radıyallahü teâlâ anh".

Bundan sonra, insanların en üstünü, Resûlullahın üçüncü halîfesi, iyilikler, ihsânlar hazînesi, hayâ, îmân ve irfân kaynağı, Zinnûreyn **(Osmân bin Affân)**dır "radıyallahü teâlâ anh".

Bundan sonra insanların en hayrlısı, Resûlullahın dördüncü halîfesi, şaşılacak üstünlükler sâhibi, Allahü teâlânın arslanı **(Alî bin ebî Tâlib)**dir "radıyallahü teâlâ anh".

Bundan sonra, **(Hazret-i Hasen)** halîfe oldu. Hadîs-i şerîfde bildirilen otuz sene halîfelik, bunun ile temâm oldu[1]. Bundan sonra, insanların en üstünü, Resûlullahın "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem", iki gözünün nûru **(Hüseyn bin Alî)**dir "radıyallahü teâlâ anhüm".

Bu üstünlükler, sevâbın dahâ çok olması, dîn-i islâm uğrunda, vatanlarını, sevdiklerini terk etmek, başkalarından dahâ önce müslimân olmak, Resûlullaha "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" son derece uymak, Onun sünnetine sımsıkı sarılmak, dînini yaymağa uğraşmak, küfrü, fitneyi, fesâdı önlemek demekdir.

Alî "radıyallahü anh", her ne kadar, Ebû Bekrden "radıyallahü anh" başka, herkesden önce müslimân oldu ise de, o zemân, çocuk olduğu için ve malsız olduğu için ve Resûlullahın evinde ve hizmetinde olduğu için, onun önce îmân etmesi, başkalarının îmân etmesine, ibret almalarına ve kâfirlerin bozguna uğramasına sebeb olmadı. Hâlbuki diğer üç halîfenin îmâna gelmeleri, islâmı kuvvetlendirdi. İmâm-ı Alî ve çocukları "radıyallahü anhüm", Resûlullahın en yakın akrabâsı ve Resûlullahın mübârek kanından oldukları için, Sıddîk-i ekberden ve Fârûk-ı a'zamdan dahâ üstün denilebilir ise de, bu üstünlükleri, her bakımdan üstünlük demek değildir. Her bakımdan, o büyüklerin önünde olmalarını sağlamaz. Hızır aleyhisselâmın, Mûsâ aleyhisselâma birkaç şey öğretmesine benzer. [Kan bakımından dahâ yakın olan, dahâ üstün olsaydı, hazret-i Abbâs, hazret-i Alîden dahâ üstün olurdu.

---

[1] Hasen bin Alî 49 [m. 669] da Medîne-i münevverede zehrlenerek vefât etdi.

Kan bakımından çok yakın olan Ebû Tâlibde ve Ebû Lehebde ise, mü'minlerin en aşağısında bulunan şeref ve üstünlük hiç yokdur.] Kan bakımından yakın olduğu için, **hazret-i Fâtıma, hazret-i Hadîce** ile **hazret-i Âişeden** "radıyallahü anhünne" dahâ üstündür. Fekat, bir bakımdan üstünlük, her bakımdan üstün olmasını göstermez. Bu üçünden en üstün hangisi olduğunu, âlimlerimiz başka başka söylemişdir. Hadîs-i şerîflerden anlaşıldığına göre, üçü de ve **hazret-i Meryem** ve Fir'avnın hâtunu **hazret-i Âsiye** "radıyallahü teâlâ anhünne ecma'în", dünyâ kadınlarının en üstünüdürler. Hadîs-i şerîfde, **(Fâtıma, Cennet hâtunlarının üstünüdür. Hasen ve Hüseyn de, Cennet gençlerinin yüksekleridir)** buyuruluyor ki, bu, bir bakımdan üstünlükdür.

Bunlardan sonra, Eshâb-ı kirâmın en üstünleri **(Aşere-i mübeşşere)**den ya'nî Cennet ile müjdelenmiş on kişiden olanlardır. Bunlardan sonra, Bedr gazâsında bulunan üçyüzonüç kişi üstündür. Onlardan sonra Uhud gazâsındaki yediyüz arslanın arasında bulunanların hepsi, dahâ sonra da **(Bî'at-ür-rıdvân),** ya'nî ağaç altında Resûlullaha söz veren bindörtyüz kişi üstündür.

Resûl-i ekrem "sallallahü aleyhi ve sellem" efendimizin yolunda, canlarını, mallarını fedâ eden, Ona yardım eden Eshâb-ı kirâmın "radıyallahü anhüm ecma'în" hepsinin ismlerini, saygı ile, sevgi ile söylememiz, bize vâcibdir. Onların büyüklüğüne yakışmıyan sözler söylememiz, aslâ câiz değildir. İsmlerini saygısızca söylemek, dalâletdir, sapıklıkdır.

Resûlullahı seven kimsenin, Onun Eshâbının hepsini de sevmesi lâzımdır. Çünki, bir hadîs-i şerîfde, **(Eshâbımı seven, beni sevdiği için sever. Onları sevmiyen kimse, beni sevmemiş olur. Onları inciten, beni incitir. Beni inciten de, Allahü teâlâyı incitmiş olur. Allahü teâlâyı inciten kimse, elbette azâb görecekdir)** buyuruldu. Başka bir hadîs-i şerîfde de, **(Allahü teâlâ, benim ümmetimden bir kuluna iyilik yapmak isterse, onun kalbine, Eshâbımın sevgisini yerleşdirir. Onların hepsini canı gibi sever)** buyuruldu.

Bunun için, Eshâb-ı kirâm arasında olan muhârebeleri; kötü düşüncelerle ve halîfeliği ele geçirmek, nefsin arzûlarını yerine getirmek için yapdıklarını sanmamalıdır. Böyle sanmak ve bunun için o büyüklere dil uzatmak, münâfıklıkdır ve felâkete sürüklenmekdir. Çünki, Resûlullahın huzûrunda oturmakla, Onun mübârek sözlerini işitmekle, te'assub [ya'nî inâdcılık, çekememek] ve mevkı' arzûsu ve dünyâya düşkün olmak, hepsinin kalblerinden sıyrılmış, gitmişdi. Hırs [doymazlık, düşkünlük], kin ve kötü huydan kurtulmuş, tertemiz olmuşlardı. O yüce Peygamberin "sallal-

lahü aleyhi ve sellem" ümmetinin Evliyâsından biri ile birkaç gün bir arada bulunan bir kimse, o Velînin güzel huylarından ve üstünlüklerinden fâideleniyor, temizleniyor, dünyâya düşkün olmakdan kurtuluyor da, Eshâb-ı kirâm efendilerimiz, Resûlullahı "sallallahü aleyhi ve sellem" herşeyden çok sevdikleri, mallarını, canlarını, Onun için fedâ etdikleri, vatanlarını terk etdikleri, Onun, rûhlara gıdâ olan sohbetine âşık oldukları hâlde, bunların kötü huylardan kurtulamadıkları, nefslerinin temizlenmediği, geçip tükenici dünyâ cîfesi için döğüşecekleri nasıl düşünülebilir? O büyükler, elbette herkesden dahâ temizdir. Bunların ayrılığını, muhârebelerini, bizim gibi bozuk niyyetli kimselere benzetmek, dünyâ için, nefslerinin bozuk isteklerine kavuşmak için döğüşdüler demek hiç yakışır mı? Eshâb-ı kirâm için böyle çirkin şeyler düşünmek, câiz değildir. Böyle söyliyen bir kimse, hiç düşünmez mi ki, Eshâb-ı kirâma düşmanlık etmek, onları terbiye eden, yetişdiren, Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" efendimize düşmanlık etmek olur. Onları kötülemek, Resûlullahı kötülemek olur. Bunun için, din büyükleri buyurdular ki, (Eshâb-ı kirâmı büyük bilmiyen, onlara saygı göstermiyen bir kimse, Resûlullaha îmân etmemiş olur). Deve ve Sıffîn muhârebeleri, onları kötülemeğe sebeb olamaz. Bu muhârebelerde, hazret-i Alîye karşı gelenlerin hepsini kötü olmakdan kurtaran, hattâ sevâba kavuşduran dînî sebebler vardır. Hadîs-i şerîfde buyuruldu ki, **(Yanılan müctehide bir sevâb, doğruyu bulana iki veyâ on sevâb vardır. İki sevâbdan birincisi, ictihâd etmek sevâbıdır. İkincisi, doğruyu bulmak sevâbıdır.)** Bu din büyüklerinin aralarında olan çekişmeler, döğüşmeler, inâd ile, düşmanlık ile değildi. İctihâdları sebebi ile idi. İslâmiyyetin emrinin yerine getirilmesini istedikleri için idi. Eshâb-ı kirâmın herbiri müctehid idi. [Meselâ, Amr ibni Âs'ın "radıyallahü teâlâ anh" müctehid olduğu, **(Hadîka)**nın ikiyüzdoksansekizinci sahîfesindeki hadîs-i şerîfde bildirilmekdedir.]

Her müctehidin, kendi ictihâdı ile bulduğu, edindiği bilgiye uygun iş yapması farzdır. Kendi ictihâdı, hernekadar, kendinden dahâ büyük bir müctehidin ictihâdına uygun olmaz ise de, yine kendi ictihâdına uyması lâzımdır. Başkasının ictihâdına uyması câiz değildir. İmâm-ı a'zam Ebû Hanîfenin[1] talebesi olan Ebû Yûsüf ile Muhammed Şeybânî ve imâm-ı Muhammed Şâfi'înin [2] talebesi olan Ebû Sevr ve İsmâ'îl Müzenî, çok yerde, hocalarına uymadılar. Hocalarının harâm dediklerinden ba'zılarına halâl dediler.

---

[1] Ebû Hanîfe Nu'mân bin Sâbit, 150 [m. 767] de Bağdâdda vefât etdi.

[2] Muhammed bin İdrîs Şâfi'î 204 [m. 820] de Mısrda vefât etdi.

Halâl buyurduklarından ba'zılarına harâm dediler. Bundan dolayı, bunlara günâh işledi, kötü oldular denilemez. Böyle söyliyen hiç yokdur. Çünki, bunlar da, hocaları gibi müctehiddirler.

Evet, Alî "radıyallahü anh" efendimiz, Mu'âviyeden ve Amr ibni Âsdan "radıyallahü anhümâ" dahâ yüksek, dahâ âlim idi. Kendini onlardan ayıracak, pekçok üstünlükleri vardır. İctihâdı da, o ikisinin ictihâdlarından dahâ çok kuvvetli ve isâbetli idi. Fekat, Eshâb-ı kirâmın hepsi müctehid oldukları için, ikisinin de; bu büyük imâmın ictihâdına uymaları câiz değil idi. Kendi ictihâdlarına göre hareket etmeleri lâzım idi.

Süâl: Cemel ve Sıffîn muhârebelerinde, Muhâcirlerden ve Ensârdan pekçok Sahâbî, imâm-ı Alî ile birlikde idi. Ona itâ'at etdiler. Ona uydular. Bunların hepsi müctehid iken, imâm-ı Alîye uymağı vâcib bildiler. Bundan anlaşılıyor ki, imâm-ı Alîye uymak, müctehid olanlara da vâcib imiş. İctihâdları uymasa da, onunla birleşmeleri lâzım imiş denirse:

Cevâb: Alîye "radıyallahü teâlâ anh" uyanlar, onunla birlikde harb edenler, onun ictihâdına uydukları için birleşmedi. Kendi ictihâdları da, İmâmın ictihâdına uygun olduğu için, onların ictihâdı, imâm-ı Alîye uymağı vâcib göstermişdi. Bunun gibi, Eshâb-ı kirâmın büyüklerinden çoğunun ictihâdları, imâm-ı Alînin ictihâdına uymadı. O büyük imâm ile harb etmeleri vâcib oldu. O zemân Eshâb-ı kirâmın ictihâdları üç dürlü olmuşdu. Bir kısmı, imâm-ı Alînin haklı olduğunu anladı. Bunların, imâm-ı Alîye uymaları vâcib oldu. Bir kısmı ise, onunla harb edenlerin ictihâdını haklı gördü. Bunların da, Alî "radıyallahü anh" ile harb edenlere uymaları, onunla harb etmeleri vâcib oldu. Üçüncü kısm, her iki tarafa da uymamak, döğüşmemek lâzımdır dedi. Bunların ictihâdı, muhârebelere karışmamağı îcâb etdirdi. Her üç kısm da, elbette haklı idi ve sevâb kazandılar.

Süâl: Yukarıdaki yazı, imâm-ı Alî "radıyallahü teâlâ anh" ile muhârebe edenlerin de haklı olduğunu gösteriyor. Hâlbuki, Ehl-i sünnet âlimleri, imâm-ı Alînin haklı olduğunu, karşısındakilerin yanıldıklarını, özrleri olduğu için, afv olunduklarını veyâ sevâb da aldıklarını bildirmekdedir. Buna ne denilir?

Cevâb: İmâm-ı Şâfi'î ve Ömer bin Abdül'azîz gibi din büyükleri, Eshâb-ı kirâmdan hiçbiri için yanıldı demek câiz olmaz buyurdu. Bunun için, (Büyüklere yanıldı demek yanlışdır) buyurmuşlardır. Küçüklerin, büyükler için, (doğru yapdı, yanlış yapdı, beğendik, beğenmedik) gibi şeyleri söylemeleri câiz değildir. Allahü teâlâ, ellerimizi o büyüklerin kanlarına bulaşdırmadığı gibi, biz de,

haklı ve haksız gibi sözleri söylemekden dillerimizi korumalıyız. Derin âlimler, delîlleri kavrıyarak ve olayları inceliyerek, imâm-ı Alî haklı idi, karşısında bulunanlar yanıldı buyurdular ise de,bu sözleri ile (Alî "radıyallahü anh", karşı tarafda olanlarla konuşabilseydi, onların da kendi gibi ictihâd etmelerini sağlıyabilirdi) demek istemişlerdir. Nitekim Zübeyr bin Avvâm hazretleri, deve muhârebesinde, hazret-i Alîye karşı olduğu hâlde, olayları dahâ derin inceliyerek, ictihâdı değişdi. Muhârebeden vazgeçdi. İşte Ehl-i sünnet âlimlerinden hatâyı câiz görenlerin sözleri, böyle anlaşılmalıdır. Yoksa, hazret-i Alî ve onunla birlikde olanlar hak yolda, karşı tarafda olan Âişe-i Sıddîka vâlidemiz ve bununla birlikde olan Eshâb-ı kirâm bâtıl işde idi demek, câiz değildir.

Eshâb-ı kirâmın bu muhârebeleri, ahkâm-ı şer'ıyyenin dallarında olan ictihâd ayrılıklarında idi. İslâmiyyetin temel, belli başlı işlerinde hiç ayrılıkları yokdu. Şimdi ba'zı kimseler, Mu'âviye ile Amr ibni Âs "radıyallahü anhümâ" gibi din büyüklerine dil uzatıyor, saygısızlık gösteriyorlar. Eshâb-ı kirâmı incitmenin, Resûlullahı "sallallahü aleyhi ve sellem" incitmek ve küçültmek olacağını anlıyamıyorlar. İmâm-ı Mâlik bin Enesin (Mu'âviyeye veyâ Amr ibni Âsa "radıyallahü anhümâ"[1] söğen, kötüliyen kimse, onlara söylediği söze lâyık bir kimsedir. Onlara karşı edebsizlik yapanlara, söyliyenlere ve yazanlara ağır cezâ vermek lâzımdır) buyurduğu, **(Şifâ-i şerîf)**de yazılıdır. Allahü teâlâ, kalblerimizi, Habîbinin Eshâbının sevgisi ile doldursun! O büyükleri, sâlih ve müttekî olanlar sever. Münâfık ve şakî olan sevmez.

[Resûlullahın "sallallahü aleyhi ve sellem" Eshâbının kıymetlerini, üstünlüklerini anlıyarak, hepsini sevenlere, hepsine saygı gösterenlere ve onların yolunda gidenlere, **(Ehl-i sünnet)** denir. Birkaçını severiz, başkalarını sevmeyiz diyerek çoğunu kötüliyenlere, böylece hiçbirinin yolunda bulunmıyanlara, **(Râfızî)** ve **(Şî'î)** denir. Râfızîler,Îrânda, Hindistânda ve Irâkda çokdur. Türkiyede hiç yokdur. Bunlardan ba'zısı, yurdumuzdaki müslimân, temiz **Alevîleri** aldatmak için, kendilerine **(Alevî)** dedi. Hâlbuki, **Alevî,** Alîyi "radıyallahü anh" seven müslimân demekdir. Bir kimseyi sevmek için, onun yolunda olmak, onun sevdiklerini sevmek lâzımdır. Bunlar, Alîyi "radıyallahü anh" sevmiş olsalardı, onun yolunda giderlerdi. Alî "radıyallahü anh", Eshâb-ı kirâmın hepsini severdi. İkinci halîfe olan Ömerin de "radıyallahü anhümâ" müşâviri, derd ortağı idi. Fâtımadan "radıyallahü anhâ" olan kızı

---

[1] Mu'âviye bin Ebû Süfyân, 60 [m. 680] de Şâmda vefât etdi. Amr ibni Âs 43 [m. 663] de Mısrda vefât etdi.

Ümm-i Gülsümü, Ömere “radıyallahü anh” nikâh etdi. Hutbede, hazret-i Mu’âviye için (Kardeşlerimiz, bizden ayrıldı. Onlar kâfir ve fâsık değildir. İctihâdları böyle oldu) buyurdu. Kendisine karşı harb eden Talha “radıyallahü anh” şehîd olunca yüzünden toprakları sildi. Nemâzını kendi kıldırdı. Allahü teâlâ, Kur’ân-ı kerîmde, **(Mü’minlerin kardeş olduğunu)** bildiriyor. Feth sûresinin son âyet-i kerîmesi, **(Eshâb-ı kirâmın birbirleri ile sevişdiklerini)** haber veriyor. Eshâb-ı kirâmdan birisini bile sevmemek ve hele düşmanlık etmek, Kur’ân-ı kerîme inanmamak olur. Ehl-i sünnet âlimleri, Eshâb-ı kirâmın “radıyallahü teâlâ anhüm ecma’în” üstünlüklerini iyi anladılar. Hepsini sevmemizi emr etdiler. Müslimânları felâketden kurtardılar.

Ehl-i beyti ya’nî Alîyi “radıyallahü anh” ve bütün evlâdını, soyunu sevmiyenlere ve Ehl-i sünnetin göz bebeği olan bu büyüklere düşmanlık edenlere, **(Hâricî)** denir. Bugün hâricîlere **(Yezîdî)** denilmekdedir. Yezîdîlerin, dinleri, îmânları çok bozukdur.

Eshâb-ı kirâmın hepsini severiz deyip de, onların yolunda bulunmıyan, kendi bozuk düşüncelerine, Eshâbın yoludur diyenlere, **(Vehhâbî)** denir. Vehhâbîlik, mezhebsiz din adamı Ahmed ibni Teymiyyenin kitâblarındaki sapık fikrleri ile, Hempher denilen ingiliz câsûsunun yalanlarının karışımından hâsıl oldu. Vehhâbîler, Ehl-i sünnet âlimlerini, tesavvuf büyüklerini ve şî’îleri beğenmiyor, hepsini kötülüyorlar. Müslimân, yalnız, kendilerini sanıyorlar. Kendileri gibi olmıyanlara müşrik diyor. Bunların malı, canı vehhâbîlere halâldir diyorlar. **(İbâhî)** oluyorlar. Nasslardan, ya’nî Kur’ân-ı kerîmden ve hadîs-i şerîflerden, yanlış, bozuk ma’nâlar çıkararak, müslimânlığı bu ma’nâlar zan ediyorlar. Edille-i şer’iyyeyi ve hadîs-i şerîflerin çoğunu inkâr ediyorlar. Dört mezhebin âlimleri, Ehl-i sünnetden ayrılanların, dalâlete sapdıklarını, islâmiyyete çok zarar verdiklerini, birçok kitâblarında vesîkalarla isbât etdiler. Dahâ geniş bilgi almak için türkçe **(Kıyâmet ve Âhiret), (Se’âdet-i Ebediyye)** kitâblarını ve arabî **(Minha-tül-vehbiyye), (Et-Tevessül-ü bin-Nebî ve bis-Sâlihîn), (Sebîl-ün-necât)** ve fârisî **(Seyf-ül-ebrâr)** kitâblarını okuyunuz! Bu kitâblar ve bid’at ehline red olarak yazılmış birçok kıymetli kitâblar İstanbulda **(Hakîkat Kitâbevi)** tarafından basdırılmışdır. **(İbni Âbidîn)**in[1] üçüncü cildinde bâgîleri anlatırken ve türkçe **(Ni’met-i islâm)** kitâbının nikâh bahsinde, vehhâbîlerin ibâhî oldukları açıkca yazılıdır. Sultân ikinci Abdülhamîd hânın amirallerinden Eyyûb Sabrî pâ-

---

[1] Muhammed Emîn ibni Âbidîn 1252 [m. 1836] da Şâmda vefât etdi.

şa[1], **(Mir'ât-ül-haremeyn)** ve **(Târîh-i vehhâbiyyân)** kitâblarında ve Ahmed Cevdet pâşa, târîhinin yedinci cildinde, vehhâbîleri türkçe olarak uzun uzun yazmakdadırlar. Yûsüf Nebhânînin Mısrda basılan arabî **(Şevâhid-ül-hak)** kitâbı da, vehhâbîlere ve İbni Teymiyyeye uzun cevâb vermekdedir. Bu kitâbdan elli sahîfe, 1972 de İstanbulda arabî olarak neşr etdiğimiz **(İslâm âlimleri ve vehhâbîler)** kitâbında mevcûddur.

Eyyûb Sabrî pâşa "rahime-hullahü teâlâ" diyor ki: (Vehhâbîlik, 1205 [m. 1791] yılında Arabistân yarımadasında kanlı, işkenceli bir ihtilâl ile meydâna çıkdı.) Vehhâbîliği ve mezhebsizliği kitâbları ile dünyâya yaymağa uğraşanlardan biri, Mısrlı Muhammed Abduhdur. Bir mason olan ve Kâhire mason locası başkanı Cemâleddîn-i Efgânîye[2] hayrânlığını açıkça yazan Abduh büyük islâm âlimi, ilerici fikr adamı, kıymetli reformcu denilerek, gençliğin önüne sürüldü. Ehl-i sünneti yıkmak, islâmiyyeti bozguna uğratmak için pusuda duran islâm düşmanları da, din adamı kılığına girerek, yaldızlı kelimelerle müslimânlığı överek, sinsice bu fitneyi körüklediler. Abduh göklere çıkarıldı. Ehl-i sünnetin büyük âlimlerine, mezheb imâmlarına câhil denildi. İsmleri söylenilmez oldu. Fekat, islâmiyyet için kanlarını döken, Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" aşkına canlarını veren ecdâdımızın, şanlı şerefli şehîdlerin temiz ve asîl evlâdları, bu propagandalara ve milyonlarca lira verilerek yapılan reklâmlara aldanmadı. Hattâ, bu şişirme din kahramanlarını duymadı ve tanımadı. Cenâb-ı Hak, şehîd yavrularını, alçakça yapılan bu hücûmlardan korudu. Bugün de, Mevdûdî[3], Seyyid Kutb[4] ve Hamîdullah ve (Teblîg-ı cemâ'atcı)lar gibi mezhebsizlerin kitâbları terceme edilerek gençliğin önüne sürülmekdedir. Dev gibi reklâmlarla ballandıra ballandıra medh edilen bu tercemelerde, islâm âlimlerinin bildirdiklerine uymıyan sapık fikrlerin bulunduğunu görüyoruz. Su uyur, düşman uyumaz. Allahü teâlâ, habîbi, çok sevdiği Peygamberi Muhammed "aleyhisselâm" hurmetine, müslimânları, gaflet uykusundan uyandırsın. Düşmanların yalanlarına, iftirâlarına aldanmakdan muhâfaza buyursun! Âmîn. Yalnız düâ etmekle kendimizi aldatmıyalım! Allahü teâlânın âdet-i ilâhiyyesine uymadan, sebeblere yapışmadan, çalışmadan düâ etmek, Allahü teâlâ-

---

[1] Eyyûb Sabrî pâşa, 1308 [m. 1890] da vefât etdi.
[2] Cemâlüddîn Efgânî, 1314 [m. 1897] de vefât etdi.
[3] Mevdûdî, Hindistândaki (Cemâ'at-ül-islâmiyye)nin müessisidir. 1399 h [m. 1979] da vefât etdi.
[4] Seyyid Kutb 1386 [m. 1966] da Mısrda idâm edildi.

dan mu'cize istemek demekdir. Müslimânlıkda, hem çalışılır, hem de düâ edilir. Önce sebebe yapışmak, sonra düâ etmek lâzımdır. Küfrden kurtulmak için birinci sebeb, islâmiyyeti öğrenmek ve öğretmekdir. Zâten, Ehl-i sünnet i'tikâdını ve farzları, harâmları öğrenmek, kadın erkek, herkese farzdır. Birinci vazîfedir. Bugün, bunları öğrenmek, çok kolaydır. Çünki, doğru olan din kitâbı yazmak ve neşr etmek serbestdir. Müslimânlara bu hürriyyeti veren devlete, her müslimânın yardım etmesi lâzımdır.

Ehl-i sünnet i'tikâdını ve ilm-i hâlini öğrenmiyen ve çocuklarına öğretmiyenler, müslimânlıkdan ayrılmak, küfr felâketine düşmek tehlükesindedir. Böyle kimselerin düâları zâten kabûl olmaz ki, küfrden korunabilsinler. Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" efendimiz buyurdu ki, **(İlm bulunan yerde müslimânlık vardır. İlm bulunmıyan yerde müslimânlık kalmaz.)** Ölmemek için, yimek, içmek lâzım olduğu gibi, kâfirlere aldanmamak, dinden çıkmamak için de, dînini, îmânını öğrenmek lâzımdır. Ecdâdımız, her zemân toplanırlar, ilmihâl kitâblarını okurlar, dinlerini öğrenirlerdi. Ancak, böyle müslimân kaldılar. İslâmiyyetin zevkını aldılar. Bu se'âdet ışığını bizlere, doğru olarak ulaşdırabildiler. Bizim de müslimân kalmamız, yavrularımızı içimizdeki ve dışımızdaki kâfirlere kapdırmamamız için, birinci ve en lüzûmlu çâre, herşeyden önce Ehl-i sünnet âlimlerinin hâzırladığı ilmihâl kitâblarını okumak ve öğrenmekdir. Çocuğunun müslimân olmasını istiyen anababa, çocuğuna Kur'ân öğretmelidir. Fırsat elde iken okuyalım, öğrenelim ve çocuklarımıza, sözümüzü dinliyenlere öğretelim! Mektebe gitdikden sonra öğrenmeleri güç olur. Hattâ imkânsız olur. Felâket gelince, âh etmek fâide vermez. İslâm düşmanlarının, zındıkların, tatlı, yaldızlı kitâblarına, gazetelerine, mecmû'a, televizyon ve radyolarına ve filmlerine aldanmamalıdır. İbni Âbidîn "rahime-hullahü teâlâ", üçüncü cildde buyuruyor ki, (hiçbir dîne inanmadığı hâlde, müslimân görünüp, küfre sebeb olan şeyleri müslimânlıkmış gibi anlatarak, müslimânları dinden çıkarmağa çalışan sinsi kâfirlere **(Zındık)** denir).

Süâl: Mezhebsizlerin bozuk kitâblarından terceme edilmiş yazıları okuyan biri diyor ki, (Kur'ân-ı kerîm tefsîrlerini okumalıyız. Dînimizi, Kur'ân-ı kerîmi anlamayı, din âlimlerine bırakmak, tehlükeli ve korkunç bir düşüncedir. Kur'ân-ı kerîmde (Ey din âlimleri) denmez. (Ey îmân edenler), (Ey insanlar) gibi hitâblar kullanılır. Bunun için, her müslimân, Kur'ân-ı kerîmi kendisi anlıyacak, başkasından beklemiyecekdir).

Bu kimse, herkesin tefsîr, hadîs okumasını istiyor. İslâm âlimlerinin, Ehl-i sünnet büyüklerinin kelâm, fıkh ve ilmihâl kitâblarını

okumağı tavsiye etmiyor. Diyânet işleri başkanlığının yayınladığı Mısrlı Reşîd Rızânın[1] 1394 [m. 1974] târîh ve 157 sayılı **(İslâmda Birlik ve Fıkh Mezhebleri)** kitâbı da, okuyanları büsbütün şaşırtdı. Bu kitâbın birçok yerinde, meselâ altıncı konuşmasında diyor ki:

(Müctehid imâmlarını Peygamberler "salevâtullahi teâlâ aleyhim ecma'în" kadar yükseltdiler. Hattâ, Peygamberin "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" hadîsine uymıyan bir müctehidin sözünü tercîh edip, hadîsi bırakdılar. Bu hadîsin nesh edilmiş olması veyâ imâmımızın nezdinde başka bir hadîsin bulunması muhtemeldir dediler.

Bu taklîdciler, hükmde hatâ etmesi veyâ bilmemesi câiz olan kimselerin sözü ile amel edip de, hatâdan berî olan Peygamberin hadîsini terk etmekle, müctehidleri taklîdden de ayrılmış oluyorlar. Kur'ândan bile ayrılmış oluyorlar. Müctehid imâmdan başka kimse Kur'ânı anlıyamaz diyorlar. Fıkhcıların ve diğer taklîdcilerin bu gibi sözleri, yehûdîlerden ve hıristiyanlardan intikâl etdiğini gösteriyor. Hâlbuki Kur'ânı ve hadîsi anlamak, fıkhcıların yazdığı kitâbları anlamakdan dahâ kolaydır. Arabca kelime ve üslûbları hazm edenler, Kur'ânı ve hadîsi anlamak için zorluk çekmezler. Allahü teâlânın kendi dînini açıkça anlatmağa kâdir olduğunu kim inkâr eder? Resûlullahın Allahın murâdını herkesden iyi anladığını ve anlatmağa başkalarından dahâ muktedir olduğunu kim inkâr edebilir? Hz. Peygamberin açıklamaları ümmete kâfî değildir demek, Onun teblîg vazîfesini tam olarak îfâ edemediğini söylemeğe varır. İnsanların çoğu, Kur'ân-ı kerîmi ve sünneti anlıyamasalardı, cenâb-ı Hak, o kitâb ve sünnetdeki hükmler ile bütün insanları mükellef kılmazdı. İnsan, inandığı şeyleri, delîlleri ile bilmelidir. Cenâb-ı Hak taklîdciliği takbîh etmişdir. Baba ve dedelerini taklîd etmelerinin ma'zûr görülmiyeceğini açıklamışdır. Âyetler gösteriyor ki, taklîd Allah katında aslâ makbûl değildir. Dînin fürû' kısmını delîllerinden anlamak, îmân kısmını anlamakdan dahâ kolaydır. Güç olanı teklîf edince, güç olmıyanla nasıl mükellef kılmaz? Ba'zı nâdir hâdiselerin hükmünü çıkarmak güç olur ise de, bunları bilmemek ve yapmamak özr sayılır. Fıkhcılar, kendiliklerinden bir takım mes'eleler îcâd etdiler. Bunlar için hükmler ihdâs eylediler. Bunlara, re'y, kıyâs-ı celî, kıyâs-ı hafî gibi şeyleri delîl getirmeğe kalkışdılar. Bunlar, akl yolu ile bilgi edinmek mümkin olmayan ibâdetler sâhasına da taşırıldı. Böylece dîni genişleterek, birkaç katına çıkardılar. Müslimânları külfete sokdular. Ben kıyâsı inkâr etmiyorum. İbâdet sâhasında kıyâs yokdur

---

[1] Reşîd Rızâ, Muhammed Abduhun talebesidir. 1354 [m. 1935] de vefât etdi.

diyorum. Îmân ve ibâdetler, hazret-i Peygamber zemânında temâmlandı. Kimse, bunlara birşey ilâve edemez. Müctehid imâmlar, insanları taklîdden men'etmiş, taklîdi harâm kılmışlardır.) diyor.

Mezhebsiz Reşîd Rızânın (İslâmda Birlik ve Fıkh Mezhebleri) kitâbından özetlediğimiz yukarıdaki yazılar, mezhebsizlerin bütün kitâbları gibi, müslimânların dört mezheb imâmını taklîd etmelerini men'ediyor. Herkesin tefsîr ve hadîs öğrenmesini emr ediyor. Buna ne dersiniz?

Cevâb: Mezhebsizlerin yazıları dikkat ile okunursa, sapık düşüncelerini ve bölücü görüşlerini, çürük mantık zincirleri ile ve yaldızlı kelimelerle süsliyerek müslimânları aldatmağa çalışdıkları hemen görülür. Câhiller, bu yazıları mantık, akl çerçevesinde, ilme dayanıyor sanarak inanır, arkalarına takılırlar ise de, ilm ve keskin görüş sâhibleri, aslâ bunların tuzaklarına düşmez.

Müslimânları sonsuz felâkete sürükliyen mezhebsizlik tehlükesine karşı gençleri uyarmak için islâm âlimleri "rahime-hümullahü teâlâ", ondört asrdan beri binlerce kıymetli kitâb yazmışlardır. Yukarıdaki süâle cevâb olmak üzere, Yûsüf Nebhânînin[1] **(Huccet-ul-lahi alel-âlemîn)** kitâbının yediyüzyetmişbirinci sahîfesinden başlıyarak, bir mikdâr terceme etmeği uygun gördük:

Kur'ân-ı kerîmden ahkâm çıkarmak, herkesin yapabileceği şey değildir. Müctehid imâmlar bile, Kur'ân-ı kerîmdeki ahkâmın hepsini çıkaramıyacakları için, Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" Kur'ân-ı kerîmdeki ahkâmı, hadîs-i şerîfleri ile açıklamışdır. Kur'ân-ı kerîmi, ancak Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" açıkladığı gibi, hadîs-i şerîfleri de, yalnız Eshâb-ı kirâm ve müctehid imâmlar anlıyabilmişler ve açıklamışlardır.

Bunu anlıyabilmeleri için, Allahü teâlâ, müctehid imâmlara aklî ve naklî ilmleri ve idrâk kuvveti ve keskin zihn ve ziyâde akl ve dahâ nice üstünlükler ihsân eylemişdir. Bu üstünlüklerin başında, takvâ gelmekdedir. Bundan sonra, kalblerindeki nûr-u ilâhî gelmekdedir. Müctehid imâmlarımız, bu üstünlükler yardımı ile, Allahü teâlânın ve Resûlullahın kelâmlarından onların murâdlarını anlamışlar, anlıyamadıklarını **(Kıyâs)** ile bildirmişlerdir. Dört mezheb imâmının herbiri, kendi re'yi ile konuşmadığını bildirmiş ve talebelerine (sahîh hadîse rastlarsanız, benim sözümü bırakın. Resûlullahın hadîsine uyun!) demişdir. Mezheb imâmlarımız, bu sözü, kendileri gibi müctehid olan derin âlimlere söylemişlerdir. Bu âlimler, dört mezhebin delîllerini bilen, tercîh ehli olanlardır.

---

[1] Yûsüf Nebhânî, 1350 [m. 1932] de Beyrûtda vefât etdi.

Müctehid olan bu âlimler, mezheb imâmının ictihâdının delîli ile yeni öğrenilen sahîh hadîsin senedlerini, râvîlerini ve hangisinin sonra vârid olduğunu ve dahâ birçok şartları inceliyerek hangisinin tercîh edileceğini anlarlar. Yâhud müctehid imâm, bir mes'eleye delîl olacak hadîs-i şerîf kendisine ulaşmadığı için, kıyâs yaparak hükm eylemişdir. Talebeleri bu mes'eleye sened olacak hadîs-i şerîfi öğrenerek, başka dürlü hükm vermişlerdir. Fekat talebeleri böyle ictihâd yaparken, mezheb imâmının kâidelerinden dışarı çıkmazlar. Dahâ sonra gelen müctehid müftîler de, böyle fetvâ vermişlerdir. Bütün bu yazılanlardan anlaşılıyor ki, dört mezheb imâmlarını ve bunların mezheblerinde yetişmiş olan müctehidleri taklîd eden müslimânlar, Allahü teâlânın ve Resûlünün hükmlerine tâbi' olmakdadırlar. Bu müctehidler, Kur'ân-ı kerîmden ve hadîs-i şerîflerden başkalarının anlıyamıyacağı hükmleri anlamışlar, anladıklarını bildirmişlerdir. Müslimânlar da, onların kitâb ve sünnetden anlayıp bildirdiklerini taklîd etmişlerdir. Çünki, Nahl sûresinin kırküçüncü âyet-i kerîmesinde meâlen, **(Bilmiyor iseniz, bilenlerden sorunuz!)** buyuruldu.

Bu âyet-i kerîme, herkesin Kitâbı ve Sünneti doğru anlıyamıyacağını, anlıyamıyanların da bulunacağını göstermekdedir. Anlıyamıyanların, Kur'ân-ı kerîmden ve hadîs-i şerîflerden anlamağa çalışmalarını değil, anlamış olanlardan sorup öğrenmelerini emr etmekdedir. Kur'ân-ı kerîmin ve hadîs-i şerîflerin ma'nâlarını herkes doğru anlıyabilseydi yetmişiki sapık fırka meydâna çıkmazdı. Bu fırkaları çıkaranların hepsi de derin âlim idi. Fekat hiçbiri, Nassların, ya'nî, Kur'ân-ı kerîmin ve hadîs-i şerîflerin ma'nâlarını doğru anlıyamadı. Yanlış anlıyarak, doğru yoldan ayrıldılar. Milyonlarca müslimânın felâkete sürüklenmelerine de sebeb oldular. Nasslardan yanlış ma'nâlar çıkarmakda, ba'zıları o kadar taşkınlık yapdılar ki, doğru yoldaki müslimânlara kâfir, müşrik diyecek kadar sapıtdılar. Türkçeye terceme ederek, el altından yurdumuza sokulan **(Keşf-üş-şübühât)** ismindeki vehhâbî kitâbında, Ehl-i sünnet i'tikâdında olan müslimânları öldürmek ve mallarını yağma etmek mubâhdır denilmekdedir.

Allahü teâlâ, mezheb imâmlarının ictihâd etmelerini ve mezheblerini kurmalarını ve bütün müslimânların bu mezhebler üzerinde toplanmalarını, yalnız sevgili Peygamberinin "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" ümmetine ihsân etmişdir. Cenâb-ı Hak, bir yandan i'tikâd imâmlarını yaratarak, sapıkların, zındıkların, mülhidlerin ve insan şeytânlarının i'tikâd ve îmân bilgilerini bozmalarına mâni' olduğu gibi, mezheb imâmlarını da yaratarak, dînini bozulmakdan korumuşdur. Hıristiyanlıkda ve yehûdîlikde bu

ni'met olmadığı için, dinleri bozulmuş, oyuncak hâline gelmişdir.

Resûlullahın "sallallahü aleyhi ve sellem" vefâtından dörtyüz sene sonra, ictihâd edebilecek derin âlim kalmadığını islâm âlimleri sözbirliği ile bildirdiler. Şimdi, ictihâd etmeli diyen kimsenin akl hastası veyâ din câhili olduğu anlaşılır. Büyük âlim Celâleddîn-i Süyûtî "rahime-hullahü teâlâ"[1], ictihâd derecesine yükselmiş olduğunu söylemişdi. Zemânındaki âlimler kendisine bir süâl sorup, buna iki çeşid cevâb verilmiş olduğunu, bunlardan hangisinin dahâ sağlam olduğunu bildirmesini söylediler. Cevâb veremedi. İşinin çok olduğundan, buna vakt ayıramıyacağını bildirdi. Hâlbuki kendisinden istenilen şey, fetvâda ictihâd yapması idi. Bu ise, ictihâd derecelerinin en aşağısıdır. İmâm-ı Süyûtî gibi derin bir âlim, fetvâda ictihâddan kaçınınca, müslimânları mutlak ictihâd yapmağa sürükliyenlere deli veyâ din câhili denilmez de, ne denir? İmâm-ı Gazâlî "rahime-hullahü teâlâ"[2], kendi zemânında müctehid bulunmadığını, **(İhyâ-ül-ulûm)** kitâbında bildirmişdir.

Müctehid olmıyan bir müslimân, bir sahîh hadîs öğrenip, mezhebi imâmının buna uymıyan hükmünü yapmak kendine ağır gelirse, bu müslimânın, dört mezheb arasında, bu hadîse uygun ictihâd etmiş olan müctehidi arayıp bulması ve bu işini onun mezhebine göre yapması lâzımdır. Büyük âlim İmâm-ı Nevevî "rahime-hullahü teâlâ"[3] **(Ravdat-üt-tâlibîn)** kitâbında bunu uzun açıklamakdadır. Çünki, ictihâd derecesine yükselmemiş olanların Kitâbdan ve Sünnetden ahkâm çıkarmaları câiz değildir. Şimdi, ba'zı câhiller, kendilerinin mutlak ictihâd derecesine yükseldiklerini, Nasslardan, ya'nî Kitâbdan ve Sünnetden ahkâm çıkarabileceklerini ve dört mezhebden birini taklîd etmeğe ihtiyâcları kalmadığını söyliyorlar. Senelerden beri taklîd etmiş oldukları mezhebi terk ediyorlar. Bozuk düşünceleri ile mezhebleri çürütmeğe kalkışıyorlar. Bizim gibi olan din adamlarının re'ylerine uyamayız gibi câhilce, ahmakca şeyler söyliyorlar. Şeytânın vesvesesi ve nefslerinin tahrîki ile üstünlük iddi'â ediyorlar. Böyle sözleri ile, üstünlüklerini değil, ahmaklıklarını ve alçaklıklarını ortaya koymuş olduklarını anlıyamıyorlar. Bunlar arasında, herkes tefsîr okumalı, tefsîrden ve Buhârîden ahkâm çıkarmalıdır diyen ve yazan câhilleri ve sapıkları da görmekdeyiz. Sakın müslimân kardeşim! Böyle ahmaklar ile arkadaşlık etmekden, bunları din adamı sanmakdan

---

[1] Süyûtî Abdürrahmân, 911 [m. 1505] de Mısrda vefât etdi.

[2] İmâm-ı Muhammed Gazâlî, 505 [m. 1111] de Tûs şehrinde vefât etdi.

[3] Yahyâ Nevevî, 676 [m. 1277] de Şâmda vefât etdi.

ve uydurma kitâblarını okumakdan çok sakın! İmâmının mezhebine sımsıkı sarıl! Dört mezhebden dilediğini ve beğendiğini seçebilirsin. Fekat, mezheblerin kolaylıklarını araşdırmak, ya'nî mezhebleri **(Telfîk)** etmek câiz değildir. [**(Telfîk)** demek, mezheblerin kolaylıklarını toplıyarak yapılan bir işin bu mezheblerden hiçbirine uymaması demekdir. Bir işi yaparken dört mezhebden birine uydukdan sonra, ya'nî bu iş, bu mezhebe göre sahîh oldukdan sonra, ayrıca diğer üç mezhebde de sahîh ve makbûl olması için gerekli şeylere de, mümkin olduğu kadar uyulursa, buna **(Takvâ)** denir ki, çok sevâb olur.]

Hadîs-i şerîfleri okuyup iyi anlıyabilen bir müslimânın, önce kendi mezhebinin delîlleri olan hadîsleri öğrenmesi, sonra bu hadîslerin medh etdiği işleri yapıp, yasak etdiği işlerden sakınması, dîn-i islâmın büyüklüğünü, kıymetini ve Allahü teâlânın ve Resûlullahın "sallallahü aleyhi ve sellem" ismlerinin ve sıfatlarının kemâlâtını ve Resûlullahın "sallallahü aleyhi ve sellem" hayâtını ve fazîletlerini ve mu'cizelerini ve dünyânın, âhiretin, Cennetin ve Cehennemin hâllerini ve melekleri, cinleri ve geçmiş ümmetleri ve Peygamberleri ve kitâblarını ve Kur'ân-ı kerîmin ve Resûlullahın üstünlüklerini ve Onun Âlinin ve Eshâbının "rıdvânullahi teâlâ aleyhim ecma'în" hâllerini ve kıyâmet alâmetlerini ve dahâ nice dünyâ ve âhiret bilgilerini öğrenmesi lâzımdır. Resûlullahın "sallallahü aleyhi ve sellem" hadîs-i şerîflerinde dünyâ ve âhiretin bütün bilgileri toplanmışdır.

Bu yazdıklarımız anlaşılınca, müctehidlerin hadîs-i şerîflerden çıkardıkları din hükmlerinin fâidesi olmaz diyen kimsenin ne kadar câhil olduğu ortaya çıkar. Hadîs-i şerîflerin bildirdikleri sayısız ilmler arasında, ibâdetleri ve mu'âmelâtı bildiren hadîs-i şerîfler pek az kalmakdadır. Ba'zı âlimlere göre beşyüz kadardır. [Tekrâr edilmiş olanları da katılırsa, üçbini geçmez.] Bu kadar az hadîs-i şerîf arasından sahîh bir hadîsi, dört mezheb imâmından hiçbirinin işitmemiş olması düşünülemez. Sahîh hadîsleri dört mezheb imâmından en az birisi delîl olarak almışdır. Kendi mezhebindeki bir işin, sahîh olan bir hadîs-i şerîfe uygun olmadığını gören bir müslimânın, bu hadîs-i şerîfe göre ictihâd etmiş olan başka bir mezhebe uyarak bu işi yapması lâzımdır. Kendi mezhebinin imâmı da belki bu hadîs-i şerîfi işitmiş, fekat dahâ sahîh olduğunu anladığı veyâ dahâ sonra olup birincisini nesh eden başka bir hadîs-i şerîfe uyarak veyâ müctehidlerin bileceği başka sebeblerden dolayı, bu hadîsi delîl olarak almamışdır. Bir hadîsin sahîh olduğunu anlıyan bir müslimânın, mezhebinin bu hadîs-i şerîfe uymıyan hükmünü bırakıp, bu hadîse uyması güzel olur ise de, bu kimse için, bu hadîsden hükm çıkarmış olan başka mezhebi taklîd etme-

si lâzımdır. Çünki, o mezhebin imâmı, ahkâmın delîllerinden onun bilmediklerini bilerek, o hadîs ile amel etmeğe mâni' birşey bulunmadığını anlamışdır. Bununla berâber, bu işi kendi mezhebine uyarak yapması da câizdir. Çünki mezhebinin imâmının öyle ictihâd etmesi, muhakkak sağlam bir delîle dayanmışdır. Mukallidin bu delîli bilmemesini islâmiyyet özr saymakdadır. Çünki, dört mezheb imâmlarının hiçbiri, ictihâd ederken,Kitâbdan ve Sünnetden ayrılmamışlardır. Bunların mezhebleri, Kitâbın ve Sünnetin açıklamalarıdır. Kitâbın ve Sünnetin ma'nâlarını ve hükmlerini müslimânlara açıklamışlardır. Onların anlıyabilecekleri şeklde anlatmışlar, kitâblara geçirmişlerdir. Mezheb imâmlarının "rahimehümullahü teâlâ" bu işleri, islâm dînine o kadar mu'azzam bir hizmetdir ki, Allahü teâlâ kendilerine yardım etmeseydi, bunu yapmağa insan gücü yetişemezdi. Bu mezhebler, Resûlullahın "sallallahü aleyhi ve sellem" hak Peygamber olduğunu ve islâm dîninin sahîh olduğunu bildiren en kuvvetli vesîkalardan biridir.

Din imâmlarımızın ictihâdlarında birbirlerinden ayrılmaları, yalnız fürû'-i din, ya'nî fıkh mes'elelerindedir. Usûl-i dinde, ya'nî i'tikâd ve îmân bilgilerinde hiç ayrılıkları yokdur. Dinde zarûrî bilinen ve delîlleri tevâtür ile bildirilmiş hadîs-i şerîflerden alınan fürû' bilgilerinde de, ayrılıkları yokdur. Fürû-i din bilgilerinin ba'zısında ayrılmışlardır. Bunların, delîllerinin kuvvetlerini anlamadaki ayrılıkları, buna sebeb olmuşdur. Bu ufak ayrılıkları da, bu ümmete rahmetdir. Müslimânların, diledikleri, kolaylarına gelen mezhebe uymaları câizdir. Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" bu ayrılığı müjde olarak bildirmiş ve bildirdiği gibi olmuşdur.

Kur'ân-ı kerîmde ve hadîs-i şerîflerde açıkca bildirilmiş olan i'tikâd bilgilerinde, ya'nî inanılacak şeylerde ve fıkh bilgilerinde ictihâd etmek câiz değildir. Dalâlete, sapıklığa yol açar. Büyük günâh olur. İ'tikâd bilgilerinde doğru olan tek yol vardır. Bu da, **(Ehl-i sünnet vel-cemâ'at)** mezhebidir. Hadîs-i şerîfde, rahmet olduğu bildirilen ayrılık, fürû'da, ya'nî ahkâmda olan ayrılıkdır.

Dört mezhebin ameldeki hükmlerinin ayrıldıkları bir mes'elede, içlerinden yalnız birinin hükmü doğrudur. Bu doğru hükmü taklîd edenlere iki sevâb, doğru olmıyan hükmleri taklîd edenlere bir sevâb vardır. Mezheblerin rahmet olması, bir mezhebi bırakıp başka mezhebin ameldeki hükmünü taklîd etmenin câiz olacağını göstermekdedir. Fekat, dört mezhebden başka, Ehl-i sünnetden olan mezhebleri ve hattâ Eshâb-ı kirâmı taklîd etmek câiz değildir. Çünki, onların mezhebleri kitâblara geçmemiş, unutulmuşdur. Bilinen dört mezhebden başkasını taklîd etmek imkânı kalmamışdır. Eshâb-ı kirâmı taklîd etmek câiz olmadığını islâm âlimlerinin

sözbirliği ile bildirdiklerini, İmâm-ı Ebû Bekr-i Râzî “rahime-hullahü teâlâ”[1]da, haber vermekdedir. Mezheblerin ve müctehidlerin ve bilhâssa dört mezheb imâmının üstünlüklerini ve mezheblerinin Kitâbdan ve Sünnetden dışarı çıkmadıklarını ve icmâ’ ile, kıyâs ile bildirdikleri hükmlerin kendi re’yleri olmayıp, Kitâbdan ve Sünnetden alınmış olduklarını iyi anlamak istiyenlere, İmâm-ı Abdülvehhâb-ı Şa’rânînin “rahime-hullahü teâlâ” **(Mîzân-ül-kübrâ)** ve **(Mîzân-ül-hıdriyye)** kitâblarını okumalarını tavsiye ederiz. **(Huccetullahi alel’âlemîn)** kitâbından terceme burada temâm oldu. Yukarıdaki yazıların hepsi, arabî aslından terceme edilmişdir. Bütün yayınlarımızda olduğu gibi, burada da, başka kitâblardan aldığımız ilâveler köşeli parantez içine alınmış, böylece ilâvelerimizin kitâbın yazıları ile karışdırılmaması sağlanmışdır. **(Huccetullahi alel’âlemîn)** kitâbından yukarıdaki yazıların arabî aslı, 1394 [m. 1974] senesinde, ofset yolu ile İstanbulda basdırılmışdır.

(Kur’ân-ı kerîmde din âlimleri denmez) sözü doğru değildir. Çeşidli âyet-i kerîmeler, âlimleri ve ilmi övmekdedir. Abdülganî Nablüsî hazretleri **(Hadîka)** kitâbında buyuruyor ki:

Enbiyâ sûresi, yedinci âyet-i kerîmesinde meâlen, **(Bilmediklerinizi, zikr sâhiblerinden sorunuz!)** buyuruldu. Zikr, ilm demekdir. Bu âyet-i kerîme, bilmiyenlerin, âlimleri bulup onlardan sorup, öğrenmelerini emr etmekdedir. Âl-i İmrân sûresinin yedinci âyetinde meâlen, **(Müteşâbih âyetlerin ma’nâlarını ancak ilm sâhibleri anlar)** ve onsekizinci âyetinde meâlen, **(Allahü teâlânın var ve bir olduğunu, ilm sâhibleri anlar ve bildirirler)** ve Kasas sûresinin seksenbirinci âyetinde meâlen, **(İlm sâhibleri, onlara, size yazıklar olsun! Îmân edip, amel-i sâlih işliyenlere Allahü teâlânın vereceği sevâblar, dünyâ ni’metlerinden dahâ iyidir dediler)** ve Rum sûresinin ellialtıncı âyetinde meâlen, **(İlm ve îmân sâhibleri, dünyâda iken inkâr etdiğiniz kıyâmet günü, işte bu gündür diyeceklerdir)** ve İsrâ sûresinin yüzsekizinci âyetinde meâlen, **(İlm sâhibleri, Kur’ân-ı kerîmi işitince secde ederler ve sâhibimizde hiçbir kusûr yokdur. O, verdiği sözden dönmez derler)** ve Hac sûresi 54. cü âyetinde meâlen, **(İlm sâhibleri, Kur’ân-ı kerîmin Allah kelâmı olduğunu anlar)** ve Ankebût sûresinin ellinci âyetinde meâlen, **(Kur’ân-ı kerîm, ilm sâhiblerinin kalblerinde yerleşmişdir)** ve Sebe’ sûresinin altıncı âyetinde meâlen, **(İlm sâhibleri, Kur’ân-ı kerîmin Allah kelâmı olduğunu ve Allahü teâlânın rızâsına kavuşdurduğunu bilirler)** ve Mücâdele sûresinin onbirinci âyetinde meâlen, **(İlm sâhiblerine Cennetde yüksek dereceler verilecekdir)** ve Fâtır

[1] Ebû Bekr Ahmed Râzî, 370 [m. 980] de vefât etdi.

sûresinin yirmiyedinci âyetinde meâlen, **(Allahü teâlâdan ancak ilm sâhibleri korkar)** ve Hucurât sûresinin ondördüncü âyetinde meâlen, **(En kıymetliniz, Allahü teâlâdan çok korkanınızdır)** buyurulmuşdur.

(Hadîka)nın üçyüzaltmışbeşinci sahîfesindeki hadîs-i şerîflerde, **(Allahü teâlâ ve melekler ve her canlı, insanlara iyilik öğretene düâ ederler)** ve **(Kıyâmet günü önce Peygamberler, sonra âlimler, sonra şehîdler, şefâ'at edeceklerdir)** ve **(Ey insânlar, biliniz ki, ilm âlimden işiterek öğrenilir), (İlm öğreniniz! İlm öğrenmek ibâdetdir. İlm öğretene ve öğrenene cihâd sevâbı vardır. İlm öğretmek, sadaka vermek gibidir. Âlimden ilm öğrenmek, teheccüd nemâzı kılmak gibidir)** buyuruldu. **(Hülâsa)** fetvâ kitâbının sâhibi Tâhir Buhârî "rahime-hullahü teâlâ"[1] diyor ki: (Fıkh kitâbı okumak, geceleri nemâz kılmakdan dahâ sevâbdır). Çünki, farzları, harâmları, [âlimlerden veyâ yazmış oldukları] kitâblardan öğrenmek farzdır. Kendisi yapmak ve başkalarına öğretmek için fıkh kitâbları okumak, tesbîh nemâzı kılmakdan dahâ sevâbdır. Hadîs-i şerîflerde, **(İlm öğrenmek, bütün nâfile ibâdetlerden dahâ sevâbdır. Çünki, kendine de, öğreteceği kimselere de fâidesi vardır)** ve **(Başkalarına öğretmek için öğrenen kimseye, Sıddîklar sevâbı verilir)** buyuruldu. İslâm bilgileri, ancak üstâddan ve kitâbdan öğrenilir. İslâm kitâblarına ve rehbere lüzûm yokdur diyenler, yalancıdır, zındıkdır. Müslimânları aldatmakda, felâkete sürüklemekdedir. Din kitâblarındaki bilgiler,Kur'ân-ı kerîmden ve hadîs-i şerîflerden çıkarılmışdır. **(Hadîka)**dan[2] terceme, temâm oldu.

Allahü teâlâ, Resûlünü, Kur'ân-ı kerîmi teblîg etmek, öğretmek için gönderdi. Eshâb-ı kirâm, Kur'ân-ı kerîmdeki bilgileri Resûlullahdan öğrendiler. Din âlimleri de, Eshâb-ı kirâmdan öğrendiler. Bütün müslimânlar da, din âlimlerinden ve bunların kitâblarından öğrendiler. Hadîs-i şerîflerde **(İlm hazînedir. Anahtarı, sorup öğrenmekdir)** ve **(İlm öğreniniz ve öğretiniz!)** ve **(Herşeyin kaynağı vardır. Takvânın kaynağı, âriflerin kalbleridir)** ve **(İlm öğretmek günâhlara keffâretdir)** buyuruldu.

İmâm-ı Rabbânî "rahmetullahi aleyh" **(Mektûbât)** adındaki kitâbının birinci cildi, yüzdoksanüçüncü [193] mektûbunda buyuruyor ki:

(Mükellef) olan, ya'nî âkıl ve bâlig olan kimsenin, önce, îmânını, i'tikâdını düzeltmesi lâzımdır. Ya'nî Ehl-i sünnet âlimlerinin

---

[1] Tâhir Buhârî, 542 [m. 1147] de vefât etdi.

[2] Hadîkanın müellifi Abdülganî Nablüsî, 1143 [m. 1731] de vefât etdi.

yazdıkları akâid bilgilerini öğrenmek ve bunlara uygun olarak inanmakdır. Allahü teâlâ, o büyük âlimlerin çalışmalarına bol bol sevâb versin! Âmîn. Kıyâmetde Cehennem azâbından kurtulmak, onların bildirdiklerine inanmağa bağlıdır. Cehennemden kurtulacak olanlar, yalnız bunların yolunda gidenlerdir. [Onların yolundan gidenlere **(Sünnî)** denir.] Resûlullahın "sallallahü aleyhi ve sellem" ve Eshâbının "rıdvânullahi aleyhim ecma'în" yolunda gidenler, yalnız bunlardır. Kitâbdan, ya'nî Kur'ân-ı kerîmden ve Sünnetden, ya'nî hadîs-i şerîflerden çıkarılan bilgiler içinde kıymetli, doğru olan, yalnız bu büyük âlimlerin, Kitâbdan ve Sünnetden anlayıp bildirdikleri bilgilerdir. Çünki, her bid'at sâhibi, ya'nî her reformcu ve her **(sapık)** ve mezhebsiz kimse, bozuk düşüncelerini, kısa aklı ile, Kitâbdan ve Sünnetden çıkardığını söylüyor. Ehl-i sünnet âlimlerini gölgelemeğe, küçültmeğe kalkışıyor. Demek ki, Kitâbdan ve Sünnetden çıkarıldığı bildirilen her sözü, her yazıyı doğru sanmamalı, yaldızlı propagandalarına aldanmamalıdır.

Ehl-i sünnet vel-cemâ'at âlimlerinin bildirdiği doğru i'tikâdı açıklamak için, büyük âlim Türpüştî hazretlerinin fârisî **(El-mu'temed)** kitâbı çok kıymetlidir ve açık yazılmışdır. Kolayca anlaşılabilir. [**(Hakîkat Kitâbevi),** 1410 [m. 1989] da basdırmışdır. Fadlullah bin Hasen Türpüştî, Hanefî fıkh âlimlerindendir. Altıyüzaltmışbir 661 [m. 1263] senesinde vefât etdi.]

Akâidi, ya'nî inanılacak bilgileri düzeltdikden sonra, **(Halâl), (Harâm), (Farz), (Vâcib), (Sünnet), (Mendûb)** ve **(Mekrûh)** olan şeyleri, Ehl-i sünnet âlimlerinin yazdıkları fıkh kitâblarından öğrenmek ve bunlara uymak lâzımdır. Bu âlimlerin üstünlüklerini anlıyamamış olan câhillerin çıkardıkları sapık kitâbları okumamalıdır. Allah korusun! İ'tikâd edilecek şeylerde Ehl-i sünnet mezhebine uymıyan inanışı olan müslimânlar, âhiretde Cehenneme girmekden kurtulamaz. Îmânı doğru olanın ibâdetinde gevşeklik olursa, tevbe etmese bile, afv edilebilir. Afv edilmese bile, azâb çekdikden sonra, Cehennemden kurtulur. İşin başı, i'tikâdı düzeltmekdir. Hâce Ubeydullah-i Ahrâr "kaddesallahü teâlâ sirrehul'azîz"[1] buyurdu ki: (Bütün keşfleri, kerâmetleri bana verseler, fekat, Ehl-i sünnet velcemâ'at i'tikâdını vermeseler, kendimi harâb bilirim. Keşf ve kerâmetim olmasa ve kabâhatim çok olsa, fekat Ehl-i sünnet vel cemâ'at i'tikâdını ihsân eyleseler, hiç üzülmem).

Bugün, Hindistânda müslimânlar kimsesiz kaldı. Din düşman-

---

[1] Ubeydüllâh-i Ahrâr, 895 [m. 1490] de Semerkandda vefât etdi.

ları her tarafdan saldırıyor. Bugün, islâma hizmet için bir lira vermek, başka zemân verilen binlerce liradan dahâ çok sevâbdır. İslâma yapılacak en büyük hizmet, Ehl-i sünnet kitâblarını, îmân ve islâm kitâblarını alıp, köylere, gençlere dağıtmakla olur. Hangi tâli'li, bahtiyâr kimseye bu hizmeti nasîb ederlerse, çok sevinsin. Çok şükr etsin. İslâma hizmet etmek her zemân sevâbdır. Fekat, İslâmın za'îf olduğu, yalanlarla, iftirâlarla, müslimânlık yok edilmeğe çalışıldığı bu zemânda, Ehl-i sünnet i'tikâdını yaymağa çalışmak, katkat dahâ çok sevâbdır. Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem", Eshâb-ı kirâmına karşı buyurdu ki, **(Siz öyle bir zemânda geldiniz ki, Allahü teâlânın emrlerinden ve yasaklarından onda dokuzuna uyup, onda birine uymazsanız, helâk olursunuz. Azâb görürsünüz! Sizden sonra, öyle bir zemân gelecek ki, o zemân, emrlerin ve yasakların yalnız onda birine uyan kurtulacakdır).** [**(Mişkât-ül-mesâbih)** C. 1- 179. cu sahîfede ve Tirmizî, Kitâb-ül-fiten 79. cu sırada mevcûddur.] Bu hadîs-i şerîfde bildirilen zemân, işte bu zemândır. Kâfirlerle cihâd etmek, müslimânlara saldıranları tanımak, onları sevmemek lâzımdır. [Güç kullanarak yapılan cihâdı hükûmet yapar. Devletin ordusu yapar. Müslimânların böyle cihâdı yapması, asker olarak, hükûmetin verdiği vazîfeyi yapmakla olur. Cihâd-ı kavlînin cihâd-ı katlîden, ya'nî söz ve yazı ile olan cihâdın, kuvvet kullanarak yapılan cihâddan dahâ fâideli olduğu, altmışbeşinci mektûbda da yazılıdır.] Ehl-i sünnet âlimlerinin kitâblarını, sözlerini yaymak için, kerâmet sâhibi olmak, âlim olmak şart değildir. Her müslimânın bunu yapmak için uğraşması lâzımdır. Fırsatı kaçırmamalıdır. Kıyâmetde her müslimâna, bunu soracaklar, islâma niçin hizmet etmedin diyeceklerdir. İlmihâl kitâblarını yaymak için uğraşmıyanlara, din bilgilerini yayan kurumlara, kimselere yardım etmiyenlere, çok azâb yapılacakdır. Özr, behâne, kabûl edilmiyecekdir. Peygamberler "aleyhimüsselâm", insanların en üstünleri, en kıymetlileri iken, hiç râhat oturmadı. Allahü teâlânın dînini, se'âdet-i ebediyye yolunu yaymak için, gece gündüz uğraşdılar. Mu'cize istiyenlere de, **(Mu'cizeyi Allahü teâlâ yaratır. Benim vazîfem, Allahü teâlânın dînini bildirmekdir)** buyururlardı. Bu yolda çalışırlarken, Allahü teâlâ da, bunlara yardım eder, mu'cize yaratırdı. Bizim de, Ehl-i sünnet âlimlerinin "rahime-hümullahü teâlâ" kitâblarını, sözlerini yaymamız ve kâfirlerin, düşmanların, müslimânlara iftirâ ve eziyyet edenlerin, kötü, alçak, yalancı olduklarını, gençlere, dostlara bildirmemiz lâzımdır. [Bunları bildirmek, gîbet olmaz. Emr-i ma'rûf olur.] Bu yolda malı ile, kuvveti ile, mesleği ile çalışmıyanlar, azâbdan kurtulamıyacaklardır. Bu yolda çalışırken, sıkıntı, işkence çekmeği büyük se'âdet,

büyük kazanç bilmelidir. Peygamberler “aleyhimüssalevât”, Allahü teâlânın emrlerini bildirirken, câhillerin, soysuzların hücûmlarına uğrardı. Çok sıkıntı çekerlerdi. O büyüklerin en üstünü, seçilmişi, Allahü teâlânın sevgilisi olan Muhammed aleyhisselâm, **(Benim çekdiğim eziyyet gibi, hiçbir Peygamber eziyyet görmedi)** buyurdu. **(Mektûbât)**dan terceme temâm oldu.

[Her müslimânın, Ehl-i sünnet i’tikâdını öğrenmesi ve sözü geçenlere öğretmesi lâzımdır. Ehl-i sünnet âlimlerinin sözlerini bildiren kitâbları ve gazeteleri bulup, almalı, bunları, gençlere tanıdıklara göndermeli. Okumaları için çalışmalıdır. İslâm düşmanlarının iç yüzlerini açıklıyan kitâbları da yaymalıdır].

Yer yüzünde bulunan bütün müslimânlara doğru yolu gösteren ve Muhammed aleyhisselâmın dînini, değişmeden, bozulmadan öğrenmemize rehber olan **(Ehl-i sünnet âlimleri)**, dört mezhebin ictihâd derecesine yükselmiş olan âlimleridir. Bunların en büyükleri, dört büyük zât olup, birincileri, **İmâm-ı a’zam Ebû Hanîfe Nu’mân bin Sâbit**dir “rahime-hullahü teâlâ”. İslâm âlimlerinin en büyüklerindendir. Ehl-i sünnetin reîsidir. Hâl tercemesi **(Se’âdet-i Ebediyye)** ve **(Fâideli Bilgiler)** kitâblarında uzun yazılıdır. Hicretin seksen [80] senesinde Kûfede tevellüd, 150 [m. 767] senesinde Bağdâdda şehîd edildi.

İkincisi, **İmâm-ı Mâlik bin Enes** “rahime-hullahü teâlâ”, çok büyük âlimdir. Hicretin doksan [90] senesinde Medînede tevellüd, 179 [m. 795] de orada vefât etdiği, seksendokuz sene yaşadığı İbni Âbidînde yazılıdır. Dedesi, Mâlik bin Ebî Âmirdir.

Üçüncüsü, **İmâm-ı Muhammed bin İdrîs Şâfi’î** “rahime-hullahü teâlâ” olup, islâm âlimlerinin gözbebeğidir. Yüzelli [150] senesinde, Filistinde, Gazzede tevellüd, ikiyüzdört 204 [m. 820] de Mısrda vefât etdi.

Dördüncüsü, **İmâm-ı Ahmed bin Hanbel** “rahime-hullahü teâlâ” olup, yüzaltmışdört [164] senesinde Bağdâdda tevellüd, 241 [m. 855] de orada vefât etdi. İslâm binâsının temel direğidir “rahmetullahi aleyhim ecma’în”.

Bugün, bu dört imâmdan birine uymıyan bir kimse, büyük tehlükededir. Doğru yoldan sapmışdır. Bunlardan başka Ehl-i sünnet âlimleri çok vardı. Onların da doğru mezhebleri vardı. Fekat, zemânla, mezhebleri unutuldu. Kitâblara geçirilemedi. Meselâ **(Fükahâ-i seb’a)** denilen, Medînedeki yedi büyük âlim ve **Ömer bin Abdül’azîz, Süfyân bin Uyeyne**[1]**, İshak bin Râheveyh, Dâvüd-i**

---

[1] Süfyân bin Uyeyne, 198 [m. 813] de Mekkede vefât etdi.

Tâî, Âmir bin Şerâhil-i Şa'bî, Leys bin Sa'd, A'meş, Muhammed bin Cerîr Taberî, Süfyân-ı Sevrî[1] ve **Abdürrahmân Evzâî** "rahime-hümullahü teâlâ" bunlardandır.

Eshâb-ı kirâmın hepsi "radıyallahü teâlâ anhüm ecma'în", hak üzere, hidâyet yıldızları idi. Herhangi birisi, bütün dünyâyı doğru yola getirmeğe kâfî idi. Müctehid idiler. Hepsi kendi mezhebinde idi. Çoğunun mezhebleri birbirlerine benzerdi. Fekat, mezhebleri toplanmamış, kitâblara yazılmamış olduğundan, onlara uymamız mümkin değildir. Dört imâmın mezheblerini, ya'nî inanılacak ve yapılacak şeylerde bildirdiklerini, kendileri ve talebeleri topladı, açıkladı. Kitâblara yazıldı. Bugün, her müslimânın, adı geçen dört imâmdan birinin mezhebinde bulunması, bu mezhebe göre yaşaması ve ibâdet etmesi lâzımdır. [Bu dört mezhebden birine uymak istemiyen kimse, **(Ehl-i sünnet)** değildir. Başlangıç kısmında ikinci sahîfeye bakınız!]

Bu dört imâmın talebelerinden ikisi, îmân bilgilerini yaymakda çok yükseldi. Böylece, i'tikâdda, îmânda mezheb iki oldu. Kur'ân-ı kerîme ve hadîs-i şerîflere uygun doğru îmân, yalnız bu ikisinin bildirdiği îmândır. Fırka-i nâciyye olan Ehl-i sünnetin îmân bilgilerini yer yüzüne yayan, bu ikisidir. Birisi **Ebül-Hasen Eş'arî** "rahime-hullahü teâlâ" olup, hicretin [266] senesinde Basrada tevellüd, üçyüzotuz [m. 941] da Bağdâdda vefât etdi. İkincisi, **Ebû Mensûr-i Mâtürîdî** "rahime-hullahü teâlâ" olup, 333 [m. 944] senesinde Semerkandda vefât etdi. Her müslimânın i'tikâdda, bu iki büyük imâmdan birine uyması lâzımdır.

Evliyânın tarîkleri hakdır. İslâmiyyetden kıl kadar ayrılıkları yokdur. [Dîni, dünyâ kazançlarına vesîle eden, mal, mevkı' elde etmek için velî, mürşid ve din adamı olarak ortaya çıkan yalancılar, sapıklar her asrda vardı. Bugün de, her meslekde, her san'atda ve her vazîfede kötü kimseler de bulunmakdadır. Kazançlarını, zevklerini başkalarının zararlarında arıyanları görerek, bunların karışmış oldukları vazîfelilerin ve mesleklerin hepsini lekelemek, haksızlık ve câhillik olur. Bozguncülara yardım etmek olur. Bunun için, sapık din adamlarını, câhil ve sahte tarîkatcıları görerek, islâm âlimlerine, tesavvuf ehline ve hizmetleri târîhde şerefli sahîfeler doldurmuş olan büyük zâtlara dil uzatmamalıdır. Onlara dil uzatanların haksız olduklarını anlamalıdır.] Evliyânın, kerâmetleri vardır. Hepsi hakdır, doğrudur. İmâm-ı Yâfi'î[2] buyurdu ki, (Gavs-üs-sekaleyn mevlânâ Abdülkâdir-i Geylânînin "kaddesallahü te-

---

[1] Süfyân-ı Sevrî, 161 [m. 778] de Basrada vefât etdi.

[2] Abdüllah Yâfi'î, 768 [m. 1367] de Mekkede vefât etdi.

âlâ sirrehül' azîz"[1] kerâmetleri, ağızdan ağıza o kadar yayılmışdır ki, şübhe etmek, inanmamak olamaz. Çünki heryerde yayılmak, ya'nî **[Tevâtür],** sened yerine geçmekdedir).

Nemâz kılan bir kimsenin, küfr olan bir şeyi, açık olarak ve zarûretsiz söyleyerek veyâ kullanarak, kâfir olduğu anlaşılmadıkça, başkalarına uyarak, buna kâfir demek câiz olmaz. Kâfir olarak öldüğü bilinmedikçe la'net edilmez. Kâfire dahî la'net etmek câiz değildir. Bunun için, Yezîde la'net etmemek dahâ iyidir.]

5 — Îmân edilmesi lâzım olan altı şeyden beşincisi **(Âhiret gününe inanmakdır).** Bu zemânın başlangıcı, insanın öldüğü gündür. Kıyâmetin sonuna kadardır. Son gün denilmesi, arkasından gece gelmediği veyâ dünyâdan sonra geldiği içindir. Hadîs-i şerîfde bildirilen bu gün, bildiğimiz gece gündüz demek değildir. Bir vakt, bir zemân demekdir. Kıyâmetin ne zemân kopacağı bildirilmedi, zemânını kimse anlıyamadı. Fekat, Peygamberimiz "sallallahü aleyhi ve sellem", birçok alâmetlerini ve başlangıçlarını haber verdi: Hazret-i Mehdî gelecek, Îsâ aleyhisselâm gökden Şâma inecek, Deccal çıkacak. Ye'cüc me'cüc denilen kimseler heryeri karışdıracak. Güneş batıdan doğacak. Büyük zelzeleler olacak. Din bilgileri unutulacak. Fısk, kötülük çoğalacak. Dinsiz, ahlâksız, nâmûssuz kimseler Emîr olacak, Allahü teâlânın emrleri yapdırılmıyacak. Harâmlar her yerde işlenecek, Yemenden bir ateş çıkacak. Gökler ve dağlar parçalanacak. Güneş ve Ay kararacak. Denizler birbirine karışacak ve kaynayıp kuruyacakdır.

Günâh işleri yapan müslimânlara **(Fâsık)** denir. Fâsıklara ve bütün kâfirlere kabrde azâb vardır. Bunlara elbette inanmak lâzımdır. Mevtâ kabre konunca, bilinmiyen bir hayât ile dirilecek, râhat veyâ azâb görecekdir. **Münker** ve **Nekîr** adındaki iki meleğin, bilinmiyen korkunç insan şeklinde mezâra gelip süâl soracaklarını hadîs-i şerîfler açıkça bildirmekdedir. Kabr süâli, ba'zı âlimlere göre, ba'zı akâidden olacak, ba'zılarına göre ise, bütün akâidden olacakdır. [Bunun için, çocuklarımıza (Rabbin kim? Dînin hangi dindir? Kimin ümmetindensin? Kitâbın nedir? Kıblen neresidir? İ'tikâdda ve amelde mezhebin nedir?) süâllerinin cevâblarını öğretmeliyiz! Ehl-i sünnet olmıyanın doğru cevâb veremiyeceği **(Tezkire-i Kurtubî)**de[2] yazılıdır.] Güzel cevâb verenlerin kabri

---

[1] Abdülkâdir Geylânî, 561 [m. 1161] de Bağdâdda vefât etdi.

[2] Tezkirenin müellifi Muhammed Kurtubî mâlikî, 671 [m. 1272] de vefât etdi. **(Muhtasar-ı Tezkire-i Kurtubî)** Hakîkat Kitâbevi tarafından 1421 [m. 2000]de yeniden tab' edilmişdir.

genişliyecek, buraya Cennetden bir pencere açılacakdır. Sabâh ve akşam, Cennetdeki yerlerini görüp, melekler tarafından iyilikler yapılacak, müjdeler verilecekdir. İyi cevâb veremezse, demir tokmaklarla öyle vurulacak ki, bağırmasını, insandan ve cinden başka her mahlûk işitecekdir. Kabr o kadar daralır ki, kemiklerini birbirine geçirecek gibi sıkar. Cehennemden bir pencere açılır. Sabâh ve akşam Cehennemdeki yerini görüp, mezârda, mahşere kadar, acı azâblar çeker.

Öldükden sonra, yine dirilmeğe inanmak lâzımdır. Kemikler, etler çürüyüp toprak ve gaz oldukdan sonra, bedenler, tekrâr yaratılacak, rûhlar bedenlerine girip, herkes mezârdan kalkacakdır. Bunun için, bu zemâna, **(Kıyâmet günü)** denir.

[Bitkiler havadan karbon dioksid gazını ve toprakdan su ile tuzları, ya'nî toprak maddelerini alıp, bunları birleşdiriyorlar. Böylece, organik cismleri ve a'zâmızın yapı taşlarını meydâna getiriyorlar. Senelerle uzun süren bir kimyâ reaksiyonunun, **(katalizör)** kullanarak, sâniyeden az bir zemânda hemen oluverdiği, bugün bilinmekdedir. İşte bunun gibi, Allahü teâlâ, mezârda, su, karbon dioksid ve toprak maddelerini birleşdirerek organik maddeleri ve canlı uzvları bir anda yaratacakdır. Böyle dirileceğimizi, Muhbir-i sâdık haber veriyor. Fen ilmleri de, bunun dünyâda zâten yapılmakda olduğunu gösteriyor].

Bütün canlılar, **(Mahşer)** yerinde toplanacak. Her insanın amel defterleri uçarak sâhibine gelecekdir. Bunları, yerleri, gökleri, zerreleri, yıldızları yaratan, sonsuz kudret sâhibi olan Allahü teâlâ yapacakdır. Bunların olacağını, Allahü teâlânın Resûlü "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" haber vermişdir. Onun söyledikleri elbette doğrudur. Elbette hepsi olacakdır.

Sâlihlerin, iyilerin defteri sağ tarafından, fâsıkların, kötülerin arka veyâ sol tarafından verilecekdir. İyi ve kötü, büyük ve küçük, gizli ve meydânda yapılmış olan her şey defterde yazılı bulunacakdır. **(Kirâmen kâtibîn)** meleklerinin bilmediği işler bile, a'zânın haber vermesi ile veyâ Allahü teâlânın bildirmesi ile ortaya çıkarılacak, herşeyden süâl ve hesâb olunacakdır. Mahşerde, Allahü teâlânın dilediği her gizli şey meydâna çıkacakdır. Meleklere, yerlerde, göklerde neler yapdınız? Peygamberlere "salevâtullahi teâlâ ve teslîmâtühü aleyhim ecma'în", Allahü teâlânın hükmlerini Onun kullarına nasıl bildirdiniz? Herkese de, Peygamberlere nasıl uydunuz, sizlere bildirilen vazîfeleri nasıl yapdınız? Birbiriniz arasında bulunan hakları nasıl gözetdiniz diye sorulacakdır. Mahşerde, îmânı olup, ameli ve ahlâkı güzel olanlara mükâfât ve ihsânlar

olacak, kötü huylu, bozuk amelli olanlara ağır cezâlar verilecekdir.

Allahü teâlâ, dilediği mü'minlerin büyük ve küçük bütün günâhlarını, fadlı ile, ihsânı ile afv edecekdir. Şirkden, küfrden başka, her günâhı, dilerse afv edecek, dilerse, adâleti ile küçük günâhlar için de azâb edecekdir. Müşrik ve kâfir olarak öleni hiç afv etmiyeceğini bildirmekdedir. Kitâblı ve kitâbsız kâfirler, ya'nî Muhammed aleyhisselâmın, bütün insanlara Peygamber olduğuna inanmıyan, Onun bildirdiği ahkâmdan, ya'nî emr ve yasaklardan birisini bile beğenmiyenler, bu hâlde ölürlerse, elbette Cehenneme sokulacak, sonsuz azâb çekeceklerdir.

Kıyâmet günü, amelleri, işleri ölçmek için, bilmediğimiz bir **(Mîzân),** bir ölçü âleti, bir terâzî vardır. Yer ve gök bir gözüne sığar. Sevâb gözü, parlak olup, Arşın sağında Cennet tarafındadır. Günâh tarafı, karanlık olup, Arşın solunda, Cehennem tarafındadır. Dünyâda yapılan işler, sözler, düşünceler, bakışlar, orada şekl alarak, iyilikler parlak, kötülükler karanlık ve iğrenç görünüp, bu terâzîde dartılacakdır. Bu terâzî, dünyâ terâzîlerine benzemez. Ağır tarafı yukarı kalkar. Hafîf tarafı aşağı iner, denildi. Âlimlerin "rahime-hümullahü teâlâ" bir kısmına göre, çeşidli terâzîler olacakdır. Birçoğu da, terâzîlerin kaç dâne ve nasıl oldukları dinde açık bildirilmedi. Bunları düşünmemelidir, dedi.

(Sırât köprüsü) vardır. Sırât köprüsü, Allahü teâlânın emri ile, Cehennemin üstünde kurulacakdır. Herkese, bu köprüden geçmesi emr olunacakdır. O gün, bütün Peygamberler (yâ Rabbî! Selâmet ver!) diye yalvaracaklardır. Cennetlik olanlar, köprüden kolayca geçerek, Cennete gideceklerdir. Bunlardan ba'zısı şimşek gibi, ba'zısı rüzgâr gibi, ba'zısı koşan at gibi geçecekdir. Sırât köprüsü kıldan ince, kılıncdan keskindir. Dünyâda islâmiyyete uymak da, böyledir. İslâmiyyete tâm uymağa uğraşmak, Sırât köprüsünden geçmek gibidir. Burada, nefs ile mücâdele güçlüğüne katlananlar, orada Sırâtı kolay ve râhat geçecekdir. İslâmiyyete uymıyan, nefslerine düşkün olanlar, Sırâtı güç geçecekdir. Bunun içindir ki, Allahü teâlâ, islâmiyyetin gösterdiği doğru yola **(Sırât-ı müstakîm)** adını verdi. Bu ism benzerliği de, islâmiyyet yolunda bulunmanın, Sırât köprüsünü geçmek gibi olduğunu göstermekdedir. Cehennemlik olanlar, Sırâtdan geçemeyip, Cehenneme düşeceklerdir.

Peygamberimiz Muhammed Mustafâya "sallallahü aleyhi ve sellem" mahsûs olan **(Kevser havuzu)** vardır. Büyüklüğü, bir aylık yol gibidir. Suyu sütden dahâ beyâz, kokusu miskden dahâ güzel-

dir. Etrâfındaki kadehler, yıldızlardan dahâ çokdur. Bir içen, Cehennemde olsa bile, bir dahâ susamaz.

(Şefâ'at) hakdır. Tevbesiz ölen mü'minlerin küçük ve büyük günâhlarının afv edilmesi için, Peygamberler, Velîler, Sâlihler ve Melekler ve Allahü teâlânın izn verdiği kimseler, şefâ'at edecek ve kabûl edilecekdir. [Peygamberimiz "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem", **(Ümmetimden büyük günâh işleyenlere şefâ'at edeceğim)** buyurmuşdur.] Mahşerde, şefâ'at beş dürlüdür:

Birincisi, kıyâmet günü, mahşer yerinde kalabalıkdan, çok uzun beklemekden usanan günâhkârlar, feryâd ederek, hesâbın bir ân önce yapılmasını isteyeceklerdir. Bunun için şefâ'at olunacakdır.

İkincisi, süâlin ve hesâbın kolay ve çabuk olması için, şefâ'at edilecekdir.

Üçüncüsü, günâhı olan mü'minlerin, Sırâtdan Cehenneme düşmemeleri, Cehennem azâbından korunmaları için şefâ'at olunacakdır.

Dördüncüsü, günâhı çok olan mü'minleri Cehennemden çıkarmak için şefâ'at olunacakdır.

Beşincisi, Cennetde sayısız ni'metler olacak ve sonsuz kalınacak ise de, sekiz derecesi vardır. Herkesin derecesi, makâmı, îmânının ve amellerinin mikdârınca olacakdır. Cennetdekilerin derecelerinin yükselmeleri için de şefâ'at olunacakdır.

Cennet ve Cehennem şimdi vardır. Cennet, yedi kat göklerin üstündedir. Cehennem, herşeyin altındadır. Sekiz Cennet, yedi Cehennem vardır. Cennet, yer küresinden ve güneşden ve göklerden dahâ büyükdür. Cehennem de güneşden büyükdür.

6 — İnanılması lâzım olan altı şeyden altıncısı; **(kadere, hayr ve şerlerin Allahü teâlâdan olduğuna inanmakdır).** İnsanlara gelen hayr ve şer, fâide ve zarar, kazanç ve ziyânların hepsi, Allahü teâlânın takdîr etmesi iledir. **(Kader),** lügatde, bir çokluğu ölçmek, hükm ve emr demekdir. Çokluk ve büyüklük ma'nâsına da gelir. Allahü teâlânın, birşeyin varlığını ezelde dilemesine kader denilmişdir. Kaderin, ya'nî varlığı dilenilen şeyin var olmasına **(Kazâ)** denir. Kazâ ve kader kelimeleri, birbirinin yerine de kullanılır. Buna göre kazâ demek, ezelden ebede kadar yaratılacak şeyleri, Allahü teâlânın ezelde dilemesidir. Bütün bu eşyânın, kazâya uygun olarak, dahâ az ve dahâ çok olmıyarak yaratılmasına kader denir. Allahü teâlâ, olacak herşeyi ezelde, sonsuz öncelerde, biliyordu. İşte bu bilgisine **(Kazâ ve kader)** denir. Eski yunan felsefe-

cileri buna (inâyet-i ezeliyye) dedi. Bütün varlıklar, o kazâdan meydâna gelmişdir. Ezeldeki ilmine uygun olarak, eşyânın var olmasına da (Kazâ ve kader) denir. Kadere îmân etmek için iyi bilmeli ve inanmalıdır ki, Allahü teâlâ, birşeyi yaratacağını ezelde irâde etdi, diledi ise, az veyâ dahâ çok olmaksızın, dilediği gibi var olması lâzımdır. Olmasını dilediği şeylerin var olmaması ve yokluğunu dilediği eşyânın var olması imkânsızdır.

Bütün hayvanların, nebâtların, cansız varlıkların [katıların, sıvıların, gazların, yıldızların, moleküllerin, atomların, elektronların, elektro-magnetik dalgaların, kısaca her varlığın hareketi, fizik olayları, kimyâ tepkimeleri, çekirdek reaksiyonları, enerji alışverişleri, canlılardaki fizyolojik fe'âliyyetler], herşeyin olup olmaması, kulların iyi ve kötü işleri, dünyâda ve âhiretde, bunların cezâsını görmeleri ve herşey, ezelde, Allahü teâlânın ilminde var idi. Bunların hepsini ezelde biliyordu. Ezelden ebede kadar olacak, eşyâyı, özellikleri, hareketleri, olayları, ezelde bildiğine uygun olarak yaratmakdadır. İnsanların iyi ve kötü bütün işlerini, müslimân olmalarını, küfrlerini, istekli ve isteksiz bütün işlerini, Allahü teâlâ yaratmakdadır. Yaratan, yapan yalnız Odur. Sebeblerin meydâna getirdiği herşeyi yaratan Odur. **(Herşeyi bir sebeb ile yaratmakdadır.)**

Meselâ, ateş yakıcıdır. Hâlbuki, yakan Allahü teâlâdır. Ateşin, yakmakda hiçbir ilgisi yokdur. Fekat, âdeti şöyledir ki, birşeye ateş dokunmadıkça, yakmağı yaratmaz. [Ateş, tutuşma sıcaklığına kadar ısıtmakdan başka birşey yapmaz. Organik cismlerin yapısında bulunan karbona, hidrojene, oksijenle birleşmek ilgisi veren, elektron alış-verişlerini sağlıyan, ateş değildir. Doğruyu göremiyenler, bunları ateş yapıyor sanır. Yakan, yanma tepkisini yapan, ateş değildir. Oksijen de değildir. Isı da değildir. Elektron alış-verişi de değildir. Yakan, yalnız Allahü teâlâdır. Bunların hepsini, yanmak için sebeb olarak yaratmışdır. Bilgisi olmıyan kimse, ateş yakıyor sanır. İlk okulu bitiren bir kimse, (ateş yakıyor) sözünü beğenmez. Hava yakıyor der. Orta okulu bitiren de, bunu kabûl etmez. Havadaki oksijen yakıyor der. Liseyi bitiren, yakıcılık oksijene mahsûs değildir. Her elektron çeken element yakıcıdır der. Üniversiteli ise, madde ile birlikde enerjiyi de hesâba katar. Görülüyor ki, ilm ilerledikçe, işin içyüzüne yaklaşılmakda, sebeb sanılan şeylerin arkasında, dahâ nice sebeblerin bulunduğu anlaşılmakdadır. İlmin, fennin en yüksek derecesinde bulunan, hakîkatleri tâm gören Peygamberler "aleyhimüsselâm" ve O büyüklerin izinde giderek, ilm deryâlarından damlalara kavuşan islâm âlimleri "rahime-hümullahü teâlâ", bugün yakıcı, yapıcı sanılan şeylerin, âciz, zevallı birer vâsıta ve mahlûk olduklarını, hakîkî yapıcının,

yaratıcının sebebler değil, Allahü teâlâ olduğunu bildiriyor.] Yakıcı, Allahü teâlâdır. Ateşsiz de yakar. Fekat, ateş ile yakmak âdetidir. Yakmak istemezse, ateş içinde de yakmaz. İbrâhîm aleyhisselâmı ateşde yakmadı. Onu çok sevdiği için, âdetini bozdu. [Nitekim ateşin yakmasını önliyen maddeler de yaratmışdır. Bu maddeleri, kimyâgerler bulmakdadır.]

Allahü teâlâ dileseydi, herşeyi sebebsiz yaratırdı. Ateşsiz yakardı. Yimeden doyururdu. Tayyâresiz uçururdu. Radyosuz, uzakdan duyururdu. Fekat lutf ederek, kullarına iyilik ederek, herşeyi yaratmasını bir sebebe bağladı. Belirli şeyleri, belli sebeblerle yaratmağı diledi. İşlerini, sebeblerin altına gizledi. Kudretini sebebler altında sakladı. Onun birşeyi yaratmasını istiyen, o şeyin sebebine yapışır, o şeye kavuşur. [Lâmbayı yakmak istiyen, kibrit kullanır. Zeytinyağı çıkarmak istiyen, baskı âleti kullanır. Başı ağrıyan, aspirin kullanır. Cennete gidip, sonsuz ni'metlere kavuşmak istiyen, islâmiyyete uyar. Kendini tabanca ile vuran ölür. Zehr içen ölür. Terli iken su içen, hasta olur. Günâh işliyen, îmânını gideren de, Cehenneme gider. Herkes, hangi sebebe başvurursa, o sebebin vâsıta kılındığı şeye kavuşur. Müslimân kitâblarını okuyan, müslimânlığı öğrenir, sever, müslimân olur. Dinsizlerin ve mezhebsizlerin arasında yaşıyan, onların sözlerini dinliyen, din câhili olur. Din câhillerinin çoğu kâfir olur. İnsan hangi yerin vâsıtasına binerse, oraya gider.]

Hak tecellî eyleyince, her işi âsân eder,
Halk eder esbâbını, bir lahzada ihsân eder.

Allahü teâlâ, işlerini sebeblerle yaratmamış olsaydı, kimse kimseye muhtâc olmazdı. Herkes, herşeyi Allahü teâlâdan ister, hiçbir şeye başvurmazdı. Böyle olunca, insanlar arasında, âmir, me'mûr, işçi, san'atkâr, talebe, hoca ve nice insanlık bağları kalmaz, dünyâ ve âhiretin nizâmı bozulurdu. Güzel ile çirkin, iyi ile fenâ ve mutî' ile âsî arasında fark kalmazdı.

Allahü teâlâ dileseydi, âdetini başka dürlü yapardı. Herşeyi, o âdetine göre yaratırdı. Meselâ dileseydi, kâfirleri, dünyâda zevk ve safâsına düşkün olanları, can yakanları, insanları aldatanları Cennete sokardı. Îmânı olanları, ibâdet edenleri, iyilik yapanları Cehenneme sokardı. Fekat, âyet-i kerîmeler ve hadîs-i şerîfler, böyle dilemediğini göstermekdedir.

İnsanların her işini, istekli ve isteksiz, bütün hareketlerini yaratan Odur. Kulların, ihtiyârî, ya'nî istekli hareketlerini, işlerini yaratması için, kullarında (**İhtiyâr**) ve (**İrâde**) yaratmış, bu seçme ve dilemelerini, işleri yaratmasına sebeb kılmışdır. Bir kul, birşey yapmağı ihtiyâr edince, isteyince, Allahü teâlâ da dilerse, o işi, ya-

ratır. Kul istemez ve dilemez, Allahü teâlâ da dilemezse, o şeyi yaratmaz. O şey, yalnız kulun dilemesi ile de yaratılmaz. O da dilerse yaratır. Kullarının istekli işlerini yaratması, birşeye ateş değerse, o şeyde yakmağı yaratması, ateş değmezse, yakmağı yaratmaması gibidir. Bıçak değince, kesmeği yaratmakdadır. Kesen, bıçak değildir, Odur. Bıçağı, kesmek için sebeb kılmışdır. Demek ki, kulların istekli hareketlerini, onların ihtiyâr etmeleri, hareketi tercîh etmeleri ve dilemeleri sebebi ile yaratmakdadır. Fekat tabî'atdeki hareketler, kulların ihtiyâr etmelerine bağlı değildir. Bunlar, yalnız Allahü teâlâ dileyince, başka sebeblerle yaratılmakdadır. Herşeyin, güneşlerin, zerrelerin, damlaların, hücrelerin, mikropların, atomların maddelerini, özelliklerini, hareketlerini yaratan yalnız Odur. Ondan başka yaratıcı yokdur. Ancak, cansız maddelerin hareketleri ile, insan ve hayvanların ihtiyârî, istekli hareketleri arasında şu ayrılık vardır ki, kullar bir şeyi yapmağı ihtiyâr, tercîh edince ve dileyince, O da dilerse, kulu harekete geçiriyor ve yaratıyor. Kulun hareket etmesi kulun elinde değildir. Hattâ nasıl hareket etdiğinden haberi bile yokdur. [İnsanın her hareketi, nice fizik ve kimyâ olayları ile hâsıl olmakdadır.] Cansızların hareketlerinde **(İhtiyâr etmek)** yokdur. Ateş değdiği zemân, yakmak yaratılması, ateşin yakmağı tercîh etmesi ve dilemesi ile değildir.

[Sevdiği, acıdığı kullarının, iyi, fâideli isteklerini, O da ister ve yaratır. Bunların kötü ve zararlı isteklerini, O istemez ve yaratmaz. Bu kullarından hep iyi, fâideli işler hâsıl olur. Bunlar, birçok işlerinin hâsıl olmadığı için üzülürler. Bu işlerin zararlı oldukları için yaratılmadığını düşünmüş, anlamış olsalardı, hiç üzülmezlerdi. Bunun için sevinirler, Allahü teâlâya şükr ederlerdi. Allahü teâlâ, insanların ihtiyârî, istekli işlerini, onların kalblerinin ihtiyâr ve irâde etmelerinden sonra yaratmağı, ezelde irâde etmiş, böyle olmasını dilemişdir. Ezelde böyle dilemeseydi, istekli hareketlerimizi de, biz istemeden, hep O zorla yaratırdı. İstekli işlerimizi biz istedikden sonra yaratması, ezelde, böyle istemiş olduğu içindir. Demek ki, Onun irâdesi hâkim olmakdadır].

Kulların istekli hareketleri, iki şeyden meydâna gelmekdedir: Birincisi, kulun kalbinin ihtiyâr ve irâdesi ve kudreti iledir. Bunun için, kulun hareketlerine **(Kesb etmek)** denir. Kesb, insanın sıfatıdır. İkincisi, Allahü teâlânın yaratması, var etmesi iledir. Allahü teâlânın emrler, yasaklar, sevâblar ve azâblar yapması, insanda kesb bulunduğu içindir. **(Saffât)** sûresinin doksanaltıncı âyet-i kerîmesinde meâlen, **(Allahü teâlâ, sizi yaratdı ve işlerinizi yaratdı)** buyuruldu. Bu âyet-i kerîme, hem insanlarda kesb, ya'nî hareketlerinde kalbinin ihtiyârı ve **(İrâde-i cüz'iyye)**si bulunduğunu gös-

termekdedir. Cebr olmadığını açıkça isbât etmekdedir. Bunun için **(İnsanın işi)** denilmekdedir. Meselâ, Alî vurdu, kırdı denir. Hem de, herşeyin kazâ ve kaderle yaratıldığını belli etmekdedir.

Kulun işinin yapılmasında, yaratılmasında, önce bu işi kulun kalbinin ihtiyâr ve irâde etmesi lâzımdır. Kul, kudreti dâhilinde olan şeyi irâde eder. Bu isteğe ve dilemeğe **(Kesb)** denir. Âmidî merhûm, bu kesbin, işlerin yaratılmasında sebeb olduğunu, te'sîr etdiğini bildiriyor. Bu kesbin ihtiyârî olan işin yaratılmasına te'sîri olmaz demek de zarar vermez. Çünki, yaratılan iş ile kulun istediği iş, başka değildir. Demek ki, kul her istediğini yapamaz. İstemedikleri de var olabilir. Kulun, her istediğini yapması, her istemediğinin olmaması, kulluk değildir. Ulûhiyyete kalkışmakdır. Allahü teâlâ, lutf ederek, ihsân ederek, acıyarak, kullarına muhtâc oldukları kadar ve emrlere, yasaklara uyabilecek kadar kuvvet ve kudret, ya'nî enerji vermişdir. Meselâ, sıhhati ve parası olan kimse, ömründe bir kerre hacca gidebilir. Gökde Ramezân hilâlini [ayı] görünce, her sene bir ay oruc tutabilir. Yirmidört sâatde, beş vakt farz olan nemâzı kılabilir. Nisâb mikdârı malı, parası olan, bir hicrî sene sonra, bunun kırkda bir mikdârı altın ve gümüşü ayırıp müslimânlara zekât verebilir. Görülüyor ki, insan kendi istekli işlerini, isterse yapar, istemezse, yapmaz. Allahü teâlânın büyüklüğü, buradan da anlaşılmakdadır. Câhil ve ahmak olanlar, kazâ, kader bilgilerini anlıyamadıkları için, Ehl-i sünnet âlimlerinin sözlerine inanmaz. Kulların kudret ve ihtiyârlarında şübhe ederler. İnsanı, istekli işlerinde âciz ve mecbûr sanırlar. Ba'zı işlerde kulların ihtiyârı olmadığını görerek, Ehl-i sünnete dil uzatırlar. Bu bozuk sözleri, kendilerinde irâde ve ihtiyâr bulunduğunu göstermekdedir.

Bir işi yapıp yapmamağa gücü yetmeğe **(Kudret)** denir. Yapmağı veyâ yapmamağı tercîh etmeğe, seçmeğe **(İhtiyâr),** istemek denir. İhtiyâr olunanı yapmağı dilemeğe **(İrâde),** dilemek denir. Bir işi kabûl etmeğe, karşı gelmemeğe **(Rızâ)**, beğenmek denir. İşin yapılmasına te'sîr etmek şartı ile, irâde ile kudretin bir araya gelmesine **(Halk),** yaratmak denir. Te'sîrli olmıyarak bir araya gelmelerine **(Kesb)** denir. Her ihtiyâr edenin, hâlık olması lâzım gelmez. Bunun gibi, her irâde edilen şeyden, râzı olmak lâzım gelmez. Allahü teâlâya hâlık ve muhtâr denir. Kula, kâsib ve muhtâr denir.

Allahü teâlâ, kullarının tâ'atlarını, günâhlarını irâde eder ve yaratır. Fekat, tâ'atden râzıdır. Günâhdan râzı değildir, beğenmez. Herşey, Onun irâde ve halk etmesi ile var olmakdadır. En'âm sûresinin yüzikinci âyet-i kerîmesinde meâlen, **(Ondan başka ilah**

yokdur. Herşeyin hâlıkı, ancak Odur) buyurulmuşdur.

(Mu'tezile) fırkasında olanlar, irâde ile rızâ arasındaki ayrılığı göremediklerinden, şaşkına döndü. İnsan dilediği işi, kendi yaratır dediler. Kazâ ve kaderi inkâr etdiler. **(Cebriyye)** fırkası da, büsbütün şaşırdı. Halk etmeksizin ihtiyâr bulunacağını anlamadılar. İnsanda ihtiyâr yok sanarak, insanı, taşa, oduna benzetdiler. İnsanlar, hâşâ, günâh sâhibi değildir. Bütün kötülükleri yapdıran Allahü teâlâdır, dediler. Cebriyye mensûblarının dediği gibi, insanda irâde ve ihtiyâr olmasaydı, kötülükleri, günâhları, Allahü teâlâ zor ile yapdırsaydı, eli-ayağı bağlanıp dağdan aşağı yuvarlanan kimse ile, yürüyerek, etrâfını seyr ederek inen kimsenin hareketlerinin birbirlerinden farklı olmaması lâzım olurdu. Hâlbuki, birincinin yuvarlanması cebr ile, ikincinin inmesi, irâde ve ihtiyâr ile olmakdadır. Aralarındaki ayrılığı göremiyenlerin görüşleri kısadır. Hem de, âyet-i kerîmelere inanmamış oluyorlar. Allahü teâlânın emrlerini, yasaklarını, lüzûmsuz, yersiz görmüş oluyorlar. Mu'tezile veyâ kaderiyye adındaki fırkanın dediği gibi, insan dilediğini kendi yaratıyor zannetmek de, **(Herşeyi yaratan Allahü teâlâdır)** âyet-i kerîmesine inanmamak olduğu gibi, yaratmakda, insanlar, Allahü teâlâya şerîk, ortak edilmiş olur.

Şî'îler de, Mu'tezile gibi, insan dilediğini yaratır diyor. Eşeğin sopa yidiği hâlde sudan geçmediğini buna sened gösteriyorlar. Bunlar düşünmiyor ki, insan bir iş yapmak isterse, Allahü teâlâ da, o işin yapılmasını istemese, Allahü teâlânın dilediği olur. Mu'tezilenin sözünün yanlış olduğu anlaşılır. Ya'nî insan, her dilediğini yapamaz, yaratamaz. Onların dediği gibi, insanın her istediği olursa, Allahü teâlânın, âciz olması îcâb eder. Allahü teâlâ, aczden münezzehdir, uzakdır. Ancak, Onun irâde etdiği olur. Herşeyi yaratan, var eden, yalnız Odur. Allahlık böyle olur. İnsanlar için, (şunu yaratdı, şunu yaratdık, bunu yaratdılar) gibi söylemek, yazmak çok çirkindir. Allahü teâlâya karşı edebsizlik olur. Küfre sebeb olur.

[Kulların ihtiyârî hareketleri, kendi irâdeleri ile olmıyan, hattâ haberleri bile olmadan, nice fiziksel, kimyâsal ve fizyolojik olaylarla meydâna gelmekdedir. Bu inceliği anlamış olan insâflı bir fen adamı, kendi ihtiyârî hareketlerine, (yaratdım) demek şöyle dursun, (ben yapdım) demeğe bile sıkılır. Allahü teâlâdan hayâ eder. Bilgisi, anlayışı ve edebi az olan ise, her yerde herşeyi söylemekden sıkılmaz.

Allahü teâlâ, dünyâda bütün insanlara acıyor. Muhtâc oldukları şeyleri yaratıp, herkese gönderiyor. Dünyâda râhat ve huzûr

içinde yaşamaları ve âhiretde sonsuz se'âdete kavuşmaları için, ne yapmaları lâzım olduğunu açıkca bildiriyor. Nefslerine, kötü arkadaşlara, zararlı kitâblara ve radyolara aldanarak, küfr ve dalâlet yoluna sapanlardan, dilediğini hidâyete kavuşduruyor. Bunları doğru yola çekiyor. Azgın, zâlim olanlara bu ni'metini ihsân etmiyor. Onları, beğendikleri, istedikleri, içine düşdükleri inkâr bataklığında bırakıyor.]

(İ'tikâdnâme) kitâbının tercemesi burada temâm oldu. Bu tercemeyi yapan hâcı Feyzullah efendi, Erzincanın Kemâh beldesindendir. Uzun seneler Sökede müderrislik yapmış, 1323 [m. 1905] de vefât etmişdir. Kitâbın yazarı, Mevlânâ Hâlid-i Bağdâdî Osmânî "kuddise sirruh", 1192 hicrî senesinde Bağdâdın kuzeyinde Şehrezûr şehrinde tevellüd, 1242 [m. 1826] de Şâmda vefât etdi. Osmân-ı Zinnûreyn "radıyallahü anh" soyundan olduğu için, Osmânî denir. Kardeşi Mevlânâ Mahmûd Sâhib hazretlerine imâm-ı Nevevînin **(Hadîs-i erba'în)** kitâbındaki ikinci hadîs olan ve **(Hadîs-i Cibrîl)** adı ile meşhûr hadîs-i şerîfi okuturken, Mevlânâ Mahmûd-i Sâhib, bu hadîs-i şerîfi açıklıyarak yazmasını büyük kardeşinden dilemişdi. Mevlânâ Hâlid "rahmetullahi aleyh", kardeşinin nûrlu kalbini hoş etmek için, bu dileği kabûl buyurmuş, bu hadîs-i şerîfi fârisî dil ile şerh etmişdir.

Uyan, gözün aç, âkıl, yalvar güzel Allaha!
yolundan hiç ayrılma, yalvar güzel Allaha!

Her gün beş nemâzı kıl, Ramezânda oruc tut!
mâlın çoksa zekât ver, yalvar güzel Allaha!

Bir gün bu gözün görmez, hem kulağın işitmez,
Bu fırsat ele girmez, yalvar güzel Allaha!

Sağlığı ganîmet bil, her sâati ni'met bil,
emrine itâat kıl, yalvar güzel Allaha!

Ömrünü boş geçirme, nefsine kuvvet verme,
Uyan! Gaflet eyleme, yalvar güzel Allaha!

Günâhın çok olsa da, ondan ümmîdin kesme,
Afvı, keremi boldur, yalvar güzel Allaha!

Seher vakti rahmeti, yağar her memlekete,
Ol vakt pâklenir kalbin, yalvar güzel Allaha!

Allahın adın yâd et, rûhun ve kalbin şâd et,
Bülbül gibi feryâd et, yalvar güzel Allaha!

– 5 –

ŞEREFÜDDÎN MÜNÎRÎNİN "rahime-hullahü teâlâ" MEKTÛBU:

(Sebeblere Yapışmak Lâzımdır)

Hindistânda yetişmiş olan islâm âlimlerinin büyüklerinden Şerefüddîn Ahmed bin Yahyâ Münîrî "rahmetullahi aleyh", fârisî (**Mektûbât)** kitâbının onsekizinci mektûbunda buyuruyor ki:

İnsanların çoğu, şübhe ve hayâl ile hareket ederek yanılıyorlar. Böyle bozuk düşünenlerden bir kısmı *(Allahü teâlânın bizim ibâdetlerimize ihtiyâcı yokdur. İbâdetlerimizin Ona hiç fâidesi yokdur. İnsanların ibâdet veyâ isyân etmeleri, Onun büyüklüğü karşısında müsâvîdir. İbâdet yapanlar, boşuna sıkıntı, zahmet çekiyorlar)* diyorlar. Böyle düşünmek yanlışdır. İslâmiyyeti bilmedikleri için, böyle söylemekdedirler. İbâdetlerin Allahü teâlâya fâidesi olduğunu ve bunun için emr olunduklarını zan etmekdedirler. Böyle zan etmek çok yanlışdır. Olmıyacak şeyi oluyor zan etmekdir. Her insanın yapdığı ibâdetin fâidesi, yalnız kendisinedir. Böyle olduğunu, Allahü teâlâ **(Fâtır)** sûresinin onsekizinci âyetinde açıkca haber vermekdedir. Böyle yanlış düşünen kimse, perhiz yapmıyan hastaya benzemekdedir. Bu hastaya doktor, perhiz tavsiye ediyor. Bu ise, perhiz yapmazsam doktora hiç zararı olmaz diyerek, perhiz yapmıyor. Doktora zararı olmaz demesi doğrudur. Fekat kendine zarar vermekdedir. Tabîb, kendine fâidesi olduğu için değil, onun hastalıkdan kurtulması için, perhiz yapmasını tavsiye etmişdir. Doktorun tavsiyesine uyarsa, şifâ bulur. Uymazsa ölür, gider. Tabîbin bundan hiç zararı olmaz.

Bozuk düşünenlerden bir kısmı da, hiç ibâdet yapmaz, harâmlardan sakınmaz, ya'nî islâmiyyete uymazlar. *(Allah kerîmdir, rahîmdir. Kullarına çok acır. Afvı sonsuzdur. Kimseye azâb etmez)* derler. Evet, ilk sözleri doğrudur. Fekat, son sözleri yanlışdır. Burada şeytân kendilerini aldatmakdadır. İsyâna sürüklemekdedir. Aklı olan kimse, şeytâna aldanmaz. Allahü teâlâ, kerîm, rahîm olduğu gibi, azâbı da şiddetlidir. Can yakıcıdır. Bu dünyâda, çoklarını fakîrlik ve sıkıntılar içinde yaşatdığını görüyoruz. Nice kullarını, hiç çekinmeden azâblar içinde yaşatıyor. Çok kerîm ve razzâk olduğu hâlde, zırâ'at, çiftcilik sıkıntıları çekilmezse, bir lokma ekmek vermiyor. Herkesi yaşatan O olduğu hâlde, yimiyen, iç-

meyen insanı yaşatmıyor. İlâc kullanmıyan hastaya şifâ vermiyor. Yaşamak, hasta olmamak ve mal sâhibi olabilmek gibi, dünyâ ni'metlerinin hepsi için sebebler yaratmış, sebebine yapışmıyanlara hiç acımayıp, dünyâ ni'metlerinden mahrûm bırakmışdır. İlâclar maddî ve ma'nevî olarak iki kısmdır. Bütün hastalıkları tedâvî eden ma'nevî ilâclar, sadaka vermek ve düâ okumakdır. **(Hastalarınızı sadaka vererek tedâvî ediniz!)** ve **(Çok istigfâr okumak, bütün derdlere devâdır!)** hadîsleri meşhûrdur. Maddî ilâclar çokdur. Tecribe ile anlaşılırlar. Ma'nevî ilâcları kullanmak, maddî ilâcları bulmağa da yardım ederler. Âhiret ni'metlerine kavuşmak da böyledir. Kâfirliği, kalbi ve rûhu öldüren zehr yapmışdır. Tenbellik de, rûhu hasta yapar. Bunlara ilâc yapılmazsa, rûh hastalanır, ölür. Küfrün ve câhilliğin biricik ilâcı, ilmdir, ma'rifetdir. Tenbelliğin ilâcı da, nemâz kılmakdır ve her ibâdeti yapmakdır. Bir kimse, dünyâda zehr yir ve Allah rahîmdir, zehrin zararından beni korur derse, hastalanır, ölür. İshâl olan, hind yağı içerse, [şeker hastası, tatlı ve hamur işi yirse], hastalıkları artar. İnsanların bedenleri nâzik olduğu için, lâzım olan ihtiyâç maddeleri [gıdâ, libâs ve mesken] çokdur. Bunları bulmak ve islâmiyyete uygun olarak kullanabilmek için, hâzırlamak çok güçdür. Bu işlerin kolay ve râhat yapılması için, insanlarda **(Nefs)** denilen ayrı bir kuvvet yaratılmışdır. Hayvanlarda bu kuvvetin yaratılması için bir sebeb yokdur. Nefs, bedene lâzım olan şeylerin yapılmasını ister. Bu şeyleri fazlası ile yapmak ona tatlı gelir. Nefsin isteklerine **(Şehvet)** denir. Şehveti, akla danışmadan, ihtiyâcdan fazla yapması, kalbe ve bedene ve başkalarına zarar verir, günâh olur. **(Se'âdet-i Ebediyye)** sh. 32 ye bakınız!

Bozuk düşünenlerden bir kısmı da, açlık çekerek riyâzet yapıyorlar. Böylece islâmiyyetin beğenmediği şehvet, gadab ve eğlence isteklerini kökünden yok etmek istiyorlar. İslâmiyyet, bunların yok edilmesini emr ediyor sanıyorlar. Uzun zemân açlık sıkıntısı çekerek, bu kötü isteklerinin yok olmadıklarını görüyor, islâmiyyet, yapılamıyacak şeyi emr etmişdir zan ediyorlar. (*İslâmiyyetin bu emri yapılamaz. İnsan yaratılışında bulunan huylardan kurtulamaz. Bunlardan kurtulmak için çalışmak, siyâh kimseyi beyâz yapmağa çalışmak gibidir. Olamıyacak şeyi yapmağa çalışmak, ömrü boşuna harc etmek olur)* diyorlar. Bunlar yanlış düşünüyor ve yanlış iş yapıyorlar. Hele, islâmiyyet böyle emr etmişdir demeleri tam bir câhillik ve ahmaklıkdır. Çünki islâmiyyet, gadabın, şehvetin, insanlık sıfatlarının yok edilmesini emr etmiyor. Böyle söylemek, islâmiyyete iftirâ etmek olur. İslâmiyyet, böyle emr etmiş olsaydı, dînin sâhibi olan Muhammed aleyhisselâmda bu sıfat-

lar bulunmazdı. Hâlbuki, **(Ben insanım. Herkes gibi, ben de kızarım)** buyururdu. Ara sıra kızdığı görülürdü. Kızması, hep Allahü teâlâ için olurdu. Allahü teâlâ, Kur'ân-ı kerîmde, Âl-i İmrân sûresinin yüzotuzdördüncü âyetinde, **(Gadablarını yenen)** kimseleri medh etmekdedir. Gadab etmiyenleri medh etmemekdedir. Bozuk düşünen kimsenin, insan, şehvetini yok etmelidir demesi, pek yanlışdır. Resûlullahın "sallallahü aleyhi ve sellem" dokuz hanımla "radıyallahü teâlâ anhünne" evlenmiş olması, bu sözünün yanlış olduğunu açıkca göstermekdedir. Bir kimsenin şehveti giderse, ilâc yaparak şehvete kavuşması lâzımdır. Gadab da böyledir. İnsan, zevcesini ve çocuklarını gadab sıfatı ile korur. İslâm düşmanlarına karşı, bu sıfat yardımı ile cihâd eder. Çoluk çocuk sâhibi olup, öldükden sonra şân ve şeref ile anılmak, şehvet sâyesinde olmakdadır. Bunlar, islâmiyyetin medh etdiği, beğendiği, övdüğü şeylerdir.

İslâmiyyet, şehvetin ve gadabın yok edilmesini değil, her ikisine hâkim olup, dîne uygun kullanılmalarını emr etmekdedir. Suvârînin atını ve avcının köpeğini yok etmeleri değil, bunları terbiye ederek, kendilerinden fâidelenmeleri lâzım olduğu gibidir. Ya'nî, şehvet ve gadab, avcının köpeği ve süvârînin atı gibidirler. Bu ikisi olmadıkça, âhiret ni'metleri avlanamaz. Fekat, bunlardan fâidelenebilmek için, terbiye ederek, dîne uygun kullanılmaları lâzımdır. Terbiye edilmezler, azgın olup, dînin sınırlarını aşarlarsa, insanı felâkete sürüklerler. Riyâzet yapmak, bu iki sıfatı yok etmek için değil, terbiye edip dîne uymalarını sağlamak içindir. Bunu sağlamak da, herkes için mümkindir. Medeniyyet, atom gücü kullanmak ve jet gibi şeyler yapmak değildir. Medeniyyet, bunları insanlara hizmet için kullanmakdır. Bu da, islâmiyyete uymakla ele geçer.

Bozuk düşünenlerin dördüncü kısmına gelince, bunlar kendilerini aldatmakdadırlar. *(Herşey ezelde takdîr edilmişdir. Çocuk dünyâya gelmeden önce,* ***(Sa'îd)*** *veyâ* ***(Şakî)*** *olduğu bellidir. Bu, sonradan değişmez. Bunun için, ibâdet yapmanın fâidesi yokdur)* derler. Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem", kazâ ve kaderin değişmiyeceğini, herşeyin ezelde takdîr edilmiş olduğunu anlatınca, Eshâb-ı kirâm da, böyle söylemişlerdi. (Ezeldeki takdîre güvenelim. İbâdet yapmıyalım) demişlerdi. Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem", bunlara karşı, **(İbâdet yapınız! Herkese ezelde takdîr edilmiş olan şeyi yapmak kolay olur)** buyurdu. Ya'nî, Allahü teâlânın ezelde sa'îd olarak bildiği kimse, dünyâda sa'îdlerin işlerini yapar. Bundan anlaşılıyor ki, ezelde sa'îd denilenlerin ibâ-

det yapmaları ve şakî denilenlerin ısyân etmeleri, sağlam yaşamaları ezelde takdîr edilmiş olanların gıdâ ve ilâc almalarına ve hastalanmaları, ölmeleri takdîr edilmiş olanların da, gıdâ ve ilâc almamalarına benzemekdedir. Açlıkdan, hastalıkdan ölmesi ezelde takdîr edilmiş olana, gıdâ ve ilâc almak nasîb olmaz. Zengin olması ezelde takdîr edilmiş olana, kazanc yolları açılır. Doğuda ölmesi takdîr edilmiş olana, batıya giden yollar kapanır. İşitdiğimize göre, Azrâîl aleyhisselâm, Süleymân aleyhisselâmın yanına gelince, oturanlardan birine dikkat ile bakdı. Bu kimse, meleğin böyle sert bakışından korkdu. Azrâîl aleyhisselâm gidince, Süleymân aleyhisselâma yalvarıp, rüzgâra emr etmesini, rüzgârın kendisini garb memleketlerinden birine götürüp, Azrâîl aleyhisselâmdan kurtulmasını istedi. Azrâîl aleyhisselâm tekrâr gelince, Süleymân aleyhisselâm, o adamın yüzüne niçin sert bakdığını sordu. Azrâîl aleyhisselâm, (Bir sâat sonra, garbdaki şehrlerden birinde, o kimsenin canını almak için emr olunmuşdum. Onu senin yanında görünce, hayretimden dikkat ile bakdım. Emre uyup garba gidince, onu orada görüp canını aldım) dedi. [Bu kıssa, Celâlüddîn-i Rûmînin "rahime-hullahü teâlâ"[1] **(Mesnevî)**sinde uzun yazılıdır.] Görülüyor ki, ezeldeki takdîr, bir emr değil, bir ilmdir. Altmışüçüncü sahîfeye bakınız! Ezeldeki kaderin hâsıl olması için, bu kimse, Azrâîl aleyhisselâmdan korkdu. Süleymân aleyhisselâm ona itâ'at etdi. Ezeldeki takdîr, sebebler zinciri ile yerine getirildi. Bunun gibi, ezelde sa'îd denilmiş olan kimsenin îmân etmesi, riyâzet çekerek, kötü huylarının düzelmesi nasîb olur. **(En'âm)** sûresinin yüzyirmibeşinci âyetinde meâlen, **(Allahü teâlâ, hidâyete kavuşdurmak istediği kulunun kalbine islâmiyyeti yerleşdirir)** buyurulmuşdur. Ezelde şakî olacağı bilinen, ya'nî Cehenneme gitmesi takdîr edilmiş olan kimse, (İbâdet etmeğe lüzûm yokdur. Herkesin sa'îd veyâ şakî olduğu ezelde takdîr edilmişdir) der. Böyle düşünerek ibâdet etmez. Böyle düşünerek ibâdet yapmaması, o kimsenin ezelde şakî olduğunu gösterir. Bunun gibi, câhil kalması ezelde takdîr edilmiş kimse (Herşey ezelde takdîr edilmişdir. Câhil kalması takdîr edilmiş olanın, okuyup öğrenmesinin fâidesi olmaz) der. Böylece çalışmaz, öğrenmez. Câhil kalır. Bir kimsenin zirâ'at yaparak bol mahsûl alması takdîr edilmiş ise, tarlasını sürmek, tohum ekmek nasîb olur. Ezelde sa'îd denilmiş olanların îmân etmeleri ve ibâdet yapmaları, şakî denilmiş olanların da, kâfir olmaları ve ısyân etmeleri böyledir. Ahmak olan kimse, bunu anlıyamaz. (Îmânın ve ibâdet yapmanın, ezelde sa'îd olmak ile ve küfrün, ısyânın

---

[1] Celâlüddîn-i Rûmî, 672 [m. 1273] de Konyada vefât etdi.

da şakî olmak ile acabâ ne ilgisi vardır?) der. Kısa aklı ile bu ilgiyi anlamak ister. Herşeyi, kendi aklı ile çözmeğe kalkışır. Hâlbuki, insanın aklı sınırlıdır. Aklın eremediği şeyleri akl ile anlamağa kalkışmak, aklsızlık, ahmaklık olur. Öyle düşünenlerin ahmak oldukları anlaşılır. Îsâ aleyhisselâm buyurdu ki, (Anadan doğma körlerin görmesini sağlamak, hattâ ölüleri diriltmek bana güç gelmedi. Fekat, ahmak olana, doğru sözü anlatamadım). Allahü teâlâ, sonsuz olan ilmi ve hikmeti ile, ba'zı kullarını melek derecesine yükseltir. Hattâ, meleklerden dahâ ileri olur. Ba'zılarını da, köpek, hınzır derecesine düşürür. Onsekizinci mektûbun tercemesi burada temâm oldu.

Şerefüddîn Ahmed bin Yahyâ Münîrî hazretlerinin **(Mektûbât)** kitâbında yüz mektûb vardır. 741 [m. 1339] senesinde yazılmış ve 1329 [m. 1911] senesinde Hindistânda basılmışdır. İstanbulda Süleymâniyye kütübhânesinde el yazması vardır. Yetmişaltıncı mektûbunda buyuruyor ki:

(Se'âdet), Cennetlik olmak demekdir. **(Şekâvet),** Cehennemlik olmak demekdir. Se'âdet ve Şekâvet, Allahü teâlânın iki hazînesi gibidir. Birinci hazînenin anahtarı, tâ'at ve ibâdetdir. İkinci hazînenin anahtarı, ma'sıyyet ya'nî günâhlardır. Allahü teâlâ, her insanın Sa'îd veyâ Şakî olacağını ezelde biliyordu. Bu bilgisine **(Kader)** denir. [Buna alın yazısı diyoruz.] Sa'îd olacağı ezelde bilinen kimse, Allahü teâlâya itâ'at eder. Ezelde, Şakî olacağı bilinen kimse, hep günâh işler. Dünyâda herkes, Sa'îd veyâ Şakî olduğunu, amelinden anlıyabilir. Âhireti düşünen din âlimleri, herkesin Sa'îd veyâ Şakî olduğunu böylece anlar. Dünyâya dalmış olan din adamı ise, bunu bilmez. Her izzet ve her ni'met, Allahü teâlâya, ihlâs ile itâ'at ve ibâdet etmekdedir. Her kötülük ve sıkıntı da, günâh işlemekden hâsıl olur. Herkese derd ve belâ, günâh yolundan gelir. Râhat ve huzûr da, itâ'at yolundan gelmekdedir. [Allahü teâlânın âdeti böyledir. Bunu kimse, değişdiremez. Nefse kolay ve tatlı gelen şeyi se'âdet zan etmemeli. Nefse güç ve acı gelenleri de şekâvet ve felâket sanmamalıdır.] Kudüsde Mescid-i Aksâda senelerce tesbih ve ibâdet ile ömrünü geçiren kimse, ibâdetin şartlarını ve ihlâsı öğrenmediği için, bir secdeyi terk edince, öyle zarar etdi ki, helâk oldu. Eshâb-ı Kehfin köpeği ise, pis olduğu hâlde, Sıddîkların arkasında birkaç adım yürüdüğü için, öyle yükseldi ki, hiç düşmedi. Bu hâl, insanı hayrete düşürmekdedir. Asrlar boyunca, âlimler, bu sırrı çözememişdir. İnsan aklı, bunun hikmetini anlıyamıyor. Âdem aleyhisselâma buğdaydan yime dedi ve yiyeceğini ezelde bildiği için, yimesini diledi. Şeytânın Âdem aleyhisselâma secde etmesini emr eyledi ve secde etmemesini diledi. Beni

arayınız buyurdu. Fekat ihlâsı olmıyanın kavuşmasını dilemedi. İlâhî yolun yolcuları, (Hiç anlıyamadık) demekden başka birşey söyliyemediler. Bizlere ne demek düşer. Onun, insanların îmân etmelerine, ibâdet yapmalarına ihtiyâcı yokdur. Kâfir olmalarının ve günâh işlemelerinin Ona hiç zararı olmaz. Mahlûklarına Onun hiç ihtiyâcı yokdur. İlmi, zulmetin temizlenmesine, cehli de, günâh işlenmesine sebeb yapdı. İlmden îmân ve tâ'at doğmakda, cehlden de küfr ve günâh hâsıl olmakdadır. Tâ'at, çok küçük olsa da, kaçırmamalı! Günâh, pek küçük görünse de, yaklaşmamalıdır! İslâm âlimleri buyurdular ki, üç şey, üç şeye sebebdir: Tâ'at, Allahü teâlânın rızâsını kazanmağa sebebdir. Günâh işlemek, Allahü teâlânın gadabına sebebdir. Îmân etmek, şerefli ve kıymetli olmağa sebebdir. Bunun için, küçük günâh işlemekden de çok sakınmalıdır. Allahü teâlânın gadabı, bu günâhda olabilir. Her mü'mini kendinden iyi bilmelidir. O mü'min, Allahü teâlânın çok sevdiği kulu olabilir. Herkes için ezelde yapılmış olan takdîr, hiç değişdirilemez. Hep günâh işleyip, hiç tâ'at yapmamış olan bir müslimânı, Allahü teâlâ, dilerse afv eder. Bekara sûresinin otuzuncu âyetinde, Melekler, meâlen, **(Yâ Rabbî! Yer yüzünde fesâd çıkaracak ve kan dökecek olan insanları niçin yaratıyorsun)** dediklerinde, (Onlar fesâd çıkarmazlar) demedi. **(Sizin bilmediklerinizi ben bilirim)** buyurdu. (Lâyık olmıyanları lâyık yaparım. Uzak kalanları yaklaşdırırım. Zelîl olanları azîz ederim) buyurdu. Siz onların işlerine bakarsınız. Ben kalblerindeki îmâna bakarım. Siz, günâhsız olduğunuza bakıyorsunuz. Onlar, benim rahmetime sığınırlar. Sizin günâhsız olduğunuzu beğendiğim gibi, müslimânların günâhlarını afv etmeği de severim. Benim bildiğimi sizler bilemezsiniz. Îmânı olanları, ezelî olan lutfüme kavuşdurur, ebedî olan lutfüm ile hepsini okşarım buyurdu. Yetmişaltıncı mektûbdan terceme temâm oldu.

Şerefüddîn Ahmed bin Yahyâ Münîrî "rahmetullahi teâlâ aleyh", 782 [m. 1380] senesinde vefât etmişdir. Hindistânda Bihar şehrinde yaşadı. Kabri de oradadır. Münir, Bihar şehrinin köylerinden birinin ismidir. Şâh Abdülhak Dehlevînin "rahmetullahi teâlâ aleyh" **(Ahbâr-ül-ahyâr)** kitâbında, hâl tercemesi uzun yazılıdır. Bu kitâb fârisî olup, 1332 [m. 1914] senesinde Hindistânda, Diyobend şehrinde ve sonra Pâkistânda Lahorda basılmışdır. **(İrşâd-üs-sâlikîn), (Ma'din-ül-me'ânî)** ve **(Mektûbât)** kitâbları çok kıymetlidir.

[İmâm-ı Rabbânî "rahmetullahi aleyh" muhtelif mektûblarında buyuruyor ki, (Allahü teâlânın emr etdiği işlere **(Farz)** denir. Yasak etdiklerine **(Harâm)** denir. Farz veyâ harâm olmayan, ser-

best bırakılmış olanlara **(Mubâh)** denir. Farzları yapmağa, harâmlardan sakınmağa ve mubâhları Allah rızâsı için yapmağa **(İbâdet etmek)** denir. Bir ibâdetin sahîh ve makbûl olması için, ya'nî doğru olması ve Allahü teâlânın beğenmesi için, **(İlm)** ya'nî doğru yapmanın şartlarını öğrenmek ve **(Amel)** ya'nî şartlarına uygun yapmak ve **(İhlâs)** ile yapmak lâzımdır. İhlâs, para, mevkı', şöhret gibi dünyâ menfa'atlarını düşünmeyip, Allahü teâlâ emr etdiği için, Onun rızâsını, sevgisini kazanmak için yapmakdır. İlm, fıkh kitâblarını, bir üstâd ile birlikde okuyarak, ihlâs da, bir Velînin sözlerinden ve hâl ve hareketlerinden ve tesavvuf kitâblarını okuması ile elde edilir. İslâm ilmleri, iki kısmdır: Din bilgileri ve fen bilgileri. Bunları, lüzûmu kadar öğrenmek farzdır. Meselâ, ilâcın kullanma şeklini, mikdârını ve elektrik lambası makinası kullananın elektrik hakkında kısa bilgi öğrenmesi farzdır. Öğrenmezse, ölüme sebeb olurlar.

Farzlara ve harâmlara inanıp da, tenbellikle veyâ kötü arkadaşlara uyarak, ibâdet etmeyen bir müslimân, tevbe etmeden ölürse, günâhı bitinceye kadar, Cehennemde yanar. Farzları öğrenmiyen, bilse de, kıymet, ehemmiyyet vermiyen, üzülmeden, Allahdan korkmadan terk eden, müslimânlıkdan çıkar, kâfir olur. Cehennemde, ebedî, sonsuz yanar. Harâmları yapmak da böyledir.

Bir ibâdetin ilmini öğrenmiyenin, şartlarını bilmiyenin, yapdığı ibâdet, ihlâs ile yapılmış olsa da, sahîh olmaz. Hiç yapmamış gibi, Cehennemde yanar. Şartlarını bilerek ve gözeterek yapanın, ibâdeti sahîh olur. Cehennem azâbından kurtulur. Fekat, ihlâs ile yapmadı ise, bu ibâdeti ve hiçbir iyiliği kabûl olmaz. Sevâb kazanmaz. Allahü teâlâ, bu ibâdetini ve hayrât ve hasenâtını beğenmiyeceğini bildiriyor. İlm ve ihlâs ile yapılmıyan ibâdetin fâidesi olmaz. İnsanı küfrden, günâhdan, azâbdan kurtarmaz. Ömr boyunca, böyle ibâdet yapıp da, küfr üzere vefât eden münâfıklar çok görülmüşdür. İlm ile, ihlâs ile yapılan ibâdet, insanı, dünyâda küfrden, günâhdan kurtarır ve azîz eder. Âhiretde de, Cehennem azâbından kurtaracağını, Allahü teâlâ, Mâide sûresinin dokuzuncu âyetinde ve Vel'asr sûresinde va'd etmekdedir. Allahü teâlâ, va'dinde sâdıkdır. Verdiği sözü elbette yapar.)]

Hak teâlâ, intikâmını yine kul ile alır.
bilmiyen (ilm-i ledünnî) anı kul yapdı sanır.
Cümle eşyâ Hâlıkındır, kul elîle işlenir.
emr-i Bârî olmayınca, sanma bir çöp deprenir!

– 6 –

ALLAHÜ TEÂLÂ VARDIR VE BİRDİR, ONDAN BAŞKA BÜTÜN VARLIKLAR YOK İDİ, YİNE YOK OLACAKLARDIR

Etrâfımızdaki varlıkları his organlarımız ile tanımakdayız. Duygu organlarımıza te'sîr eden şeylere **(Varlık)** [mevcûd] denir. Varlıkların beş duygu organımıza yapdıkları etkilere, te'sîrlere **(Özellik)** veyâ **(Sıfat)** denir. Varlıklar, birbirlerinden, özellikleri ile ayırd edilmekdedir. Zıyâ, ses, su, hava, cam, birer varlık ya'nî **(Mevcûd)**dur. Vezni, ya'nî ağırlığı ve hacmi olan, ya'nî boşlukda yer kaplıyan varlıklara **(Cevher)** veyâ **(Madde)** denir. Maddeler birbirlerinden, sıfatları, hâssaları ile ayırd edilirler. Hava, su, taş, cam, ayrı birer maddedir. Zıyâ, ses ise, madde değildir. Çünki, ışık ve ses, yer kaplamaz ve ağırlıkları yokdur. Her varlık, **(Enerji)** ya'nî (**Kudret)** taşımakdadır. Ya'nî, iş yapabilir. Her madde, sulb, ya'nî katı ve mâyi' ya'nî sıvı ve gaz olmak üzere üç hâlde bulunabilir. Katı maddelerin şekli vardır. Sıvı ve gaz hâlindeki maddelerin, kendilerine mahsûs belli şeklleri yokdur. Bunlar, bulundukları kabın şeklini alırlar. Maddenin şekl almış hâline **(Cism)** denir. Maddeler hep cism hâlinde bulunur. Meselâ, anahtar, iğne, maşa, kürek, çivi, başka başka cismlerdir. Ya'nî şeklleri başka başkadır. Fekat, hepsi demir maddesinden yapılmışdır. Cismler ikiye ayrılır: Basît cism, Bileşik cism.

(Âlem mütegayyirdir) ya'nî, her cismde dâimâ değişiklik olmakdadır. Meselâ hareket ederek yer değişdirir. Büyür, küçülür. Rengi değişir. Canlı ise, hasta olur, ölür. Bu değişmelere **(Olay)** veyâ **(Hâdise)** denir. Dışarıdan bir te'sîr olmadan, maddede hiçbir değişiklik meydâna gelmez. Bir hâdise meydâna geldiği zemân, maddenin yapısı bozulmaz ve özü değişmezse, buna **(Fizik olayı)** denir. Kâğıdın yırtılması, bir fizik olayıdır. Bir maddede fizik olayı meydâna gelmesi için, bu maddeye bir kuvvetin te'sîr etmesi lâzımdır. Maddenin yapısını bozan, özünü değişdiren olaylara (**Kimyâ olayı)** denir. Kâğıdın yanıp kül olması kimyâ olayıdır. Bir cismde kimyâ olayı meydâna gelmesi için, buna başka bir maddenin te'sîr etmesi lâzımdır. İki veyâ dahâ çok maddenin birbirlerine te'sîr ederek, her birinde kimyâ olayı meydâna gelmesi işine

(Kimyâsal tepkime) veyâ **(Kimyâ reaksiyonu)** denir.

Maddelerin kimyâ reaksiyonuna girmeleri, ya'nî birbirine te'sîr etmeleri, en küçük parçaları ile olur. Maddelerin bu en küçük parçalarına **(Cevher-ül-ferd)** veyâ **(Atom)** denir. Her cism atomlardan yapılmışdır. Ya'nî, atom yığınıdır. Atomların yapısı birbirine benzer ise de, büyüklükleri ve ağırlıkları farklıdır. Bundan dolayı, bugün yüzbeş dürlü atom biliyoruz. En büyük atom bile, en kuvvetli mikroskopla görülemiyecek kadar pek küçükdür. Birbirlerine benziyen atomların biraraya gelmesinden **(Basît cism)** veyâ **(Element)** hâsıl olur. Yüzbeş dürlü atom olduğu için, yüzbeş dürlü basît cism vardır. Demir, kükürt, cıva, oksijen gazı, kömür birer elementdir. Başka başka atomların biraraya gelmesinden **(Bileşik cism)** veyâ **(Mürekkeb cism)** hâsıl olur. Yüzbinlerce bileşik cism vardır. Su, ispirto, tuz, kireç, mürekkeb cismlerdir. Mürekkeb cismler, iki veyâ dahâ çok basît cismin birbirleri ile birleşmesinden hâsıl olmakdadır. Basît cismlerin birleşmeleri, atomlarının birbirleri ile birleşmelerinden hâsıl olur.

Bütün cismler, meselâ dağlar, denizler, her dürlü bitki ve hayvanlar, hep yüzbeş elementden meydâna gelmekdedir. Canlı, cansız her cismin yapı taşı, hep bu yüzbeş elementdir. Bütün cismler, bu yüzbeş elementden birinin veyâ birkaçının atomlarının biraraya gelmesinden hâsıl olmakdadır. Hava, toprak, su, ısı, ışık, elektrik ve mikroblar, bileşik cismlerin parçalanmalarına veyâ cismlerin birleşmelerine sebeb oluyorlar. **(Sebebsiz hiçbir değişiklik olmaz.)** Bu değişmelerde, elementler, ya'nî bu varlıkların yapı taşları, cismden cisme yer değişdiriyor veyâ bir cismden ayrılarak serbest hâle geçiyorlar. Cismlerin yok olduklarını görüyoruz. Gördüğümüze göre hükm ederek aldanıyoruz. Çünki, yok oluyor ve var oluyor dediğimiz bu görünüş, maddelerin değişmelerinden başka bir şey değildir. Bir cismin, meselâ mezârdaki ölünün yok olması yeni cismlerin, meselâ suyun, gazların ve toprak maddelerinin var olmaları şeklinde oluyor. Bir değişmede, var olan yeni maddeler, duygu organlarımıza te'sîr etmezlerse, bunların meydâna geldiklerini anlıyamıyoruz. Bunun için, değişikliğe uğrıyan birinci maddeye yok oldu diyoruz.

Yüzbeş elementden herbirinin şekllerinin değişdiğini, her elementde fizik ve kimyâ olayı olduğunu da görüyoruz. Bir element, bir bileşiğin yapısına katılınca, iyon hâline geçer. Ya'nî, atomları elektron verir veyâ alır. Böylece bu elementin çeşidli fizik ve kimyâ özellikleri değişir. Her elementin atomları, bir çekirdekle, **(Elektron)** denilen çeşidli mikdârlarda, dahâ küçük parçalardan yapılmışdır. Çekirdek, atomun ortasındadır. Hidrojenden başka,

bütün atomların çekirdekleri **(Proton)** ve **(Nötron)** denilen dâneciklerden yapılmışdır. Protonlar, pozitif elektrik yüklüdür. Nötronlar, elektrik yükü taşımaz. Elektronlar, eksi elektrik dânecikleridirler ve çekirdek etrâfında dönerler. Elektronlar, her ân yörüngelerinde döndükleri gibi, yörüngelerini de değişdirmekdedirler.

Atomların çekirdeklerinde de, değişmeler, parçalanmalar olduğu, **(Radyoaktif)** denilen elementlerden anlaşılmakdadır. Çekirdeklerin bu parçalanmasında, bir elementin başka elemente döndüğü, maddelerin yok olarak, enerji **(Kudret)** hâline döndüğü de anlaşılmış, bu değişme **(Aynştayn)**[1] tarafından hesâb bile edilmişdir. Demek ki, bileşik cismlerde olduğu gibi, elementler de, hep değişmekde, bir hâlden başka hâle dönmekdedir. (Canlı cansız her madde değişmekde, ya'nî eskisi yok olup,yenisi var olmakdadır.) Bugün, var olan her canlı, (her bitki, her hayvan) önce yok idi. Başka canlılar vardı. Bir zemân sonra da, şimdiki canlılardan hiçbiri kalmıyacak, başka canlılar var olacakdır. Cansız varlıkların hepsi de böyledir. Canlı cansız her varlık, meselâ bir element olan demir veyâ birkaç cism karışımı olan taş, kemik, bütün maddeler, bütün zerreler hep değişmekdedirler. Ya'nî eskileri yok olmakda ve başkaları var olmakdadır. Var olan madde ile, yok olan maddenin özellikleri birbirine benziyorsa, insan bu değişikliği anlamıyor, maddeyi hep var sanıyor. Sinemada, hareket eden film şeridinde, objektif önüne, her ân başka resmler gelip gitmekde iken, seyrciler bunu anlamayıp, aynı resm perdede hareket ediyor sanmaları gibidir. Kâğıd yanıp kül olunca bu değişikliği anladığımız için, kâğıd yok oldu, kül var oldu diyoruz. Buz eriyince, buz yok oldu, su var oldu diyoruz. Modern madde bilgisi, **(Se'âdet-i ebediyye)** kitâbında, 546, 971 ve 1041.ci sahîfelerde de geniş yazılıdır. Lütfen oralardan da okuyunuz!

(Şerh-i akâid) kitâbının başında diyor ki, (Bütün varlıklar, Allahü teâlânın varlığına alâmet olduğu, Onun varlığını gösterdiği için, mahlûkların hepsine **(Âlem)** denir. Varlıkların bir cinsden olanlarına da birer âlem denir. Meselâ, insanlar âlemi, melekler âlemi, hayvanlar âlemi, cansız maddeler âlemi denir. Yâhud, her bir cism, bir âlemdir.

(Şerh-i mevâkıf)[2] kitâbının dörtyüzkırkbirinci sahîfesinde diyor ki, Âlem, ya'nî herşey, hâdisdir, ya'nî mahlûkdurlar. Ya'nî yok iken, sonradan var olmuşdurlar. [Her zemân, birbirlerinden de var

---

[1] Einstein yehûdî fizikcisi, 1375 [m. 1955] de öldü.

[2] **(Şerh-i mevâkıf)** müellifi Seyyid Şerîf Alî Cürcânî, 816 [m. 1413] de Şirâzda vefât etdi.

olduklarını yukarıda bildirdik.] Cismlerin maddesi de, sıfatları da, hâdisdir. Burada dört şey düşünülebilir:

1 — Müslimânlara, yehûdîlere ve nasârâya ve mecûsîlere göre, cismlerin maddeleri de, sıfatları da hâdisdir.

2 — Aristoya ve onun yolunda olan felsefecilere göre, cismlerin maddeleri de, sıfatları da kadîmdir. Ya'nî ezelîdir, hep vardır derler. Bu sözün yanlış olduğunu, modern kimyâ bilgisi kesin olarak bildirmekdedir. Böyle inanan ve söyliyen, müslimânlıkdan çıkar. Kâfir olur. İbni Sînâ[1] ile Fârâbî[2] de kadîm demekdedir.

3 — Aristodan önce olan felesoflara göre, maddeleri kadîm olup, sıfatları hâdisdir derler. Bugün, fen adamlarının çoğu da böyle yanlış düşünmekdedir.

4 — Maddenin hâdis, sıfatların kadîm olduğunu söyliyen olmamışdır. Calinos bu dördünden hiçbirine karar verememişdir).

Müslimânlar, maddelerin ve sıfatlarının hâdis olduğunu birkaç yoldan isbât etmekdedir. Birinci yol, maddeler ve bütün zerreleri hep değişmekdedir. Değişmekde olan şey, kadîm olamaz. Hâdis olması lâzımdır. Çünki, her maddenin, kendinden öncekinden meydâna gelmesi işi, sonsuz öncelere kadar gidemez. Bu değişmelerin bir başlangıcı olması, ya'nî ilk maddelerin, yokdan var edilmiş olmaları lâzımdır. Yokdan var edilmiş olan ilk maddeler bulunmasaydı, ya'nî sonraki maddenin kendinden önceki maddeden hâsıl olması işi sonsuz öncelere gitseydi, maddelerin birbirlerinden meydâna gelmelerinin bir başlangıcı olmazdı ve bugün hiçbir maddenin var olmaması lâzım gelirdi. Maddelerin var olmaları ve birbirlerinden hâsıl olmaları, yokdan var edilmiş ilk maddelerden üremiş olduklarını göstermekdedir.

Ayrıca deriz ki, gökden düşen bir taşa, sonsuzdan geldi denemez. Çünki sonsuz, başlangıcı, ucu yok demekdir. Sonsuzdan gelmek, yokdan gelmek olur. Sonsuzdan geldiği düşünülen şeyin, gelmemesi lâzım olur. Gelen birşeye, sonsuzdan geldi demek, akla, fenne uymıyan ve câhilce bir söz olur. Bunun gibi, insanların birbirlerinden hâsıl olmaları, sonsuz öncelerden gelemez. Yokdan yaratılmış olan bir ilk insandan başlıyarak üremeleri lâzımdır. Yokdan var edilmiş olan ilk insan olmayıp, insanların birbirlerinden hâsıl olmaları, sonsuz öncelerden gelmekdedir denirse, hiçbir insanın var olmaması lâzım olur. Her varlık için de böyledir. Maddelerin, cismlerin birbirlerinden hâsıl olmaları için, (Böyle gelmiş

---

[1] İbni Sînâ Hüseyn, 428 [m. 1037] de vefât etdi.

[2] Muhammed Fârâbî, 339 [m. 950] de Şâmda vefât etdi.

böyle gider. Yokdan var edilmiş ilk maddeler yokdur) demek, akla ve fenne uymıyan, câhilce sözdür. Değişmek, sonsuz olmağı değil, yokdan yaratılmış olmağı, ya'nî **(Vâcib-ül-vücûd)** olmağı değil, **(Mümkin-ül-vücûd)** olmağı göstermekdedir.

Süâl: Bu âlemi yaratanın kendisi ve sıfatları kadîmdir, ezelîdir. Bu âlemin de kadîm olması lâzım gelmez mi?

Cevâb: Kadîm olan yaratıcının, maddeleri, zerreleri, çeşidli sebeblerle değişdirdiğini, ya'nî yok edip, bunların yerine başkalarını yaratmakda olduğunu, her zemân görüyoruz. Kadîm olan yaratıcı, irâde etdiği, dilediği zemân, ya'nî her zemân maddeleri birbirlerinden yaratmakdadır. Âlemleri, her maddeyi, her zerreyi sebeblerle yaratdığı gibi, irâde etdiği zemân, sebebsiz, vâsıtasız olarak, yokdan da yaratır.

Âlemlerin hâdis olduğuna inanan, fânî olduklarına, ya'nî, tekrâr yok olacaklarına da inanır. Yok iken sonradan yaratılmış olan varlıkların yine yok olabilecekleri meydândadır. Birçok varlıkların yok olduklarını, şimdi de görüyoruz.

Müslimân olmak için, maddelerin ve cismlerin, ya'nî her varlığın, yokdan var edilmiş olduklarına ve tekrâr yok olacaklarına inanmak lâzımdır. Cismlerin yok iken sonradan var olduklarını ve tekrâr yok olduklarını, ya'nî şekllerinin ve özelliklerinin kalmadığını görüyoruz. Cismler yok olunca, maddeleri kalıyor ise de, bu maddelerin de ezelî olmadıklarını, çok öncelerde, Allahü teâlâ tarafından yaratılmış olduklarını ve Kıyâmet gününde hepsini tekrâr yok edeceğini yukarıda bildirdik. Zemânımızın fen bilgileri, buna inanmağa mâni' değildir. İnanmamak, fenne iftirâ etmek ve islâm düşmanı olmak demekdir. İslâmiyyet, fen bilgilerini red etmiyor. Din bilgilerini öğrenmemeği ve ibâdet vazîfelerini yapmamağı red ediyor. Fen bilgileri de, islâmiyyeti inkâr etmemekdedir. Hattâ, onu te'yîd ve tasdîk etmekdedir.

Âlem hâdis olunca, bunu yokdan bir yaratan vardır. Çünki, hiçbir olayın kendiliğinden olamıyacağını yukarıda bildirdik. Bugün fabrikalarda binlerce ilâc, ev eşyâsı, sanâyı' ve ticâret maddeleri, elektronik âletler, harb vâsıtaları yapılıyor. Bunların çoğu, ince hesâblardan, yüzlerce tecribeden sonra elde ediliyor. Bunlardan birine dahî, kendi kendine var oldu diyorlar mı? Bunların, bilerek ve istiyerek yapıldıklarını söyliyorlar ve hepsinin bir yapıcısının bulunması lâzımdır diyorlar da, canlılarda, cansızlarda görülen ve her asrda, dahâ yenileri, dahâ inceleri keşf edilen ve çoğunun yapısı henüz anlaşılamayan milyonlarca maddenin ve hâdisenin kendi kendilerine tesâdüfen var olduklarını söyliyorlar. Bu iki

yüzlülük, koyu bir inâddan veyâ açık bir ahmaklıkdan başka ne olabilir? Görülüyor ki, her maddeyi, her hareketi var eden tek bir yaratıcı vardır. Bu yaratıcı **(Vâcib-ül-vücûd)**dur. Ya'nî, yok iken sonradan var olmuş değildir. Hep var olması lâzımdır. Var olması için hiçbirşeye muhtâc değildir. Hep var olması lâzım olmaz ise, **(Mümkin-ül-vücûd)** olurdu. Âlemler gibi hâdis, ya'nî mahlûk olurdu. Mahlûk, başka bir mahlûkun değişmesinden veyâ yokdan var edilir. Onu da yaratan lâzım olur. Böylece sonsuz yaratanlar lâzım olur. Mahlûklardaki değişmelerin sonsuz olamıyacağını yukarıda bildirdiğimiz gibi düşünürsek, yaratıcıların da sonsuz olamıyacağı, yaratmanın birinci bir yaratıcıdan başlıyacağı anlaşılır. Çünki, yaratıcıların biribirlerini yaratmaları sonsuz olarak gider denince, hiçbir yaratıcının bulunmaması lâzım olur. İşte, yaratılmış olmıyan birinci ilk yaratıcı, mahlûkların tek yaratıcısıdır. Ondan önce ve sonra, başka bir yaratıcı yokdur. Yaratıcı yaratılmaz. O, hep vardır. Bir ân yok olsa, her şey yok olur. Vâcib-ül-vücûd, hiçbir bakımdan hiçbir şeye muhtâc değildir. Yerleri, gökleri, atomları, canlıları, düzenli, hesâblı yaratanın kudretinin, kuvvetinin sonsuz olması, âlim olması, dilediğini hemen yapması, bir olması, onda hiç değişiklik olmaması, lâzımdır. Kuvveti sonsuz olmasa ve âlim olmasa, böyle düzenli, hesâblı mahlûkları yaratamaz. Bu yaratıcı birden çok olursa, birşeyin yaratılmasında, istekleri uymayınca, istediği yapılmıyanlar yaratıcı olamazlar ve yaratılan şeyler karma-karışık olur. Dahâ çok bilgi almak için Alî Ûşînin[1] yazdığı **(Emâlî Kasîdesi)**nin arabî ve türkçe şerhlerini lütfen okuyunuz!

Yaratıcıda hiç değişiklik olmaz. Şimdi nasılsa, âlemi yaratmadan önce de öyle idi. Herşeyi yokdan yaratmış olduğu gibi, her zemân da, şimdi de, herşeyi yaratmakdadır. Çünki değişmek, mahlûk olmağı, yokdan yaratılmış olmağı gösterir. Onun hep var olduğunu, yok olmıyacağını yukarıda bildirdik. Bunun için, Onda hiç değişiklik olmaz. Mahlûklar ilk yaratılmalarında Ona muhtâc oldukları gibi, her ân da muhtâcdırlar. Herşeyi yaratan, her değişikliği yapan yalnız Odur. Düzenli olmaları için ve insanların yaşıyabilmeleri ve medenî olabilmeleri için, herşeyi sebeblerle yaratmakdadır. Sebebleri O yaratdığı gibi, sebeblerin te'sîr etmelerini, iş yapabilmelerini de, O yaratmakdadır. İnsanlar sebeblerin maddelere te'sîr etmelerine vâsıta olmakdadır.

Aç olunca, birşey yimek, hasta olunca ilâc almak, mum yakmak için kibriti çakmak, hidrojen elde etmek için çinko üzerine

---

[1] Alî Ûşî, 575 [m. 1180] de vefât etdi.

bir asid dökmek, çimento yapmak için kireç taşı ile kil karışdırıp ısıtmak, süt elde etmek için ineği beslemek, elektrik elde etmek için hidro-elektrik santralı kurmak, her çeşid fabrika yapmak, sebebleri kullanarak, yeni şeyler yaratmasına vâsıta olmakdır. İnsanın, irâdesi ve kuvveti de, Allahü teâlânın yaratdığı birer sebebdir. İnsanlar da, Allahü teâlânın yaratmasına vâsıta olmakdadır. Allahü teâlâ, böyle yaratmak istiyor. Görülüyor ki, insan birşey yaratdı demek, akla ve dîne uymıyan, câhilce bir sözdür.

İnsanların, kendilerini yaratan, yaşatan, muhtâc oldukları şeyleri yaratıp gönderen bu bir yaratıcıyı sevmeleri, Ona kul, köle olmaları lâzımdır. Ya'nî, mahlûkların Ona ibâdet etmesi, tapınmaları, itâ'at etmeleri, saygılı olmaları lâzımdır. Böyle olduğu yedinci sahîfe başındaki, üçüncü cild, onyedinci mektûbda uzun yazılıdır. Vâcib-ül-vücûd, bir olan bu ilah, bu tanrı, isminin **(Allah)** olduğunu kendisi bildirmişdir. Kulların, Onun bildirdiği ismini değişdirmeğe hakları yokdur. Haksız yapılan iş, zulm olur, pek çirkin birşey olur.

Hıristiyanlar, papazlar, yaratıcının üç olduğuna inanıyorlar. Yukarıdaki yazılarımız, yaratıcının bir olduğunu, hıristiyanlığın, papazların sözlerinin yanlış ve bozuk olduğunu isbât etmekdedir.

İlm olmazsa, din, sıyrılıp kalkar aradan,
öyleyse, cehâlet denilen, yüz karasından,

kurtulmaya çalışmalı, başdan başa millet,
kâfi değil mi yoksa, bu son dersi felâket?

Bu felâket dersi, neye mal oldu, düşünsen,
beynin eriyip, yaş gibi, damlardı gözünden.

Son olaylar, ne demekdir, bilsen ne demekdir:
Gelmezse eğer, kendine millet, gidecekdir.

Zîrâ, yeni bir sarsıntıya pek dayanılmaz,
zîrâ, bu sefer, uyku ölümdür uyanılmaz.

Ahlâkı düzeltip, fenne çok çalışmak lâzım,
dîne bağlı, atomla silâhlı er olmak lâzım!

Din bilgisi, harb gücü, ileri olmak gerek,
ikisidir ancak, millete huzûr verecek.

— II —

MÜSLİMÂNLIK VE HIRİSTİYANLIK

ÖNSÖZ

Kitâbımızın (Müslimânlık ve hıristiyanlık) kısmını yazmağa Besmele okuyarak başlıyoruz. Allahü teâlâya hamd olsun. Onun sevgili Peygamberi Muhammed aleyhisselâma ve Onun Âline ve Eshâbının hepsine bizlerden hayrlı düâlar olsun!

Allahü teâlâ, canlıları, cansızları, herşeyi yokdan var etdi. Yaratıcı yalnız Odur. İnsanlara çok acıdığı için, onların dünyâda iken ve öldükden sonra, mes'ûd olmalarına, ya'nî râhat etmelerine, huzûr ile, tatlı yaşamaları için lâzım olan herşeyi yaratıp, göndermekdedir. Bu şeylere **(Ni'met)** denir. Bitmez tükenmez ni'metlerinin en büyüğü, en kıymetlisi olarak, se'âdete kavuşduran doğru yolu ve azâblara, sıkıntılara, acı çekmeğe sebeb olan bozuk yolu birbirinden ayırmışdır. Hep iyilik yapmağı, çalışmağı, herşeye yararlı olmağı emr etmişdir. İnsanları, öldükden sonra tekrar dirilterek, hepsini hesâba çekeceğini, îmân edip, iyilik etmiş olanların Cennetlerde lezzetler içinde sonsuz yaşayacaklarını ve Peygamberlerin "aleyhimüssalevâtü vetteslîmât" bildirdiklerine inanmıyanların Cehennemde sonsuz azâblar, acılar içinde kalacaklarını haber vermişdir. İşte, bu kitâbı yazmağa, O yüce Allahın ismini anarak, Onun yardımına güvenerek başlıyoruz. İnsanlara se'âdet, huzûr yolunu bildirmek için vâsıta, haberci olarak seçmiş olduğu, Peygamber denilen üstün insanlara ve bunların en üstünü olan, son peygamber Muhammed aleyhisselâma şükrânlarımızı, sevgilerimizi duyurmağı da kendimize şerefli bir vazîfe görüyoruz.

Kitâbımızın bu kısmı, İslâm dîninin nasıl yayıldığını bilmiyen müslimân kardeşlerimizle, başka dinden olup da, İslâm dîninin esâslarını öğrenmek isteyenler için "Anahtar" mâhiyyetinde yazılmışdır. Dünyâda mevcûd dinlerin en yenisi ve en mükemmeli olan islâm dîni, çok insânî ve çok mantıkî esâslara dayanır. Bu kısmda teferru'âta girişmeden, İslâm dîninin esâslarından bahs edilmiş ve diğer dinlerle mukâyesesi yapılmışdır. İslâm dîninin mu'ârızları tarafından yapılan tenkîdlere cevâblar verilmiş ve iyi bir müslimân olmak için îcâb eden husûslar mümkin olduğu ka-

dar kısa ve açık olarak îzâh edilmişdir.

Bu bilgileri öğrendikden sonra, İslâm dîni hakkında İslâm âlimleri "rahime-hümullahü teâlâ" tarafından yazılan kıymetli eserleri okumak istiyenlere, İstanbulda Hakîkat Kitâbevinin çeşidli dillerde neşr etdiği kitâblarımızı okumalarını tavsiye ederiz. Bu kitâbların ismleri, ba'zı kitâblarımızın sonunda yazılıdır.

Kitâbımızın bu kısmını da, yavaş yavaş ve düşünerek okuyunuz! Başkalarına da okutunuz! Câhil bir insan iyi bir müslimân olamaz. Hâlbuki İslâm dîninin esâslarını öğrendikden sonra, ona bir insanın bütün kalbi ile bağlanmamasına imkân yokdur. Bu kısmı okudukdan sonra, siz de, İslâm dîninin ne yüksek, ne kudsî ve ne mantıkî ve kusûrsuz bir din olduğunu dahâ iyi anlayacak, dünyâ ve âhiretde selâmet ve huzûra kavuşmak için can ve gönülden ona sarılacaksınız.

Oldu Eshâb, sâbikûnessâbikûn,
ümmet için, oldu onlar, rehnümûn.

Cân fedâ kılmışdı, bunlar ibtidâ,
hepsinin oldu makâmı, müntehâ.

Feyz-ü hâli bunlara verdi Hudâ,
onlara eyledi ümmet iktidâ.

Pertev-i nûr-i hidâyet, câm-ı aşk,
herbirinden zâhir oldu, hâl-i aşk.

Hem islâmiyyet, hem tarîk-ı ma'rifet,
ehl-i islâm buldular çok menfe'at.

Yokdur tafsîle lüzûm-u ihtiyâc,
cân-u dil derdine kıldılar ilâc.

Sefer yapdı mülk-i Rûma hem Eshâb,
oldu, Rûm ehli, temâm, ehl-i necât.

Yâ Rab! gece gün, budur senden dilek,
lutfet! kalalım Eshâb yolunda hep!
"rıdvânullahi aleyhim ecma'în"

– 1 –

ALLAHÜ TEÂLÂNIN VARLIĞINA İNANMAK

İnsan dahâ çocukken etrâfında gördüğü eşyânın nereden geldiğini ve nasıl oluşduğunu araşdırmağa başlar. Çocuk gelişdikçe, üzerinde yaşamakda olduğu bu dünyânın nasıl mu'azzam bir eser olduğunu anlıyarak hayretden hayrete düşer. Hele yüksek tahsîlini yaparak, her gün etrâfımızda görülen bütün bu eşyâ ve mahlûkların inceliklerini öğrenmeğe başlayınca, hayreti hayranlığa dönüşür. İnsanların, büyük bir sür'at ile fezâda tek başına dönmekde olan, içerisi ateş dolu, toparlak (iki kutbu biraz basık) bir küre üzerinde, sırf yer çekimi kuvveti ile kalabilerek yaşaması ne büyük bir mu'cizedir. Yâ etrâfımızdaki dağlar, taşlar, denizler, canlı varlıklar ve nebâtlar, nasıl bir büyük kudret sâyesinde meydâna gelebilmekde, gelişmekde ve dürlü dürlü hâssalar göstermekdedir. Hayvanların bir kısmı toprak üstünde yürürken, bir kısmı havada uçar ve bir kısmı su içinde yaşar. Güneş, düşünebileceğimiz en yüksek harâreti sağlar ve nebâtların yetişmesini, ba'zılarının içinde ise, kimyevî değişikliklere sebeb olarak, un, şeker ve dahâ nice maddelerin meydâna gelmesini te'mîn eder. Hâlbuki dünyâ, kâinât içinde ufacık bir varlıkdır. Güneş ve etrâfında dönen seyyârelerden meydâna gelen, içinde dünyâmızın da bulunduğu güneş sistemi, kâinât (evren) içinde bulunan ve sayısı bilinmeyen pek çok sistemlerden biridir. Kâinâtdaki mu'azzam güc ve kuvveti îzâh için bir küçük misâl verelim: İnsanların en son elde etdikleri mu'azzam enerji kaynağı, atomları parçalıyarak veyâ birleşdirerek meydâna çıkardıkları atom enerjisidir. Hâlbuki, insanların "en büyük enerji kaynağı" saydıkları atom bombasının enerjisi, büyük yer sarsıntılarında ortaya çıkan enerji ile karşılaşdırılacak olursa, bu enerjinin, on binlerce atom bombası enerjisinden dahâ fazla olduğu görülür.

İnsan, kendi vücûdunun ne mu'azzam bir fabrika ve laboratuvar olduğunun farkında değildir. Hâlbuki, yalnız nefes alıp vermek bile mu'azzam bir kimyâ hâdisesidir. Havadan alınan oksijen, vücûdda gıdâ maddelerini yakdıkdan sonra, karbon dioksit hâlinde dışarı çıkarılır.

Sindirim (hazm) sistemi ise, sanki bir fabrikadır. Ağızla alınan

gıdâ maddeleri ve içecekler, mi'de ve bağırsaklarda parçalanıp öğütüldükden sonra, vücûda fâideli kısmı, ince bağırsaklarda süzülerek kana karışmakda ve posası dışarı atılmakdadır. Bu mu'azzam hâdise, devâmlı ve otomatik olarak ve büyük bir intizam ile yapılmakda, vücûd bir fabrika gibi işlemekdedir.

İnsanın vücûdunda dürlü dürlü ve çok karışık formüllü maddeler i'mâl eden, dürlü dürlü kimyâ reaksiyonları meydâna getiren, analiz yapan, tedâvî eden, tasfiye eden ve zehrleri yok eden, yaraları tedâvî eden, dürlü maddeleri süzen, enerji veren tertîbât olduğu gibi, mükemmel bir elektrik şebekesi, manivela tertibâtı, elektronik bilgi sayar, haber verme te'sîsâtı, ziyâ, ses alma, basınç yapma ve ayarlama tertîbâtı, mikroplarla mücâdele ve onları yok etme sistemi mevcûddur. Kalb ise, hiç durmadan işleyen mu'azzam bir pompadır. Eskiden, Avrupalılar, (Bir insanın vücûdunda bol su, biraz kalsiyum, biraz fosfor ve biraz da inorganik ve organik maddeler vardır. Onun için bir insan vücûdunun kıymeti beş-on liradan ibâretdir) derlerdi. Bugün, Amerika Üniversitelerinde yapılan hesâblar, insan vücûdunda durmadan meydâna gelen muhtelif kıymetli hormon ve enzimlerle bir çok uzvî maddelerin en azından milyonlarca dolar kıymetinde olduğunu meydâna koymuşdur. Hele, bir Amerikan profesörünün dediği gibi, (Devâmlı olarak, böyle kıymetli maddeleri muntazaman meydâna getiren bir tertibât yapmağa kalkacak olursak, dünyâda bulunan bütün paralar, bunu yapmağa kâfî gelmez). Hâlbuki, insanda bütün bu maddî mükemmeliyyet yanında, anlama, düşünme, ezberleme, hâtırlama, hükm ve karar verme, sevişmek gibi çok mu'azzam, ma'nevî kudretler de bulunmakdadır. Bu kudretlerin kıymetini ölçmek, insanlar için imkânsızdır. Demek ki, insanın bedeni yanında bir de (Rûh)u mevcûddur. Beden ölür, rûh ölmez.

Hayvanlar âlemine dikkat ile bakacak olursak, Allahü teâlânın sonsuz kudreti, insanı büsbütün hayrete düşürür. Ba'zı canlı mahlûklar o kadar küçükdür ki, bunları ancak mikroskop altında görebiliriz. Ba'zılarının görülebilmesi için (meselâ virüsleri incelemek için) bir milyon def'a büyüten elektronik ültra mikroskoplara ihtiyâc vardır.

En büyük iplik fabrikalarının çeşidli makinalarla yapdığı sun'î ipeğin mikdârı küçücük bir ipek böceğinin yapdığı ipek mikdârının çok altındadır. Eğer minimini Ağustos böceğinin boyu, bizim ses çıkarmak için kullandığımız âletler kadar büyütülmüş olsa, yapılan ince hesâblara göre, çıkaracağı sesle camlar kırılır, dıvarlar yıkılırdı! Bunun gibi, eğer bir ateş böceği, büyük bir sokak lâmbası kadar büyütülmüş olsa, bütün bir mahalleyi gündüz gibi aydın-

latabilirdi. Böyle akıl almaz derecede mükemmel ve mu'azzam eserler karşısında hayrân olmamak kâbil midir? Bunlar Allahü teâlânın varlığını, azametini, yüceliğini, büyüklüğünü ve kudretini göstermeğe yetmez mi? O hâlde, ancak pek ufak bir parçasını gördüğümüz bu kâinâtın bir hâlıkı [yaratıcısı] ve anlamağa aklımızın ermediği pek mu'azzam bir kudret sâhibi vardır. Bu yaratıcının hiç değişmemesi ve sonsuz var olması lâzımdır. İşte, bu yaratıcı, (ALLAHÜ TEÂLÂ)dır. İslâmiyyetde ilk esâs, Allahü teâlânın varlığına ve sıfatlarına inanmakdır.

Etrâfımıza iyice bakdığımız, târîhi okuduğumuz zemân, cismlerin yok olduklarını, başka cismlerin meydâna geldiklerini görüyoruz. Dedelerimiz, eski milletler yok olmuşlar, binâlar, şehrler yok olmuş. Bizden sonra da başkaları meydâna gelecek. Fen bilgimize göre, bu mu'azzam değişiklikleri yapan kuvvetler vardır. Allaha inanmıyanlar, *(Bunları tabî'at yapıyor. Herşeyi tabî'at kuvvetleri yaratıyor)* diyorlar. Bunlara deriz ki, (Bir otomobilin parçaları, tabî'at kuvvetleri ile mi bir araya gelmişdir? Suyun akıntısına kapılan, sağdan soldan çarpan dalgaların te'sîri ile bir araya yığılan çöp yığını gibi mi bir araya gelmişlerdir? Otomobil, tabî'at kuvvetlerinin çarpmaları ile mi hareket etmekdedir?) Bize gülerek, (Hiç böyle şey olur mu? Otomobil, akl ile, hesâb ile, plân ile, birçok kimsenin titizlikle çalışarak yapdıkları bir san'at eseridir. Otomobil, dikkat ederek, akl, fikr yorarak, hem de trafik kâidelerine uyarak, şoför tarafından yürütülmekdedir) demez mi? Tabî'atdaki her mahlûk da, böyle bir san'at eseridir. Bir yaprak parçası, mu'azzam bir fabrikadır. Bir kum dânesi, bir canlı hücre, fennin bugün biraz anlıyabildiği ince san'atların birer sergisidir. Bugün fennin buluşları, başarıları diye öğündüklerimiz, tabî'atdaki bu güzel san'atlardan birkaçını görebilmek ve taklîd edebilmekdir. İslâma karşı olanların kendilerine önder olarak gösterdikleri, İngiliz tabîbi Darwin[1] bile (Gözün yapısındaki san'at inceliğini düşündükçe, hayretimden tepem atacak gibi oluyor) demişdir. Bir otomobilin tabî'at kuvvetleri ile, tesâdüfen meydâna geleceğini kabûl etmiyen kimse, başdan başa bir san'at eseri olan bu mu'azzam âlemi tabî'at yaratmış diyebilir mi? Elbette diyemez. Hesâblı, plânlı, ilmli, sonsuz kuvvetli bir yaratıcının yapdığına inanmaz mı? *(Tabî'at yaratmışdır. Tesâdüfen var olmuşdur)* demek, câhillik ve ahmaklık olmaz mı?

Allahü teâlânın, sayamıyacağımız kadar çok nizâm ve âhenk içinde yaratdığı varlıklar tesâdüfen olmuşdur diyenlerin sözleri

[1] Darwin, 1299 [m. 1882] de öldü.

câhilcedir ve fen bilgilerine aykırıdır. Şöyle ki: Üzeri birden ona kadar numaralanmış on taşı bir torbaya koyalım. Bunları elimizle torbadan birer birer ve sıra ile, ya'nî önce bir numaralı, sonra iki numaralı ve nihâyet on numaralı olacak şeklde çıkarmağa çalışalım. Çıkarılan bir taşın numarasının sıraya uymadığı görülürse, çıkarılmış olan taşların hepsi hemen torbaya atılacak ve yeniden, bir numaradan başlamak üzere, çıkarmağa çalışılacakdır. Böylece, on taşı numaraları sırası ile ardarda çıkarabilme ihtimâli on milyarda birdir. On adet taşın bir sıra dâhilinde dizilme ihtimâli bu kadar az olursa, kâinâtdaki sayısız nizâmın tesâdüfen meydâna gelmesine imkân ve ihtimâl yokdur.

Daktilo ile yazmasını bilmeyen bir kimse, bir daktilonun tuşlarına gelişigüzel, meselâ beş kerre bassa, elde edilen beş harfli kelimenin, türkçe veyâ başka bir dilde bir ma'nâ ifâde etmesi acabâ ne derece mümkindir? Eğer, gelişigüzel tuşlara basmakla bir cümle yazmak istenilse idi, ma'nâsı olan bir cümle yazılabilecek mi idi? Kaldı ki, böyle rastgele tuşlara basmakla bir sahîfe yazı veyâ kitâb teşkil edilse, sahîfenin ve kitâbın tesâdüfen belli bir konusu bulunacağını zan eden kimseye akllı denilebilir mi?

Cismler yok oluyor. Bunlardan, başka cismler meydâna geliyor. Ancak, son kimyâ bilgimize göre, yüzbeş madde hiç yok olmuyor. Yalnız yapıları değişiyor. Radioaktif hâdiseler elementlerin ve hattâ atomların da yok olduklarını, maddenin enerjiye döndüğünü haber vermekdedir. Hattâ Einstein adındaki Alman fizikçisi, bu tehavvülün matematik formülünü ortaya koymuşdur.

Cismlerin durmadan tehavvül etmeleri, birbirlerinden hâsıl olmaları, sonsuzdan gelmiş değildir. Böyle gelmiş, böyle gider denilemez. Bu değişmelerin bir başlangıcı vardır. Değişmelerin başlangıcı vardır demek, maddelerin var oluşlarının başlangıcı vardır ve hiçbir şey yok iken, hepsi yokdan yaratılmışdır demekdir. İlk, birinci olarak maddeler yokdan yaratılmış olmasalardı ve birbirlerinden hâsıl olmaları, sonsuz öncelere doğru uzasaydı, şimdi bu âlemin yok olması lâzımdı. Çünki, âlemin sonsuz öncelerde var olabilmesi için, bunu meydâna getiren maddelerin dahâ önce var olmaları, bunların da var olabilmeleri için, başkalarının bunlardan önce var olmaları lâzım olacakdır. Sonrakinin var olması, öncekinin var olmasına bağlıdır. Önceki var olmazsa, sonraki de var olmıyacakdır. Sonsuz önce demek, bir başlangıcı yok demekdir. Sonsuz öncelerde var olmak demek, ilk, ya'nî başlangıç olan bir varlık yok demekdir. İlk, birinci varlık olmayınca, sonraki varlıklar da olamaz. Herşeyin her zemân yok olması lâzım gelir. Her birinin var olması için, bir öncekinin var olması lâzım olan sonsuz

sayıda varlıklar silsilesi olamaz. Hepsinin yok olmaları lâzım olur.

Âlemin şimdi var olması, sonsuzdan var olarak gelmediğini, yokdan var edilmiş bir ilk varlığın bulunduğunu göstermekde olduğu anlaşıldı. Âlemin yokdan var edilmiş olduğuna, o ilk mahlûkdan hâsıl ola ola, bugünkü âlemin var olduğuna inanmak îcâb eder.

Bir hâlıkın mevcûd olduğunu inkâr ederek her şeyin tabî'at tarafından kendi kendine meydâna geldiğini iddiâ edenler, *(Bütün din kitâblarında dünyânın altı günde yaratıldığı yazılıdır. Hâlbuki bugün yapılan araşdırmalar, bilhâssa radyoizotoplar ile yapılan çok ince hesâblar, dünyânın milyarlarca sene evvel meydâna geldiğini göstermekdedir)* demekdedirler. Dünyânın milyarlarca sene evvel meydâna gelmesi, ne kadar zemânda yaratıldığı hakkında bilgi vermiyor ki, bu sözlerinin bir kıymeti olsun. Mukaddes kitâblarda yazılı olan altı günün bugünkü 24 sâatlik gün ile ne alâkası olabilir? 24 sâatlik gün, insanlar tarafından kullanılan bir zemândır. Mukaddes kitâbların bahs etdiği günün uzunluğunun ne kadar olduğunu biz bilmiyoruz. Bu altı günden her biri, bizim kabûl etdiğimiz zemânlara göre çok uzun asrlar süren jeolojik periyotlar olabilir. Secde sûresinin beşinci âyetinde meâlen, **"Allah indinde bir gün mikdârı, sizin sayınızdan bin sene eder"** buyuruldu. Kitâb-ı mukaddesin Ahd-i cedîd kısmında, Petrusun ikinci mektûbunun üçüncü bâbının sekizinci âyetinde, (Şunu unutmayın ki, Rabbin indinde bir gün, bin yıl gibidir) denilmekdedir.

İlk insan ve ilk peygamber olan Âdem aleyhisselâmın ne zemân yaratıldığını biz bilemeyiz. İnsanın dünyâ kurulduğu ilk günden i'tibâren dünyâda bulunduğunu iddi'â edemeyiz. İnsan, Allahü teâlânın emri ve yaratması ile dünyâya gelmişdir. Darwinin **(Tekâmül)** nazariyesine göre, ilk insan olarak kabûl edilen Neandertaların, yavaş yavaş bugünkü insan hâline geldiğini kabûl etmek mümkin değildir. Hele ba'zılarının iddi'â etdiği gibi, insanın evvelâ dört ayağı üzerinde yürüdüğünü ve birçok asrlar sonra ayağa kalkdığını ileri sürmek, hiçbir zemân ilme ve mantığa uymaz. Çünki, bu kadar ibtidâî olan bir mahlûkun bugünkü mükemmelliğe ulaşması mümkin değildir. O hâlde, dört ayak üzerinde yürüyen türün, insan olmadığını, başka bir mahlûk olması gerekdiğini ve diğer birçok eski mahlûklarla birlikde yok olduğunu kabûl etmemiz gerekir. Bütün din kitâbları, ilk insanın **(homo sapien),** ya'nî iki ayak üzerinde yürüyen ve düşünebilen bir mahlûk olduğunu bildirmekdedirler ve hakîkaten yukarıda söylediğimiz gibi, dört ayak üzerinde yürüyen ve bir hayvandan farkı olmıyan bir varlığın bugünkü insana dönüşebileceğini Darwin bile isbât ede-

memişdir.

Bütün din kitâbları, ilk insan olarak Âdem aleyhisselâmı bildirmişlerdir. Âdem "aleyhisselâm" için, (Öküzü sabana koşduğu, buğday ekdiği, kendine ev yapdığı, kendisine on suhuf [forma, kitâb] verildiği)ni bildirmekdedirler. Sığırı ehlileşdirmek, mağarada yaşamak yerine kendine ev yapmak, buğday ekmek ve onu hasad etmek ve (vahy almak) meziyyeti olan ilk insanın, dünyânın oldukça tekâmül etdiği bir zemânda yaratılmış olduğu, dört ayağı üzerinde yürüyen, inlerde yaşıyan mahlûklarla hiç bir alâkasının olmadığı anlaşılmakdadır.

Müslimân, ilk olarak, Allahü teâlânın varlığına, büyüklüğüne, birliğine, doğmadığına, doğurmadığına, dâim ve değişmez olduğuna bütün kalbi ile îmân eder. Bu inanış, İslâmın ilk şartıdır.

– 2 –

PEYGAMBERLER, DİNLER, KİTÂBLAR

Allahü teâlâ, insanı yaratınca, ona **(Akl)** ve (Düşünme kudreti)ni verdi. İslâm âlimlerinin "rahime-hümullahü teâlâ" insana (Hayvân-ı nâtık) ya'nî düşünen mahlûk demeleri ve Descartesin (Düşünüyorum, o hâlde varım) felsefesi, bunun açık bir ifâdesidir.

Diğer mahlûklardan en büyük farkı, insanın (beden)i yanında (rûh)u bulunması, düşünebilmesi, bütün olayları aklı ile muhâkeme edebilmesi, aklı ile karâr vermesi ve bu karârı uygulayabilmesi, iyilik ve fenâlığı ayırabilmesi, hatâ işlediğini anlıyabilmesi ve bunun için pişmanlık duyması ve benzeri gibi üstünlükleridir. Fekat, acabâ insan, kendisine verilen bu çok yüksek hâssayı, kendi başına ve hiç bir rehber [yol gösterici] olmadan kullanabilir mi? Kendi başına doğru yolu bulabilir ve Allahü teâlâyı tanıyabilir mi?

Târîhi inceleyecek olursak, insanların önlerinde, Allahü teâlânın gönderdiği bir rehber olmadan kendi başlarına gitdiklerinde, hep yanlış yollara sapdıklarını görürüz. İnsan, kendisini yaratan büyük kudret sâhibinin var olduğunu, aklı sâyesinde anladı. Fekat, ona giden yolu bulamadı. Peygamberleri işitmiyenler, hâlıkı evvelâ etrâflarında aradı. Kendilerine en büyük fâidesi olan güneşi, yaratıcı sandılar ve ona tapmağa başladılar. Sonra, büyük tabî'at güçlerini, fırtınayı, ateşi, kabaran denizi, yanar dağları ve benzerlerini gördükçe bunları yaratıcının muâvinleri zan etdiler. Her biri için bir (Sûret, alâmet) yapmağa kalkdılar. Bundan da

putlar doğdu. Böylece, çeşidli putlar zuhûr etdi. Bunların gazabından korkdular ve onlara kurbanlar kesdiler. Hattâ, insanları bile bu putlara kurban etdiler. Her yeni hâdise karşısında, putların mikdârı da artdı. İslâmiyyet zuhûr etdiği zemân Kâ'be-i muazzamada 360 put vardı. Kısacası, insan, (BİR), ezelî ve ebedî olan Allahü teâlâyı kendi başına bir dürlü tanıyamadı. Bugün bile güneşe ve ateşe tapanlar vardır. Bunlara şaşmamalıdır. Çünki, rehbersiz, karanlıkda doğru yol bulunamaz. Kur'ân-ı kerîmde, İsrâ sûresinin onbeşinci âyetinde meâlen, **(Biz, Peygamber göndererek bildirmeden önce azâb yapıcı değiliz)** buyurulmakdadır.

Allahü teâlâ, kullarına verdiği akl ve düşünme kuvvetinin nasıl kullanılacağını onlara öğretmek ve kendi birliğini onlara tanıtmak ve iyi işleri fenâ, zararlı işlerden ayırmak için, dünyâya Peygamberler "aleyhimüsselâm" gönderdi. Peygamberler beşerî sıfatlarda bizim gibi insandır. Onlar da yir, içer, uyur ve yorulur. Bizden farkları, zekâ ve muhâkeme kuvvetlerinin çok üstün olması, tertemiz ahlâklı ve Allahü teâlânın emrlerini bize teblîg edecek bir güçde bulunmalarıdır. Allahü teâlânın emrlerine ve yasaklarına **(Din)** denir. Muhammed aleyhisselâmın bildirdiği dîne **(İslâmiyyet)** denir. Peygamberler, en büyük rehberlerdir. İslâm dînini teblîg eden, en son ve en üstün peygamber, Muhammed aleyhisselâmdır. Allahü teâlânın gönderdiği kitâbı da **(Kur'ân-ı kerîm)**dir. Aşağıda islâm dîninden bahs edilirken, bu husûsda dahâ fazla bilgi verilecekdir. Muhammed aleyhisselâmın irşâd edici mübârek sözlerine **(Hadîs-i şerîf)** denir. Bunlar çeşidli kıymetli kitâblarda bildirilmişdir. Kur'ân-ı kerîm ve hadîs-i şerîfleri bize açıklayan büyük din âlimleri de vardır. (Böyle âlimlere lüzûm var mı? İnsan iyi bir müslimân olmak için islâm dîninin kitâbı olan Kur'ân-ı kerîmi okuyarak ve hadîs-i şerîfleri inceleyerek doğru yolu bulamaz mı?) diyenler ve bu din rehberlerine kıymet ve ehemmiyyet vermiyenler de vardır. Hâlbuki bu, çok yanlışdır. Zîrâ, din esâsları hakkında hiç bir ma'lûmâtı olmıyan bir insan, bir rehber olmadan Kur'ân-ı kerîmin ve hadîs-i şerîflerin derin ma'nâsını anlıyamaz. En mükemmel bir sporcu bile, yüksek bir dağa çıkarken kendisine bir rehber arar. Bir büyük fabrikada mühendislerin yanında ustabaşılar ve ustalar vardır. Böyle bir fabrikaya ilk giren işçi, evvelâ ustalarından, sonra ustabaşılarından işinin inceliğini öğrenir. Bunları öğrenmeden önce, yüksek mühendis ile temâs ederse, onun sözlerinden, hesâblarından hiç bir şey anlamaz. Çok iyi silâh kullanan bir kimse bile, kendisine verilen yeni bir silâhın nasıl kullanılacağı kendine öğretilmeden, onu doğru kullanamaz. Bunun içindir ki, din ve îmân işlerinde, Kur'ân-ı kerîmin ve hadîs-i şerîflerin ma'nâlarını anlıyabil-

mek için, kendilerine **(Mürşid-i kâmil)** ismini verdiğimiz büyük din âlimlerinin eserlerinden fâidelenmemiz gerekmekdedir. İslâm dînindeki Mürşid-i kâmillerin en üstünleri, dört mezheb imâmlarıdır. Bunlar, imâm-ı a'zam Ebû Hanîfe, imâm-ı Şâfi'î, imâm-ı Mâlik[1] ve imâm-ı Ahmed bin Hanbeldir "rahmetullahi aleyhim ecma'în". Bu dört imâm, İslâm dîninin dört temel direkleridir. Kur'ân-ı kerîmin ve hadîs-i şerîflerin ma'nâlarını doğru olarak öğrenmek için, bunlardan birinin kitâblarını okumak lâzımdır. Bunların herbirinin kitâblarını açıklıyan binlerce âlim gelmişdir. Bu açıklamaları okuyan, islâm dînini doğru olarak öğrenir. Bu kitâbların hepsindeki îmân bilgileri aynıdır. Bu doğru îmâna **(Ehl-i Sünnet)** i'tikâdı [inancı] denir. Sonradan uydurulan, bunlara uymayan bozuk, sapık inanç yollarına **(Bid'at)** ve **(Dalâlet)** yolları denir. Âdem aleyhisselâmdan beri, bütün peygamberlerin teblîg etdiği dinlerde bir olan esâs, îmân esâslarıdır. Allahü teâlâ, îmân bilgilerinde ayrılık istememişdir. Kur'ân-ı kerîmde, Enâm sûresinin yüzelli dokuzuncu âyetinde sevgili Peygamberine "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" meâlen, **(Dinde fırka fırka ayrılanlarla senin hiçbir ilgin olamaz. Onların cezâlarını Allahü teâlâ verecekdir)** buyurulmakdadır.

Gözü ağrıyan, kime baş vurur? Bekçiye mi, avukata mı, matematik öğretmenine mi, yoksa göz mütehassısı olan doktora mı? Elbet, mütehassısa gidip, çâresini öğrenir. Dînini, îmânını kurtarmak için çâre arayanın da, avukata, matematikçiye, gazeteye, sinemaya değil, din mütehassısına başvurması lâzımdır.

Din âlimi olmak için, zemânın fen bilgilerini iyi bilmek, fen ve edebiyyat fakültelerinden diploma alıp, ayrıca doktorası, ihtisâsı olmak, Kur'ân-ı kerîmi ve ma'nâlarını ezberden bilmek, binlerce hadîs-i şerîfi ve ma'nâlarını ezbere bilmek, islâmın yirmi ana ilminde mütehassıs olmak ve bunların kolları olan seksen ilmi iyi bilmek, bu ilmlerde ictihâd derecesine yükselmek, dört mezhebin inceliklerini kavramış olmak, tesavvufun en yüksek derecesi olan **(Vilâyet-i hassa-i Muhammediyye)** denilen olgunluğa erişmiş olmak lâzımdır.

Kendi hastalığını ve kalbindeki hastalığın ilâcını bilmiyen câhillerin hadîs-i şerîflerden kendine uygun olanları seçip alması imkânsız gibidir. İslâm âlimleri, kalb, rûh mütehassısları olup, herkesin bünyesine uygun rûh ilâclarını, hadîs-i şerîflerden seçerek söylemişler ve yazmışlardır. Peygamberimiz "sallallahü aleyhi ve sellem", dünyâ eczâhânesine yüzbinlerce ilâc hâzırlıyan baş tabîb olup, Evliyâ ve âlimler de, bu hâzır ilâcları, hastaların derdlerine

---

[1] Mâlik bin Enes, 179 [m. 795] de Medînede vefât etdi.

göre dağıtan, emrindeki yardımcı tabîbler gibidir. Hastalığımızı bilmediğimiz, ilâcları tanımadığımız için, yüzbinlerce hadîs-i şerîf içinden, kendimize ilâc aramağa kalkarsak **(Allergie)** = aksi te'sîr hâsıl olarak, câhilliğimizin cezâsını çeker, fâide yerine zarar görürüz. Bunun için hadîs-i şerîfde, **(Kur'ân-ı kerîmden kendi aklı ile kendi düşüncesi ve bilgisi ile ma'nâ çıkaran** [din büyüklerinin, Peygamberimizden "sallallahü aleyhi ve sellem" ve Eshâb-ı kirâmdan "radıyallahü teâlâ anhüm ecma'în" alarak yapdıkları tefsîrlere aykırı uydurma tefsîr yazan] **kâfir olur)** buyuruldu. Mezhebsizler, bu inceliği anlıyamadıkları için, *(Herkes Kur'ân ve hadîs okumalı, dînini bunlardan kendi anlamalı, mezheb kitâblarını okumamalıdır)* diyerek, Ehl-i sünnet âlimlerinin "rahime-hümullahü teâlâ" kitâblarının okunmasını yasak ediyorlar. Bu kitâblardaki bilgilere, Allahü teâlâya inanmamakdır, Ona ortak koşmakdır, diyecek kadar sapıtıyorlar. Böylece insanların islâm dîninin tâm esâsını öğrenmelerine mâni' oluyor ve fâide yerine zarar veriyorlar.

Şimdi dinlerden bahs edelim. Bugün dünyâ yüzünde Allahü teâlânın varlığını bildiren üç semâvî din vardır:

1 — YEHÛDÎ DÎNİ: Yehûdî dîni, İslâm dîninin gelmesiyle nesh edilmiş olan ve İsrâîl oğullarından Mûsâ aleyhisselâma îmân edenlerin ve bunlardan çoğalarak zemânımıza kadar uzanan insanların dînidir. İbrâhîm "aleyhisselâm"ın oğlu İshak "aleyhisselâm", bunun oğlu da Ya'kûb "aleyhisselâm"dır. Hazret-i Ya'kûbun bir ismi de İsrâîldir. İsrâîl, Abdüllah demekdir. Allahın kulu ma'nâsınadır. Bunun için Ya'kûb aleyhisselâmın oniki oğlundan çoğalan insanlara (**Benî İsrâîl)** (İsrâîl oğulları) denir. Mûsâ "aleyhisselâm", büyük bir Peygamber idi. Benî İsrâîle gönderilmişdir. Benî İsrâîl Mısrda çoğaldı. Dinlerine sarılıp, ibâdet ederlerdi. Fekat, [Fir'avnlardan] zulm ve hakâret görürlerdi. Bir rivâyete göre Îsâ aleyhisselâmdan 1705 sene önce, Mûsâ aleyhisselâm Mısrda tevellüd etdi. Kırk yaşına kadar Fir'avnın serâyında yaşadı. Dahâ sonra akrabâları ile buluşdu. Medyene gitdi. Şu'ayb aleyhisselâmın kızı ile evlendi. Mısra dönmek için yola çıkdı. Yolda, Tûr dağında Allahü teâlâ ile konuşdu. Allahü teâlâ Ona (On emr)i verdi. Mûsâ aleyhisselâm, (Evâmir-i Aşere) On Emri teblîg etdi. Mûsâ aleyhisselâm Benî İsrâîli Mısrdan çıkardı. Tûr dağında Allahü teâlâ ile tekrar konuşdu. Onlara tek bir Allaha îmânın lâzım olduğunu bildirdi. Allahü teâlânın gönderdiği **(Tevrât)** adlı kitâbı onlara getirdi. Fekat onları, kendilerine va'd olunmuş topraklara götüremedi. Mîlâddan evvel 1625 senesinde vefât etdiği tahmîn ediliyor. Benî İsrâîl, Onun bu ilâhî telkinlerini bir dürlü kavrayamadı.

Mîlâddan evvel Âsûrî devleti iki def'a ve Mîlâdın 135 senesinde Roma imperatoru Andiriyan Kudüsü alarak yehûdîlerin çoğunu kılıncdan geçirdiler. Tevrâtları yakdılar. Tevrât unutuldu. Yehûdîler, zemânla bozuldular. Yetmişbir fırkaya ayrıldılar. Tevrâtı değişdirdiler. **(Talmûd)** denilen din kitâbı yazdılar ki, **(Mişnâ)** ve **(Gamârâ)** diye iki kısmdır. **(Mîzân-ül-mevâzîn)** kitâbı, yehûdîlerin ve hıristiyanların ellerindeki Tevrât ve İncîl dedikleri kitâbların Allah kelâmı olmadıklarını isbât etmekdedir. Kitâb fârisîdir. İkiyüzelliyedinci sahîfesinde diyor ki, (Yehûdî i'tikâdına göre, Allahü teâlâ, Mûsâ aleyhisselâma, Tûr dağında Tevrât kitâbını verdiği gibi, ba'zı ilmleri de ilhâm eylemiş. Mûsâ, bu ilmleri Hârûna, Yûşa'a ve Eliâzâra bildirmiş. Bunlar da, sonra gelen Peygamberlere ve nihâyet mukaddes Yehûdâya bildirmişler. Bu da, mîlâdın ikinci asrında, bu ilmleri, kırk senede bir kitâb hâline getirmiş. Bu kitâba (**Mişnâ)** denilmiş. Mîlâdın üçüncü asrında Kudüsde ve altıncı asrında, Bâbilde Mişnâya birer şerh yazılmış. Bu şerhlere **(Gamârâ)** denilmiş. Mişnâ ile iki Gamârâdan birini, bir kitâb hâline getirip, bu kitâba **(Talmûd)** demişlerdir. Kudüs Gamârâsından meydâna gelen Talmûda **(Kudüs Talmûdu),** Bâbil Gamârâsından meydâna gelene **(Bâbil Talmûdu)** demişlerdir. Hıristiyanlar bu üç kitâba düşmandır. Bu düşmanlıklarının sebeblerinden birisi, Îsâ aleyhisselâmı asmak için hâzırladıkları çarmıhı taşıyan ve çarmıha gerilme hâdisesinde bulunan Şem'un, Mişnâyı rivâyet edenler arasındadır derler. Talmûdda müslimânların inandığı şeyler de bulunduğu için, hıristiyanlar, müslimânları bu bakımdan da inkâr ediyorlar). Yehûdîler kendi din adamlarına (Haham) derler. Talmûdu, Tevrât gibi okumakdadırlar. Eli-âzâr, Şu'ayb aleyhisselâmın oğludur.

2 — HIRİSTİYANLIK DÎNİ: Îsâ aleyhisselâm, hazret-i Meryem isminde bâkire bir kızdan doğmuş, bizim gibi bir insandır. Kur'ân-ı kerîmde bu husûs açıkca bildirilmiş ve Rûhul-Kudüsden bahs edilmişdir. Fekat, bunun ma'nâsı, hıristiyanların zan etdiği gibi Îsâ aleyhisselâmın Allahın oğlu olduğu demek değildir. Rûhul-Kudüs ta'bîri, Allahü teâlânın Îsâ aleyhisselâma (Yüksek kurtarıcı kudretinden) verdiğine alâmetdir. Îsâ aleyhisselâm, yehûdîlere dalâletde (sapıklıkda) olduklarını, doğru yolun, kendisinin gösterdiği yol olduğunu bildirmeğe çalışdı. Hâlbuki yehûdîler, bekledikleri kurtarıcının çok şiddetli, sert, kavgacı, tutduğunu koparan, yehûdîleri diğer milletlerin esâretinden kurtaracak olan bir şahsiyet olmasını bekliyorlardı. Îsâ aleyhisselâma inanmadılar. Onu yalancı Peygamber sanarak, Romalılara ihbâr etdiler ve karşı çıkdılar. Kendi inançlarına göre, onu haça gerdirdiler. [İslâm dîni, asl haça gerilen kimsenin Îsâ aleyhisselâm olmadığını, bil'aks onu

az bir para mukâbili Romalılara satan Esharyut Yehûdâ (Judas)nın haça gerildiğini bildirmekdedir.] Bugün hıristiyan târîhcilerin yapdığı araşdırmalar, Îsâ aleyhisselâmın haçda ölmediğini meydâna çıkarmakdadır. John Reban isminde bir zât da, bunun hakkında 1978 senesinde pek çok satılan bir eser neşr etmişdir. Bu araştırmaların nasıl bir netîce vereceği ma'lûm değildir. Fekat dahâ şimdiden hıristiyanların Îsâ aleyhisselâmın (Haçda can verdiği ve tanrı Babanın kendi biricik oğlunu günâhkârlar için fedâ etdiği) efsânesini kökünden yıkmakdadır. Böylece hıristiyan târîhciler bu gün kiliselere büyük bir darbe indirmekdedirler. Yehûdîler, kısa zemânda hakîkî Mesîhin geleceğini bekliyorlardı. Fekat bugün tanınmış Mûsevî târîhcilerinden biri, (2000 sene beklediğimiz hâlde, hâlâ bir kurtarıcı gelmedi. Gâliba Îsâ aleyhisselâm hakîkaten mesîhdi. Biz Onun kadrini, kıymetini bilmedik ve bize kurtarıcı olarak gelen bu büyük Peygamberi haça gerdirdik) demişdir.

Îsâ aleyhisselâma **(İncîl)** isminde bir kitâb nâzil oldu. Fekat, yehûdîler bu kitâbı, seksen sene içinde yok etdiler. Sonradan ortaya çıkarılan, hıristiyanların Allahü teâlâ tarafından gönderildiğine inandıkları **(Kitâb-ı Mukaddes)** iki kısmdır: Birincisi, (**Ahd-i Atîk),** Eski Ahd **(Old Testament),** o zemâna kadar gelen Peygamberlerin ve bilhâssa Mûsâ aleyhisselâmın teblîgâtını ihtivâ etdiğine inanılır. İkincisi, **(Ahd-i Cedîd),** Yeni Ahd **(New Testament),** Îsâ aleyhisselâma inananlardan Matta **(Matthew),** Markos **(Mark),** Luka **(Luke)** ve havârî Yuhannâ **(Jahn)**nın yazdıkları kitâblar olup, Îsâ aleyhisselâmın hayâtı, yapdığı işler ve verdiği nasîhatları ihtivâ eder. İncîlin hâzırlanmasında, Kur'ân-ı kerîmin zabt olunmasında gösterilen büyük hassâsiyyet gösterilmemişdir. Hakîkî bilgilere birçok yanlış düşünceler, efsâneler ve hurâfeler eklenmişdir. 1303 [m. 1885] de vefât eden Manastırlı müderris hâcı Abdüllah Abdi beğin arabî **(Risâle-i samsâmiyye)** ve türkçe **(İzâh-ul-merâm)** matbû' kitâblarında, İncîller üzerinde geniş bilgi vardır. Hâlbuki, hakîkî İncîle çok yakın olan İncîllerin de mevcûdiyeti bugün biliniyor.

Bunlardan en önemlisi BARNABAS İncîlidir. Barnabas Kıbrısda doğmuş bir yehûdî olup, asl ismi JOSEPH idi. Kendisi, Îsâ aleyhisselâma inananların başında gelmekde ve havârîlerin arasında mühim bir mevkı'i bulunmakdadır. Kendisine verilen BARNABAS lakabı, nasîhat verici, iyiliğe teşvîk edici ma'nâsına gelmekdedir. Hıristiyanlık âlemi, Barnabası, Pavlos (Saint Paul, Bolüs)ile birlikde hıristiyanlığı yaymaya giden büyük bir azîz olarak tanımakda ve her senenin onbir Hazîranında onun yortusunu yapmakdadırlar. Barnabas, Îsâ aleyhisselâmdan duyduğu ve öğrendi-

ği husûsları hiç bir değişdirme yapmadan kayd etmişdir. Bu İncîl, hıristiyanlığın ilk üçyüz senesinde diğer İncîllerle birlikde elden ele dolaşmış ve okunmuşdur. 325 senesinde İznik **(Nicene)** rûhânî meclisi, İbrânîce yazılı bütün İncîllerin ortadan kaldırılmasına karar verince, Barnabas İncîli de yok edilmişdir. Çünki, dört İncîlin dışında İncîl okuyan ve bulunduranların öldürüleceğine dâir emr çıkarılmışdır. Diğer İncîller latinceye terceme edilmiş, fekat Barnabas İncîli birdenbire ortadan kaybolmuşdur. Yalnız 383 senesinde, Papa Damasus, tesâdüfen eline geçen Barnabas İncîlinden arta kalan bir nüshayı Papalık kütübhânesinde saklamışdır. 993 [m. 1585] senesine kadar burada kalan Barnabas İncîlini Papa Sextusun dostu olan Fra Marino (Fra, İtalyanca erkek kardeş ve râhip ma'nâsına gelir) kütübhânede bulmuş ve onunla çok ilgilenmişdir. Çünki tanınmış hıristiyan din adamlarından IRANEUS (130-200) tahmînen 160 senesinde, (bir tek Allah olduğunu, Îsânın Allahın oğlu olmadığını) ileri sürerek, (Pavlos, Romalıların birçok tanrıya tapmak alışkanlığından mülhem olarak teslîsi, ya'nî üç Allaha tapmak yanlış i'tikâdını hıristiyan akîdeleri arasına sokmak istemişdir) diyor ve Pavlosu tenkid ederken, Allahü teâlânın bir olduğunu belirten Barnabas İncîlini şâhid olarak gösteriyordu. Bunu bilen Fra Marino, Barnabas İncîlini büyük bir dikkatle okumuş ve tahmînen 1585-1590 seneleri arasında İtalyancaya çevirmişdir. Bu İtalyanca el yazısı, birçok sâhib değişdirdikden sonra, Prusya Kralı müşâvirlerinden CRAMER'in eline geçmiş ve Cramer, 1120 [m. 1713] senesinde bu kıymetli el yazısını, Türkleri Zentada yendiği ve onların elinden Macaristan ile Belgrad kalesini geri aldığı için, Avrupada büyük bir şöhret kazanmış olan Prens Öjene (Eugéne de Savoie) (1663-1736) hediyye etmişdir. Prens Öjen öldükden sonra Barnabas İncîli, onun özel kütübhânesi ile birlikde, 1738 de Viyanadaki Kraliyet kütübhânesine (Hofbibliothek) nakledilmişdir.

İlk def'a olarak bu kütübhânede Barnabas İncîlinin İtalyanca tercemesini bulan iki İngiliz, Bay ve Bayan RAGG, bunu İngilizceye çevirmişler ve bu ingilizce terceme, 1325 [m. 1907] târîhinde Oxfordda basılmışdır. Fekat bu terceme de esrarlı bir tarzda ortadan kaybolmuşdur. Bu tercemeden yalnız bir dânesi, British Museum ve bir dânesi de Vaşingtonda Amerikan Kongresi Kütübhânesinde bulunmakdadır. Pâkistân Kur'ân-ı kerîm cem'iyyeti **(Qoran Council)** büyük bir himmetle İngilizce nüshasını 1973 yılında tekrar basmaya muvaffak olmuşdur. Aşağıdaki parçalar bu kitâbdan alınmışdır.

Barnabas İncîlinin 70. bâbından; (Îsâ, kendisine, 'Sen Allahın

Oğlusun' diyen Petrusa çok kızdı. Onu azarladı. Ona, "Def ol" benden uzaklaş! Sen şeytânsın ve bana fenâlık yapmak istiyorsun dedi. Ondan sonra havârîlerine dönerek, bana böyle söyliyenlere yazıklar olsun! Çünki, Allah bana, bunlara la'net etmek emrini verdi, dedi.)

Yetmişbirinci bâbında, (Ben kimsenin günâhını afv edemem. Ancak Allah günâhları afv eder.)

Yetmişikinci bâbında ise, (Ben bu dünyâya, cenâb-ı Hakkın dünyâya selâmet getirecek olan Resûlünün yolunu hâzırlamak için geldim. Fekat sizler dikkat ediniz! O gelinciye kadar sakın aldatılmayasınız. Çünki benim sözlerimi alıp benim İncîlimi bozacak birçok yalancı peygamberler zuhûr edecekdir), dedi. O zemân Andreasın, geleceğini söylediğin bu Resûl hakkında bize ba'zı işâretler söyle ki Onu bilelim süâline karşı, (Bu Resûl sizin zemânınızda gelmeyecekdir. Sizden birkaç yıl sonra, benim İncîlim tahrîf edilmiş olacağı ve hakîkî inananların 30 kişi kadar kalacağı bir zemânda gelecekdir. İşte o zemân, cenâb-ı Hak insanlara acıyarak, elçisini gönderecekdir. Onun başının üzerinde dâimâ beyâz bir bulut bulunacakdır. O çok kudretli olacak, putları kıracak, puta tapanları cezâlandıracakdır. Onun sâyesinde, insanlar Allahı tanıyacak ve Onu ta'zîz edecek ve ben de hakîkî olarak tanınacağım. Benim insandan başka bir şey olduğumu söyliyenlerden intikam alacakdır) demekdedir.

Doksanaltıncı bâbında ise, (Rûhumun huzûrunda bulunduğu Allah hayydir, diridir. Allahü teâlâ babamız İbrâhîme, senin neslinden bütün insanları ni'metlendireceğim diye va'd etmiş ise de, O Mesîh [Resûl] ben değilim. Allahü teâlâ beni dünyâdan çekip aldığı zemân, şeytân herkesi benim Allah veyâ Allahın oğlu olduğuma inandıracak. Bu la'netli fitneyi yeniden diriltecek. Sözlerim ve akîdem öylesine tahrîf edilecek ki, otuz kadar mü'min ya kalacak, ya kalmıyacak. Bunun üzerine Allahü teâlâ insanlara merhamet ederek, her şeyi Onun için yaratmış olduğu Resûlünü gönderecekdir. Bu Resûl güneyden gelecekdir. Büyük kudret sâhibi olacakdır. Putları kıracak, puta tapanları ortadan kaldıracak, şeytânın insanlar üzerindeki hâkimiyyetine son verecekdir. Kendisi ile birlikde, Allahü teâlânın selâmeti de inanan insanlara ulaşacak ve kendisinin sözlerine inananlar, Allahü teâlânın dürlü dürlü ni'metlerine nâil olacaklardır) demekdedir.

Doksanyedinci bâbında ise, (Söylediğin Mesîhin ismi nedir ve Onun gelişinin alâmetleri nelerdir? diye soran kâhine Îsâ şöyle dedi: Mesîhin (Resûlün) adı hayran olmağa değer güzellikdedir.

Allahü teâlâ Onun rûhunu yaratdığı zemân, Ona bu ismi verdi ve Onu semâvî ihtişâmı içine koydu ve bekle ey Ahmed! Senin hâtırın için ben Cenneti, dünyâyı ve birçok mahlûku yaratdım. Bunları sana hediyye ediyorum. Sana kıymet veren, benden kıymet bulacak. Sana la'net eden [küfreden], tarafımdan la'net olunacakdır. Ben seni dünyâya, kurtarıcı Resûlüm olarak göndereceğim. Senin sözün sırf hakîkat olacakdır. Yer ve gök ortadan kalkabilir. Fekat, senin yolun dâimâ sonsuz olacakdır, dedi. Onun mukaddes ismi Ahmeddir. Bunun üzerine Îsânın etrafında toplanmış olan halk, seslerini yükselterek, Ey Ahmed! Dünyâyı kurtarmak için çabuk gel! diye bağırdılar) demekdedir.

Yüzyirmisekizinci bâbında ise, (Kardeşlerim! Ben toprakdan yaratılmış bir insanım. Sizin gibi toprak üzerinde yürüyorum. Günâhlarınızı bilin ve tevbe edin! Kardeşlerim! Şeytân, Romalı askerlerin yardımı ile, size benim Allah olduğumu söyliyerek sizi aldatacak. Onların, sahte ve yalancı ilahlara kulluk ederek Allahın la'netine uğrayacaklarını görerek, onlara inanmayınız) demekdedir.

Yüzotuzaltıncı bâbında, Cehennem hakkında izâhat verildikden sonra, Muhammed aleyhisselâmın kendi ümmetini Cehennemden nasıl kurtaracağı anlatılmakdadır.

Yüzaltmışüçüncü bâbında ise, (Havârîlerin, geleceğini söylediğin zât, kim olacak? süâline karşı, Îsâ aleyhisselâm, kalbinin bütün sevinci ile, Onun ismi Ahmeddir. O geldiği zemân, uzun müddet yağmur yağmasa bile, toprakda meyve ağaçları yetişecekdir. Onun getirdiği, Allahın rahmeti sâyesinde, insanlar Onun zemânında iyi şeyler yapmak fırsatını bulacaklar. Allahın rahmeti insanlar üzerine yağmur gibi yağacakdır, dedi) demekdedir.

Îsâ aleyhisselâmın son günleri hakkında Barnabas İncîli şu ma'lûmatı vermekdedir: [Bâb 215-222] (Roma askerleri, Îsâ aleyhisselâmı yakalamak için evden içeri girdikleri zemân dört büyük melek Cebrâîl, İsrâfîl, Mikâîl ve Azrâîl, Allahü teâlânın emri ile Onu kucaklayıp pencereden çıkararak göğe kaldırdılar. Romalı askerler kendilerine kılavuzluk eden Yehûdâyı **(Judas),** sen Îsâsın! diye yakaladılar. Bütün inkârına, bağırıp çağırmasına, yalvarmasına rağmen sürükleye sürükleye hâzırlanmış olan çarmığa götürüp asdılar. Sonra Îsâ aleyhisselâm, annesi Meryeme ve Havârilerine göründü. Meryeme, anne, görüyorsun ki, ben asılmadım. Benim yerime hâin Yehûdâ haça gerildi ve öldü. Şeytândan sakının! Çünkü o, dünyâyı yanlış bilgi ile aldatmak için her şeyi yapacakdır. Gördüğünüz ve duyduğunuz şeyler için sizi şâhid yapıyorum

dedi. Ondan sonra inananları koruması ve günâhkârların nedâmet getirmesi için Allahü teâlâya düâ etdi. Şâkirdlerine dönerek, Allahü teâlânın ni'meti ve rahmeti sizinle olsun dedi. Bundan sonra dört büyük melek onu şâkirdlerinin ve anasının gözü önünde tekrar semâya kaldırdılar.)

Görülüyor ki, Barnabas İncîli son Peygamber Muhammed aleyhisselâmın geleceğini, ondan 600 veyâ 1000 sene evvel bildirmekdedir. Allahü teâlânın bir olduğundan bahs etmekde ve teslîsi yalanlamakdadır.

Avrupa ansiklopedilerinde Barnabas İncîli hakkında şu bilgi vardır: (Barnabas İncîli denilen bir el yazısı, onbeşinci yüzyılda İslâmiyyeti kabûl etmiş bir İtalyan tarafından yazılmış, uydurma bir kitâbdır).

Bu açıklama tamâmiyle yanlışdır. Barnabas İncîli dahâ üçüncü yüzyılda, ya'nî Muhammed aleyhisselâmın gelmesinden 300 [doğrusu 700] sene evvel aforoz edilerek ortadan kaldırılmışdır. Demek ki, dahâ o zemân da, içinde fanatik hıristiyanların işine gelmeyen, ya'nî Allahü teâlânın BİR olduğunu, Îsâ aleyhisselâmdan sonra başka bir Peygamberin geleceğini bildiren bahsler vardı. Bunun için, dahâ islâmiyyet başlamadan evvel müslimân olması mümkin olmıyan bir kimse tarafından yazılmasına imkân yokdur. İtalyancaya çeviren Fra Marino ise, bir katolik papazı olup, müslimânlığı kabûl etdiğine dâir elimizde hiçbir vesîka yokdur. Terceмeyi değişdirmesi için bir sebeb yokdur. Unutmamak gerekir ki, çok zemân evvel, ya'nî mîlâddan sonra 300 ile 325 seneleri arasında birçok önemli hıristiyan din adamları, Îsâ aleyhisselâmın Allahın oğlu olduğunu kabûl etmemiş ve Onun bizim gibi bir insan olduğunu isbât etmek için Barnabas İncîlini öne sürmüşlerdir. Bunlardan en mühimi, Antakya piskoposu olan Luçiandir. Fekat bundan da meşhûru, onun şâkirdi olan ARİUS (270-336) dur. Arius, İskenderiyye piskoposu, dahâ sonra İstanbul Patriki olan ALEKSANDRUS tarafından aforoz edilmişdir. Bunun üzerine Arius, arkadaşı İzmit piskoposu Eusbiusun yanına gitdi. Arius etrâfında o kadar fazla tarafdar toplamışdır ki, Bizans İmperatörü Kostantin ile, kız kardeşi bile onun kurduğu Arianlar mezhebine girmişlerdi. Bundan sonra, Muhammed aleyhisselâm zemânında Papa olan HONORİUS, Îsâ aleyhisselâmın yalnızca insan olduğunu ve üç Allaha inanmanın doğru olmadığını ileri sürmüşdür. [630 da ölen Papa Honorius, ölümünden 48 sene sonra 678 senesinde İstanbulda toplanan Rûhânî Meclis tarafından resmen la'netlenmişdir.] **(Anathematised),** 1547 senesinde sicilyalı bir râhib CAMİLLO'nun te'sîri altında kalan L.F.M. SOZZINI, hıristiyanların en

büyük din adamlarından ve Calvinizmin kurucusu olan Fransız Jean CALVİN (1509-1564)e mürace'ât ederek, (Ben teslîse "üçlü tanrıya" inanmıyorum) diye meydân okumuş, Ariusun mezhebini tercîh etdiğini bildirmiş ve mühim bir hıristiyan akîdesi olan (Âdem aleyhisselâmın büyük günâhı ve Îsâ aleyhisselâmın bunun keffâreti için dünyâya geldiği) i'tikâdını red etmişdir. Bu zâtın yeğeni olan F.P. SOZZINI, 1562 de bir kitâb neşr ederek Îsâ aleyhisselâmın ilahlığını kesin olarak inkâr etmişdir. 1577 de SOZZINI, Transilvanyada Klausenburg şehrine gitmişdi. Çünki bu memleketin başında bulunan SİGİSMUND, teslîsi kabûl etmiyordu. Yine burada Piskopos Francis David (1510-1579) teslîsin temâmiyle karşısında idi ve teslîsi reddeden bir mezheb kurmuşdu. Bu mezheb Polonyada RAKOV şehrinde kurulduğu için, sâlikleri **(Rakoviyanlar)** ismini almışlardı. Bunların hepsi (Arius)un mezhebine inanıyorlardı. Bu küçük kitâbımızın içine bütün bu târîhî bilgileri koymakdan maksadımız, kitâbımızı okuyanlara, aklı başında olan birçok hıristiyan din adamının, ellerinde bulunan İncîllere inanmadıklarını ve doğru İncîlin BARNABAS İncîli olduğunu kabûl etdiklerini belirtmek içindir. Bu isyânı gören Papalar ve onların avânesi, Barnabas İncîlini ortadan kaldırmak için ellerinden gelen her şeyi yapmışlardır.

Bugün hıristiyanların ellerinde bulunan İncîllerde ve Ahd-i atîkde de, bütün tahrîflere rağmen, Îsâ aleyhisselâmdan sonra bir Peygamber "aleyhissalâtü vesselâm" geleceği yazılıdır. Yuhannâ İncîlinin 16. bâbının 12 ve 13. âyetlerinde şöyle denilmekdedir: (Benim söyliyeceğim dahâ birçok şeyler var. Fekat siz henüz bunlara tehammül edemezsiniz. Fekat O geldiği zemân sizi her hakîkate ulaşdıracakdır). Yuhannâ İncîlinin bu yazısı, İngiliz ve Amerikan İncîl şirketleri tarafından 1303 [m. 1886] senesinde İstanbulda Boyacıyan Agob matba'asında basdırılmış olan **(Kitâb-ı Mukaddes)**in ibrânî dilinden türkçeye tercemesinin 885. sahîfesinde (Benim gitmem size hayrlıdır. Zîrâ ben gitmeyince, size tesellî edici gelmez. O geldiğinde dünyâyı günâh ve salâh ve hükm husûslarında ilzâm edecekdir. Size söyliyeceğim dahâ çok şeyler var. Lâkin şimdi tehammül edemezsiniz. Ama, o hakîkat rûhu geldiği zemân, sizi cümle hakîkate irşâd edecekdir. Zîrâ kendiliğinden söylemeyip, işitdiği şeylerin cümlesini söyliyecek ve vuku' bulacak şeyleri size haber verecekdir. O beni ta'zîz edecek, çünki, benimkinden alıp size ihbâr edecekdir) şeklinde yazılıdır. Buradaki "O" kelimesi İncîl terceme ve tefsîrlerinde (Rûh) veyâ (Rûh-ul-kuds) olarak gösterilmekdedir. Hâlbuki, Lâtince aslında, (PARACLET) diye yazılıdır ki, bu kelime, "tesellî edici" ma'nâsına gelir. Demek

oluyor ki, papazlar bütün gayretlerine rağmen İncîlden (benden sonra bir tesellî edici gelecekdir) ibâresini kaldıramamışlardır. Bundan başka PAVLOSun yazdığı ve hıristiyanların (Kitâb-ı mukaddes)in bir kısmı olarak kabûl etdikleri mektûblardan "Korintoslulara birinci mektûb"un, onüçüncü bâbının sekizinci âyeti ve devâmında, (Sevgi sona ermez. Fekat Peygamberler sona erecekdir. Diller de kaybolacakdır. [Latince ve eski Yunanca gibi.] İlm de iptâl olunacakdır. [Ortaçağ ilmi gibi.] Zîrâ biz bunların ancak çok az bir parçasını biliyoruz. Fekat, O KÂMİL olan geldiği zemân, cüz'î olan ya'nî bütün yarım kalan ve kusûrlu olan bilgiler ortadan kalkacakdır) denilmekdedir. Bu yazı, türkçe **(Kitâb-ı mukaddes)**in 944. cü sahîfesinde aynen mevcûddur. O hâlde hıristiyanlar, bugün ellerinde bulunan ve doğru olarak kabûl etdikleri İncîlde de, bir son Peygamber "aleyhissalâtü vesselâm" geleceğini bildiren kısmlar olduğuna inanmak mecbûriyyetindedirler.

(Barnabas) İncîlinin İngilizce tercemesi, aşağıda yazılı on yerde satılmakdadır. Okumak istiyen, bu adreslerin birinden istiyebilir:

1) Islamic Book Centre, 120, Drummond Street, London NW 1 2h., England. Tel: 01-388 07 10.
2) Muslim Book Service, Fosis, 38, Mapesbury Road, London NW2 4JD, England. Tel: 01-452 44 93.
3) Muslim Information Service, 233, Seven Sisters Road, London N4 2DA, England. Tel: 01-272 51 70; 263 30 71.
4) Islamic Book Centre, 19A, Carrington Street, Glasgow G4 9AJ, Scotland, Great Britain. Tel: 041-331 11 19.
5) The Islamic Cultural Centre Book Service, 146, Park Road, London NW8 7RG, England. Tel: 01-724 33 63/7.
6) Al-Hoda, Publishers And Distributers, 76-78, Charing Cross Road, London WC2, England. Tel: 01-240 83 81.
7) A.H. Abdulla, P.O. Box. 81171, Mombese. (Kenya).
8) Islamic Propagation Centre 47-48 Madrasa Arcade. Durban-Natal (South Africa).
9) Muslim Students Association, of U.S.A & Canada H.Q. 2501 Directors Row. Indiana Polis Indiana 46241, (U.S.A.).
10) Begum, Aisha Bawany Wakf, 3rd Floor, Bank House No. 1, Habib Square, M. A. Jinnah Road, Karachi, PAKİSTAN.

İncîl, İbrânîce idi. Orta Çağda İTALA adı altında Latinceye çevrildi. Nasrânîlik yayılmağa başlayınca, putperestler ve yehûdîler onun karşısına çıkdılar. Nasrânîler dinlerini gizli gizli sürdürmeye mecbûr kaldılar. Yer altında, kaya kovuklarında ve gizli yerlerde kurdukları ma'bedlerde ibâdet etdiler. Yehûdîler, bütün işkence ve eziyyetlerine rağmen, nasrânîliğin yayılmasına mâni' olamıyorlardı. Yehûdîlerin ileri gelenlerinden ve Îsevîlerin en büyük düşmanlarından olan **(Saul),** Îsevîliği kabûl etdiğini, Îsâ aleyhisselâmın kendisini, yehûdî olmıyan milletleri, Îsevîliğe da'vet için şâkird ta'yin etdiği, yalanını uydurdu. [Kitâb-ı mukaddes, Resûllerin işleri, bâb dokuz.] İsmini Pavlos olarak değişdirdi. Çok iyi bir Îsevî görünerek, Îsâ aleyhiselâmın dînini bozdu. Tevhîdi teslîse, Îsevîliği hıristiyanlığa çevirdi. İncîli tahrîf etdi. Îsâ, Allahın oğludur, dedi. Şerâb içmeği ve domuz eti yimeği, Îsevîlere halâl etdi. Kıblelerini şarka, güneşin doğduğu tarafa çevirdi. Îsâ aleyhisselâmın teblîg etdiği dinde olmıyan pek çok bâtıl şeyleri, Îsevîliğe sokdu. Bozuk fikrleri Îsevîler arasında yayılmağa başladı. Fırkalara ayrıldılar. Îsâ aleyhisselâmın doğru yolundan uzaklaşdılar. Dürlü dürlü efsâneler uydurdular. Îsâ aleyhisselâmın uydurma resm ve heykellerini yapdılar. Haç işâretlerini kabûl etdiler ve bunu bir sembol addetdiler. Heykellere ve haça tapmağa başladılar. Ya'nî yeniden putperestliğe döndüler. Îsâ aleyhisselâmı Allahın oğlu olarak kabûl etdiler. Hâlbuki, Îsâ aleyhisselâm onlara kat'iyyen böyle bir şey söylememiş, onlara ancak Rûh-ül-Kudsden, ya'nî Allahü teâlânın kendisine bahşetdiği kudretden bahsetmişdi. Hıristiyanlar, hem Allaha, hem de Onun oğlu kabûl etdikleri Îsâya, bir de Rûh-ül-Kudse inanmak zorunda kalınca, bütün hak dinlerin esâsı olan, "ALLAHÜ TEÂLÂ birdir ve değişmez yaratıcıdır" inancından uzaklaşarak üç tanrıya birden tapmak gülünçlüğüne düşdüler. (Buna "teslîs" adı verilir).

Zemânla hıristiyanlık, büyük devletlerin resmî dîni hâline gelince, Orta çağda korkunç bir zulm devri başladı. Îsâ aleyhisselâmın telkîn etdiği insanlık, merhamet, şefkat esâsları temâmen unutuldu. Bunun yerine hıristiyanlar, te'assubu, kin ve nefreti, düşmanlığı ve zulmü ele aldılar. Hıristiyanlık adı altında, akla sığmaz zulmler yapdılar. Eski Yunan ve Roma medeniyyetlerinin bütün eserlerini yok etmeğe çalışdılar. İlmin ve fennin karşısına çıkdılar. Galile **(Galileo)**[1] gibi, islâm âlimlerinin kitâblarından okuyarak, dünyânın döndüğünü bildiren bir kimseyi, dinsizlikle ithâm ederek sözünü geri almazsa, öldürmekle tehdîd etdiler. Vatanı için

---

[1] Galile, 1051 [m. 1642] de öldü.

mücâdele eden Jandark **(Jeanne d'Arc) (John of Arc)**ı, sihirbazlıkla ithâm ederek, diri diri yakdılar. İspanyol doktoru ve teologu Michel Servénin de, teslîsi ve Îsâ aleyhisselâmın ulûhiyyetini red ve Onun bir Peygamber ve kul olduğunu bildirmek için kitâb yazdığı, protestanlığın kurucularından olan Calvinin teşvîki ile 1553 de Genevede diri olarak yakıldığı **(Kâmûs-ul-a'lâm)** ve **(Larousse)**da yazılıdır. İnsanın tüylerini ürperten Engizisyon **(İnquisition)** mahkemeleri kurarak, yüzbinlerce insanı haksız yere ve çok kerreler sırf servetlerini ele geçirmek için, "dinsiz" ilân edip, dürlü dürlü işkenceler yaparak öldürdüler. Ancak Allahü teâlâya mahsûs olan **(Günâh afv etmek)** kudretini, papazlara verdiler. Bunlar da, çeşidli menfe'atler karşılığı günâhları afv etdiler. Hattâ, Cennetden yerler satdılar. En yüksek dînî liderleri Papalar ise, âdetâ dünyâya hâkim oldular. Dürlü behânelerle kralları bile aforoz ederek, **(Excommunication),** ya'nî dinsiz i'lân ederek bunları afv talep etmek için ayaklarına kadar gelmeye zorladılar. Mîlâdın 1077. nci senesinde papa Gregordan aforozunu kaldırması için Canossaya gelen Alman kralı dördüncü Hanri **(Henry)**[1], kış günü çıplak ayakla papanın serâyı önünde günlerce bekledi. Papaların arasında çok korkunç cânîler çıkdı. Bunlardan biri olan Borjiya **(Borgia),** düşmanlarını ve bunların arasında bulunan din adamlarını dürlü dürlü zehrlerle öldürdü ve mallarını gasb etdi. Her dürlü rezâleti işledi. Kız kardeşi ile birlikde karı koca hayâtı yaşadı. Fekat mukaddes ve günâhsız papa sayıldı. Hıristiyanlık dînine,papazların evlenmemesi, evlenmiş olan kimselerin kat'iyyen boşanmaması, günâh çıkarmak mecbûriyyeti gibi, mantık dışı kâideler konuldu. Dünyâda yaşamak âdetâ günâh sayıldı.

Yedinci asrda zuhûr eden İslâm dîni, bu karanlık arasında bir nûr gibi parladı. Aşağıda, islâm dîninden bahs ederken göreceğimiz gibi, temâmiyle en mükemmel ve en mantıkî ve insânî esâslar üzerine kurulmuş olan bu yüce din, putperestlik karşısında olduğu gibi, esâsı bozulmuş olan hıristiyanlık karşısında da derhal kolayca yayıldı. Aklı başında olan herkes, bu yeni dîne iki elle sarıldı. İlme ve fenne ve güzel ahlâka derin bir saygı ile bağlı olan müslimânlar, Allahü teâlânın ve Resûlullahın "sallallahü aleyhi ve sellem" emrine uyarak çok çalışdılar. Her dürlü ilmde, pek çok yeni keşfler yapdılar, pek çok dâhîler yetişdirdiler. Bugün kullanılan KİMYÂ ve CEBİR kelimeleri arabîden alınmışdır. Bu ve dahâ pek çok misâller müslimânların ilme yapdıkları hizmetleri açıkca göstermekdedir. Müslimânlar kısa zemânda büyük ilm merkezle-

---

[1] Hanri, 498 [m. 1106] de öldü.

ri, medreseler kurdular. Bütün dünyâya, ilm, fen, insâf, temizlik, güzel ahlâk ve medeniyyeti yaydılar. Yunan felsefecilerinin eserlerini ortaya çıkararak, arabîye terceme etdiler. Bunların bozukluklarını isbât etdiler. Dünyâca tanınmış feylesoflardan Hrischfeld, (Hiçbir millet, Arabların islâmiyyeti kabûl etmeleri sebebi ile medenîleşdikleri gibi hızla medenîleşmemişdir) demekdedir. Ortaçağda, hıristiyanlık âlemi, kapkara bir zindân içinde iken ve papazlar dünyâda yaşamayı insanlara zehr ederken, müslimânlar ve müslimânların emri altındaki diğer insanlar râhat, ferâh ve huzûr içinde yaşıyorlardı. Hıristiyanlar, islâm memleketlerindeki zenginliğe kavuşmak, malları, paraları gasb etmek için müslimânlara saldırdılar. Müslimânların elinde bulunan ve kendileri için mukaddes sayılan Kudüsü ele geçirmek behânesi ile Haçlı seferleri tertîb etdiler (1096-1270).

Haçlı seferlerinde, haksız yere, çok müslimânın kanını akıtdılar. Kudüse girdikleri zemân, kendilerinin de i'tirâf etdiği gibi, câmi'lerde öldürülen müslimânların kanı, atlarının karınlarına kadar yükseldi. Hâlbuki, sonra Kudüsü onların ellerinden geri alan Selâhuddîn-i Eyyûbî[1], hıristiyanlara karşı büyük bir âlicenablık gösterdi ve esîr aldığı İngiliz kralı Arslan Yürekli Rişarı **(Richard, Coeur de Lion)** serbest bırakdı. Gözü dönmüş ba'zı müteassıb hıristiyanlar, Osmânlı İmperatörlüğüne karşı sonradan yapılan seferleri bile, müslimânlara karşı yapılan haçlı seferleri saydılar. 1912/13 deki Balkan harbini, bir Fransız târîhçisi "en büyük haçlı seferi" olarak gösterme küstâhlığında bulunmuşdur. ENDÜLÜS müslimân devleti 897 [m. 1492] de İspanyollar tarafından istîla edildiği zemân, İspanyollar oradaki bütün müslimânları yâ kılıçdan geçirmiş veyâ zorla hıristiyan yapmışdır. Aynı vahşeti Amerikanın yerli ehâlisi İnkalara karşı da, tatbik etdiler. İspanyollar bu zevallı kibar milleti yok etdi.

Hıristiyanların İslâm dînine ve onun yüce Peygamberine karşı yapdıkları korkunç iftirâ ve yalanlar, şimdi de, bütün alçaklığı ile devâm etmekdedir. Hindli Rahmetullah efendi "rahime-hullahü teâlâ" 1270 [m. 1854] senesinde Delhîde ve sonra İstanbulda İngiliz protestan papazları ile yapdığı çeşidli münâzaralarda, hepsini cevâb veremez bir hâlde bırakmış ve papazlar kaçmışlardır. Bu islâm âliminin papazlara karşı kazandığı büyük zaferi ve onlara vermiş olduğu cevâbları kendisi İstanbulda yazmışdır. Bu kitâb, **(İzhâr-ül-hak)** ismi ile, arabî iki cild hâlinde 1280 [m. 1864] senesinde basılmış, son zemânlarda Mısrda tekrar basdırılmışdır. Birinci cil-

---

[1] Selâhuddîn-i Eyyûbî, 585 [m. 1189] de Şâmda vefât etdi.

dinin türkçe tercemesi, aynı ism ile İstanbulda, ikinci cildinin türkçe tercemesi de, **(İbrâz-ül-Hak)** ismi ile 1293 [m. 1877] de Bosnada basdırılmışdır. İngilizce, fransızca, gücerat, urdu ve fârisî tercemeleri de basılmışdır. Tahrîf edilen **(Tevrât)** ve **(İncîl)** kitâblarındaki yalan ve iftirâlara vesîkalar ile cevâb veren kıymetli islâm kitâblarından, Abdüllah-ı Tercümânın arabî **(Tuhfet-ül-erîb)** kitâbı ve Necef Alînin 1288 [m. 1871] de İstanbulda yazdığı fârisî **(Mîzân-ül-mevâzîn)** kitâbı ve İmâm-ı Gazâlînin "rahmetullahi aleyh" **(Er-redd-ül-cemîl)** kitâbı ve İbrâhîm Fasîh Hayderînin[1] **(Es-sırât-ül-müstekîm)** kitâbı, Hakîkat Kitâbevi tarafından ofset yolu ile basdırılmışdır.

Muhammed aleyhisselâmın peygamber olduğu kendisine bildirilmeden evvel ve sonra hiç yalan söylemediği, bunun için de, düşmanları arasında bile, **(Muhammed-ül-emîn)** adı ile meşhûr olduğu, güneş gibi meydândadır. İslâm düşmanlarının taşkınlıkları, gözlerini kör etmiş ve kalblerini o kadar karartmışdır ki, bu açık hakîkati insanlardan saklıyacak kadar alçalmışlardır. Gençleri İslâm düşmanı yetişdirmek için, İslâm dîninde ve Peygamberimizde "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" hiçbir kusûr bulamadıklarından, alçakca yalan ve iftirâlar ile, İslâmiyyeti lekelemeğe yeltenmişlerdir. İyi huylarla bezenmeği, kötü huylardan sakınmağı emr eden ve her çeşid insana ve ölülere, hayvanlara işkence, zarar yapılmasını şiddetle men' eden, insan hakları üzerinde titizlikle durmuş olan yüce bir Peygambere karşı böyle alçak iftirâlar, insanlık için ve hür dünyâ milletleri için yüz kızartıcı, çirkin bir lekedir.

Hıristiyanlar içinde de, papazların zulmlerine, akl ve mantıkdan uzak akîdelerine isyan edenler çıkdı. 923 [m. 1517] de Luther ismindeki papaz, papaya isyân etdi. İncîli Almancaya terceme etdi ve İncîlde bulunmıyan (Papazların evlenmemesi), (Evlenenlerin bir dahâ ayrılmaması), (Günâh çıkarmak) ve (haça tapmak) gibi husûsları hıristiyan dîninden çıkartdı. Böylece 931 [m. 1524] de (**Protestan)** denilen başka bir hıristiyan mezhebi kurdu. Fekat teslîsi ya'nî (Baba, Oğul ve Rûh-ül-Kuds) esâsını aynen kabûl etdi.

1534 de İngiliz kralı sekizinci Henry de papaya isyân etdi ve onun teşvîki ve zoru ile Anglo-American kilisesi kuruldu. Meşhûr Fransız edibi Voltaire (1694-1778) 1172 [m. 1759] da yazdığı (Candide) adlı eserinde, papazları ve onların yanlış telkîn etdiği ve fen düşmanlığı aşıladığı din akîdelerini ve yapdıkları dürlü hîlekârlıkları dile getirerek onları maskara etmişdi. Bundan sonra böyle

---

[1] İbrâhîm Hayderî, 1299 [m. 1881] de vefât etdi.

eserler yazan muharrirler, Fransız 1203 [m. 1789] ihtilâlinin yapılmasında büyük rol oynamışlardır. Bu ihtilâlden sonra, papazlar gözden düşmüşlerdir. Ne yazık ki, islâmın büyük düşmanı olan ingilizler, müslimânlar arasında vehhâbî isminde, sapık kimseleri meydâna çıkararak, islâmiyyeti kötü tanıtdıkları için, hıristiyanlar islâmiyyeti kabûl etmek yerine, dinsizliğe sapmışlardır. 1917 de Rusyadaki bolşevik ihtilâli de, dîni ortadan kaldırmağa yeltenmişdir. Fekat zemân geçip ihtilâlin te'sîri azalınca, insanlar yine kendilerine tapacak bir büyük kudret aramağa başlamışlardır. Tanınmış ve Nobel Edebiyyat mükâfâtı kazanmış olan Rus edîbi Solzhenitsyn, **(İlk Çember)** adlı eserinde, (İkinci Cihan Harbinde komünistlerin reîsi olan Stalin[1] bile Allaha inanmış ve yerlere kapanarak Ondan yardım dilemişdi) demekdedir.

Bugün, hıristiyanlık oldukça tasfiye edilmiş olmasına ve papazların eski nüfûzları kalmamasına rağmen, hıristiyanlar karanlıkdan kurtulmuş değildirler. Artık teslîse inanan hıristiyan az kalmışdır.

Bugün elimize aldığımız batı dilinde yazılı bir ansiklopedide, meselâ Almanların meşhûr BROCKHAUS ansiklopedisinin Îsâ (JESUS) maddesinde (Îsâ çok kerreler kendisinden "Ben bir insan oğluyum" diye bahsetmişdir) diye yazılıdır ki, bu da, okumuş bir hıristiyanın, artık Îsâ aleyhisselâmı Allahın oğlu olarak kabûl etmediğini ortaya koymakdadır. Böyle olan kimselerden islâm dînini incelemek imkânını bulanlar, dalâletden kurtulmakda ve Allahü teâlânın hakîkî dînine kavuşarak, Onun büyük lutflarına nâil olmakdadırlar. İslâmiyyeti incelemek imkânını bulamıyanlar ise, temâmen dinsizleşip ateist olmakda ve dalâlete düşmekdedirler. Bu husûsda müslimânlar arasında, şimdi büyük âlim yetişmemesinin de te'sîri çokdur. Yeni yetişen din adamları, sapık fırkaların te'sîrleri altında kalarak o güzel dinlerinde yükselememekle İslâmiyyeti lâyık olduğu şeklde tanımamakdadırlar. İnsanı, Allahü teâlâya yaklaşdıran, dünyâda râhat ve huzûr ile yaşamasını ve âhiretde de Onun magfiretine kavuşmasını te'mîn eden dînin, islâm dîni olduğu muhakkakdır.

3 — İSLÂM DÎNİ: İslâm dîni, bütün hurâfelerden, efsânelerden temiz olan, yalancıları red eden, insanları günâhkâr değil, bil'aks Allahü teâlânın kulu olarak kabûl eden, onlara hayâtda çalışma ve iyi yaşama imkânını veren, beden ve rûh temizliğini emr eden bir dindir. İslâm dîninin esâsı, BİR olan Allahü teâlâ ile,

---

[1] Rusyanın zâlimi Stalin, 1371 [m. 1952] de öldü.

Onun Peygamberi, bizim gibi bir insan ve Allahü teâlânın sevgili kulu olan Muhammed aleyhisselâma inanmakdır. İslâm dîninde Muhammed “aleyhissalâtü vesselâm”, **(Ma’sûm)** kusûrsuz bir insandır. Allahü teâlâ Onu kendi emrlerini insanlara bildirmek için seçmişdir. İslâm dîni, bütün Peygamberleri kabûl ve tasdîk eder “aleyhimüssalevâtü vetteslîmât”. Bunların hepsini sever ve hurmet eder. Esâsen eski din kitâblarında ve hakîkî Tevrât ve İncîlde bir son Peygamberin “aleyhissalâtü vesselâm” geleceği yazılıdır. Muhammed aleyhisselâm en son Peygamberdir ve Ondan sonra bir dahâ Peygamber gelmeyecekdir.

Muhammed aleyhisselâmın, Allahü teâlânın Peygamberi olduğuna inanmak demek, Onun bildirdiği Kur’ân-ı kerîmde yazılı olan emrlerin ve yasakların hepsinin, Allahü teâlânın emrleri ve yasakları olduğuna inanmak, hepsini kabûl etmek, beğenmek demekdir. Böyle inanan kimse, bunlardan ba’zılarına uymazsa, îmânı bozulmaz. Müslimânlıkdan çıkmaz. Fekat, bunlardan birine bile uymadığına üzülmez ve bu hâli ile öğünürse, Peygambere inanmamış olur, îmânı bozulur, kâfir olur. Uygunsuz hareketinden dolayı Allahü teâlâya karşı boynu bükük, kalbi üzüntülü olursa, îmânının kuvvetli olduğu anlaşılır.

Aşağıda islâm dîninin esâslarından bahs olunacakdır. İslâmiyyetde dürlü âyinler, dinde reformlar, dürlü dürlü yortular yokdur. İslâm dîni, insanların dürüst ve nâmûslu yaşamalarını ve hayâtdan da zevk almalarını emr etmişdir. İbâdet için emr etdiği zemânlar kısadır. İbâdetde esâs, kalbini temâmiyle Allahü teâlâya bağlamakdır. İbâdet, bir âdet olarak değil, Allahü teâlânın huzûruna çıkıp, Ona can ve gönülden şükr etmek ve Ona yalvarmak için yapılmakdadır. Riyâ [gösteriş] olarak yapılan bir ibâdeti Allahü teâlâ kabûl etmez. Kur’ân-ı kerîmde de Mâ’ûn sûresinde meâlen, **(Ey Resûlüm, kıyâmet gününü inkâr eden, yetîmi sertlik ve sitemle def’ edip hakkını gasb eden, fakîri doyurmayan ve başkalarını da fakîre iyilik yapmağa teşvîk etmeyen o kimseyi gördün mü? Nemâzlarını gaflet ile kılanlara ve riyâ, gösteriş yapanlara ve zekâtı [fakîrin hakkını] vermeyenlere şiddetli azâb vardır)** buyurulmakdadır.

İslâm dîninin kitâbı, “KUR’ÂN-I KERÎM”dir. Kur’ân-ı kerîm, Muhammed aleyhisselâma, Allahü teâlâ tarafından gönderilmiş ve kendisi tarafından Eshâbına teblîğ olunmuşdur. Kur’ân-ı kerîm neşr olunurken büyük bir dikkat ile zapt edilmiş ve hiç bir kelimesi, hiç bir harfi değişmeden, bugüne kadar gelmişdir. Hiç bir semâvî kitâb, Kur’ân-ı kerîm kadar belîğ değildir. Aradan on dört asr geçmiş olmasına rağmen, bugün de, o berraklığını, i’câz,

belâgat ve fesâhatını muhâfaza etmekdedir.

Dünyânın meşhûr edîblerinden olan Goethe (1749-1832), Kur'ân-ı kerîm hakkında **(West-Östlicher Dîvân** = Batı-Doğu Dîvânı) adlı eserinde şu sözü söylemişdir: (Kur'ânın içinde pek çok tekrarlar vardır. Onu okuduğumuz zemân, bu tekrarlar bizi usandıracak sanılıyor. Fekat biraz sonra, bu kitâb bizi kendisine çekiyor. Bizi hayranlığa ve sonunda, büyük saygı ve hürmete götürüyor).

Goetheden başka birçok meşhûr fikr adamları da, Kur'ân-ı kerîme hayrân olmuşlardır. Birkaçını dahâ tanıtalım:

Prof. Edouard Monté: (Allahın birliğini en temiz, en yüksek, en kutsal ve inandırıcı ve başka hiç bir din kitâbının üstün gelemiyeceği bir dil ile anlatan kitâb, Kur'ân-ı kerîmdir) demekdedir.

Kur'ân-ı kerîmi Fransızcaya çeviren Dr. Maurice, (Kur'ân-ı kerîm insanlığa hediyye edilen din kitâblarının en güzelidir) demekdedir.

Gaston Karr, (İslâm dîninin kaynağı olan Kur'ânda, cihân medeniyyetinin dayandığı bütün temeller bulunmakdadır. O kadar ki, bugün bizim medeniyyetimizin Kur'ân-ı kerîmin bildirdiği temel hükmler üzerine kurulduğunu kabûl etmemiz lâzımdır) demekdedir.

İslâm dîni, rûh ve beden temizliği esâsı üzerine kurulmuşdur. Eski dinlerin görünür görünmez bütün iyiliklerini İslâmiyyet kendinde toplamışdır.

İslâm dînine girmiş olanlara, ya'nî müslimânlara farz olan, muhakkak yapılması gereken beş esâs vazîfe vardır: Bunlardan birincisi tek Allaha ve Onun Peygamberi ve kulu olan Muhammed aleyhisselâma inanmak, ikincisi nemâz kılmak, üçüncüsü Ramezân ayında oruc tutmak, dördüncüsü hacca gitmek, beşincisi zekât vermekdir.

Nemâz, günde beş def'a, vaktleri gelince, yapılan dînî vazîfedir. Nemâza başlamadan evvel abdest almak, ya'nî elini, yüzünü, kollarını yıkamak, başını mesh etmek ve ayaklarını yıkamak lâzımdır. Abdesti bozan sebebler olmadıkca, bir def'a abdest alarak birkaç kerre nemâz kılınabilir. Günde beş def'a bu vazîfenin yapılması, dünyâ işleri için çalışmağa mâni' olmaz. Esâsen kısa süren nemâz câmi'e gitmeden her yerde yalnız kılınabildiği gibi, abdest tâzelemek için ayakkabı çıkarmadan abdest almayı mümkin kılan, mest üzerine **(mesh)** usûlü de vardır. Hattâ, su bulunmıyan yerlerde ve hastaların toprak ile **(teyemmüm)** ederek abdestli sayılmaları da mümkindir. Zarûrî hâllerde ve seyâhatde mal ve can tehlü-

kesi olunca, nemâzı kazâya bırakmak câiz olur. Fekat, bu nemâzları özr bitince, bir def'ada hemen kılmalı, ya'nî kazâ etmelidir.

Nemâz, adaleyi ve sinirleri kuvvetlendiren hareketler topluluğu olduğu gibi, kalbi ve ahlâkı temizlemekdedir.

Oruc, senede bir ay, ya'nî Ramezân ayında, yalnız gündüzleri orucu bozan şeylerden uzaklaşmak demekdir. Orucun, dünyâdaki fâidelerinden biri insanlara açlığın ve susuzluğun ne demek olduğunu öğretmekdir. Tok, hiç bir zemân açın hâlinden anlamaz ve ona merhamet etmez. Oruc, bundan başka, nefse hâkimiyyeti ta'lîm eder. Oruc tutma zemânı, arabî aya göre ta'yîn edildiğinden, her sene evvelki seneye göre takrîben on gün evvel başlar. Bu sebebden ba'zan yaza, ba'zan kışa isâbet eder. Yaz orucuna dayanamayan hasta kimseler, orucu kışın kazâ edebilecekleri gibi, oruc tutamayacak olan çok ihtiyâr kimseler, oruc mukabilinde **(Fidye),** ya'nî fakîrlere sadaka vererek bu borçlarını edâ edebilirler. Bunu da veremiyenleri Allahü teâlâ mes'ûl tutmaz.

İslâm dîninde, zor, işkence yokdur. Sıhhatini fedâ ederek, hastalanarak ibâdet etmeği Allahü teâlâ hiçbir zemân istememişdir. Allahü teâlâ, çok kerîm, gafûr ve rahîmdir. Tevbe edenleri afv edici ve merhametlidir.

Zekât, kazancı yerinde ve ihtiyâcından fazla malı **(Nisâb)** denilen mikdârı, sınırı aşan müslimânın elindeki toplu servetin yüzde ikibuçuğunu, ya'nî kırkda birini senede bir def'a muhtaç olan müslimânlara vermesi demekdir. Bu farz, varlıklı müslimânlar içindir. Kazancı ancak kendi geçimine kifâyet eden müslimânlar zekât vermez.

Hac ise, hiç bir borcu bulunmıyan ve seyâhatde iken âilesinin nafakasını onlara bırakabilen zengin müslimânların ömrlerinde bir kerre Mekke şehrine gidip Kâ'beyi ziyâret ve Arafât meydânında Allahü teâlâya düâ etmeleri demekdir. Hac, bu şartları hâiz olan müslimânlara farzdır. Mekkeye gidip gelmekde hayât tehlükesi, hasta olmak korkusu veyâ hacca gitmek isteyenin bedenen dayanamıyacağı müşkilât varsa, hacca gitmez. Yerine başkasını gönderir.

Bu ibâdetlerin teferruâtını, şartlarını ve doğru olarak nasıl edâ edileceklerini öğrenmek için, dört mezhebin, ayrı ayrı (**ilmihâl)** denilen kitâbları vardır. Her müslimânın, kendine kolay gelen bir mezhebi seçerek, ibâdetlerini bu mezhebin kitâblarından okuyup öğrenmesi lâzımdır.

İslâmın ibâdet kısmı Allahü teâlâ ile kul arasında kalır. Bu ibâdetde, ihmâl veyâ kusûru olanları ancak Allahü teâlâ afv eder ve-

yâ cezâlandırır. Cezâlanacak olanlar, **(Cehennem)** denilen yerde, ateşde yakılarak azâb olunacaklardır.

Cehennemde kimler sonsuz kalacak? Nemâz kılmıyanlar mı? Günâh işliyenler mi? Hayır! Cehennemde, Allahü teâlânın düşmanları, sonsuz yanacakdır. Günâh işleyenler, Allahü teâlânın düşmanı değildir. Kabâhatli kullarıdır. Bunlar, yaramaz, suçlu çocuğa benzer. Yaramaz çocuğa, anası, babası düşman olur mu? Elbette olmaz. Yalnız onu biraz azarlar, fekat sevmekde devâm ederler.

Müslimânlar, başlıca altı şeye, ya'nî Allahü teâlâya, Peygamberlere "aleyhimüssalevâtü vetteslîmât", kitâblara, meleklere, hayr ve şerrin Allahdan geldiğine ve ölümden sonra tekrâr dirilme olacağına inanırlar. Bütün hak dinler de, bunlara inanmakdadır.

Yukarıda, ibâdetin Allahü teâlâ ve kul arasında kaldığını söyledik. Fekat başkasını aldatanlar, başkasının hakkını yiyenler, yalan söyliyenler, hîlekârlık yapanlar, zulm edenler, adâletsizlik yapanlar, riyâkârlar, anasına babasına ve büyüğüne itâ'at etmiyenler, âmirlerine, hükûmete isyân edenler, kısaca Allahü teâlânın emrlerini yerine getirmiyen ve kendi nefsi için başkasının hakkını yiyen veyâ başkasını aldatanlar, hak sâhibleri ile halâllaşmadıkça afv edilmeyeceklerdir. Ya'nî, üzerinde kul veyâ hayvan hakkı bulunan kimseleri Allahü teâlâ afv etmez ve bunlar ibâdet etseler bile, Cehenneme girecekler, cezâlarını göreceklerdir.

Kul haklarından birisi, boşadığı kadına mehr parasını hemen ödemekdir. Ödemezse, dünyâda cezâsı ve âhiretde azâbı çok şiddetlidir. Kul haklarından en mühimmi ve azâbı en çok olanı, akrabâsına ve emri altında olanlara emr-i ma'rûf yapmamakdır. Bunlara islâm bilgilerini öğretmeği terk etmekdir. Onların ve bütün müslimânların dinlerini öğrenmelerine ve ibâdetlerini yapmalarına, işkence ederek veyâ aldatarak mâni' olanın kâfir olduğu, islâm düşmanı olduğu anlaşılır. Dört mezhebden birinde olmıyan müslimâna **(Bid'at sâhibi)** denir. Bid'at sâhiblerinin, sözleri ile, yazıları ile, Ehl-i sünnet i'tikâdını değişdirmeleri, dîni, îmânı bozmaları, müslimânlar için büyük tehlükedir.

Bu gibi kimseler, dahâ dünyâda iken, pişmân olarak, o kulun hakkını ödeyip, önce kendini ona afv etdirmeli, sonra Allahü teâlânın merhametine sığınmalı, bir dahâ böyle kötü hareketde bulunmakdan çekinmeli, birçok iyilikler yaparak günâhlarını afv etdirmeğe çalışmalıdır. O zemân, Allahü teâlâ, onların kusûrlarını bağışlayacakdır.

Beşeriyyete hizmet düşüncesi ile çalışarak fâideli bilgiler ve

eserler bırakmış olanlar, başka dinden olsalar bile, ömrlerinin sonunda Allahü teâlânın hidâyetine nâil olmaları umulur. Eski müslimânlar, bu gibi insanlar için (gizli din tutar) derlerdi. Bu gibi hayr ve ihsân sâhiblerinden küfrü belli olmıyanların neye inanarak can verdiklerini biz bilmiyoruz. Yalnız, Allahü teâlânın kendilerine verdiği akl silâhını iyi kullanmışlarsa, hiçbir kimseye fenâlık etmeden, bütün insanların iyiliğini düşünerek, hizmet etmişlerse, bütün dinlerin esâslarını incelemişlerse, umulur ki, hidâyete ermişler, müslimân olmuşlardır.

Meselâ asrımızın meşhûr edîblerinden biri olan Bernard Shaw (1856-1950), yazılarından birinde, (Her asra hitâb edecek kudretde olan biricik din, İslâm dînidir. Ben, müslimânlığın, yarınki Avrupanın kabûl edeceği din olduğuna inanıyorum) demişdir ki, bu da onun kalben İslâmiyyeti kabûl etdiğini göstermekdedir.

Alman fikr adamı ve yazarı Emil Ludwig (1881-1948) bir eserinde şöyle yazmakdadır: (Mısrı ziyâret etmişdim. Bir akşam üstü Kızıldenizin kenârında yürüyordum. Birdenbire sessizlik içinde bir ezân sesi işitdim. Bütün vücûdüm Allah korkusu ile ürperdi. Birdenbire içimden derhâl suya atılıp müslimânlar gibi abdest almak, sonra onlar gibi secdeye kapanarak Allaha yalvarmak arzûsu geldi). Bu da, yazarın kalbinde geçici bile olsa, bir hidâyet nûrunun parladığını göstermez mi?

Kalbinde böyle bir hidâyet nûru hissetmiş olan Lord Hadley, (İslâmiyyetin sâde, fekat nûr içinde parlayan büyüklüğünü gördükden sonra, insan karanlık dehlizden, gün ışığına kavuşan bir kimse gibi oluyor) demiş ve İslâm dînini kabûl etmişdir. Eğer îmân etmeden ölenlerini Allahü teâlâ âhiretde cezâlandıracaksa da, insanlara yapdıkları iyilikleri sebebiyle cezâlarını hafîfletecekdir. Kur'ân-ı kerîmde Allahü teâlâ Zilzâl sûresinin yedinci ve sekizinci âyetlerinde meâlen, **(Kim zerre kadar iyilik yaparsa onun mükâfâtını görecek, kim zerre kadar kötülük yaparsa onun cezâsını görecekdir)** buyurmakdadır. Müslimân, yapdığı iyiliklerin mükâfâtlarına, hem dünyâda, hem de âhiretde, kâfir ise, yalnız dünyâda kavuşacakdır. Kötülüklerin en kötüsü, kâfir olmakdır. İnsanlara iyilik etmek düşüncesi ile çalışarak, beşeriyyete fâideli keşfler veyâ işler yapmış, insanlara yardım için hayâtını, sıhhatini tehlükeye koyarak, en müşkil şartlar altında çalışmış olan bir kimse, müslimân olmayıp, kâfir olarak ölürse, iyilikleri onu küfrün cezâsından kurtaramaz. Fekat, Allahü teâlânın nezdinde her dürlü fenâlığı ve hîlekârlığı yapan, riyâ ile ibâdet eden münâfıkların cezâsı, muhakkak böyle kâfirlerin cezâlarından dahâ çok olacakdır. Bunların müslimân görünmeleri, kendilerini, kalblerindeki küfrün

karşılığı olan azâbdan kurtarmıyacakdır.

Osmânlı târîhinde, evvelce hıristiyan iken İslâm dînini kabûl eden ve İslâmiyyete büyük hizmetleri dokunan pek çok kumandan, ilm ve fen adamı vardır.

Bursalı İsmâ'îl Hakkı efendi "rahime-hullahü teâlâ" 1137 [m. 1725] yılında Bursada vefât etmişdir. On cild **(Rûh-ul-beyân)** Kur'ân-ı kerîm tefsîri, bütün dünyâdaki İslâm âlimlerinin "rahime-hümullahü teâlâ" yanında çok kıymetlidir. Altıncı cüz'ün tefsîrini bitirdikden sonra diyor ki, (Zemânın allâmesi olan şeyhimin yanında, ba'zı hıristiyan ve yehûdîlerin, herkese merdce, cömertce davrandıkları, iyilik etdikleri söylendikde, böyle olmak, ebedî se'âdet sâhiblerinin alâmetidir. Böyle olanların îmâna ve tevhîde kavuşmaları, sonlarının felâh olması umulur, buyurdu). Tefsîr kitâbının bu yazısı, yukarıdaki sözümüzün senedlerinden biridir.

Şimdi, İslâm dînini tenkîd edenlere, onda kusûr arayanlara gelince, bu gibilerin en çok üzerinde durduğu husûslar şunlardır:

1 — *(İslâm dîni bir erkeğin dört kadınla evlenmesini kabûl etmekdedir. Bu, zemânımızdaki âile mefhûmu, âile bağlılığı ve sosyal nizâm ile hiç bir zemân bağdaşamaz)* imiş.

Buna verilecek cevâb şudur: İslâm dîni bundan 14 asr evvel zuhûr etmişdir. Bu dînin doğduğu yer olan Arabistânda, o zemân kadınların hiç bir hakkı yokdu. Herkes istediği kadar kadın ile birlikde yaşar ve bunlara karşı hiç bir sorumluluk kabûl etmezdi. O zemânlarda kadının hiç bir kıymeti olmadığı şundan anlaşılır ki, pek çok âileler, doğan kız çocuklarını diri diri toprağa gömerlerdi. Böyle bir yerde doğan İslâm dîni, bir adamın birlikde yaşayacağı kadın mikdârını, o zemâna göre, son derece sınırlamış, kadınlara hak tanımış, bir erkekden ayrılan kadının sefîl olmaması için, dahâ evlenmeden evvel, ilerde bir ayrılık zuhûr ederse ona ödenecek olan parayı ya'nî **(Mehr)** mikdârını tesbît etmişdir. Tenkîdcilerin iddi'â etdiği gibi, (Kadınları hor görmemiş), bil'aks onların haklarını korumuş ve mevkı'lerini yükseltmişdir. Bu bildirdiklerimiz, Harputlu İshak efendinin[1], protestan misyonerlerinin İslâm dînine karşı yaydıkları yalan ve iftirâlara karşı yazmış olduğu türkçe (**Diyâ-ül-kulûb)** kitâbında, üçyüzyirmidördüncü sahîfeden başlıyarak uzun bildirilmekdedir. Bu kitâb, **(Cevâb Veremedi)** ismi verilerek, Hakîkat Kitâbevi tarafından ayrıca basdırılmışdır.

Bugünkü hâle gelince, şunu iyi bilmelidir ki, İslâm dîni bir er-

---

[1] İshak efendi, 1309 [m. 1891] de vefât etdi.

keğin muhakkak dört kadınla evlenmesini emr etmemiş, buna ancak izn vermişdir. Ya'nî, birden fazla kadınla evlenmek, farz değildir, sünnet de değil ancak mubâhdır. Mehmed Zihni efendi "rahime-hullahü teâlâ" **(Ni'met-i İslâm)** kitâbında, Münâkehât kısmına başlarken diyor ki, (Kadını boşamak ve dörde kadar evlenmek, islâm dîninde vâcib değildir. Mendub da değildir. İhtiyâc olduğu zemân izn verilmişdir. Erkekler, birden fazla kadın almağa emr olunmadıkları gibi, kadınlar da bunu kabûl etmeğe mecbûr değildirler). Hükûmet mubâh olan birşeyi yasak ederse, bu şeyi yapmak mubâh olmakdan çıkar, harâm olur. Çünki müslimân, kanûna karşı gelmez, suç işlemez. Müslimân, kendine ve başkalarına zararı dokunmıyan insan demekdir. Ayrıca, bir erkeğin ikinci bir kadın alabilmesi için, bu husûsda birinci karısının hak ve hürriyyetini koruyan ekonomik ve sosyal şartlar vardır. Sonradan alacağı kadınların da, ayrıca hakları vardır. Bu şartları hâiz olmıyan ve kadınların haklarını yapamıyacak olanın birden fazla evlenmesini islâmiyyet yasak etmekdedir. Ayrıca, birinci kadının gönlünü hoş etmesi için ikinci kadınla evlenmekden vazgeçmesi de sevâbdır. Bundan başka, bir müslimânı, ya'nî birinci kadını incitmek harâmdır. Yirminci asrda milletleri saran geçim sıkıntısı içinde, çok erkek bu şartları hâiz değildir. Bunun için, şimdi böyle erkeklerin ikinci bir kadınla evlenmesinin câiz olmıyacağı âşikârdır. Örf ve âdete tâbi' olan ahkâmın, zemâna göre değişebileceğini İslâm dîni kabûl eder ve bugün müslimânların tek zevcesi vardır.

Bu husûsda biraz da diğer memleketleri ve dinleri inceliyelim: Hıristiyanların ve yehûdîlerin kabûl etdikleri Tevrât ya'nî (Ahd-i atîk)de, Tekvînin otuz, Tesniyenin yirmibir ve İkinci Samuelin ikinci bâblarında birkaç kadınla evliliğe izn verilir. Dâvüd ve Süleymân Peygamberlerin "aleyhimesselâm" birçok zevcesi ve câriyeleri vardı. Doğu Roma İmperatörlerinin dâimâ birkaç karısı olduğu gibi, eski Alman imperatörlerinin, meselâ Friedrich Barbarossanın (1152-1190) üç, dört karısı vardı. Eskimolarda erkek, karısının iznini almak şartıyla ikinci bir eş alabilir. Amerikada 1830 yılında kurulan Mormon hıristiyan mezhebi, bir erkeğin birden fazla kadınla evlenmesine izn vermekdedir. (Ancak şimdiki Amerikan kanûnları bunu yasaklamışdır.) Japonyada, bugün dahî bir erkek birkaç kadınla evlenebilir.

Demek oluyor ki, İslâm dînini, *(Birkaç kadınla evlenmeğe müsâ'ade ediyor)* diye ayblamak çok büyük haksızlıkdır. Çünki birçok memleketler ve dinler, birkaç kadınla evlenmeği kabûl et-

mişdir. Tanınmış yazar John Milton (1608-1674), (Gerek Ahd-i atîkde, gerek İncîllerde yasaklanmıyan bir şey neden utanılacak bir şey olsun veyâ nâmûsa aykırı sayılsın? Geçmiş Peygamberlerin "aleyhimüsselâm" dâimâ birkaç hanımı vardı. O hâlde birkaç kadınla evlilik, zinâ değildir, kanûna ve kamu vicdânına uygundur) demekdedir.

Meşhûr yazar Montesqieu (1689-1735), (Sıcak memleketlerde kadınların çabuk gelişdiğini, fekat çabuk ihtiyârladığını göz önünde tutarsak, bu gibi memleketlerde yaşıyanların birkaç kadınla evlenmesi gâyet tabî'îdir) demekdedir. Şimdi, geçim şartları güçleşdiği için, müslimân memleketlerinde yukarıda bahs olunduğu gibi, birkaç kadınla evlenmek kalmamış gibidir.

2 — *(İslâm dîni, din uğruna öldürmeği, yakıp yıkmağı, memleketleri istîlâ etmeği ve ehâlîyi kılıçdan geçirmeği emr etmekde ve buna "Cihâd" adını vermekde)* imiş.

Bu iddi'â da temâmiyle yanlışdır. İslâm dîninde mevcûd olan cihâdda esâs, memleketleri yıkmak, insan öldürmek değil, dîni yaymak ve aynı zemânda dîni korumakdır. Bu da, hiç bir zemân yakıp yıkma ile, zulm ile yapılmaz. İslâm dîni, kendisine tecâvüz, hücûm edenlere karşı korunmağı ve mücâdele etmeği emr etmekdedir. Hâlbuki hıristiyanlar, yukarıda uzun uzadıya anlatdığımız gibi, din uğruna en korkunç cinâyetleri yapmakdan çekinmemişler, kendilerine insâf ve merhamet telkîn eden Îsâ aleyhisselâmın sözleri ve nasîhatları hilâfına, her dürlü fenâlıkları ve vahşetleri yapmışlardır. Târîh, onların yapdıkları vahşetler ile doludur. Allahü teâlâ, Enfâl sûresinde, islâm devletinin, kâfir memleketlerinde yapılan harb silâhlarını araşdırıp, öğrenip, bunların hepsini, sulh zemânında yapmalarını emr ediyor. [Bunları yapmıyan bir hükûmet, islâmiyyete uymamış olur. Düşmanların hücûmlarına cevâb veremeyip, milyonlarca müslimânın şehîd olmasına ve islâmiyyetin za'îflemesine sebeb olur.] Bir müslimân, hiç kimseye karşı hiçbir tecâvüzde bulunmaz. Kendisine veyâ dînine karşı bir saldırı olursa, ona tatlı dil ile nasîhat verir. Kabûl etmezse, mahkemeye haber verir. Mahkeme, adâlet ile cezâ verir. Mahkeme vâsıtası ile hakkına kavuşamazsa, evine, iş yerine çekilir. Tecâvüz edenler arasına karışmaz. Evine, iş yerine saldırılırsa, hicret eder. Ya'nî o şehri terkeder. Gidecek şehr bulamazsa, o memleketi terkeder. Gidecek islâm memleketi bulamazsa, insan haklarına riâyet eden bir kâfir memleketine hicret eder. Bir müslimân dili ile, eli ile kimseyi incitmez. Kimsenin malına, mülküne, ırzına ve nâmûsuna dokunmaz. Cihâd, Allahü teâlânın kullarına, Allahü teâlânın hak

olan dînini bildirmek demekdir. Bu da, Allahü teâlânın dîninin, Allahü teâlânın kullarına ulaşmasına mâni' olan zâlim, sömürücü diktatörleri, kılınç kuvveti ile, zor kullanarak ortadan kaldırmakla yapılır. Önce nasîhat edilir. İslâmiyyeti kabûl etmeleri teklîf olunur. Kabûl etmezler ise; islâm hâkimiyyeti, ya'nî harac ve cizye vermeleri teklîf olunur. Bunu da kabûl etmezler ve karşı koyarlarsa, bu engeller ortadan kaldırılır. Zor ile, kuvvet ile olan cihâdı şahslar değil, İslâm devleti yapar. Kur'ân-ı kerîmde Bekara sûresinin ikiyüz elli altıncı âyetinde meâlen, **(Dinde zorlama yokdur)** buyurulmuşdur. Bir gayr-i müslim, zorla müslimân yapılmaz. Müslimânlar hiç bir zemân, hıristiyanların dâimâ yapdıkları gibi, zorla veyâ maddî kazançlar vâ'd ederek bir insanı müslimân yapmağa teşebbüs etmezler. Kim isterse, seve seve müslimân olur. Tatlı, yumuşak, mantıkî, akla uygun sözleri ile ve güzel ahlâk ve iyi hareketleri ile, onların seve seve müslimân olmalarına sebeb olurlar. Müslimân olmıyanlar, İslâm devletinin himâyesi altında, zimmî olarak yaşarlar. Müslimânların bütün hak ve hürriyyetlerine mâlik olarak, kendi dinlerinin îcâblarını serbestçe yaparlar. Bunlar **(Diyâ-ül-kulûb)** kitâbının ikiyüzdoksanüçüncü sahîfesinden başlıyarak anlatılmakdadır.

(Menâkıb-i cihâr yâr-ı güzîn) kitâbında, yetmişinci menkîbede diyor ki, (Bir ticâret kervanı gelip, gece Medînenin dışına kondu. Yorgunlukdan hemen uyudular. Halîfe Ömer "radıyallahü teâlâ anh", şehri dolaşırken bunları gördü. Abdürrahmân bin Avfın "radıyallahü teâlâ anh" evine gelip, (Bu gece bir kervan gelmiş. Hepsi kâfirdir. Fekat, bize sığınmışlar. Eşyâları çokdur ve kıymetlidir. Yabancıların, yolcuların bunları soymasından korkuyorum. Gel, bunları koruyalım) dedi. Sabâha kadar bekleyip, sabâh nemâzında mescide gitdiler. İçlerinden bir genç uyumamışdı. Arkalarından gitdi. Soruşdurup, kendilerine bekçilik eden şahsın halîfe Ömer "radıyallahü anh" olduğunu öğrendi. Gelip, arkadaşlarına anlatdı. Roma ve Îran ordularını perişân eden, adâleti ile meşhûr, yüce halîfenin, bu merhamet ve şefkatini görerek, İslâmiyyetin hak din olduğunu anladılar ve seve seve müslimân oldular.)

Yine **(Menâkıb)** kitâbında diyor ki, (Ömer "radıyallahü teâlâ anh" halîfe iken, şark cebhesi kumandanı olan Sa'd bin ebî Vakkâs "radıyallahü teâlâ anh" Kûfe şehrinde bir köşk yapdırmak istedi. Arsaya bitişik bir mecûsînin evini satın almak îcâb etdi. Mecûsî satmak istemedi. Evine gidip hanımına danışdı. Bu da, onların Medînede bir Emîr-ül-mü'minînleri var. Ona gidip şikâyet et dedi. Medîneye gelip halîfenin serâyını aradı. Onun serâyı, köşkü

yok dediler. Kendisi şehr dışına çıkdı, dediler. Gidip aradı. Askerleri, muhâfızları göremedi. Toprak üstünde uyumuş birini gördü. Halîfe Ömeri gördün mü dedi. Hâlbuki bu zât, Ömer "radıyallahü teâlâ anh" idi. Onu niçin arıyorsun dedi. Onun kumandanı, benim evimi zor ile satın almak istiyor. Onu kendisine şikâyet etmeğe geldim dedi. Ömer "radıyallahü anh", mecûsî ile evine geldi. Kâğıd istedi. Evde kâğıd bulamadı. Bir kürek kemiği gördü. Bunu istedi. Kemik üzerine, (Bismillâhirrahmânirrahîm. Ey Sa'd, bu mecûsînin kalbini kırma! Yoksa, hemen yanıma gel!) yazdı. Mecûsî, kemiği alıp evine geldi. Boşuna yoruldum. Bu kemik parçasını kumandana verirsem, alay ediliyor sanıp, çok kızar dedi. Kadının isrâr etmesi üzerine Sa'da gitdi. Sa'd, askerleri arasında oturmuş, neş'e ile konuşuyordu. Sa'dın gözü, uzakda duran mecûsînin elindeki kemikdeki yazıya ilişdi. Emîrül-mü'minîn Ömerin "radıyallahü anh" yazısını tanıyıp ansızın rengi soldu. Bu ânî değişikliğe herkes şaşırdı. Sa'd, mecûsînin yanına gelip, her ne istersen yapayım. Aman beni Ömerin karşısına çıkarma! Zîrâ Onun cezâsına tâkat getiremem dedi. Mecûsî, kumandanın bu yalvarmasını görünce, hayretden aklı gitdi. Aklı başına gelince, hemen müslimân oldu. Seve seve nasıl müslimân oldun diyenlere, (Bunların Emîrlerini gördüm. Yamalı hırkasını örtünmüş, toprak üstünde uyuyordu. Büyük kumandanların bundan titrediklerini de gördüm. Bunların hak dinde olduklarını anladım. Benim gibi, ateşe tapan bir kimseye böyle adâlet yapılması, ancak hak olan dîne inananlarda olur dedi.))

Hindistânın **(Nedvet-ül-ulemâ)** meclisinin reîsi, meşhûr **(el-İntikad)** kitâbının yazarı, târîh profesörü Şiblî Nu'mânî 1332 [m. 1914] de ölmüşdür. Bunun urdu dilindeki **(El-Fârûk)** kitâbını serdâr Esedullah hânın annesi ve Afganistân pâdişâhı Nâdir şâhın kızkardeşi fârisîye terceme etmiş, Nâdir şâhın emri ile 1352 [m. 1933]de Lahor şehrinde basdırılmışdır. Yüzsekseninci sahîfesinde diyor ki, (Rum Kayseri Herakliyüsün büyük ordularını perîşan eden İslâm askerlerinin başkumandanı Ebû Ubeyde bin Cerrâh zafer kazandığı her şehrde adamlarını bağırtarak, rumlara halîfe Ömerin "radıyallahü anhümâ" emrlerini bildirirdi. Humus şehrini alınca da, (Ey rumlar! Allahü teâlânın yardımı ile ve halîfemiz Ömerin emrine uyarak, bu şehri de aldık. Hepiniz ticâretinizde, işinizde, ibâdetlerinizde serbestsiniz. Malınıza, canınıza, ırzınıza, kimse dokunmıyacakdır. İslâmiyyetin adâleti aynen size de tatbîk edilecek, her hakkınız gözetilecekdir. Dışardan gelen düşmana karşı, müslimânları koruduğumuz gibi, sizi de koruyacağız. Bu hizmetimize karşılık olmak üzere, müslimânlardan hayvan zekâtı

ve uşr aldığımız gibi, sizden de, senede bir kerre cizye vermenizi istiyoruz. Size hizmet etmemizi ve sizden cizye almamızı Allahü teâlâ emretmekdedir.) dedi. [Cizye mikdârı, fakîrlerden kırk, orta hallilerden seksen, zenginlerden yüzaltmış gram gümüş veyâ bu değerde mal yâhud tahıldır. Kadınlardan, çocuklardan, hastalardan, yoksullardan, ihtiyârlardan ve din adamlarından cizye alınmaz.] Humus rumları, cizyelerini seve seve getirip, Beyt-ül-mâl emîni Habib bin Müslime teslîm etdiler. Herakliyüsün, bütün memleketinden asker toplıyarak Antakyaya hücûma hâzırlandığı haber alınınca, Humus şehrindeki askerlerin de, Yermükdeki kuvvetlere katılmasına karar verildi. Ebû Ubeyde, şehrde me'murlar bağırtıp, (Ey Hıristiyanlar! Size hizmet etmeğe, sizi korumağa, söz vermişdim. Buna karşılık, sizden cizye almışdım. Şimdi ise, halîfeden aldığım emr üzerine, Herakliyüs ile gazâ edecek olan kardeşlerime yardıma gidiyorum. Size verdiğim sözde duramıyacağım. Bunun için hepiniz Beyt-ül-mâla gelip, cizyelerinizi geri alınız! İsmleriniz ve verdikleriniz defterimizde yazılıdır) dedi. Suriye şehrlerinin çoğunda da böyle oldu. Hıristiyanlar, müslimânların bu adâletini, bu şefkatini görünce, senelerden beri Rum imperatorlarından çekdikleri zulmlerden ve işkencelerden kurtuldukları için bayram yapdılar. Sevinçlerinden ağladılar. Çoğu seve seve müslimân oldu. Kendi arzûları ile, rum ordularına karşı İslâm askerine câsûsluk yapdılar. Ebû Ubeyde böylece, Herakliyüs ordularının her hareketini günü gününe haber alırdı. Büyük Yermük zaferinde bu rum câsûslarının büyük yardımı oldu. İslâm devletlerinin meydâna gelmesi, yayılması, aslâ, saldırmakla, öldürmekle olmadı. Bu devletleri ayakda tutan, yaşatan, büyük ve başlıca kuvvet, îmân kuvveti idi ve İslâm dîninde, çok kuvvetli bulunan adâlet, iyilik, doğruluk ve fedâkârlık kudreti idi.)

Batının bâtıl i'tikâdlarını, moda ve ahlâksızlıklarını taklîd etmek medeniyyet değildir. Müslimân milletinin bünyesinde tahrîbât yapmakdır. Bu tahrîbâtı da, ancak İslâma düşman olanlar yapar. İslâm dîni, müslimânların tenbel, miskin oturmalarına aslâ izn vermez. Müslimânların her dürlü fen kollarında çalışarak ilerlemelerini, başka dinden olanların fende buldukları yenilikleri, onlardan öğrenmelerini, bunları kendilerinin de yapmalarını emr eder. Zirâat, ticâret, doktorluk, kimyâ ve harb sanâyiinde başkalarından ileride olmalarını emr eder. Müslimânlar, başka milletlerdeki fen vâsıtalarını araşdırır, öğrenir ve yapar. Fekat, onların bozuk dinlerini, kötü, çirkin huylarını, âdetlerini almaz, taklîd etmez.

Osmânlı Devletinde rus sefîri olarak uzun seneler çalışan İgnatiyef, hâtıralarında, sultân ikinci Mahmûd "rahime-hullahü teâlâ" zemânında, 1237 [m. 1821] de rum isyânının baş plânlayıcısı, Patrik Gregoryus'un rus çarı Aleksandra yazdığı mektûbu açıklamakdadır. Mektûb ibret vericidir:

(Türkleri maddeten ezmek ve yıkmak imkânsızdır. Çünki Türkler, müslimân oldukları için çok sabrlı ve mukâvemetli insanlardır. Gayet mağrûrdurlar ve izzet-i îmân sâhibidirler. Bu hasletleri, dinlerine bağlılıklarından, kadere rızâ göstermelerinden, an'anelerinin kuvvetinden, pâdişâhlarına [devlet adamlarına, kumandanlarına, büyüklerine] olan itâ'at duygularından gelmekdedir.

Türkler zekîdirler ve kendilerini müsbet yolda yönetecek reîslere sâhib oldukları müddetçe de çalışkandırlar. Gâyet kanâ'atkârdırlar. Onların bütün meziyyetleri, hattâ kahramanlık ve şecâ'at duyguları da geleneklerine olan bağlılıklarından, ahlâklarının güzelliğinden ileri gelmekdedir.

Türklerde evvelâ itâ'at duygusunu kırmak ve ma'nevî râbıtalarını [bağlarını] kesretmek [parçalamak], dînî metanetlerini [sağlamlığını] za'fa uğratmak [zayıflatmak] îcâb eder. Bunun da en kısa yolu, an'anât-i milliyye [millî geleneklerine] ve müslimânlığa uymıyan hâricî fikrler ve hareketlere alışdırmakdır.

Müslimânlıkları sarsıldığı gün, Türklerin kendilerinden şeklen çok kudretli, kalabalık ve zâhiren hâkim kuvvetler önünde zafere götüren asl kudretleri sarsılacak ve maddî vâsıtaların üstünlüğü ile yıkmak mümkin olabilecekdir. Bu sebeble, Osmânlı Devletini tasfiye için, mücerret olarak harb meydânındaki zaferler kâfî değildir. Hattâ, sâdece bu yolda yürümek, Türklerin haysiyyet ve vakârını tahrik edeceğinden, kendilerini anlamalarına sebeb olabilir.

Yapılacak olan, Türklere birşey hissetdirmeden, bünyelerindeki dînî tahrîbi temâmlamakdır.)

Bu mektûb ders kitâblarında ezberletilecek kadar mühimdir. Mektûbda ibret alınacak çok şey varsa da, en önemlisi, Türkleri yabancı fikr ve âdetlere alışdırmakdır. Bu hedefe batının inanç, moda ve ahlâksızlıklarını taklîde alışdırmakla ulaşılır. Bunun için, Mustafâ Reşîd pâşa, mason olunca, Londradaki müstemlekeler nezâretinden aldığı emre uyarak, ba'zı vilâyetlerimizde, fransızca ve ingilizce kolejler açdı. Buralara mason öğretmenler getirdi. İslâmın büyük düşmanı olan nefs-i emmârenin istediği şeylere ilericilik denildi. İslâmiyyetin yasak etdiği bu kötü şeyler hüner sayıl-

dı. Bu kolejlerde yetişen ilericiler, yüksek makâmlara getirildi. İkinci Abdülhamîd hân, masonların bu hâin siyâsetlerini anlıyarak, bunları iş başından ve basından uzaklaşdırdı ise de, müstemlekeler nezâretinin yetişdirip, gönderdiği binlerce câsûsun, bol para ve yalanlarla aldatdıkları ilericilerden meydâna gelen dâhilî düşmanların gazete ve radyolarla yapdıkları hücûmlar ve ingiliz ordusunun modern silâhlarla yapdıkları hücûmlar karşısında âciz kaldı. *(Allahü teâlâ, rahmet ve magfiret eylesin! Âmîn.)*

Batının ilm, fen, teknik ve her sâhadaki fennî gelişmelerini almak elbette lâzımdır. Zâten İslâmiyyet bunu emr eder.

Bütün dinleri iyi incelemiş olan, İngiliz ilm adamlarından Lord Davenport, yirminci asr başlarında Londrada basdırdığı **(Hazret-i Muhammed ve Kur'ân-ı kerîm)** adındaki İngilizce kitâbında diyor ki:

(Ahlâk üzerinde son derece titizliğidir ki, müslimânlığın az zemânda sür'atle yayılmasına sebeb olmuşdur. Müslimânlar, muhârebede kılınca boyun eğmiş olan başka din adamlarını, dâimâ afv ile karşılamışlardır. Juryo diyor ki, müslimânların hıristiyanlara karşı davranışı ile, papalığın ve kralların mü'minlere revâ gördüğü muâmele, aslâ birbirlerine benzetilemez. Meselâ 980 [m. 1572] senesi Ağustosun yirmidördüncü günü, ya'nî Saint Bartelemi yortu günü, dokuzuncu Şarl ve Kraliçe Katerinanın emri ile Pâris ve civârında altmışbin protestan öldürüldü. [Sent Bartelemi, oniki havârîden biri olup, mîlâdî (71) senesi, Ağustos ayında hıristiyanlığı neşr ederken, Erzurumda öldürülmüşdür.] Böyle nice işkencelerde dökülen hıristiyan kanları, müslimânların harb meydânlarında dökdükleri hıristiyan kanlarından kat kat fazladır. Bunun içindir ki, birçok aldanmış insanı, islâmiyyetin zâlim bir din olduğu zannından kurtarmak lâzımdır. Böyle yanlış sözlerin, hiç bir vesîkası yokdur. Papalığın vahşet ve yamyamlık derecesine varan işkenceleri yanında, müslimânların gayr-i müslimlere karşı davranışları, ağzı süt kokan bir sabîninki kadar yumuşak olmuşdur.

Chatfeld diyor ki: (Arablar, Türkler ve başka müslimânlar, hıristiyanlara karşı batılı milletlerin, ya'nî hıristiyanların müslimânlara karşı uyguladıkları fenâ mu'amele ve gaddarlığın aynını yapmış olsalardı, bugün doğuda tek hıristiyan kalmazdı).

İslâmiyyet, başka dinlerin hurâfe ve şübheler bataklığı ortasında, çiçek temizliği ile yükselmiş, aklî ve fikrî asâletin sembolü olmuş bir dindir.

Milton der ki, (Kostantin kiliseyi zenginleşdirince, papazlar

makam ve servet hırslarını artırdılar. Bunun cezâsını, parça parça olan hıristiyanlık çekdi).

İslâmiyyet, ilahlara insan kanı dökmek fâci'a ve felâketinden beşeriyyeti kurtardı. Bunun yerine, ibâdeti ve sadakayı getirmekle, insanlara iyiliği emr etdi. Sosyal adâletin temelini kurdu. Böylece, kanlı silâhlara hâcet bırakmadan dünyâya kolayca yayıldı. [İslâm cihâdı da bu demekdir.]

İlm dâvâsına müslimânlar kadar bağlı ve saygılı hiç bir millet gelmemişdir denilebilir. Muhammed aleyhissalâtü vesselâmın pek çok hadîsleri, samîmî bir ilm teşvîkçisidir ve ilme saygı ile doludur. İslâmiyyet, ilme maldan dahâ çok kıymet vermişdir. Muhammed aleyhissalâtü vesselâm, dâimâ ilm öğrenmeği ve yaymağı emr etmiş, Eshâbı da, bu yolda çalışmışlardır.

Bugünkü fen ve medeniyyetin, eski ve yeni eserlerin ve edebiyyâtın koruyucuları, Emevîler, Abbasîler, Gaznelîler ve Osmânlılar zemânındaki müslimânlar olmuşdur). Davenportun yazısı temâm oldu.

Buraya kadar ba'zı parçalarını yazdığımız Davenportun İngilizce kitâbı, misyonerler tarafından piyasadan toplanarak, yok edilmek istenmişdir. Hindli Rahmetullah efendinin "rahime-hullahü teâlâ"[1] **(İzhâr-ülhak)** kitâbının ikinci cildinde, (İslâmda cihâd)ın ne olduğu uzun yazılıdır.

3 — *(İslâm dîninde Kur'ân-ı kerîm, aynı zemânda kanûn hüviyyetindedir. Kur'ân-ı kerîmde, hırsızlık yapanların elinin kesilmesi gibi çok şiddetli, bugün için zâlimâne olarak kabûl edilecek ba'zı hükmler var)* imiş.

Bu iddi'â da yanlışdır. Kur'ân-ı kerîmde hırsızlık yapanların elinin kesilmesi emri vardır. Fekat burada hırsızdan maksad, büyük bir vahşet ile evlere saldıran ve mal yağma eden kimselerdir. Bunlar yakalandıkları zemân ellerinin kesilmesini, Kur'ân-ı kerîm emr etmişdir. Fekat, bu cezâyı tatbîk edebilmek için çeşidli şartlar vardır. Bu şartlar bulunmıyan hırsızın eli kesilmez. Halîfe Alî "radıyallahü anh", kıtlık zemânında yiyecek çalan kimselerin elinin kesilmemesini emr etmişdi. Bugün bu cezâ İslâm devleti ismini taşıyan ba'zı memleketlerde yanlış tatbîk olunuyorsa, burada kusûr islâm dîninde değil, bunu yanlış tatbîk edenlerdedir. İslâm dîninin esâslarını doğru tatbîk eden hakîkî müslimân devletlerde tatbîk edilmemişdir. Çünki, islâm devletlerinde bu cezâyı tatbîk edecek vak'a zuhûr etmemişdir. Bunun da sebebi, Kur'ân-ı

---

[1] Rahmetullah efendi, 1306 [m. 1889] da Mekkede vefât etdi.

kerîmde, bu suçları işleyenler için bildirilmiş olan, ağır cezâlardır. İslâm devletlerinde had cezâlarını hâkimler dahî afv edemez. Had cezâsını îcâb eden suç işleyenlere, cezâları herkesin gözü önünde tatbîk edilir. Bu ağır cezâlara çarpdırılmak korkusundan, kimse bu suçları işlemez, işleyemez.

Şimdi birâz da hıristiyanların ellerindeki **(Kitâb-ı mukaddes)**i karışdıralım:

Matta İncîlinin 18. bâbının sekizinci âyetinde şöyle yazılıdır: (Îsâ dedi ki, Elin ve ayağın seni sürçtürürse, onu kes, kendinden at. Sana, topal veyâ çolak olarak hayâta girmek, iki el ve ayağın olarak ebedî ateşe atılmakdan dahâ iyidir.)

Tevrâtın **(Hurûc)** kitâbının 31. ci bâbının ondördüncü âyetinde, (rabbe mukaddes olan Cumartesi günü her kim iş işlerse, katl olunacakdır) denilmekdedir.

Demek oluyor ki, büyük günâh işleyenlerin elinin ve ayağının kesilmesinin uygun olduğu, Tevrât ve İncîlde yazılıdır.

Doktorun verdiği ilâc hastaya acı gelebilir. Onu fâidesiz, hattâ zararlı zannedebilir. Fekat, tabîbin ilmine güvenip de, ilâcı kullanınca, şifâ bulur. Kalb, rûh ve beden hastalıklarının mutlak tabîbi olan Allahü teâlâ da, hırsızlık hastalığına en te'sîrli ilâç olarak, hırsızın elinin kesilmesini emr eyledi. Her müslimân bu emri bilince ve birkaç hırsızın elinin kesildiği işitilince, korkudan kimsede hırsızlık huyu kalmaz. Hırsızlık hastalığı yok olur. İnsanlar malının çalınması üzüntüsünden ve çeşidli zararlardan kurtulur.

Kimsenin eli de kesilmez olur.

4 — (*İslâm dîni, insandan irâde kuvvetini almakda, her şeyi (Kader)e, (Kısmet)e bağlıyarak, insanları hiç bir şey yapmaz, tenbel ve âtıl bırakmakda)* imiş.

Bu da, temâmiyle yanlış bir iddi'âdır. İslâm dîni insanlara dâimâ, çalışmak, aklını doğru kullanmak, her dürlü yeniliği öğrenmek, muvaffak olmak için her dürlü meşrû çâreye başvurmak ve hiç bir zemân yorulmamak ve usanmamak husûslarını emr etmekdedir. Allahü teâlâ, kullarından kendi işlerine, kâbiliyyetlerine göre karâr vermelerini ve bu işleri ona göre yapmalarını emr etmekdedir.

Kısmet kelimesinin ma'nâsı büsbütün başkadır. Bir müslimân ancak her hangi bir işde aklını kullandığı, her çâreye başvurduğu ve son derecede çalışdığı hâlde, bir başarıya ulaşamazsa, me'yûs olmamalı ve bu sonucun, Allahü teâlânın kendisi için münâsib gördüğü bir husûs olduğunu kabûl ederek, kısmetine râzı olmalı-

dır. Yoksa hiç bir şey yapmadan, çalışmadan, öğrenmeden ve bilmeden yan gelip ve ağzını havaya açarak kısmetini beklemek, islâmiyyetde yokdur. Böyle yapmak büyük günâhdır. Allahü teâlâ Necm sûresinin otuzdokuzuncu âyetinde meâlen, **(İnsana** [âhiretde] **ancak dünyâda çalışarak** [ihlâs ile] **yapdığı işler fâide verir)** buyurmuşdur. Aşağıda, islâm dîninde ilm ve fenden bahs ederken müslimânların öğrenmeğe ve çalışmağa ne kadar ehemmiyyet verdiklerini göreceğiz.

İnsanlar, ba'zan her şeye başvurdukları ve çok çalışdıkları hâlde, istediklerine nâil olamazlar. İşte o zemân, bu işde kendi ellerinde olmıyan bir kudret bulunduğunu ve bu kudretin insanların yaşamaları ve muvaffakiyetleri üzerinde müessir olduğunu ve onlara yön verdiğini kabûl ederler. İşte kısmet budur. Kısmet aynı zemânda büyük bir tesellî kaynağıdır. (Ben vazîfemi yapdım, fekat ne yapayım ki kısmetim bu imiş) diyen bir müslimân, bir işde başarısız olsa bile, ümmîdsizliğe kapılmaz ve büyük bir iç huzûru ile çalışmağa devâm eder. İnşirâh sûresinin beşinci âyeti ve devâmında meâlen, **(Güçlükle berâber şübhesiz bir kolaylık vardır. Evet muhakkak güçlükle berâber bir kolaylık vardır. Öyleyse, bir işi bitirince diğerine giriş ve hâcetini yalnız Rabbinden iste)** buyurulmuşdur. Bunun ma'nâsı muvaffakıyyetsizlikden ümmîdsizliğe düşmeyip çalışmağa devâm etmenin lâzım olduğudur. Hâlbuki, yalnız maddî husûslara ehemmiyyet veren başka bir din sâliki veyâ hiç bir dîne inanmıyan kimse, böyle bir vaziyyet karşısında ümmîdini, cesâretini, çalışma azmini kaybeder ve bir dahâ çalışamaz hâle gelir. İkinci Cihân Harbinden sonra, bütün dünyâ **(Kısmet)**e inanmağa başlamışdır. Birçok Avrupa ve Amerika neşriyyatında, (Müslimânların kısmet dedikleri şey, meğerse ne kadar doğru imiş. Ne kadar uğraşırsak uğraşalım, hâdiseleri değişdirmek imkânı yokdur) denilmekdedir. Bir felâket karşısında kalan, sevdiklerini, malını, mülkünü kaybeden bir kimse, ancak kadere, kısmete inanarak ve Allahü teâlâya **(Tevekkül)** ederek tesellî bulabilir ve yeniden hayâta döner. Tevekkül, en büyük tesellî kaynağıdır. Ama yine tekrâr edelim ki, tevekkül etmeden evvel islâmiyyetin emrlerine uymak, aklını tam kullanmak, bütün çârelere başvurarak her derdin devâsını aramak şartdır.

5 — *(İslâm dîni, fâizi men' etmekde ve böylece dünyâda bugün kurulmuş olan ekonomik sistemin aleyhinde bulunmakda)* imiş.

Bu da, temâmen yanlış bir iddi'âdır. İslâm dîni, kazancı değil, ödünç vermeği değil, tefeciliği, ödünç verilenleri sömürmeği men'

eder. Yoksa sırf ticârî maksadlarla ve dürüst yoldan elde edilen bir kazanç, İslâm dîninin men' etdiği değil, bil'aks takdîr ve teşvîk etdiği bir kazançdır. Peygamberimiz "sallallahü aleyhi ve sellem", **(Allahü teâlâ tüccârı sever, tüccâr Onun sevgilisidir)** buyurmuşdur ve kendisi de ticâret yapmışdır. Kendi başına iş yapamıyan bir kimsenin parasını bir arkadaşına veyâ bir şirkete emânet ederek, elde etdiği kazanca ortak olması, İslâm ticâret ahkâmında önemli yer almakdadır. Bir kimsenin fâizsiz ticârî işler yaparak para kazanan bir bankanın kazancından aldığı hisse, temâmiyle halâldir. Fâizsiz çalışan bankalar ve bunların fâideleri, **(Se'âdet-i ebediyye)** kitâbımızda uzun yazılıdır. İslâmın men' etdiği fâizin, Tevrâtda da harâm edilmiş olduğu, Mâide sûresinde bildirilmekdedir. Nitekim, Tevrâtın Tesniye kısmının yirmiüçüncü bâbı, ondokuzuncu ve yirminci âyetlerinde, (Din kardeşine hiçbirşeyi fâiz ile verme! Ecnebîye fâiz ile verebilirsin) yazılıdır.

6 — *(İslâm dîni ilme ve fenne düşman)* imiş.

İslâmiyyete ilm ile nasıl karşı durulabilir? İslâmiyyet, ilmin tâ kendisidir. Kur'ân-ı kerîmin birçok yeri, ilmi emr etmekde, ilm adamlarını övmekdedir. Meselâ Zümer sûresinin dokuzuncu âyetinde, Allahü teâlâ meâlen (**Bilen ile bilmeyen hiç bir olur mu? Bilen elbette kıymetlidir)** buyurmakdadır.

Peygamberimizin "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" ilmi öven ve teşvîk buyuran sözleri o kadar çokdur ve meşhûrdur ki, gayr-i müslimler dahî bunları bilmekdedir. Meselâ, **(İhyâ-ül-ulûm)** ve **(Mevdû'ât-ül-ulûm)** kitâblarında, ilmin fazîleti anlatılırken, **(İlm, Çinde de olsa alınız)** hadîs-i şerîfi yazılıdır. Bu dünyânın en uzak yerinde ve kâfirlerde de olsa, gidip ilm öğreniniz, demekdir. Bir hadîs-i şerîfde de, **(Beşikden mezâra kadar ilm öğreniniz, çalışınız)** buyuruldu. Bu emre göre, bir ayağı mezârda olan seksenlik ihtiyârın da çalışması lâzımdır. Öğrenmesi ibâdetdir. Bir def'a da, Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem", **(Yarın ölecekmiş gibi âhirete ve hiç ölmiyecekmiş gibi dünyâ işlerine çalışınız)** buyurdu. Bir def'a da, **(Bilerek yapılan az bir ibâdet, bilmiyerek yapılan çok ibâdetden dahâ iyidir)** buyurdu. Bir kerre de, (**Şeytânın bir âlimden korkması, câhil olan bin âbidden korkmasından dahâ çokdur)** buyurdu. İslâm dîninde kadın kocasının izni olmadan nâfile hacca gidemez. Sefere, müsâfirliğe gidemez. Fekat kocası öğretmezse ve izn vermezse, ondan iznsiz, ilm öğrenmeğe gidebilir. Görülüyor ki, Allahü teâlânın sevdiği, büyük ibâdet olan hacca iznsiz gitmesi günâh olduğu hâlde, ilm öğrenmeğe iznsiz gitmesi günâh olmuyor. Peygamberimiz "sallallahü teâlâ aleyhi ve

sellem” bize bildiriyor ve **(Nerede ilm varsa, orada müslimânlık vardır. Nerede ilm yoksa, orada kâfirlik vardır!)** buyuruyor. Burada da ilmi emr etmekdedir. Her müslimânın, önce din, sonra dünyâ bilgilerini öğrenmesi lâzımdır.

İslâmiyyetin fenne düşman olduğu da, iddi’â edilemez. Fen, (Mahlûkları, hâdiseleri görmek, inceleyip anlamak ve deneyip benzerini yapmak) demekdir ki, bu üçünü de, Kur’ân-ı kerîm emr etmekdedir. Fen bilgilerine, san’ata ve en modern harb silâhlarını yapmağa uğraşmak, farz-ı kifâyedir. Düşmanlardan dahâ çok çalışmamızı dînimiz emr etmekdedir. Peygamberimizin “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” fenni emr eden pek canlı sözlerinden birkaçı, **(Se’âdet-i ebediyye)** kitâbının birinci kısm, yirmidördüncü sahîfesinde yazılıdır. İslâmiyyet, fenni, tecribeyi, müsbet çalışmayı emr eden dinamik bir dindir.

Avrupalılar, fen bilgilerinin çoğunu ve hepsinin temelini İslâm kitâblarından aldılar. Avrupalılar, dünyâyı tepsi gibi düz, etrâfı dıvar çevrili zannederken, müslimânlar dünyânın yuvarlak olup, kendi etrâfında döndüğünü biliyorlardı. Hattâ Mûsul civârındaki Sincar sahrasında, meridyenin uzunluğunu ölçerek bugünkü gibi buldular. **(Şerh-i mevâkıf)** ve **(Ma’rifetnâme)** kitâbları, bunları uzun olarak yazmakdadır. 581 [m. 1185] yılında vefât eden Nûrüddîn Batrûcî, Endülüs İslâm Üniversitesinde astronomi profesörü idi. **(El-hayât)** kitâbında, bugünkü astronomiyi yazmakdadır. Galile, Kopernik, Newton, dünyânın döndüğünü müslimân kitâblarından öğrenip söyleyince, bu sözleri suç sayıldı. Galile yukarıda da bildirdiğimiz gibi, papazlar tarafından muhâkeme edilip, habsolundu. Eski islâm medreselerinde ayrıca fen dersleri vardı. Endülüs medreseleri bu husûsda bütün dünyâya rehber olmuşdu.

Hastalıkların mikroblardan geldiğini ilk bulan, İslâm medeniyyetinin yetişdirdiği İbni Sînâdır[1]. Bundan 900 sene evvel (Her hastalığı yapan bir kurtdur. Yazık ki bunları görecek bir âletimiz yokdur) demişdir.

Büyük islâm hekimlerinden Ebûbekr Râzî “rahime-hullahü teâlâ” (854-952), ilk def’a olarak o zemâna kadar aynı hastalık sanılan kızıl, kızamık ve çiçeğin ayrı ayrı hastalıklar olduğunu bulmuşdur. Bu islâm hekimlerinin eserleri ortaçağda ders kitâbı olarak bütün dünyâ üniversitelerinde okutulmakda idi. Batıda akl hastaları (şeytân tarafından tutulmuş kimseler) olarak canlı

[1] İbni Sînâ Hüseyn, 428 [m. 1037] de Hemedanda vefât etdi.

canlı yakılırken, doğuda müslimân memleketlerinde bunların tedâvîsi için özel hastahâneler kurulmuşdu.

Bugün, aklı başında olan herkes, maddî ilm ile fennin evvelâ müslimânlar tarafından kurulduğunu kabûl etmekdedir. Batılı ilm adamları da, bunu tasdîk etmekdedirler. İslâm ülkelerine sızarak ve müslimân görünerek, sözlerini dinletmek imkânını bulan ba'zı islâm düşmanları, fennin yeni buluş ve imkânlarını, yapdıkları yeni silâhları anlatıp (Bunlar gâvur îcâdıdır, bunları kullananlar kâfir olur) diyerek, câhilleri aldatdılar. Allahü teâlânın (her şeyi öğreniniz!) emrini unutdurdular. Bu hâl, müslimânların ilmde ve fende geri kalma sebeblerinden biri oldu. Batı, yeni âlet ve silâhlarla üstünlük kazandı. İslâm düşmanları, bir tarafdan müslimânları, böyle, aldatdılar. Diğer tarafdan da, müslimânlar fenni beğenmiyor, maddî ilmleri istemiyorlar, müslimânlık gericilikdir, yobazlıkdır diyerek, gençleri islâmiyyetden ayırmağa, islâmiyyeti içerden yıkmağa çalışdılar.

Matba'acılığın Osmânlı idâresi altında bulunan islâm memleketlerine Avrupadan ancak 200 sene sonra gelmesini, *(islâm dîni matba'a ile kitâb basmayı men' eder)* tarzında îzâh etmeye kalkanlar temâmiyle yanılmakdadırlar. Matba'acılığın Türkiyeye gelmesinin gecikmesine, kitâblar basılırsa işsiz kalacaklarından korkan kitâb müstensihleri, ya'nî para karşılığında kitâb yazanlar sebeb olmuşdur. Bunlar, matba'anın Türkiyeye gelmemesi için dürlü propagandalar yapmışlar, divitlerini bir tabuta koyarak, Bâb-ı Âliye kadar yürümüşlerdir. Hattâ -aşağıda kendilerinden bahs edeceğimiz- "yobazlardan" fâidelenerek bunların ötede beride (Matba'acılık islâmiyyete aykırıdır) tarzında konuşmalarını sağlamışlardır. Hâlbuki bu kimselerin islâmiyyeti şahsî menfe'atlerine âlet etmek istediklerini gören Osmânlı Pâdişâhı, sultân üçüncü Ahmed Hân[1], sadrazamı Dâmâd İbrâhîm Pâşanın da yardımı ile, bu işi kökünden halletmek için, islâm dîninin en büyük reîsi olan Şeyh-ül-islâmdan matba'acılık hakkında bir fetvâ taleb etmişdir. O zemânki Şeyh-ül-islâm Abdüllah Efendi tarafından verilen fetvâ, (**Behcet-ül-fetâvâ)** fetvâ kitâbının ikiyüzaltmışikinci sahîfesinde şöyle yazılıdır:

(İlm, fen ve ahlâk kitâblarını, matba'ada kalıba alarak, az zemânda ve kolaylıkla çok kitâb basmak, fâideli kitâbların ucuz elde edilmelerine ve her yere yayılmalarına sebeb olacağı için, matba'a yapılmasının câiz ve güzel olduğunu bildirir fetvâ verildi).

[1] Ahmed hân, 1149 [m. 1736] da vefât etdi.

Bu fetvâ, matba'acılık hakkında çıkarılan (islâmiyyete aykırıdır) iddi'âsının ne kadar yanlış olduğunu göstermeğe yeter. Yukarıda kullandığımız **(Yobaz)** kelimesi, kaba, câhil, bozuk ve sapık düşüncelerini ve siyâsî kanâ'atlarını din bilgisi olarak ileri süren kimse demekdir. Bozuk düşüncelerini, yanlış kanâ'atlarını kabûl etdirmek için, din bilgilerini yanlış söyler. Bunlardan ba'zıları, taşıdıkları etiketlerinden, sığındıkları kanûn maddelerinden, çoğu da müslimânların îmânlarını istismâr etmekden güç alırlar. Büyük halk topluluklarını arkalarına takarak ihtilâl çıkarmağa, bölücülüğe, kardeş kavgasına sebeb olurlar. Yobazların en zararlısı ve en tehlükelisi, mal, para, makâm elde etmek için yabancı ideolojilerin, dinde reformcuların ve mezhebsizlerin propagandalarını yaparak, milletin îmânını, ahlâkını bozan, satılmış, din ve fen ve siyâset yobazlarıdır. Yobazları üçe ayırabiliriz:

1 — Din ve dünyâ bilgilerinden mahrûm olan, fekat kendilerini ilm adamı, akllı sanan **(Câhil yobazlar)**dır. Bunlar, bölücülük yapdıkları gibi, din düşmanlarına çabuk aldanıp, zararlı yollara kolayca sürüklenebilirler, Osmânlı târîhini kana boyayan Patrona Halil, Kabakçı Mustafâ, mehdî olduğunu iddi'â eden kızılbaş Celâlî gibi kimseler bu kısm yobazlardandır.

2 — Yobazların ikinci kısmı, **(Din yobazları)**dır. Bunlar kötü din adamlarıdır. İlmleri biraz varsa da, sinsi maksadlarına, mala ve mevkı'e kavuşmak için, bilmediklerini veyâ bildiklerinin tersini söylerler ve yaparlar. İslâmiyyetin dışına çıkarlar. Kötülük yapmakda, dîni yıkmakda, câhillere nümûne olur, rehberlik ederler. İslâm dîninde büyük yaralar açan Abdüllah bin Sebe' ve Ebû Müslim Horâsânî ve Hasen Sabbah ve Samavne kadısı oğlu şeyh Bedreddîn ve Osmânlı padişâhlarının şehîd edilmelerine fetvâ veren din adamları ve vehhâbîlik fitnesini ortaya çıkaran Necdli Abdülvehhab oğlu Muhammed ve Mısrdaki mason locası başkanı Cemaleddîn-i Efgânî[1] ve Kâhire müftîsi mason Muhammed Abduh ile çömezi Reşid Rızâ ve Mısrlı Hasen el-Bennâ ile Seyyid Kutb ve İstanbulda islâmiyyete saldıranlardan doktor Abdüllah Cevdet ve Hindistânda İngilizlerin islâmiyyete hücûmlarına vâsıta olan münâfık Ahmed Kâdıyânî ve Pâkistanlı Ebülâlâ Mevdûdî ve benzerleri, yeni türeyen reformcular ve mezhebsizler ve din adamı şekline girerek, Osmânlı Devletinin yıkılmasına çalışan meşhûr ingiliz câsûsu Lavrens hep bu kısmdaki yobazlardandır. Bunlar, müslimânların din duygularını, îmânlarını sömürerek,

---

[1] Cemâlüddîn Efgânî, 1314 [m. 1897] de öldü.

İslâm dînini içerden yıkmağa çalışmışlardır.

Büyük İslâm âlimi imâm-ı Ahmed Rabbânî “rahime-hullahü teâlâ”, **(Mektûbât)** kitâbının kırkyedinci mektûbunda,kötü din adamlarından acı acı şöyle şikâyet etmekdedir: (Dünyâlık peşinde olan din adamlarının sözlerini dinlemek, [kitâblarını okumak], zehr yimek gibi zararlıdır. Kötü din adamlarının zararları, bulaşıcıdır. Cem’iyyetleri bozar, milletleri parçalar. Geçmişde İslâm devletlerinin başlarına gelen felâketlere hep kötü din adamları sebeb oldu. Devlet adamlarını doğru yoldan bunlar sapdırdı. Peygamberimiz “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” **(Müslimânlar yetmişüç fırkaya bölünecek. Bunların yetmişikisi Cehenneme gidecek. Yalnız bir fırkası Cehennemden kurtulacak!)** buyurdu. Doğru yoldan ayrılan bu yetmişiki sapık fırkanın reisleri, hep kötü din adamları idi. Câhil bir yobazın zararının başkalarına bulaşması az görülmüşdür. Câhil ve sapık tekke şeyhleri de, kötü din adamlarıdır. Bunların da zararları başkalarına bulaşır).

Otuzüçüncü mektûbunda diyor ki, Peygamberimiz “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem”, **(Kıyâmet gününde, en şiddetli azâb görecek kimse, Allahü teâlânın kendi ilminden, kendisini fâidelendirmediği âlimdir)** buyurdu. Allahü teâlânın kıymet verdiği ve herşeyin en şereflisi olan ilmi, mal, mevkı’ kapmağa ve başa geçmeğe vesîle edenlere, bu ilm zararlı olmaz mı? Hâlbuki, dünyâya düşkün olmak, Allahü teâlânın hiç sevmediği birşeydir. O hâlde, Allahü teâlânın kıymet verdiği ilmi, Onun sevmediği yolda harc etmek, çok çirkin bir işdir. Onun kıymet verdiğini kötülemek, sevmediğini de kıymetlendirmek, yükseltmek demekdir. Açıkçası, Allahü teâlâya karşı durmak demekdir. Ders vermek, va’z etmek ve dînî yazı, kitâb, mecmû’a çıkarmak, ancak, Allah rızâsı için olduğu vakt ve mevkı’, mal ve şöhret kazanmak için olmadığı zemân fâideli olur. Böyle hâlis, temiz düşünmenin alâmeti de, dünyâya düşkün olmamakdır. Bu belâya düşmüş, dünyâyı seven din adamları, hakîkatda dünyâ adamlarıdır. Kötü âlimler bunlardır. İnsanların en alçağı bunlardır. Din, îmân hırsızları bunlardır. Hâlbuki bunlar, kendilerini din adamı, âhiret adamı ve insanların en iyisi sanır ve tanıtır. Allahü teâlâ bunlar için, Sûre-i Mücâdelenin onsekiz ve ondokuzuncu âyetlerinde meâlen, **(Onlar, kendilerini müslimân sanıyor. Onlar son derece yalancıdır. Şeytân onlara musallat olmuşdur. Allahü teâlâyı hâtırlamaz ve ismini ağızlarına almazlar. Şeytâna uymuşlar, şeytân olmuşlardır. Biliniz ki, şeytâna uyanlar ziyân etdi. Ebedî se’âdeti bırakıp sonsuz azâba atıldı)** buyuruyor. Büyüklerden biri şeytânı boş oturuyor, insanları aldat-

makla uğraşmıyor görüp, sebebini sorar. Şeytân cevâb olarak, (Zemânın din adamı geçinen, kötü âlimleri, insanları yoldan çıkarmakda, bana o kadar yardım ediyor ki, bu mühim işi yapmama lüzûm kalmıyor) demişdir. Doğrusu, zemânımızda islâmiyyetin emrlerini yapmakdaki gevşeklikler ve insanların dinden yüz çevirmesi, hep din adamı perdesi altında söylenen sözlerden, yazılardan ve bu adamların bozuk niyyetlerinden dolayıdır. [Hakîkî din adamlarında üç sıfat bulunur: Akl sâhibi, ilm sâhibi, din sâhibi. Bu üç sıfatı da birlikde taşıyan din adamına **(Din âlimi)** denir. Bir sıfatı noksân olursa, onun sözüne güvenilmez. İlm sâhibi olmak için, akl ve nakl ilmlerinde mütehassıs olmak lâzımdır.]

Dünyâya gönül kapdırmıyan, mal, mevkı', şöhret kazanmak, başa geçmek sevdâsında olmıyan din âlimleri, âhiret adamlarıdır. Peygamberlerin "aleyhimüsselâm" vârisleri, vekîlleridir. Mahlûkların en iyisi bunlardır. Kıyâmet günü, bunların mürekkebi, Allahü teâlâ için cânını veren şehîdlerin kanı ile dartılacak ve mürekkeb, dahâ ağır gelecekdir. **(Âlimlerin uykusu ibâdetdir)** hadîs-i şerîfinde medh edilenler, bunlardır. Âhiretdeki sonsuz ni'metlerin güzelliğini anlıyan, dünyânın çirkinliğini ve kötülüğünü gören, âhiretin ebedî, dünyânın ise fânî, geçip tükenici olduğunu bilen onlardır. Bunun için kalıcı olmayan, çabuk değişen ve biten şeylere bakmayıp, bâkî olana, hiç bozulmıyan ve bitmiyen güzelliklere sarılmışlardır. Âhiretin büyüklüğünü anlıyabilmek, Allahü teâlânın sonsuz büyüklüğünü görebilmekle olur. Âhiretin büyüklüğünü anlıyan da, dünyâya hiç kıymet vermez. Çünki, dünyâ ile âhiret birbirinin zıddıdır. Birini sevindirirsen öteki incinir. Dünyâya kıymet veren, âhireti gücendirir. Dünyâyı beğenmiyen de, âhirete kıymet vermiş olur. Her ikisine birden kıymet vermek veyâ her ikisini aşağılamak olamaz. İki zıd şey bir araya getirilemez. [Ateş ile su bir arada bulundurulamaz.]

Tesavvuf büyüklerinden ba'zısı, kendilerini ve dünyâyı temâmen unutdukdan sonra, birçok sebebler, fâideler için, dünyâ adamı şeklinde görünürler. Dünyâyı seviyor, istiyorlar sanılır. Hâlbuki, içlerinde hiç dünyâ sevgisi, arzûsu yokdur. Sûre-i Nûrun otuzyedinci âyetinde meâlen bildirdiği gibi, **(Bunların ticâretleri, alışverişleri, Allahü teâlâyı hâtırlamalarına hiç mâni' olmaz).** Dünyâya bağlı görünürler. Hâlbuki, hiç bağlılıkları yokdur. Hâce Behâüddîn-i Nakşibend Buhârî "kuddise sirruh"[1] buyuruyor ki, (Mekke-i mükerremede Minâ pazarında, genç bir tâcir, aşağı yu-

---

[1] Behâüddîn-i Buhârî, 791 [m. 1389] de vefât etdi.

karı, ellibin altın değerinde alış-veriş yapıyordu. O esnâda, kalbi, Allahü teâlâyı bir an unutmuyordu).

3 — Yobazların üçüncü kısmı, elinde üniversite diploması bulunan, fen adamı olarak ortaya çıkan (**Fen yobazları**)dır. Fen yobazları, gençlerin îmânlarını bozmak, bunları dinden, islâmiyyetden ayırmak için, uydurdukları şeyleri fen bilgisi, tıb bilgisi, ilericilik olarak anlatır ve yazarlar. Din kitâbları bu fen bilgilerine uymadığı için yanlışdır, bu bozuk kitâblara inanmak, bunların gösterdiği yolda yaşamak gericilikdir derler. Din yobazları, din bilgilerini değişdirdikleri gibi, fen yobazları, fen bilgilerini değişdirerek İslâmiyyete saldırmakdadırlar. İslâmiyyeti iyi bilen ve üniversitede iyi yetişmiş olan akllı bir kimse, bunların sözlerinin ilme, fenne uymadığını, fen ve din câhili olduklarını hemen anlar ise de, gençler, talebeler, bunların etiketlerine aldanarak, yalanlarına inanır, felâkete sürüklenirler. Böylece islâm topluluğunu parçalarlar. Fen yobazları üzerinde, **(Se'âdet-i ebediyye)** kitâbında geniş bilgi verilmişdir.

Yobazların yukarıda yazılı her üç kısmı da, islâm memleketlerine ve tertemiz islâm dînine çok zararlı olmuş ve olmakdadırlar. İslâmiyyeti içerden yıkmağa çalışan böyle münâfıklar, zındıklar şimdi de vardır. Allahü teâlâya şükrler olsun ki, eski güc ve kuvvetlerinden çok şey kaybetmişlerdir. Bugün islâm âlemi, Allahü teâlânın emretdiği gibi fennin bütün inceliklerini öğrenmeğe çalışmakda ve ancak bu sâyede Batının fen ve teknolojisine ulaşılacağını bilmekdedir. Ne yazık ki, Orta çağda ilm ve fende en önde olan müslimânlar, islâmiyyete karşı olanların hîlelerine aldandıklarından ve islâm dîninin emrlerini ihmâl etdiklerinden,son zemânlarda bu husûslarda geri kalmışlardır.

Demek oluyor ki, islâm dîni her husûsda kusûrsuz ve bugün içerisine girmekde olduğumuz yirmibirinci asrın şartlarına temâmen uygun bir dindir. İlmi, fenni ve adâleti emr eder, miskinliği men' eder ve Avrupanın ancak ondokuzuncu asrdan i'tibâren te'sîs etmeğe başladığı sosyal nizâmın kurucusu ve koruyucusudur. Kitâbımızda, bu husûsda geniş bilgi vermeğe, yerimiz müsâid değildir. Müslimân kardeşlerimiz ve müslimânlığı merak eden diğer din sâlikleri, islâm dîni ile Sosyal Nizâm arasındaki münâsebetleri **(Se'âdet-i Ebediyye)** kitâbında bulacaklardır. Onlara bu kitâbı okumalarını tavsiye ederiz.

Âlem içre mu'teber bir nesne yok devlet gibi,
olmaya devlet cihânda, bir nefes sıhhat gibi.

– 3 –

HAKÎKÎ BİR MÜSLİMÂN OLMANIN ŞARTLARI

İslâm kelimesi, arabca (Nefsini teslîm etmek, boyun eğmek, selâmete ulaşmak) ve aynı zemânda (sulh) ma'nâlarına gelir. İmâm-ı a'zam "rahime-hullahü teâlâ", (Allahü teâlânın emrlerine teslîm olmak ve boyun eğmek) diye ta'rîf etmişdir.

Yukarıda zikr edilen ta'rîfler, dikkat ile incelenirse, iyi bir müslimânın nasıl olacağı, kendiliğinden meydâna çıkar. Bunları bir kerre dahâ tekrâr edelim:

Bir müslimân, herşeyden önce bedenen ve rûhen temizdir.

Evvelâ beden temizliğini anlatalım:

Allahü teâlâ, Kur'ân-ı kerîmde çeşidli yerlerde meâlen, **(Temiz olanları severim!)** buyuruyor. Müslimânlar, câmi'lere, evlere ayakkabı ile girmez. Halılar, döşemeler, tozsuz, temiz olur. Her müslimânın evinde hamamı vardır. Kendileri, çamaşırları, yemekleri hep temiz olur. Onun için, mikrob ve hastalık bulunmaz.

Fransızların dünyâya övündükleri Versay serâyında bir hamam yokdur.

Orta çağda, Parisde oturan bir Fransız, sabâhleyin kalkdığı zemân, evinde bir abdesthâne olmadığı için, oturağa yapdığı pislik ile içme suyu şişesini berâberinde Sen **(Seine)** nehrine götürür, o nehrden evvelâ içmek için su alır. Sonra pisliğini nehre dökerdi. Bu satırlar "İçme Suyu" **(L'Eau Potable)** adlı bir Fransız eserinden aynen alınmışdır. Kanûnî Sultân Süleymân zemânında İstanbula gelen bir Alman râhibi, tahmînen 967 [m. 1560] târîhinde yazdığı bir eserde: (Buradaki temizliğe hayrân oldum. Burada herkes günde beş def'a yıkanır. Bütün dükkânlar tertemizdir. Sokaklarda pislik yokdur. Satıcıların elbiseleri üzerinde ufak bir leke bile bulunmaz. Ayrıca ismine (hamam) dedikleri ve içinde sıcak su bulunan binâlar vardır ki, buraya gelenler, bütün bedenlerini yıkarlar. Hâlbuki bizde insanlar pisdir, yıkanmasını bilmezler) demekdedir. Avrupada yıkanmak ancak asrlardan sonra müslimânlardan öğrenilmişdir.

Bugün ise, müslimân diyârları denilen yerlerde seyâhat eden yabancılar, neşr etdikleri kitâblarda: (Bir doğu memleketine gitdi-

ğimiz zemân evvelâ burnumuza bir kokmuş balık ve süprüntü kokusu geliyor. Her taraf pislik içindedir. Yerler tükürük ile doludur. Ötede beride toplanmış süprüntü ve ölmüş hayvan leşlerine rast gelinir. İnsan, böyle bir doğu memleketinden geçerken, iğreniyor ve müslimânların iddi'â etdikleri gibi temiz olmadıklarını anlıyor) demekdedirler. Bugün, İslâm devleti ismini taşıyan memleketlerde, îmân bilgileri bozulduğu gibi, temizliğe de tam riâyet olunmamakdadır. Fekat bunda kabâhat, İslâm dîninde değil, İslâm dîninin esâsının temizlik olduğunu unutan kimselerdedir. Fakîrlik, pis olmak için bir ma'zeret teşkîl etmez. Bir insanın yere tükürmesinin, ortalığa pislik saçmasının para ile hiçbir ilgisi yokdur. Böyle pislik yapanlar, Allahın temizlik emrini unutan bedbahtlardır. Her müslimân, dînini iyi öğrense ve buna riâyet etmiş olsa, bu pislik hemen ortadan kalkar. O zemân, başka milletler, müslimân memleketleri ziyâret etdiklerinde, tıpkı orta çağdaki müslimânlarda olduğu gibi, temizliğine hayran kalırlar.

Hakîkî müslimân, hem temiz olur, hem de, sıhhatine çok dikkat eder. Bir zehr olan alkollü içkileri içmez. Çeşidli tehlükeleri ve zararları olduğu için men' edilen domuz etini yimez. Livâta yapanlarda yeni keşf edilen **(Aids)** ismindeki sârî ve öldürücü hastalığın virüsünün, domuzlarda bulunduğu tesbît edilmişdir.

Peygamberimiz "sallallahü aleyhi ve sellem", tıb bilgisini çeşidli şekllerde medh buyurdu. Meselâ, **(İlm ikidir: Beden bilgisi, din bilgisi).** Ya'nî ilmler içinde en lüzûmlusu, rûhu koruyan din bilgisi ve bedeni koruyan sıhhat bilgisidir buyurarak, herşeyden önce, rûhun ve bedenin zindeliğine çalışmak lâzım geldiğini emr etdi. İslâmiyyet, beden bilgisini, din bilgisinden önce öğrenmeği emr ediyor. Çünki, bütün iyilikler, bedenin sağlam olması ile yapılabilir.

Bugün, bütün üniversitelerde okutuluyor ki, doktorluk iki kısmdır: Biri hijiyen, sıhhati korumak, ikincisi terapötik, hastaları iyi etmekdir. Bunlardan birincisi önce gelmekdedir. İnsanları hastalıklardan korumak, sağlam kalmağı sağlamak, tıbbın birinci vazîfesidir. Hasta insan, iyi edilse de, çok kerre, ârızalı, çürük kalır. İşte islâmiyyet, tabâbetin birinci vazîfesini, hijiyeni garanti etmişdir. **(Mevâhib-i ledünniyye)** ikinci kısmda, Kur'ân-ı kerîmin tıbbın iki kısmını da teşvîk buyurduğu, âyet-i kerîmeler gösterilerek isbât edilmekdedir.

Peygamberimiz "sallallahü aleyhi ve sellem", Rûm imperatörü Heraklius ile mektûblaşırdı. Birbirlerine elçi gönderirlerdi. Bir def'a, Heraklius birçok hediyye göndermişdi. Bu hediyyelerden

biri de, bir doktor idi. Doktor gelince, (Efendim! İmperatör hazretleri beni, size hizmet için gönderdi. Hastalarınıza bedâva bakacağım!) dedi. Resûlullah “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” kabûl buyurdu. Emr eyledi, bir ev verdiler. Hergün nefîs yiyecek, içecek götürdüler. Günler, aylar geçdi. Hiç bir müslimân, doktora gelmedi. Doktor, utanıp gelerek, (Efendim! Buraya, size hizmet etmeğe geldim. Bugüne kadar, bir hasta gelmedi. Boş oturdum, yiyip içdim, râhat etdim. Artık gideyim) diye izn isteyince, Peygamberimiz, **(Sen bilirsin. Eğer dahâ kalırsan, müsâfire hizmet etmek, ona ikrâm etmek, müslimânların vazîfesidir. Gidersen de uğurlar olsun. Yalnız şunu bil ki, burada senelerce kalsan, sana kimse gelmez. Çünki, Eshâbım hasta olmaz! İslâm dîni, hasta olmamak yolunu göstermişdir. Eshâbım temizliğe çok dikkat eder. Acıkmadıkça bir şey yimez ve sofradan, doymadan önce kalkar)** buyurdu.

Bunu söylemekle müslimân hiç hasta olmaz demek istemiyoruz. Fekat sıhhatine ve temizliğe i’tinâ eden bir müslimân, sağlam kalır, kolay kolay hasta olmaz. Ölüm hakdır. Hiç bir kimse ölümden kurtulamaz ve her hangi bir hastalık sonucu ölecekdir. Fekat, o vakte kadar sıhhatini koruyabilmesi, ancak müslimânlıkda emr edilen husûslara ve temizliğe riâyet sâyesinde olur.

Hıristiyanlığın en revaçda olduğu orta çağda, büyük tıb âlimleri, yalnız müslimânlardı ve Avrupalılar Endülüse tıb tahsîl etmeğe gelirlerdi. Çiçek hastalığına karşı aşıyı bulanlar, müslimân Türklerdir. Türklerden bunu öğrenen Jenner, ancak 1211 [m. 1796] da bu aşıyı Avrupaya götürdü ve haksız olarak (Çiçek aşısını bulan kimse) ünvânını aldı. Hâlbuki, tâm bir zulmet diyârı olan o zemânki Avrupada insanlar, hastalıkdan kırılıyordu. Fransa kralı Onbeşinci Louis 1774 de çiçekden öldü. Avrupa uzun zemân vebâ ve kolera salgınlarına uğradı. Birinci Napolyon **(Napoléon)** 1212 [m. 1798] de Akkâ kal’asını muhâsara etdiği zemân, ordusunda vebâ zuhûr etmiş ve hastalığa karşı çâresiz kalınca, düşmanı olan Müslimân Türklerden yardım istemek zorunda kalmışdı. O zemân yazılan bir Fransız eserinde şöyle demekdedir: (Türkler, ricâmızı kabûl ederek hekimlerini yolladılar. Bunlar tertemiz giyinmiş, nûr yüzlü kimselerdi. Evvelâ düâ etdiler ve sonra ellerini bol su ve sabun ile uzun uzadıya yıkadılar. Hastalarda zuhûr eden hıyarcıkları neşterle yardılar. İçindeki sıvıyı akıtdılar ve yaraları tertemiz yıkadılar. Sonra hastaları ayrı ayrı yerlere koydular ve sağlamların mümkin olduğu kadar onlara yaklaşmamasını tenbîh etdiler. Hastaların elbiselerini yakdılar ve onlara yeni elbiseler giydirdiler. En nihâyet tekrâr ellerini yıkadılar ve hastaların bulunduğu yerlerde öd ağacı yakarak ve tekrâr düâ ederek ve bizden hiç bir ücret ve-

yâ hediyye kabûl etmeden yanımızdan ayrıldılar.)

Demek oluyor ki, iki asr evveline kadar garblılar hastalıklara karşı temâmen çâresizdi ve ancak sonradan müslimânlardan öğrenerek ve tecribeler yaparak [Kur'ân-ı kerîmde emr olunduğu gibi gayret ederek] bugünkü tıb ilmini öğrendiler.

Rûh temizliğine gelince, müslimân, muhakkak güzel ahlâklı ve fazîletli olmalıdır. İslâm dîni, başdan başa ahlâk ve fazîletdir. İslâm dîninin, dostlara ve düşmanlara karşı yapılmasını emr etdiği iyilik, adâlet, cömerdlik, akllları şaşırtacak derecede yüksekdir. Ondört asrlık hâdiseler, bunu düşmanlara da, pek iyi göstermişdir. Sayılamıyacak kadar çok vesîkalardan hâtıra gelen bir dânesini bildirelim:

Bursa müzesi arşivinde, ikiyüz sene öncesine âid bir mahkeme kaydında diyor ki, Altıparmakdaki yehûdî mahallesi yanında bir arsaya müslimânlar câmi' yapıyor. Yehûdîler, arsa bizimdir, yapamazsınız dediklerinde, iş mahkemeye intikâl ediyor. Arsanın yehûdîlere âid olduğu anlaşılarak, mahkeme câmi'in yıkılmasına, arsanın yehûdîlere verilmesine karar veriyor ve hükm yerine getiriliyor. Adâlete bakınız!

Peygamberimiz "sallallahü aleyhi ve sellem" buyurdu ki, **(İyi huyları temâmlamak, iyi ahlâkı dünyâya yaymak için gönderildim).** Bir hadîs-i şerîfde, **(Îmânı yüksek olanınız, ahlâkı güzel olanınızdır)** buyuruldu. Îmân bile, ahlâk ile ölçülmekdedir.

İslâmiyyetde rûh temizliği esasdır. Yalan söyliyen, hîlekârlık yapan, insanları aldatan, zulm eden, haksızlık yapan, din kardeşlerine yardım etmiyen, büyüklük satan, yalnız kendi menfe'atini düşünen bir kimse, ne kadar ibâdet ederse etsin, hakîkî bir müslimân sayılmaz. Mâ'ûn sûresinin ilk üç âyetinde meâlen, **(Ey Resûlüm, kıyâmet gününü inkâr eden, yetîmi, öksüzü incitip hakkını gasbeden, fakîri doyurmayan ve başkalarını da fakîre iyiliğe teşvîk etmeyen o kimseyi gördün mü?)** buyurulmuşdur. Bu gibi kimselerin ibâdeti kabûl olunmaz. İslâm dîninde yasaklardan, harâmlardan sakınmak, emrleri, farzları yapmakdan dahâ önce gelmekdedir. Hakîkî bir müslimân, her şeyden önce, tâm ve mükemmel bir insandır. Güler yüzlü, tatlı dilli, doğru sözlüdür. Kızmak nedir bilmez. Resûlullah "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" buyurdu ki, **(Kendisine yumuşaklık verilen kimseye dünyâ ve âhiret iyilikleri verilmişdir).**

Müslimân son derece mütevâzi' [alçak gönüllü]dür. Kendisine başvuran herkesi dinler ve imkân buldukça yardım eder.

Müslimân vakûrdur, kibârdır. Âilesini ve vatanını sever. Pey-

gamberimiz “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” **(Vatan sevgisi îmândandır)** buyurmuşdur. Bunun için, vatanına saldıranlara karşı hükûmet harb ederken, seve seve askerlik vazîfesini yapar. Yukarıda bahs etdiğimiz 1560 târîhli bir Alman râhibi tarafından yazılan eserde şöyle denilmekdedir: (Müslimân Türklerin niçin her seferde bizi yendiklerini şimdi anladım. Burada bir gazâ olduğu zemân, Müslimânlar derhâl silâhlarına sarılıp, vatanları ve dinleri uğruna seve seve çarpışmakda ve ölmekdedirler. Gazâda ölenlerin Cennete gideceklerine inanıyorlar. Hâlbuki bizde bir harb ihtimâli olunca, herkes askere gitmemek için saklanacak yer arar. Zorla askere alınanlar ise, isteksiz döğüşürler).

Allahü teâlânın, kullarının nasıl olmasını istediği Kur’ân-ı kerîmde ne güzel açıklanmakdadır: Fürkân sûresinin 63-69. âyet-i kerîmelerinde meâlen, **(Rahmânın** [ya’nî kullarına acıması çok olan Allahü teâlânın fazîletli] **kulları, yer yüzünde gönül alçaklığı ve vakâr ile yürürler. Câhiller kendilerine sataşdığı zemân onlara, (sağlık, esenlik size) gibi güzel sözler söyliyerek doğruluk ve tatlılıkla günâhdan sakınırlar. Onlar, Rableri için, secde ve kıyâm ederek** [ya’nî nemâz kılarak] **gecelerler.** [Ona hamd ederler.] **Onlar (Rabbimiz Cehennem azâbını bizden uzaklaşdır. Doğrusu Onun azâbı devâmlı ve acıdır, orası şübhesiz ne kötü bir yer ve ne kötü bir durakdır) derler. Onlar sarf etdikleri zemân, ne isrâf, ne de cimrilik ederler, ikisi ortası bir yol tutarlar ve kimsenin hakkını kesmezler. Onlar Allaha ortak koşmazlar. Allahın harâm etdiği cana kıyıp, kimseyi öldürmezler.** [Ancak suçluları cezâlandırırlar.] **Zinâ etmezler).** Ve 72-74. âyetlerinde, **(**[Allahü teâlânın sevdiği, fazîletli kullar], **Yalan yere şehâdet etmezler. Fâidesiz ve zararlı işlerden kaçınırlar. Böyle fâidesiz veyâ güçle yapılan bir işe tesâdüfen karışacak olurlarsa, yüz çevirip vakârla uzaklaşırlar. Kendilerine Allahın âyetleri hâtırlatıldığı zemân, körler ve sağırlar gibi görmemezlik, dinlememezlik etmezler. Onlar, (Yâ Rabbî, bize zevcelerimizden ve çocuklarımızdan gözümüzü aydınlatacak sâlih kişiler ihsân et! Bizi, Allaha karşı gelmekden sakınanlara önder yap! diye yalvarırlar)** buyurulmuşdur.

Bundan başka, Sâf sûresinin ikinci ve üçüncü âyetlerinde meâlen, **(Ey îmân edenler! Yapmadığınız bir şeyi niçin söylersiniz? Yapamadığınız şeyi yapdık demeniz, Allah katında büyük öfkeye sebeb olur)** buyurulmuşdur ki, bu da, bir insanın yapamıyacağı bir şeyi va’d etmesinin, onu Allah katında kötü kişi yapacağını göstermekdedir.

Hakîkî müslimân, dînine, anasına, babasına, hocasına, âmirine, memleketin büyüklerine ve kanûnlara karşı son derecede saygılı-

dır. Lüzûmsuz şeylerle uğraşmaz. Ancak fâ'ideli şeylerle meşgûl olur. Kumar oynamaz. Vaktini boş geçirmez.

Hakîkî müslimân, ibâdetini tam yapar. Allahü teâlâya olan şükrân borcunu öder. İbâdetini, yalnız lâf olsun veyâ yasak ortadan kalksın diye yapmaz. İbâdetini, büyük bir arzû, istek, sevgi ile yapar. Allahü teâlâdan korkmak demek, Onu çok sevmek demekdir. İnsan, nasıl çok sevdiği bir kimsenin üzülmesini istemez ve onu üzeceğim diye korkarsa, Allahü teâlâya ibâdet de, Ona olan sevgimizi isbâtlıyacak bir şeklde yapılmalıdır. Allahü teâlânın bize verdiği ni'metler o kadar çokdur ki, Ona olan şükrân borcumuzu ancak, Onu çok severek ve Ona candan ibâdet ederek ödemeğe çalışmalıyız. İbâdetin, muhtelif nev'leri vardır. Bir kısmı, yukarıda da zikr etdiğimiz gibi, Allahü teâlâ ile kul arasındadır. Allahü teâlâ, kendisine ibâdetde kusûr edenleri belki afv eder. Başkasının hakkına ri'âyet etmek de ibâdetdir. Başkalarına fenâlık edenleri ve üzerinde başkasının hakkı bulunanları, hak sâhibleri afv etmedikçe aslâ afv etmez.

Aşağıdaki hadîs-i şerîfler, meşhûr **(Mişkât-ül-mesâbih)**[1] kitâbının fârisî şerhi olan **(Eşi'at-ül-lemeât)** ın dördüncü cildinden alınmışdır:

1 — İnsanlara merhamet etmeyene, Allahü teâlâ merhamet etmez.

2 — Zulme mâni' olarak, zâlime de mazlûma da yardım ediniz!

3 — Satın alınan bir gömleğe verilen paranın onda dokuzu halâl ve onda biri harâm olsa, bu gömlekle kılınan nemâzı, Allahü teâlâ kabûl etmez.

4 — Müslimân, müslimânın kardeşidir. Ona zulm etmez. Onun yardımına koşar. Onu küçük ve kendinden aşağı görmez. Onun kanına, malına, ırzına, nâmûsuna zarar vermesi harâmdır.

5 — Allaha yemîn ederim ki, bir kimse kendisi için sevdiğini, din kardeşi için de sevmedikçe îmânı temâm olmaz.

6 — Allaha yemîn ederim ki, kötülüğünden komşusu emîn olmıyanın, îmânı yokdur. [Ya'nî, hakîkî mü'min değildir.]

7 — Kalbinde merhameti olmıyanın îmânı yokdur. [Ya'nî kâmil değildir.]

8 — İnsanlara merhamet edene, Allahü teâlâ merhamet eder.

9 — Küçüklerimize acımayan ve büyüklerimize saygılı olmı-

---

[1] Mişkâtın müellifi Veliyyüddîn Muhammed, 749 [m. 1348] da vefât etdi.

yan, bizden değildir.

10 — İhtiyârlara saygı gösteren ve yardım eden ihtiyârlayınca, Allahü teâlâ ona da yardımcılar nasîb eder.

11 — Allahü teâlânın sevdiği ev, yetîm bulundurulan ve ona iyilik yapılan evdir.

12 — Yanında birini gıybet edeni susturan kimseye, Allahü teâlâ dünyâda ve âhiretde yardım eder. Gücü yeterken susturmazsa, Allahü teâlâ onu dünyâda ve âhiretde cezâlandırır.

13 — Din kardeşinin aybını, utanç verici hâlini görüp de, bunu örten, gizliyen kimse, islâmiyyetden önce arabların yapdıkları gibi, diri gömülen kızı mezârdan çıkarmış, ölümden kurtarmış gibidir.

14 — İki arkadaşdan Allahü teâlâ indinde dahâ iyi olanı, arkadaşına iyiliği dahâ çok olanıdır.

15 — Bir kimsenin iyi veyâ kötü olduğu, [müslimân] **komşularının onu beğenip beğenmemesi ile anlaşılır.**

16 — Çok nemâz kılan, çok oruc tutan, çok sadaka veren, fekat dili ile komşularını inciten kimsenin gideceği yer Cehennemdir. Nemâzı, orucu, sadakası az olup, dili ile komşularını incitmiyenin yeri Cennetdir.

17 — Allahü teâlâ, dünyâlığı, dostlarına da düşmanlarına da vermişdir. Güzel ahlâkı ise, yalnız sevdiklerine vermişdir. [İyi huylu olan kâfirlerin ölümleri yaklaşınca, îmâna kavuşacakları umulur sözünün doğru olduğu buradan da anlaşılmakdadır.]

18 — Bir kimsenin ırzına, malına saldıranın sevâbları, kıyâmet günü o kimseye verilir. İbâdetleri, iyilikleri yoksa, o kimsenin günâhları buna verilir.

19 — Allahü teâlâ indinde günâhların en büyüğü, kötü huylu olmakdır.

20 — Bir kimse, sevmediği birisine belâ, sıkıntı geldiği için sevinirse, Allahü teâlâ, bu kimseye de bu belâyı verir.

21 — İki kişi mescide gelip nemâz kıldılar. Kendilerine birşey ikrâm edildi. Oruclu olduklarını söylediler.Konuşdukdan sonra, kalkıp giderlerken, Resûlullah "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem", bunlara, **(Nemâzlarınızı tekrar kılınız ve oruclarınızı, tekrar tutunuz! Çünki konuşurken bir kimseyi gıybet etdiniz.** [Kusûrunu söylediniz.] **Gıybet etmek, ibâdetlerin sevâbını giderir)** buyurdu.

22 — Hased etmeyiniz! Ateş odunu yok etdiği gibi, hased de insanın sevâblarını giderir. [Hased, kıskanmak, çekememek demekdir. Ya'nî, Allahü teâlânın birisine vermiş olduğu ni'metin on-

dan gitmesini istemek demekdir. Ondan gitmesini istemeyip de, kendisinde de olmasını istemek, hased olmaz. Buna (Gıbta) etmek, imrenmek denir. Birisinde bulunan kötü, zararlı şeyin gitmesini istemek, (Gayret) ve (Hamiyyet) olur.]

23 — İyi huylu kimse, dünyâda ve âhiretde iyiliklere kavuşacakdır.

24 — Allahü teâlâ, dünyâda güzel sûret ve iyi huy ihsân etdiği kulunu, âhiretde Cehenneme sokmaz.

25 — Ebû Hüreyreye **(İyi huylu ol!)** buyurdu. İyi huy nedir deyince, **(Senden uzaklaşana yaklaşıp nasîhat et ve sana zulm edeni afv et ve malını, ilmini, yardımını senden esirgeyene bunları bol bol ver!)** buyurdu.

26 — Kibrden, hıyânetden ve borçdan temiz olarak ölen kimsenin gideceği yer Cennetdir.

27 — Peygamberimiz "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" borçlu olan birinin cenâze nemâzını kılmak istemedi. Ebû Katâde ismindeki bir sahâbî "radıyallahü anh", onun borcunu, havâle yolu ile kendi üzerine aldı. Peygamberimiz de cenâze nemâzını kılmağı kabûl buyurdu.

28 — Zevcelerinizi döğmeyiniz! [Onları üzecek söz ve hareketlerde bulunmayınız!] **Onlar, sizin köleniz değildir.**

29 — Allahü teâlâ indinde en iyiniz, zevcesine karşı en iyi olanınızdır. Zevcesine karşı en iyi olanınız, benim.

30 — Îmânı üstün olanınız, huyu dahâ güzel ve zevcesine dahâ yumuşak olanınızdır.

Yukarıda yazılı hadîs-i şerîflerin çoğu, büyük islâm âlimi, İbni Hacer-i Mekkînin "rahmetullahi aleyh"[1] **(Zevâcir)**inde, (ihtikâr)dan önce yazılıdır. Bunlar, güzel islâm ahlâkının kaynağıdırlar. İslâm âlimleri, bu hadîs-i şerîflerden, çeşidli hükmler çıkarmışlardır. Bu hükmlerin birkaçı şunlardır.

1 — Dâr-ül-harbe, ya'nî kâfirlerin memleketine giden müslimânın, onların mallarına, canlarına ve ırzlarına saldırması, orada hırsızlık yapması harâmdır. Onların kanûnlarına karşı gelmemeli, alış-verişde ve nakl vâsıtalarında hîle ve hıyânet yapmamalıdır.

2 — Kâfirin malını almak, kalbini kırmak, müslimânın malını almakdan dahâ büyük günâhdır. Hayvan hakkı, insan hakkından ve kâfirin hakkından dahâ büyük günâhdır.

3 — Başkasının malını ondan iznsiz alıp, kullanıp, zarar yapmadan yerine bırakmak harâmdır.

---

[1] İbni Hacer, 974 [m. 1566] de vefât etdi.

4 — Bir kimse, malı olduğu hâlde, borcunu ödemeği bir sâat gecikdirirse, zâlim ve âsî olur. Her an la'net altında bulunur. Borç ödememek öyle bir günâhdır ki, uykuda bile durmadan yazılır. Değeri düşük olan para veyâ işe yaramayan mal vererek öder ve bunu hak sâhibi istemiyerek alırsa, yine günâh olur. Onu râzı etmedikçe, gönlünü almadıkça günâhdan kurtulamaz.

İslâm âlimleri, islâm dîninin emr etdiği güzel ahlâkı, 1400 seneden beri, hep anlatmışlar ve kitâblarında yazmışlardır. Böylece, islâm dîninin bildirdiği güzel huyları gençlerin kafalarına, kalblerine yerleşdirmeğe çalışmışlardır. Güzel ahlâkı yayan sayısız kitâblardan biri, misâl olarak aşağıda yazılıdır.

Derin islâm âlimi, büyük velî, ikinci bin yılın müceddidi olan İmâm-ı Rabbânî Ahmed Fârûkînin "rahime-hullahü teâlâ" **(Mektûbât)** kitâbı çok kıymetlidir. Osmânlı devletinde islâm medreselerinin en yükseği olan **(Medreset-ül-mütehassısîn)**de tesavvuf müderrisi [profesörü] olan Seyyid Abdülhakîm Efendi "rahime-hullahü teâlâ", çok kerre (İslâm dîninde, Mektûbât kitâbı kadar kıymetli hiçbir kitâb yazılmamışdır) ve (Allahın kitâbı olan Kur'ân-ı kerîmden ve Peygamberimizin hadîs-i şerîflerinden sonra, en kıymetli, en üstün kitâb, imâm-ı Rabbânînin **(Mektûbât)** kitâbıdır) buyurmuşdur. İmâm-ı Rabbânî "rahime-hullahü teâlâ" 971 [m. 1563] de Hindistânda Serhend şehrinde doğmuş, 1034 [m. 1624] de orada vefât etmişdir. Abdülhakîm efendi, 1281 [m. 1865] de Vanda tevellüd, 1362 [m. 1943] de Ankarada vefât etmişdir. Bağlumda medfûndur.

(Mektûbât)ın birinci cild, yetmişaltıncı mektûbunda buyuruluyor ki:

Sûre-i Haşrin yedinci âyetinde meâlen, **(Resûlümün getirdiği emrleri alınız, itâ'at ediniz! Nehy, men', yasak etdiği şeylerden sakınınız!)** buyurulmuşdur. Dünyâda felâketlerden, âhiretde azâbdan kurtulmak için, iki şey lâzımdır: Emrlere sarılmak ve yasaklardan sakınmakdır. Bu ikisine islâmiyyete uymak denir. Bu ikisinden en büyüğü, dahâ lüzûmlusu, ikincisidir ki, buna **(Vera')** ve **(Takvâ)** denir. Resûlullahın "sallallahü aleyhi ve sellem" yanında, birisinin çok ibâdet etdiğini, çok uğraşdığını söylediler. Birisinin de, yasak edilen şeylerden çok sakındığını söylediklerinde, **(Hiçbirşey, vera' gibi olamaz!)** buyurdu. Ya'nî, yasaklardan sakınmak, dahâ kıymetlidir buyurdu. Bir hadîs-i şerîfde de, **(Dîninizin direği vera'dır)** buyurdu. İnsanların meleklerden dahâ üstün olabilmesi, vera' sâyesindedir ve terakkî etmeleri, yükselmeleri bu sâyededir. Melekler de, emrlere itâ'at etmekdedir. Hâlbuki melekler, terakkî edemiyor. O hâlde, vera'a sarılmak ve takvâ üzere olmak, herşey-

den dahâ lüzûmludur. İslâmiyyetde en kıymetli şey, takvâdır. Dînin temeli, takvâdır. Vera' ve takvâ, harâmlardan kaçınmak demekdir. Harâmlardan temâmen kaçınabilmek için, mubâhların fazlasından kaçınmalıdır. Mubâhları, lâzım olduğu kadar, kullanmalıdır. Bir insan, mubâh, ya'nî İslâmiyyetin izn verdiği şeylerden, her istediğini yapar, taşkınca mubâh işlerse, şübheli şeyleri yapmağa başlar. Şübheliler ise, harâm olanlara yakındır. İnsanın nefsi, hayvân gibi, kendine düşkündür. Uçurum yanında dolaşan, birgün uçuruma düşebilir. Vera' ve takvâyı tâm yapabilmek için, mubâhları lâzım olduğu kadar kullanmalı, zarûret mikdârını aşmamalıdır. Bu kadarını kullanırken de kulluk vazîfelerini yapabilmek için kullanmağa niyyet etmelidir. Mubâhların fazlasından temâmen kaçınabilmek, her vakt ve hele bu zemânda, hemen hemen mümkin değildir. Hiç olmazsa, harâmlardan kaçınmalı, mubâhların fazlasından da elden geldiği kadar sakınmağa çalışmalıdır. Mubâhlar, lüzûmundan fazla işlendikde, pişmân olup tevbe etmelidir. Bu işleri, harâm işlemeğe başlangıç bilmelidir. Allahü teâlâya sığınmalı ve yalvarmalıdır. Bu pişmânlık, tevbe ve yalvarmak, belki mubâhların fazlasından büsbütün sakınmak yerine geçerek, böyle işlerin âfetinden, zararından korur. Ca'fer bin Sinân buyuruyor ki, (Günâh işleyenlerin, boynunu bükmesi, ibâdet edenlerin göğsünü kabartmasından dahâ iyidir).

Harâmlardan kaçınmak da, iki dürlüdür: Birinci kısmı, yalnız Allahü teâlânın hakkı olan, Onun emri olan günâhlardan kaçınmakdır. İkinci kısmı, insanların, mahlûkların hakları da bulunan günâhlardan kaçınmakdır. İkinci kısmı, dahâ mühimdir. Allahü teâlâ, hiçbirşeye muhtâc değildir ve çok merhametlidir. Kullar ise, pekçok şeye muhtâc oldukları gibi, cimridirler. Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" buyurdu ki: **(Üzerinde kul hakkı olan, insanların malına, ırzına dokunan, ölmeden önce halâllaşsın, ödesin! Zîrâ âhiret günü altının, malın değeri olmaz. O gün, hak ödeninceye kadar, kendi sevâblarından alınacak, sevâbları olmazsa, hak sâhibinin günâhları, buna yüklenecekdir).**

[İbni Âbidîn "rahmetullahi aleyh"[1] **(Dürr-ül-muhtâr)** kitâbını açıklarken, nemâza niyyet bahsi, ikiyüzdoksanbeşinci sahîfede buyuruyor ki, (Kıyâmet günü, hak sâhibi, hakkını afv etmezse, bir dank hak için, cemâ'at ile kılınmış kabûl olmuş yediyüz nemâzı alınıp, hak sâhibine verilecekdir). Bir dank, dirhemin altıda biri, yaklaşık olarak, yarım gram gümüşdür].

---

[1] Muhammed ibni Âbidîn, 1252 [m.1836] da Şâmda vefât etdi.

Birgün Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem", Eshâb-ı kirâma karşı: **(Müflis kime denir, biliyor musunuz?)** buyurdukda: (Parası ve malı kalmayan kimseye diyoruz) dediler. Buyurdu ki: **(Ümmetim arasında müflis, şu kimsedir ki, kıyâmet günü, defterinde çok nemâz, oruc ve zekât sevâbı bulunur. Fekat, bir kimseye sövmüş, iftirâ etmiş, malını almış, kanını dökmüş, döğmüş. Sevâbları, bu hak sâhiblerine dağıtılır. Hakları ödenmeden önce sevâbları biterse, hak sâhiblerinin günâhları, bunun üzerine yükletilir. Sonra Cehenneme atılır)** buyurdu.

(Mektûbât)ın 98. ci mektûbunda buyuruluyor ki:

Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem", **(Allahü teâlâ refîkdir. Yumuşaklığı sever. Sertlik edenlere vermediği şeyleri yumuşak davrananlara ihsân eder. Başkalarına vermez)** buyurdu. Bu hadîs, İmâm-ı Müslimin **(Sahîh)**inde vardır.

Yine **(Müslim)**de bildiriliyor ki, Âişeye "radıyallahü teâlâ anhâ" **(Yumuşak davran! Sertlikden ve çirkin şeyden sakın! Yumuşaklık insanı süsler. Çirkinliği giderir)** buyurdu.

[**(Müslim)**deki] hadîs-i şerîfde, **(Yumuşak davranmayan, hayr yapmamış olur)** buyuruldu.

[**(Buhârî)**deki] hadîs-i şerîfde, **(İçinizde en sevdiğim kimse, huyu en güzel olanınızdır)** buyuruldu.

[İmâm-ı Ahmed ve Tirmüzînin "rahime-hümullahü teâlâ"[1] bildirdikleri] hadîs-i şerîfde, **(Kendisine yumuşaklık verilen kimseye dünyâ ve âhiret iyilikleri verilmişdir)** buyuruldu.

[İmâm-ı Ahmed, Tirmüzî, Hâkim ve Buhârînin "rahime-hümullahü teâlâ" bildirdikleri] hadîs-i şerîfde, **(Hayâ, îmândandır. Îmânı olan Cennetdedir. Fuhş, kötülükdür. Kötüler Cehennemdedir)** buyuruldu.

[İmâm-ı Ahmed ve Tirmüzînin bildirdikleri] hadîs-i şerîfde, **(Cehenneme girmesi harâm olan ve Cehennemin de onu yakması harâm olan kimseyi bildiriyorum. Dikkat ediniz. Bu kimse, insanlara kolaylık, yumuşaklık gösteren mü'mindir)** buyuruldu.

[İmâm-ı Ahmed ve Tirmüzî ve Ebû Dâvüdün bildirdikleri] hadîs-i şerîfde, **(Yumuşak olanlar ve kolaylık gösterenler, hayvanın üzerinde, yularını tutan kimse gibidir. Durdurmak isterse, hayvan ona uyar. Taşın üzerine götürmek isterse, hayvan oraya koşar)** buyuruldu.

---

[1] Muhammed Tirmüzî, 279 [m. 892] de vefât etdi.

[**(Buhârî)**deki] hadîs-i şerîfde, **(Kızdığı zemân istediğini yapabilecek bir kimse kızmazsa, Allahü teâlâ kıyâmet günü onu herkesin ortasında çağırır, "Cennetde istediğin hûrinin yanına git" der)** buyuruldu.

[Bütün kitâblarda yazılı olan hadîs-i şerîfde] bir kimse Resûlullahdan nasîhat istedikde, **(Kızma, sinirlenme!)** buyurdu. Birkaç kerre sordukda, hepsinde de **(Kızma, sinirlenme!)** buyurdu.

[Tirmüzî ve Ebû Dâvüddaki] hadîs-i şerîfde, **(Cennete gidecek olanları haber veriyorum dinleyiniz! Za'îfdirler, güçleri yetmez. Birşey yapmak için yemîn ederlerse, Allahü teâlâ, bunların yemînlerini, muhakkak yerine getirir. Cehenneme gidecek olanları bildiriyorum, dinleyiniz! Sertlik gösterirler. Acele ederler. Kendilerini üstün görürler)** buyuruldu.

[Tirmüzî ve Ebû Dâvüdün "rahime-hümallahü teâlâ" bildirdikleri] hadîs-i şerîfde, **(Bir kimse ayakda iken kızarsa, otursun, oturmakla geçmezse, yatsın!)** buyuruldu.

[Taberânî, Beyhekî ve ibni Asâkirin "rahime-hümullahü teâlâ" bildirdikleri] hadîs-i şerîfde, **(Sarı sabır maddesi balı bozduğu gibi, kızgınlık da, îmânı bozar)** buyuruldu.

[Beyhekî ve Ebû Nuaymın[1] bildirdikleri] hadîs-i şerîfde, **(Allah için aşağı gönüllü olanı, Allahü teâlâ yükseltir. Bu, kendini küçük görür. Fekat, insanların gözünde büyükdür. Bir kimse, kendini başkalarından üstün tutarsa, Allahü teâlâ onu alçaltır. Herkesin gözünde küçük olur. Kendini yalnız kendisi büyük görür. Hattâ köpekden, domuzdan dahâ aşağı görünür)** buyuruldu.

[Beyhekînin "rahime-hullahü teâlâ" bildirdiği] hadîs-i şerîfde, **(Mûsâ aleyhisselâm: Yâ Rabbî! Kullarının en kıymetlisi kimdir? dedikde, gücü yetdiği zemân afv edendir, buyurdu)** buyuruldu.

[Ebû Ya'lânın bildirdiği] hadîs-i şerîfde, **(Bir kimse, dilini tutarsa, Allahü teâlâ onun utanacak şeylerini örter. Gadabını tutarsa, kıyâmet günü, Allahü teâlâ azâbını ondan çeker. Bir kimse Allahü teâlâya yalvarırsa, onun düâsını kabûl eder)** buyuruldu.

Tirmüzîde bildiriliyor: Mu'âviye "radıyallahü anh", Ümm-ül-mü'minîn Âişeye "radıyallahü anhâ" mektûb yazarak nasîhat yazmasını istedikde, cevâb yazarak: Allahü teâlânın selâmı senin üzerine olsun! Resûlullahdan işitdim. Buyurdu ki, **(Bir kimse insanların kızacakları şeyde Allahü teâlânın rızâsını ararsa, Allahü teâlâ onu, insanlardan geleceklerden korur. Bir kimse, Allahü teâlânın**

[1] Ahmed Ebû Nu'aym, 430 [m. 1039] da vefât etdi.

kızacağı şeyde, insanların rızâsını ararsa, Allahü teâlâ onun işini insanlara bırakır) dedi.

Allahü teâlâ bizi ve sizi, hep doğru söyliyenin haber verdiği bu hadîs-i şerîflere uymakla şereflendirsin! Bunlara uygun hareket etmeğe çalışınız!

Dünyâ hayâtı çok kısadır. Âhiretin azâbları pek acı ve sonsuzdur. İleriyi gören akl sâhiblerinin hâzırlıklı olması lâzımdır. Dünyânın, güzelliğine ve tadına aldanmamalıdır. İnsanın şerefi ve kıymeti dünyâlıkla ölçülse idi, dünyâlığı çok olanların herkesden dahâ kıymetli ve dahâ üstün olması lâzım gelirdi. Dünyânın görünüşüne aldanmak aklsızlıkdır, ahmaklıkdır. Birkaç günlük zemânı büyük ni'met bilerek, Allahü teâlânın beğendiği şeyleri yapmağa çalışmalıdır. Allahü teâlânın kullarına ihsân, iyilik etmelidir. Kıyâmetde azâblardan kurtulmak için, iki büyük temel, ya'nî iki yol vardır: Birincisi, Allahü teâlânın emrlerine kıymet vermek, saygı göstermekdir. İkincisi, Allahü teâlânın kullarına, yaratdıklarına şefkat, iyilik etmekdir. Hep doğru söyleyici olan Peygamberimiz "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem", her ne söyledi ise, hepsi doğrudur. Şaka, eğlence, sayıklama sözler değildir. Tavşan gibi gözü açık uyku ne kadar sürecek? Bu uykunun sonu, rezîl, rüsvâ olmak ve eli boş, mahrûm kalmakdır. Mü'minûn sûresinin yüzonbeşinci âyetinde meâlen, **(Sizi abes olarak, oyuncak olarak mı yaratdım sanıyorsunuz? Bize dönmiyecek misiniz diyorsunuz?)** buyuruldu. Her ne kadar, böyle sözleri dinliyecek hâlde olmadığınızı biliyorum. Gençsiniz. İçiniz kaynıyor. Dünyâ ni'metleri içindesiniz. Herkese sözünüz geçiyor. İstediğinizi yapabiliyorsunuz. Fekat size acıdığımız için, iyilik etmek istediğimiz için bunlar yazıldı. Elinizden birşey kaçmış değildir. Tevbe edilecek, Allahü teâlâya yalvaracak zemândır. Doksansekizinci mektûbdan terceme temâm oldu.

Seyyid Abdülhakîm Efendi "rahime-hullahü teâlâ", **(Er-riyâd-üt-tesavvufiyye)** kitâbında, tesavvufu ta'rîf ederken, (Tesavvuf, insanlık sıfatlarından çıkarak, melek sıfatları ile bezenmek ve ilâhî ahlâkı huy edinmekdir) buyuruyor. Ebû Muhammed Cerîrînin[1] de, (Tesavvuf, bütün iyi huylarla bezenmek ve bütün kötü huylardan arınmakdır) dediğini bildiriyor.

Büyük İslâm âlimi, ikinci bin senenin müceddidi imâm-ı Rab-

---

[1] Ebû Muhammed Cerîrî Ahmed bin Muhammed bin Hüseyn 311 [m. 923] de vefât etdi. Cüneyd-i Bağdâdînin talebelerinin en büyüklerindendir.

bânî Ahmed Fârûkînin oğlu Muhammed Ma'sûm "rahime-hullahü teâlâ", üç cild olan, fârisî **(Mektûbât)** kitâbının birinci cildinin 147 nci mektûbunu, Hindistân vâlîlerinden mîr Muhammed Hafîye yazmışdır. Bu mektûbunda buyuruyor ki:

Allahü teâlâ, bizi ve sizi, Peygamberlerin üstünü olan, âlemlerin Rabbinin sevgilisi Muhammed aleyhisselâmın yolundan sapdırmasın! Merhametli kardeşim! İnsanın ömrü çok kısadır. Sonsuz olan âhiret hayâtında, insanın karşılaşacağı şeyler, dünyâda yaşadığı hâle bağlıdır. Aklı başında olan, ileriyi görebilen bir kimse, kısa olan dünyâ hayâtında, hep, âhiretde iyi ve râhat yaşamağa sebeb olan şeyleri yapar. Âhiret yolcusuna lâzım olan şeyleri hâzırlar. Allahü teâlâ, sizi birçok insanın başına koymuş, çok kimsenin ihtiyâçlarını görmeğe vesîle kılmışdır. Bu kıymetli ve kazançlı vazîfeye kavuşduğunuz için çok şükrediniz! Allahü teâlânın kullarına hizmet etmek için çalışınız! Rabbimizin kullarına hizmet etmekle dünyâda ve âhiretde ni'metlere kavuşacağınızı düşününüz! İnsanlara karşı yumuşak olmanın, onlara iyilik etmenin, onların işlerini güler yüzle ve tatlı dille ve kolaylıkla yapmanın Allahü teâlânın sevgisine kavuşduran yol olduğunu biliniz! Âhiretin azablarından kurtulmağa ve Cennet ni'metlerinin artmasına sebeb olacağından, hiç şübheniz olmasın! Peygamberimiz "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem", bunu şu hadîs-i şerîfi ile çok güzel bildirmişdir:

(Allahü teâlâ, kullarının ihtiyâçlarını yaratır, gönderir. Allahü teâlânın en çok sevdiği kulu, Onun ni'metlerinin kullarına ulaşmasına vâsıta olan kimsedir.)

Müslimânların ihtiyâçlarını karşılamanın ve onları sevindirmenin ve güzel ahlâklı olmanın kıymetini bildiren ve yumuşak, ağır başlı ve sabrlı olmağı öven ve teşvîk eden birkaç hadîs-i şerîfi aşağıya yazıyorum. Bunları iyi anlayınız. Anlamadığınız yerler olursa, onları, dînini bilen ve bildiklerine uygun yaşayan kimselerden sorup anlayınız! [Peygamberimizin "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" mubârek sözlerine **(Hadîs)** denir.] Aşağıdaki hadîs-i şerîfleri dikkatle okuyunuz! Her sözünüzde ve her işinizde bunlara uymağa çalışınız!

1 — **(Müslimân, müslimânın kardeşidir. Birbirlerini incitmezler, üzmezler. Bir kimse, din kardeşinin bir işine yardım etse, Allahü teâlâ da onun işini kolaylaşdırır. Bir kimse, bir müslimânın sıkıntısını giderir, onu sevindirirse, kıyâmet gününün en sıkıntılı zemânlarında, Allahü teâlâ onu sıkıntıdan kurtarır. Bir kimse bir müslimânın aybını, kusûrunu örterse, Allahü teâlâ, kıyâmet günü onun ayblarını, kabâhatlerini örter.)** [Buhârî, Müslim]

2 — **(Bir kimse, din kardeşine yardımcı oldukca, Allahü teâlâ da ona yardımcı olur.)** [Müslim]

3 — **(Allahü teâlâ, ba'zı kullarını başkalarının ihtiyâclarını karşılamak, onlara yardımcı olmak için yaratmışdır. İhtiyâcı olanlar bunlara baş vurur. Bunlar için âhiretde azâb korkusu olmayacakdır.)** [Taberânî]

4 — **(Allahü teâlâ, ba'zı kullarına dünyâda çok ni'met vermişdir. Bunları, kullarına fâideli olmak için yaratmışdır. Bu ni'metleri Allahü teâlânın kullarına dağıtırlarsa, ni'metleri azalmaz. Bu ni'metleri Allahın kullarına ulaşdırmazlarsa, Allah ni'metlerini bunlardan alır. Başkalarına verir.)** [Taberânî ve İbni Ebid-dünyâ[1]]

5 — **(Bir müslimânın, din kardeşinin bir ihtiyâcını karşılaması on sene i'tikâf etmesinden dahâ kazançlıdır. Allah rızâsı için bir gün i'tikâf yapmak ise, insanı Cehennem ateşinden pek çok uzaklaşdırır.)** [Taberânî ve Hâkim.] [Ramezân ayının son on gününde, gece gündüz bir câmi'de kapanarak ibâdet etmeğe, i'tikâf yapmak denir.]

6 — **(Bir kimse, din kardeşinin bir işini yaparsa, binlerle melek o kimse için düâ eder. O işi yapmağa giderken, her adımı için bir günâhı afvolur ve kendisine kıyâmetde ni'metler verilir.)** [İbni Mâce]

7 — **(Bir kimse, din kardeşinin bir işini yapmak için giderse her adımında yetmiş günâhı afvedilir ve yetmiş sevâb verilir. Bu iş bitinceye kadar böyle devâm eder. İş yapılınca, bütün günâhları afvedilir. Bu işi yaparken ölürse, sorgusuz, hesâbsız Cennete girer.)** [İbni Ebid-dünyâ]

8 — **(Bir kimse, din kardeşinin râhata kavuşması veyâ sıkıntıdan kurtulması için hükûmet adamlarına gidip uğraşırsa, kıyâmet günü sırat köprüsünden, herkesin ayakları kaydığı zemân, Allahü teâlâ onun sür'atle geçmesi için yardım eder.)** [Taberânî]

9 — **(Allahü teâlânın en sevdiği iş, elbise vererek veyâ doyurarak veyâ başka bir ihtiyâcını karşılayarak, bir mü'mini sevindirmekdir.)** [Taberânî]

10 — **(Allahü teâlânın farzlardan sonra en çok sevdiği iş, bir mü'mini sevindirmekdir.)** [Taberânî.] [Allahü teâlânın emrlerine **(Farz)** denir. Bu hadîs-i şerîfden anlaşılıyor ki, Allahü teâlâ, farz olan ibâdetleri yapanları dahâ çok sever. Allahü teâlânın yasak etdiği zararlı, çirkin işlere **(Harâm)** denir. Allahü teâlâ, harâmdan

---

[1] İbni Ebid-dünyâ Abdüllah, 281 [m. 894] de Bağdâdda vefât etdi.

sakınanı, farzları yapanlardan dahâ çok sever. İyi huylu olmak farzdır. Kötü huylu olmak harâmdır. Kötülük yapmakdan sakınmak, iyilik yapmakdan dahâ kıymetli ve dahâ sevâbdır.]

11 — **(Bir kimse bir mü'mine bir iyilik yapınca, Allahü teâlâ bu iyilikden bir melek yaratır. Bu melek, hep ibâdet eder. İbâdetlerinin sevâbları bu kimseye verilir. Bu kimse ölüp, kabre konunca, bu melek nûrlu ve sevimli olarak bunun kabrine gelir. Meleği görünce ferâhlanır, neş'elenir. Sen kimsin der. Ben, falanca kimseye yapdığın iyilik ve onun kalbine koyduğun neş'eyim. Allahü teâlâ beni bugün seni sevindirmek ve kıyâmet günü sana şefâ'at etmek ve Cennetdeki yerini sana göstermek için gönderdi der.)**

12 — Resûlullahdan "sallallahü aleyhi ve sellem" soruldu ki, Cennete girmeğe sebeb olan şeylerin başlıcası nelerdir? **(Allahü teâlâdan korkmak ve iyi huylu olmakdır)** buyurdu. Cehenneme girmeğe sebeb olan şeylerin başlıcası nelerdir denildikde, **(Diline ve şehvetine hâkim olmamakdır)** buyurdu. [Tirmüzî, İbni Hibbân ve Beyhekî[1].] [Allahü teâlâdan korkmanın alâmeti, harâmlardan sakınmakdır.]

13 — **(Îmânı en kuvvetli olanınız, ahlâkı en güzel ve zevcesine karşı en yumuşak olanınızdır.)** [Tirmüzî ve Hâkim]

14 — **(İnsan, güzel huyu sebebiyle, Cennetin en üstün derecelerine kavuşur.** [Nâfile] **ibâdetler, insanı bu derecelere kavuşduramaz. Kötü huy, insanı Cehennemin en aşağı çukurlarına sürükler.)** [Taberânî]

15 — **(İbâdetlerin en kolayı ve en hafîfi, az konuşmak ve iyi huylu olmakdır. Bu sözüme iyi dikkat ediniz!)** [İbni Ebid-dünyâ]

16 — Bir kimse, Resûlullaha "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" (işlerin en iyisi hangisidir) dedi. **(Güzel huylu olmakdır)** buyurdu. Kalkıp, biraz sonra, sağ tarafına gelip, yine sordu. Yine, **(İyi huylu olmakdır)** buyurdu. Gidip, sonra sol tarafına gelip, Allahın en sevdiği iş nedir, dedi. Yine, **(İyi huylu olmakdır)** buyurdu. Sonra, arkadan gelip, en iyi, en kıymetli iş nedir, dedi. Hazret-i Peygamber, ona karşı dönüp, **(İyi huylu olmak ne demekdir anlıyamadın mı? Elinden geldiği kadar kimseye kızmamağa çalış!)** buyurdu.

17 — **(Kimse ile münâkaşa etmeyen, haklı olsa bile, dili ile kimseyi incitmiyen müslimânın Cennete gireceğini size söz veriyorum. Şaka ile veyâ yanındakileri güldürmek için olsa bile, yalan**

[1] Ahmed Beyhekî, 458 [m. 1066] de Nişâpûrda vefât etdi.

söylemiyenin Cennete gireceğini size söz veriyorum. İyi huylu olanın Cennetin yüksek derecelerine kavuşacağını size söz veriyorum!) [Ebû Dâvüd, İbni Mâce ve Tirmüzî]

18 — Hadîs-i kudsîde Allahü teâlâ buyuruyor ki, **(Size gönderdiğim islâm dîninden râzıyım.** [Ya'nî, bu dîni kabûl edenlerden, bu dînin emr ve yasaklarına tâbi' olanlardan râzı olurum. Onları severim.] **Bu dînin temâm olması, ancak cömerdlikle ve iyi huylu olmakla olur. Dîninizin temâm olduğunu hergün, bu ikisi ile belli ediniz!)** [Taberânî[1]].

19 — **(Sıcak su buzu eritdiği gibi, iyi huylu olmak, insanın günâhlarını eritir, yok eder. Sirke balı bozduğu, yinilmez hâle sokduğu gibi, kötü huylu olmak, insanın ibâdetlerini bozar, yok eder.)** [Taberânî]

20 — **(Allahü teâlâ yumuşak huylu olanları sever ve onlara yardımcı olur. Sert, öfkeli olanlara yardım etmez.)** [Taberânî]

21 — **(Cehenneme girmesi harâm olan yâhud Cehennem ateşinin yakması yasak olan kimdir? Size bildiriyorum. Dikkat ile dinleyiniz! Yumuşak olanların, kızmıyanların hepsi!)** [Tirmüzî] [Bu hadîs-i şerîf yukarıda zikr etdiğimiz doksansekizinci mektûbda da yazılıdır.]

22 — **(Yavaş, yumuşak davranmak, Allahın kuluna verdiği büyük bir ihsândır. Aceleci, atak olmak, şeytânın yoludur. Allahü teâlânın sevdiği şey, yumuşak ve ağır başlı olmakdır.)** [Ebû Ya'lâ]

23 — **(İnsan, yumuşaklığı, tatlı dili sebebiyle, gündüzleri oruc tutanların ve geceleri nemâz kılanların derecelerine kavuşur.)** [İbni Hibbân]

24 — **(Kızdığı zemân, öfkesini yenerek yumuşak davranan kimseyi Allahü teâlâ sever.)** [İsfehânî]

25 — **(Dikkat ediniz. Size haber veriyorum! Cennetin yüksek derecelerine kavuşmak isteyen, saygısızlık yapana yumuşak davransın! Zulmedeni afv etsin! Malını esirgeyene ihsânda bulunsun! Kendisini aramıyan, sormıyan ahbâbını, akrabâsını gözetsin!)** [Taberânî]

26 — **(Kuvvetli olmak, başkasını yenmek demek değildir. Kuvvetli olmak, kahraman olmak, kendi öfkesini yenmek demekdir.)** [Buhârî ve Müslim]

27 — **(Selâm verirken güler yüzlü olana, sadaka verenlerin kavuşdukları sevâblar verilir.)** [İbni Ebid-dünyâ]

---

[1] Taberânî Süleymân, 360 [m. 971] de Şâmda vefât etdi.

28 — **(Din kardeşine karşı güler yüzlü olmak, ona iyi şeyleri öğretmek, kötülük yapmasını önlemek, yabancı kimselere aradığı yeri göstermek, sokakdan, taş, diken, kemik ve benzerleri gibi çirkin, pis ve zararlı şeyleri temizlemek, başkalarına su vermek hep sadakadır.)** [Tirmüzî]

29 — **(Cennetde öyle köşkler vardır ki, içinde bulunan kimse, her dilediği yeri görür ve dilediği her yere kendini gösterir.)** Ebû Mâlik-il-Eş'arî, yâ Resûlallah! Böyle köşkler kimlere verilecekdir dedi. **(Tatlı sözlü, eli açık ve herkesin uyuduğu zemân Allahü teâlânın varlığını, büyüklüğünü düşünen ve Ona yalvaranlara verilecekdir)** buyurdu.

Yukarıda yazılı olan hadîs-i şerîfleri, **(Tergîb ve Terhîb)**[1] ismindeki hadîs kitâbından aldım. Bu kitâb, hadîs kitâblarının en kıymetlilerindendir.

Allahü teâlâ, yukarıda yazılı hadîs-i şerîflere uygun yaşamanızı nasîb eylesin! Kendinizi yoklayınız. Bunlara uygun olduğunuzu anlarsanız, Allahü teâlâya şükr ediniz! Uygun olmıyan hâlleriniz bulunursa, bunların da düzelmesi için, Allahü teâlâya yalvarınız! Bir kimsenin işleri, hareketleri bunlara uygun olmazsa, kusûrunu bilmesi ve bunların düzelmesi için yalvarması da, ayrıca büyük ni'metdir. Bunlara uymıyan ve uymadığı için üzülmiyen kimsenin İslâm dînine bağlılığı çok az demekdir. Böyle çirkin hâle düşmekden Allahü teâlâya sığınmalıdır! Beyt:

Bu büyük ni'mete kavuşana müjdeler olsun.
Kavuşamıyan zevallılara yazıklar olsun!

(Mektûbât-ı Ma'sûmiyye)den terceme burada temâm oldu.

Yukarıda yazılı hadîs-i şerîfler, müslimânların birbirlerine karşı iyi huylu olmalarını, kardeş gibi yaşamalarını emr etmekdedir. Müslimân olmıyan kimseye **(Kâfir)** denir. Müslimânların kâfirlere karşı da iyi huylu olmaları, onları incitmemeleri lâzım olduğu, yüzonikinci (112) sahîfede bildirilmişdi. Böylece, İslâm dîninin, iyi huylu olmağı, kardeşce yaşamağı, çalışmağı emr etdiği onlara da gösterilmiş olur. Böylece iyiliği seven insanlar, seve seve müslimân olurlar. Cihâd etmek farzdır. Cihâdı devlet, topla, kılınçla yapacağı gibi, soğuk harb ile, propaganda, neşriyyât ile de yapar.

---

[1] **(Tergîb ve Terhîb)** kitâbının yazarı, Abdül'azîm Münzirî hadîs âlimlerinin büyüklerindendir. 581 [m. 1185] de tevellüd, 656 [m. 1258] de Mısrda vefât etdi.

Her müslimân da, iyi huyları ile, iyilik yapmakla cihâd yapar. Çünki **(cihâd etmek),** insanları müslimân yapmağa da'vet etmek demekdir. Görülüyor ki, kâfirlere karşı da, iyi huylu olmak, onları incitmemek, cihâd etmek oluyor. Her müslimâna farz oluyor.

Yukarıdaki uzun mektûbu yazan Muhammed Ma'sûm Fârûkî "rahime-hullahü teâlâ, İslâm âlimlerinin büyüklerinden ve Evliyânın "kaddesallahü teâlâ esrârehümül' azîz" üstünlerinden biridir. Hicretin binyedi senesinde Hindistânda, Serhend şehrinde doğmuş, 1079 [m. 1668] senesinde orada vefât etmişdir. Babasının türbesinden birkaç yüz metre uzakdaki büyük türbede medfûndur. Sayısız mektûblarıyla Hindistândaki binlerce müslimâna, devlet adamlarına, zemânının pâdişâhı Âlemgîr Evrengzîb sultâna "rahime-hullahü teâlâ"[1] nasîhatlar vermiş, kardeşlik duygularını, iyi huylu olmağı, yardımlaşmağı, dünyâda râhat ve huzûr içinde yaşayıp, âhiretde de se'âdete kavuşmaları için çalışmışdır. Yüzkırkbinden fazla kimse, sohbetinde, derslerinde bulunarak, tesavvufun yüksek derecesine kavuşmuşlar, birer Velî olmuşlardır. Bu seçilmiş talebesinden başka, kendisinden dinleyip, öğrenip dînini ve ahlâkını düzeltenlerin sayısı yüzbinleri aşmakdadır. Yetişdirdiği Evliyâ arasında dört yüzden ziyâdesi irşâd makâmına yükselmiş, her biri, gönderildiği şehrlerde, binlerce insanı felâketden, cehâletden, dalâletden kurtarmışlardır. Altı oğlundan herbiri, büyük âlim ve velî olup, bütün torunları böyle olmuş, bütün insanlara ışık tutan, çok kıymetli kitâblar bırakmışlardır.

Hakîkî müslimân, bâtıl inançlara inanmaz. Sihr, uğursuzluk, fal, efsûn, Kur'ân-ı kerîmden başka şeyler yazılı muska, mavi boncuk, kehânet ve benzeri şeylere, bunların muhakkak iş yapacaklarına, mezârlara mum dikmeğe, tel ve iplik bağlamağa i'tibâr etmez ve kerâmet sâhibi olduğunu söyleyen sahtekârlara ancak güler. Bâtıl, bozuk şeylerin çoğu, başka dinlerden islâmiyyete sokuşdurulmuşdur. Ba'zı din adamlarından **(kerâmet)** bekleyenlere büyük İslâm âlimi İmâm-ı Rabbânî "rahime-hullahü teâlâ" şöyle buyurmakdadır: (İnsanlar, din adamlarından, kerâmet beklerler. Bunların ba'zılarının kerâmeti yokdur, ama diğerlerinden dahâ ziyâde Allahü teâlâya yakındır. En büyük kerâmet, İslâmiyyeti iyi öğrenmek ve ona uygun yaşayabilmekdir.)

Amerikada Stanford Üniversitesinde yapılan son incelemeler, ba'zı insanların bir (altıncı hisse) sâhib olduğunu, meselâ kapalı bir kutu içinde bulunan eşyâyı sayabildiklerini, kapalı zarfdaki ya-

---

[1] Sultân Âlemgîr, 1118 [m. 1707] de vefât etdi.

zıyı okuyabildiklerini, uzakda bulunan bir kimse ile irtibat kurabildiklerini, bir insanın aklından geçen şeyi anlıyabildiklerini göstermişdir. Tecribeye her ırk ve dinden insanlar katılmış, hepsi din ve ırk farkı göstermeden aynı başarıya ulaşmışdır. Uzak Doğuda, Çinde ve Hindistânda rastlanan ba'zı Çin kâhinleri ve Hind fakîrleri, bizi hayrete düşüren, akla gelmez dürlü ma'rifetler göstermekdedir. Bunların içinde, havada uçar gibi görünen veyâ bir halatı havaya atarak onun üzerinde göğe doğru tırmanan kimseler vardır. Hâlbuki Çinlilerin kabûl etdiği Budizm, bir nev'i felsefe sistemidir. Buda **(Buddah)** (M.Ö. 563-483) ve Konfuçyus **(Confucius)** (M.Ö. 531-479) ve Laotse, meşhûr filozoflardı. Telkîn etdikleri esâslar, ahlâk kâideleridir. Bunlar da, insanların dürlü arzûlardan vazgeçmeleri, [riyâzeti], iyilik, sabr etmek, birbirine yardım, fenâlıkla mücâdele etmek gibi şeylerdir. Buda, (Sen kendine nasıl mu'amele edilmesini istiyorsan, başkalarına karşı öyle hareket et) der. Fekat, Allahü teâlâdan bahs etmez. Buda, kendisinin ancak bir insan olduğunu söylediği hâlde, talebeleri ölümünden sonra onu tanrılaşdırmışlar, onun için tapınaklar yapmışlardır. Böylece budizm, âdetâ bir din hâline gelmişdir. Hindlilerin esâs dîni olan Mecûsîlik ise, bir nev'i putperestlikdir. Putlardan başka ba'zı hayvanlara da (meselâ ineklere) taparlar. Ne Budizm, ne de Mecûsîlik, bir din değildir. Buna rağmen, bunlara mensûb olan insanların âdetâ kerâmete benzer ma'rifetler gösterdiği bir gerçekdir. Bu ma'rifetleri özel bir terbiye görerek, riyâzetle, özel vücûd hareketleriyle ve uzun zemân çalışarak, elde etmekdedirler. Bunun gibi, insanı âdetâ donduran, hissetmez hâle sokan manyatizma ile insana zorla emr telkîn eden ve ona istediğini yapdıran hipnotizma, ba'zı insanların sâhib olduğu husûsî bir kudretden ibâretdir.

Bu gösterilenler hiç bir zemân bir kerâmet değildir. Bunlar ancak bir hünerdir. Bugün ilm adamları, bütün insanlarda bu gibi kâbiliyyetin az veyâ çok mevcûd bulunduğunu, yalnız ba'zılarında fazla inkişâf etdiğini, ba'zı insanların husûsî usûllerle bu hissi inkişâf etdirebileceğini, zemânla bulunacak yeni ve kolay usûllerle herkesin bu hissini canlandırabileceğini ileri sürmekdedirler. O hâlde, kendisinde (altıncı his) fazla inkişâf etmiş bulunan bir kimsenin, bu husûsiyyetini ma'rifet değil, kerâmet olarak göstermesi, ancak bir hîlekârlıkdır.

İmâm-ı Ahmed Rabbânî "kaddesallahü teâlâ sirrehul-azîz" 293. cü mektûbunda buyuruyor ki, (Hârikalar, kerâmetler ikiye ayrılır: Birincisi, Allahü teâlânın zâtına ve sıfatlarına ve işlerine âid olan bilgiler ve ma'rifetlerdir. Bunlar, akl ile, düşünmekle elde

edilemez. Allahü teâlâ, seçdiği kullarına ihsân eder. İkincisi, madde âlemindeki gaybları bilmekdir. Bu kerâmet, seçilmiş kullara verildiği gibi, kâfirlere de verilir. Kerâmetlerin birincisi kıymetlidir. Bunlar, doğru yolda bulunanlara, Allahü teâlânın sevdiklerine verilir. Câhiller ise, ikincisini kıymetli sanırlar. Kerâmet deyince, yalnız bunları anlarlar. Açlıkla ve insanlardan kaçarak, nefslerini temizliyen her insan, mahlûkların gayblarını haber verir. İnsanların çoğu, hep dünyâyı düşündükleri için, böyle haber verenleri Evliyâ sanır. Hakîkatdan haber verenlere kıymet vermezler. Bunlar Evliyâ olsalardı, bizim hâllerimizden haber verirdi, derler. Bu bozuk ölçüleri ile, Allahü teâlânın sevdiği kullarını inkâr ederler).

İkiyüzaltmışıncı mektûbunda buyuruyor ki, (Evliyâlık, Allahü teâlâya yaklaşmak demekdir. Bu dereceye yetişenlere mahlûklara âid kerâmetler de verilebilir. Bu kerâmetin çok olması, Velînin yüksek olduğunu göstermez. Velînin kendinde kerâmet hâsıl olduğunu bilmesi lâzım değildir. Allahü teâlâ, bir Velînin şekllerini bir anda çeşidli memleketlerde herkese gösterir. Uzak yerlerde şaşılacak şeyleri yapdığı görülür. Hâlbuki, kendisi bunları bilmez. Bilenleri olur ise de, başkalarına belli etmezler. Çünki, kerâmete kıymet vermezler.)

Ehl-i sünnet âlimlerinin gözbebeği, sözleri huccet, sened olan İbni Hacer-i Mekkî “rahime-hullahü teâlâ”, **(Zevâcir)** kitâbında, (İhtikâr)dan önce, şu hadîs-i şerîfleri bildirmekdedir: **(Allahü teâlâya yemîn ederim ki, bir lokma harâm yiyenin kırk gün ibâdetleri kabûl olmaz)** ve **(Harâm para ile alınan bir cilbâb ile,** [ya’nî gömlekle] **kılınan nemâz kabûl olmaz)** ve **(Harâm para ile verilen sadaka kabûl olmaz. Günâhı azalmaz).** Süfyân-ı Sevrî diyor ki, (Harâm para ile hayrât, hasenât yapmak, pisliği bevl ile yıkayıp temizlemek gibidir).

Hakîkî bir müslimân, ibâdetini herkesin yanında gösteriş olarak yapmaz. Nâfile olan ibâdet gizli yapılır, farz ibâdetler açık veyâ toplu olarak câmi’de icrâ olunur. İyi bir müslimân, iyilik yapmak veyâ sadaka vermek isterse, bunu gizli olarak ve iyilik yapdığı veyâ sadaka verdiği insanın kalbini kırmadan, onu incitmeden, yapdığı iyiliği başına kakmadan yapar. Allahü teâlâ, bunun böyle yapılmasını Kur’ân-ı kerîmde birçok yerlerde emr buyurmakdadır.

Hülâsa, hakîkî müslimân, bütün iyi huylara sâhib, vakarlı, seciyeli, bedenen ve rûhen tertemiz, her dürlü i’timâda lâyık, mükemmel bir insandır.

Büyük islâm âlimi İmâm-ı Gazâlî “rahime-hullahü teâlâ”, 450

[m. 1058] - 505 [m. 1111], bundan hemen hemen dokuzyüz sene evvel fârisî olarak yazdığı **(Kimyâ-i se'âdet)** ismindeki eserinde insanları dört kısma ayırmakdadır: Bunlardan birinci kısmdakiler, dünyâda yimek içmek ve zevk etmekden başka bir şey bilmiyenlerdir. İkinci kısmdakiler, cebr, şiddet, zulm ile hareket edenlerdir. Üçüncü kısmdakiler, hîlekârlık ve mürâîlikle etrâfındakileri aldatanlardır. Ancak dördüncü kısmdakiler yukarda bahsedilen güzel ahlâk sâhibi olan, hakîkî müslimânlardır.

Unutmamak lâzımdır ki, her insanın kalbinden Allahü teâlâya giden bir yol vardır. Bütün mes'ele, bu yoldan İslâm nûrunun insanlara ulaşdırılmasıdır. O nûru kalbinde hisseden bir insan, hangi kısmdan olursa olsun, yapdığı fenâlıklara pişmân olur ve doğru yolu bulur.

Eğer bütün insanlar, islâm dînini kabûl etseler, dünyâda ne fenâlık, ne hîlekârlık, ne harb, ne şiddet ve ne de zulm kalırdı. Bunun için, tam ve mükemmel bir müslimân olmağa gayret etmek ve müslimânlığın esâsını ve inceliklerini ve güzel ahlâkını îzâh ederek, bütün dünyâya yaymak, hepimizin boynuna düşen bir borçdur. Bunu yapmak cihâd olur.

Başka dinden de olsa, insanlara dâimâ tatlı dille ve anlayışla hitâb ediniz! Bunu, Kur'ân-ı kerîm emr etmekdedir. Müslimân olmıyanın yüzüne karşı, kâfir, dinsiz diyerek, onun kalbini incitmenin günâh olduğu, böyle söyliyenin cezâlandırılması lâzım olduğu, fıkh kitâblarında yazılıdır. Maksad, herkese islâm dîninin yüceliğini anlatmakdır. Bu cihâd da, ancak tatlı dille, sabr, ilm ve îmânla olur. Bir kimseyi bir şeye inandırmak isteyenin evvelâ kendisinin ona inanması şartdır. Mü'min ise, hiç bir zemân sabrını kaybetmez ve inandığını anlatmakda müşkilât çekmez. İslâm dîni kadar, açık ve mantıkî hiç bir din yokdur. Bu dînin esâsını anlıyan bir kimse, herkese bu dînin biricik hak din olduğunu kolaylıkla isbât edebilir.

Başka dinden olanların hepsini, fenâ huylu bir insan kabûl etmemelidir. Evet küfr, ya'nî müslimân olmamak, her zemân ve her yerde fenâdır. Çünki küfr, insanı dünyâda ve âhiretde felâkete götüren zararlı bir inanış ve bozuk bir yaşayışdır. Allahü teâlâ, İslâm dînini, insanların dünyâda râhat ve huzûr içinde, kardeşçe yaşamaları için ve âhiretde sonsuz azâblardan kurtulmaları için göndermişdir. Kâfirler, ya'nî müslimân olmıyanlar, bu se'âdet yolundan mahrûm kalmış zevallı kimselerdir. Bunlara, acımalı ve incitmemelidir. Bunları gîbet etmek bile harâmdır. İnsanın, sa'îd veyâ şakî olduğu son nefesde belli olur. Bütün semâvî dinlerin, insanlar

tarafından bozulmamış olanlarında, tek Allaha îmân esâsı vardır. Allahü teâlâ, Kur'ân-ı kerîmde bütün insanları doğru yolda bulunmağa da'vet ediyor. Doğru yola kavuşan insanın, geçmişdeki bütün hatâlarını afv edeceğini va'd buyuruyor. Başka dinden olanlar, şeytânın veyâ müslimânlıkdan haberi olmıyanların aldatdıkları zevallı kimselerdir. Bunların çoğu, Allahü teâlânın rızâsına kavuşmak için, yanlış yola sapdırılmış tâli'siz insanlardır. Biz bunlara sabr ile, tatlı dille, akl ve mantık ile doğru yolu göstermeliyiz.

Allahü teâlânın var ve BİR olduğunu bildiren ilâhî dinlerin hepsi, insanlar tarafından bozulmadan evvel, inanılacak şeyler bakımından birbirinin aynı idi. Mûsâ aleyhisselâmdan başlıyarak Peygamberimiz Muhammed aleyhisselâma kadar gelen üç büyük din, ya'nî Mûsevîlik, Îsevîlik ve İslâm dinleri, hep Allahü teâlânın bir olduğunu ve Allahü teâlânın Peygamberlerinin "aleyhimüssalevâtü vetteslîmât" bizim gibi bir insan olduğunu bildirmişdir. Ancak Yehûdîler, Îsâ ve Muhammed aleyhimesselâma inanmamışlardır. Hıristiyanlar, putlara tapınmakdan bir dürlü kurtulamamışlar ve Îsâ aleyhisselâm, (Ben de, sizin gibi bir insanım. Allahın oğlu değilim) dediği hâlde, Îsâ aleyhisselâmı Allahın oğlu sanmışlar, Baba (Allahü teâlâ), Oğul (Îsâ aleyhisselâm) ve Rûh-ul-kuds ismi ile üç ayrı ilâha tapınmağa başlamışlardır. Bunun yalan ve yanlış olduğunu anlayan ve düzeltmeğe uğraşanlar arasında Honorius gibi papalar da vardır. Bu yanlış i'tikâdları, ancak Allahü teâlânın gönderdiği son Peygamberi, Muhammed Mustafâ "aleyhissalâtü vesselâm" vâsıtası ile neşr etdirdiği, islâm dîni ile düzeltilmişdir. O hâlde, bu üç dînin hakîkî esâslarını kendisinde toplayan ve bu dinleri içerlerine sokulmuş olan hurâfelerden temizleyen hakîkî, doğru dînin, İslâm dîni olduğunu kimse inkâr edemez.

Müslimânlığı kabûl etmiş bir İngiliz olan Fellowes diyor ki; (Hıristiyanlığın birçok yanlış akîdelerini [inançlarını] düzeltmeğe kalkan Martin Luther, bilmiyordu ki, kendisinden tam 900 sene evvel Muhammed "aleyhissalâtü vesselâm" İslâmiyyeti neşr ederek, bütün bu kusûrları düzeltmişdir. Bunun için, İslâmiyyeti, hurâfelerden temâmen temizlenmiş nasrâniyyetin mütekâmil bir şekli olarak kabûl etmek ve Muhammed aleyhisselâmın son Peygamber olduğuna inanmak lâzımdır.)

Kimseye bâkî değildir, mülk-i dünyâ, sîm-ü zer,
Bir harâb olmuş gönül, ta'mîr etmekdir hüner.
Buna fânî dünyâ derler, durmayıp dâim döner,
Âdem oğlu, bir fenerdir, âkıbet bir gün söner.

– 4 –

NİÇİN MÜSLİMÂN OLDULAR

Bu kısm, kitâbımızın **(Müslimânlık ve Hıristiyanlık)** bahsinin eki olarak hâzırlanmışdır. İslâm dîni, en son ve en mükemmel dindir. Meşhûr ingiliz edibi Bernhard Shaw bile, (Dünyâ için bir tek din seçmek gerekirse, bu muhakkak islâm dîni olacakdır) demişdir. Bu da gâyet tabî'îdir. Çünki islâm dîni, şimdiye kadar gelip geçmiş olan bütün dinlerin düçâr oldukları [düşdükleri] tahrîflerden [değişdirmelerden] mahfûz [korunmuş] bir dindir. Tek Allaha inanmağı emr eden, dinlerin en büyüklerinden olan yehûdî dîninde, bir mesîhin geleceği bildirilmişdir. Mesîh olarak geldiği kabûl edilen Îsâ aleyhisselâmın yaydığı dînin kitâbı olan İncîl kaybolmuşdur. Sonradan birçok kısmları değişdirilerek, çeşidli İncîller yazılmış olmasına rağmen, asl mesîh olarak son bir Peygamberin "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" geleceği hakkında işâretler vardır. Barnabas İncîlinde ise, bu Peygamberin ismi açıkca yazılıdır. O hâlde islâm dîni, bütün hakîkî dinlerin birleşdiği en son, en doğru, en mükemmel ve Allahü teâlânın rızâsına tam uygun olan dindir. Bütün gençliği Avrupada hıristiyanlar arasında geçmiş olan kültürlü bir arkadaşımız [Doktor Nûri Refet Korur] bize, (Babam ve anamdan müslimân olarak dünyâya geldim. Hayâtım Avrupada geçdi. Orada, elimde fırsat bulunduğu için, bütün dinleri araşdırmak ve birbirleriyle karşılaşdırmak için bol zemân buldum. Eğer başka bir dînin islâm dîninden dahâ üstün olduğunu görmüş olsaydım, müslimânlığı bırakır, o dîni kabûl ederdim. Çünki, kimse beni müslimân kalmağa zorlamıyordu. Fekat yapdığım bütün araşdırmalar, karşılaşdırmalar, hıristiyanlarla yapdığım tartışmalar, İslâm dîninin dünyâda bulunan bütün dinlerin üstünde, hiç tahrîf edilmemiş hakîkî din olduğunu o kadar açık bir sûretde meydâna çıkardı ki, islâmiyyete bütün kalbimle bağlandım) demişdi.

Ne yazık ki, bugün bile, batı âleminde müslimânlara (sapık fikrli), (uyuşuk kafalı), (şeytâna tapan), (dinsiz) demek haksızlığında bulunan hıristiyanlar vardır. Hıristiyan çocuklarına, papazlar tarafından bu yanlış bilgiler verilmekde, zihnleri çelinmekdedir. Bir yandan da, islâm dîninde medeniyyete uygun olmıyan birçok husûslar bulunduğu ileri sürülmekdedir. Hâlbuki, bugünkü medeniyyete en uygun olan din, islâm dînidir. Kitâbımızın (**Müsli-**

mânlık ve Hıristiyanlık) kısmında bunlar incelenmiş ve bu yanlış fikrlere lüzûmlu cevâblar verilmişdi. Bu kısmı ayrıca, İngilizce, Fransızca ve Almancaya terceme ederek bütün dünyâya yaydık. Bu sâyede papazların verdiği yanlış bilgilerin doğrusunu yazmağa çalışdık. Bu çalışmanın ne kadar doğru ve lüzûmlu olduğunu da hemen gördük. Kitâblar dünyâya dağıtılınca, te'sîrini hemen gösterdi. Hindistândan aldığımız bir mektûbda, hıristiyan dîninde bulunan bir Hindli, (**(Müslimânlık ve Hıristiyanlık)** ismindeki kitâbınızı okuyunca, hakîkî dînin İslâm dîni olduğunu anladım ve müslimân olmağa karâr verdim) diye yazdı. Afrikalı gençlerden de, böyle çok mektûblar gelmekdedir. İslâm dîninin sâf, temiz, medenî ve insânî şeklini tedkîk etmek imkânını bulan herkes, bu dînin câzibesine kapılır. İslâm dîni, hiç bir propaganda yapılmadan, hiçbir teşkîlât kurulmadan, bütün dünyâya yayılmakdadır. Hâlbuki, hıristiyanlık dînini yaymak için uğraşan misyonerlerin bağlı olduğu teşkîlâtlar, bu uğurda pek çok para sarf etmekde, birçok sosyal yardımlar yapmakda, buna rağmen yine istedikleri gibi muvaffakiyyet elde edememekdedirler.

İslâmiyyet aleyhinde yapılan bütün bu yanlış ve düşmanca neşriyyâta ve hıristiyanlığın yayılması için yapılan korkunç gayretlere rağmen, dünyâda müslimânlar gitdikçe artmakdadır. İlerde bu husûsda, dahâ geniş ma'lûmât bulacaksınız. Bu müslimânların bir kısmı, müslimân çocuğu olarak doğdukları için müslimân kalmışlardır. Fekat bunların yanında, anası babası başka dinden olan ve çocukken başka din terbiyesi aldığı hâlde, müslimânlığı kabûl eden insanlar da vardır. Bunların içinde, dünyâca tanınmış büyük diplomatlar, devlet, ilm ve fen adamları, edîbler, yazarlar, hattâ din adamları vardır. Bunlar, islâm dînini iyice araştırdıkdan ve onun büyüklüğüne hayrân oldukdan sonra, seve seve müslimân olmuşlardır. Bunlardan başka, bütün dünyâca tanınan birçok meşhûr şahslar, resmen müslimân olmasalar bile, islâm dînini büyük bir saygı ve takdîrle karşılamışlar, hattâ islâm dîninin hakîkî din olduğuna îmân etmişler ve böyle inandıklarını söylemekden çekinmemişlerdir. Bütün dünyânın kendilerine hayrân olduğu ilm adamları, filozoflar, siyâset adamları, her şeyden evvel Allahü teâlânın varlığına ve birliğine ve her şeyi Onun yaratdığına inanmakdadırlar. Bu kısmda, bu zevâtdan bir kısmının sözlerini ve düşüncelerini bulacaksınız.

İslâmiyyeti kabûl edenler arasında, mecbûriyyet, menfe'at, hattâ reklâm yüzünden müslimân olanlar bulunabilir. Meselâ, bir müslimân erkekle evlenmek isteyen başka dinden bir kadın veyâ insanlık dışına atıldığı için tekrâr insanlık haklarına kavuşmak is-

teyen bir Hind paryası, İslâmiyyeti iyice araşdırmadan veyâ anlamadan müslimânlığı kabûl etmiş olabilir. Fekat meşhûr ilm ve fen adamlarının, edîblerin, islâm dînini ancak uzun uzadıya inceledikden sonra kabûl etmeleri, çok yüksek bir ma'nâ taşır. Bu kültürlü insanların, niçin dinlerini terk ederek müslimânlığı kabûl etdikleri hakkında yapdıkları açıklamaların en mühimleri, değişik kaynak ve kitâblardan toplanarak, aşağıdaki sahîfelerde sıralanmışdır. Bunları okuduğunuz zemân, İslâm dîninin niçin diğer dinlerden üstün olduğunu, bu zevâtın ağzından duymuş olacaksınız. Müslimân doğan ve hayâtı müslimânlar arasında geçen bir kimse, belki bu üstünlüklerin farkına bile varmaz. Fekat, başka bir din taşırken islâmiyyeti inceleyen bir kimse, aradaki farkı çok iyi görür, anlar ve takdîr eder. Siz de, bu açıklamaları okurken, dînimizin yüksek meziyyetlerini bir kerre dahâ takdîr etmek imkânını bulacak ve müslimân olduğunuz için Allahü teâlâya hamd edeceksiniz. Son zemânlarda, Hakîkat Kitâbevinin yayınladığı kitâblar, her dilde olarak, Internet vâsıtası ile bütün dünyâya yayılmakdadır. Amerikanın, Afrikanın ve Asyanın her köşesinden aldığımız mektûblarda, islâmiyyeti Internetden okuyup, öğrendikleri ve müslimân oldukları bildirilmekde ve şükrânlarını ifâde etmekdedirler.

Bütün bu açıklamalardan alınan netîce, ya'nî bir yabancı gözü ile islâm dîninin niçin diğer dinlerden dahâ üstün olduğunu belirten husûslar da, ayrıca bir hülâsa hâlinde 7. ci maddede toplanmışdır.

Kitâbımızın **(Müslimânlık ve Hıristiyanlık)** bahsinin ilâvesi olan bu kısmın da, sizlere islâm dîni hakkında yeni bilgiler vereceğine ve islâmiyyetin hak din olduğunu, büyüklüğünü bir kerre dahâ belirteceğine inanıyoruz.

Yeri gökü yaratan, ağaçları donatan,
Çiçekleri açtıran, bir Allahdır, bir Allah!

Allah her yerde hâzır, ne yaparsan O görür.
Ne söylersen işitir. Vardır, birdir, büyükdür.

Biz Allahı severiz. Her emrini dinleriz.
Beş vakt nemâz kılar, Ona isyân etmeyiz.

Mü'min iyi huyludur. Herkes ondan memnûndur.
Kimseye zulm eylemez. Kendi de huzûrludur.

[Osmânlı devleti zemânında bu şi'r, bütün ilk mekteblerde okuturdu.]

MUKADDEME
[GİRİŞ]

İnsanları Allahü teâlâ yaratdı. Bütün insanlar Allahü teâlânın kullarıdır. Allahü teâlâ bir milletin, bir ırkın veyâ yalnız dünyânın Rabbi, hâlıkı, yaratanı değil, bütün insanların ve âlemlerin Rabbidir. Allahü teâlânın indinde [nazarında] bütün insanlar birdir, birbirinden farksızdır. Onlara bedenlerinin yanında bir de (rûh) vermişdir. Onların rûhen ve bedenen, en mükemmel bir hâle gelmeleri ve onlara doğru yolu göstermeleri için, Peygamberler "aleyhimüssalevâtü vetteslîmât" göndermişdir. Bu Peygamberlerin en büyükleri, Âdem, Nûh, İbrâhîm, Mûsâ, Îsâ ve Muhammed Mustafâdır "aleyhimüsselâm". Bunların bildirdikleri îmân esâsları hep birdir. En son ve en kâmil şekli, Muhammed aleyhisselâmın teblîg etdiği islâmiyyetdir. Muhammed aleyhisselâmdan sonra artık Peygamber gelmiyecekdir. Zîrâ Onun getirdiği din, kemâl bulmuş, sonradan temâmlanacak noksan yeri kalmamış ve insanların bu dîni bozamıyacaklarını, değişdiremiyeceklerini, Allahü teâlâ bildirmişdir. Meşhûr Alman edîbi Lessing (1729-1781) (Nathan der Veise = Hakîm Natan) adlı eserinde, üç dîni, gök yakutdan yapılmış birbirinin aynı üç yüzüğe benzetmekdedir. Yalnız onda, (acabâ biri hakîkî, diğerleri sahte midir?) endişesi vardır. Hâlbuki her üçünün de aslı hakîkîdir. Ancak insanlar dürlü menfe'atler, çıkarlar, fenâ veyâ yanlış düşünceler, kıskançlıklar, bâtıl inanışlar, yanlış telkînler ve tefsîrler yüzünden bu hakîkati anlamamış, Mûsevîlik ve Nasrânîliğin içine birçok yanlış i'tikâdlar, fikrler sokmuş, tevhîd dînini tahrîf etmiş, hak dîni değişdirmişlerdir. Yalnız islâmiyyet aslı üzere kalmışdır. Böylece, bu üç din mensûbları birbirlerine düşmüşlerdir. Bu hâlleri Allahü teâlânın irâdesine karşı gelmekdir. Çünki, yukarıda da söylediğimiz gibi, Allahü teâlâ, bütün insanları hak dîne da'vet etmekdedir. Allahü teâlânın nazarında, hangi ırkdan olursa olsun, bütün insanlar birbirlerine müsâvîdir. Bütün insanlara, **(Ümmet-i da'vet)** denir. İslâmı kabûl edince, **(Ümmet-i icâbet)** olurlar. Hak din olarak da, yehûdîlikle hıristiyanlığın asllarının da devâmı olan, tek din Müslimânlıkdır.

Bugünün maddeye saplanmış insanlarının, dinler hakkındaki düşüncelerini belirtmek için, Amerikan neşriyyâtından seçdiğimiz aşağıdaki parçayı naklediyoruz. Bu parçayı Prof. Robinson anlatmakdadır:

(Orel Roberts Üniversitesinin mu'allim ve talebeleri ile İsrâîli gezmeğe gitmişdik. Yanımızda bulunan ve bu üniversiteyi kurmuş olan katolik din adamlarının ileri gelenlerinden Oral Roberts, kendisini ziyâret etdiğimiz İsrâîlin eski başvekillerinden Ben Guriona, bir **(Kitâb-ı mukaddes)** hediyye etdi. Kitâb-ı mukaddesin başında (Ahdi atîk) ya'nî Tevrât kısmı bulunuyordu. Roberts, Ben Gurion'dan bu kutsâl kitâbdan en sevdiği bir parçayı okumasını ricâ etdi. Ben Gurion bu ricâyı bir tebessümle karşıladı. Evinin önündeki küçük bağçede, bir ağacın altına oturduk. Hepimiz susmuşduk. Dikkat ile kendisini dinliyorduk. Ben Gurion, kitâb-ı mukaddesi açdı ve birkaç sahîfe çevirdikden sonra şu parçayı okudu: (Allah, insanı kendisine en çok benzeyen bir şekilde ve erkek ve kadın olarak yaratdı). [Tekvîn, bâb 1, âyet 27] Ben, (Allah Allah, bula bula bu cümleyi mi buldu?) diye düşündüm. Onun Tevrâtın çok dahâ yüksek ma'nâlı kısmlarından, meselâ (Tekvîn = Yaratılış) veyâ (Evâmir-i Aşere = On emr) gibi bahslerden bir parça okuyacağını zan etdiğim için yüzümü ekşitdim. Bu sahneyi almakda olan televizyon fotoğrafcısına bir işâret verdim. Bu işâret, (nâfile zahmet etme, bu sözleri televizyonla dünyâya yaymağa değmez!) ma'nâsına geliyordu.

Fekat biraz sonra Ben Gurion, niçin bu cümleyi seçdiğini âdetâ vecde gelerek, şöylece îzâh etdi: (Dahâ biz Amerikalı, Rusyalı, İsrâîlli veyâ Mısrlı olmadan evvel, dahâ biz hıristiyan, müslimân mecûsî, yehûdî v.s. olmadan evvel, ya'nî bugün insanları birbirinden ayıran memleket, devlet, din, inanç ve benzeri farklar meydâna gelmeden evvel, hepimiz yalnız Allahü teâlâ tarafından yaratılan bir erkek ve kadındık. Bu, bütün büyük dinlerin bize öğretmek istediği en büyük hakîkatdır. Niçin bunu anlamıyor ve birbirimize düşman oluyoruz? Hepimiz elele verelim ve Allahü teâlâdan bu hakîkati anlamamıza yardım etmesi için düâ edelim.)

Hepimizin başı öne düşdü. Din adamı Roberts hepimiz nâmına (Âmîn) dedi. Ben Gurion, hakîkaten en güzel cümleyi bulmuşdu.

İsrâîlden dönerken aklımda hep bu cümle vardı. Biz bütün insanlar birbirimizin aynıyız. Allahü teâlânın kullarıyız. Ona giden yol tekdir. Bu yol, İbrâhîm, Mûsâ, Îsâ ve en sonunda Muhammed aleyhimüsselâmın bildirdikleri îmân yoludur. Bu yoldan gidenler selâmete erişecekdir. İnsanlar, Peygamberlerin yolundan ayrılmakla en büyük hatâyı işlemişlerdir. Bu yüzden yollarını şaşırmışlar, ahlâkları bozulmuş, hattâ Allahü teâlâyı unutmuşlardır. Dünyânın sulha ve selâmete kavuşması için, insanların hatâlarını anlaması ve doğru yola dönmeleri îcâb eder.)

Prof. Robinsonun yukarıdaki sözleri, ne kadar doğrudur! Bugün insanların çoğu, dinlerin çizdiği yolu bırakmış, yalnız maddiyyâta ehemmiyyet vermeğe başlamışdır. Zevallılar bilmezler ki, maddiyyât bir hiçdir. Yıkılıp harâb olmağa mahkûmdur. İnsanın ölmez kısmı, rûhudur. Rûh maddiyyât ile beslenmez. Rûhu besliyen gıda, önce, onu ve herşeyi yokdan yaratan Allahü teâlâya doğru olarak îmân, sonra Ona ibâdet ve kulluk etmekdir. Bugün, bütün ilm ve fen adamları, devlet reîsleri hep Allahü teâlânın varlığına inanmakdadırlar. Fekat, îmân ve ibâdetde yanlış, bozuk düşüncelere, fikrlere saplanmakda, hak yoldan ayrılmakdadırlar. Bunu Amerikanın en büyük beyin cerrâhı olan Prof. White ne güzel anlatıyor! Prof. White, bir çok ilm dereceleri kazanmış, bulduğu yeni operasyon usûlleri ile milletlerarası şöhrete kavuşmuş bir beyin operatörü olup, hem Cleveland Üniversitesinde profesör, hem de aynı şehrde kurulmuş olan Metropolitan hastahânesi Beyin Cerrâhîsi kliniğinin direktörü bulunmakdadır. Bakınız Prof. White ne diyor:

(Ameliyyât için getirilen çocuk, altı yaşında sevimli bir kızdı. Çok güzel, canlı, zekî, neş'eli. Fekat muâyene sonunda beyninde büyük bir ur bulunduğunu gördük. Ameliyyâta aldık. Bu tümör ile bağlantı hâlinde bulunan bir kist, onu çok genişletmişdi. Ben içi su ile dolu olan parçadan ameliyyâta başladım. Fekat felâket! Yarım küre şeklinde olan kistli tümör, birdenbire küçülüverdi ve sathındaki geniş damarlar yırtıldı. Ameliyyât sâhası üzerine kan fışkırmağa başladı. Oluk gibi akan kanı durdurmak için arkadaşlarımla birlikde elimizden geleni yapıyorduk. Fekat kanı durduramıyorduk. Artık muhârebeyi gayb edeceğimizi görüyorduk. Çocuk elimizin altında ölüyordu. Üzerimize büyük bir hüzn çökmüşdü. Ben patlayan damarlar üzerine pamuk parçaları koyarak kanamayı durdurmağa çalışıyordum. Kanama durur gibi oldu. Fekat elimi kaldıramıyordum. Çünki, elimi kaldırsam, kanamanın tekrâr başlıyacağını ve bu sefer artık bir şey yapmak imkânı kalmıyacağını biliyordum. Çocuğa kan verilmeğe başlandı. Benim parmaklarım hâlâ pamukların üzerindeydi. Bu dakîkada kendimi ne kadar âciz, ne kadar kudretsiz hissetdim! Benim gibi zevallı bir insan, nasıl olur da kendinde bir küçük kızın beyninde meydâna gelen tümörü kesip çıkarmak cesaretini bulabilirdi? Nasıl olur da böyle mu'azzam bir işin mes'ûliyyetini üzerine alabilirdi? Adına (beyin) dediğimiz ve en mu'azzam işleri gören, insana şahsiyyetini veren, ona zekâ, hâtıra, heyecân, his, zevk, ızdırâb, düşünce ve hayâl gibi dürlü dürlü kudretler bahş eden, ancak Allahü teâlânın yaratabileceği bu mu'azzam esere, bir zevallı insan nasıl dokunabilirdi?

Biz bu küçücük cisme, (Dimâg) adını veriyorduk. Ama, hakîkatde bu, önümüzde yatan zevallı çocuğun tâ kendisi idi.

Aradan yarım sâat geçdi. Ameliyyât odasında tâm bir sessizlik vardı. Hepimizin tansiyonu son derece yükselmişdi. Herkes ve ben, elimi kaldıracak olursam yeniden oluk gibi kan akmağa başlayacağını ve bu da çocuğun ölümü olacağını biliyorduk. İşte o zemân, Allahü teâlâya düâ etmeğe başladım ve Onun yardımına sığındım. (Allahım, parmaklarıma gereken kuvveti ver de, ben bu kan akmasını önliyebileyim) diye yalvardım. O zemân, içimi büyük bir ferâhlık kapladı. Çünki, artık Allahü teâlâya, rabbime tevekkül etmişdim. Şimdi sükûnet ile parmaklarımı kaldırabileceğime ve kanın artık akmıyacağına inanıyordum. Allahü teâlânın mevcûdiyyetini bütün rûhumda his ediyordum. Yavaş yavaş parmaklarımı kaldırdım. Kan durmuşdu.

Bundan sonra ameliyyât yapmak kolaydı. Ameliyyât, tâm 4,5 sâat sürdü. Bir hafta çocuğun yanından ayrılmadım. Çocuğun yavaş yavaş iyileşdiğini gördükce, ne kadar seviniyordum! Bugün çocuk 10 yaşındadır ve temâmen sıhhatli, neş'eli ve mes'ûd bir yavrucak olmuşdur.

1974 senesinde beyin kanaması geçiren bir çocuğu mu'âyene etdiğim zemân, beyninin tâm ortasında ufak bir tümör bulunduğunu gördüm. Fekat tümör kanamağa başlamış ve cerâhatlenmişdi. Vaz'ıyyet çok tehlükeli ve ümmîdsizdi. Kafatasını açdık, beynin iki tarafına tüpler yerleşdirdik ve beyni antibiyotiklerle yıkamağa başladık. Bu benim tarafımdan tatbîk edilen yepyeni bir usûldü. Ateşler içinde yanan çocuğu bir respiratör içine koyduk ve üzerine soğuk yorganlar örtdük. Bir yandan da beyni yıkamağa devâm ediyorduk. Bu ümmîdsiz vaz'ıyyet haftalarca sürdü. Ben mütemâdiyen düâ ediyor ve Allahü teâlâyı yardıma çağırıyordum. Düâ ederken, yalnız çocuğa ve onun anasına babasına merhamet etmesini değil, aynı zemânda haftalarca durmadan benimle berâber çalışan ve bu ağır mes'ûliyyeti üzerine almış olan şahslara da kuvvet ve kudret vermesi için Allahü teâlâya yalvarıyordum.

Nihâyet bir ilâhî imdâd yetişdi. Temâmen ümmîdsiz sayılan bu vak'a, başarı ile netîcelendi. Çocuk kendine geldi. Arkadaşlarım, (tatbîk etdiğimiz bu yeni usûl, çok iyi netîce verdi) diye seviniyorlardı. Bunu benim yapdığımı zan ediyorlar, koltukları kabarıyordu. Hâlbuki ben böyle düşünmiyordum. Benim aklıma göre, ne kadar çalışsak, ne kadar yeni metodlar bulsak, ne kadar yeni usûller tatbîk etsek, bu gibi ameliyyâtlarda muvaffak olmak, ancak Allahü teâlânın yardımı ile olur. Şimdiye kadar yapdığım sayısız

ameliyyâtlarda, bunu hep kalbimde his etdim. Teknik, ne kadar ilerlerse ilerlesin, herşeyde olduğu gibi, beyin ameliyyâtının netîcesi de, Allahü teâlânın kudretindedir ve ancak Onun yardımı ile muvaffakiyyet elde edilir.

Senelerden beri yapmakda olduğum beyin ameliyyâtlarında insan dimâgının karşısında büyük heyecân duydum. Beyin ile uğraşdıkca, bu mu'azzam eserin sırrını çözmenin imkânı olmadığını, bunu yaratan kudretin, çok mu'azzam [büyük] olduğunu ve beyni gördükce, Allahü teâlânın varlığına inanmak lâzım olduğunu kalbimde his etdim. Bugün, insanların yapdıkları en mükemmel bilgisayarlar bile, küçücük dimâgların karşısında ancak çocuk oyuncağı olabilir.

Ben artık dimâgın, içinde insan rûhunun saklandığı bir kutu olduğuna inanıyorum. Biz, bu kutu etrafında ameliyyât yaparken, dînî bir merâsimde bulunuyoruz. Beyin ameliyyâtı benim i'tikâdımca, ibâdet etmek gibi dînî bir merâsimdir. Bu ameliyyâtı yapanın, yalnız teknik bilgi ve mehâreti, kâfî değildir. Aynı zemânda, Allahü teâlânın varlığına inanması ve ameliyyâtın başarısı için, Ondan yardım ve merhamet dilemesi şartdır.

İnsan ölünce bu beyin kutusu içinde saklı olan rûh ne oluyor? Vücûdla eski ilgisi kalmayan rûh, muhakkak ki, ölmüyor. Ama nereye gidiyor? Rûhun nereye gitdiği, nerede kalacağı hakkında bir doktor olarak ben bir tahmîn yürütecek hâlde değilim. Çünki, maddî bilgiler buna cevâb veremez. Bu husûsda bize yardımcı olacak rehber, ancak din kitâblarıdır. Beyni ve rûhu düşündükce, insanların, maddiyyâtı bırakarak bütün kalbleriyle dîne bağlanmaları ve din kitâblarında yazılı olan bilgilere inanmaları îcâb etdiğine inanıyorum.)

Demek oluyor ki, dünyânın tanınmış en büyük operatörü bile, Allahü teâlânın varlığına inandığını ve Onun yardımı olmadan hiç bir şey yapılamıyacağını çok samîmî bir tarzda ifâde etmekdedir.

Şimdi de bir fen adamını dinliyelim:

Meşhûr Amerikan fen adamı Edisonu[1] hepiniz bilirsiniz. Birçok keşfleri yanında, ilk elektrik ampulünü yaparak heryeri aydınlatan, bu meşhûr kâşif hakkında, birkaç sene evvel çıkan bir eserde, onun en yakın mesâ'î arkadaşı olan Martin André Rosonoff, hakkında şu hâtırayı anlatıyor:

(Birgün laboratuvara girince, Edisonu kendinden geçmiş, çok dalgın bir hâlde, hiç kımıldamadan elinde tutduğu bir kaba bakdı-

---

[1] Edison 1350 [m. 1931] de öldü.

ğını gördüm. Yüzünde büyük bir hayret, hurmet, takdîr ve ta'zîm ifâdesi vardı. Yanına tam yaklaşıncıya kadar, geldiğimin bile farkına varmadı. Sonra beni yanında görünce, elindeki kabı bana gösterdi. Kap, cıva ile doluydu. Bana: (Şuna bak!) dedi, (Bu ne mu'azzam bir eserdir! Sen cıvanın hârikul'âde birşey olduğuna inanır mısın?). Ben, (Cıva, hakîkaten hayrete değer bir maddedir) diye cevâb verdim. Edison konuşurken sesi titriyordu. Bana, (Ben cıvaya bakınca bunu yaratanın büyüklüğüne hayrân oluyorum. Buna ne dürlü hâssalar vermiş? Bunları düşündükce, aklım başımdan gidiyor) diye mırıldandı. Sonra tekrâr bana döndü: (Dünyâdaki bütün insanlar bana hayrândır. Benim yapdığım birçok keşfleri, birçok yeni buluşları birer hârika, birer başarı zan ediyorlar. Beni, insan üstü bir varlık gibi görmek istiyorlar. Hâlbuki, ne büyük hatâ! Ben, beş para bile etmiyen bir insanım. Benim keşflerim esâsen dünyâda bulunan, fekat o zemâna kadar insanların göremedikleri büyük hârikaların ufacık bir kısmını meydâna çıkarmakdan ibâretdir. Bunu ben yapdım! diyen bir insan, en büyük yalancı, en büyük budaladır. İnsan, elinden hiçbir şey gelmiyen âciz bir mahlûkdur. İnsan, ancak bir parça konuşabilen, biraz düşünebilen bir mahlûkdur. İyi düşünse, kibre, gurûra kapılmaz, aksine, ne kadar boş olduğunun farkına varır. İşte ben de, bunları düşündükçe, ne kadar kudretsiz, ne kadar âciz, ne kadar za'îf bir mahlûk olduğumu anlıyorum. Ben mûcidim ha! [Elini semâya kaldırarak] Asl mûcid, asl dâhî, asl yaratıcı işte Odur, Allahdır!) dedi.)

Görülüyor ki, fen adamları Allahü teâlânın varlığına inanmakda ve iki elle Onun dînine sarılmakdadır. Yalnız maddiyyâta inanan kimseler, çok kerreler dertlerine çâre bulamayıp, ümmîdsizliğe kapılmakdadırlar. Bu, onların rûhlarının boş kalmasından ileri gelmekdedir. İnsanın rûhu da, bedeni gibi gıdâya muhtâcdır. Bu da, ancak îmân etmekle kâbildir ve Allahü teâlânın yolunu ancak din gösterir. Allahü teâlâyı inkâr edenler bile, muhakkak birgün bu ihtiyâcı duyarlar.

Ünlü Rus yazarı Solzhenitsyn, Amerikaya yerleşdiği zemân, kendisinin büyük sıkıntılardan, rûhî bunalımlardan, makina olmakdan kurtulacağını zan etmişdi. Birgün, bir üniversitede Amerikan gençlerini başına toplıyarak onlara, (Ben buraya gelince, çok bahtiyâr olacağımı zan etmişdim. Ne yazık ki, burada da büyük bir boşluk hissediyorum. Çünki siz, artık maddenin esîri olmuşsunuz. Evet, burada hürriyyet var, herkes istediğini yapıyor. Fekat, ancak maddeye ehemmiyyet veriyor. Rûhları bomboş. Hâlbuki, insanı hakîkî insan yapan, onun tekâmül etmiş [geliş-

miş], temizlenmiş rûhudur. Size tavsiyem şudur: Rûhunuzu gelişdirmeğe, güzelleşdirmeğe bakın! Ancak o zemân, memleketinizde bulunan ve sizi de üzen çirkinlikler yok olmağa başlar. Dîne ehemmiyyet [önem] verin! Din, insan rûhunun gıdâsıdır. Dînine bağlı insanlar, her işde sizin en büyük yardımcınız olacakdır. Çünki, onları Allah korkusu doğru yoldan ayırmaz. Sizin en büyük zâbıta kuvvetiniz bile, herkesi gece gündüz murâkabe edemez. İnsanları fenâlıkdan alıkoyan polis değil, onların duyduğu Allah korkusudur) diye hitâb etmişdi.

Yukarıda da belirtdiğimiz gibi, insan rûhunun gıdâsı, dindir. Mevcûd dinlerin içinde de en doğrusu, en yenisi ve dünyâ şartlarına en uygunu islâm dînidir. İşte şimdi, bu kitâbcıkda, çocukken başka dîne mensûb iken, sırf kendiliklerinden, hiç bir te'sîr altında kalmadan, muhtelif dinleri ve din kitâblarını inceliyerek, müslimân olmağa karar veren, kültürlü insanların, ne için dinlerini değişdirmeğe ve müslimân olmağa karar verdiklerini bildiren, kendileri tarafından yazılmış vesîkaları [belgeleri] okuyacaksınız.

Müslimân olan bu zevâtın yanında, Allahü teâlânın varlığına inanan ve islâmiyyetin üstünlüğüne hayrân olan birçok meşhûr [tanınmış] şahsiyyetler de vardır. Bunların ba'zılarından bu kısmın ikinci maddesinde bahs edilmişdir. Birinci kısmda kendilerinden bahs edilmeyen, İmperatör Napoléon, Prof. Carlyle, Prof. Renan[1], Hind kahramânı Ghandinin, Allahın varlığı ve İslâm dîninin üstünlüğü hakkındaki düşünceleri ve Lamartine'in sevgili Peygamberimiz Muhammed aleyhisselâm hakkındaki sözlerini burada zikr edeceğiz.

Bütün bunlar gösteriyor ki, din, insanlar için en büyük ihtiyâcdır. Kendi dînine inanmıyan, fekat Hak din olan islâmiyyeti incelemeğe fırsat bulamıyan zevallıların rûhu boş kalır ve bunlar, yalancıların yanlış akîdelerine sarılırlar. Çünki, insan muhakkak kendinden üstün bir kudret sâhibinin varlığına inanmağa ve ona bağlanmağa muhtâcdır. En ileri, en gelişmiş milletlere mensûb insanlar bile, bu ihtiyâcı tatmîn için, dürlü dürlü sapık düşüncelere, uydurma fikrlere bağlanmışlardır. 17 Kasım 1978 de, Jim Jones adlı sapık bir papazın Amerikada kurduğu ve (Halk dîni) dediği sapık fırkaya bağlı 900 kişiyi, bu papaz Güney Amerikada Güyanlarda Jonestown ismini verdiği bir kampa götürmüş ve onları orada kendilerini öldürmeğe teşvîk etmişdir. İtalyada böyle sapık bir papaza inanan anne baba, (Çocuğunuzu öldürün. Ben düâ

[1] Fransız Renan, 1310 [m. 1892] de öldü.

edeceğim, o tekrâr ve dahâ iyi olarak dirilecek) dediği için çocuklarını kendi elleri ile öldürmüşler ve sonra onun tekrâr dirilmediğini görünce, perişân olmuşlardır. Hâlbuki kendi dinlerinden ayrılan bu insanlar, ilerde yakından tanıyacağınız müslimânlığı kabûl edenler gibi, islâm dînini inceleseler, aradıklarını onda bulabilecekler ve kendisi (Sulh ve sükûnet, selâmet, Allaha teslîm olmak) demek olan islâm dîni, onlara aradıkları gönül râhatlığını verecekdir.

Ne yazık ki, biz müslimânlar, pırlanta gibi temiz dînimizi dünyâya istediğimiz gibi anlatamıyoruz. Bunda, bizim de dînimize tâm bağlı olmamamızın ve onun emrlerine tâm uymamamızın te'sîri vardır. İslâm dîni, herşeyden evvel, beden ve rûh temizliğini emr eder. Rûh temizliği, önce Allahü teâlâya ve Onun, son Peygamberi olan Muhammed aleyhisselâm vâsıtası ile göndermiş olduğu emrlerin ve yasakların hepsine inanmakla ve elinden geldiği kadar bunlara uymağa çalışmakla hâsıl olur. Rûhun böylece temizlenmiş olduğu, hiç yalan söylememekle, kimseyi aldatmamak, dâimâ dürüst olmak, yanlış akâidlere [dogmalara] inanmamak ve herkese yardım etmek ve Allahü teâlânın emrlerine tâbi' olmak ile belli olur. Bir müslimândan, ancak bu beklenir. O hâlde, islâm dînini teblîg etmek istiyen bir insan, kendisi bizzat nümûne bir müslimân olmalıdır. Böyle doğru ve dürüst hareket edersek, bizi gören başka dîne bağlı olan kimseler, bize hayrân kalacak ve kendiliklerinden islâm dînini araşdırmağa başlıyacaklardır. (Niçin müslimân oldunuz?) süâline cevâb veren ve yeni müslimân olan din kardeşlerimiz, hakîkî müslimânları ve onların yaşama tarzını gördükden sonra, müslimân olmağa karar vermişlerdir. Bu müslimânlar bizden, islâm dînini yaymak, neşr etmek için uğraşmamızı, bunun için de dînimizin emrlerine iki elle sarılarak herkese nümûne, örnek bir müslimân olmamızı istemekdedirler. Bütün eksiklerimize, propaganda gücümüzün noksanlığına rağmen, islâm dîni dünyâda gitdikçe yayılmakdadır. 1954 senesinde dünyâ nüfûsu 2.4 milyar idi. 1978 de 3.8 milyara ulaşmışdır. 1954 ile 1978 arasında Hıristiyanlar 150 milyon, müslimânlar 220 milyon artmışdır. Milletler arası bir istatistik merkezi (World Almanac)ın 1978 senesi istatistiğine göre, dünyâ üzerinde 1.7 milyar budist ve mecûsî, 950 milyon hıristiyan (katolik, protestan ve ortodoks), 10 milyon yehûdî ve 538 milyon müslimân bulunmakdadır. Hâlbuki (Time) mecmû'ası, 1979 senesi Nisan sayısını İslâmiyyete tahsîs etmişdir. Bu nüshasında, hakîkî müsliman mikdârının 750 milyon olduğunu, elde bulunan istatistiklerin tâm olmadığını kayd etmekdedir. Hıristiyan istatistikcileri, dünyâ üzerindeki müslimân sayısını kasden az göstermek için çalışmakdadırlar.

Biz, hakîkî bir müslimâna yakışır bir tarzda hareket edersek, müslimânların adedi dahâ çok artacak ve aşağıdaki bahslerde din değişdirip müslimân olanların da beyân etdiği gibi müslimânlar çoğaldıkca, dünyâda yanlış i'tikâdlar, inanışlar azalacak ve beşeriyyet arzûladığı sulh ve sükûna, râhat ve huzûra kavuşacakdır.

[Köyde, yolda nemâz kılacak olanın kıble cihetini anlaması için, güneş gören toprağa bir çubuk dikilir. Yâhud bir ipe anahtar, taş gibi bir şey bağlayıp, sarkıtılır. Takvîm yaprağında **(Kıble Sâati)** yazdığı vaktde çubuğun ve ipin gölgeleri, kıble istikâmetini gösterir. Gölgenin, güneş bulunduğu tarafı, kıble ciheti olur.]

– 5 –

MÜSLİMÂN OLMADIKLARI HÂLDE MÜSLİMÂNLIĞA HAYRÂN OLAN VE ALLAHÜ TEÂLÂNIN VARLIĞINA İNANAN MEŞHÛR İNSANLARIN SÖZLERİ

Aşağıda, kendileri müslimân olmadıkları hâlde, Allahü teâlâya inanan ve müslimânlığa hayrân olan birçok meşhûr kimseden ba'zılarının islâmiyyet hakkında neler düşündüklerini kısaca nakl ediyoruz. Bu tarzda düşünen insanlar, o kadar çokdur ki, burada içlerinden ancak meşhûr [tanınmış] olanları seçmek mecbûriyyetinde kaldık. Seçdiklerimizin arasında hepinizin pek iyi tanıdığı büyük kumandanlar, devlet adamları, fen adamları bulunmakdadır. Şimdi onların söylediklerini dikkat ile okuyalım:

NAPOLEON:

Târîhe askerî dâhî, aynı zemânda bir devlet adamı olarak geçen Fransa imperatoru birinci Napoléon (Napolyon) (1769-1821) Mısra girdiği 1212 [m. 1798] senesinde, İslâmiyyetin büyüklüğüne, doğruluğuna hayrân kalmış, hattâ bir aralık müslimân olmağı bile düşünmüşdü. Aşağıdaki satırlar Cherfilsin, (Bonaparte et İslâm) ismindeki eserinden aynen alınmışdır:

(Napoléon şöyle diyordu:

Allahü teâlânın varlığını ve birliğini, Mûsâ aleyhisselâm kendi milletine, Îsâ aleyhisselâm kendi ümmetine, fekat Muhammed aleyhisselâm bütün dünyâya bildirdi. Arabistân temâmiyle putperest olmuşdu. Îsâ aleyhisselâmdan altı asr sonra, Muhammed aleyhisselâm kendisinden evvel gelmiş olan İbrâhîm, İsmâ'îl, Mûsâ ve Îsâ aleyhimüsselâmın bildirdikleri Allahü teâlâyı arablara tanıtdı. Arabların yanına sokulan Aryenler [ya'nî Aryüse tâbi'

olan hıristiyanlar] ve hakîkî Îsâ dînini bozarak onlara üç tanrı, ya'nî Allah, Allahın oğlu, Rûh-ul-kuds gibi, kimsenin anlıyamıyacağı akîdeleri yaymağa çalışanlar, şarkın sulh ve huzûrunu temâmen bozuyorlardı. Muhammed aleyhisselâm onlara doğru yolu gösterdi. Arablara Allahü teâlânın bir olduğunu, Onun ne babası, ne de oğlu bulunmadığını, böyle birkaç Allaha tapmanın puta tapmakdan kalan saçma bir âdet olduğunu anlatdı.)

Kitâbın başka bir yerinde Napoléonun, (Öyle zannediyorum ki, yakında bütün dünyânın aklı başında kültürlü insanlarını biraraya toplayarak bir hükûmet kurmak ve bu hükûmeti [Kur'ânda yazılı olan esâslara göre] idâre etmek imkânını bulacağım. Ancak Kur'ânda yazılı olan esâsların doğruluğuna inanıyorum. Bunlar, insanları bahtiyârlığa götürecekdir) sözleri yazılıdır.

Prof. CARLYLE:

Dünyânın tanıdığı en büyük ilm adamlarından biri olan İskoçyalı Thomas Carlyle, (1210 [m. 1795]-1298 [m. 1881]) 14 yaşında üniversiteye girmiş, hukuk, edebiyyât ve târîh okumuş, Almanca ve Şark dillerini öğrenmiş, meşhûr Alman edîbi Goethe ile mektûblaşmış ve onu ziyâret ederek, ona islâmiyyet hakkındaki düşüncelerini nakl etmiş, Prusya Kralı ona (powr le mérite) nişânını vermiş, Edinburgh Üniversitesi onu rektörlüğe seçmişdir. Carlyle'in (Zencî mes'elesi), (Fransa ihtilâli), (14 ve 15. asrda Alman Edebiyyâtı), (Goethe ve Goethe'nin ölümü), (Modern İşçiler), (Kahramanlar ve Kahramanlara tapma ve Târîhde Kahramanlık) [1943 senesinde Reşad Nuri Güntekin tarafından türkçeye çevrilmişdir], (Altı Konferans) adlı eserleri vardır.

Aşağıdaki parça onun bir eserinden seçilmişdir:

(Araplar, Muhammed aleyhisselâm ve Onun asrı: Muhammed aleyhisselâm gelmeden evvel, arabların bulundukları yerlere kocaman bir ateş parçası sıçramış olsaydı, kuru kum üzerinde gayb olup gidecek ve hiç bir iz bırakmıyacakdı. Fekat Muhammed aleyhisselâm gelince, bu kuru kum dolu çöl, sanki bir barut fıçısına döndü. Delhîden Granadaya kadar her yer birdenbire semâya yükselen alevler hâline geldi. Bu büyük zât, sanki bir şimşekdi ve Onun etrâfındaki bütün insanlar, Ondan ateş alan parlayıcı maddeler hâline dönmüşlerdi.)

Konferansından:

(Kur'ân-ı kerîmi okudukca, onun alelâde [sıradan] bir edebî eser olmadığını, hemen his edersiniz. Kur'ân-ı kerîm, kalbden gelen ve diğer bütün kalblere hemen nüfûz eden bir eserdir. Diğer

bütün eserler, bu mu'azzam eser yanında, çok sönük kalır. Kur'ân-ı kerîmin göze çarpan ilk karakteri, onun doğru ve mükemmel ve yol gösterici, dürüst bir rehber olmasıdır. Bence, Kur'ân-ı kerîmin en büyük meziyyeti budur. Bu meziyyet diğer birçok meziyyetlere de yol açmakdadır.)

Seyâhat hâtırası:

(Almanyada, dostum Goetheye, islâmiyyet hakkında topladığım bilgileri ve bu husûsdaki düşüncelerimi anlatmışdım. Goethe beni dikkat ile dinledi ve en sonunda bana, (Eğer islâm bu ise, hepimiz müslimânız) dedi.)

MAHATMA GANDHİ:

Gandhi (1285 [m. 1869]-1367 [m. 1948]) Batı Hindistânın tanınmış hıristiyan bir âilesindendir. Babası, Porbtandar şehrinin baş papazı idi. Çok zengindi. Gandhi, Porbtandar şehrinde doğdu. Lise tahsîli için, İngiltereye gitdi. Tahsîlini temâmladıkdan sonra Hindistâna döndü. 1893 de bir Hindistân firması, onu Güney Afrikaya yolladı. Gandhi, orada çalışan Hindlilerin ne kadar ağır şartlar altında çalışdıklarını, ne kadar fenâ mu'âmele gördüklerini müşâhede edince, onların dahâ iyi siyâsî haklara kavuşmaları için mücâdeleye karâr verdi. Kendini, Hindû milletine adadı. Hindûların hakkını korumak için, Güney Afrika hükûmeti ile uğraşırken, tevkîf ve habs edildi. Fekat mücâdeleden yılmadı. Afrikada 1914 senesine kadar kaldı. Sonra kendisine çok iyi para getiren işinden ayrılarak, mücâdele için tekrar Hindistâna döndü. Hindistânın istiklâle kavuşması için 1906 da müslimânların kurduğu **(Hindistân müslimân birliği)** ile beraber uğraşmağa başladı. Babasının ve kendi servetinin hepsini bu uğurda harc etdi.

İngilizlerin, Pencap eyâletinde 1274 [m. 1858] senesinde yapdıkları gibi, ikinci bir şiddet ve zulm hareketine başlıyacaklarını duyunca, müslimânlar ile berâber hareket ederek, bütün arkadaşlarının devlet hizmetinden çekilmesini ve sessiz bir mücâdele, pasif bir mukâvemete [direnişe] geçmelerini sağladı. Çıplak vücûdüne bir beyâz bez sararak ve yanında taşıdığı bir keçinin sütüyle geçinerek, pasif mukâbeleye devâm etdi. İngilizler evvelâ ona güldüler. Fekat zemânla, fikrlerine candan inanan ve memleketi için her şeyi fedâya hâzır olan bu adamın, bu sessiz mücâdele işinde, bütün Hindistânı arkasından sürüklediğini hayret ve dehşet ile gördüler. Onu hapse atmak, hiç bir işe yaramadı. Gandhinin gayretleri Hindistânın istiklâle kavuşması ile netîcelendi. Hindûlar ona (Mübârek) ma'nâsına gelen Mahatma ismini verdiler.

Gandhi, islâm dînini ve Kur'ân-ı kerîmi dikkat ile incelemiş ve müslimânlığa hayrân olmuşdu. Bu husûsda şöyle demekdedir:

(Müslimânlar, en azametli ve muzaffer günlerinde bile, müte'assıb olmamışdır. İslâmiyyet, dünyâyı yaratana ve Onun eserine hayrân olmayı emr etmekdedir. Batı, korkunç bir karanlık içinde iken, Doğuda parlayan göz kamaşdırıcı islâm yıldızı, azâb çeken dünyâya ışık, sulh ve râhatlık vermişdir. İslâm dîni, yalancı bir din değildir. Hindûlar bu dîni saygı ile inceledikleri zemân, onlar da, islâmiyyeti benim gibi seveceklerdir. Ben, islâm dîninin Peygamberinin ve Onun yakınında bulunanların, nasıl yaşadıklarını bildiren kitâbları okudum. Bunlar, beni o kadar ilgilendirdi ki, kitâblar bitdiği zemân, bunlardan dahâ fazla olmamasına üzüldüm. Ben şu kanâ'ate vardım ki, islâmiyyetin sür'at ile yayılması, kılıç sebebi ile olmamışdır. Aksine, her şeyden evvel sâdeliği, mantıkî olması ve Peygamberinin büyük tevâzu'u [alçak gönüllülüğü], sözünü dâimâ tutması, yakınlarına ve müslimân olan herkese karşı sonsuz sadâkati sebebi ile islâm dîni birçok insanlar tarafından seve seve kabûl edilmişdir.

Müslimânlık, ruhbânlığı ortadan kaldırmışdır. Müslimânlıkda, Allahü teâlâ ile kul arasında aracılık eden kimse yokdur. İslâmiyyet, başından beri sosyal adâleti emr eden bir dindir. Yaratan ile yaratılan arasında, ayrı bir müessese yokdur. Kur'ân-ı kerîmi [ya'nî onun tefsîrini ve islâm âlimlerinin kitâblarını] okuyan herkes, Allahü teâlânın emrlerini öğrenir ve Ona tâbi' olur. Bu husûsda, Allahü teâlâ ile arasında hiç bir mâni'a yokdur. Hıristiyanlığın birçok eksikleri olduğu için, dürlü reformlar yapılmak zorunda kalındığı hâlde, müslimânlığın ise ilk günündeki şeklinden, hiç bir şey değişdirilmemişdir. Hıristiyanlıkda, demokratik rûh yokdur. Bu dîne demokratik bir veche vermek için hıristiyanların milliyyet hislerinin artması ve buna göre reformlar yapılması îcâb etmişdir.)

Prof. Ernest RENAN:

Şimdi de bir Fransız fikr adamından bahs edelim: Ernest Renan 1239 [m. 1823] de Fransada Treguier şehrinde doğdu. Babası bir kaptandı. Beş yaşında iken babasını gayb etdi. Annesi ile ablası tarafından yetişdirildi. Annesi, onun bir din adamı olmasını istediğinden, doğduğu kasabanın kilise kolejine verildi. Burada kuvvetli bir ilâhiyyat tahsîli [öğrenimi] gördü. Doğu dillerine karşı büyük bir merâk duyduğundan, Arabca, İbrânîce ve Süryânice öğrendi. Bundan sonra, Üniversiteye girerek, felsefe tahsîli yapdı. Tahsîli ilerledikce ve Alman felsefesi ile doğu edebiyyâtını

dikkat ile inceledikce, hıristiyanlık dîninde birçok noksanlar olduğunu gördü. 1848 de 25 yaşında üniversiteyi bitirdiği zemân, hıristiyanlık dînine karşı temâmen isyân etdi ve düşüncelerini (Bilimin Geleceği) adlı kitâbda topladı. Fekat bir isyân mâhiyyetinde olan bu kitâbı, hiç bir matba'a basmağa cesâret edemedi ve bu kitâb ancak 42 sene sonra 1890 târîhinde basılabildi.

Renan, her şeyden evvel Îsâ aleyhisselâmın Allahın oğlu olmadığını söylüyordu. Kendisi Versailles üniversitesine felsefe profesörü olarak ta'yîn edildiği zemân, bu fikri yavaş yavaş açıklamağa başlamışdı. Fekat en büyük isyânını Collége de France'a, İbrânîce profesörü ta'yîn olduğu zemân gösterdi. Dahâ ilk dersde: (Îsâ aleyhisselâm, saygı değer ve diğer insanlardan çok dahâ üstün bir beşer idi. Fekat hiç bir zemân Allahü teâlânın oğlu değildi) demek cesâretini gösterdi. Bu sözü bir bomba te'sîri yapdı. Başda papa olmak üzere, bütün katolikler ayaklandılar. Papa, Renanı bütün dünyâ önünde resmen aforoz etdi. Fransa hükûmeti onun vazîfesine son vermek zorunda kaldı. Fekat Renanın bu sözleri bütün dünyâda büyük aksler yapdı. Kendisine pek çok tarafdâr buldu. (Din târîhi üzerinde denemeler), (Tenkîd ve Ahlâk üzerinde etüdler), (Felsefe sohbetleri) ve (Îsânın hayâtı) gibi eserler yazdı ve bu eserler kapışıldı. Fransa Akademisi bunun üzerine onu a'zâlığına (1878 de) kabûl etdi. Fransa hükûmeti de, Renanı tekrar vazîfeye da'vet ederek, onu Collége de France'a müdîr ta'yîn etdi.

Renan, **(Îsânın Hayâtı)** ismindeki eserinde, Onu bir insan olarak inceledi. Renanın fikrine göre, (Îsâ aleyhisselâm, bizim gibi bir insandır. Anası hazret-i Meryem, Yûsuf adlı bir marangoz ile nişanlı idi. Îsâ aleyhisselâm, dahâ küçük bir çocukken söylediği sözlerle birçok âlimleri hayretde bırakacak kadar üstün bir insan idi. Allahü teâlâ, Onu Peygamberliğe lâyık gördü ve Ona bu vazîfeyi verdi. Îsâ aleyhisselâm hiç bir zemân, (Ben Allahın oğluyum) dememişdir. Bu bir iftirâdır ve papazlar tarafından uydurulmuşdur.)

Katolik papazları ile Renan arasındaki mücâdele uzun sürdü. Katolikler onu dinsizlikle ithâm ederken, o da onları, yalancılık ve mürâîlik ile ithâm ediyordu. Renan, (Hakîkî nasrânîlik, Allahü teâlâyı bir olarak ve Îsâ aleyhisselâmı da, ancak insan ve Peygamber olarak kabûl eden bir dindir) diyordu. Renan öldüğü zemân, kilisede dînî merâsim yapılmamasını ve cenâze alayına râhiblerin katılmamasını vasiyyet etmişdi. 1892 de öldüğü zemân, cenâze alayına yalnız onu seven dostlarıyla, onu takdîr eden büyük bir cemâ'at katıldı.

LAMARTİNE: (Alphonse Marie Louis de)

Fransanın dünyâca tanınmış büyük edîblerinden ve devlet adamlarından biri olan Lamartine (1204 [m. 1790]-1285 [m. 1869]) vazîfe ile bütün Avrupayı ve Amerikayı dolaşmış ve bu arada, Sultan Abdülmecîd hân zemânında Türkiyeye de gelmişdir. Pâdişâh tarafından, büyük dostlukla kabûl edilen Lamartine'e ayrıca, Aydın vilâyetinde bir de çiftlik hediyye edilmişdir. Bakınız, Lamartine, (Histoire de Turquie=Türkiye Târîhi) adlı eserinde Muhammed aleyhisselâm için ne diyor:

(Muhammed "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" bir yalancı peygamber miydi? Onun eserlerini ve târîhini inceledikden sonra bunu düşünemeyiz. Çünki yalancı peygamberlik, iki yüzlülükdür. Yalanda doğruluğun kudreti bulunmadığı gibi, iki yüzlülükde inandırma kudreti yokdur.

Mekanikde, bir cism atıldığı zemân onun varabileceği yer, fırlatma kuvvetine tâbi'dir. Bir ma'nevî ilhâmın kuvveti de, onun hâsıl edeceği eser ile ölçülür. Bu kadar çok şey taşıyan, bu kadar uzaklara kadar yayılan ve bu kadar uzun zemân aynı kudretde devâm eden bir "din" (ya'nî İslâmiyyet) yalan olamaz. Bunun çok samîmî ve çok inandırıcı olması gerekir. Muhammed aleyhisselâmın hayâtı, gayretleri, memleketin hurâfelerine ve putlarına kahramanca saldırıp onları parçalaması, puta tapan kavmin hiddetlerine karşı koymak cesâreti, şecâ'ati, kendine saldırdıkları hâlde, 13 sene Mekkede hemşehrileri arasında çeşidli hakâret ve zulmlere tehammül etmesi, Medîneye hicreti, durmadan yapdığı teşvîkler ve verdiği va'zlar, nasîhatler, çok üstün düşman kuvvetleriyle yapdığı cihâdlar, kazanacağına olan i'tikâdı, en büyük felâket zemânında bile duyduğu insan üstü i'timâd, zaferde bile gösterdiği sabr ve tevekkül, sözlerini kabûl etdirme azmi, sonsuz ibâdeti, Allahü teâlâ ile mukaddes konuşmaları, vefâtı ve vefâtından sonra da devâm eden şân, şeref ve zaferleri, Onun hiç bir zemân bir yalancı peygamber olmadığını, tam aksine, büyük bir îmâna sâhib bulunduğunu gösterir "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem".

İşte bu îmânı, Rabbine olan i'timâdı, Ona, ortaya iki yeni i'tikâd, îmân koymasını sağladı: Biri, (Tek ve ebedî varlık olan bir Allahın bulunduğu), ikincisi ise (Putların tanrı olmadığı) idi. Birincisi ile, arablara, o zemâna kadar bilmedikleri bir olan Allahü teâlâyı tanıtıyor, ikincisi ile de, o zemâna kadar tanrı zan etdikleri putları onların elinden alıyordu. Kısaca, bir kılıç darbesi ile yalancı ilahları, putları kırıyor, bunun yerine onlara (Tek Allah) îmânını yerleşdiriyordu.

Filozof, hatîb, Peygamber, kanûn koyucu, cengâver, insan düşüncelerini sihrleyici, yeni îmân esâsları koyan ve yirmi büyük dünyâ İmperatorluğu ile bir büyük islâm devleti ve medeniyyeti kuran büyük insan; işte Muhammed aleyhisselâm budur "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem".

İnsanların, büyüklüğü ölçmek için kullandıkları bütün mikyaslarla ölçülsün: Acabâ Ondan dahâ büyük bir kimse var mıdır? Olamaz "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem".)

Ah, meded Allahım sendendir, meded,
aklım alındığı yerlere geldim.
Düâmı kabûl edip, eyleme red,
sînem delindiği yerlere geldim.

Hep, âh ile zârdır, âşıkın işi,
kan ile karışdı gözümün yaşı.
İnci, mercan olmuş toprağı, taşı,
cevher bulunduğu yerlere geldim.

Dağların başına, bulutlar çıkar,
bağrımın içinde, şimşekler çakar,
Firdevs-i a'lâdan, bir servi çınar,
çıkıp salındığı yerlere geldim.

Sünbülün da'vâsı, servi dalîle,
bülbülün sevdâsı, behâr gülîle,
Muhabbet sunarken, Hakîm dilîle,
gönlüm sızladığı yerlere geldim.

Ah! Şimdi bir, ele geçse nigâhın,
bilemedim kıymetini dergâhın.
Âlem-i ervâhdan, bir şems-ü mâhın,
nûrunu saçdığı yerlere geldim.

Estagfirullah, estagfirullah, estagfirullah,[1]
gel kardeşim, sen de söyle, kurtuluş yolu budur.
aklına uy, şeytâna uyma, çok istigfâr et!
Cehennem ateşini söndüren ilâc budur.

---

[1] İstigfâr, (Estagfirullah)dır. Ma'nâsı, (Beni afv et Allahım)dır. Ma'sûm-ı Müceddidî, her nemâzdan sonra, yetmiş kerre okurdu.

– 6 –

MÜSLİMÂNLIĞI SEÇENLER

Başka dinden oldukları hâlde islâmiyyeti kabûl eden muhtelif ırk, memleket, kavm, renk ve meslekden kırkiki [42] zâta, ba'zı mecmû'a veyâ cem'ıyyetler veyâ kendi arkadaşları tarafından sorulan: (Niçin Müslimân Oldunuz?) (Müslimânlıkda en çok beğendiğiniz husûslar nelerdir?) suâllerine; bunlar gâyet açık ve samîmî olarak cevâb vermişlerdir. Bu zevât, uzun uzadıya düşündükden ve islâm dînini çok dikkat ile inceledikden sonra, müslimân olmağa karar vermişlerdir. Onların, birer vesîka [belge] olan bu cevâblarını, muhtelif kitâb ve mecmû'alardan alarak ve Türkçeye terceme ederek yazıyoruz. Bu cevâblardan alınacak çok ibretler vardır ve bunları okuyanlar, dînimizin ulviyyetini bir kerre dahâ kalblerinde his edeceklerdir.

Bu vesîkalar, yeni müslimân kardeşlerimizin bağlı bulundukları memleketlere göre, alfabe sırası ile sıralanmışdır. Bu memleketler şunlardır:

Almanya, Amerika, Avusturya, Fransa, Hollanda, İngiltere, İrlanda, İsvec, Japonya, Kanada, Macaristan, Malaya, Polonya, Srilanka, Zengibar.

Şimdi bu vesîkaları birer birer okuyalım:

1
MUHAMMED EMÎN HOBOHN
(Alman)

Muhammed Emîn Hobohn, hem bir diplomat, hem de bir misyonerdir. İctimâ'î [sosyal] **mes'eleler ile meşgûl olmuş bir ilm ve din adamıdır.**

Avrupalılar niçin dinlerini terk ederek müslimân oluyorlar? Bunun birçok sebebleri vardır. Bunların başında (Hak) gelmekdedir. İslâm dîninin esâs kâ'ideleri o kadar mantıkî, o kadar doğru ve dürüstdür ki, dinde hakkı, hakîkati arayan aklı başında, okumuş bir insanın bunları kabûl etmemesi imkânsızdır. Meselâ, islâm dîni, bir tek ma'bûd bulunduğunu bildirir. İnsanların akl-ı selîmine (sağduyusuna) hitâb ederek, onları birçok hurâfelere inandırmağa tenezzül etmez. İslâm dîni, dünyâdaki bütün insanların, hangi ırkdan gelirse gelsin, hepsinin Allahü teâlânın kulu ola-

rak birbirlerine müsâvî, birbirinin benzeri olduğunu bildirir. Biz almanlar, esâsen Allahü teâlânın bize kuvvet ve kudret veren, rûhumuzu kemâle erdiren büyük bir hâlık [yaratıcı] olduğuna inanırız. Allah mefhûmu bizim içimize emniyyet ve huzûr getirir. Fekat hıristiyan dîni, bu huzûru verememekdedir. Yalnız İslâm dîni Allahü teâlânın büyüklüğünü bize öğretmekde, aynı zemânda öldükden sonra insan rûhunun nereye gideceği hakkında bize rehber olmakdadır. İslâm dîni, yalnız dünyâda değil, âhiretde de bize yol göstermekdedir. Âhiretde râhat etmek için dünyâda ne yapmak lâzım olduğunu, çok açık ve mantıkî bir tarzda öğretmekdedir. Allahü teâlânın, âhiretde, insanlardan dünyâda yapdıkları işler hakkında âdilâne hesâb soracağını bilmek, onları dünyâda doğru ve dürüst hareket etmeğe sevk eder. Bunun için hakîkî müslimânlar, dünyâda iyice düşünmeden ve yapacakları işin hakîkaten hayrlı olduğuna inanmadan hiç bir iş yapmazlar. Böylece, bu büyük din, hiç bir dünyevî polis teşkîlâtının yapamıyacağı bir şekilde, insanları teftîş [kontrol] etmekde ve onların dâimâ doğru yolda kalmalarını te'mîn etmekdedir.

İslâm dîninin Avrupalılar tarafından seçilmesinin başka bir sebebi de, ibâdet şeklidir. Nemâz, insanlara dâimâ zemânında iş yapmağı, oruc ise, irâdesini kuvvetlendirmeği öğretir. Hayâtda başarı için, (Zemânında iş yapmak ve irâdesine hâkim olmak) kadar ehemmiyyetli başka ne vardır? Büyük adamlar ancak bu iki âmil sâyesinde muvaffak olmuşlardır. Şimdi, islâm dîninin en güzel bir noktasına geliyorum: İslâmiyyet insanlara ahlâkî ve insânî husûsları gâyet mantıkî bir tarzda öğretirken, onları hiç bir zemân yapamıyacakları işlere zorlamamışdır. Aksine, onlara iyi ve râhat yaşamak için birçok imkânlar tanımışdır. Allahü teâlâ, insanların râhat ve mes'ûd yaşamasını istemekdedir. Bunun için, insanların günâh işlememesini emr eder. Müslimânlar, kendilerinin dâimâ Allahü teâlânın huzûrunda olduklarına inanır. Günâh işlememeğe çalışırlar. Gerek diğer dinlerde ve gerek Avrupada kurulan nizâmlarda, bu kadar güzel, bu kadar fâideli bir kâ'ide yokdur.

Ben, dünyâda birçok yerlerde ve muhîtlerde, diplomat ve misyoner olarak bulundum. Diğer dinleri, ictimâ'î nizâmları dikkat ile inceledim. İslâmiyyet kadar doğru, islâmiyyet kadar mükemmel, ne bir din, ne de ictimâ'î bir nizâm gördüm. Komünizm, insanlara ilk bakışda doğru bir düşünüş gibi görünmekdedir. Bunun gibi, dünyâ işlerinde en büyük idâre şekli olduğu zan edilen garbdaki demokrasi ve nazilikde de, ba'zı doğru noktalar vardır. Fekat bunların hiç biri tam değildir. Hepsinde birçok noksanlar var-

dır. Tam ve kusûrsuz olan ancak İslâm dînidir. İnsanları yükseltecek olan âmil, Avrupalıların buluşu olan ictimâ'î düşünceler değil, ancak ve ancak İslâm dînidir. Bunun için, her akl-ı selîm (sağduyu) sâhibi, kâmil bir insan hiç tereddüdsüz islâmiyyeti kabûl eder. Ben de böyle yapdım. Müslimânlık nazariyyât dîni değil, amelî [pratik] bir dindir. İslâmiyyet, insanın rahîm ve gafûr (merhametli ve afv edici) olan ve doğru yolu gösteren Allahü teâlâya, kendini teslîm etmesi demekdir. Bundan dahâ güzel ne olabilir?

2
Dr. HÂMİD MARCUS
(Alman)

Dr. Marcus tanınmış bir fikr adamı ve yazar olup, Berlinde Moslemische Revue adlı mecmû'ayı kurmuşdur.

Dahâ çocukken müslimânlığı merak etmiş ve islâmiyyet hakkında ma'lûmât [bilgi] toplamağa başlamışdım. Doğduğum şehrin kütübhânesinde 1164 [m. 1750] senesinde basılmış eski bir Kur'ân-ı kerîm tercemesi buldum. Rivâyete göre, Goethe de, islâm dînini incelerken aynı Kur'ân-ı kerîm tercemesini okumuş ve ondan sonra, bu kitâba karşı olan hayrânlığını izhâr etmişdi. Kur'ân-ı kerîmi okudukca, onun gâyet mantıkî olan ve aynı zemânda insanın rûhuna kadar işliyen câzibeli ifâdesi bana çok te'sîr etdi. İslâmiyyetin koyduğu esâsların ne kadar doğru, ne kadar fâideli olduğunu, islâmiyyet ile şereflenen milletlerin, az zemân içerisinde, tam bir medeniyyete kavuşmasını, açıkca isbât ediyordu.

Kendi memleketimden ayrılıp, Berline geldiğim zemân, orada müslimânlarla dost oldum ve onlarla birlikde İslâm merkezi [misyonu] a'zâlarının vermekde oldukları, çok ilgi çekici ve öğretici konferansları, büyük bir dikkat ile ta'kîb etdim. İslâm merkezinin a'zâları ile dahâ fazla temâs etmeğe ve islâm dînini dahâ yakından incelemeğe başladım. Bir müddet sonra, bu dînin benim aradığım ve düşündüğüm hak din olduğuna temâmiyle inanarak müslimânlığı kabûl etdim.

İslâm dîninde, Allah birdir ve tek hâlıka [yaratıcıya] inanmak, islâmın en kudsî akîdesidir. İslâm dîninde akla sığmaz, inanılması mümkin olmıyan hiç bir akîde yokdur. Allahü teâlâdan başka, hiç bir yaratıcı yokdur. İslâmiyyetde, modern ilmlere uymıyan, onlara zıd hiçbir nokta bulamazsınız. Emr ve telkîn etdiği bütün husûslar, temâmiyle mantıkî ve fâidelidir. İslâmiyyetde, diğer dinlerde olduğu gibi, îmân ile mantık arasında hiç bir ayrılık yokdur. Bu-

nun için, benim gibi, tabî'î ilmlerle hayât boyu uğraşmış bir kimsenin, bu uğraşmalardan elde etdiği ilmî sonuçlara tam uyan islâm dînini, bunlara hiç uymıyan diğer dinlere tercîh etmesinden dahâ tabî'î ne olabilir?

İkinci bir sebeb olarak, şunu da ilâve edeyim ki, diğer dinler, yalnız ma'neviyyâta hitâb eden birtakım garîb, abes fikrlerle doludur. Bunların hakîkî hayât ile hiç bir ilgisi yokdur. Hâlbuki islâm dîni, insanın hayâtda ne yapması îcâb etdiğini de öğreten, amelî bir dindir. İslâm dîninin emrleri, insana yalnız âhiretde değil, aynı zemânda dünyâda da doğru yolu gösterir, fekat hiç bir zemân onun hürriyyetini sınırlamaz.

Senelerden beri müslimân olarak dînimi incelemeğe devâm ediyorum. Her def'asında onun en mükemmel olduğunu görerek, rûh râhatlığına kavuşuyorum. İslâmiyyet, şahsiyyet ile cem'iyyet hayâtı arasında, ne güzel bir yoldur! İslâmiyyet, bu iki ayrı hayâtı tanzîm etmekdedir. İslâmiyyet, temâmiyle âdil ve ancak insanların iyiliğini isteyen bir dindir. Dünyâda, ne gibi ictimâ'î bir cereyan olursa olsun, bunun bütün iyi tarafları islâm dîninde vardır.

3
Bayan ÂMİNE MOSLER

Niçin müslimân oldum?

Oğlumun, bana sorduğu birçok suâllere cevâb veremiyordum. O bana: (Anne, Allah niçin üç dâne?) diye soruyor, kendim de üç tanrıya inanmadığım için, ona inandırıcı bir cevâb veremiyordum. Nihâyet 1346 [m. 1928] senesinde yaşı artık oldukça ilerlemiş olan oğlum, birgün gözleri yaşlı olarak bana geldi, (Anne, ben müslimânlığı tedkîk etdim. Onlar bir tek ma'bûda [yaratıcıya] inanıyorlar. Onların dîni, en doğru din. Ben de müslimân olmağa karâr verdim. Sen de bana katıl!) diye yalvarmağa başladı. Onun ricâsı üzerine, ben de islâm dînini incelemeğe başladım. Berlin câmi'ine gitdim. Câmi'in imâmı beni çok iyi kabûl etdi ve bana müslimânlığın esâslarını anlatdı. O anlatdıkca, sözlerinin ne kadar doğru, ne kadar mantıkî olduğunu görüyordum. Artık ben de, oğlum gibi islâm dîninin en doğru bir din olduğuna inanmağa başlamışdım. Herşeyden evvel, dahâ genç yaşda iken bile, bir dürlü anlayamadığım, aklımın bir dürlü kabûl etmediği üçlü tanrıyı müslimânlık red ediyordu. Müslimânlığı iyice inceledikden sonra, günâh çıkarmanın, Papayı günâh işlemez ma'sûm bir varlık olarak tanımanın, vaftiz ya'nî günâh izâlesinin ve buna benzer birçok merâsimin ne kadar ma'nâsız olduğunu anladım ve bütün bunları

red ederek seve seve müslimân oldum.

Bütün ecdâdım koyu hıristiyandı. Ben bir katolik manastırında büyütüldüm. Temâmen hıristiyan terbiyesi aldım. Fekat, aldığım bu dînî terbiye, beni Allahü teâlâya götürecek hak dîni seçmeme yardım etdi. Çünki, terbiyem esnâsında bana öğretilen bütün iyi şeyleri, hıristiyanlıkda değil, müslimânlıkda buldum. Müslimânlığı kabûl etmekliğim benim için büyük bir tâli' eseridir.

Bugün ben bir büyük anneyim. Torunum müslimân olarak doğduğundan dolayı bahtiyârım. Biliyorum ki, Allahü teâlâ, doğru yola koyduklarına dâimâ rehberlik eder.

4
MUHAMMED ALEXANDER RUSSEL WEBB
(Amerikalı)

(Muhammed Alexander Russel Webb, 1262 [m. 1846] senesinde Amerikada Hudson şehrinde doğdu. New-York üniversitesinde okudu. Kısa zemânda çok sevilen ve çok takdîr edilen bir fıkra muharriri oldu. (St. Joseph Gazett) ve (Missouri Republican) ismlerinde mecmû'alar neşr etdi. 1887 târîhinde Filipinlerde Amerika konsolosu oldu. Müslimân oldukdan sonra kendini temâmiyle İslâmiyyeti neşr etmeğe vakf etdi ve Amerikadaki teşkilâtın başına geçdi. 1335 [m. 1916] senesinde vefât etdi.)

Bana, ehâlîsinin pek çoğu hıristiyan olan Amerikada doğan, büyüyünceye kadar mütemâdiyen hıristiyan papazların yapdıkları va'zları, dahâ doğrusu saçmalıkları dinliyen, benim gibi bir insanın, niçin dînini değişdirerek müslimân olduğunu soranlar çok oldu. Ben de onlara, müslimânlığı niçin hayât rehberi olarak seçdiğimi, kısaca şöyle anlatdım: Müslimân oldum! Çünki, yapdığım incelemeler, araşdırmalar, insanların rûhî ihtiyâclarının, ancak müslimânlığın koyduğu sağlam esâslarla te'mîn edileceğini gösterdi. Ben dahâ çocukken bile, hıristiyanlığa bir dürlü iki elle sarılamamışdım. Yirmi yaşıma geldiğim ve artık reşîd olduğum zemân, kilisenin herşeyi günâh sayan, garîb [mistik] ve can sıkıcı terbiyesine temâmen isyân etmişdim. Yavaş yavaş kiliseden ayrıldım ve bir dahâ dönmedim. Benim araşdırıcı ve mütecessis bir ahlâkım [karakterim] vardı. Her şeyin sebebini ve maksadını arıyordum. Bunlar için mantıkî cevâblar bekliyordum. Hâlbuki, râhiblerin ve diğer hıristiyan din adamlarının bana verdiği cevâblar, beni tatmîn etmiyordu. Onlar, çok kerreler süâllerime tatmîn edici cevâblar verecekleri yerde, (Bunları biz anlıyamayız. Bunlar ilâhî sırlardır) diyorlar veyâ (Bunu bizim aklımız kavramaz) gibi

kaçamaklı bir cevâb veriyorlardı. Bunun üzerine, bir yandan şark dinlerini, diğer tarafdan meşhûr filozofların eserlerini incelemeğe karâr verdim. Filozoflardan Mill, Locke, Kant, Hegel, Fichte, Huxleyin ve diğerlerinin eserlerini okudum. Bu filozofların eserlerinde, hep protoplazmadan, atomlardan, moleküllerden, dâneciklerden bahs olunuyor, fekat (İnsanın rûhu ne oluyor, öldükden sonra nereye gidiyor, bu dünyâda rûhun nasıl terbiye edilebileceği) hakkında bir fikr bulunmuyordu. Hâlbuki islâm dîni, insanın bedeni yanında, rûhu ile de meşgûl oluyor ve bizi aydınlatıyordu. Bunun içindir ki, ben, ne yolumu şaşırdığımdan, ne de hıristiyanlara kızdığımdan veyâ ânî bir karara kapıldığımdan dolayı değil, tam aksine inceden inceye tedkîk etdikden, büyüklüğünü, ulviyyetini, ciddiyyetini, mükemmelliğini iyice anladıkdan sonra müslimân oldum.

İslâmiyyetde esâs, Allahü teâlânın var ve bir olduğuna inanmak, Ona kendini teslîm etmek ve Ona ibâdet ederek lutflarına şükr etmekdir. İslâmiyyet, bütün insanlara kardeşliği, iyiliği, sevgiyi emr eder. Onlardan rûh, beden, dil ve amel [iş] temizliği ister. İslâm dîni, şimdiye kadar insanların bildiği dinlerin muhakkak en mükemmeli, en üstünü ve sonuncusudur.

5
Albay DONALD ROCKWELL
(Amerikalı)

Müslimânlığı niçin kabûl etdim?

Müslimânlığın çok mantıkî ve sâde oluşu, câmi'lerin insanı kendine çeken câzibesi, bu dîne mensûb olanların, dinlerine büyük bir ciddiyyet ve muhabbet ile bağlanmış olması, bütün dünyâda müslimânların günde beş def'a aynı sâatde büyük bir saygı ve ihlâs ile secdeye kapanışı, benim üzerimde çokdan beri, büyük bir te'sîr yapmışdı. Fekat bunlar, benim müslimân olmaklığım için kâfî gelmedi. Ben ancak, İslâm dînini iyice tedkîkden ve onda güzel, fâideli birçok husûslar buldukdan sonra müslimân oldum. Hayâta ciddiyyet, fekat aynı zemânda tatlılıkla bağlı olmak [ki Muhammed aleyhisselâmın kendi hareket tarzıdır], işlerde müşâvere etmek, insanlara dâimâ merhamet ve şefkat ile mu'âmele etmek, yoksullara yardım etmek, ilk def'a olarak kadınlara da mâl sâhibi olma hakkını vermek gibi, o zemâna göre en mu'azzam medenî inkılâblar, Muhammed aleyhisselâmın kısa ve vecîz sözleriyle ne güzel ifâde edilmişdir! Muhammed aleyhisselâm aynı zemânda **(Allahü teâlâya tevekkül, i'timâd et, fekat deveni bağla-**

mağı unutma!) sözleri ile insanlara, Allahü teâlânın kullarından evvelâ, her dürlü tedbîre başvurmalarını, îcâb edeni yapmalarını ve ancak ondan sonra, Allahü teâlâya tevekkül etmelerini emr etdiğini bildirmekdedir. O hâlde, Avrupalıların iddi'â etdiği gibi, islâm dîni, hiç bir iş yapmadan, her şeyi Allahü teâlâdan bekleyen miskînlerin dîni değildir. İslâm dîni, herkese, önce elinden gelen her şeyi yapmasını ve ancak ondan sonra Allahü teâlâya tevekkül etmesini emr eder.

İslâm dîninin, diğer dinlerdeki insanlara karşı gösterdiği adâlet de, benim üzerimde çok büyük bir te'sîr yapmışdı. Muhammed aleyhisselâm, müslimânların hıristiyanlara ve yehûdîlere karşı iyi mu'âmele etmelerini emr ediyor. Kur'ân-ı kerîm ise, Âdem aleyhisselâmdan başlıyarak, Mûsâ ve Îsâ aleyhimesselâmın Peygamberliğini kabûl ediyordu. Bu, hiç bir başka dinde olmayan bir yüce sadâkat, büyük hakşinaslıkdır. Diğer dinlere inananlar, islâmiyyet hakkında, akla gelmez fenâ şeyler söylerken, müslimânlar bunlara karşı kibarca mukâbele ediyorlar.

İslâmiyyetin en güzel husûsiyyetlerinden biri de, onun kendini putlardan temâmiyle kurtarmış olmasıdır. Hıristiyanlıkda hâlâ resmlere, heykellere, işâretlere tapılırken, islâmiyyetde hiç böyle bir şey yokdur. Bu da, islâmiyyetin ne kadar saf, ne kadar temiz olduğunu gösteriyor.

Allahü teâlânın resûlü olan Muhammed aleyhisselâmın, sözleri ve öğretdiği husûslar, hiçbir değişiklik yapılmadan günümüze kadar gelmişdir. Allah kelâmı olan Kur'ân-ı kerîm ise, vahy olunduğu gibi aynen muhâfaza edilmiş ve Muhammed aleyhisselâm zemânındaki berraklığını aslâ gayb etmemişdir. Hıristiyanların, Îsâ aleyhisselâmın dînine yapdıkları gibi, İslâm dînine birçok yalan yanlış hurâfeler, efsâneler karışdırılmamışdır.

Beni müslimân olmağa götüren sebeblerden sonuncusu, islâmiyyetde bulduğum metânet ve irâde gücü oldu. İslâmiyyetde yalnız rûhun değil, aynı zemânda bedenin de temiz olması emr ediliyordu. Yemek yirken, tıka basa mi'deyi doldurmamak, senede bir ay oruc tutmak, her şeyde ölçülü hareket etmek, harcama yaparken, ne fazla, ne eksik sarf etmek gibi. Değil bugün, yarın da, bütün insanlara rehberlik edecek husûslar, insanlara en güzel bir tarzda telkîn olunuyordu. Ben, müslimân memleketlerinin hemen hepsini ziyâret etdim. İstanbulda, Şâmda, Kudüsde, Kâhirede, Cezâyirde, Fasda ve sâir müslimân şehrlerinde, bütün hakîkî müslimânların bu kâ'idelere riâyet etdiklerini ve bundan dolayı hayâtda huzûra kavuşduklarını bizâtihi gördüm. Onların, Allahü

teâlânın yoluna girmek için süslere, resmlere, heykellere, mumlara, müziğe ve benzeri şeylere ihtiyâcları yokdu. Allahü teâlânın kulu olduklarını his etmeleri ve kendilerini ona teslîm etmeleri, onlara en büyük ma’nevî huzûr ve se’âdeti, lezzeti veriyordu.

İslâm dînindeki hürriyyet ve müsâvât [eşitlik], beni dâimâ kendine çekmişdir. Müslimânlar arasında, en yüksek bir mevkı’ sâhibi ile en fakîr bir kimse, Allahü teâlânın huzûrunda müsâvîdir ve birbirinin kardeşi sayılır. Câmi’de, müslimânlar yan yana ibâdet ederler. Mevkı’ sâhibi olanlar için ayrılmış, özel yerler yokdur.

Müslimânlar, Allahü teâlâ ile kul arasında hiç bir kimsenin bulunmadığına îmân ederler. Müslimânlıkda ibâdet, Allahü teâlâ ile kul arasında yapılır. Günâhlarını afv etdirmek için, din adamlarına baş vurmazlar. Her müslimân kendi hareketinden, ancak kendisi mes’ûldür.

Müslimânlar arasındaki kardeşlik, bana hayâtda çok kerreler yardımcı oldu. Bu din kardeşliği de, beni müslimânlığa götüren âmillerden biridir. Nereye gitsem, bir müslimân kardeşimin bana yardım edeceğini ve üzüntülerimi benimle paylaşacağını biliyorum. Dünyâda, ırk, renk ve siyâsî düşünceleri birbirinden farklı olan bütün müslimânlar, birbirinin kardeşidir ve birbirlerine yardım etmeği kendilerine borç bilirler.

İşte, beni müslimân yapan sebebler bunlardır. Acabâ bunlardan dahâ güzel ve ulvî [yüce] bir sebeb düşünülebilir mi?

6
SALÂHADDÎN BOART
(Amerikalı)

1338 [m. 1920] senesinde, bir doktoru ziyâret için mu’âyenehânesine gitdiğim zemân, bekleme odasında, Londrada çıkan (Orient Review) ve (African Times) mecmû’alarını görmüşdüm. Bu mecmû’ayı karışdırırken okuduğum: (Ancak bir tek Allah vardır) cümlesi, benim üzerimde çok derin bir te’sîr yapdı. Çünki hıristiyanlık dîninde, tâm üç dâne tanrı vardı ve aklımız kabûl etmediği hâlde, buna inanmak zorundaydık. Bu (Ancak bir tek Allah vardır) ibâresi, bu târîhden i’tibâren aklımdan çıkmaz oldu. Bu kudsî ve ulvî i’tikâd, müslimânların kalblerinde taşıdıkları, behâ biçilmez bir hazînedir.

Artık islâmiyyete alâkam artdı. Bir müddet sonra müslimân olmağa karar vermişdim. Müslimân oldukdan sonra, Salâhaddîn ismini aldım. Müslimânlığın en doğru din olduğuna inanıyordum.

Zîrâ müslimânlık, Allahü teâlânın hiç bir şerîki olmadığını ve bir günâhın ancak Allah tarafından afv edilebileceğini esâs olarak kabûl etmekdedir. Bu îmân, tabî'at kanûnlarına ne kadar uygundur! Tarlada, çiftlikde, köyde, şehrde, okulda, hükûmetde, devletde, kısaca her yerde, bir tek baş vardır. İkilik dâimâ ayrılığa sebeb olmuşdur.

İslâm dîninin en doğru din olduğunu bana gösteren ikinci delîl, islâmiyyetden evvel, temâmen vahşî bir tarzda yaşayan arabların, islâm dîni sâyesinde, çok kısa bir zemân içerisinde, dünyânın en medenî, en kudretli bir devleti hâline gelmeleri ve insan sevgisini Arab çöllerinden, tâ İspanyaya kadar götürebilmeleridir. Müslimân Arablar, İspanyayı bir çöl hâlinde buldular. Onu, kısa zemânda, bir gül bağçesi hâline getirdiler. John W. Draper gibi dürüst bir târîhci, (1226 [m. 1811]-1299 [m. 1882]) (The Intellectual Development of Europe=Avrupanın ma'nevî tekâmülü) adındaki eserinde, islâmın asrî medeniyyetin teessüsünde oynadığı son derece büyük ve mühim te'sîri anlatmakda, (Hıristiyan târîhciler islâmiyyete olan kinlerinden dolayı, bu hakîkati gizlemeğe çalışmakda, Avrupanın müslimânlara ne kadar borçlu olduğunu, bir dürlü i'tirâf edememekdedirler) demekdedir.

Aşağıda, müslimânların İspanyayı nasıl buldukları hakkında Draperin yazılarını aynen nakl ediyorum:

(O zemânki Avrupalılar temâmîle barbardı. Hıristiyanlık, onları barbarlıkdan kurtaramamışdı. Onlara hâlâ vahşî nazariyle bakmak gerekirdi. Pislik içinde yaşarlardı. Kafaları, hurâfelerle doluydu. Doğru dürüst düşünmek hâssasına bile mâlik değildiler. Âdî kulübelerde yaşarlardı. Eğer kulübenin zemîninde veyâ duvarlarında bir hasır örtüsü varsa, bu büyük bir zenginlik işâreti sayılırdı. Yidikleri, yabânî fasülye, havuç gibi sebzeler, ba'zı otlar, hattâ ba'zen ağaç kabuklarıydı. Elbise olarak, uzun müddet dayandığı için dabağlanmamış hayvan postları kullanıyorlar ve bunun için çok pis kokuyorlardı.

Müslimânlar, onlara her şeyden önce temizliği öğretdiler. Müslimânlar, günde beş def'a yıkanıyorlardı. Onların da günde hiç olmazsa bir kerre yıkanmasını sağladılar. Sonra, onların üzerinden pis kokulu, parça parça olmuş, bitlerle dolmuş olan hayvan derilerini çıkarıp atarak, onlara güzel kumaşlardan, renkli ipliklerden örülerek yapılmış olan kendi elbiselerinden verdiler. Onlara yemek pişirmesini, yemek yimesini öğretdiler. İspanyada evler, konaklar, serâylar inşâ etdiler. Mektebler, hastahâneler kurdular. Üniversiteler te'sîs etdiler. Bu üniversiteler, bütün dün-

yâya bir nûr kaynağı oldu. Her tarafda bağçeler yetişdirdiler. Memleket, güllük gülistanlık oldu. Vahşî Avrupalılar, bütün bunları ağzı açık, şaşkınlık ve takdîrle gördüler ve yavaş yavaş medenî olmağa başladılar.)

Böyle vahşî insanları terbiyeye muvaffak olan, onlara medeniyyet rûhunu aşılayan, onları karanlıkdan, cehâletden, hurâfelerden kurtaran müslimân arablar, bu akla sığmaz mu'azzam işi ancak islâm dîni sâyesinde yapabildiler. Çünki islâm dîni, en doğru dindir. Allahü teâlâ muvaffak olmaları için, onlara yardım ediyordu.

Allahü teâlânın emri ile Muhammed aleyhisselâmın teblîg ve neşr eylediği islâm dîni ve Allahü teâlânın kelâmı olan Kur'ân-ı kerîm, dünyâ târîhini değişdirmiş ve onu karanlıkdan kurtarmışdır. Eğer islâm dîni olmasaydı, insanlık bugünkü medeniyyet derecesine, ilm ve fende bugünkü seviyesine erişemezdi. Müslimânların gözünde ilmin çok yüksek bir yeri vardır. Muhammed aleyhisselâm, **(İlm Çinde de olsa, onu alınız)** buyurmakdadır. İşte seve seve kabûl etdiğim islâm dîni böyle bir dindir.

7
THOMAS MUHAMMED CLAYTON
(Amerikalı)

Tam öğle olmak üzereydi. Sıcakdan bunalmış, tozlu yoldan geçerken, bir aralık kulağımıza kendine mahsûs bir güzelliği olan, bir ses gelmeğe başladı. Bu ses, etrâfımızdaki bütün boşluğu sanki dolduruyordu. Bir ağaç topluluğunu geçince, önümüze insana hayret verici bir manzara çıkdı. Âdetâ gözlerimize inanamıyorduk. Tahtadan yapılmış ufak bir kule üzerine çıkmış, tertemiz cübbeli ve beyâz sarıklı yaşlı bir Arab ezân okuyordu. Ezânı okurken kendinden geçmiş, sanki dünyâdan temâmen ayrılarak, hâlıkının, sâhibinin huzûruna çıkmışdı. Bu yüce manzara karşısında, biz de sanki hipnotize olmuş gibi durakladık ve yavaş yavaş yere oturduk. Kulağımıza gelen seslerin ve sözlerin ma'nâsını anlamıyor, fekat onun te'sîri altında kalıyor ve rûhumuzda bir başkalık, bir ferâhlık his ediyorduk. Sonradan öğrendik ki, Arabın söylediği tatlı sözlerin ma'nâsı şu idi: (Allahü teâlâ en büyükdür. Allahü teâlâdan başka ilâh, ma'bûd yokdur). Birdenbire, etrâfımızda birçok insanlar belirdi. Hâlbuki, biz o zemâna kadar etrâfımızda kimseyi görmemişdik. Nereden çıkdıklarını, nereden geldiklerini bilmediğimiz bu insanların yüzünde büyük bir hürmet ve muhabbet ifâdesi vardı. İçlerinde her yaşdan, her sınıfdan insan

bulunuyordu. Elbiseleri başka, yürüyüşleri başka, görünüşleri başka idi. Fekat, hepsinin yüzünde aynı ciddî ifâde, büyük vekar ve aynı melâhat [sevimlilik] vardı. Gelenlerin mikdârı artıyor ve biz, gâlibâ bunların arkası bir dürlü kesilmeyecek diye düşünüyorduk. Nihâyet gelenler toplandı. Hepsi ayakkabılarını ve takunyalarını çıkararak saf saf dizildiler. Saflar kurulurken safa girenler arasında hiç bir fark gözetilmediğini büyük bir hayret ile görüyorduk. Beyâz insanlar, sarı insanlar, siyâh insanlar, zengin insanlar, fakîr insanlar, tüccarlar, me'mûrlar, işçiler, hiç bir ırk veyâ rütbe farkı gözetilmeksizin yanyana geliyor ve birlikde ibâdet ediyorlardı.

Ben, birbirinden bu kadar farklı insanın, kardeşçe yanyana gelmelerine, hayrân olmuşdum. Bu, ilk gördüğüm ulvî manzara üzerinden, şimdi üç sene geçdi. Bu arada ben de, insanları bu kadar birbirine yaklaşdıran bu ulvî din hakkında, bilgi toplamağa başlamışdım. Müslimânlık hakkında edindiğim bilgiler, beni bu dîne büsbütün yaklaşdırdı. Müslimânlar, bir tek Allaha inanıyor, hıristiyanların telkîn etdikleri gibi, insanların günâh içinde doğmadığını söylüyorlardı. Onları, yalnız Allahü teâlânın kulu olarak kabûl ediyor, onlara karşı büyük bir şefkat gösteriyor, doğru yolda oldukları müddetçe, onların râhat, huzûr ve se'âdet içinde yaşamalarını arzûluyordu. Hıristiyanlıkda, akldan geçen fenâ bir düşünce bile günâh sayıldığı hâlde, müslimânlar ancak Allahü teâlâya isyânı ve kullara karşı yapılan bir kötülüğü günâh sayıyor, insanı düşüncesinde temâmiyle serbest bırakıyordu. İslâm dîni, (İnsan, ancak yapdığı işden mes'ûldür) diyordu.

İşte, yukarıda sıraladığım bu sebeblerden dolayı, seve seve müslimânlığı kabûl etdim. Aradan üç sene geçdiği hâlde, ba'zı geceler rü'yamda o Arab müezzinin hazîn ve te'sîrli sesini duyar ve her tarafdan koşup gelen dürlü dürlü insanların saf saf dizildiğini görürüm. Allahü teâlâya ibâdet etmek için, aralarında hiç bir fark gözetmeksizin birlikde secdeye kapanan bu insanlar, muhakkak ki, samîmî olarak Allahü teâlâya ibâdet etmekdedirler.

8
DEVIS WARRINGTON
(Avusturyalı)

Korkunç bir kışdan sonra, ilkbehârın tatlı ve ılık eli, soğuk toprak tabakasına nasıl te'sîr ederse, islâmiyyet de bana öyle te'sîr etdi. Kalbimi ısıtdı ve bana yeni ve güzel bir ilm elbisesi giydirdi. İslâmiyyetin öğretdiği şeyler, ne kadar güzel, ne kadar doğru ve

mantıkîdir! (Allahü teâlâ birdir ve Muhammed aleyhisselâm Onun resûlüdür) sözü ne kadar açık, ne kadar doğru ve güzeldir! Hıristiyanların inanılması mümkin olmayan, anlaşılmaz (Baba, Oğul ve Rûh-ul-kuds) inancına benzer mi? Hıristiyanların insanı ürküten, onu korkutan, fekat hiçbir zemân onu tatmîn etmeyen akîdeleri yanında, bu sâde ve mantıkî îmân, insanı kendisine cezb ediyor. İslâmiyyet, hiç değişmemiş ilâhî bir dindir. Aradan asrlar geçmesine rağmen, bugün için de, yarın için de, insanın maddî ve ma'nevî bütün ihtiyâclarını karşılar. Meselâ, insanların eşit olduğunu, Allahü teâlâ indinde aralarında bir rütbe veyâ mevki' farkı bulunmadığını, islâmiyyet gâyet açık bir tarzda beyân eder ve bunları dünyâ hayâtında da tatbîk eder. Aynı husûsları iddi'â eden hıristiyan kilisesinde, birbirinden rütbece farklı papalar, arşevekler, evekler, piskoposlar ve dahâ bir sürü din adamları vardır. Bunlar, Allahü teâlâ ile kul arasına girerler ve kendi şahsî çıkarları için, Allahü teâlânın ismini kullanırlar. Hâlbuki, islâmiyyetde, Allahü teâlâ ile kul arasına kimse giremez. Allahü teâlâ, emrlerini, Kur'ân-ı kerîm vâsıtası ile kullarına teblîg eder. Size, aşağıda, Allahü teâlânın bir emrinden bahs edeceğim. Bu bir misâldir. Bu misâl, emrlerin ne kadar sâde ve açık ve ne kadar güzel olduğunu gösterir:

Bekara sûresinin ikiyüzaltmış yedinci âyetinde meâlen, **(Ey îmân edenler! Doğru, halâl yoldan kazandıklarınızın temizlerinden ve sizin için yerden yetişdirdiğimiz mahsûllerden ve meyvelerden infâk edin** [verin!]**. İğrenerek, alamıyacağınız pis şeylerden infâk etmeyin. Biliniz ki, Allahü teâlânın hiç bir şeye ihtiyâcı yokdur ve tâm hamde lâyık olan Odur)** buyurulmuşdur. Kur'ân-ı kerîmin bu derin ve güzel emrlerini okuyup öğrendikçe, rûhum ferâh buldu ve seve seve müslimân oldum.

9
Bayan CECILLA CANNOLY [REŞÎDE]
(Avusturyalı)

Niçin müslimân oldum?

Size çok samîmî olarak söyleyebilirim ki, ben farkına varmadan müslimân olmuşdum. Çünki, dahâ genç yaşda iken bağlı olduğum hıristiyan dînine karşı, zerre kadar i'timâdım kalmamış, hıristiyanlıkdan soğumağa başlamışdım. Ben, dinde birçok şeyleri bilmek ve anlamak istiyordum. Bana öğretilmeğe çalışılan i'tikâdları, körü körüne kabûl etmek tarafdârı değildim. Neden üç tanrımız vardı? Neden dünyâya hepimiz günahkâr olarak gelmişdik ve

keffâret vermeğe mecbûrduk? Neden ancak râhib vâsıtası ile Allahü teâlâya yalvarıyorduk? Sonra bize gösterilen dürlü dürlü işâretlerin, anlatılan dürlü dürlü mu'cizelerin ne ma'nâsı vardı? Ben bunları ders veren râhiblere sorduğum zemân, onlar kızıyor, (Kilisenin sana öğretdiği şeylerin aslını sen soramazsın. Bunlar gizlidir. Sen yalnız inanmakla mükellefsin) diyorlardı, ama buna da benim aklım ermiyordu. İnsan, anlamadığı, aslını bilmediği bir şeye nasıl inanır? Fekat, o zemânlar ben düşüncelerimi açıkdan açığa söylemeğe cesâret edemiyordum. Ben emînim ki, kendilerini hıristiyan sayan pek çok insan, tıpkı bizim gibi düşünmekde ve kendilerine verilen dînî bilgilerin çoğuna inanmamakda, fekat bunu açıklamakdan da korkmakdadırlar.

Nihâyet dahâ yaşlanınca, bana üç tanrıya tapmağı emr eden hıristiyan kilisesinden uzaklaşarak, (Tek bir Allaha ibâdet etmeği öğreten başka bir din var mıdır?) diye aramağa başladım. Çünki bütün vicdânım, ma'neviyyâtım, ancak bir tek Allahın mevcûd olabileceğini bildiriyordu. Sonra etrâfıma bakınca, papazların bize öğretmeğe kalkdıkları o anlaşılmaz kerâmetlerin, kendi başlarından geçdiğini söyledikleri garîb hikâyelerin, ne kadar ma'nâsız olduğunu hâdiseler bana gösteriyordu. Dünyâdaki her şey, insanlar, hayvanlar, ormanlar, dağlar, denizler, ağaçlar, çiçekler, bunları bir büyük hâlıkın [yaratıcının] yaratdığını göstermiyor muydu? Yeni doğan bir bebek, bir mu'cize değil miydi? Hâlbuki kilise, her yeni doğanın, günâhla örtülü bir zevallı olduğunu telkîne çalışıyordu. Hayır, bu olamazdı. Bu yalandı. Her doğan çocuk, Allahü teâlânın günâhsız bir kulu, bir mahlûku idi. Bir mu'cize idi ve ben ancak tek Allaha, Onun yaratdığı mu'cizelere inanıyordum.

Dünyâda hiç bir şey günâhla dolu, kirli ve çirkin değildi. Ben böyle düşünürken, birgün kızım islâmiyyet hakkında yazılmış bir kitâbla eve geldi. Ana kız oturup, bu kitâbı büyük bir dikkat ile okuduk. Aman Allahım, bu kitâb tâm bizim düşündüklerimiz gibi söylüyordu. İslâmiyyet, ancak bir tek Allahın bulunduğunu bildiriyor, insanların ma'sûm varlıklar olarak dünyâya geldiğini haber veriyordu. Ben o zemâna kadar islâmiyyet hakkında hiç bir şey bilmiyordum. Mektebde, islâmiyyet bir alay mevzû'u idi. Bize, bu dînin yapma, saçma ve uyuşturucu olduğu, müslimânların Cehenneme gidecekleri öğretilirdi. Bu kitâbı okudukdan sonra, beni bir düşünce aldı. İslâmiyyet hakkında, biraz dahâ bilgi sâhibi olmak için, bulunduğum şehrde müslimânları aradım. Bulduğum müslimânlar, benim gözümü açdılar. Sorduğum süâllere o kadar mantıkî cevâblar verdiler ki, artık bu dînin bizim papazların dediği gibi

uydurma bir din değil, Allahü teâlânın hakîkî dîni olduğuna inanmağa başladım. Kızımla berâber İslâmiyyet hakkında yazılı dahâ birçok eserleri de okudukdan sonra, onun ulviyyetine ve doğruluğuna tamâmîle inanarak, ikimiz birlikde müslimân olduk. Ben (Reşîde), kızım da (Mahmûde) ismlerini aldık.

Bana sorduğunuz ikinci süâle, ya'nî (İslâmiyyetde en çok beğendiğiniz nedir?) süâline gelince, buna şu cevâbı vereceğim:

İslâmiyyetde en çok beğendiğim şey, düâlardır. Çünki, hıristiyanlarda düâlar, Allahü teâlâdan hazret-i Îsâ vâsıtasıyle, servet, mevkı', i'tibâr vesâir dünyâ varlıklarını istemek için yapılır. Hâlbuki, müslimânlar düâ ederken, Allahü teâlâya şükrânlarını arz ederler ve bilirler ki, onlar dinlerine ve Allahü teâlânın emrlerine riâyet etdikleri müddetçe, Allahü teâlâ, onlara muhtâc oldukları her şeyi, onlar istemeden, verecekdir.

10
MUHAMMED ESAD LEOPOLD WEİSS
(Avusturyalı)

(Avusturyada Lwow [şimdi Polonyada] **şehrinde 1318 [m. 1900] de doğmuş olan Weiss, 22 yaşında iken, bir gazete muhâbiri olarak Arab memleketlerini ziyâret etmiş, İslâm dînine hayrân olarak, onu kabûl etdiğini söylemiş ve sonra, bütün islâm devletlerini, bu arada Hindistânı ve Afganistânı da ziyâret ederek, intibâlarını dünyânın en büyük gazetelerinden biri olan (Frankfurter Zeitung)da neşr etmişdir. Bir müddet Frankfurter Zeitung'un neşriyyat müdîrliğini yapan Weiss, Pâkistânın istiklâle kavuşmasından sonra, bu hükûmet tarafından dînî tedrîsâtın kurulmasında yardımcı olarak, Pâkistâna gitmiş ve ondan sonra Pâkistânı temsîl için Birleşmiş Milletler merkezine gönderilmişdir. Kendisinin (İslâm yol kavşağında), (Mekkeye giden yol) adlı iki eseri vardır. Son zemânlarda Kur'ân-ı kerîmin İngilizce yeni bir tercemesini yapmışdır. İslâm ilmlerinden haberi olmıyan bu kimsenin tefsîr yapmağa kalkışmasından, Ehl-i sünnet mezhebinde olmadığı anlaşılmakda, tefsîrinin ve diğer yazılarının zararlı olacaklarını göstermekdedir. Vehhâbîler ve diğer mezhebsizler, bu câhil, sapık adamı medh etmekde, islâm âlimi olarak tanıtmakdadırlar.)**

Muhâbir ve muharrir olarak çalışmakda olduğum gazeteler, beni 1922 senesinde "husûsî muhâbir" ünvânı ile Asya ve Afrikaya yolladı. Başlangıçda müslimânlar ile temâsım, her hangi bir yabancının başka bir yabancı ile temâsından ibâretdi. Fekat islâm memleketlerinde uzun zemân kalınca ve müslimânlar ile dahâ

fazla tanışınca, onların dünyâya ve dünyâda zuhûr eden hâdiselere Avrupalılardan büsbütün başka bir tarzda bakdıklarını görmeğe başladım. Onların olaylara çok ağırbaşlı ve soğuk kanlı olarak bakmaları, i'tirâf edeyim, bizden çok dahâ insânî bir tarzda düşünmeleri, bende bir alâka uyandırmağa başlamışdı. Ben koyu bir katolik âileden gelmişdim. Bütün çocukluğum esnâsında bana müslimânların dinsiz olduğu, şeytâna tapdığı telkîn olunmuşdu. Müslimânlarla temâs edince, bana söylenen bu sözlerin doğru olmadığını görerek, islâm dînini incelemeğe karâr verdim. Bu husûsda birçok kitâblar te'mîn etdim. Bunları dikkat ile incelemeğe başlayınca, bu dînin ne kadar temiz, ne kadar kıymetli bir din olduğunu hayret ile gördüm. Fekat, kendileri ile temâs etdiğim ba'zı müslimânların hareket tarzı, benim okuduğum müslimânlık esâslarına uymuyordu. Müslimânlık, her şeyden evvel temizlik, açık kalblilik, kardeşlik, merhamet, sadâkat, sulh ve selâmet telkîn ediyor ve biz hıristiyanların inandığı (insanların dâimâ günahkâr olduğu) akîdesini red ediyor, bunun aksine, (Hayâtdan, kimseye zarar vermemek ve günâh işlememek şartıyle zevk alınız) diyordu. Hâlbuki, ben bu kâ'idelere uymayan pis ve yalancı müslimânlara da rastladım. Bu işi dahâ ziyâde anlamak için, tecrîbe maksadıyle kendimi bir müslimân yerine koydum ve kitâblarda okuduğum esâslara uyarak, islâm âlemini incelemeğe başladım. Şunun farkına vardım ki, islâm âleminin gitdikçe bozulması, za'îflemesi, âdetâ inhitâta (çökmeğe) uğramasının en büyük sebebi, müslimânların dinlerine, gitdikçe kaydsız kalmalarıdır. Müslimânlar, tâm müslimân oldukları müddetçe, dâimâ yükselmişler, müslimânlığı bırakmağa başlayınca, aşağılara düşmüşlerdir. Hâlbuki, bir memleketin, bir milletin, bir cem'iyyetin yükselmesi ve terakkîsi için ne lâzımsa, müslimânlıkda mevcûddur. Bütün medeniyyet esâsları onda vardır. İslâm dîni, hem çok ilmî, hem de çok amelî [pratik]dir. Koyduğu esâslar, tâm mantıkî ve herkes tarafından anlaşılabilen, içinde; ilme, fenne, insan tabî'atine uymıyan tek bir unsur bile bulunmıyan kâ'idelerdir. Onda lüzûmsuz hiç bir şey yokdur. Diğer din kitâblarında bulunan, garîb [anlaşılmaz] yerler, mugâlatalar [yanıltmacalar], mantıka sığmıyan hurâfe [mistik] husûslar, islâm dîninde yokdur. Bu husûsları ben bütün müslimânlarla konuşdum ve onları (Niçin bu güzel dîninize dahâ fazla bağlanmıyorsunuz, niçin ona iki elle sarılmıyorsunuz?) diye azarladım. Nihâyet 1344 [m. 1926] senesinde Afganistânda bir vâlî ile bu husûslar üzerinde görüşürken, o bana, (Siz müslimân olmuşsunuz da haberiniz yok. Zîrâ, ancak hakîkî bir müslimân islâmiyyeti

sizin gibi müdâfe'a eder) dedi. Vâlînin bu sözü üzerine beynimde bir şimşek çakdı. Eve döndüğüm zemân, derin derin düşünceye daldım ve kendi kendime, (Evet, ben artık müslimân oldum) dedim. Derhâl **(Kelime-i Şehâdet)** getirdim. O târîhden beri müslimânım.

Bana, (Müslimânlıkda sizi en çok ne cezbetdi?) diye soruyorsunuz. Buna cevâb veremem. Zîrâ bütün müslimânlık benim kalbimi istilâ etmiş, kaplamışdır. Bunun içinde bana ayrıca te'sîr eden hiç bir husûs yokdur. Ben, müslimânlıkda, hıristiyanlıkda bulamadığım her şeyi buldum. Müslimânlığın hangi kâ'idesinin, hangi esâsının bana dahâ yakın geldiğini söyliyemem. Zîrâ onun her kâ'idesine, her esâsına hayrânım. Müslimânlık, mu'azzam bir âbidedir. Onun tek parçasını bile ondan ayırmak kâbil değildir. Bütün parçalar birbiri ile bir nizâm içinde kenetlenmiş ve perçinleşmişdir. Parçaların arasında mu'azzam bir âhenk vardır. Hiç bir eksiği yokdur. Herşeyi yerli yerindedir. Belki, bu son derece takdîre lâyık intizâm, beni islâm dînine bağlıyan bir âmildir. Hayır, beni islâm dînine bağlıyan, ona karşı duyduğum aşkdır. Bilirsiniz ki, aşk birçok şeylerden teşekkül eder: Arzû, yalnızlık, ihtirâs, te'âlî, yükselmek ve ilerlemek hevesi, kuvvet ve kudretimizle karışık za'flarımız, mu'âvenet ve muhâfaza edici bir yardımcıya olan ihtiyâc ve benzerleri. İşte ben, bütün kalbimle ve aşkımla islâm dînine sarıldım ve o da, bir dahâ çıkmamak üzere kalbime yerleşdi.

11
Dr. ÖMER ROLF FREİHERR VON EHRENFELS
(Avusturyalı)

(Rolf Freiherr (baron) von Ehrenfels, bütün dünyâda (Gestalt = kuruluş) fizyolojisi ilminin kurucusu olarak kabûl edilen Prof. Dr. Baron Christian Ehrenfelsin tek oğludur. Meşhûr bir âileye mensûbdur. Dahâ küçük çocukken şarka karşı büyük merak duymağa ve islâm dînini tedkîk etmeğe başlamışdır. Kız kardeşi İmma von Bodmesrhof, Lahorda 1953 de neşr olunan bir eserinde kardeşinin bu hevesini uzun uzadıya anlatmakdadır. Rolf, genç yaşında Türkiye, Arnavutluk, Yunanistan ve Yugoslavyayı dolaşmış ve müslimânlarla temâs etmiş, hıristiyan olmasına rağmen, câmi'lerde ibâdete katılmışdır. Nihâyet islâm dînine karşı olan bu yakınlığı, onun 1927 senesinde müslimânlığı kabûl etmesine sebeb olmuş ve kendisine Ömer ismini seçmişdir. 1932 senesinde Hindistânı da ziyâret etmiş ve (İslâmda kadının yeri) ismli bir ki-

tâb neşr etmişdir. Almanlar İkinci Cihan Harbi esnâsında Avusturyayı işgâl edince, Rolf, Hindistâna kaçmışdır. Kendisini kabûl eden Ekber Haydarın yardımı ile, Assamda antropolojik araştırmalar yapmış ve 1949 da Madras Üniversitesi antropoloji profesörlüğüne ta'yîn edilmiş ve Bengalde bulunan (Royal Aslotic Society) tarafından altın madalya ile mükâfâtlandırılmışdır. Kitâbları urdu diline de terceme edilerek basılmışdır.)

Niçin müslimân olduğumu soruyorsunuz. Beni müslimân yapan ve onun hak din olduğunu bana bildiren husûsları aşağıda sıralıyorum:

1) İslâmiyyet, dünyâda tanıdığımız bütün dinlerin iyi kısmlarını ihtivâ eder. Bütün dinler insanların sulh ve sükûn içinde yaşamasını isterler. Fekat, hiçbir din bunu, islâm dîninde olduğu gibi insanlara açıklıyamamışdır. Başka hiç bir din, islâm dîni kadar hâlıkımıza ve din kardeşlerine karşı, bu derece sevgi aşılıyamamışdır.

2) İslâmiyyet, sulh ve sükûn içinde Allahü teâlâya tam bir teslîmiyyet emr eder.

3) Târîh tedkîk edilirse, hakîkaten islâm dîninin en son ilâhî hak din olduğu ve artık başka bir din zuhûr etmiyeceği kendiliğinden meydâna çıkar.

4) Muhammed aleyhisselâm, islâmı teblîg etmiş olup, Peygamberlerin sonuncusudur.

5) İslâm dînine giren bir kimse, şübhesiz eski dîninden ayrılmış olacakdır. Fekat, bu ayrılık zan olunduğu kadar büyük değildir. Bütün ilâhî dinlerde îmân esâsları birdir.Kur'ân-ı kerîm, eski ilâhî dinleri kabûl eder. Ancak, bu dinlere sonradan karışdırılan yanlış akîdeleri düzeltmekde, Îsâ aleyhisselâmın hakîkî dînini izhâr etmekde, Muhammed aleyhisselâmın son Peygamber olduğunu ve Ondan sonra başka bir Peygamber gelmiyeceğini i'lân etmekdedir. Ya'nî islâmiyyet, diğer dinlerin hakîkî ve kâmil şeklidir. İnsanlar dürlü menfe'atler ve ihtirâslar yüzünden, birbirlerine düşman olmuşlardır. Bundan menfe'at umanlar olmuş, dinleri birbirine karşı düşman yapmağa çalışmış, aslı Allahü teâlâyı tanımak olan dinleri, dünyâ işlerinde bir vâsıta olarak kullanmağa başlamışlardır. Hâlbuki, dikkat edilecek olursa, islâm dîninin, diğer ilâhî dinleri kabûl etdiği, fekat onlarda zemânla ve insan eliyle yapılan hatâları tashîh etdiği görülür. İslâmiyyeti kabûl etmek, erkek ve kadın bütün insanların muhtâc oldukları, ma'nevî ve maddî yardımı yapmak demekdir.

6) İnsanlar arasında kardeşlik fikri, hiç bir dinde, islâm dîninde olduğu şekılde bildirilmemişdir. Müslimân olan herkes, hangi ırkdan, hangi milletden, hangi renkden ve hangi dilden olursa olsun, birbirlerinin din kardeşleridir. Siyâsî düşünceleri ne olursa olsun, birbiri ile kardeşdirler. Bu büyüklük hiç bir dinde yokdur.

7) İslâm dîni, dünyâda kadınlara da büyük haklar veren bir dindir. İslâm dîni, kadına en büyük yeri vermişdir. Peygamberimiz Muhammed aleyhisselâm, (**Cennet anaların ayağı altındadır)** buyurmuşdur.

İslâm dîni, diğer dinlere mensûb olanların yapdıkları eserlere hurmet etmiş, bunları barbarlar gibi yıkmamışdır. İstanbulda Fâtih ve Sultân Ahmed câmi'leri yapılırken, Ayasofyanın ba'zı kısmlarını model almakdan çekinmemişlerdir. Müslimânlar bütün târîh boyunca, diğer din mensûblarına en büyük adâleti ve merhameti göstermişlerdir.

İşte bütün bunlar için, ben müslimânlığı kendime din olarak seçdim.

12
Dr. BENOİST [ALÎ SELMÂN]
(Fransız)

Ben bir doktorum ve koyu katolik bir âileye mensûbum. Fekat doktorluğu meslek olarak seçmem ve pozitif, tecribî, tabî'î ilmlerle meşgûl olmam, bende hıristiyanlığa karşı büyük bir nefret uyandırmışdı. Din husûsunda âile ferdlerim ile aynı fikrde değildim. Evet, büyük bir Hâlık [yaratıcı] vardı ve ben de Ona, ya'nî Allahü teâlâya inanıyordum. Fekat hıristiyanlığın, bilhâssa katoliklerin bu büyük yaratıcı etrâfında meydâna getirdikleri dürlü dürlü garîb ilahlar, oğullar, Rûh-ul-kudsler, Îsâ aleyhisselâmın Allahın oğlu olduğunu isbât için akl almaz uydurmalar ve dahâ bir takım hurâfeler, âyinler, dürlü dürlü merâsimler, beni Allahü teâlâya yaklaşdırmıyor, aksine Ondan uzaklaşdırıyordu.

Ben, bir tek Allahın varlığına inandığımdan, hiç bir zemân teslîsi (üç tanrıyı) kabûl etmedim ve Îsâ aleyhisselâmı hiç bir zemân Allahın oğlu olarak tanımadım. Demek oluyor ki, ben dahâ islâmiyyeti tanımadan evvel, Kelime-i şehâdetin yarısı olan **(Lâ ilahe illallah)** kısmını çokdan kabûl etmişdim. İslâm dîni ile meşgûl olmağa başladığım ve Kur'ân-ı kerîmde rastgeldiğim meâl-i şerîfi, **(Söyle ki, Allahü teâlâ birdir, doğmamışdır ve doğurmaz ve Ona benzer hiç bir varlık yokdur)** olan İhlâs sûresini okuduğum ze-

mân, (Aman Allahım, işte ben tam buna inanıyorum) dedim ve içimde büyük bir ferâhlık duydum. İslâmiyyeti dahâ derinden tedkîk etmenin çok lüzûmlu olduğunu gördüm. İslâmiyyeti inceledikce, bu dînin benim düşüncelerime temâmen uygun olduğunu hayret ile görüyordum. İslâmiyyet, din adamlarını, hattâ Peygamberleri "aleyhimüssalevât" bizim gibi insanlar olarak kabûl ediyor, onlara ilahlık vasfı vermiyordu. Hele, bir papazın günâhları afv edebileceğini, aslâ kabûl etmiyordu. İslâm dîninde, hiç bir hurâfe, akla uymıyan bir hükm, anlaşılmıyan bir bahs yokdu. İslâm dîni, tâm benim istediğim gibi, mantıkî bir dindi. Katoliklerin bildirdikleri gibi, insanların günâhkâr olarak dünyâya geldiklerini kabûl etmiyordu. İnsanlara rûh ve beden temizliği emr ediyordu. Tıbbın esâs kâ'idesi olan temizlik, islâm dîninde, Allahü teâlânın bir emriydi. İbâdete temiz olarak gelmeği emr ediyordu ki, başka hiç bir dinde buna rastlamamışdım.

Hıristiyanlıkda, hıristiyan dînine girerken ve âyinlerde Îsâ aleyhisselâm ile, hâşâ tanrı ile birleşebilmek için papazın Îsânın eti diye verdiği ekmeği yimek ve kanı diye verdiği şerâbı içmek gibi âyinlerin, puta tapan en ibtidâî kavmlerin bir âdeti olduğunu görüyor ve bunlardan nefret ediyordum. Benim pozitif ilmlerle inkişâf eden aklım, böyle çocukça ve hakîkî bir dîne yakışmıyan saçma merâsimleri, şiddet ile red ediyordu. Diğer tarafdan, islâmiyyetde bunların hiç biri yokdu. İslâmiyyetde yalnız hakîkat, sevgi ve temizlik vardı.

Artık karârımı vermişdim. Müslimân dostlarıma gitdim ve müslimân olmak için ne yapmak lâzım geldiğini sordum. Bana **(Kelime-i şehâdet)** söylemesini ve ma'nâsını öğretdiler. Ben yukarda da söylediğim gibi, bunun yarısını, ya'nî (Bir tek Allah vardır) kısmını müslimân olmadan evvel kabûl etmişdim. Geri kalan (Muhammed aleyhisselâm Onun resûlüdür) kısmını da kabûl etmek hiç güç olmadı. Artık İslâm dîni hakkında neşr olunmuş ciddî eserleri incelemeğe başladım. Bunların arasında Melek Bennâbînin çok güzel bir eseri olan (Le Phéne Coranique)i okuduğum zemân, Kur'ân-ı kerîmin ne mu'azzam bir eser olduğunu hayret ve takdîr ile gördüm. Bundan ondört asr önce indirilmiş bu Allah kitâbında yazılı olanlar, bugünki ilmî ve fennî araşdırmaların netîcelerine temâmiyle uymakdadır. Hem ilm ve fen ve hem de ictimâ'î feâliyyetler bakımından, Kur'ân-ı kerîm, yalnız bugünün değil, aynı zemânda yarının da kitâbıdır.

1953 senesi 20 Şubat günü Paris câmi'ine giderek orada müftî efendinin ve şâhidlerin huzûrunda İslâm dînini resmen kabûl et-

dim ve Alî Selmân ismini aldım.

Bu yeni dînimi, çok seviyorum. Çok bahtiyârım ve sık sık kelime-i şehâdet getirerek ve ma'nâsını düşünerek, islâm dînine olan îmânımın kuvvetini açıklıyorum.

13
Dr. R. L. MELLEMA
(Hollandalı)

(Dr. Mellema, Amsterdamda Tropical müzesinin, İslâm eserleri kısmının müdîridir. (Wayang bebekleri), (Pâkistân hakkında bilgiler), (İslâmiyyeti tanıtdırma) eserleri ile meşhûrdur.)

1919 senesinde, Leiden Üniversitesinde şark dillerini incelemeğe başladım. Hocam bütün dünyânın çok iyi tanıdığı Arab lisânına vâkıf, Prof. Hurgronje idi. Bana arabî okumağı, yazmağı ve terceme etmeği öğretirken, ders kitâbı olarak Kur'ân-ı kerîm ile Gazâlînin eserlerini vermişdi. Esâs çalışma mevzû'u, (İslâmiyyetde Hukuk) idi. Ben, islâm târîhi ve islâmiyyet ile alâkalı ilmler hakkında, o zemâna kadar Avrupa dillerinde neşr edilmiş birçok kitâb okudum. 1921 yılında Mısra giderek, El-ezher medresesini ziyâret etdim. Bir ay kadar orada kaldım. Bundan sonra, Arabîden başka Sanskrit ve Malayi dillerini de öğrendim. 1927 senesinde, o zemânlar Hollanda sömürgesi olan Endonezyaya gitdim. Cakartada yüksek okulda Cava dilini öğrenmeğe başladım. 15 sene müddet ile kendimi yalnız Cava dilinde değil, aynı zemânda eski ve yeni Cava medeniyyet târîhinde de yetişdirdim. Bütün bu müddet zarfında, hem müslimânlarla temâs ediyor, hem de elime geçen Arabî kitâbları okuyordum. İkinci Cihan Harbinde, Japonlar Endonezya adalarını işgâl etdiler. Beni esîr aldılar. Harb bitinceye kadar süren çok zahmetli bir esâret hayâtından sonra, tekrar Hollandaya döndüm ve Amsterdamda Tropical müzesinde kendime bir iş buldum. Burada tekrar islâmiyyet üzerine çalışmağa başladım. Benden, Cavadaki müslimânları anlatan küçük bir kitâb yazmamı istemişlerdi. Bu işi de ele alarak temâmladım. 1954-1955 seneleri arasında, Pâkistândaki müslimânlar hakkında etüd yapmak üzere, beni oraya gönderdiler. O zemâna kadar yukarıda da söylediğim gibi, yalnız Avrupa dillerinde islâmiyyet hakkında çıkan eserleri okumuşdum. Pâkistâna varıp, Pâkistânlı müslimânlarla temâs edince, İslâmiyyeti büsbütün başka bir şeklde görmeğe başladım. Lahorda müslimân dostlarımdan beni câmi'lerine götürmelerini ricâ etdim. Bunu memnûniyyet ile karşıladılar ve beni bir Cum'a nemâzına götürdüler. İbâdeti büyük bir dikkat ile

seyr etdim ve dinledim. Üzerimde o kadar büyük bir te'sîr yapdı ki, âdetâ kendimden geçdim. Artık kendimi müslimân olmuş kabûl ediyor, müslimânların ellerini bir kardeş olarak sıkıyordum. Câmi'deki hissiyâtımı, 1955 yılında (Pâkistan Quarterly) mecmû'asının 4. sayısında şöyle nakl ediyordum:

(Bu sefer, dahâ küçük bir câmi'e gitdik. Bu câmi'de çok iyi ingilizce bilen ve Pençab Üniversitesinde profesörlük yapan bir âlim va'z verecekdi. Kendisi va'z verirken onu dinleyenlere: (Bugün aramızda uzak bir yerden, Hollandadan gelmiş bir müslimân kardeşimiz var. Onun da iyi anlaması için urdu diline dahâ fazla İngilizce kelimeler karışdıracağım) dedi ve çok güzel bir va'z verdi. Ben dikkat ile dinledim. Va'z bitdikden sonra, câmi'den ayrılmak isterken, beni oraya getiren Allâme Sâhib, beni dikkat ile seyr eden müslimân kardeşlerin, benim de bir şeyler söylememi arzû etdiklerini, kendisinin benim söyleyeceklerimi Urdu diline terceme edeceğini bana bildirdi. Bunun üzerine ben de onlara şunları söyledim: (Ben tâ uzakdan, Hollanda ismli memleketden geliyorum. Orada bulunduğum yerde çok az müslimân vardır. Bu adedi az olan müslimânlar size selâmlarını bildirmeğe beni me'mûr etdiler. Sizin istiklâlinizi kazanmış olmanıza ve böylece dünyâda yeni bir müslimân devleti dahâ kurulmuş bulunmasına çok seviniyorum. Yedi sene evvel kurulmuş olan Pâkistân, vaz'ıyyetini temâmiyle sağlamlaşdırmağa muvaffak olmuşdur. Başlangıçda çekdiğiniz birçok müşkilâtdan sonra, artık memleketiniz ferâha kavuşmuşdur ve sür'at ile terakkî etmekdedir. Pâkistânın âtîsi, geleceği çok parlakdır. Ben memleketime döndüğüm zemân, vatandaşlarıma sizlerin ne kadar nâzik, kibâr, cömerd ve misâfirperver olduğunuzu uzun uzadıya anlatacağım. Bana karşı gösterdiğiniz büyük muhabbeti hiç bir zemân unutmıyacağım). Bu sözlerimi Allâme Sâhib, urdu diline terceme edince, câmi'deki bütün müslimânların yanıma koşarak, ellerimi sıkmağa ve beni tebrîk etmeğe başladıklarını büyük bir zevk ile gördüm. Kalblerinden gelen bu candan kardeşlik tezâhürü, beni son derece mesrûr etdi. Ben artık temâmiyle müslimân kardeşler câmi'asına girdiğimi görüyor ve kendimi çok bahtiyar his ediyordum.)

Pâkistânlı müslimân kardeşler, bana islâmiyyetin yalnız nazariyyelerden ibâret olmadığını gösterdiler ve isbât etdiler ki, islâmiyyet her şeyden önce ahlâk güzelliğidir ve bir insanın iyi bir müslimân olması için, çok temiz ahlâklı olması lâzımdır.

Şimdi ikinci süâle, ya'nî (sizi islâmiyyete en çok ne çekdi?) süâlinize cevâb vereyim:

Beni müslimân olmağa sevk eden ve bütün kalbimle İslâm dînine bağlıyan husûslar şunlardır:

1) Tek Allahın varlığı. İslâmiyyet, bir tek büyük hâlık tanır. Bu büyük yaratıcı ne doğmuşdur, ne doğurur. Bir tek yaratıcıya inanmak kadar mantıkî ve ma'kûl ne vardır? En basît düşünceli bir insan bile, bunu doğru bulur ve buna îmân eder. İsmi Allah olan bu tek büyük yaratıcı, en büyük ilmin, en büyük hikmetin, en büyük kudretin ve en büyük güzelliğin sâhibidir. Merhamet ve şefkati de sonsuzdur.

2) Allahü teâlâ ile kul arasında kimsenin bulunmayışı. İslâmiyyetde kul, rabbi ile karşı karşıya gelir ve doğrudan doğruya Ona ibâdet eder. Allahü teâlâ ile kul arasına, kimsenin girmesine lüzûm yokdur. İnsanlar, gerek dünyâda, gerek âhiretde yapılması gereken husûsları, Allahü teâlânın kitâbı olan Kur'ân-ı kerîmden, hadîs-i şerîflerden ve islâm âlimlerinin kitâblarından öğrenirler. Yapdıkları işlerin hesâbını yalnız Allahü teâlâya verirler. Bir insanı ancak Allahü teâlâ mükâfâtlandırır veyâ cezâlandırır. Allahü teâlâ, hiçbir kulunu, yapmadığı bir işden mes'ûl tutmaz ve hiçbir kuluna yapamıyacağı bir işi emr etmez.

3) İslâmiyyetdeki büyük merhamet. Bunun en açık ifâdesi, Kur'ân-ı kerîmdeki **(Zor ile müslimân yapmak yokdur)** meâlindeki âyetdir. Peygamberimiz Muhammed "aleyhisselâm", bir müslimânın ilm öğrenmek için, îcâb ederse, en uzak yabancı memleketlere gitmesini emr etmekdedir. Müslimânlara, müslimânlıkdan evvel gelen hak dinlerin bozulmıyan kısmlarına hurmet etmeleri de emr olunmakdadır.

4) Hangi ırkdan, hangi milletden ve renkden olursa olsun, bütün müslimânların kardeş sayılması. Dünyâda, yalnız müslimânlık bu büyük gâyeye vâsıl olmuşdur. Hac zemânında, dünyânın her tarafından gelen yüzbinlerce müslimânın aynı ihrâm örtüsüne sarılarak secdeye kapanması, bütün müslimânların kardeş olduklarını bildiren mu'azzam bir ifâdedir.

5) İslâmiyyetde maddiyyât ile ma'neviyyâta aynı kıymetin verilmesi. Diğer dinlerde, yalnız rûhdan, ma'neviyyâtdan ve anlaşılmaz ba'zı garîb husûslardan bahs olunur. Hâlbuki, İslâm dîninde hem beden, hem de rûh aynı derecede dikkat nazarına alınmış, insanlara yalnız rûh temizliği değil, beden temizliği için de lüzûmlu bütün husûslar emr olunmuşdur. İnsanın rûhî inkişâfı, bedenî ihtiyâcı ile birleşdirilmiş ve onun maddiyyâtına hâkim olarak, nasıl yaşaması îcâb etdiği, gâyet açık bir sûretde beyân edilmişdir.

6) İslâmın, alkolü ve uyuşdurucu maddeleri ve domuz etini harâm etmesi [yasaklaması]. Kanâ'atıma göre beşeriyyetin başına en büyük felâketleri getiren, alkol ve uyuşdurucu maddelerdir. Bunları men' etmesi, İslâmiyyetin ne kadar mu'azzam bir din olduğunu ve zemânından ne kadar ilerde bulunduğunu göstermeğe kâfîdir.

14
FAZLEDDÎN AHMED OVERİNG
(Hollanda)

Şark medeniyyeti ile ilk münâsebetimin ne zemân başladığını, kat'î olarak ta'yîn edemiyorum. Bu irtibât, evvelâ lisân sebebi ile meydâna geldi. Çünki ben şarklıların dillerini öğrenmek istiyordum ve bundan tahmînen 30 sene önce ya'nî dahâ 12, 13 yaşlarında iken, Arabî öğrenmeğe başladım. Fekat bana yardım edecek kimse bulamadığımdan, bu iş çok ağır gidiyordu. Arabî öğrenirken Arablar ve İslâmiyyet hakkında Avrupalılar tarafından yazılmış ba'zı kitâblar almışdım. Bunların çoğunda İslâmiyyet hakkında tâm ve tarafsız bilgi verildiğini sanmıyorum. Buna rağmen Muhammed aleyhisselâm hakkında yazılan yazılar, bende Onun şahsiyyetine karşı büyük bir saygı doğmasına kâfî gelmişdi. Fekat İslâmiyyet hakkında öğrendiğim bilgiler, yanlış ve noksandı. Bana rehberlik edecek kimse de yokdu.

Nihâyet elime T.G. Browne tarafından yazılan (History of Persian Literature in Modern Times = Îrân yeni zemân edebiyyât târîhi) isminde mükemmel bir eser geçdi. Bu kitâbda iki nefîs şi'r buldum. Bunlardan biri Hâtıf İsfehânînin tercî'i bendi, diğeri Mohtaşim Kâshânînin heftbendi idi.

Hâtıfın şi'rini okurken, ne büyük bir heyecân duyduğumu size tasvîr edemem. Bu şi'r, kararsızlık ve ızdırâb içinde çırpınan ve kendisine selâmet yolunu gösterecek mürşid arıyan bir rûhu ne güzel tasvîr ediyordu! Bunu okurken bu büyük şâ'irin sanki benden bahs etdiğini, benim hakîkati bulmak için yapdığım mücâdeleleri ifâde etdiğini sanıyordum. Şi'rin her beytinde beyân edilen fikrleri tabî'î aynen kabûl edemiyordum. Fekat aşağıdaki beyt temâmiyle benim düşüncelerime cevâb veriyordu:

Yalnız bir O vardır ve Ondan başka kimse yokdur,
Ondan başka ibâdete lâyık hiç bir ilah yokdur.

Ben, annemin arzûsuna ve kendi merâkıma da uyarak, din tedrîsâtı yapan bir yüksek okula kayd olmuşdum. Bu mekteb, din dersleri vermekle berâber, müte'assıb değildi. Talebelerin fikrleri-

ni serbestçe söylemelerine müsâ'ade ediliyor ve onların fikrlerine karşı büyük bir ehemmiyyet veriliyordu. Verilen din dersleri, ancak bir insanın bilmesi gereken ana bilgilerden ibâretdi. Bütün bunlara rağmen, okulun son imtihânında bana sorulan (Dinler hakkındaki düşünceniz nedir?) süâline karşı benim (İslâm dînine karşı büyük bir hurmet duyuyorum) diye cevâb vermekliğim, her hâlde mekteb müdîrini hayrete düşürmüşdü. O târîhlerde, ben islâmiyyete karşı büyük bir sevgi duymakla berâber, îmânım tâm teşekkül etmemişdi. Dahâ bir şeye karar veremiyordum. O zemâna kadar bana kilisenin telkîn etdiği İslâm düşmanlığından temâmiyle kurtulamamışdım.

Bu sefer çok ciddî olarak ve Avrupalı yazarların kitâblarının te'sîri altında kalmıyarak, sırf kendi mantık ve düşüncem ile, İslâm dînini incelemeğe başladım. O zemân, ne güzel hakîkatlerle karşılaşdım! Birçok insanların, çocukken kendilerine telkîn edilen dinden uzaklaşarak, müslimânlığı niçin kabûl etdiklerini anlamağa başladım. Çünki islâmın birinci ma'nâsı, insanın kendisi ve dünyâsı, Allahü teâlâya hâlis bir îmân ve selâmet içinde olması, ikinci ma'nâsı ise, kendisini Allahına temâmiyle teslîm etmesi ve Onun emrlerine itâ'at etmesi demekdi. Kur'ân-ı kerîmde bu husûsda yazılı olan şeyleri aşağıda nakl etmeğe çalışacağım. Esâs Arabîsinin o muhteşem âhenginden mahrûm kalsa bile, gene bu sözler insanı çok cezb etmekdedir.

Fecr sûresinin yirmiyedinci âyeti ve devâmında meâlen, **(Ey huzûr içinde olan rûh! Sen Ondan, O da senden râzı olarak Allahına dön! Benim** [sâlih] **kullarımın arasına katıl, benim Cennetime gir!)** buyurulmuşdur.

İşte yalnız şu ifâde bile, İslâm dîninin, hıristiyanlık ve diğer dinler gibi birtakım hurâfelere bağlı olmayan tertemiz, dürüst ve hakîkî Allah dîni olduğunu göstermeğe kâfîdir.

Hıristiyanların, insanların günâhkâr olarak doğduğu ve yeni doğan bir çocuğun bile kendisinden evvel gelenlerin günâhlarını taşıdığı hakkındaki akîdesine karşı, Kur'ân-ı kerîmde En'âm sûresinin yüzaltmışdördüncü âyetinde meâlen, **(Herkesin kazandığı kendisinedir, kimse başkasının yükünü** [günâhını] **taşımaz)** buyurulmuşdur. A'râf sûresinin kırkikinci âyetinde ise meâlen, **(Biz insana ancak gücü yetdiği kadar yükleriz)** buyurulmuşdur. İnsan bunları okurken, bunların, Allah kelâmı olduğunu kalbinde duymakda ve müslimânlığa seve seve îmân etmekdedir. İşte ben böyle yapdım ve Allahü teâlânın en doğru dîni olan islâmiyyeti seçdim ve seve seve müslimân oldum.

15
Hacı LORD EL-FÂRÛK HEADLEY
(İngiliz)

(Bir Lord olan Headley Asâletmeab ünvânına sâhibdir. Sir George Allanson, 1855 târîhinde doğmuş olup, İngilterenin en eski bir âilesinden gelmişdir. İngilterede birçok mühim siyâsî vazîfelerde bulunmuş, aynı zemânda muharrir olarak da şöhret yapmışdır. Cambridge Üniversitesinden me'zûndur. 1877 senesinde lord pâyesini kazanmışdır. İngiliz ordusunda yarbay olarak vazîfe yapmışdır. Asl mesleği mühendislik olmasına rağmen, kuvvetli bir kaleme sâhibdir. (Bir Avrupalının gözü açılıp müslimân oluyor) eseri, neşr etdiği kitâblar arasında en meşhûrudur. Lord Headley, 1913 senesinde müslimân olmuş, Hacca gitmiş, Şeyh Rahmetullah-ı Fârûk adını almışdır. 1928 senesinde Hindistânı da ziyâret etmişdir.)

Niçin müslimân oldum? Belki ba'zı dostlarım ve arkadaşlarım, benim müslimân dostlarımın etkisi altında kalarak, müslimân olduğumu zan ederler. Hâlbuki mes'ele hiç de böyle değildir. Müslimânlığı kabûl etmekliğim, uzun seneler süren tedkîk ve tefekkür netîcesidir. Ben, İslâm dînini, ancak çok iyi inceledikden ve onun hakkında tâm bir kanâ'at sâhibi oldukdan sonra, müslimânlarla temâs etdim ve onların da kendi dinleri hakkında tıpkı benim gibi îmân etdiklerini görerek, iyi bir dîne girdiğimi anladım ve çok sevindim.

Kur'ân-ı kerîm, bir insanın bütün kalbi ile îmân ederek, islâmiyyeti kabûl etmesini emr eder ve istemiyerek zorla dîne girmeği red eder. Îsâ aleyhisselâm da, kendi havârîlerine, (Her hangi bir yere gitdiğiniz zemân oradakiler sizi kabûl etmez ve dinlemezlerse, siz hemen oradan ayrılın, onları zorlamayın) demişdir. (St. Mark, 6-11)

Ben hayâtda birçok muteassıb protestanlar gördüm ki, katolik talebe yurdlarına giderek, katolik talebeleri zorla protestan yapmağa çalışıyorlardı. Bu lüzûmsuz gayretler ve zorlamalar, birçok kavgalara, dargınlıklara, anlaşmazlıklara sebeb oluyor, insanları birbirine düşman yapıyordu. Aynı ma'nâsız işleri, hıristiyan misyonerler, müslimânlara karşı tatbîk etdiler. Müslimânları hıristiyan yapmak için, her şeyi göze aldılar. Onları dürlü dürlü vâsıtalarla aldatmağa çalışdılar.

Para, iş, mevkı' va'd etdiler. Hâlbuki, bu zevallı gâfiller bilmi-

yorlardı ki, Îsâ aleyhisselâmın hakîkî emrlerini en iyi tatbîk ve tasdîk eden din, islâmiyyetdir. Hıristiyanlık o kadar bozulmuşdur ki, Îsâ aleyhisselâmın telkîn etdiği hakîkî nasrâniyyet ortadan gayb olmuş, onun telkîn etdiği bütün insânî husûslar unutulmuşdur. Bunlar, bugün ancak islâmiyyetde vardır. O hâlde, ben müslimân olmakla hakîkî, temiz nasrâniyyete de kavuşdum. Çünki Îsâ aleyhisselâmın emr etdiği kardeşlik, birbirine bağlılık, merhamet, hüsn-i zan, eli açıklık, bugünkü hıristiyanlarda değil, ancak müslimânlarda vardır. Size ufak bir misâl vereyim: Hıristiyan Atnasyan (athnasian) fırkası, hıristiyanlığın esâsının üç tanrıya (teslîse) inanmak olduğunu ve her hangi bir kimse aklından buna karşı ufacık bir şübhe bile geçirse, derhâl mahv olacağını ve eğer bir kimse dünyâ ve âhiretde selâmete kavuşmak isterse, muhakkak (Tanrı, Tanrının oğlu ve Rûh-ul-kuds) gibi üç ilaha inanmak mecbûriyyetinde bulunduğunu tekrarlayıp durmakdadır.

Başka bir misâl dahâ: Müslimân olduğum zemân, bana birisi bir mektûb yazdı. Bu mektûbda, (Siz, müslimân olmakla mahv oldunuz artık. Sizi kimse kurtaramaz. Çünki, Allahın ilahlığına inanmıyorsunuz) diyordu. Bu zevallı adam, benim artık Allahü teâlâya inanmadığımı sanıyordu. Çünki, onun kanâ'atine göre, Allahü teâlânın ilah olabilmesi için, muhakkak üçlü olması lâzım idi. Hâlbuki bu ahmak bilmiyordu ki, Îsâ aleyhisselâm da, temiz nasrâniyyeti teblîge başladığı zemân, Allahü teâlânın bir olduğundan bahs etmiş, hiç bir zemân, Onun oğlu olduğunu iddi'â etmemişdi. İslâmiyyet, (Ancak bir tek Allah vardır) demekle saf nasraniyyetin esâs kâ'idesini ortaya koymuşdu. Bugün, aklı başında olan bir insanın, bir tek Allahın varlığına inanması kadar mantıkî bir şey yokdur. Ben, müslimân olmakla hakîkî tek Allaha inanıyorum ve Îsâ aleyhisselâmdan sonra, onun temiz dînine eklenen birçok yalanları red ediyorum. Bu mektûbu yazan ve onun gibi düşünen insanlara, ancak acımak lâzımdır. Bugün hıristiyanlar, günden güne dinlerini terk ederek ateist (dinsiz) olmakdadırlar. Zîrâ bugünkü hıristiyanlık, normal, kültürlü bir insanı artık tatmîn edememekdedir. İnsanlar, körü körüne efsânelere inanmamakda, hıristiyanlık akîdelerini şübhe ile karşılamakdadır. Buna karşılık, ben bütün hayâtım müddetince, hakîkî bir müslimânın, dîninden şübhe etdiğini duymadım. Zîrâ İslâm dîni, insanların bütün rûhî ve bedenî ihtiyâclarını, en mükemmel ve mantıkî tarzda tatmîn etmekdedir.

Şuna emînim ki, binlerce hıristiyan erkek ve kadın, İslâm dîni-

ni incelemiş ve onu temâmiyle benimsemişdir. Fekat, resmen müslimân olunca, işlerini, me'muriyyetlerini gayb edecekleri ve ahbâbları tarafından alaya alınacaklar korkusuyla bir dürlü müslimân olmağa cesâret edememekdedirler. Bizim mekteblerimizde, hâlâ islâmiyyet, Allahü teâlâya inanmıyanların dîni olarak öğretilmekdedir. Ben bütün arkadaşlarımın, ahbâblarımın beni (Rûhu mahv olmuş bir insan) olarak la'net edeceklerini göze alarak müslimân oldum ve yirmi senedir İslâmiyyete iki elle sarılmış bulunmakdayım.

Müslimânlığı neden kabûl etdiğimi böylece kısaca anlatdıkdan sonra, tekrar edeyim ki, ben müslimân olmakla, aynı zemânda, çok dahâ doğru ve temiz bir Îsevî olmağı da başardım. Diğer hıristiyanlara da bir misâl olmak isterim. Müslimân olmak, onları hıristiyanlığa düşman yapmaz, aksine onlara hakîkî Îsevîliğin ne olduğunu öğretir ve onları yükseltir.

16
ABDULLAH ARCHİBALD HAMİLTON
(İngiliz)

(Sir Archibald Hamilton, İngilterenin tanınmış bir diplomatı olup, Birinci Cihan Harbinde deniz subayı olarak da vazîfe yapmışdır. Meşhûr bir âileden gelmekde olup, baronet (Baron adayı demekdir) ünvânını taşımakdadır. 1923 senesinde İslâm dînini kabûl etmekle şereflenmişdir).

Büluğa vâsıl oldukdan beri, İslâm dîninin sâdeliği ve billûr gibi berraklığı, beni dâimâ kendisine cezb etmişdi. Bir hıristiyan olarak doğduğum ve bir hıristiyan terbiyesi aldığım hâlde, bâtıl akîdelere bir dürlü inanmamış, dâimâ hakkı, hakîkati ve mantığı, körü körüne inanışlara tercîh etmişdim. Ben, bir tek Allaha, huzûr ve ihlâs ile ibâdet etmek istiyordum. Hâlbuki ne Roma kilisesi (katoliklik), ne de İngiliz kilisesi (protestanlık), bunu bana sağlıyamıyordu. İşte bu sebeb ile beni tâm tatmîn eden müslimânlığı, vicdânımın telkînine uyarak kabûl etdim ve ancak ondan sonra, kendimi Allahü teâlânın hakîkî kulu ve dahâ iyi bir insân olarak his etmeğe başladım.

Ne yazık ki islâmiyyet, birçok hıristiyanlar, câhiller tarafından, yanlış, uyuşdurucu ve yalan, uydurma bir din olarak anlatılmışdır. Hâlbuki, Allahü teâlâ indinde hak din islâmiyyetdir. İslâmiyyet, kuvvetlinin za'îflerle, zenginlerin fakîrlerle birleşmesini sağlıyan mükemmel bir dindir. İnsanlar iktisâdî bakımdan esâs olarak üç sınıfa ayrılırlar. Bu sınıflardan birincisi, Allahü teâlânın birçok

ni'metlerle zengin etdiği kimselerdir. İkinci sınıf, hayâtını kazanmak için çalışmak zorunda olanlardır. Bir de üçüncü sınıf vardır. Bu sınıfda bulunanlar, kendi kusûrları olmadığı hâlde, kâfî derecede kazanamıyanlar, işsiz kalanlar, iş yapamaz hâle gelenlerdir ki, fakîrlik ve zarûret içindedir. İşte İslâm, bu üç sınıfın da birbiriyle kaynaşmasını sağlar. Zengin olanın fakîre yardım etmesini emr eder. Zilletin, ızdırabın ortadan kaldırılması sebeblerini ihsân eder.

İslâm dîni aynı zemânda insanların çalışma kudretine, şahsî gayretine ve iş görmek kabiliyyetlerine de ehemmiyyet verir. İslâm kanûnuna göre sâhibsiz bir erâzîyi fakîr bir çiftçi, belirli bir zemân kendi gayreti ile işlerse, erâzî onun olur. İslâm dîni, yıkıcı değil, yapıcıdır.

İslâm dîni, kumarı ve ona benziyen bütün kötü, zararlı oyunları men' eder. İslâm dîni, insanı serhoş eden bütün içkileri de men' eder. Hakîkaten dünyâda insanların başına gelen felâketlerin çoğunun sebebi, kumarla içkidir.

Biz müslimânlar, herşeyin kader elinde esîr olduğuna inanan kimseler değiliz. İslâmda bahs konusu olan (kader), hiç bir şey yapmadan, ağzını havaya açarak her şeyi Allahü teâlâdan beklemek demek değildir. Tâm bunun aksine, Kur'ân-ı kerîmde Allahü teâlâ dâimâ çalışmağı emr etmekdedir. İnsan bütün gayreti ile çalışacak, bütün zâhirî sebeblere yapışacak, ancak ondan sonra Allahü teâlâya tevekkül edecekdir. Çalışmadan önce değil, çalışırken, başarabilmek, kazanmak için, Rabbine yalvararak, Ondan yardım bekliyecekdir. İslâmın (Hayr ve Şer [iyilik ve fenâlık] Allahü teâlâdan gelir) akîdesi, herşeyi Allahü teâlâ yaratır demekdir. İslâmiyyetde (Hiç bir şey yapmadan boş durmak) diye bir şey yokdur. Kader, olacak herşeyi, Allahü teâlânın ezelde bilmesi ve bildiklerini, zemânları gelince, yaratması demekdir.

İslâmiyyet, insanların günâhkâr olduğu, günâh ile doğduğu ve bütün hayâtı müddetince keffâret vermeğe mecbûr olduğunu, aslâ kabûl etmez. İslâmiyyet, insanların, erkek ve kadın olarak, Allahü teâlânın kulları olduğunu, kadın erkek arasında zekâ, akl, düşünce ve ahlâk bakımından mühim fark bulunmadığını beyân eder. Ancak, erkekler dahâ güçlü, kuvvetli yaratıldıkları için ağır, yorucu işler ve nafaka temîni bunlara verilmiş, kadınlar, dahâ râhat, dahâ neş'eli bırakılmak sûreti ile mes'ûd kılınmışdır.

İslâmın bütün müslimânları birbiri ile nasıl kardeş yapdığı hakkında fazla bir şey söylemek istemiyorum. Zîrâ bütün dünyâ müslimânların nasıl birbirini sevdiklerini, birbirlerine mu'âvenet,

yardım etdiklerini bilir. Müslimânlıkda, zengin, fakîr, soylu, köylü, me'mûr, işçi, tüccâr, herkes Allahü teâlânın huzûrunda birdir ve birbirinin kardeşleridir. Ben, hangi müslimân memleketine gitdi isem, kendimi kendi evimde ve kardeşlerimin yanında his etdim.

Son olarak şunu söyliyeceğim: İslâmiyyet, insanları bütün gün boyunca hem dürüst çalışmağa ve hem de Allahü teâlâya karşı kulluk, ibâdet vazîfesini yapmağa da'vet eder. Bugünkü hıristiyanlık ise, insanları yalnız Pazar günü, güyâ düâ etmeğe, diğer günlerde ise, Allahü teâlâyı temâmen unutarak, dünyâ işlerine, günâhlara sevk eder.

İşte, bütün bunlar için müslimân oldum ve müslimân olduğum için iftihâr ediyorum.

17
CELÂLEDDÎN LAUDER BRUNTON
(İngiliz)

(Meşhûr bir âileden gelen ve baronet ünvanını taşıyan Sir Brunton, Oxford Üniversitesinden me'zûn olup, neşriyyâtı ile şöhret yapmışdır.)

Bana niçin müslimân olduğumu bildirmek fırsatını verdiğiniz için, size minnet borçluyum. Ben, hıristiyan bir anne ve babanın te'sîri altında büyüdüm. Genç yaşımda, ilâhiyyat ile de meşgûl oldum. Misyonerlerle tanışdım ve onların yabancı memleketlerdeki fe'aliyyetleri ile yakından alâkadâr oldum. Kalbimden onlara yardım arzûsu gelmişdi. Resmen bir vazîfe almadan, onlarla birlikde seyâhate çıkdım. Doğrusunu söylemek gerekirse, din dersleri aldığım hâlde, hıristiyanlığın (insanların günâhkâr olarak dünyâya geldiği ve dünyâda muhakkak çile çekmesi îcâb etdiği) nazariyyesi, bana garîb geliyordu. Bu nazariyyeye isyân ediyordum. Bu sebeb ile yavaş yavaş hıristiyanlıkdan nefret etmeğe başlamışdım. Zîrâ ben, kendisinde her şeyi yaratabilmek kudreti bulunan Allahü teâlânın yalnız günâhkâr mahlûklar yaratmasını, Onun kudret ve merhametine yakışdıramıyor, bunun için, Allahü teâlâyı böyle tavsîf eden bir dînin hakîkî olamıyacağını düşünüyordum. Acabâ başka dinler bu husûsda ne telkîn ediyor diye, diğer dinleri de tedkîk etmeğe karar verdim. Kalbimde, âdil, merhametli, müşfik bir ilâha büyük bir ihtiyâc duyuyor, böyle bir Allahı arıyordum. Acabâ, Îsâ aleyhisselâmın getirdiği hakîkî nasrânî dîni bu muydu? Yoksa Onun telkîn etdiği temiz din, zemânla bozulmuş muydu?

Bunları düşündükçe, kalbimdeki şübheler çoğalıyor, o zemân, bugün mer'î olan Kitâb-ı mukaddesi tekrâr elime alıyor, karışdırmağa başlıyor ve her def'asında içinde birçok eksikler ve anlaşılmaz husûslar bulunduğunu görüyordum. Sonunda, bende şu kanâ'at hâsıl oldu ki, bu kitâb Îsâ aleyhisselâmın yaydığı hakîkî dînin kitâbı değildir. İnsanlar, İncîle birçok yanlış kâ'ideler koymuşlar ve Allahü teâlânın doğru kitâbını bozmuşlardır.

Ben bu kanâ'ate vardıkdan sonra, artık misyonerle berâber gitdiğimiz memleketlerde rastladığımız insanlara, elimizdeki İncîli okuyacak yerde, başka telkînlerde bulunuyordum. Onlara Tanrı, Tanrının oğlu ve Rûh-ul-kuds gibi üçlü tanrıdan bahs etmek yerine, insanlarda, beden öldüğü zemân ölmez bir rûh bulunduğundan, insanları bir büyük hâlıkın yaratdığından, bu büyük hâlıkın insanları günâhları sebebi ile hem bu dünyâda hem de âhiretde cezâlandıracağından, ancak çok merhametli olan bu büyük hâlıkın, eğer insanlar yapdıklarına pişmân olursa, onların günâhlarını afv edeceğinden bahs ediyordum.

Gün geçdikçe, artık temâmen tek Allaha inanmağa başlamışdım. Hakîkate tâm varmak için, dahâ derinlere inmek istiyordum. İşte bu zemân, islâm dînini tedkîk etmeğe başladım. Bu din, beni o kadar cezb etdi ki, bütün günümü ona vakf etdim. Bulunduğum mahal, Hindistânda şehrlerden uzak, kimsenin ismini bile duymadığı Ichra adında bir köydü. Bu köyde yaşayanlar, pek fakîr, pek sefîl tabakadan insanlardı. Onlara, sırf Allahü teâlânın rızâsı için tek ve merhametli bir hâlıkın var olduğunu anlatmağa, dünyâda ta'kîb etmeleri gereken doğru yolu öğretmeğe çalışıyordum. Onların birbiri ile kardeş olduklarını, temizliğe çok ehemmiyyet vermek lâzım olduğunu da öğretmeğe uğraşıyordum. Ne garîb ki, bütün bu öğretmeğe çalışdığım husûslar, hıristiyanlıkda değil, ancak müslimânlıkda vardı ve ben bir hıristiyan misyoner gibi değil, tâm bir müslimân din adamı gibi telkînlerde bulunuyordum.

Bu ıssız, tenhâ yerde ve bu câhil halk arasında nasıl uğraşdığımı, ne kadar fedâkârlık yapdığımı, ne gibi müşkilât ile karşılaşdığımı size uzun uzadıya ifâde edecek değilim. Bütün düşüncem, bu zevallı insanları rûhen ve bedenen temizliğe kavuşdurmak, onlara büyük bir hâlıkın varlığını öğretmekden ibâretdi.

Yalnız kaldığım zemân, Muhammed aleyhisselâmın hayâtını inceliyordum. Onun hakîkî hayâtı hakkında İngilizce pek az kitâb yazılmış ve Onu tenkid etmek, lekelemek ve bu büyük Peygamberi yalancılıkla ithâm etmek için, hıristiyanlar tarafından ne yapılmak lâzımsa yapılmışdı. Fekat, ben şimdi bu düşmanca yazılı

kitâbların te'sîrleri altında kalmadan, islâmiyyeti tâm bir insâf ile inceliyordum. Bu tedkîklerim sürdükce, islâmiyyetin, tek Allahı ve hakîkati en doğru olarak ortaya çıkaran hak din olduğunu kabûl etmek lâzım geldiğini iyice anladım.

Muhammed "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" gibi bir büyük Peygamberin, insanlığa yapdığı hizmetleri öğrendikce, Onun peygamberliğini inkâr etmenin imkânı yokdu. O muhakkak Allahü teâlânın Resûlü idi. O ancak; Allahü teâlânın lutfü ile, vahşet ve cehâlet içinde yaşayan, birçok putlara tapan, hurâfelere inanan, yarı çıplak bir hâlde, birçok kadınlarla hayvanca bir hayât süren Arabları, kısa bir zemân içinde, Allahü teâlâya îmân eden, medenî, temiz, dürüst, kadına hak tanıyan, iyi ve yumuşak huylu insanlar hâline getirdi. Bir insan, Allahü teâlânın lutfü, yardımı olmadan böyle birşeyi hiç bir zemân başaramaz. İçinde birkaç yüz kişi bulunan bu köyde, benim ne kadar zahmet çekerek uğraşdığımı ve hâlâ bu zevallı insanları doğru yola sokamadığımı düşündükçe, Muhammed "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem"in eseri, gözümde gitdikce dahâ büyüyordu. Hayır, ancak Allahü teâlânın Resûlü böyle bir işi başarabilirdi. Onun Peygamberliğine cân ve gönülden inanmak lâzımdı.

İslâm dîninde bulunan, dahâ pek çok güzel husûslardan ayrıca bahs etmeğe lüzûm görmüyorum. Çünki, Allahü teâlâyı ve Muhammed aleyhisselâmın peygamberliğini kabûl etdikden sonra, artık bir insan müslimân olmuş demekdir. O günlerde, müslimân bir Hindli beni ziyârete gelmişdi. Mian Amiruddîn ismindeki bu kibar zât ile İslâm dîni üzerinde uzun uzadıya mubâheseler yapdık. Bu konuşmalar bana son cesâreti verdi ve müslimân olmağı kabûl etdim.

Ben, müslimânlığın hakîkî Allah dîni olduğuna, sâdeliğine, afv ve şefkatine, samîmiyyetine, müslimânları birbirine kardeş saydığına ve birgün bütün dünyâyı birbirine bağlıyacağına inanıyorum.

Artık hayâtımın sonuna vâsıl oldum. Bundan sonra, ölünceye kadar kendimi islâmiyyete hizmet etmeğe adadım.

18
Prof. Baron HÂRÛN MUSTAFÂ LEON
(İngiliz)

(Prof. Baron Leon, İngilterenin tanınmış meşhûr bir âilesinden olup, baron pâyesini hâizdir. Felsefe doktoru ve başka ilmî ünvanlar sâhibi olan Prof. Leon, 1882 senesinde müslimân olmuşdur. Kendisi Avrupada ve Amerikada birçok ilm cem'iyyetlerinin

a’zâsı bulunmakdaydı. Bilhâssa lisân ve edebiyyât sâhasında büyük ihtisâs sâhibi olan Prof. Leon, (Isle) mecmû’asında (İnsan lügat etimolojisi) isminde neşriyyâtı ile bütün dünyânın dikkatini üzerine celb etmişdi. Amerikadaki Potomac Üniversitesi bu neşriyyât üzerine kendisine (İlmler Masteri = Master of Sciences) ünvânını verdi. Prof. Leon, aynı zemânda bir geoloji mütehassısıdır. Birçok tanınmış müesseselerin da’vetlisi olarak, bu sâhalarda da kıymetli konferanslar vermişdi. 1875 de kurulmuş olan (Milletler Arası Lügat, İlm ve Güzel San’atlar = Société İnternationale de Philologie, Science et Beaux-Arts) Cem’ıyyetinin umûmî kâtibliğine seçildi. (The Philomeths) isminde mecmû’a çıkarmağa başladı. Prof. Leona, Sultan İkinci Abdülhamîd, Îran Şâhı ve Avusturya İmperatoru tarafından birçok nişanlar verilmişdir.)

İslâm dîninin en mükemmel esâslarından biri, bu dînin müslimânlardan hiç bir zemân aklın ermediği bir şeyi taleb etmemesidir. İslâmiyyet temâmen akla ve mantığa uygun olarak teblîg edilmiş bir dindir. Diğer dinler ise, insanlardan bir dürlü anlıyamadıkları, akllarına sığmayan, inanamadıkları i’tikâdları zorla kabûl etmelerini istemekdedir. Hıristiyanlıkda bu husûsda ancak kilisenin otoritesi, hâkimiyyeti müessir olmakdadır. Hâlbuki müslimânlara, her şeyi akl ile araştırması ve ancak ondan sonra îmân etmesi emr olunmakdadır. Muhammed aleyhisselâm, şöyle buyurmakdadır: **(Allahü teâlâ, akla ve mantığa muvâfık olmayan hiç bir şey yaratmamışdır).** Diğer bir hadîs-i şerîfde ise şöyle buyurmakdadır: **(Ben size kat’î olarak söylüyorum ki, herhangi bir insan nemâz kılsa, oruc tutsa, zekât verse, hacca gitse de ve dînin îcâbı bütün husûsları yapsa bile, ancak Allahü teâlânın ona ihsân etdiği akl ve mantığı kullanma derecesine göre mükâfâtlandırılır.)**

Îsâ aleyhisselâmın neşr etdiği temiz dinde de, buna benzer kâ’ideler vardı. Meselâ, (Her şeyi önce tecribe et! Ancak iyi olanı kabûl et) gibi. Fekat zemânla bunlar unutuldu. Kur’ân-ı kerîmde “Cum’a” sûresinin beşinci âyetinde meâlen, **(Kendileri Tevrâtı öğrenmek ve mûcibi ile amel etmeğe me’mûr oldukları hâlde, onun ile amel etmiyen kimselerin hâli, sırtına kitâb yüklenmiş merkebin hâli gibidir)** buyurulmakdadır.

Alî “radıyallahü anh” şöyle buyuruyor, (Dünyâ karanlıkdır. İlm nûrdur! Fekat, doğru olmıyan bilgi ancak gölgedir.)

Müslimânlar, (İslâmiyyet, hakîkatin tâ kendisidir) diye îmân etmekde, İslâmın nûrunun ancak ilm ve mantık sâyesinde parladığını, bu bilginin ancak hakîkat ile meydâna geldiğini, bu hakîkati ise, insanların ancak Allahü teâlânın vergisi olan akl-ı selîm ile

meydâna çıkardıklarını söylemekdedirler.

Allahü teâlânın insanlara büyük bir lutf olarak gönderdiği son peygamberi Muhammed aleyhisselâm, vefâtına kadar, onlara tutacakları doğru yolu göstermişdi. Son günlerinde şöyle bir hâdise cereyân etdi:

Muhammed aleyhisselâm vefâtından birkaç gün evvel, başını sevgili zevcesi Âişenin "radıyallahü teâlâ anhâ" dizlerine dayamış, dalgın bir hâlde istirâhat ediyordu. Medînede bütün halk Resûlullahın hastalığına üzülmüş ve onun gün geçdikce kuvvetden düşdüğünü görünce, büyük bir ümmîdsizliğe kapılmışdı. Erkekler, kadınlar, çocuklar, hüngür hüngür ağlıyorlardı. Ağlayanlar arasında beyâz saçlı, solgun benizli, yaşlı muhâribler de vardı. Peygamberimiz Muhammed Mustafâ el-emîn "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem", onların kumandanı, rehberi, lideri, dostu, çobanı, sırdaşı, fekat her şeyden evvel, teblîg etdiği islâmiyyet sâyesinde onları karanlıkdan hakîkat nûruna kavuşduran büyük Peygamberi idi. İslâmiyyet ile birlikde onlara huzûr ve emniyyet getiren bu mubârek Peygamber "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" artık onlara vedâ' etmekde idi. "Peygamberimiz ölüyor" diye düşündükçe kalbleri bir demir kıskaçla sıkılıyor, gözlerinden yaşlar dökülüyor, büyük bir ümmîdsizliğe kapılıyorlardı.

Nihâyet her şeyi göze alarak, bu ümmîdsizlik içinde Onun huzûruna çıkdılar. Gözlerinden yaşlar akıtarak: (Yâ Resûlallah "sallallahü aleyhi ve sellem"! Sen çok hastasın. Olabilir ki, Allahü teâlâ seni huzûruna çağıracakdır ve bizden ayrılacaksın. O zemân, biz sensiz ne yaparız?) diye sordular.

Peygamberimiz Muhammed aleyhisselâm, **(Elinizde mürâceat için Kur'ân-ı kerîm vardır)** buyurdu. (Yâ Resûlallah "sallallahü aleyhi ve sellem", Kur'ân-ı kerîmin birçok işlerde bize rehber olacağı muhakkakdır. Fekat eğer aradığımızı orada bulamazsak ve sen de bizden ayrılmış isen, kim bizim rehberimiz olacak?) dediler. Bunun üzerine Peygamberimiz "sallallahü aleyhi ve sellem" onlara, **(Size söylediklerim gibi hareket ediniz!)** buyurdu. (Yâ Resûlallah "sallallahü aleyhi ve sellem"! Sen bizden ayrıldıkdan sonra, büsbütün yeni ba'zı mes'eleler meydâna çıkar ve senin hadîslerin içinde bunlar hakkında bir şey bulamazsak ne yaparız?) diye sordular.

Peygamberimiz "sallallahü aleyhi ve sellem", mübârek başını yavaş yavaş yasdıkdan kaldırdı ve onlara şu sözleri söyledi: **(Allahü teâlâ, her kuluna şahsî bir rehber vermişdir. Bu rehber, akl-ı selîmi ve vicdânın bulunduğu kalbidir. Eğer bu rehberi iyi ve doğ-**

ru olarak kullanırsanız, hiç bir zemân doğru yoldan ayrılmazsınız ve Allahü teâlânın rahmetine kavuşursunuz!). (İstefti kalbek, Feinnehâ teskünü bil-halâl). İşte, seçmiş olmakla iftihâr etdiğim, islâm dini. Bu din, tâm akl ve mantık üzerine kurulmuş hakîkî Allah dînidir.

Mâlu mülke olma magrûr, deme var mı ben gibi!
bir muhâlif yel eser, savurur harman gibi.

19
WILLIAM PICKHARD
(İngiliz)

Bir hadîs-i şerîfde, **(Her çocuk müslimânlığa uygun ve elverişli olarak doğar. Bunları sonradan anaları, babaları yehûdî, hıristiyân veyâ mecûsî yapar)** buyurulmakdadır. Ben de, o hâlde, müslimân olarak doğmuşdum. Ancak, bunun böyle olduğunu anlamaklığım için, aradan birçok seneler geçdi. Ben dahâ çocukken, geçmiş zemânla çok ilgilenirdim. Üniversiteyi bitirdikden sonra, muharrirliğe başladım. O zemânlar tanınmış bir yazar değildim. Ne olacağım da belli değildi. Bana hıristiyân olarak, Allah ve Allaha ibâdet etmek hakkında ba'zı şeyler öğretmişlerdi. Ben, yalnız onların öğretdiklerine değil, târîhde okuduğum, kibarlık ve cesâret nümûnesi olan her şahsiyyete karşı, âdetâ ibâdete benzer bir râbıta duyuyordum. Nihâyet bana, o zemânlar İngilterenin bir müstemlekesi olan Ugandada bir me'mûriyyet verildi. Afrikaya gidince, burada hayâtın büsbütün başka olduğunu gördüm. Buradaki insanların yaşama tarzı, dünyâda zuhûr eden hâdiselere karşı teessürleri, birbirlerine karşı olan mu'âmeleleri, İngilterede düşündüğüme ve tahmîn etdiğime hiç uymuyordu. Buradaki insanlar, çok ibtidâî ve güç olan hayât tarzlarını ve karşılarına çıkan dürlü dürlü müşkilâtı büyük bir tevekkül ile karşılıyorlar, en ümmîdsiz zemânlarda bile, neş'elerini gayb etmiyorlar, kendileri ne kadar fakîr olursa olsun, birbirlerine yardım etmekden çekinmiyorlardı. Onlar birbirlerine, bizim gibi insanların anlıyamıyacağı bir sevgi ve şefkat ile bağlanmışlardı. Şark, esâsen beni okulda çok ilgilendirmişdi. Cambridge'de (Bin bir Gece) masallarını zevkle okumuşdum. Şimdi Afrikada hakîkî şarklı yanında, bu kitâbı tekrâr elime aldım. Ugandada geçirdiğim bu güç ve zor hayât, beni şarklılara yavaş yavaş yaklaşdırdı. Şimdi binbir gece masallarını okurken, onları Ugandalılar ile mukâyese ediyor ve âdetâ onlarla birlikde yaşıyordum.

Ben artık buradaki hayâta alışmışken, Birinci Cihân Harbi

patlak verdi. Asker olmak için alâkalı makâma mürâca'at etdiğim zemân, sıhhatimin bozukluğundan dolayı beni askere almadılar. Sıhhatim biraz düzelince, tekrâr başvurdum. Bu sefer beni kabûl etdiler ve Fransaya, Alman cebhesine yolladılar. 1917 deki korkunç Somme muhârebelerine katıldım. Bu muhârebelerde yaralandım ve Almanlara esîr düşdüm. Almanlar beni Almanyaya götürüp orada hastahâneye yatırdılar. Bu hastahânede çok korkunç şeyler gördüm. İnsanlar bu harbler yüzünden ne kadar perîşân oluyorlardı. Hastahâneye birçok rus esîrleri getirmişlerdi. Bunlar dizanteriden bitkin bir hâle düşmüşlerdi. Almanyada yiyecek vaz'ıyyeti çok kötü idi. Esîrlere, hastalara kâfî yiyecek veremiyorlardı. Ben açlıkdan kıvranıyordum. Sağ kolumdaki ve sağ bacağımdaki yara bir dürlü iyileşmiyordu. Çolak ve kötürüm olmuşdum. Almanlara başvurarak, bu hâlimle artık hiçbir zemân muhârib olarak bir işe yaramıyacağımdan, İsviçredeki esîr mübâdele komisyonu vâsıtası ile beni memleketime göndermelerini ricâ etdim. Almanlar muvâfakat etdiler. Beni İsviçreye yolladılar. İsviçrede beni tekrâr hastahâneye yatırdılar. Kolum, bacağım işe yaramaz hâle gelmişdi. Şimdi ben ne olacakdım? Hayâtımı nasıl kazanacakdım? Bunları düşündükce, sonsuz bir ümmîdsizliğe kapılıyordum. İşte, tâm bu rûh hâleti içinde iken, aklıma Ugandada satın aldığım bir kitâbda okuduğum, Kur'ân-ı kerîmden alınmış ba'zı tesellî edici âyetler geldi. O zemân ben bunları büyük bir alâka ve çok muhabbet ile okumuş, tekrâr okumuş ve hemen hemen ezberlemişdim. Bunları kalbimden geçirmeğe ve her gün birçok def'alar tekrâr etmeğe başladım. O zemân, kalbime bir ferâhlık çöküyor, ümmîd kapıları açılmağa başlıyordu. Hakîkaten de öyle oldu. İsviçreli doktorlar, beni bir kerre dahâ ameliyyât etdiler. Bacağım düzelmeğe başladı. Ben bunu Kur'ân-ı kerîme borçluydum. Yürümeğe başlar başlamaz, ilk işim hemen bir kitâbevine giderek, Savarynin bir Kur'ân-ı kerîm tercemesini satın almak oldu. [Bu kitâb, hâlâ benim en kıymetli bir arkadaşımdır.] Bu sefer Kur'ân-ı kerîm tercemesini başdan aşağı okumağa başladım. Okudukca kalbim ferâhlıyor, rûhum yükseliyor, sanki mu'azzam bir nûr kitlesi derûnuma nüfûz ediyordu. Ayağım temâmiyle düzelmişdi. Fekat sağ kolum hareketsiz kalmışdı. Bunun üzerine Kur'ân-ı kerîmin emr etdiği gibi, Allahü teâlâya tevekkül ederek, sol elimle yazmağı öğrendim. Bu tevekkül sâyesinde, bu iş çok kolay oldu. Sol elimi kullanmağı öğrenince, ilk yapdığım iş, sol elimle Kur'ân-ı kerîmin âyetlerini yazmağa başlamak oldu. Vaktiyle bir islâm kitâbını okurken, oradaki bir hikâye üzerimde büyük bir te'sîr yapmışdı. Bu hikâyede, bir mezârlıkda, kabrlerin yanında

kalmış bir gencin, etrâfındakilerin hiç farkına varmadan ve nerede olduğunu da düşünmeden Kur'ân-ı kerîm okuduğundan bahs olunuyordu. İşte ben de, kendimi onun yerine koyuyor, kendimi Allahü teâlânın lutfuna teslîm ediyor ve Kur'ân-ı kerîm okuyordum. Ya'nî artık ben müslimân olmuşdum.

1918 senesinde Londraya döndüm. 1921 senesinde Londra Üniversitesinde Arabî dersleri almağa başladım. Birgün bana Arabî öğretmenim Iraklı Bay Belşah, Kur'ân-ı kerîmden bahs etdi. (İnanıp inanmamakda serbestsiniz. Fekat onun çok enteresan ve tedkîk etmeğe lâyık bir kitâb olduğunu göreceksiniz) dedi. Ben ona, (Kur'ân-ı kerîmi biliyorum, onu okudum ve hem de çok okudum ve ona inanıyorum) deyince, hayretler içinde kaldı. Birkaç gün sonra beni Notting Hill Gatede bulunan Londra câmi'ine götürdü. Bir sene kadar oradaki ibâdetlere iştirâk etdim. 1922 senesinde resmen müslimân oldum.

Şimdi 1950 senesindeyiz. Bugüne kadar islâmiyyetin emr etdiği her husûsa iki elle sarıldım ve bundan büyük bir lezzet duydum. Allahü teâlânın kudretinin, rahmetinin ve inâyetinin hudûdu yokdur. Hayât yolunda bizim taşıyabileceğimiz ve öteki dünyâya da götürebileceğimiz biricik servet, Allahü teâlâya hamd ve senâ etmek, [Ona minnet bildirmek] ve O yüce kudret sâhibine sevgi ile bağlanmak, Ona ibâdet etmekdir.

20
Bayan MES'ÛDE STEINMANN
(İngiliz)

Müslimânlık kadar kolayca anlaşılabilen ve insâna cesâret veren başka bir din yokdur. Hayâtda, insan rûhunu râhat ve huzûra kavuşduran, insana, hâlinden memnûn olarak yaşamağı ihsân eden ve onu öldükden sonra ebedî se'âdete ve selâmete ulaşdıran biricik din, islâmiyyetdir.

İnsan, Allahü teâlânın yaratdığı muhtelif mahlûklardan biridir. Muhakkak, diğer mahlûklarla arasında bir bağ vardır. İnsan, Allahü teâlânın yaratdığı en mükemmel bir mahlûkdur. Ona böyle fazîlet veren, onda bir rûh olmasıdır. İnsanın rûhu, onu dâimâ dahâ yükseklere götürmeğe gayret eder. Rûhu temizliyen ve besliyen ise ancak dindir.

Acabâ insan ile onu yaratan büyük kudret sâhibi arasında ne gibi bir râbıta vardır? Bunu şübhesiz din bildirmekdedir. Ben din hakkında muhtelif âlimlerin neler söylediklerini tedkîk etdim. Aşağıda birkaç misâl veriyorum:

Carlyle'in (Kahramanlar ve Kahramanlara Tapınanlar) eserinden:

(Bir insanın dîni, onun kalbinin îmân etdiği bir husûs, onun en bâriz bir sıfatıdır. Din öyle bir şeydir ki, insanın doğrudan doğruya kalbine gider. Onun dünyâdaki fe'âliyyetlerini ayarlar. Ona vazîfelerini bildirir. Gideceği yolu gösterir ve onun âkıbetini (sonunu) ta'yîn eder).

Chesterton'un, (Düşünülecek Olursa) kitâbından:

(Din, bir insanın, kendinin veyâ başkalarının varlığında neler bulunduğu hakkında elde etdiği en yüce gerçeği ifâde eder).

Ambroce Bierce'nin (Şeytanın Sözlüğü) eserinden:

(Din, insanlara, bilmedikleri birçok şeyleri öğreten, onlara hem korku, hem ümmîd aşılayan bir kaynakdır).

Edmude Burke'un, (Fransa İhtilâli) ismindeki kitâbından:

(Bütün hakîkî dinlerin emr etdiği husûs, Allahü teâlânın emrlerine itâ'at, Onun dînine hurmet ve i'tibâr ve böylece mümkin olduğu kadar Onun rızâsına yaklaşmakdır).

Swedenborg'un (Hayat Doktrini) eserinden:

(Din demek, iyilik yapmak demekdir. Dînin varlığı iyilikdir.)

James Harrigton'un (Okyanus) kitâbından:

(İster ondan korksun, isterse ondan tesellî bulsun, dünyâda herkesin az veyâ çok, dinle irtibâtı vardır.)

Dünyâda herkes birçok def'alar bilmediği, anlıyamadığı, îzâh edemediği husûslarla karşılaşır. İşte bunları ona îzâh eden, ona tâm bir îmân, i'timâd bahş eden, ancak dindir.

Ben niçin islâm dîninin dünyâdaki dinlerin en mükemmeli ve hak din olduğuna inanıyorum? Bunu şöyle îzâh edeyim:

Her şeyden önce, islâm dîni yüce, bir tek Allahdan başka tanrı olmadığını, Onun doğmadığını ve doğurmadığını ve Ona benzer başka hiç bir hâlık bulunmadığını bildirir. Allahü teâlânın varlığını, birliğini, azametini ancak Allahü teâlâya yakışır bir azamet ile bildiren başka hiç bir din yokdur. Kur'ân-ı kerîmde Hûd sûresinin dördüncü âyetinde meâlen, **(**[Ey kullarım], **dönüşünüz ancak banadır. Allah her şeye kâdirdir)** buyurmakda, İsrâ sûresinin elli beşinci âyetinde meâlen, **(Allahü teâlâ, göklerde ve yerde olan mahlûkâtın hâllerini en iyi bilendir)** buyurmakda ve Kur'ân-ı kerîmin diğer bütün sûrelerinde dâimâ Onun (tek hâlık olduğundan), (dâimî olduğundan), (sonsuz olduğundan), (her şeyin Ona ma'lûm olduğundan), (en doğru hükmü veren hâkim olduğundan), (en büyük yardımcı olduğundan), (en merhametli bir hâlık

olduğundan), (en büyük afv edici olduğundan) bahs edilmekdedir. Bunları okudukça, insanın Allahü teâlâya nasıl çekildiğini, Onun karşısında nasıl eridiğini ve Onun lutfüna nasıl sığındığını size ta'rîf edemem. Kur'ân-ı kerîmde, Allahü teâlâ Hadîd sûresinin onyedinci âyetinde meâlen, **(Biliniz ki, Allahü teâlâ yer yüzünü** [kuraklıkla] **öldürdükden sonra** [yağmurla] **diriltir.** [Ölü kalbleri de zikr ve tilâvetle diriltir.] **Akl edersiniz diye bunları açık deliller ile size beyân etdik)** buyurmuşdur. Nâs sûresinde de, meâlen, **(**[Ey Muhammed "sallallahü aleyhi ve sellem"!] **Söyle ki, ben insanlardan ve cinden, insanın gönlüne vesvese veren şeytânın şerrinden, insanlara muhtâc oldukları şeyleri gönderen ve onları korkulu şeylerden koruyan ve ibâdet olunmağa hakkı olan mâlikime sığınırım)** buyurmuşdur.

Bu yüce sözleri okuyunca, insan nasıl olur da, bu büyük hâlıka inanmaz ve Ona sığınmaz? Bütün bunlar, insanın hayâtda kaldığı müddetce, üzerinde onu koruyan çok merhametli bir hâlıkın bulunduğunu his ederek, râhata kavuşması ve doğru yolu tutması için kâfî gelmez mi?

İslâm, en doğru bir din olduğunu ve kendisinden evvel gelen dinlerin bütün doğru kısımlarını kendisinde topladığını açıkça bildirir. İslâmiyyetin en büyük kitâbı olan Kur'ân-ı kerîmde yazılı bütün husûsların, sâde, açık ve herkes tarafından anlaşılır mantıkî esâslar olduğunu söyler. Bunlar çok doğrudur. Hakîkaten, eğer Allahü teâlâ ile kul arasında âhenkli bir münâsebet te'sîs etmek, cismânî [bedenle ilgili] ve rûhânî husûsları âhenkli tarzda birbiri ile birleşdirmek, dünyâda ve âhiretde huzûr içinde kalmak istiyorsak, muhakkak islâm dînini kabûl etmemiz lâzımdır. Ancak İslâmiyyet sâyesinde rûhen ve bedenen tekâmül ederiz.

Hıristiyanlık ancak rûhiyyat, vicdan ile meşgûl olur ve her bir hıristiyanın üzerine onun taşıyamıyacağı kadar ağır ma'nevî, vicdânî yükler koyar. Hıristiyanlık, insanı bir günâhkâr olarak kabûl eder ve ondan, onun anlıyamıyacağı ve hiç bir mantığa sığmıyan keffâretler ister. Hâlbuki islâm dîni, yalnız sevgi üzerine kurulmuşdur. Hıristiyanlıkda çok derin ilm adamları, insanların değişik rûh hâletlerini inceleyerek, onların üzerine yüklenmiş olan bu ağır yükler arasında belki bir parçacık Allah sevgisi bulabilir. Fekat bunlar da, bugünkü hıristiyanlıkda bu sevgi parçacığının bile birçok hurâfeler altında nasıl büsbütün gayb olduğunu görerek üzülürler. Coleridge bir kitâbında, (Hıristiyanlığı fazla seven bir kimsenin, yavaş yavaş hıristiyanlıkdan uzaklaşarak, kiliseyi dahâ fazla sevmesi ve sonunda kendini en fazla sevmesi bir hakîkatdir)

demekdedir. Hâlbuki İslâmiyyet bize, Allahü teâlâyı saymamızı, sevmemizi, yalnız Onun emrlerine uymamızı, bir yandan da, kendi aklımızı ve mantığımızı kullanmamızı emr etmekdedir. Hıristiyanlıkda bir mikdâr hakîkat kalmışdır. İslâmiyyetde ise, herşey hakîkat üzerine kurulmuşdur. Kur'ân-ı kerîmde, Allahü teâlâ, hangi ırkdan, hangi renkden olursa olsun, bütün kullarına Yûnus sûresi yüzsekizinci âyetinde meâlen şunu beyân buyurmuşlardır: **(de ki, Ey insanlar! Rabbinizden size hakîkat gelmişdir. Doğru yola giren ancak kendi kazancı için girmiş ve sapıtan da kendi zararına olarak sapıtmışdır. Ben sizin bekçiniz değilim).** Ben bütün bunları okudukdan ve Kur'ân-ı kerîmin ma'nâsını iyice kavradıkdan sonra, islâmiyyetin her dürlü düşüncelerime en doğru cevâbı verdiğini gördüm, seve seve müslimân oldum. İslâmiyyet bana hakîkî yolu gösterdi ve cesâret verdi. Dünyâda huzûr ve râhata kavuşmak ve âhiretde selâmete erişmek için, müslimân olmakdan başka bir tarîk [yol] yokdur.

21
Bayan MAVİŞ B. JOLLY
(İngiliz)

Ben İngilterede hıristiyan olarak doğdum. Vaftiz edildim ve bugün elimizde bulunan İncîlde yazılı olanları öğrenerek büyüdüm. Çocukken kiliseye gitdiğim zemân, muhtelif ışıklar, minberde yanan mumlar, müzik, günnük kokuları ve muhteşem elbiseler giymiş râhibler, üzerimde büyük bir te'sîr yapıyordu. Ma'nâsını hiç anlıyamadığım düâlar okunurken, bunların âhengi beni ürpertiyordu. Sanırım ki, bu çocukluk zemânımda, ben koyu bir hıristiyandım. Fekat, zemân geçdikce ve benim tahsîl derecem yükseldikce, kafamda ba'zı sü'aller hâsıl olmağa başladı. O zemâna kadar tam inandığım hıristiyanlık dîninde, ba'zı noksanlar bulmağa başladım. Gün geçdikce içimdeki şübhelerin artdığını görüyordum. Yavaş yavaş hıristiyanlıkdan uzaklaşmağa başladım. Artık, hiç bir dîne inanmıyordum. Kilisenin çocukken beni kendisine hayrân eden o muhteşem manzarası, bir hayâl gibi gözümün önünden uçup gitmişdi. Mektebden me'zun olduğumuz zemân, tâm ma'nâsı ile bir dinsiz (ateist) olmuşdum. Fekat, bir müddet sonra, farkına vardım ki, hiç bir şeye inanmamak, insânın rûhunda derin bir ye's, za'fiyyet, boşluk bırakmakdadır. İnsanın muhakkak bir melce'e, bir dayanağa ihtiyâcı vardır. Bunun için başka dinleri tedkîk etmeğe başladım.

Evvelâ budistliği ele aldım. Onların (Sekiz Yol) adını verdikle-

ri esâsları iyice tedkîk etdim. Bu (Sekiz Yol)da çok derin felsefe ve çok güzel nasîhatler vardı. Ama, insâna ne doğru bir yol gösteriyor, ne de doğru yolu seçebilmek için lüzûmlu bilgileri veriyordu.

Bu sefer Mecûsîliği tedkîke başladım. Ben üç tanrıdan kaçarken, bu dinde de karşıma birçok tanrı çıkdığını gördüm. Sonra bu din, o kadar inanılmaz efsâneler, hurâfelerle doldurulmuşdu ki, böyle bir dîni kabûl etmeğe imkân yokdu.

Bundan sonra yehûdîliği incelemeğe başladım. Yehûdîlik benim için yeni bir din sayılmazdı. Çünki, Kitâb-ı mukaddesin (Ahd-i Atîk) denilen eski kısmı temâmen yehûdîlerin Tevrâtından alınmışdı. Fekat yehûdîlik de beni tatmîn edemedi. Evet, yehûdîler tek Allaha inanıyorlardı ve ben bunu çok doğru buluyordum. Fekat ondan sonra her şeyi inkâr ediyorlar ve yehûdî dîni, bir rehber olacak yerde, dürlü karışık ibâdet şeklleri ve merâsimlerle dolu bir hâl alıyordu.

Dostlarımdan biri bana ispiritizme ile meşgûl olmamı tavsiye etdi. (Rûhlarla konuşmak, din yerine geçer!) diyordu. Bu beni hiç tatmîn etmedi. Çünki, ispiritizmenin insanın kendi kendini hipnotize etmesinden ibâret olduğunu, insan rûhunu hiç bir zemân besleyemiyeceğini pek çabuk anlamışdım.

İkinci Cihân Harbi sona ermişdi. Ben bir ofisde çalışmağa başladım. Fekat, hâlâ rûhum bir din arıyordu. Birgün gazetede bir i'lân gördüm. Îsâ aleyhisselâmın ulûhiyyeti hakkında bir konferans verileceği ve bu konferansa her dinden adamların iştirâk edebileceği yazılıydı. Bu konferansı çok merak etdim. Çünki, orada Îsâ aleyhisselâmın Allahın oğlu olup olmadığı münâkaşa edilecekdi. Konferansa katıldım ve orada bir müslimânla tanışdım. Bu müslimân, kendisine sorduğum süâllere o kadar güzel, o kadar mantıkî cevâblar verdi ki, o zemâna kadar, hiç aklıma gelmediği hâlde, islâmiyyet ile meşgûl olmağa karar verdim. Müslimânların kudsî kitâbı olan Kur'ân-ı kerîmi okumağa başladım. Bu kitâbda beyân edilen hükmlerin, 20. asrdaki birçok tanınmış devlet adamlarının beyânlarından çok dahâ yüksek olduğunu, büyük bir hayret ve takdîr ile görüyordum. Bu sözleri hiç bir insan söyliyemezdi. Onun için, vaktîle bize öğretdikleri gibi (İslâm dîni yalandır. Kur'ân uydurma bir kitâbdır) sözüne artık inanmıyordum. Kur'ân-ı kerîm uydurma bir kitâb olamazdı. Bu kadar mükemmel sözleri, ancak insan üstü bir varlık söyliyebilirdi.

Ben, hâlâ tereddüd ediyordum. İslâmiyyeti kabûl etmiş İngiliz

kadınları ile görüşdüm. Onlardan yardım istedim. Bana kitâblar tavsiye etdiler. Bu kitâblar arasında Muhammed “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” ile Îsâ aleyhisselâmı mukâyese eden (Mohammed and Christ) adlı kitâbla, islâm dînini îzâh eden (The Religion of İslâm) adlı eserler vardı. (Hıristiyanlığın Kaynakları = The Sources of Christianity) isminde diğer bir kitâbda ise, hıristiyanlıkda bulunan birçok ibâdetlerin ibtidâî insanların ibâdet usûllerinden alındığı ve hakîkatde şimdiki hıristiyanlığın bir (puta tapmak) dîni olduğu çok açık bir tarzda anlatılıyordu.

Kur’ân-ı kerîmi ilk okuduğum zemân sıkıldığımı i’tirâf ederim. Çünki, içinde pek çok tekrarlar vardı. Şunu bilmelidir ki, Kur’ân-ı kerîm insana yavaş yavaş te’sîr ve nüfûz eden bir kitâbdır. Kur’ân-ı kerîmi iyi anlamak ve ona bağlanmak için, onu birçok def’alar okumak lâzımdır. Ben de, okudukça bu mukaddes kitâba bağlandım. O kadar ki, her gece, onu okumadan uyuyamıyordum. Benim üzerimde en büyük te’sîr yapan husûs, Kur’ân-ı kerîmin insanlara mükemmel bir rehber oluşuydu. Kur’ân-ı kerîmde bir insanın anlıyamıyacağı tek şey yokdu. Müslimânlar Peygamberlerini kendileri gibi bir insan olarak kabûl ediyorlardı. Müslimânlarca, Peygamberlerin diğer insanlardan farkı, bunların çok yüksek akl ve ahlâk sâhibi, günâhsız ve kusûrsuz olmaları idi. Yoksa, onların ulûhiyyet ile bir râbıtaları yokdu. İslâm dîni, Muhammed aleyhisselâmdan sonra artık hiçbir Peygamber gelmiyeceğini bildiriyordu. Ben buna i’tirâz etdim. (Niçin başka bir Peygamber gelmiyecek?) diye sordum. O zemân, müslimân kadınlardan birisi bana bu husûsu şöyle îzâh etdi, (Müslimânların kudsî kitâbı olan Kur’ân-ı kerîm, bir insana lâzım olan bütün iyi ahlâkı, dînî esâsları, Allahü teâlânın rızâsına kavuşduran yolu, dünyâda ve âhiretde huzûr ve selâmete vâsıl olmak için lâzım olan husûsları insanlara öğretmekdedir. Artık insanların başka bir rehbere, başka bir Peygambere ihtiyâcları kalmamışdır.)

Bu sözlerin çok doğru olduğu şundan bellidir ki, aradan on dört asr geçdiği hâlde, Kur’ân-ı kerîmin esâsları hiç değişmeden bugünkü hayât tarzına ve bugünkü ilm seviyesine temâmen uymakdadır. Fekat, ben hâlâ tereddüd ediyordum. Çünki, aradan 14 asr geçmişdi. Biz şimdi 1954 senesinde bulunuyorduk. Acabâ 571 senesinde doğmuş olan Muhammed aleyhisselâmın bildirdiği islâmiyyetin içinde bugünkü şartlara uymıyan tek bir nokta yok muydu? Büyük bir titizlikle, islâmiyyetde kusûrlar aramağa başladım. Benim rûhum islâmiyyete temâmen inandığı, bu dînin hak din olduğu gözümün önünde canlandığı hâlde, onda hâlâ kusûr arayı-

şım, muhakkak çocukken bize papazlar tarafından islâmiyyetin çok kusûrlu, âdî, bâtıl bir din olduğu hakkında yapılan telkînlerden ileri geliyordu.

Evvelâ poligami (Birkaç kadınla evlenme) bahsini buldum. İşte mühim bir kusûru yakalamışdım. Nasıl olur da, bir erkek dört kadın ile evlenebilirdi? Yukarıda kendisinden bahs etdiğim müslimân arkadaşım, bunu kendisine sorunca, bana îzâh etdi ki, islâmiyyet ilk intişâr etdiği zemân, Arabistânda her erkek istediği kadar kadınla birlikde yaşıyor ve onlara karşı hiç bir mes'ûliyeti bulunmuyordu. İslâm dîni, kadının ictimâ'î mevkı'ini islâh etmek için, bir erkeğin alabileceği kadın mikdârını çok azaltmış ve ona bu kadınlara bakmağı, aralarında adâleti temîn etmeği, onlardan ayrılırsa, kendilerine tazmînat vermeği emr etmişdi. Sonra, kimsesiz kalan kadınlar, bu sâyede bir âileye, o âilenin bir ferdi gibi katılabiliyor, bir esîr mu'âmelesi görmüyorlardı. Ayrıca, bir erkek için dört kadın almak bir emr değildi. Şartlarını yerine getirebilecekler için bir izndi. Bu şartları yapamıyacaklar için, birden fazla evlenmek harâmdı. Bunun içindir ki, birçok erkeğin ancak bir zevcesi vardı. Dörde kadar kadın almağa ancak müsâmaha ediliyor, ya'nî izn veriliyordu. Hâlbuki, Amerikadaki Mormonlar, her erkeği birkaç kadın almak için zorluyorlardı. Müslimân arkadaşım, (Acabâ İngilterede İngiliz erkekleri tek kadınla mı yaşar?) diye sordu. Yüzüm kızararak i'tirâf etdim ki, bugün garblı erkekler, evlenmeden evvel, hattâ evlendikden sonra, birçok kadınlarla düşüp kalkmakdadırlar. Sonra, müslimân arkadaşımın söylediği sözler, kocasını iş kazâlarında, harbde gayb etmiş ve kimsesiz kalmış zevallı bir genç kadının bir erkeğin himâyesine girme ihtiyâcını hâtırlatdı. İkinci Cihân Harbi bitdiği zemân, İngiliz radyosunda (Dear Sir) adlı programda, bir zevallı İngiliz kadının şöyle feryâd etdiği aklıma geldi. Bu zevallı genç kadın şöyle yalvarıyordu: (Genç bir kadınım. Kocamı harbde gayb etdim. Şimdi kimsesiz kaldım. Korunmağa ihtiyâcım var. İyi huylu bir adamın ikinci karısı olmağa ve birinci karısını başımda taşımağa râzıyım. Yeter ki, bu yalnızlıkdan kurtulayım).

Bu da gösteriyor ki, İslâmda teaddüd-i zevcât [poligami] bir ihtiyâcı karşılamak içindir. Bu bir emr değil, ancak bir izndir. Bu gün, esâsen işsizlikden, fakîrlikden, çok yerde kalmamış gibidir. O hâlde, bunu islâmın bir kusûru olarak kabûl etmeme imkân kalmamışdı.

Hıristiyan olan, ya'nî İslâm dînine düşman olan ingiliz kızı diyor ki: Sonra başka bir kusûr dahâ bulduğumu zan etdim. Müsli-

mân kadına, (Günde beş def'a ibâdet etmek, bugünkü hayât tarzımıza nasıl uyar? Bu kadar ibâdet, fazla gelmez mi?) diye sordum. O gülümsiyerek, bana şu süâli sordu, (Sizin piyano çaldığınızı duyuyorum. Mûsikîye merâklı mısınız?) (Hem de çok) diye cevâb verdim. (Pek âlâ, her gün ekzersiz yapar mısınız?) (Tabî'î, işden eve gelir gelmez hergün hiç olmazsa iki sâat piyano çalarım) diye cevâb verdim. Bunun üzerine, müslimân kadın, (Beşi bir arada, nihâyet yarım sâat veyâ 45 dakîka sürecek olan bir ibâdet, size niçin çok geliyor? Siz nasıl piyano ekzersizlerini yapmazsanız, piyano çalmak kudretiniz azalırsa, Allahü teâlâyı düşünmek, Ona secde ederek lutflarına şükr etmek azaldıkça, Ona giden yol uzaklaşır. Hâlbuki, her gün yapılan ibâdet, Allahü teâlânın doğru yolunda adım adım ilerlemek demekdir) diye cevâb verdi. Ne kadar haklıydı! Her müslimânın, Allahü teâlâyı çok hâtırlaması, kalbine Allah sevgisini yerleşdirmesi lâzımdır. Kalb, Beytullahdır. Bir eve sâhibi sokulmazsa, eve de, sâhibine de, düşmanlık olur. Beş vakt nemâz, insanı bu felâketden kurtarmakdadır. Dünyâ işlerine, dünyânın geçici zevklerine dalarak, Allahı unutan insana, nemâz, Rabbini hâtırlatmakdadır.

Artık müslimânlığı kabûl etmeme bir mâni' kalmamışdı. Ben islâm dînini bütün rûhum, bütün ma'neviyyâtım ile kabûl etdim. Gördüğünüz gibi, onu öyle ilk bakışda ve hiç düşünmeksizin seçmemiş, aksine, onu ancak iyice tedkîkden, hattâ içinde kusûrları arayıp bunların cevâbını buldukdan ve bu dînin her bakımdan tam ve mükemmel olduğunu anladıkdan sonra müslimân olmuşdum. Şimdi müslimân olmakla iftihâr ediyorum.

22
LADY ZEYNEB EVELYN COMBOLD
(İngiliz)

Benim niçin müslimân olduğum benden mütemâdiyyen sorulur. Ben meşhûr bir âilenin kızıyım ve zevcim de meşhûr ve mühim bir kimsedir. Niçin müslimân olduğumu süâl edenlere, müslimânlık nûrunun ne zemân rûhuma doğduğunu kat'î olarak bilmediğimi söylerim. Bana, sanki her zemân müslimânmışım gibi geliyor. Bu da, hiç acâib bir şey değildir. Zîrâ müslimânlık, tabî'î ve hak bir dindir. Her çocuk, müslimân olarak doğar. Kendi başına terk edilirse, müslimânlıkdan başka bir din seçmez. Avrupalı bir muharririn dediği gibi, (Müslimânlık, akl-ı selîm sâhiblerinin dînidir).

Bütün dinleri birbiri ile mukayese edecek olursanız, bunların

en mükemmeli, en tabî’î, en mantıkî olanının, islâmiyyet olduğunu derhâl görürsünüz. Müslimânlık sâyesinde, dünyânın birçok müşkil mes’eleleri kolayca hâl olur ve insan sulh ve sükûnete kavuşur. Müslimânlık, insanların günâhkâr olarak doğduğunu ve dünyâda keffâret vermeleri îcâb etdiğini hiç bir zemân kabûl etmez. Müslimânlar, bir olan Allahü teâlâya inanırlar. Onların nazarında Mûsâ, Îsâ ve Muhammed Mustafâ “salevâtullâhi teâlâ aleyhim ecma’în”, bizim gibi insanlardır. Allahü teâlâ, onları, insanlara doğru yolu göstermek için, Peygamber olarak seçmişdir. Tevbe etmek, afv dilemek, düâ etmek için, Allahü teâlâ ile kul arasında hiç kimse yokdur. Biz her zemân kendiliğimizden Allahü teâlâya yaklaşabiliriz ve ancak kendi yapdığımız işlerden dolayı mes’ûlüz.

(İslâm) kelimesi, hem Allahü teâlâya teslîm olmak, hem de Muhammed aleyhisselâma îmân etmek ma’nâsına gelir. Müslimân, bu dünyâyı halk eden Allahü teâlânın emrlerine uyan, bütün varlıklarla sulh ve selâmet içinde yaşayan kimse demekdir. İslâmiyyet iki esâs hakîkat üzerine kurulmuşdur:

1) Allahü teâlânın birliği ve Muhammed aleyhisselâmın Onun gönderdiği son Peygamberi olduğu.

2) İnsanların bütün hurâfelerden, aslsız dogmalardan, temâmen halâs olması. İslâmiyyetin esâs şartlarından biri olan Haccın insanlar üzerindeki te’sîri çok büyükdür. Dünyânın dört köşesinden gelen yüzbinlerce müslimânın, hiç bir sınıf, ırk, memleket, renk ve rütbe farkı olmadan, yalnız bir ihrâm ile örtünerek, Allahü teâlânın huzûrunda birlikde secdeye kapanması kadar ulvî bir ibâdet tarzı, hangi dinde vardır? Büyük Peygamberin “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem”, islâmı neşr etdiği, İslâm düşmanları ile mücâdele etdiği, kudretli bir azm ve sebât ile uğraşdığı bu mubârek yerlerde, birlikde ibâdet eden müslimânların birbirlerine dahâ fazla bağlanacakları, birbirlerinin derdlerine çâre bulmağa çalışacakları, Allahü teâlânın gösterdiği yolda el birliği ile yürümeğe bir kerre dahâ and edecekleri muhakkakdır. Hac, aynı zemânda dünyâdaki bütün müslimânları birbiri ile tanışdırmağa, birbirlerinin derdlerini öğrenmeğe, birbirlerine kazandıkları tecribeleri öğretmeğe yaramakdadır. Kendi memleketlerinde ibâdet ederken yüzlerini çevirdikleri yerde, şimdi bütün müslimânlar ictimâ’ etmekde, Allahü teâlânın huzûrunda tek bir kitle, tek bir vücûd olarak kendilerini Ona teslîm etmekdedirler.

Haccı bir kerre görmek, müslimânlığın büyüklüğünü isbât etmek için kâfîdir. İşte müslimânlık budur ve ben de bu büyük dîne katılmış olmanın neş’e ve sürûru içindeyim.

23
MUHAMMED JOHN WEBSTER
(İngiliz)

Ben Londrada, tam bir protestan terbiyesi alarak yetişdim. 1930 senesinde, dahâ genç bir talebe iken, her genç gibi ba'zı hâdiselerle karşılaşıyor, bunları anlamağa çalışıyordum. Bunlardan birisi, din ile dünyâ arasında bir münâsebet aramak, ya'nî râhat ve huzûr içinde yaşamak için, dinden nasıl fâidelenebileceğimi düşünmek oldu. O zemân, ilk def'a olarak, farkına vardım ki, mensûb olduğum hıristiyan dîni, bu husûsda çok za'îf ve çok âciz. Zîrâ hıristiyanlık, dünyâyı yalnız fenâlıklarla dolu bir işkence yeri, insanları günâhkâr doğan mahlûklar olarak kabûl ediyor. Onlara hayâtda râhat bir yol göstermek şöyle dursun, her yapdıkları işin günâh olduğunu, bu günâhdan kurtulmak için, hiç bir çâre bulunmadığını, insanlar için ancak râhiblerin Allahü teâlâya düâ edebileceğini söylüyordu. Hıristiyanlık, insanları temâmen başı boş bırakmış ve yalnız pazar günleri, insanı hiç bir sûretde tatmîn etmiyen bir (kilise havası) içinde ibâdete teşvîk etmişdir. O senelerde, İngilterede büyük bir ekonomik buhran ve fakîrlik vardı. İnsanlar hayâtlarından ve hükûmetden hiç memnûn değildi. Hıristiyanlık, onlara bu ızdırâb dolu günlerde hiç yardım etmiyor, insanlar ondan bir tehammül kudreti bulamıyorlardı. Bu keyfiyyet, benim üzerimde çok fenâ bir te'sîr yapmışdı. Aklımdan çok, hislerime kapılarak, dînin ma'nâsız bir şey olduğuna karâr verdim. Hıristiyanlığı red ederek, kendimi, birçok gençler gibi, dinsizliğe ve komünizme verdim.

Komünistlik, uzakdan işitilince gençlere bir haz veriyordu. Çünki, ekonomik sıkıntılar içinde bunalan ve yaşama kudreti bulamayan genç nesl, servet ve rütbe farkını ortadan kaldırdığını iddi'â eden komünizmi bir kurtarıcı olarak görüyordu. Fekat, kısa bir zemân sonra, farkına vardım ki, komünizmin iddi'âları, yalnız bir propagandadan ve boş lafdan ibâretdir. Onlarda da, hem rütbe, hem servet farkı aynen vardı. Her şey, her memleketde aynı idi. Bunun üzerine komünistlikden vaz geçerek, kendimi felsefeye verdim. Böylece kendimi, bir (panteist) olarak, (Vahdet-i vücûd) i'tikâdında olarak, yetişdirmeğe başladım.

Garb memleketlerinde, islâmiyyet ile temâs etmek çok müşkildir. Çünki, orada islâmiyyete karşı, tâ Haçlı seferlerinden kalma bir düşmanlık vardır. Avrupalılar hiç tanımadıkları islâmiyyeti, nefret ile red ederler. Çocuklarını müslimân düşmanı olarak yetişdirirler. Müslimânlıkdan bahs etmek çok ayıp sayılır. Birisi

bu bahsi açdı mı, herkesin suratı asılır ve herkes susar. Bu aralarda, beni bir vazîfe ile Avustralyaya göndermişlerdi. Bana verilen, (müslimânlıkdan nefret) terbiyesine rağmen, birgün, nasılsa merak ederek, bir Kur'ân tercemesini elime aldım. Fekat, dahâ kitâbı terceme edenin önsözünü okuyunca, kitâbı hemen kapatdım. Çünki, kitâbı terceme eden, dahâ önsözde Kur'ân-ı kerîm aleyhinde o kadar ağır laflar söylüyor, Kur'ân-ı kerîmi o kadar tahkîr ediyordu ki, böyle bir kitâbı okumak ma'nâsız olurdu. Sonra düşündüm. Mâdemki, hıristiyanlar müslimânlardan nefret ediyorlardı. O hâlde, tercemeyi yapan hıristiyanın, bu te'sîr altında kalarak, bozuk bir terceme yapması, ba'zı yerleri yanlış anlaması imkânı vardı. Bir kerre meraklanmışdım. Artık işi ciddiyyet ile ele aldım ve birkaç hafta sonra, Avustralyanın garb tarafında Perth şehrine gitdiğim zemân, bu şehrin büyük kütübhânesine uğrayarak müslimânlar tarafından tefsîr edilmiş bir Kur'ân-ı kerîm bulunup bulunmadığını araşdırdım. Bana böyle bir terceme bulup verdiler. Bunu açıp, içindeki ilk sûreyi, (Fâtiha-i şerîfe)yi okuyunca, ne kadar mütehassis olduğumu size anlatamam. Fâtiha, **(Âlemlerin rabbine hamd)** ile başlıyordu. **(Bize doğru yolu göster)** diye yalvarıyordu. Ne güzeldi! Fâtiha-i şerîfi birçok def'alar okudum. Burada zikr edilen büyük hâlık, **(Rahmân ve Rahîm)** ya'nî çok merhametli idi. Hıristiyanların dediği gibi, insanları günâhkâr olarak yaratmamışdı. Kur'ân-ı kerîmi okumağa başladım ve okudukça kendimden geçdim. Bütün arzûlarımın, tesavvurlarımın aynını bu kudsî kitâbda buluyordum. Sâatler geçmiş ve ben nerede olduğumu, zemânı, her şeyi unutmuşdum. Bana Kur'ân-ı kerîmle berâber, Muhammed sallallahü teâlâ aleyhi ve sellemin hayâtına dâir ba'zı kitâblar da bulup getirmişlerdi. Kendimden geçerek bunları okuyordum. Nihâyet kütübhâne me'mûru yanıma gelerek, (Vakt geldi, artık kütübhâneyi kapatıyoruz) deyince kendime geldim. Kütübhâneden evime dönerken, (İşte şimdi maksadıma kavuşdum. Ben artık müslimân oldum) diye tekrâr edip duruyordum. Artık, Allahü teâlânın inâyeti ile, hidâyete kavuşdum.

Eve dönerken sıcak bir kahve içmek için münâsib bir yer aradım. Caddeden aşağı doğru inerken aklımda yalnız Kur'ân-ı kerîm, müslimânlık ve Allahü teâlâ vardı. Nereye gitdiğimin farkında değildim. Birdenbire ayaklarım kendiliğinden durdu. Başımı kaldırınca, kırmızı tuğladan yapılmış bir binânın önünde olduğumu gördüm. Bacaklarım kendiliğinden beni buraya kadar getirmişdi. Binânın üzerindeki levhaya bakdım. Burası Avustralyadaki bir câmi' idi.

Kendi kendime, (Allahü teâlâ sana doğru yolu ihsân etdi ve sana ne yapman îcâb etdiğini bildirdi. Sen müslimânlığı tanıdın. Allahü teâlâ seni câmi'in kapısı önüne kadar getirdi. Hemen içeri gir ve bu dîni kabûl et) dedim. İçeri girdim ve müslimân oldum.

O zemâna kadar bir tek müslimân tanımamışdım. İslâmiyyeti kendi kendime buldum ve kabûl etdim. Kimse bana bu husûsda rehberlik etmedi. Benim rehberim yalnız akl-ı selîmim oldu.

24
ABDULLAH BATTERSBY
(İngiliz)

Bundan tahmînen 25 sene evvel, Burmada bulunurken, ferâhlanmak için her gün nehrde bir Çinli kayığı ile dolaşırdım. Benim kayığımın kürekçisi Doğu Pâkistânlı Şeyh Alî isminde bir müslimândı. Müslimânlığın emr etdiği bütün dînî vecîbeleri, büyük bir gayret ile yerine getirirdi. Onun, hiç bir vaktini geçirmeden büyük bir dikkat ile ibâdet etmesini hem takdîr ile karşılar ve beğenir, hem de müslimânlığın ne olduğunu merak ederdim. Böyle basît bir insanı, bu kadar büyük îmân ve itâ'at altında tutabilen müslimânlığın hakîkatini anlamağa karar verdim. Etrâfımızda bulunan insanların çoğu, Burma budistleri idi. Onlar da, dinlerine son derecede bağlıydılar. Zan ediyorum ki, Burmanın bütün insanları dünyâda en dindâr kimselerdir. Fekat budistlerin ibâdet tarzında göze çarpan birçok noksanlar vardı. Budistler, Pagoda adını alan ma'bedlerinde toplanıyor ve aşağıdaki sözleri durmadan tekrarlıyorlardı:

(Buda-karana-Gaçkami-Dama-karana-Gaçkami-sanga-karana-Gaçkami)

Bunun ma'nâsı, bana anlatdıklarına göre, (Buda, sen bize rehber ol! Sen bize kânûn ol! Sen bizim rûhumuzu yücelt) imiş. Bu düâ çok sâde, fekat insânı tatmîn etmeyen, onun rûhuna hiçbir te'sîr yapmayan birkaç sözden ibâret idi. Büyük bir hâlıkdan hiç bahs olunmuyordu.

Hâlbuki, benim müslimân kayıkçımın ibâdeti, ne kadar güzeldi! Ben, bu sefer kayıkçım ile islâmiyyet üzerinde konuşmağa başladım. Onunla berâber bulunduğum sâatlerde, kendisine müslimânlık hakkında pek çok süâller sordum. Bu sâde adam, bana müslimânlık hakkında o kadar güzel, o kadar mantıkî cevâblar verdi ki, islâm dîni hakkında yazılmış kitâbları okumağa başladım. Bu kitâbları okuyunca, Muhammed sallallahü teâlâ aleyhi ve sellemin Arabistânda, kısa zemânda neler yapmağa muvaffak ol-

duğunu, hayret ve takdîr ile öğrendim. Kendime müslimân arkadaşlar buldum. Onlarla islâm dîni üzerinde mubâhaseler, sohbetler yapmağa başladım. O sırada Birinci Cihân Harbi patlak vermişdi. Bana derhal Arabistânda cebheye katılma emri verildi ve gitdim. Burada artık budistler yokdu. Etrâfımı müslimânlar çevirmişdi. Arablar, ilk müslimânlardı. Allahü teâlânın kitâbı olan Kur'ân-ı kerîm, Arabî olarak nâzil olmuşdu. Arablarla olan temâsım, İslâmiyyete olan merâkımı dahâ ziyâde artırdı. Harb bitince, Arabî öğrenmeğe başladım. Bir tarafdan da, islâmiyyet hakkındaki eserleri okumağa devâm ediyordum. İslâmiyyetde beni kendisine cezb eden en büyük husûs, müslimânların bir tek Allaha inanışları oldu. Hâlbuki ben, hıristiyan olarak, tam üç dâne tanrıya inanmak zorundaydım. Bu, bana hiç mantıkî gelmiyordu. Bunu düşündükçe, yavaş yavaş islâmiyyetin çok dahâ doğru bir din olduğunu anladım. Bir tek hâlıka inanan dînin hak din olabileceğini kabûl etmeğe başladım. Nihâyet 1932 ile 1942 arasında, Filistinde, 10 sene vazîfe gördükden sonra, müslimân olmağa karâr verdim. 1942 senesinde resmen müslimân oldum. O zemândan beri, herşeyimle müslimânım.

Arabların (Mukaddes şehr) adını verdikleri Kudüsde, müslimânlığımı resmen i'lân etmişdim. O zemân, İngiliz ordusunda kurmay binbaşı idim. Müslimân olduğumu i'lân edince, başıma bir takım nâ-hoş işler geldi. Hükûmetim müslimân olmaklığımı hoş görmemişdi. Ordudan ayrılmak zorunda kaldım. Bunun üzerine, evvelâ Mısra, sonra Pâkistâna giderek müslimân kardeşlerimle birlikde yaşamağa başladım. İslâmiyyet hakkında yazılar yazdım. Bugün dünyâda 500 milyondan fazla müslimân vardır ve bunlar birbirinin kardeşidir. Müslimân olmak demek, hakîkî ma'bûd olan Allahü teâlâya îmân etmek ve Ona bağlanmak demekdir. Ona bağlanmak için de, Onun büyük Peygamberi Muhammed aleyhisselâmın bildirdiği şekilde olmak lâzımdır. Şimdi, bana islâmın nûrlu yolunu, hâlis ibâdeti gösteren ve beni Allahıma kavuşduran o basît zan etdiğim, mütevâzi' kayıkcının hâtırasını hurmet ile yâd ediyorum. Hayâtımda onun gibi, hâlis bir müslimân olmağa çalışıyorum. Böyle yapdıkça, insanın zararlı şeylerden kendini kurtardığını görüyorum.

Müslimânlar arasında şimdi ben de, Elhamdülillâh, bir müslimânım. Her ibâdet edişimde, belki de, Allahü teâlânın rahmetine kavuşmuş olan, mürşidim, eski kayıkcım Şeyh Alî efendiye düâ etmeği, onun mübârek rûhu için fâtiha okumağı da hiç unutmuyorum.

25
HÜSEYİN ROFE
(İngiliz)

Bir insan, çocukluğunda kendisine telkîn edilen bir dinden ayrılıp başka bir din seçecek olursa, bunun yâ hissî, yâ felsefî veyâ ictimâ'î bir sebebi vardır. Benim içimdeki coşkun arzû, yukarıdaki sebeblerden hiç olmazsa ikisini karşılayacak bir dîne îmân etmek için beni zorluyordu. Onun için, tahsîl devremi ikmâl etdikden sonra, dünyâda bulunan dinlerden hangisine îmân etmek gerekdiğini ta'yîn etmek maksadıyle, bunları birer birer tedkîk etmeğe başladım.

Annem ve babam koyu bir katolik ile bir yehûdî idiler. Fekat her ikisi de katoliklik ve yehûdîlikden vazgeçerek, protestan olmuşlar ve İngiliz kilisesine devâm ediyorlardı. Ben mektebde iken, muntazaman İngiliz kilisesinin âyinlerine devâm etmiş, râhiblerin verdiği dersleri dinlemişdim. Fekat, onların bana öğretmeğe uğraşdıkları hıristiyanlık akîdeleri içinde anlamadığım, bana ters gelen birçok husûslar vardı. Her şeyden evvel, üç birlikden, ya'nî baba, oğul ve Rûhulkudsden ibâret bir tanrı manzûmesi, bana o kadar mantıksız geliyordu ki, buna inanmak mümkin değildi. Benliğim bunu şiddet ile red ediyordu. Sonra, Allaha kavuşmak için keffâret verilmesi îcâb etdiği hakkındaki kilise akîdesini de, temâmen ma'nâsız buluyordum. Benim düşündüğüm, büyük ma'bûd, kullarından mecbûrî keffâret istemezdi.

Bunun üzerine, yehûdî dînini incelemeğe başladım. Yehûdîlerin, Allahü teâlânın birliğini ve azametini çok dahâ mantıkî bir tarzda kabûl etdiklerini ve Ona şerîk koşmadıklarını gördüm. Belki yehûdî dîni, bugünkü hıristiyan dîni kadar bozulmamışdı. Fekat, bu dinde de anlamadığım ve kabûl edemediğim garîb kısmlar vardı. Yehûdî dîni o kadar merâsim, düâ, mecbûrî yapılması gereken ibâdetler ile doluydu ki, eğer dînine bağlı bir yehûdî bütün bunları yaparsa, dünyâ işlerine hiç vakt ayıramıyacakdı. Bu merâsimlerden çoğunun, insanlar tarafından sonradan dîne ilâve edilen, lüzûmsuz ve mantıksız husûslar olduğunu anladım. Böylece yehûdîlik, ictimâ'î [sosyal] hayâtdan temâmen ayrılarak, bir ekalliyyet, azınlık dîni hâline geliyordu. Dünyâya bir fâide sağlıyamıyacağını anladığım yehûdî dînini, bir tarafa bırakarak, diğer dinleri tedkîk etmeğe başladım. Hem kiliseye, hem de havraya devâm ediyordum. Fekat bu ziyâretlerim, sırf dinsiz kalmamak içindi. Yoksa, ben ne hıristiyan, ne de yehûdî idim. İngiliz kilisesi

yanında Roma kilisesini, ya'nî katolikliği de biraz tedkîk etdim. Gördüm ki, katoliklerin i'tikâdları, İngiliz kilisesine bağlı protestanların i'tikâdlarından dahâ fazla hurâfelerle doludur. Hele, katoliklerin Papaya bağlı olmaları ve onu günâhsız kabûl ederek ona âdetâ yarı ilahlık vermeleri, onlardan dahâ fazla nefret etmeme sebeb oldu.

Şimdi yüzümü şarka çevirerek, şark dinlerini incelemeğe başladım. Mecûsîlerin dînini hiç beğenmedim. Çünki bunlar, râhib sınıfına pek çok imtiyâzlar veriyorlardı. Paryalara ise, âdetâ hayvan mu'âmelesi yapıyorlardı. Fakîre şefkat elini uzatmak akllarına gelmiyordu. Onların fikrince, bir insan fakîrse, bu onun kendi kabâhatiydi. Eğer, hiç ses çıkarmadan, şikâyet etmeden çile doldurursa, belki râhiblerin düâsı sâyesinde hâli dahâ iyi olabilirdi. Bu fikri, râhibler ehâlinin kendilerinden korkması ve onlara sıkı sıkı bağlanması için yayıyorlardı. Onun için, mecûsîliği nefret ile karşıladım. Hele mecûsîlerin, hayvanlara da tapması, nefretimi artdırdı. Böyle bir din, hak din olamazdı.

Budistliğe gelince, budistler felsefî düşünce ve inançlara bağlıydılar. Onlar bana, eğer gayret edecek olursam, çok uğraşırsam, gereken fedakârlıkları yaparsam, büyük kudretlere varacağımı ve dünyâ ile âdetâ kimyâ tecribeleri yapar gibi, oynayabileceğimi söylediler. Fekat budistlikde, ben hiçbir ahlâk kâ'idesi bulamadım. Burada da râhibler, diğer insanlardan farklıydılar ve onlardan çok dahâ yüksek bir mevkı'de bulunuyorlardı. Bana, hakîkaten insanı hayretlere düşüren birçok ma'rifetler öğretdiler. Fekat bunların din ve Allah ile hiçbir ilgisi yokdu.

Bu ma'rifetler, spor veyâ hokkabazlık yapar gibi vakt geçirmeğe, bunları bilmiyenleri hayrete düşürmeğe yarıyordu. İnsanın rûhunu temizlemekden ve onu Allahü teâlânın rızâsına, muhabbetine yaklaşdırmakdan çok uzakdı. Allahü teâlâ ile ve Onun yaratdığı varlıklarla hiç bir ilgisi yokdu. Biricik fâideleri, insanı tâm disiplin sâhibi yapmasıydı.

Buda, muhakkak ki çok okumuş, zekî bir insandı. O, insanlardan her şey için fedâkârlık istiyordu. (Bir fenâlığa karşı koyma!), (Bütün arzû ve ihtirâsları terk et!), (Yarını düşünme!) gibi emrler veriyordu. Îsâ aleyhisselâm da, aynı şeyleri söylemiyor muydu? Fekat insanlar, bu gibi emrleri, ancak hıristiyanlığın başında, dahâ îsevîlik tertemiz iken ta'kîb etmişler, sonra bırakmışlardı. Budistlerde de, aynı hâli gördüm. Eğer insanlar, Îsâ aleyhisselâm veyâ Buda kadar temiz olabilseler, belki onların gösterdiği yollardan giderek Allahü teâlânın rızâsına kavuşabilirlerdi. Ama bugün

dünyâda bu kadar temiz rûhlu, yüksek ahlâklı, her fenâ şeyden seve seve elini eteğini çekebilen, fedâkâr kaç kişi vardı? Demek oluyor ki, Budanın koyduğu ahlâk esâsları, bugünün insanının düşüncelerine uymuyordu.

İslâm dünyâsı içinde bulunduğum hâlde, diğer dinleri araşdırırken, İslâmiyyeti düşünmeyişim ne garîbdi! Müslimânlık bir dürlü aklıma gelmemişdi. Bunun sebebi ise âşikârdı: Müslimânlık hakkında bize verilen ma'lûmât, onun hakkında Avrupada yazılan eserler, dâimâ bu dînin çok yanlış, uydurma, ma'nâsız, uyuşdurucu, sahte bir din olduğunu iddi'â ediyordu. Hele Rodwellin terceme etdiği Kur'ân-ı kerîm tercemelerini okuyunca, bende bu fikr hâsıl oldu. Rodwell, Kur'ân-ı kerîmin birçok kısmlarını anlaşılmaz bir tarzda terceme ederek, bir büyük kısmını da, bile bile tahrîf ederek, onu büsbütün başka bir şekle çevirmişdi. Hakîkati ancak Londrada (İslâm Cem'iyyeti) ile temâs edince ve doğru bir Kur'ân-ı kerîm tercemesi okuyunca anlıyabildim. Burada, şunu teessüf ile söyliyeyim ki, müslimânlar bu güzel dinlerini dünyâya tanıtmak için pek az gayret sarf etmekdedirler. Eğer hakîkî islâmiyyeti, dikkatle ve bilerek bütün dünyâya yaymak için çalışırlarsa, emînim ki, çok iyi netîceler alacaklardır. Yakın şarkda, ecnebîlere karşı hâlâ çekingenlik gösterilmekdedir. Onlarla temâs ederek, onları aydınlatmak yerine, onlardan kâbil olduğu kadar uzak durmak tercîh edilmekdedir. Bu çok hatâlı bir hareketdir. En büyük misâl, benim. Çünki, bir dürlü İslâm dîni ile ilgilenemiyordum. Bereket versin ki, bir gün çok muhterem ve kültürlü bir müslimânla tanışdım. Benimle ahbâb oldu. Beni dikkat ile dinledi. Bana bir müslimân tarafından İngilizceye çevrilmiş bir Kur'ân-ı kerîm tercemesi hediyye etdi. Sorduğum bütün süâllere çok güzel ve mantıkî cevâblar verdi. 1945 senesinde beni alıp bir câmi'e götürdü. Hayâtımda ilk def'a orada ibâdet eden müslimânları büyük bir dikkat ve hurmet ile seyretdim. Allahım, bu ne muhteşem ve ulvî bir manzara idi! Her ırkdan, her milletden, her sınıfdan insanlar ibâdet ediyorlardı. Fekat hepsi Allahü teâlânın huzûrunda hiçbir fark gözetmeksizin yanyana gelmiş, kendilerini temâmen Allahü teâlâya adamışlardı. Zengin bir Türkün yanında çok fakîr, âdetâ, bir dilenci kıyâfetinde bir Hindli bulunuyordu. Onun yanında da, bir tüccâr olduğunu zan etdiğim bir Arab vardı. Onun yanında da, bir zenci yer almışdı. Bunların hepsi, büyük bir huşû' ile ibâdet ediyorlardı. Aralarında hiçbir fark yokdu. Onlar Türklüklerini, Hindliliklerini, Arablıklarını, zenginliklerini, fakîrliklerini, mevki'lerini, rütbelerini temâmen unutmuş, kendilerini Allahü teâlâya tevcîh etmişlerdi. Kimse, kendisini kimseden üstün

görmüyordu. Zengin fakîri küçük görmüyor, yüksek rütbeliler de diğerlerine tekebbür etmiyordu.

Ben, bütün bunları gördükden sonra, aradığım hak dînin islâm dîni olduğunu anladım. Şimdiye kadar diğer bütün dinleri incelediğim hâlde, hiç birisi, benim üzerimde böyle te'sîrli olmamışdı. Fekat, müslimânlığı böyle yakından görünce ve müslimânlığın esâsını öğrenince, bu hak dîni tereddüdsüz kabûl etdim.

Şimdi müslimân olduğum için iftihâr ediyorum. İngilterede üniversitede (İslâm Kültürü) derslerini ta'kîb etdim ve gördüm ki, Kurûn-u vüstâ [Orta çağ]da Avrupa müdhiş bir karanlık içinde iken, ancak islâm nûru, bu zulmeti aydınlatmağa muvaffak olmuşdur. Birçok büyük keşfler, müslimânlar tarafından yapılmış, birçok ilm ve fen ve tıb bilgileri Avrupalılara, islâm Dâr-ül-fünûnlarında [Üniversitelerinde] öğretilmiş, birçok cihangirler islâm dînini kabûl ederek büyük devletler kurmuşlardır. Müslimânlar yalnız büyük bir medeniyyet kurmakla kalmamış, hıristiyanlar tarafından tahrîb edilen eski medeniyyetleri de, yeniden meydâna çıkarmışlardır. Benim müslimân olduğumu öğrenen arkadaşlarım, bana, (Sen şimdi gerici oldun) dedikleri zemân, ben gülümsiyerek, (Temâmen aksine, Müslimânlık gericilik değil, ileri medeniyyet demekdir) diyor ve onlara hakîkî müslimânlığı anlatıyordum. Ne yazık ki, bugün müslimânlar çok geri kalmışdır. Çünki müslimânlar, kendi dinlerinin ne kadar yüksek bir din olduğunu gitdikçe unutmakda ve onun emrlerini yerine getirmeği ihmâl etmekdedirler. Bunda kabâhatin bir kısmı da, hakîkî din ve fen âlimi, dünyâyı da iyi bilen müslimân din adamlarının çok az mevcûd oluşudur.

İslâm memleketlerinde hâlâ, büyük bir müsâfirperverlik bulunur. Bir müslimânın evine gidince, o sizi tanısın veyâ tanımasın, kapılarını açar ve hemen imdâdınıza koşar. Çünki, islâm dîni, başkalarına yardım etmeği emr eder. Zenginin fakîre yardım etmesi, servetinin bir kısmını yoksullara vermesi, islâm dîninin beş büyük esâsından biridir. Bu, başka hiçbir dinde yokdur. Demek oluyor ki, islâm dîni bu asrın ictimâ'î [sosyal] hayâtına en uygun olan dindir. Onun içindir ki, islâm memleketlerinde komünizme yer yokdur. Çünki islâm dîni, bu mes'eleyi çok dahâ evvelden ve çok dahâ esâslı olarak hâl etmişdir.

İnsana sadâkat yaraşır, görse de ikrâh,
Yardımcısıdır doğruların hazret-i Allah.

26
H. F. FELLOW
(İngiliz)

Ben hayâtımın büyük bir kısmını denizlerde geçiren ve 1914 de Birinci Cihân Harbine ve 1939 da İkinci Cihân Harbine, İngiliz deniz subayı olarak katılmış bir bahriyeliyim.

Yirminci asrın en mükemmel âlet ve makinaları bile, tabî'atın korkunç kuvvetlerine karşı koyacak evsâfda değildir. En basît bir misâl vereyim. Sis ve fırtınaya mukavemet için elimizde hiçbir imkân yokdur. Bir harb zemânında ise, bu tehlükelere dahâ birçok tehlükeler ilâve olur. Bir bahriyelinin, dâimâ dikkatli olması lâzımdır. İngiliz Bahriyyesinde, Kraliçenin Ta'limâtı ve Amirallik Dâiresinin koyduğu ta'lîmâtı ihtivâ eden bir kitâb mevcûddur. Bu kitâbda, her deniz subayına düşen vazîfeler, tehlüke ânında yapılacak işler kayd edilmiş olduğu gibi, vazîfesini iyi yapanlara verilecek mükâfâtlar, iyi hareket edenlere verilecek takdîrnâmeler, para mükâfâtları, ma'aş ve ücretler, bir subayın ne zemân emekli olacağı yazılıdır. Aynı zemânda, kabâhatli olanlara verilecek cezâlar, emrlere karşı gelenlere yapılacak hareket tarzı v.s. de birer birer kayd edilmişdir. Eğer bu kitâba dikkat ile riâyet olunacak olursa, denizde hayât gâyet râhat ve muntazam geçer, tehlüke çok azalır ve deniz subayları sâkin ve bahtiyâr yaşarlar.

Allahü teâlâ, kusûrumu ve günâhımı afv etsin! Aradaki büyük farkı hiç bir zemân unutmıyarak ve hurmetde kusûr etmiyerek, ben Kur'ân-ı kerîmi, işte bu kitâba benzetiyorum. Kur'ân-ı kerîmde, bu esâsları koyan Allahü teâlâdır. O, dünyâ üzerinde bulunan bütün erkek, kadın ve çocuklara nasıl hareket etmeleri îcâb etdiğini, tehlükenin nereden geleceğini ve ona karşı ne yapmak lâzım olduğunu, iyi hareket edenlerin nasıl mükâfâtlandırılacağını ve fenâ hareket edenlerin nasıl cezâlandırılacağını, son derecede açık ve güzel bir şekilde ve herkesin anlıyacağı bir tarzda öğretmekdedir. Son 11 senedir, emekliye ayrıldıkdan sonra, bağçemde çiçek yetişdiriyorum. İşte asl bu zemân, Allahü teâlânın büyüklüğünü, bir kerre dahâ yakından gördüm. Nebâtlar ve çiçekler, ancak Allahü teâlânın emri ile yetişmekde ve büyümekdedir. Onun emri olmadan dikdiğiniz hiçbir şey yetişmez. Ne kadar uğraşırsanız uğraşınız, ne yaparsanız yapınız, sizin uğraşmalarınız, ancak Onun yardımı ile bir netîce verir. Bu yardım yoksa, gayretlerimiz boşa gider. Nebâtların neşvü nümâsı [ya'nî yetişmesi] için lâzım olan hava şartlarını evvelden ta'yîn etmek kimsenin elinde değil-

dir. Allahü teâlânın bir emri ile hava bozulur ve ekdiğiniz herşey mahv olur. İnsanlar hava şartlarını evvelden tahmîn edebilmek için, birçok şey yapdılar. Bugün güyâ havanın nasıl olacağı evvelden haber veriliyor. Ben, buna ancak gülüyorum. Zîrâ, bu hava tahmînlerinden ancak yüzde biri doğru çıkmakdadır. Bu işde ancak Allahü teâlânın takdîri hâsıl olur. Allahü teâlânın emrine uymıyanların bağçelerinde güzel çiçekler yetişmiyor. Bu, Allahü teâlânın onlara verdiği cezâdır.

Ben, Kur'ân-ı kerîmin Allah kelâmı olduğuna ve Allahü teâlânın bu mukaddes kitâbı dünyâya yaymak için, Muhammed sallallahü teâlâ aleyhi ve sellemi seçdiğine, bütün kalbimle îmân ediyorum. Kur'ân-ı kerîm, dünyâdaki insan hayâtı ile tam bir tevâfuk hâlindedir ve içinde hiçbir mübâlağa ve hurâfe olmayan, temâmen mantıkî, aklı başında olanların, temâmen sahîh, doğru olduğuna inanacağı kâ'ideler vardır. Kur'ân-ı kerîmde, ibâdet korkuya değil, muhabbete ve hurmete bağlanmışdır.

Bir hıristiyan, hıristiyanlık muhîti ve te'sîri altında uzun seneler kalınca, dîninden vazgeçip müslimân olmak için, evvelâ iknâ' olunmak ister. Fekat ben, islâmiyyeti tedkîk etdikden sonra, başkası tarafından iknâ' edilmek lüzûmunu his etmedim. Çünki, kendiliğimden bu dînin hak bir din olduğuna inanmışdım. Kimse beni müslimân yapmağa zorlamadı. Kimsenin te'sîri altında kalmadım. Müslimânlık, benim hıristiyanlıkda cevâbını bulamadığım birçok şübheleri hemen cevâblandırmış, beni her husûsda tatmîn etmişdi. İşte bunun için, kendi kendime ve seve seve müslimân oldum.

Ben, farkına vardım ki, Îsâ aleyhisselâmın getirdiği temiz din ile İslâmiyyet, aslında birbirinin aynıdır. Fekat temiz nasrânî dîni, birçok hurâfelerle, puta tapanlardan alınmış yanlış âyin ve i'tikâdlarla karışarak, temâmen bozulmuş ve hıristiyanlık hâline gelmişdir. O kadar ki, Martin Luther bu hurâfelerin çoğunu temizliyerek, dinde reform yapmak ve protestanlığı kurmak zorunda kalmış, fekat, islâh edeyim derken, büsbütün ifsâd etmişdir. İngiliz kraliçesi birinci Elizabeth, memleketini tehdîd eden katolik İspanyollar ile mücâdele ederken, Osmânlı Türkleri de Avrupada katoliklerle cihâd ediyordu. Bu iki devlet de, protestan ve müslimân olarak, puta tapan katoliklerle mücâdele ediyorlardı. Yalnız Martin Luther, farkına varmamışdı ki, Muhammed "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" kendisinden tam 900 sene evvel bozulmuş hıristiyan dîni ile diğer bütün dinleri temâmiyle temizlemiş, tasfiye etmişdi.

Bugün, hıristiyanlık putlar ve hurâfelerle doludur. Hıristiyan-

lık, uzun zemânlar haksızlığın, zulmün, vahşetin, âdetâ mubâh görüldüğü bir din olarak kalmış ve bugün bu korkunç hüviyyetini temâmen muhâfaza etmekdedir. İspanyada hıristiyanların, Engizisyon mahkemelerinde ne kadar haksız karârlar verdiklerini, ne gibi vahşetler yapdıklarını hâtırlamanızı isterim. Onların bu vahşetinden kaçan yehûdîleri, ancak müslimân Türkler kabûl etdiler ve onlara insan mu'âmelesi yapdılar.

Îsâ aleyhisselâm, ümmetinden, Allahü teâlânın Tûr-i Sînâda [Sînâ tepesinde] Mûsâ aleyhisselâma teblîg etdiği Evâmir-i Aşereye [On emre] itâ'at etmeği istemişdi. Bu emrlerden birincisi şudur: (Ben senin Allahınım. Benden başka hiç bir ilaha tapmayacaksın!) Hâlbuki hıristiyanlar, Allahü teâlâyı üçe çıkarmışlar, ya'nî Allahü teâlânın verdiği ilk emre muhâlefet etmişlerdir. Ben, müslimân olmadan evvel bile, üç tanrıya inanmadım. Allahü teâlâyı dâimâ tek, merhametli, afv edici, hidâyet yolunu gösterici, bir büyük varlık olarak kabûl ediyordum. İşte beni müslimânlığa götüren en büyük sebeb, bu oldu. Çünki müslimânlar, Allahü teâlâya tam benim düşündüğüm gibi îmân ediyorlardı.

Hayâtdaki yaşama tarzınız temâmen sizin elinizdedir. Eğer siz, bir muhâsebeci iseniz ve mal sâhibinin kasasından para aşırırsanız, sizi yakalar ve habse sokarlar. Kaygan bir yoldan giderken dikkat etmezseniz, yuvarlanır ve bir tarafınızı kırarsınız. Otomobilinizi çok sür'at ile sevk eder ve bu sebeb ile bir kazâ yaparsanız, bundan yine siz mes'ûl olursunuz. Bütün bu kabâhatleri, başkasının üstüne yüklemeğe kalkmak, büyük bir ahlâksızlıkdır. İnsanların fenâ huylu olarak doğduklarına inanmıyorum. İnsanlar, muhakkak iyi huylu olarak doğmuşdur. İnsanların ba'zılarının, fenâ rûhlu olarak dünyâya geldiğini iddi'â edenler var ise de, bunlara inanmıyorum. Bence, insanı fenâ rûhlu yapan, önce, anası babası, sonra muhîti [çevresi], zararlı neşriyyât ve sonra fenâ arkadaşlarıdır. Buna bir de zararlı muallimleri eklemek gerekir. Çocuklar, baba ve analarının ve mektebdeki muallimlerinin ve yazarların hareket ve fikrlerine çok kıymet verirler ve onlara benzemeğe çalışırlar. Ba'zan çocukların, bilinmeyen sebeblerden ötürü isyân etdikleri veyâ lüzûmsuz yere ortalığa zarar verdiği görülür. O zemân, onlara nasîhat vermek, onları tatlılıkla, fekat ciddiyetle yola getirmek lâzımdır. Fekat, biz çocuklarımıza fenâ örnek olursak, kendimiz fenâ hareketler yaparsak, onları yapdıkları hareketin doğru olmadığı husûsunda iknâ edemeyiz. Biz her dürlü kabâhati işlersek, bunların kötü şeyler olduğunu çocuklarımıza nasıl anlatabiliriz? Demek oluyor ki, her şeyden evvel çocuklarımıza

mükemmel bir nümûne olmalıyız. Îcâbında onları cezâlandırabilmeliyiz. İngilizlerin sporcu olduğunu bilirsiniz. Spor bizde âdetâ kutsaldır. Spor yaparken, yanlış hareket eden, hele hîle yapan, hemen cezâlandırılır ve şerefinden çok şey gayb eder. İslâm dîni, insanlar için tıpkı bizim spor kâ'ideleri gibi çok güzel ve mantıkî hareket tarzı ve doğru yaşama kâ'ideleri koymuşdur. İşte ben de, İslâm dînini tedkîk ederken, konulan bu kâ'idelere hayrân oldum. Bu mantık ve intizâm da beni hak olan islâm dînine kavuşdurdu.

On emrin ikincisi şudur: (Sen, tapınmak için, hiçbir put veyâ resm veyâ işâret yapmıyacaksın.) Hâlbuki, bugün hıristiyan kiliseleri resmlerle, heykellerle doludur ve hıristiyanlar bunların önünde yerlere kadar eğilirler!

Ben, Îsâ aleyhisselâmın mu'cizeleri, [hıristiyanların i'tikâdınca] haç üzerinde öldürülmesi, kabre konuldukdan sonra tekrar dirilip göğe çıkması gibi mu'azzam hâdiselerin, o zemân Filistinde bulunan yehûdîler, Romalılar ve diğer insanlar üzerinde çok az bir etki yapdığına ve oradaki hayât tarzını hiç değişdirmediğine dâimâ hayret etmişdim. Yehûdîler Îsâ aleyhisselâma çok kaydsız kalmış ve hıristiyanlık ancak yüzyıllar sonra yayılmağa başlamışdır. Hâlbuki, Muhammed sallallahü teâlâ aleyhi ve sellemin teblîg ve neşr etdiği İslâm dîni, çok kısa zemânda her tarafa yayılmış, oralardaki hayât tarzını hemen değişdirmiş, yarı vahşî insanları kısa zemânda, medenîleşdirmişdir. Zan ediyorum ki, bunun sebebi, îsevî dîninin kısa zemânda bozularak, anlaşılması güç, yarı putperest yeni bir hıristiyan dîni hâlini alması, islâm dîninin ise, herkes tarafından anlaşılabilen mantıkî bir din olmasıdır. 1919 ile 1923 arasında, bana Türk sularında vazîfe verildi. Müslimânlarla görüşdüm. Her gün minârelerden duyduğum (Ancak bir Allahü teâlâ vardır. Muhammed "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" Onun resûlüdür) sesi kulağıma ne hoş geliyordu! İslâmiyyet hakkında okuduğum İngilizce kitâblardan çoğu, İslâmiyyeti tahkîr ediyordu. Hele son üçyüz sene içinde, aynı zemânda halîfe olan Türk sultânlarının yapdıkları iddiâ edilen birçok fenâ hareketleri, haksızlıkları, Türklerin yalancılığı, düzenbazlığı, rüşvete düşkün olmaları, azınlıklara fenâ mu'âmele etmeleri gibi iftirâlar, hep onların aldığı islâm terbiyesine isnâd ediyor, bir müslimânın hiç bir zemân bir hıristiyan gibi dürüst olmıyacağını ileri sürüyordu. Acabâ kabâhat hakîkaten İslâm dîninde miydi? Ben buna inanmıyordum. Nihâyet bu husûsda bilgi edinmek için, bir müslimân din adamına mürâce'at etmeğe karâr verdim. Bir tarafdan da İslâmiyyet hakkında müslimânlar tarafından yazılmış eserleri aradım. İn-

gilterede bulunan müslimân din adamları, bana böyle eserler bulup yolladılar. Bu kitâbları okuduğum zemân, islâmiyyetin ne kadar temiz olduğunu, Ortaçağda nasıl parladığını, karanlık hıristiyan âlemini nasıl aydınlatdığını, fekat zemânla dîne ri'âyetsizlik yüzünden, islâm âleminin nasıl za'îflediğini, şimdi onu yine eski hakîkî hâline getirmek için uğraşıldığını öğrendim. Bugünkü ilmî terakkîler hıristiyan dîninde yer bulamaz. Hâlbuki, islâmiyyet ile tam bir ittifak hâlindedir. Demek oluyor ki, islâm âleminin gerilemesinde kabâhat, islâm dîninde değil, bu güzel dîni lâyıkı ile tatbîk edemeyen bugünkü müslimânlardadır. Artık islâm dîninin meziyyeti hakkında hiçbir şübhem kalmamışdı. Seve seve, îmân ederek müslimân oldum.

Bugün Avrupada ba'zı filozoflar, muharrirler, dinlerin lüzûmsuz olduğunu ileri sürerler. Emîn olunuz ki, böyle bir fikrin hâsıl olmasına sebeb, hıristiyan dîninin akla uymaz kâ'ideleri ve 20. asrda kabûl olunamıyacak hurâfeleridir [ya'nî bâtıl akîdeleridir]. Hâlbuki islâm dîninde bunların hiçbiri yokdur.

Hıristiyanlar, İslâmiyyeti kabûlümün sebebini bir dürlü anlıyamamakda ve müslimân olanlara (eksantrik = Kimseye uymıyan bir yol tutanlar) demekdedirler. Bu temâmiyle yanlış bir düşüncedir.

En son olarak şunu söyliyeceğim: Ben islâmiyyeti hem teorik, hem pratik, anlaşılması kolay ve mantıkî ve her bakımdan mükemmel bir din olduğu ve insanlara iyi bir rehber olduğu için seçdim. İslâm dîni, insanı Allahü teâlânın rızâsına, dünyâ ve âhiret se'âdetine götüren en doğru yoldur ve kıyâmete kadar böyle kalacakdır.

27
J. W. LOVEGROVE
(İngiliz)

Niçin müslimân olduğum hakkında sorduğunuz süâle aşağıda kısa bir cevâb vermek istiyorum. Din ve îmân hakkında size uzun bir konferans verecek değilim. Din ve îmân insanın rûhunda doğan, her şeyden temâmen farklı bir meziyyetdir. Tıpkı çölde kalmış bir insanın susamasına benzer. İnsanların muhakkak istinâd edecek, güvenecek, kendisine rehber olacak bir îmâna mâlik olması lâzımdır. Ben, önce din târîhlerini tedkîk etdim. İnsanları dîne da'vet eden zâtların hayâtlarını ve onların ne öğretdiklerini dikkat ile okudum. Anladım ki, Peygamberlerin "aleyhimüsselâm" başlangıçda, öğretdiği esâs kâ'ideler zemânla bozulmuş ve

büsbütün başka şekllere dönmüşdür. Bunlardan ancak pek az doğru kısmı günümüze kadar devâm edebilmişdir. Bu büyük, seçilmiş insanların hayâtlarına dürlü dürlü efsâneler karışdırılmış, yapdıkları işler bize büsbütün başka ve esrârla dolu bir şeklde intikâl etmişdir. İşte bunların yanında yalnız İslâm dîni, intişâr etdiği günden bugüne kadar aynı saflığı, aynı temizliği muhâfaza etmiş, içine hiç bir hurâfe ve efsâne katılmadan, günümüze kadar devâm etmişdir. Kur'ân-ı kerîm, Muhammed aleyhisselâm zemânında ne ise, bugün de odur. Bir kelimesi bile değişmemişdir. Muhammed aleyhisselâmın mübârek sözleri, kendi ağzından çıkdığı şeklde, hiçbir tehavvüle uğramadan günümüze vâsıl olmuşdur.

Allahü teâlâ, lüzûm gördükçe, insanlara Peygamberler "aleyhimüssalevâtü vetteslîmât" göndermişdir. Bunlar birbirini temâmlar. Diğer Peygamberlerin "aleyhimüssalevâtü vetteslîmât" öğretdiği husûsların değişdirilmiş ve başka şekllere sokulmuş olduğu göz önünde tutulursa, en temiz, en saf ve en doğru kalan İslâm dînini kabûl etmekden dahâ mantıkî ne olabilir? Esâsen, kendime sâde, fâideli ve içinde mantığa uymıyan hurâfeler katılmamış bir hak din arıyordum. İslâm dîni, böyle bir ilâhî dindir. İslâm dîni, Allahü teâlâya ve komşularıma ve sâir insanlara karşı olan vazîfelerimi bir bir göstermekdedir. Bütün dinlerden maksad bu olduğu hâlde, onlarda bu husûs için anlaşılmaz felsefî akîdeler konulmuşdur. Hâlbuki, islâm dîninde bu husûsda herkesin anlıyabileceği, sâde, mantıkî, inandırıcı, fâideli kâ'ideler vardır. Ben, dünyâda ve âhiretde, huzûr ve selâmete kavuşmak için, neler yapmak îcâb etdiği hakkındaki bilgileri, ancak İslâm dîninde buldum. Onun için müslimân olmakla şereflendim.

28
DAVİS
(İngiliz)

1931 senesinde doğdum ve 6 yaşında ilk mektebe gitmeğe başladım. Yedi sene sonra, ilk mektebi temâmlıyarak, orta kısma devâm etdim. Âilem beni katolik terbiyesi ile yetişdirdi. Sonradan, Anglikan kilisesine bağlandım. En sonunda, Anglo-katolik oldum. Bütün bu tehavvüller esnâsında, hep aynı şeyle karşılaşıyordum. Hıristiyanlık, insanın normal günlük hayâtından temâmen ayrılmış, yalnız Pazar günleri giyilen ve onun için sandıkda saklanan bir elbiseye benzemişdi. İnsanlar, hıristiyanlık dîninde aradıklarını bulamıyorlardı. Hıristiyan dîni, insanları kiliseye dürlü renkli ışıklar, resmler, günnük kokuları, zevkli müzik ve Azîzler

için yapılan dürlü parlak merâsim ve düâlarla bağlamağa çalışıyor. Fekat, insanları bir dürlü toplamağa muvaffak olamıyordu. Çünki hıristiyan dîni, yalnız efsânevî husûslarla meşgûl oluyor, kilise dışındaki olan bitenle hiç alâkası olmuyordu. İşte bunun için, ben hıristiyanlıkdan temâmen nefret etdim ve yaldızlı reklâmlarla medh olunan komünistlikle faşistliği tecribe etmeğe karâr verdim.

Komünist olurken, komünistlikde sınıf farkı olmadığına inanmış ve buna çok sevinmişdim. Fekat zemân geçdikçe, komünistlerin, sınıfsız olmak şöyle dursun, âdetâ bir esîr hayâtı yaşadıklarını, içlerindeki küçük bir zümrenin diğerleri üzerine zulm ve işkence yapdığını, kimsenin birşey söylemeğe hakkı olmadığını ve ufak ve haklı bir i'tirâzda bulunsa, hemen cezâlandırıldığını ve bu cezâlandırmanın ölüme kadar gitdiğini dehşet ile gördüm. Komünizmin hakîkî yüzü hakkında, bize Stalin en bâriz bir misâldir. Bunun üzerine komünistliği bırakarak, faşist olmağa karâr verdim.

Faşistlikde gördüğüm disiplin ve intizâmı, çok beğendim. Fekat faşistler, ancak kendilerini beğeniyorlar. Kendilerinin dışında olan bütün insanları, başka ırkları hakîr görüyorlardı. Burada da, zulm, ızdırab, haksızlık ve tahakküm vardı. Birkaç ay içinde, faşistlikden de, temâmen nefret etdim. Çünki, İngilterede Mosley, Almanyada Hitler, İtalyada Mussolini, tâm bir terör, merhametsiz ve keyfî bir zulm nümûnesi olmuşlardı. Fekat buna rağmen, faşistlikden ayrılamıyordum. Çünki başvuracak başka bir yer kalmamışdı.

Bu sırada, rûhî ızdırâblar arasında çırpınırken, bir kitâb satıcısında, (The İslamic Review = İslâm Mecmû'ası) adında bir dergi gördüm. Bunu biraz karışdırdım. Bedeli 2 şilin 6 pens olan (bugünkü para ile 15 lira) ve benim için çok pahalı sayılan bu mecmû'ayı, niçin satın aldığımı hâlâ anlıyamıyordum. Kendi kendime, (Beyhûde para sarf etdim. Her hâlde bunun içindekiler de hıristiyanların, komünistlerin, faşistlerin söyledikleri ve iki para etmiyen laflara benzer) diye düşünüyordum. Fekat mecmû'ayı dikkat ile okumağa başlayınca, şaşırıp kaldım. Okudum, bir kerre, bir kerre dahâ okudum. O zemân islâmiyyetin, hıristiyanlığın ve sonu (izm) ile biten bütün ideolojilerin en iyi taraflarını kendinde toplayan mükemmel bir din olduğunu gördüm ve anladım. Fakîrliğime rağmen, bu mecmû'aya abone oldum. Birkaç ay sonra, müslimân olmağa karâr vermişdim. O günden beri, yeni dînime iki elle sarılmış bulunuyorm.

Üniversiteye girer girmez, Arabî öğrenmeğe başlayacağımı ümmîd ediyorum. Şimdiki hâlde, Latince, Fransızca ve İspanyolca öğreniyor ve (İslâm Mecmû'ası)nı okuyorum.

29
T. H. Mc BARKLİE
(İrlandalı)

Ben, İrlandalı olmama ve İrlandalıların çoğunun katolik dînine bağlı bulunmasına rağmen, protestan mezhebinde yetişdirildim. Fekat, dahâ çocuk yaşında iken, hıristiyanlık hakkında bana öğretilen şeyleri hiç beğenmiyor, bunların doğruluğundan şübhe ediyordum. Üniversiteye başlayıp, birçok yeni ilmler öğrenince, şübhem artık kanâ'ate vardı. Hıristiyan dîni, artık bana hiçbir şey vermiyordu. Ondan temâmen nefret etdim ve ona inanmıyordum. İçimdeki, (beni hak yola kavuşduracak bir rehberi aramak) arzûsu, o kadar şiddetliydi ki, bir müddet, düşündüğüm tarzda bir i'tikâd yolu kurmuş ve bununla kendimi tatmîn etmeğe çalışmışdım. Bu karışık rûh hâleti oldukça uzun sürdü. Birgün, elime (İslâm ve Medeniyyet) isminde bir kitâb geçdi. Bunu okuyunca, büyük bir hayret ve sevinç ile gördüm ki, aklımdan geçen bütün ümmîdler, süâller ve bunların cevâbları, bu kitâbda mevcûd idi. Hıristiyan fırkalarının zulm ve baskılarına karşı islâm dîninin huzûr dolu, canlı kâ'ideleri, beşeriyyete doğru yolu göstermişdi. İslâm memleketlerindeki ilm ve medeniyyet kaynakları, karanlık ve vahşet içinde bulunan Avrupaya nûr saçmışdı. Hıristiyanlıkla kıyâslandığı zemân, islâm ne kadar mantıkî, fâideli bir din idi.

İslâmiyyetde beni, ilk görüşde kendisine hemen bağlıyan husûs, hıristiyanlıkda bulunan (İnsanların günâhkâr olarak doğduğu ve dünyâda keffâret vermek mecbûriyyeti bulunduğu) akîdesinin islâm dîninde red edilmesiydi. Sonraları, islâmiyyetin insânî, medenî diğer ahkâmını öğrenerek, bu dînin büyüklüğüne hayrân oldum. İslâmiyyetde zengin, fakîr ayrılığı yokdu. İslâmiyyetde her ırkdan, her renkden, her dilden insanlar birbirinin kardeşi sayılıyordu. İslâmiyyet, insanların aralarındaki servet, mevkı', ırk, memleket, renk farklarını bir hamlede yıkıyordu. İşte bunun için müslimân oldum.

30
MAHMÛD GUNNAR ERİKSON
(İsveçli)

Allahü teâlâya hamd-ü senâ ile söze başlıyorum. Allahü teâlâdan başka bir ma'bûd bulunmadığına ve Muhammed aleyhisselâmın Onun kulu ve resûlü olduğuna şehâdet ederim.

Bundan beş sene evvel müslimânlarla görüşdüm. Dostlarım-

dan biri, birgün, Kur'ân-ı kerîmi merak etdiğini ve onu okumağa başladığını söylemişdi. O zemâna kadar, Kur'ân-ı kerîm hakkında hiçbir şey bilmiyordum. Arkadaşımın Kur'ân-ı kerîm okumağa başladığını öğrenince, onun yanında küçük düşmemek için ben de Kur'ân-ı kerîmi tedkîk etmeğe karâr verdim ve İsveççe bir Kur'ân-ı kerîm tercemesini bulmak için şehrimizin kütübhânesine mürâce'at etdim. Oradan, böyle bir terceme buldum ve okumağa başladım. Kütübhâneden aldığım bir kitâbı ancak onbeş gün yanımda tutabiliyordum. Fekat, Kur'ân-ı kerîm, benim üzerimde o kadar büyük bir te'sîr yapdı ki, onbeş gün kâfî gelmedi. Kitâbı geri verdikden birkaç gün sonra, tekrar kütübhâneye gidiyor ve onu tekrar alıyordum. Böylece, her 15 günde bir geri vererek ve birkaç gün sonra tekrar alarak, bu Kur'ân-ı kerîm tercemesini def'alarca okudum. Kur'ân-ı kerîmi okudukça, ona hayrân oluyor ve müslimânlığın hakîkî din olduğuna inanmağa başlıyordum. 1950 senesi Kasım ayında, artık müslimân olmağa karâr vermişdim. Fekat islâmiyyetin hakîkî ma'nâsına vâkıf olmak ve onun derinliğine nüfûz etmek için biraz dahâ beklemek ve bu dîni biraz dahâ tedkîk etmek istiyordum. Bunun için, Stockholmda umûmî kütübhâneye giderek, islâm dîni hakkında yazılmış eserleri araşdırdım. Bu eserler arasında, Muhammed Alînin Kur'ân-ı kerîm tercemesini buldum. Muhammed Alînin, Kadıyânî ve Ahmedî denilen bir sapık teşkîlâtın mensûblarından olduğunu sonradan öğrendiğim hâlde, bu kifâyetsiz kimsenin yapmış olduğu tercemeden bile, çok fâidelendim. Artık müslimân olmak için hiç bir şübhem kalmamışdı. Müslimânlarla görüşmem işte o zemân başladı. 1952 senesinden i'tibâren onlarla birlikde ibâdetlere iştirâk etdim. Büyük bir tâli' eseri olarak, Stockholmda müslimânlar tarafından te'sîs edilmiş bir cem'iyyet buldum. Onlarla tanışdım. Onlardan da, birçok şeyler öğrendim. 1372 hicrî senesinin Ramezân bayramında İngiltereye gitdim ve bayramın birinci günü (Woking) câmi'inde resmen müslimân oldum.

Müslimânlıkda beni kendisine en çok cezb eden şey, müslimânlığın son derece mantıkî bir din olmasıdır. İslâmiyyetde, akl-ı selîmin kabûl etmediği hiçbir şey yokdur. İslâmiyyet, Allahü teâlânın bir olduğuna inanmağı emr eder. Allahü teâlâ gafûr ve rahîm (afv edici ve çok merhametli)dir. İnsanlara râhat ve huzûr içinde yaşıyabilmeleri için, her an sayısız lutf ve ihsânlarda bulunur.

İslâm dîninde en çok sevdiğim şeylerden biri de, islâm dîninin

yalnız Arabların dîni olmayıp, bütün insanların dîni olmasıdır. Allahü teâlâ, bütün âlemlerin rabbidir. Hâlbuki yehûdîler, kendi kudsî kitâblarında, hep (İsrâîlin Allahı)ndan bahs ederler. Ya’nî, Allahü teâlâyı sırf kendilerine tahsîs ederler.

Yine İslâm dîninde sevdiğim bir husûs, bu dînin şimdiye kadar gelen bütün Peygamberleri “aleyhimüssalevâtü vetteslîmât” kabûl etmesi, hepsine hurmetkâr olması ve başka dîne inananlara büyük bir şefkat ile mu’âmele etmesidir. Bir müslimân, temiz olan her yerde, tarlada, hattâ bir kilisede bile nemâz kılabilir. Hâlbuki bir hıristiyan, bir câmi’in yanına bile yaklaşmaz.

İslâmın en doğru ve en son din, Muhammed aleyhisselâmın da en son Peygamber olduğunu, Kur’ân-ı kerîm, ne güzel ta’rîf etmekdedir:

Mâ’ide sûresinin üçüncü âyetinde meâlen, **(Bugün, dîninizi kemâle erdirdim. Size olan ni’metlerimi temâmladım ve sizin için din olarak İslâmı seçdim)** buyurulmuşdur.

Âl-i İmrân sûresi ondokuzuncu âyetinde meâlen, **(Ve, kat’î olarak biliniz ki, Allahü teâlâ katında din, İslâmiyyetdir)** buyurulmuşdur.

31
ABDÜLLAH UEMURA
(Japon)

Niçin müslimân oldum? Çünki islâm dîni, Allahü teâlânın birliğini, ölümden sonra, ikinci bir hayât olduğunu, kıyâmet günü, insanların dünyâda yapdıkları işler için muhâkeme edileceğini bildirmekdedir. Sevgiyi, doğruluğu, dürüstlüğü ve son derece temiz ahlâklı olmağı emr etmekdedir. Bütün bunlar, bir insanın hak yolda râhat ve huzûr içinde yaşaması için en lüzûmlu olan husûslardır. Bunlar, hiçbir dinde bu kadar açık ve vecîz olarak bildirilmemişdir. İslâmda, sadâkat [doğruluk] çok kıymetlidir. Allahü teâlâya ve kullara karşı doğruluk, islâmiyyetin esâsını teşkîl eder. Ben de, hakîkati ararken, onu islâm dîninde buldum ve müslimân oldum.

Bütün dinleri tedkîk etdim. Edindiğim kanâ’ati aşağıda açıklıyorum:

Bugünkü hıristiyanlık, hiçbir zemân, Îsâ aleyhisselâmın telkîn etdiği temiz din olamaz. Îsâ aleyhisselâmın Allahü teâlâdan aldığı ve insanlara teblîğ etdiği emrler temâmen değişdirilmişdir. Bugünkü İncîllerde, onun sözleri diye başka şeyler konulmuşdur.

Zuhûrundan bugüne kadar, saf ve temiz kalan tek din, islâm dînidir. Kur'ân-ı kerîm, bir kelimesi bile değişmeden, bugüne kadar gelmişdir.

Bugünkü İncîllerde, Allahü teâlânın emrleri değil, yalnız Îsâ aleyhisselâmın zemânla değişdirilen sözleri ile, yapdığı işler yazılıdır. Hâlbuki, islâm dîninde Allahü teâlânın emrleri ile Peygamberinin "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" sözleri birbirinden ayrılmışdır. Allahü teâlânın emrleri Kur'ân-ı kerîmde yazılıdır. Hazret-i Peygamberin "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" sözleri ise, **(Hadîs)** ismi altında ayrıca toplanmışdır.

Müslimânlıkda, Allahü teâlâ doğrudan doğruya kullarına hitâb eder. Hıristiyanlıkda böyle birşey yokdur.

Hıristiyanlıkda, akl-ı selîm sâhiblerinin kabûl edemiyeceği en mühim mes'ele, (Üç Tanrı) akîdesidir. Hıristiyanlar, tek Allaha değil, üç Tanrıya inanırlar. Hiç bir hıristiyan din adamı, bugüne kadar, bu husûsu mantıkî bir tarzda îzâh edememişdir. Etmesine de imkân yokdur. Zîrâ, bu akîde temâmiyle temelsiz ve anormaldir. Bu dünyâyı ancak bir tek büyük yaratıcı yaratabilir. Üçlü Tanrıya inanmak, puta tapmak demekdir. Aklı başında olan bir insan, ancak bir tek hâlıka [yaratıcıya] inanır.

Bundan mâ'ada hıristiyanlar, insanların günâhkâr olarak doğduğunu, bu günâhlardan temizlenmek için, keffâret vermek mecbûriyyetinde bulunduklarını, eğer insanlar, hıristiyanların esâs i'tikâdları olan üç tanrıya inanmıyacak olurlarsa, sonsuz bir ölüme mahkûm olarak, tekrâr dirilmiyeceklerini telkîn ederler. O hâlde, esâsen günâhkâr olarak doğan ve bir dahâ dirilmek imkânından da mahrûm bulunan insanların dünyâda beyhûde yere ibâdet edecekleri yerde, hâzır ellerine fırsat geçmişken, zevk ve safâ ile vakt geçirmeleri, birbirlerini aldatmaları, her dürlü fenâlıkları yapmaları kadar tabî'î ne olabilir? Bunun içindir ki, bugün hıristiyanlar, ahlâk ve din kâ'idelerine uymadan yaşamakda ve büsbütün dinsizliğe doğru gitmekdedirler. Bunlar, makina hâline gelmişlerdir ve rûhları bomboşdur.

Şimdi Japon dinlerine gelelim: Japonyada esâs olarak iki din vardır. Bunlardan biri olan Mahayana Budistliği, ibtidâî budistlik ile sâf budistliğin birleşdirilmiş şeklidir. Biraz Brahmanizme benziyor. Bunların i'tikâdları tedkîk edilince, Budanın bir ateist [Allahsız] olduğu görülür. Çünki Buda, Allahü teâlâdan hiç bahs etmemekde ve beden öldüğü zemân, rûhun ölmiyeceğine de inanmamakdadır. Brahmanların rûh hakkındaki kanâ'atleri, bu kadar maddî değildir. Ama, öyle karışık ifâde olunmakdadır ki, ne de-

mek istedikleri pek iyi anlaşılamamakdadır. Esâsen, Brahmanların Brahma hakkındaki kanâ'atleri, ya'nî onun Allah mı, kul mu, yoksa Peygamber mi olduğu hakkındaki düşünceleri, açık ifâde olunmamışdır. Brahmanlar, dinden ziyâde, din felsefesi ile uğraşırlar. Brahmayı dâimâ gözlerinin önüne getirmek için, ona benzetdikleri veyâ ona yakışdırdıkları eşyâyı [meselâ çiçekleri] kudsî kabûl eder ve bu yüzden Allahü teâlâya tapacakları yerde, Allahü teâlânın yaratdığı eşyâ veyâ hayvanlara tapmağa başlarlar.

Bütün bu karmakarışık akîdeler arasında yalnız islâm dîni, Allahü teâlâyı en doğru olarak bize tanıtmakdadır. (Allahü teâlâ birdir. Azîmdir. Bütün âlemlerin rabbidir. Ne doğmuş, ne doğurmuşdur. Dünyâda ve Âhiretde ne varsa, hepsi Onun mahlûklarıdır. Ondan başka kimseye tapılmaz. Ondan başka kimse, kullarına emr veremez.) Japonyada ikinci din Şinto dînidir. Bu din, budistlikden dahâ fenâdır. Çünki, ahlâkî bir din değildir. Ayrıca, birçok tanrılara inanırlar ve ibtidâî kavmlerde olduğu gibi, bunların hepsine ayrı ayrı taparlar. [Ya'nî putperestdirler]

Size yukarıda, dünyâda bulunan ba'zı dinler hakkında gâyet samîmî ve muhtasar ma'lûmât verdim. Bunları böylece görüp öğrendikden sonra, acabâ hanginiz islâmı bir tarafa bırakarak, bunlardan birini seçerdiniz. Buna imkân var mıdır? Siz de görüyorsunuz ki, birçok karmakarışık, insan aklının aslâ kabûl edemiyeceği akîdeler arasında, islâm dîni, pırıl pırıl parlamakdadır. Tâm mantıkî ve insânî kâ'ideleri ile, tek hak din olduğu ilk bakışda görülmekdedir.

İşte ben de, rûhumun huzûr ve selâmete kavuşması için, göz yaşları ile hakîkat yolunu ararken, en ma'kûl ve mantıkî din olarak müslimânlığı buldum ve (işte aradığım din budur) diyerek, iki elle ona sarıldım, seve seve müslimân oldum.

32
MUHAMMED SÜLEYMÂN TAKEUCHİ
(Japon)

Allahü teâlânın inâyeti ile müslimân oldum.

Müslimân olmağa aşağıdaki sebebler ile karâr verdim:

1) İslâmiyyetde çok kuvvetli bir kardeşlik rûhu vardır.

2) İslâmiyyet, bir insanın hayâtında zuhûr edebilecek her nev'den müşkilâtın bir çâresini bildirir. Din ile dünyâyı birbirinden ayırmamışdır. İslâmiyyetde yalnız ma'nevî husûslar değil, bunun aksine, insanları bir araya toplamak, hangi ırk ve sınıfdan

olursa olsun, aynı sâfda berâber ibâdet etmek, fakîrlere mu'âvenet etmek, birbirlerinin derdlerini öğrenip müştereken çâre bulmak gibi, bugünkü nizâmlara temâmen muvâfık ictimâî husûslar da mevcûddur.

3) İslâm dîni, hem rûhu, hem de bedeni terbiye etmekdedir. Ya'nî islâmiyyet rûhânî ve cismânî husûsları kendisinde cem' etmişdir.

İslâmiyyetdeki uhuvvet [kardeşlik], ne ırk, ne de sınıf farkı tanımaz. Bütün dünyâdaki müslimânlar birbirlerinin kardeşidir. Dünyâda çok müslimân vardır. İslâmiyyet, akl-ı selîm sâhiblerinin dînidir. İster Hindli, ister Pâkistânlı, ister Arab, ister Afganlı, ister Türk, ister Japon veyâ Çinli olsun, dünyâda bulunan bütün müslimânlar birbirlerini kardeş bilirler. Bu sebebden, islâm dîni temâmiyle beynel-milel bir dindir. Bugün bozulmuş, perîşân hâle gelmiş insan cem'ıyyetlerini doğru yola sokacak, onun kusûrlarını düzeltecek biricik vâsıta, islâm dînidir. Allahü teâlânın ihsân etdiği bir din olduğu içindir ki, hangi ırkdan, hangi milletden olursa olsun, hepsinin uyacakları mezhebler vardır. İslâm dîni, medeniyyet târîhinde çok mühim rol oynamış, yarı barbar insanları kısa bir zemân içinde, medeniyyete vâsıl etmişdir. İslâm dîni, insanların sulh ve huzûr içinde yaşamalarını ister. Onların, se'âdete, huzûra kavuşmaları için, îcâb eden ahkâmı vaz' etmişdir. Bu husûsda diğer dinlerin, meselâ hıristiyanlık veyâ budizmin emrleri temâmen farklıdır. Bu iki din, insanları bir araya getirmek şöyle dursun, insanların dünyâdan elini eteğini çekmesini ve birbirlerinden uzaklaşmalarını emr eder. Birçok Buda ma'bedleri, güç aşılabilen dağların tepesinde kurulmuşdur. Bunun sebebi, buralara mümkin olduğu kadar az insanın gelmesini temîn etmekdir. Japonların dînî akîdeleri tedkîk edilecek olursa, onların da birbirinden mümkin olduğu kadar uzak yaşamağı esâs tutdukları görülür. Hıristiyanlara gelince, koyu hıristiyanların kiliseleri hep tenhâ yerlerde kurulmuşdur. İçleri mümkin olduğu kadar karanlık tutulmuşdur. Ancak son zemânlarda, kiliseler şehrin içine girebilmişdir. Hıristiyanlar, insanların günâhkâr olarak doğduğunu, onun için dünyâda dâimâ azâb çekmeleri îcâb etdiğini ileri sürerler. Görülüyor ki, bütün bu dinlerde din ile insan hayâtı birbirinden ayrılmış, dünyâdaki hayâtın ancak çile çekmek olduğu telkîn edilmişdir.

Hâlbuki islâm dîni, insanları Allahü teâlânın sevgili kulları olarak kabûl eder. Mescidler köylerin tam ortasına, insanların arasına kurulmuşdur. İçerleri ferâh ve aydınlıkdır. İnsanlar bura-

ya seve seve ibâdete gelirler. Bir araya gelir, cemâ'at ile ibâdet ederler. İbâdetden sonra, birbirlerine hayr düâ ederler. Hâtırlarını sorar, îcâb ederse, birbirlerine yardım ederler. İslâmiyyetde muhtâc olanlara yardım etmek, hattâ yardım edemiyenin, güler yüz, tatlı dil ile bir müslimânı sevindirmesi çok sevâb olur.

Bir insanda hem rûh, hem beden vardır. Allahü teâlâ, bize hem rûh, hem beden vermişdir. Biz hayâtımız müddetince hem rûhu, hem de bedeni farklı terbiye etmeğe ve bunları birbirinden ayırmamağa mecbûruz. İşte islâmiyyet, insanın yalnız rûhî ihtiyâcını değil, aynı zemânda bedenini de hesâba katmış, her ikisi için de son derece mantıkî ve ilâhî ahkâm koymuşdur.

Ben yeni bir müslimânım. Müslimânlığı iki sene evvel kabûl etdim. İslâmın, rûhî ve bedenî bütün ihtiyâçlarımı birlikde karşıladığına emînim. Bugün Japonya, teknolojide son derecede ilerlemiş bir memleketdir. Bütün dünyâ ile başarılı olarak yarışmakdadır. Japon halkı, bu mu'azzam fennî terakkî ve maddî kazanç yüzünden temâmen değişmişdir. Japonyada tabî'î kaynaklar yokdur. Bütün ibtidâî maddeler hâricden gelir. Buna rağmen, diğer memleketlerden dahâ mükemmel ve dahâ ucuz mal yapabiliyoruz. Bu da, devâmlı çalışmak ve aza kanâ'at etmek sâyesinde oluyor. İşte, mütemâdiyen, durmadan, gayret etmek, çalışmak ihtiyâcında olan Japonların, rûhiyyât ve ma'neviyyât ile meşgûl olmağa vaktleri kalmamış, birer makina hâline gelmişlerdir. Japonlar, şimdi kendilerini Avrupalıların maddî hayâtına uydurmuşlardır. Dinleri, îmânları kalmamış, ma'neviyyât ile alâkayı kesmişlerdir. Bugünkü Japonların karınları mükemmel sûretde doymuşdur. Ceplerinde çok para vardır. Amma, rûhları gitdikçe fakîrleşmekde ve boş kalmakdadır. Ma'nevî fakîrlik karşısında, maddî zenginliğin ne kıymeti olabilir. Vücûdü güzel elbiselerle süslenmiş, fekat rûhu boş kalmış olan insanların dünyâya ne fâidesi olabilir?

Benim kanâ'atimce, şimdi Japonyada İslâm propagandası yapmanın tâm zemânıdır. Çünki, maddî varlık bakımından kemâle varmış olan Japonlar, rûhlarındaki noksanlığı çok iyi his etmekde ve kendilerine bir rehber aramakdadır. Rûhlarındaki bu iflâsı, yalnız ve yalnız islâm dîni telâfî edebilir. Çünki islâmiyyet, onlara aynı zemânda hayâtda da rehberlik edecekdir. Ben şuna emînim ki, eğer Japonyada islâm dîninin tanınması için ciddî ve muntazam bir teşkîlât kurulacak olur ve îcâb eden neşriyyât yapılırsa, iki üç nesl sonra, bütün Japonlar müslimân olacakdır. Böyle olunca, müslimânlık, yalnız uzak şarkı şerefli bir mevkı'a ulaşdırmakla kalmıyacak, bütün beşeriyyet bundan fâidelenecekdir.

33
ALÎ MUHAMMED MORİ
(Japon)

Bundan tâm 18 sene evvel, ya'nî 1929 senesinde ben Mançuryada bulunuyordum. O zemânlar, Japonya şarkda çok kudretli bir devletdi.

Mançuryada dolaşırken Pieching civârında bir çölde müslimânlarla ahbâb oldum. Bunlar gâyet sâde ve dindârâne bir hayât sürüyorlardı. Onların hayât tarzına, Allahü teâlâya olan itâ'atlarına, birbirlerine karşı olan tatlı mu'âmelelerine, yabancılara karşı gösterdikleri müsâfirseverliğe ve sadâkatlarına hayrân olmuşdum. Mançuryaya girdikçe, dahâ birçok müslimânlarla tanışmış, hepsinde aynı temiz ve güzel ahlâkı görmüş, onlara karşı büyük bir muhabbet beslemeğe başlamışdım.

Bundan sonra, ancak 1946 senesinde tekrar Japonyaya dönebildim. Bu arada Japonya İkinci Dünyâ Savaşına katılmış ve bu savaşdan mağlûb bir hâlde çıkmışdı. O kudretli Japon İmperatörlüğünden artık hiçbir şey kalmamışdı. O zemâna kadar, Japonların çoğunun can ve yürekden bağlı olduğu budizm, temâmen bozulmuş, esâsını gayb etmiş, mantıkî kısmları unutulmuş, cem'iyyet üzerine artık fenâ bir te'sîr yapmağa başlamışdı.

Japonların bir kısmı artık hıristiyanlığı kabûl etmişdi. Evet, hıristiyanlık 90 seneden beri Japonyaya gelmiş bulunuyordu. Fekat hıristiyan olan Japonlar pek azdı. Şimdi bunların çoğalmış olduğunu görüyordum. Çünki, Japonlar, Budanın artık kendilerine bir fâidesi olmadığını, onları mağlûb olmakdan ve felâketden kurtaramadığını görmüşler, Budaya olan i'timâd ve muhabbetlerini gayb etmişlerdi. Şimdi yeni bir din arıyorlardı. Bilhâssa gençler, hıristiyanlığın, gayb etdikleri îmânın yerine geçeceğini sanmışlar ve hıristiyan olmuşlardı. Fekat kısa bir zemân sonra, onları hıristiyanlığa teşvîk eden misyonerlerin Amerikan veyâ ingiliz kapitalistlerinin birer âleti olduğunu ve onları hıristiyan yaparak yalnız budistlikden değil, aynı zemânda temiz ve dürüst Japonlukdan da uzaklaşdırdıklarını görmüşlerdi. Hıristiyan misyonerler, onları hıristiyan yaparken, durmadan Amerikan ve İngiliz mallarının nefâsetinden bahs ediyor, onlarda Japon mallarına karşı bir nefret uyandırıyor, memleketimize mütemâdiyen yabancı mal gelmesine sebeb oluyorlardı. Ya'nî kapitalistler hıristiyanlık sâyesinde, bizim sırtımızdan zengin oluyorlardı.

Japonya, Rusya ile Amerika arasında bulunan bir memleket-

dir. Bu iki büyük devletin her biri, Japonyayı kendi nüfûzu altına almak ister. Onların bize yapdıkları telkînler, bizim rûhumuzun selâmeti için değil, kendi menfe'atlarını te'mîn içindir. Hâlbuki Japonların, doğru dürüst bir rûhî mürebbîye ihtiyâçları vardı.

Benim kanâ'atimce, Japonların bu ihtiyâcını tatmîn edecek, onların rûhunu sükûn ve selâmete kavuşduracak, onlara hayâtda ta'kîb edecekleri en doğru yolu gösterecek olan, ancak islâm dînidir. Ben her şeyden önce, islâmiyyetdeki, müslimânların birbirlerini kardeş bilmeleri meziyyetine hayrânım. İslâmiyyet, bütün müslimânların, renk ve ırk farkı yapmadan, kardeş olduğunu kabûl eder ve Allahü teâlâ, insanların sulh ve selâmet içinde, birbirine hiçbir fenâlık yapmadan kardeş olarak yaşamalarını emr eder. Bugünkü dünyânın perîşân hâline bakınca, bundan dahâ mükemmel, dahâ doğru bir emr düşünülebilir mi? Böyle bir emri veren büyük varlığın hakîkî Allah olduğundan kim şübhe edebilir? Geçen sene, üç müslimân Tokoşimaya gelmişlerdi. Bunlar Pâkistânlı idiler. Ben hemen kendilerini ziyâret etdim. Onlardan müslimânlık hakkında çok güzel, çok derin ma'lûmât öğrendim. Ondan sonra, müslimân Japonlarla sohbet etdim. Bunlardan Tokyoda bulunan Bay Molivala ile Bay Mita beni aydınlatdılar ve müslimân olmamı tavsiye etdiler. Ben de, müslimânlığı kabûl etdim.

Bütün kalbimle temennî ediyorum ki, en mantıkî, en temiz ve hak din olan müslimânlık, bütün dünyâ üzerine yayılarak, insanları felâketden kurtarsın. Eğer bütün dünyâ müslimân olursa, bu perîşân dünyâ bir Cennet hâline girecekdir. Allahü teâlânın lutf ve azameti, insanların rûhunu tenvîr edecek, onları doğru yola sevk edecek ve insanlar nihâyet selâmete kavuşacaklardır. İnsanlar, ancak islâmiyyet sâyesinde, hem rûhî, hem maddî bahtiyârlığa ve Allahü teâlânın râzı olacağı kulları olmak se'âdetine erişeceklerdir.

34
ÖMER MİTA
(Japon)

(Ömer Mita, ekonomi mütehassısı, ictimâ'î [sosyal] **işlerde çalışan, fekat bir müddet budist râhibliği de yapmış ve va'zlar vermiş, müslimân oldukdan sonra, bütün fe'âliyyetini İslâmiyyeti yaymak için neşriyyât yapmağa hasr etmiş olan bir Japon fikr adamıdır.)**

Allahü teâlâya hamd-ü senâ olsun ki, üç seneden beri müslimânım. Mes'ûd bir hayâta nâil oldum. Bana, hakîkî ve dürüst bir

hayâtın nasıl olduğunu, Pâkistânlı müslimân kardeşlerim öğretdi. Bu Pâkistânlı kardeşlerim, Japonyayı ziyârete geldikleri zemân, benimle tanışdılar. Bana müslimânlığı anlatdılar ve beni müslimân yapdılar. Kendilerine minnet borcum çokdur.

Japonyada ehâlînin çoğu budistdir. Fekat, hakîkatde budistlikle hiç ilgileri kalmamışdır. Artık budist âyinlerine katılmamakdadırlar. Dînî bilgilerin hemen hemen temâmını unutmuşlardır. Bunun sebebi, budistliğin çok muğlak, çok karmaşık bir felsefe olması ve bu dîni seçenlere dünyâda hiç bir fâide vermemesidir. Hayâtda her gün mücâdele etmek zorunda olan veyâ başına gelen muhtelif hâdiselere nasıl karşı koyacağını, nasıl hareket etmek îcâb etdiğini bilmiyen vasat düşünceli bir insana, budizmin hiç yardımı olmaz. Böyle bir insan, bu dîni anlıyamaz ve bu dinden hiç fâidelenemez. Hâlbuki islâm dîni, böyle değildir. İslâmiyyet, herkesin anlıyabileceği, sâde, insânî ve ilâhî bir dindir. Bu din, insan hayâtının bütün safhalarına nüfûz eder ve müslimânlara her bir hâdise karşısında, nasıl hareket etmek lâzım geldiğini öğretir. İslâmiyyetde esâs, temizlikdir. İslâmiyyet, rûhu temiz olan insanların en mükemmel rehberidir. İslâmiyyet, o kadar mantıkîdir ki, en câhil bir insan bile, onun ne dediğini anlar. İslâmiyyetde, diğer dinlerde olduğu gibi, imtiyâzlı bir râhibler sınıfı ve râhib inhisârı (monopolu) yokdur.

Benim kanâ'atimce, Japonyada islâmiyyetin yayılması çok kolay olacakdır. Belki başlangıçda, ba'zı müşkilât meydâna çıkacakdır. Fekat, bu mâni'ler izâle edilebilir ve Japonlar müslimân olmağa başlarlar. Bu işi yapmak için, her şeyden önce Japonlara hakîkî müslimânlığı tanıtmak lâzımdır. Japonlar, gün geçdikçe maddîleşiyorlar. Fekat, bundan memnûn değildirler ve rûhlarındaki boşluğu his etmekdedirler. Onlara islâm dîninin yalnız rûhânî bilgiler verdiğini değil, aynı zemânda, insanlara dünyâda yapacakları bütün işler, sürecekleri hayât için de tâm ve mükemmel bir rehber olduğunu öğretmek îcâb eder.

İkinci iş olarak, Japonyaya bu neşriyyâtı yapabilecek kudretde, çok bilgili hakîkî müslimânların gelmesi lâzımdır. Ne yazık ki, Japonyaya muhtelif müslimân memleketlerinden gelen talebeler, bu mühîm vazîfeyi yapabilecek kudretde değildir. Bunlarla temâs etdiğim zemân, onların kendi dinleri hakkında bilgi sâhibi olmadıklarını, hattâ kendi dinlerine tâbi' olmadıklarını, büyük bir teessür ile gördüm. Bunlar bize rehber olamazlar. Bunlar garb dünyâsına hayrân olan, Avrupa terbiyesi almış, batılıların kolejlerinde, papaz mekteblerinde okumuş kimselerdi. İslâmiyyet hakkında

hiçbir şey bilmiyorlardı.

İslâm dîninin Japonyaya yayılması mes'elesini bütün müslimânlar ciddiyyet ile düşünmeli ve yukarıda da söylediğim gibi, bizim memlekete hakîkî âlimler göndermelidirler. Bu gelen müslimânlar, Japonlara yalnız lafla değil, kendi hâl ve hareketleri ile de bir İslâm nümûnesi olmalıdır. Biz Japonlar, sulha, hakîkate, doğruluğa, samîmiyyete, fazîlete müştâkız. Gün geçdikçe, bu güzel hasletlerimizi gayb ediyoruz. İşte, ancak İslâmiyyet, bizim imdâdımıza yetişebilir ve bizi harâb olmakdan kurtarabilir.

Müslimânlar büyük ve tek hâlık Allahü teâlâya îmân eder. Japonların da böyle bir îmâna ihtiyâcları vardır.

İslâmiyyet (sulh) demekdir. Japonlar kadar sulh istiyen bir başka millet yokdur. Sulha ve huzûra kavuşmak için kendisi (sulh) demek olan İslâmiyyeti kabûl etmek îcâb eder. İslâmiyyet, insanlar ile sulh ve se'âdet içinde berâber bulunmak ve Allahü teâlânın emrlerine teslîm olmak demekdir. Bütün müslimânlar, birbirinin kardeşleridir. İnsanlık, ancak islâmiyyet sâyesinde felâketlerden ve vahşetden kurtulacakdır.

35
Bayan FATMA KAZUE
(Japon)

İkinci Cihân Harbinden sonra, dînimize olan rağbetin gitdikçe za'îflemekde olduğunu görüyordum. Japonlar, yavaş yavaş Amerikalıların hayât tarzına alışıyorlardı. Bu hayât tarzı, insanın dinle alâkasını azaltıyor, onu bir makina hâline sokuyordu. Fekat, böyle maddîleşen insanlarda bir büyük nâkısa vardır. Ben bu eksikliği his ediyordum. Rûhumda bir boşluk vardı. Bu hayât tarzından memnûn değildim. Fekat, noksan olan neydi, bunu anlamağa imkân bulamıyordum.

Bir müddet kalmak için, Tokyoya gelen bir müslimânı ziyâret etdim. Onun din hakkındaki sözlerine ve ibâdet tarzına son derecede hayrân oldum. Ona birçok süâller sormağa başladım. Verdiği cevâblar, hem beni memnûn ediyor, hem de rûhumdaki boşluğu dolduruyordu. O, bir tek hâlık [yaratıcı] olduğunu, bu yaratıcının, se'âdet ve selâmet ile yaşamamız için neler yapmamız lâzım geldiğini bize bildirdiğini, kendisinin de, onun emrlerine uygun olarak yaşadığını anlatdı. Bu sözler, benim üzerimde o kadar derin bir te'sîr yapdı ki, ben de onun dînini kabûl etmek istediğimi bildirdim ve onun rehberliği ile müslimân oldum. Müslimân ol-

dukdan sonra, yaratana bu kadar yakın olarak yaşamanın ne büyük bir se'âdet olduğunu kalbimde his etmeğe başladım. Hayât tarzım değişdi ve huzûra kavuşdum.

Müslimânlığın hak din olduğunu anlamak için, birbirlerine selâm verişlerine dikkat etmek yeter. Biz birbirimize **(Gün aydın)** veyâ **(geceler hayr olsun)** der geçeriz. Bu kuru, maddî sözlerin yerine, müslimânlar birbirlerine, **(Esselâmü aleyküm ve rahmetullahi ve berekâtühu)** derler ki, bunun ma'nâsı, (Huzûr ve selâmet, Allahü teâlânın rahmeti ve bereketi sizin üzerinize olsun) demekdir. Bundan dahâ güzel bir söz, bir selâm tarzı düşünülebilir mi? Müslimân arkadaşım, bana müslimânların nelere îmân etdiği, islâmiyyetin hangi esâslara dayandığı ve nasıl ibâdet edildiği hakkında birçok kıymetli ma'lûmât verdi. Bunlar çok sâde, çok mantıkî ve insânî idi. Gördüm ve inandım ki, İslâmiyyet, temiz, sâde, mantıkî ve sulh içinde bir hayâtı mümkin kılan bir dindir. Gerek şahsî, gerek ictimâ'î hayâtda, insanların sulh ve sükûna kavuşabilmeleri için, bu dîne tâbi' olmaları lâzımdır. Bunun için, kendim sulh ve selâmete kavuşdukdan sonra, bütün âilem ferdlerini, dostlarımı, ahbâblarımı müslimân olmağa kavuşdurmak için çalışıyorum.

36
THOMAS İRVİNG
(Kanadalı)

Niçin müslimân olduğumu size bildirmek için, müslimân olmadan evvel ve müslimân oldukdan sonra, neler his etdiğimi ve müslimânlık ile nasıl temâs edip, bundan nasıl feyz aldığımı anlatmam îcâb etmekdedir. Her şeyden evvel, şunu bildireyim ki, binlerce Kanadalı ve Amerikalı, benim, müslimân olmadan evvel, düşündüğüm gibi düşünmekde, aynı noksanlığı duymakda, kendilerine hakîkî müslimânlığı öğretecek Ehl-i sünnet âlimlerini beklemekdedir.

Ben çocuk iken, dînim olan hıristiyanlığa iki elimle sarılmışdım. Çünki din, benim için rûhî bir ihtiyâcdı. Fekat büyüdükçe, hıristiyanlıkda birçok noksanlıklar bulunduğunu görmeğe başladım. Îsâ aleyhisselâmın hayâtı ve Onun [hâşâ] Allahın oğlu olduğu hakkında verilen bilgiler, bana hurâfe, hayâlî şeyler gibi geliyordu. Çünki aklım kabûl etmiyordu. Kendi kendime, (Eğer hıristiyanlık, hak din ise, niçin dünyâda hıristiyan olmayan birçok insan var? Niçin yehûdîlerle hıristiyanların esâs din kitâbları birbirinin aynı iken, diğer husûslarda birbirlerinden ayrılmışlar? Hıristiyan olmıyanlar, başka hiç bir kabâhat işlemedikleri hâlde, ni-

çin mahv ve perîşân olacaklar? Birçok milletler, niçin hemen hıristiyan olmuyorlar?) gibi süâller soruyordum.

Bu esnâda Hindistânda vazîfe görmüş olan bir misyonere tesâdüf etdim. O bana, (Müslimânlar çok inatçıdır. Ne kadar uğraşsam, onları aslâ hıristiyan yapamıyorum. Onlar hakîkî dînin hıristiyanlık değil, müslimânlık olduğunu ileri sürüyor ve dinlerini değişdirmek için yapdığım bütün gayretlerim netîcesiz kalıyor) diye dert yandı. Bu sözler, müslimânlık hakkında duyduğum ilk ta'rîf oldu. İçimde, hem müslimânlığa karşı bir merak, hem de dinlerine bu kadar sâdık olan müslimânlara karşı büyük bir takdîr hissi uyandı. (Şu müslimânlığı biraz yakından tedkîk edeyim) dedim. Üniversitede (Şark Edebiyyâtı) derslerini ta'kîbe başladım. Şarklıların, bizim inandığımız (üç tanrı) akîdesini red ederek, akl-ı selîme tam muvâfık olan (Tek Allah) akîdesini kabûl etdiklerini gördüm. Îsâ aleyhisselâm, kendi dînini neşr ederken muhakkak, bir tek Allahdan ve kendisinin yalnız Onun bir kulu ve Peygamberi olduğundan bahs etmişdi. Onun bahs etdiği Allah, muhakkak, merhametli bir Allah olmalıydı. Hâlbuki, bu güzel ve doğru îmân, birtakım ma'nâsız efsâneler, sonradan eklenen hurâfeler, puta tapanların hıristiyanlığa sokduğu bid'atler arasında gayb olup gitmiş, merhametli ve müşfik tek Allah yerine, kendisine ancak râhibler vâsıtası ile erişilebilinen, insanları dahâ doğarken günâhkâr halk eden bir üçlü tanrı zuhûr etmişdi. O hâlde, sâf ve temiz (tek Allah) akîdesini insanlara tekrâr telkîn için yeni bir dîne, yeni bir Peygambere lüzûm vardı. Avrupa, o sıralarda yarı barbar bir hâldeydi. Bir tarafdan vahşî kavmler memleketleri isti'lâ ediyor, bir tarafdan ufak bir zümre, din perdesi altında, her dürlü kötülüğü, fenâlığı yapıyordu. İşte insanlık böyle feci' bir hâlde iken ve temâmiyle putperestliğe ve dinsizliğe dönmüşken, Îsâ aleyhisselâmdan [târîhcilere göre] altı asr sonra, şarkda Allahü teâlânın son Peygamberi Muhammed "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" zuhûr ederek, insanlara hakîkî Allahın hakîkî dînini telkîne başladı ki, bu dînin esâsını, tek hâlıka îmân etmek teşkîl ediyordu.

Ben bunları okuyup öğrenince, Muhammed sallallahü teâlâ aleyhi ve sellemin, Allahü teâlânın son ve hakîkî Peygamberi olduğuna inandım. Çünki:

1) Yukarıda da söylediğim gibi, insanların yeni bir Peygambere ihtiyâcları vardı.

2) Benim, Allahü teâlâ hakkındaki bütün düşüncelerim, bu büyük Peygamberin "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" neşr etdiği dîne temâmen uyuyordu.

3) Kur’ân-ı kerîmin Allahü teâlânın kelâmı olduğunu, onu okuduğum zemân hemen his etmişdim. Kur’ân-ı kerîmin bildirdikleri ile Muhammed sallallahü teâlâ aleyhi ve sellemin hadîs-i şerîfleri [sözleri] beni her cihetden tatmîn ediyor, rûhumu huzûra kavuşduruyordu. İşte, bunun için müslimân oldum.

Emîn olunuz ki, yukarıda da beyân etdiğim gibi, binlerce Amerikalı ve Kanadalı, hıristiyanlıkdaki noksanları ve yanlışlıkları benim gibi his etmekdedir. Amma ne çâre ki, onlar benim gibi İslâm dînine tâm nüfûz etmek imkânını bulamamışlardır ve bir rehbere muhtâcdırlar.

İslâmiyyete böylece îmân etdikden sonra, müslimânlık hakkında neşr edilmiş olan kitâbları tedkîk etmeğe başladım. Bu husûsda, burada tavsiye edebileceğim birkaç eserden bahs etmek isterim. Hindli bir hayr sâhibi bana Q.A.Jairazby H.W.Lovlegroveun (What is İslâm = İslâm nedir) adlı kitâbını yolladı. Bu kitâbı bilhâssa tavsiye ederim. İçinde çok sâde, çok pratik ve çok doğru bilgiler vardır. Bu kitâb, İslâmı en iyi ta’rîf eden bir kitâbdır. Bunun bütün dünyâya dağıtılması, İslâmiyyetin intişârı cihetinden çok fâideli olur. Bundan sonra, Maulvi Muhammed Alînin İngilizce Kur’ân-ı kerîm tercemesini okudum ve beğendim. Bunlardan başka, dahâ ba’zı kitâbları da okudum ve İslâmiyyet hakkında neşriyyat yapan mecmû’aları da ihmâl etmedim. Montrealda islâmiyyet hakkında neşr olunmuş birçok Fransızca eserler buldum. Bunların bir kısmı İslâmiyyetin lehinde, bir kısmı ise aleyhinde yazılmışdı. Fekat aleyhde yazılı eserlerde bile, İslâmın büyüklüğü gizlenemiyordu. Bunlar bile, bu dînin hak din olduğunu bana bir kerre dahâ isbât ediyordu.

TENBÎH: (Herkese Lâzım Olan Îmân) kitâbını hâzırlayan biz, Hakîkat Kitâbevi, İslâm dînini doğru olarak öğrenmek istiyen temiz insanlara hizmet etmek için, İngilizce, Fransızca, Almanca ve dahâ başka dillerde kitâblar hâzırladık. Bunların hepsi büyük ve hakîkî islâm âlimlerinin eserlerinden toplanan bilgilerden meydâna gelmişdir. Bu kitâbların ismleri, bâzı kitâblarımızın sonunda bildirilmişdir. Adresi, kitâbımızın başında yazılı olan **(Hakîkat Kitâbevi)**nden, mektûbla isteyenlere hemen gönderilmekdedir. Bu kitâbları dikkat ile okuyan insâflı her insanın islâm dînine samîmî olarak îmân edeceğine ve seve seve müslimân olacağına inanıyoruz. Çünki İslâm dîni, akl-ı selîm sâhiblerinin kabûl edeceği akîdelerden ve ahkâmdan ibâretdir. Akl-ı sakîm sâhibleri, rûhları hasta olanlar, nefslerine düşkün olanlar, yalnız kendi çıkarlarını düşünenler, İslâm dînini idrâk ve takdîr edemez.

37
Prof. Dr. ABDÜLKERÎM GERMANUS
(Macar)

(Prof. Dr. Germanus, Budapeşte Üniversitesinde "Şark ilmleri" profesörü olup, bütün dünyâca meşhûrdur. Kendisi Birinci ve İkinci Cihân Harbleri esnâsında Hindistânı gezmiş ve bir müddet Tagorenin idâre etdiği (Şanti Naketen) Üniversitesinde hocalık yapmışdır. Bundan sonra, Delhîye gelmiş ve (Câmi'a-i Milliyye)de müslimân olmuşdur. Prof. Germanus bilhâssa Türk lisânı ve Türk edebiyyâtı üzerinde büyük bir nüfûz sâhibi [otorite] **kabûl edilmekdedir.)**

Dahâ yeni delikanlı olmuşdum. Yarı çocuk sayılırdım. Yağmurlu birgün, elime eski bir resmli dergi geçdi. Bunda uzak memleketlere âid resmler bulunuyordu. Sahîfeleri kaydsızca çevirirken, birdenbire bir resme gözlerim takıldı. Bu resmde birtakım tek katlı küçük evler, bunların etrâfında, içinde güller bulunan bağçeler vardı. Evlerin damları üzerinde bizim bilmediğimiz biçimde birtakım güzel elbiseler giymiş insanlar oturuyor ve bir yarım ayın ancak aydınlatdığı alaca karanlık semâ altında kendileri ile sohbet eden birisini dikkat ile dinliyorlardı. İnsanlar, elbiseler, evler, bağçeler Avrupadakilerden temâmen farklı idi. Resm altında bulunan ifâdeden anlaşıldığına göre, bu resm, Arabistânda, küçük bir şehrde, bir meddâhı dinleyen Arabları gösteriyordu. Ben, o zemân onaltı yaşındaydım. Macaristanda, koltuğa kurulmuş bir üniversite talebesi Macar olarak, bu resme bakdıkça, kendimi sanki orada, o Arabların yanında, meddâhın tatlı ve gür sadâsını duyuyor, bundan zevk alıyordum. Bu resm, hayâtıma bir istikâmet verdi. Hemen Türkçe öğrenmeğe başladım. Çünki artık şark ile alâkam hâsıl olmuşdu. Türkçe öğrendikçe, farkına vardım ki, Türk dilinde Türkçe kelimeler azdır ve Türkçenin şi'ri, Fârisî, nesri ise, Arabî ile takviye edilmişdir. O hâlde şarkı iyice anlamak için, bu iki dili de öğrenmek îcâb ediyordu. İlk Üniversite ta'tîlinde Macaristana en yakın olan Bosnaya gitmeğe karar verdim. Hemen yola çıkdım. Bosnaya gelince, bir otele iner inmez (Buradaki müslimânlar nerede bulunur?) diye sordum. Bana bir yer ta'rîf etdiler. Oraya gitdim. Türkçeyi dahâ ancak yarım yamalak biliyordum. Acabâ Türklerle anlaşabilecek miydim? Müslimânlar, kendi mahallelerinde, bir kahvede toplanmışlar, keyf çatıyorlardı. Bunlar şalvarlı, bellerinde kuşak ve kuşağın içinde parlak kınlı hançerler bulunan ciddî sûretli, iri yarı insanlardı. Başlarındaki sarık-

lar ve geniş şalvarları ile hançerleri, onlara biraz acâib bir görünüş veriyordu. Ben, biraz mahcûb, biraz korkak bir hâlde kahveden içeri girerek, bir köşeye büzüldüm. Biraz sonra, onların kendi aralarında gizli gizli hafîf sesle konuşduklarını ve gözleri ile bana işâret etdiklerini gördüm. Muhakkak benden bahs ediyorlardı. Aklıma, Macaristanda işitdiğim ve müslimânların hıristiyanları nasıl öldürdüklerini anlatan hikâyeler geldi. (Şimdi yerlerinden kalkacaklar, hançerlerini çekerek beni boğazlıyacaklar) diye düşünüyor, buraya geldiğime bin kerre pişmân oluyordum. Nasıl firâr edeceğim diye plânlar yapıyor, fekat, korkudan yerimden kımıldayamıyordum. Birkaç dakîka sonra, garson bana güzel kokulu bir fincan kahve getirdi. İşâretle, bunun bana kendilerinden, o kadar korkduğum müslimânlardan ikrâm edildiğini bildirdi. Korka korka onlara bakdığım zemân, onlardan biri samîmî ve tatlı bir gülümseme ile bana bakarak selâm verdi. Ben de korkudan titreyen dudaklarımla gülümsemeğe çalışarak selâmına mukâbele etdim. Benim düşmân zan etdiğim bu adamlar, yerlerinden kalkarak yanıma geldiler.

Kalbim hâlâ şiddet ile çarpıyor, (şimdi bana saldıracaklar) diye bekliyordum. Hâlbuki, hepsi dostça etrâfıma dizildiler. Tekrar selâm verdiler. Biri sigara uzatdı. Sigarayı yakarken, kibritin verdiği ışıkda, uzakdan vahşî görünen bu adamların yüzlerinde çok mubârek bir ifâde olduğunu hayret ile gördüm. Korkum biraz zâil oldu. Pek noksan Türkçem ile onlarla konuşmağa gayret etdim. Dahâ ağzımdan ilk Türkçe kelimeler çıkarken, onların yüz ifâdeleri büsbütün güzelleşdi. Artık dost olmuşduk. Hançerle saldıracak zan etdiğim kimseler, beni evlerine da'vet etdiler. Birçok ikrâmlarda bulundular. Bana şefkat ellerini uzatdılar. Onlar yalnız benim istirâhatımı, iyiliğimi istiyorlardı. İşte müslimânlarla ilk muârefem [tanışmam], böyle oldu. Ondan sonra, birçok hâdiseler birbirlerini ta'kîb etdi. Her yeni hâdise, gözümde başka bir perdeyi açdı. İslâm memleketlerini birer birer ziyâret etdim. Bir müddet, İstanbul Üniversitesinde okudum. Anadolunun ve Sûriyenin güzel yerlerini ziyâret etdim. Bu arada Türkçeden başka, Arabî ve Fârisî de öğrenmiş olduğumdan, Budapeşte Üniversitesi beni (İslâm Eserlerini Araşdırma) Enstitüsüne profesör olarak ta'yîn etdi. Üniversitede asrlardan beri toplanmış birçok eski eserleri buldum. Bunları incelemeğe başladım. Pekçok güzel şeyler öğrendim. Bu esnâda, İslâm dîni hakkında da bilgiler topluyordum. Bunları inceledikce, İslâmiyyet kalbime nüfûz ediyor ve ben okuduğum kitâbların [bunların arasında özellikle Kur'ân-ı kerîm ile

Hadîs-i şerîf kitâblarının] te’sîri altında kalıyordum. Nihâyet, tekrar şarka giderek bu sefer islâm dînini çok yakından tedkîk etmeğe karâr verdim. Bu seferki seyâhatim, beni Hindistâna götürdü. Rûhum boşdu. Rûhum susamışdı. Delhîye geldiğim gece, rü’yâmda Muhammed “aleyhissalâtü vesselâm” bana göründü. Üzerinde sâde, fekat çok kıymetli bir elbise vardı. Bu elbiselerden bana doğru, çok güzel bir koku geliyordu. Kibâr, çok güzel, sevimli, parlak yüzü ve nûr saçan tatlı gözleri karşısında, dilsiz kalmışdım. Bana çok tatlı, fekat emr edici bir sesle ve arabî olarak, (Neden üzülüyorsun? Önündeki yolu artık biliyorsun. Doğru yolun hangisi olduğunu seçecek bir seviyeye vardın. Hiç durma ve hemen o yola gir!) buyurdu. Bütün vücûdüm titriyordu. Kendisine arabî olarak, (Yâ Resûlallah “sallallahü aleyhi ve sellem”! Sen Allahın Peygamberisin! Ben artık buna inandım. Fekat acabâ müslimân olursam huzûra kavuşacak mıyım? Sen çok büyük bir varlıksın! Sen, bütün düşmanlarını yendin ve dâimâ doğru yolu gösterdin! Fekat, ben zevallı, âciz bir kul, göstereceğin yolda bulunabilecek miyim?) dedim. Muhammed “sallallahü aleyhi ve sellem” ciddî ciddî bana bakdı ve yavaş yavaş Kur’ân-ı kerîmden meâl-i şerîfi, **(Biz dünyâyı size bir mesken, dağları da dayanak olarak yaratmadık mı? Sizleri çift olarak dünyâya getirdik ve size dinlenmek için, uyku ni’metini verdik)** olan, Nebe’ sûresinin yedi, sekiz, dokuz ve onuncu âyetlerini okudu. Bunları söylerken, ağzından çıkan kelimeler, gümüş çıngırakların sesi gibi, tatlı tatlı çınlıyordu. Kan ter içinde kalmışdım. (Allahım, ben artık uyuyamıyorum, etrâfımda bulunan ve kalın örtüler içinde saklı duran muammaları [anlaşılmaz şeyleri] çözemiyorum. Yâ Resûlallah, yâ Muhammed “aleyhissalâtü vesselam”! Bana yardım et, beni aydınlat!) diye bağırmağa başladım. Bir yandan da, o büyük Peygambere “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” eziyyet vermekden korkuyordum. Buğazımdan anlıyamadığım sadâlar çıkıyor, çırpınıyordum. Nihâyet, kendimi bir boşluğa yuvarlanıyormuş gibi his etdim ve tere batmış bir hâlde uyandım. Kalbim şiddet ile atıyor, kulaklarım çınlıyordu.

Cum’a günü, Delhîde Şâh cihân câmi’inde şöyle bir hâdise oldu. Sarı saçlı, donuk beyâz yüzlü yabancı bir genç, ba’zı yaşlı müslimânların arasında câmi’e giriyordu. Bu bendim. Üzerimde bir Hindli elbisesi vardı. Yalnız, göğsüme bana İstanbulda verilen bir altın madalyayı takmışdım. Câmi’deki müslimânlar, bana hayret ile nazar ediyorlardı. Ben ve arkadaşlarım minberin yakınına vâ-

sıl olduk. Biraz sonra, ezân sesi duyulmağa başladı. Câmi'in içinde bulunan yaklaşık 4000 kişinin, sanki bir ordu gibi sür'at ile bir hizâya geldiğini gördüm. Nemâz başlamışdı. Ben de onlarla berâber nemâza durdum. Bu benim için unutulmaz bir ân idi. Nemâz bitip hutbe de okundukdan sonra, Abdülhay beni elimden tutarak minbere götürdü. Minbere giderken, yere bağdaş kurmuş olanlara çarpmamak için, son derece dikkat ediyordum. Nihâyet minberin yakınına vâsıl oldum ve merdivenlerini çıkmağa başladım. Dahâ ilk adımlarımı atdığım zemân, beyâz sarıklar altında bulunan birçok yüzlerin, tarla içindeki papatyalar gibi, bana çevrildiğini görüyordum. Minber etrâfında toplanmış olan ulemâ bana teşvîk edici nazarlarla bakıyorlardı. Onların bu bakışı, lâzım olan kuvveti bana veriyordu. Minbere çıkdım. Etrâfıma bakdım. Önümde mu'azzam bir insan denizi vardı. Herkes başını kaldırmış, dikkat ile beni dinliyordu. Ağır ağır ve arabî olarak söze başladım. (Ey burada hâzır bulunan çok muhterem insanlar! Ben buraya uzak bir memleketden, orada öğrenemiyeceğim şeyleri öğrenmek için geldim. Burada maksadıma kavuşdum ve rûhum huzûr ile doldu.) Sonra, onlara, târîhde islâmiyyetin aldığı mevki', Allahü teâlânın, büyük Peygamberi Muhammed aleyhisselâmın elinde muhtelif mu'cizeler yaratdığını, bugün islâm devletleri, eski kudretlerini gayb etmişlerse, bunun sebebinin, müslimânların, dinlerine, îcâb eden ri'âyeti göstermemeleri olduğunu anlatdım. Ba'zı müslimânların, çok kerre insanın kendi başına birşey yapamıyacağını, bunun için, çalışmağa lüzûm olmadığını, çünki her şeyin Allahü teâlâdan geldiğini, insanın bunu değişdiremiyeceğini söylediklerini, hâlbuki, Kur'ân-ı kerîmde, Allahü teâlânın (İnsanlar kendilerini düzeltmedikce, hiçbir şeyin düzelmiyeceğini ve kendileri gayret etmezlerse, hiçbir şeyi başaramıyacaklarını), (Çalışanlara yardım edeceğini) beyân buyurduğunu ilâve etdim. Kur'ân-ı kerîmde, insanların dâimâ çalışması, âciz kalmaması hakkında yazılı olan âyet-i kerîmeleri ele alarak, bunları birer birer îzâh etdim. Nihâyet, muhtasar bir düâ yaparak minberden indim.

Minberi terk ederken, gök gürültüsü gibi, bir "ALLAHÜ EKBER!"! sesi câmi'i çınlatdı. Büyük bir heyecân içindeydim. Etrâfımı göremiyordum. Refîkım Aslanın beni kolumdan tutarak sür'at ile câmi'den çıkardığının farkına vardım. (Neden böyle acele ediyoruz?) diye sordum. (Arkana bak!) dedi. Başımı arkaya çevirdim. Aman Allahım, bütün cemâ'at arkamdan koşarak bana yetişmeğe çalışıyordu. Yanıma geldiler. Bir kısmı boynuma sarıla-

rak beni kucaklıyor, bir kısmı ise, elimi öpmeğe çalışıyordu. Başka bir kısmı, onlara düâ etmemi taleb ediyordu. (Allahım, benim gibi çok âciz bir kulun, onların gözünde âlî bir insan olarak görünmesine müsâade etme!) diye yalvarıyordum. O kadar mahcûb olmuşdum ki, kendimi bu temiz müslimânların malını çalmış veyâ onlara hıyânet etmiş zan ediyordum. İşte o gün anladım ki, halkın beğendiği bir politikacının eline mu'azzam bir kuvvet geçiyor! Eğer böyle bir politikacı, halkın ona verdiği kuvveti fenâ kullanırsa, memleket harâb olur.

O gün, bütün müslimân kardeşlerime, çok âciz bir kul olduğumu söyliyerek evime döndüm. Fekat onların dostluğu, sevgisi, bana karşı gösterdikleri hürmet, haftalarca devâm etdi. Bana, o kadar büyük bir sevgi gösterdiler ki, bunun te'sîri, hayâtımın sonuna kadar bana kâfî gelecekdir.

38
İBRÂHÎM VOO
(Malayalı)

Ben, müslimân olmadan evvel katolik bir hıristiyandım. Misyonerler beni katolik yapmışdı. Fekat, bu dîne bir dürlü ısınamıyordum. Çünki, râhibler, üç Allaha inanmaklığımı istiyorlar ve sonra İşâ-i rabbânîyi ya'nî [Îsâ aleyhisselâmın etinin ekmek ve kanının şerâb olduğunu temsîl eden âyini] ve kudsî ekmeğe tapmak mecbûriyyetini emr ediyorlardı. Papanın, günâhsız olduğunu ve o ne derse yapmak îcâb etdiğini ve buna benzer aklın kabûl etmediği birçok şeyleri öğretiyorlar, bilhâssa hıristiyanların islâm dînine düşman olmaları lâzımdır, diyorlardı. Bunlara inanılmazsa, insanın mahv ve perîşân olacağını söylüyorlardı. Râhiblerden, söyledikleri şeylerin ne demek olduğunu soruyor, onlardan aklımın kabûl edeceği bir îzâh bekliyordum. Fekat hiç biri, bu husûsda tafsîlat veremiyor, (Bunlar kudsî sırlardır. Kimsenin aklı ermez) demekle iktifâ ediyorlardı. Bir insan aklı ermediği bir şeyi nasıl kabûl ederdi? Ben yavaş yavaş bu işde bir sakatlık olduğunu, hıristiyanlığın doğru bir din olmadığını düşünüyor ve ondan büsbütün nefret ediyordum. Hele, râhiblere başka bir dinden, meselâ islâmiyyetden bahs edilse, hemen ifrit kesiliyorlar, (Muhammed bir yalancıdır. İslâm uydurma bir dindir) diye bar-bar bağırıyorlardı. (Peki, bu din, niçin yalancı bir dindir?) diye sorduğum zemân, buna da bir cevâb veremiyorlar, kekeliyorlardı. Onların bu hâli, beni islâm dînini yakından tedkîk etmeğe sevk etdi. Malayada bulunan müslimânlarla temâs etdim. Onlardan dinleri hakkında bilgi taleb eyledim. Bunlar râhiblere hiç benzemiyordu. Bana islâmiyyet hakkın-

da çok güzel ma'lûmat verdiler. Şunu da sözlerime ilâve edeyim ki, başlangıçda kendileri ile adamakıllı münâkaşa etdim. Fekat onlar, benim bütün süâllerime o kadar inandırıcı cevâblar verdiler, bunları o kadar metânet ve sabrla karşıladılar ki, yavaş yavaş gözümün önünde bir perde açıldığını, içime büyük bir huzûr ve ferâhlık geldiğini his ediyordum. Birçok hurâfelerle dolu olan hıristiyanlığın tam aksine, bu dinde herşey akla uygun, mantıkî ve fikrî idi. Müslimânlar tek bir hâlıka [yaratıcıya] inanıyorlardı. Bu büyük yaratıcı, insanların günâhkâr olduğunu söylemiyor, onlara ni'metini bol bol ihsân ediyordu. Verdiği emrler arasında, benim anlamadığım tek şey yokdu. İbâdetleri, sırf Allahü teâlâya hamd etmek içindi. Onlar muhtelif resmlere, işâretlere tapmıyorlardı. Kudsî kitâbları olan Kur'ân-ı kerîmin her âyetinin lezzetini rûhumda duyuyordum. İbâdet için muhakkak bir ma'bede gitmek mecbûriyyeti yokdu. İnsan, evinde yâhud herhangi bir yerde ibâdet edebilirdi. Bütün bunlar, o kadar güzel, doğru ve insânî şeylerdi ki, ben artık, hakîkî Allah dîninin, müslimânlık olduğunu kabûl etdim ve seve seve müslimân oldum.

39
İSMÂ'ÎL WİESLEW ZEJİLERSKİ
(Polonyalı)

1900 senesinde Polonyada Krokov şehrinde doğdum. Âilem Polonyanın ismi târîhe geçen meşhûr bir âilesidir. Babam tam bir ateist [dinsiz] idi. Fekat, buna rağmen çocuklarının katolik terbiyesi almasına izn vermişdi. Polonyada çok katolik vardı. Annem de koyu bir katolik olduğundan, bizim de katolik olarak yetişmemizi istiyordu. Ben, dîne karşı büyük bir saygı sâhibi idim. Gerek ferdin, gerek cem'ıyyetin hayâtında dînin en mühim bir rehber olduğuna inanıyordum.

Bizim âile, sık sık yabancılarla görüşürdü. Babam gençliğinde, çok seyâhatlar yapmış ve birçok ecnebî ahbâblar te'mîn etmişdi. Bundan dolayı biz, diğer ırklara, medeniyyetlere, dinlere karşı bir saygı besliyorduk. Kimseyi kimseden ayırmaz, her millete, her ırka, kısaca her insana karşı hürmet duyardık. Ben kendimi Polonyalı değil, dünyâ vatandaşı sayardım.

Âilemin dünyâ işlerinde düşüncesi, tam (orta yolu tutmak) fikrine dayanıyordu. Babam, hiçbir iş görme âdeti olmıyan aristokrat [imtiyâzlı] bir sınıfdan gelmiş olmasına rağmen, tenbelliği, işsizliği hiç sevmez, herkesin muhakkak bir işi olmasını tavsiye ederdi. Diktatörlüğün temâmiyle aleyhinde idi. Fekat, dünyâda

kurulmuş olan nizâmı ve intizâmı bozacak bir sosyal inkılâbı [devrimi] da aslâ kabûl etmiyordu. Eski zemânın getirdiği âdetlere büyük bir saygısı vardı. Bunların bozulmasını istemiyordu. Kısaca, babam kurûn-u vüstânın [Orta çağın] modernleşmiş ve orta yoldan yürüyen bir şövalyesi idi. Babamın bana verdiği hür terbiye, beni bir müdekkık [araşdırmacı] yapmış, sosyal mes'eleleri araşdırmağa başlamışdım. Dünyâda çözülmesi lâzım birçok sosyal, siyâsî, ekonomik problemler vardı. Bunları çözmek ve doğru yolu bulmak için ne yapmak gerekiyordu? Görüyordum ki, insanlar bu işlerde birbirinden çok uzak iki cebheye ayrılmışdı. Bir tarafda kapitalizm, diğer tarafda komünizm. Bir tarafda baskı ve terör, diğer tarafda temâmen başıboşluk. Hâlbuki, insanların râhat ve huzûr içinde yaşaması için, bu iki cebhenin bir anlaşmaya varması ve orta bir yol bulması îcâb ediyordu. Benim kanâatime göre insan cem'iyyeti, hür, fekat disiplinli, bugünkü hayât şartlarına uygun, fekat eski âdetlere de saygılı bir esâsa dayanmak zorunda idi. (Tam orta yolda yürümek) prensiplerine uygun olarak yetişdirilen, benim gibi bir insanın böyle düşünmesi gâyet tabî'î idi. Bize (İlerlemiş muhâfazakârlar = Progressive Traditionalist) adını koymuşlardı.

Onaltı yaşına basdığım zemân, (Acaba katolik dîni, bu esâsı kuramaz mı?) diye düşünmeğe başladım. Bunun için, katolik dînini dahâ yakından inceledim. O zemân, kilisede bana telkîn edilen akîdelerin ba'zısının, bir dürlü aklıma yatmadığını gördüm. Bunların en başında üç tanrı mes'elesi geliyordu. Sonra İşâ-i rabbânî [Îsâ aleyhisselâmın etinin ekmeğe, kanının şerâba dönmesi] inancı, Allahü teâlâya düâ ederken, muhakkak araya bir papaz koymak mecbûriyyeti ve bizim gibi bir insan olan Papanın, günâhsız olduğu iddi'âsı, ya'nî ona bir nev' tanrılık verilmesi, birtakım işâret, resm ve heykellere, ibtidâî insanlar gibi tapılması, birtakım garîb hareketler yapılması, beni yavaş yavaş hıristiyanlıkdan nefret duymağa sevk etdi. Bu dînin insânlığı felâketlerden halâs etmesi şöyle dursun, esâsı çürük ve hiçbir kıymeti olmıyan bâtıl bir inanış olduğunu düşünmeğe başladım. Artık dîne karşı temâmen kayıdsız kaldım.

İkinci Cihân Harbinden sonra, içimde tekrâr bir dîne inanma ihtiyâcı duydum. Farkına vardım ki, insanlık hiçbir zemân dinsiz kalamaz. İnsanların rûhu dîne muhtacdır. Din, en büyük rehber, en derin tesellî menbâ'ıdır. Dinsiz insan mahv olmağa mahkûmdur. İnsanlara en büyük fenâlık, dinsizlikden gelmekdedir. Tâm ve mükemmel bir cem'iyyet hayâtı yaşayabilmek için, insanların

birbirine bağlanması, doğru yolda yürümesi, ancak din sâyesinde mümkindir. Şunun da farkına vardım ki, bugünkü mütekâmil bir insan, bugünün hayât şartlarına, ilmin bugün erişdiği dereceye uymıyan, yalnız birtakım garîb fikrlerden ibâret olan ve akl-ı selîme uygun gelmiyen bir dîni de kabûl edemez. Hıristiyanlık dîni böyle idi. Acabâ diğer dinler nasıldır diye merak ederek, dünyâda bulunan bütün dinleri tedkîk etmeğe karâr verdim. Amerikalı Quakerlerin dînini, Unitarianları, hattâ Behâîleri bile tedkîk etdim. Fekat bunların hiçbiri, beni temâmiyle tatmîn etmedi.

Nihâyet İslâmiyyeti keşf etdim. Elime Esperanto lisânında yazılmış (İslâmo Esperantiste Regardata) isminde bir kitâb geçdi. Bu kitâbı, müslimân bir İngiliz olan, İsmâ'îl Colin Evans neşr etmişdi. İşte bu kitâb, beni 1949 senesinde, müslimânlığa götüren rehber oldu. Onu okudum. Kâhirede (Dâr-ut-teblîg-ul-islâm) teşkilâtına mürâceat etdim ve onlardan müslimânlık hakkında ma'lûmât istedim. Oradan bana gönderilen, gene Esperanto dilinde yazılmış (İslâmo Chies Religio) isminde bir kitâb, benim îmânımı temâmladı ve müslimân oldum.

Müslimânlık, çocuklukdan beri taşıdığım düşünce, arzû ve temennîlerime tam cevâb vermekdedir. İslâmiyyetde hem hürriyyet, hem de disiplin vardır. İslâmiyyet, Allahü teâlâya karşı olan vazîfelerimizi sayarken, dünyâda da râhat ve huzûr içinde yaşamak için lâzım olan şeyleri bildirir. İslâmiyyet, bütün insanlar için, hattâ her canlı için, haklar tanır. İctimâ'î mes'elelerde, islâmiyyet en mühim problemleri en doğru tarzda çözmüşdür. Ben bir sosyolog olarak, islâmiyyetdeki (zekât) ve (Hac) vazîfelerinin büyüklüğüne ve mükemmelliğine hayrân kaldım. Kendisine, dünyâ malından fazla pay verilmiş kimsenin, malının belli bir kısmını fakîrlere dağıtması [zekât] ve zengin, fakîr, büyük rütbeli, küçük rütbeli, yaşlı, genç, tüccâr, esnâf, asker, bütün müslimânların bir araya gelerek yanyana Allahü teâlâya ibâdet etmeleri ve birbirini tanımaları [cemâ'at ile nemâz ve hac], bugün sosyal ilmlerin erişmek istediği ve bir dürlü vâsıl olamadıkları yüksek gâyelere, islâm dîninin çokdan vardığını göstermekdedir. İslâm dîni bu sâyede, kapitalizm ile komünizm arasında en mükemmel vasat yolu göstermiş, bütün insanların arzûladığı husûsları te'mîn etmişdir. İslâmiyyet, hangi ırk, hangi milliyyet, hangi sosyal derece, hangi renkden ve dilden olursa olsun, dünyâdaki bütün insanları bir araya getirebilen, onlara aynı hakları veren, servet farkını, ictimâ'î [sosyal] yardımı ayarlayan, aynı zemânda onlara Allah korkusunu da aşılayarak, maddî ve mâ'nevî disiplini sağlıyan mu'azzam bir dindir. İslâ-

miyyetde tenkid edilen poligami [ya'nî teaddüd-i zevcât, birkaç kadınla evlenmek] bile, insanların biyolojik ihtiyâcına göre bildirilmiş bir keyfiyyet olup, hiç bir zemân tek kadınla yaşamayan katoliklerin, iki yüzlü monogamisinden [tek kadınla evlenmek] dahâ dürüst bir hükmdür.

Son söz olarak, Allahü teâlâya, bana doğru yolu gösterdiği ve beni kendi rızâsına kavuşduran hak yola kavuşdurduğu için hamd-ü senâ ederim.

40
MÜ'MİN ABDÜRRAZZAK SELLİAH
(Sri-Lankalı = Seylanlı)

Bir zemânlar, islâmın en büyük düşmanıydım. Çünki, bütün âile efrâdım, bütün tanıdıklarım bana islâmın saçma sapan, uydurma ve insanı doğru Cehenneme götürecek bir din olduğunu söylüyor ve benim müslimânlarla konuşmamı men' ediyorlardı. Ben de müslimânları gördükçe hemen kaçıyor, arkalarından onlara la'net ediyordum. O zemânlar, rü'yâmda, birgün bu dîni yakından tedkîk ederek ona hayrân kalacağımı ve müslimânlığı kabûl edeceğimi görseydim, muhakkak hayra yormazdım.

Niçin müslimân oldum? Buna vereceğim cevâb çok kısadır. İslâmda beni kendisine çeken en büyük meziyyet, bu dînin çok sâde, tertemiz, gâyet mantıkî, herkes tarafından kolaylıkla anlaşılabilen, bunun yanında, içinde çok derin nasîhatlar ve hikmetler bulunan bir din olmasıdır. İslâm dînini dahâ tedkîk etmeğe başlar başlamaz, benim üzerimde büyük bir te'sîr yapdı ve onu hemen kabûl edeceğimi anladım.

Ben hıristiyan terbiyesi gördüm. Elime verilen İncîlden dahâ kıymetli bir din kitâbı bulunmadığını zannediyordum. Fekat Kur'ân-ı kerîmi okumağa başlayınca, bu kitâbın elimdeki İncîlden kat kat üstün olduğunu, bana İncîlin öğretmediği birçok güzel şeyleri öğretdiğini hayret ile gördüm. Hıristiyan dîninde, akl-ı selîmin kabûl edemiyeceği birçok efsâne, garîb i'tikâdlar vardı. Kur'ân-ı kerîm, bütün bunları red ediyor, insanlara onların anlıyacağı ve her bakımdan doğru bulacağı esâsları öğretiyordu. Yavaş yavaş İncîl gözümden düşmeğe başladı. Artık, iki elimle Kur'ân-ı kerîme sarılmışdım. Onda okuduğum her şeyi anlıyor, beğeniyor, hayrân oluyordum. Demek oluyor ki, hak din, islâm dîni idi. Bunu idrâk edince, İslâmiyyeti kabûle karâr verdim ve îmân ederek huzûr ve sevgi dînine kavuşdum.

İslâmiyyetde en çok beğendiğim ve beni kendisine kuvvet ile cezb eden husûs, müslimânların birbirini kardeş kabûl etmesidir. Renk, ırk, meslek, milliyyet, memleket farkı olmadan, dünyâda bütün müslimânlar, birbirlerini kardeş bilirler, severler, birbirlerine iyilik etmeği, yardım etmeği mukaddes vazîfe kabûl ederler. İncîlin (Komşunu kendin gibi seveceksin) kâ'idesi, ancak müslimânlarda vardır. Diğer dinlerin hiçbirinde yokdur. İslâmiyyetdeki kardeşlik, yalnız lafda kalan bir bağlılık değildir. Dünyâdaki bütün müslimânlar, her zemân, her yerde, birbirini tanısın, tanımasın, dâimâ el ele verirler, birbirlerine yardıma koşarlar.

İslâmiyyetde takdîr etdiğim ikinci bir husûs da, bu dinde hiçbir hurâfenin, anlaşılmaz bir husûsun bulunmayışıdır. Müslimânlık ahkâmı, mantıkî, pratik, aklî ve moderndir. İslâm dîni, tek bir hâlık [yaratıcı] tanır. Rûh-ul-kuds kelimesi Kur'ân-ı kerîmde vardır. Fekat bu, Allahü teâlânın kudsiyyeti veyâ Cebrâîl ismindeki melek ma'nâsına gelir. Ayrı bir ilâh değildir. İslâmın ahkâmı, ya'nî emr ve yasakları, son derece sâde, mantıkî ve her bakımdan, en modern yaşama tarzına uygundur. Bütün dünyânın kabûl edebileceği tek hak din, İslâm dînidir.

TENBÎH: Rûh-ul-kuds kelimesi, Kur'ân-ı kerîmde birkaç sûrede vardır. Bulundukları yere göre, çeşidli ma'nâlara geldiği, tefsîr kitâblarında yazılıdır. Kısaca, Cebrâîl ismindeki melek, Allahü teâlânın hayât verici, koruyucu sıfatları, Îsâ aleyhisselâmın rûhu, İncîl kitâbı ma'nâlarına gelmekdedir. Kelimenin ma'nâsı, temiz rûh demekdir.

41
FÂRÛK B. KARAI
(Zengibarlı)

Müslimânlığı, büyük Peygamber Muhammed aleyhisselâma hayrân olduğum için kabûl etdim. Zengibarda birçok müslimân ahbâbım vardı. Müslimânlık hakkında çok güzel şeyler anlatıyorlardı. Bana verdikleri müslimânlığa âid kitâbları âile fertlerimden gizli olarak okuyordum. Nihâyet, 1940 senesinde, ne olursa olsun, müslimân olmağa karâr verdim. Âilemin ısrârlarına ve o zemâna kadar mensûb bulunduğum Parsi dîninin râhiblerinin tazyîklerine rağmen, müslimân oldum. Bu sebebden başıma neler geldiğini, ne gibi zorluklarla karşılaşdığımı uzun uzadıya anlatmıyacağım. Âilem beni, îmândan mahrûm etmek için akla sığmaz vâsıtalara başvurdu. Bana çok eziyyet etdiler. Fekat, bir kerre hidâyete erişdikden sonra, her cins tehdîde mukavemet ederek, hak dînime kuv-

vet ile sarıldım. Şimdi tek Allahı ve Onun son Peygamberi Muhammed aleyhisselâmı, cânımdan çok seviyorum.

Âilemin bana çıkardığı her dürlü müşkillere, Cebel-i târık kayaları gibi karşı koydum. Bu zorluklarla uğraşırken (Ben Allahü teâlânın emr etdiği yoldayım. Allahü teâlâ her şeyin doğrusunu bilir ve beni korur) i'tikâdım bana kuvvet ve cesâret veriyordu.

Guyratide Kur'ân-ı kerîmi okuyup tedkîk etmek fırsatı buldum. Kur'ân-ı kerîmi okudukça, ona temâmen bağlandım. Dünyâda başka hiçbir dînin insanlara doğru yolu gösteremiyeceğine bütün kalbimle inandım. Kur'ân-ı kerîm, insanlara sâdelik içinde yaşamağı, kardeşliği, eşitliği ve insanlığı öğreten, dünyâda ve âhiretde râhat ve huzûr içinde bir hayât bahş eden mukaddes bir kitâbdır. İnsanlar için en büyük rehber olan, Allahü teâlânın bu kitâbının getirdiği islâm dîni, dünyânın sonuna kadar devâmlı kalacakdır.

42
KAPTAN KUSTO
(Fransız)

[Fransada müslimânlık, her san'atda, her cihetde şöhret kazanmış kimseler arasında hızla intişar ediyor. Hıristiyanlığı bırakarak İslâm dînini tercîh edenlerin adedi yüzbine ulaşdı. Katolikliğin Fransada en yüksek makâmı olan **"Paris Arşovekliği"** bu rakamı tasdîk eyledi.

İslâm dînini tercîh edenlerin sâdece işsizler, memurlar değil, her cihetde şöhret kazanmış kimseler olması, nazar-ı dikkati celb etmekdedir.

Müslimânlığı tercîh edenlerin arasında denizaltı araştırmaları ile bütün dünyânın yakından tanıdığı Kaptan **Kusto** yer alıyor.

Fransada dünyâca meşhûr kimselerin müslimânlığı kabûl etmelerinin te'sîrleri devâm ederken, dünyânın en meşhûr denizaltı kâşiflerinden Kaptan Kusto, İslâm dînini tercîh etmekle hayâtının en doğru karârını verdiğini söyledi.

Televizyonda yayınlanan **(Yaşayan Deniz)** programı ile okyanusların sırlarını bir bir gözler önüne getiren Kaptan Kusto, İslâm dînini tercîh etmesine asl sebeb olan vak'anın, Atlas Okyanusu ile Akdeniz sularının birbirine karışmadığını tesbît etdikden sonra, bunun 1400 sene önce dünyâya indirilen Kur'ân-ı kerîmde beyân buyurulduğunu görmesi olduğunu bildirdi.]

Kaptan **Kusto,** İslâm dînini tercîh etmesine sebeb olan hâdise-

yi şöyle anlatdı:

(1962 senesinde Alman ilm adamları, Aden körfezi ile Kızıldenizin birleşdiği Mendeb boğazında, Kızıldenizin suyu ile Hind Okyanusunun suyunun birbirine karışmadığını bildirmişlerdi. Biz de, Atlas Okyanusu ile Akdenizin sularının birbirine karışıp, karışmadığını tedkîk etmeğe başladık. Evvelâ, Akdenizin kendine hâs sıcaklığı, tuzluluğu ve kesâfeti ile ihtivâ etdiği canlıları tesbît etdik. Aynı tedkîkatı Atlas Okyanusunda tekrârladık. İki su kütlesi binlerce seneden beri Cebelitârık boğazında birleşiyordu. Bu vaz'iyyetde, iki su kütlesinin karışması ile tuzluluk, kesâfet gibi unsurların birbirlerine müsâvî, hiç olmazsa yakın olması îcâb ediyordu. Hâlbuki, her iki denizin en yakın kısmlarında bile deniz suyu kendi hâssasını koruyordu. Ya'nî, iki denizin birleşme noktasında bir su perdesi iki deniz suyunun birbirine karışmasına mâni' oluyordu. Bu hâli anlatdığım Profesör Maurice Bucaille, bunda şaşılacak bir şey olmadığını, İslâmın kudsî kitâbı Kur'ân-ı kerîmin bunu açık bir şekilde yazdığını söyledi. Hakîkaten bu hâl Kur'ân-ı kerîmde dosdoğru açıklanıyordu. Bunu öğrenince Kur'ân-ı kerîmin (Allahü teâlânın kelâmı) olduğuna inandım. Hak din olan İslâmiyyeti seçdim. İslâm dîni, mânevî gücü ile bana gayb etdiğim oğlumun acısına dayanma sabrını verdi.)

İlâhî nedir bu aşk, yakdı cismü cânımı?
bundaki zevk başkadır, duyulur izhâr olmaz.
Ne tarafa giderim, bırakıp sultânımı,
seni sevdi bu gönül, ölse ele yâr olmaz!

Herkese nasîb olmaz, huzûrundaki ânlar,
ebedî hâtıradır, bu bulunmaz zemânlar.
Kadrinizi biz gibi, bir nebze anlayanlar,
derler ki, bu devrde, sen gibi serdâr olmaz.

Feth etdiniz kalbimi, gizli bir miftâh ile,
bundan sonra, nefsimin ısyânları nâfile!
Her bülbül âşık olur, böyle vefâlı güle,
kim demiş zemherîrde, ılık bir behâr olmaz.

Her sözünüz kalbime âb-ı hayât katresi,
senden başka rûhumun yok kurtuluş çâresi.
Ey! Cihânın şu ânda, bir teki, bir dânesi!
biz günâhkârlar için, bundan büyük kâr olmaz!

– 7 –

MÜSLİMÂNLIĞI KABÛL EDENLERİN BEYÂNLARINDAN ALINAN NETÎCE

Kendi dinlerini değişdirerek islâmiyyeti kabûl eden, muhtelif ırk, memleket ve meslekden insanların islâmiyyeti niçin kabûl etdiklerine dâir, çok yerleri birbirinin aynı olan açık ve samîmî beyânlarından, dînimizin diğer dinlerden olan farkı ve üstünlüğü kendi ağızlarından şöylece meydâna çıkmakdadır:

– İslâm dîni, tek hâlık [yaratıcı], tek ma'bûd tanır. Bu tek ma'bûdun ismi, Allahü teâlâdır. İnsanların akl-ı selîmi, onlara tek Allah olduğunu telkîn eder. Diğer dinlerde bulunan birden fazla ma'bûd mefhûmunu [kavramını] akllı bir insan kabûl edemez.

– İslâm dîni, insanlara yalnız rûhî bilgiler vermekle kalmaz, aynı zemânda onlara dünyâda ne yapmaları gerekdiğini bildirir ve onlara rehber olur.

– Hıristiyanlar, insanların günâhkâr olarak doğduğunu, dünyâda ancak keffâret vermek ve azâb çekmek için bulunduğunu iddi'â ederken, islâm dîni, insanların ma'sûm [günâhsız] doğduğunu, her çocuğun, Allahü teâlânın sevgili kulu olduğunu, âkil, bâliğ olan insanların kendi yapdığı işden mes'ûl bulunduğunu, doğru yolda kaldıkları müddetce, âhiret ni'metlerinden de bol bol fâidelenebileceklerini söyler.

– İslâmiyyet, ibâdet, düâ ve tevbe etmek için, kul ile Allahü teâlânın arasına kimseyi sokmaz. Bunları yapmak için papaza ihtiyâc yokdur.

– İslâmiyyet hangi ırk, renk, dil ve memleketden olursa olsun, bütün müslimânların birbirinin kardeşi olduğunu bildirir. İslâm dîninde, Allahü teâlânın huzûrunda herkes birbirine müsâvîdir. Nemâz kılarken, en büyük rütbeli bir müslimân ile en küçük rütbeli, en zengin ile en fakîr, bir beyâz ile bir zencî müslimân yanyana durur ve Allahü teâlâya birlikde secde ederler.

– İslâmiyyetde, Peygamberler “aleyhimüsselâm”, bizim gibi bir insandır. İnsanların, her bakımdan en üstünüdürler. Vazîfeleri, Allahü teâlânın emrlerini bize bildirmekdir. Güzel ahlâk ve seciyye-

leri sebebi ile, Allahü teâlâ onları seçmiş, kendilerine bu vazîfeyi vermişdir. Şimdiye kadar gelmiş bütün Peygamberleri "aleyhimüssalevâtü vetteslîmât" islâm dîni kabûl eder ve onlara hurmet eder.

– İslâm dîni, çok mantıkî bir dindir. Kur'ân-ı kerîmde anlaşılmıyan ve hayât şartlarına ve fen bilgilerine uymıyan bir tek hükm yokdur. Verdiği emrler gâyet fâidelidir. İslâm dîninde hurâfeler yokdur. Putlara, resmlere, heykellere tapmak gibi, ancak ibtidâî kavmlerin ve puta tapanların kabûl etdiği ve hâlâ hıristiyan dîninde bulunan akl almaz husûslar, islâm dîninde bulunmaz.

– Hıristiyanlık, insanı sâdece Allahü teâlâdan korkutur. İslâmiyyet ise, insana Allahü teâlâyı sevdirir. Müslimân, Allahü teâlânın kendisini sevmiyeceğinden korkar.

– Müslimân olmak için kimse kimseyi zorlamaz. Kur'ân-ı kerîmde Bekara sûresinin ikiyüzellialtıncı âyetinde meâlen, **(Zorla dîne sokmak yokdur)** emri vardır. Hâlbuki hıristiyan misyonerler, insanları zorla veyâ menfe'at va'd ederek hıristiyan yapmağa uğraşırlar.

– İslâmiyyetde ibâdetler, yalnız Allahü teâlâya şükr etmek, Onun sevgisini kazanmak için yapılır. İbâdet sâatleri muayyen olduğundan, bunlar insanları intizâma, senede bir ay tutulan oruc ise, irâdesini kuvvetlendirmeğe ve nefsine hâkim olmağa alışdırır.

– İslâmiyyet, temizliğe çok ehemmiyyet veren bir dindir. İbâdete başlamadan evvel, vücûd temizliğini emr eden yegâne din, islâmiyyetdir. Diğer dinlerde böyle birşey yokdur. İslâmiyyetde, ibâdetler kısa olduğu için, bunlar günlük hayât üzerinde aksi bir te'sîr yapmaz.

– Hıristiyan râhiblerin va'zlarında söyledikleri, fekat kendilerinin ve diğer hıristiyanların hiçbir zemân yapmadığı hilm, yardım ve merhamet gibi iyi huylar, yalnız müslimânlarda vardır.

– İslâmiyyet, iktisâdî bakımdan kapitalist ve komünist düşünceleri red eder. Fakîri korumuş, zengini de zem etmemişdir. Zenginlerin, fakîrlere zekât ve sadaka vermesini emr etmişdir. Ayrıca dünyâdaki çeşidli millet ve ırklara mensûb müslimânları bir araya getirerek [Hac gibi], dünyâda en mükemmel ictimâ'î [sosyal] nizâmı ta'yîn etmişdir.

– İslâmiyyet, alkollü içkileri, kumarı ve uyuşturucu maddeleri harâm etmişdir. Dünyâdaki en büyük fenâlıklar, bu üç belâdan hâsıl olmakdadır.

– İnsanların öldükden sonra ne olacaklarını, âhiret hayâtını, hâllerini hiçbir hıristiyan din adamı îzâh edemiyor. Bunu, en güzel ve en mufassal şeklde îzâh eden din, İslâmiyyetdir.

– İslâmiyyet, fakîrlere, kimsesizlere, müsâfirlere ve hangi dinden olursa olsun, yabancılara yardım etmeği emr eden tek dindir.

– İslâmiyyet, kimseden, anlıyamadığı şeyleri kabûl etmesini istemez. Diğer dinlerde olduğu gibi (sır) kabûl edilen akîdeleri yokdur.

– İslâmiyyetde, herhangi bir işde evvelâ Kur'ân-ı kerîme mürâce'at etmek, orada bulamadığı husûsları Resûlullahın "aleyhisselâm" sünnetinde aramak, orada da bulunmadığı husûslar için, akl-ı selîme göre ehl olanların ictihâd etmesi [o işin hükmünü beyân etmesi] esâsdır.

– İslâmiyyet, en yeni bir dindir. Kur'ân-ı kerîm, ilk gününden bugüne kadar hiç bozulmadan, bir kelimesi bile değişmeden gelmişdir. İçinde, her ihtiyâcı karşılayacak ahkâm [hükmler] vardır. Bu, o kadar açıkdır ki, artık başka bir din gelmiyeceği, insanların dînî ihtiyâclarının temâmiyle te'mîn edilmiş bulunduğu, islâm dîninin hakîkî Allah dînî olduğu kendiliğinden meydâna çıkar.

– İslâmiyyetde, her yerde ibâdet etmeğe müsâ'ade edilmişdir. İbâdet için muhakkak câmi'e gitmek mecbûriyyeti yokdur. Bir müslimân, bir başka dînin ma'bedine tecâvüz etmez ve mecbûr olunca bir kilisede de nemâz kılabilir.

– İslâmiyyet, kadınlara çok kıymet vermiş, onlara en büyük hakları tanımışdır. İslâm dîninde birkaç kadınla evlenmek gibi bir emr yokdur. İslâm dîni, bu husûsda belirli bir adedi geçmemek ve ba'zı haklara riâyet etmek şartıyla izn vermişdir. İslâm dîni zuhûr etdiği zemân, Arablar istedikleri kadar kadınla, onlara hiçbir hak tanımaksızın birlikde yaşarlardı. İslâmiyyet, kadınları bu fecî vaziyyetden kurtarmış, onların haklarını korumuşdur. Muhammed aleyhisselâm, **(Cennet anaların ayağı altındadır)** buyurarak, kadınlara mümtâz [seçkin] bir mevki' vermişdir. Hiçbir dinde bu imtiyâz yokdur.

– İslâmiyyet, insanları, çalışmağa, fâideli şeyleri öğrenmeğe, önce kendi aklı ve gayreti ile iş görmeğe başladıkdan sonra, Allahü teâlâdan yardım istemeğe da'vet eder. (Bir sâat tefekkür etmek ve fâideli iş görmek, bir sene [nâfile] ibâdete müsâvîdir) diyen başka hiçbir din yokdur.

– İslâmiyyet, rûh ve beden temizliğidir. Bu ikisini müsâvî tutar.

İslâmiyyetde, yalnız sevgi, güler yüz, tatlı söz, dürüstlük ve iyilik etmek vardır.

– İslâmiyyet Allahü teâlâyı **(Rabbül'âlemîn)** ya'nî bütün âlemlerin Allahı olduğunu beyân etmişdir. Başka dinlerde olduğu gibi, yalnız o dîne mensûb olanların Allahı olarak düşünülmez.

– Tesellî arıyan bir zevallı, bunu ancak Kur'ân-ı kerîmde bulur. Kur'ân-ı kerîmde, muhtâcları tesellî eden, onları ferâhlatan, ne yapmaları lâzım olduğunu öğreten birçok güzel nasîhatler vardır.

HÜLÂSA

Hiçbir cebr altında kalmadan, sırf kendi düşünceleri ve dinleri birbiri ile karşılaşdırmaları netîcesinde, islâm dînini seve seve kabûl eden, muhtelif millet ve memleketlerden ve meslek ve tabakadan insanların, islâm dîni hakkında söyledikleri bu güzel, açık, candan sözlerini okuyunca, insan müslimân olduğuna ne kadar şükr ediyor ve dîni ile ne kadar iftihâr ediyor! İnsanlar, alışdıkları ve gâyet tabî'î buldukları birçok şeylerin başkaları tarafından büyük takdîrle karşılanmasına hayret eder. Tek Allaha inanmak, kardeşlik, güler yüzlülük, dürüstlük, merhamet, müsâfirseverlik, başkalarına yardımcı olmak, vatanının yükselmesi için her çâreye başvurmak, dîni, îmânı, nâmûsu korumak için cânını fedâ etmek gibi iyi huylar sebebi ile, islâmiyyet, propaganda yapılmadan ve hıristiyan misyonerlerin bağlı olduğu zengin teşkilâtın yapdığı gibi, avuç dolusu para sarf edilmeden, diğer dinlere tercîh edilmekdedir.

İslâmiyyetde fenâ düşünceler, zararlı hareketler yokdur. İslâmiyyeti, şahsî menfe'atlerine, politikalarına, kötü ideolojilerine âlet etmek isteyen münâfıklar ve bid'at ehli olanlar vardır. **(Ehl-i sünnet)** ya'nî doğru îmânlı fırkadan olan hakîkî bir müslimân, bunların âleti olamaz. Bunların aldatması sebebi ile, doğru îmânını bozmaz. Müslimân, hangi dinden olursa olsun, hiç kimsenin hakkına tecâvüz etmez. Peygamberimizin "aleyhisselâm" haber verdiği, yetmişiki bozuk fırkadan birinde bulunan kimse, sapıkdır. Bu kitâbımızın birinci kısmında uzun uzadıya îzâh etdiğimiz gibi, Ehl-i sünnet i'tikâdında olan hakîkî müslimân, beş vakt nemâz kılan, tertemiz bir kimsedir. İslâmiyyet, bir din kardeşine, şaka olsa bile, silâh tutmağı harâm etmişdir.

Allahü teâlânın her ni'metine mâlik olan, iyi iklim, bol su, zengin ma'den kaynaklarıyla dünyâda eşi bulunmayan vatanımız Türkiye, Ehl-i sünnet i'tikâdında olan hakîkî müslimânlara muhtâc-

dır. Ancak bu hakîkî müslimânlar, el ele vererek, birbirlerini sayarak, severek, koruyarak, müslimân ismini taşıyan bid'at ehlinin ve islâm düşmanlarının saçma ve sapık neşriyyâtını red ederek, durmadan çalışarak, yirminci asrın fen ve teknolojisine ulaşarak ve hattâ onu da geçerek, bu kudsî vatanı lâyık olduğu dereceye erişdirebilirler. Allahü teâlâyı, Ehl-i sünnet âlimlerinin bildirdikleri gibi tanımayan, halâle, harâma ehemmiyyet vermeyip, kendisine aşılanmış yabancı fikrlere aldanarak, din kardeşlerine düşman olan bid'at sâhiblerinden bu memlekete hayr gelmez. Bunların rûhları hastadır. Bir makine, bir hayvan gibi, kimin eline geçerlerse, onun istediğini yaparlar. Memlekete en büyük fenâlığı yapan bunlardır. Allahü teâlâ, bizi bu gibi zararlı bid'at sâhiblerinin şerrinden muhâfaza buyursun! İslâmiyyeti tercîh eden fen ve siyâset adamları, (İnsanın rûhu boş kalırsa, onda fâide yokdur. Bu boşluğu ise, ancak hakîkî bir din doldurur) demekdedirler. Rûhu müslimânlıkla temizlenmiş olan ve harâmlardan sakınan bir kimse, hiç bir kötü propagandanın esîri olmaz ve Ehl-i sünnet âlimlerin kitâblarında yazılı olan doğru yolda yürüyerek, müslimân kardeşleri ile el ele verip, dînine ve memleketine hizmet eder. Böylece, hem bu dünyâda, hem de âhiretde Allahü teâlânın lutf ve inâyetine kavuşur.

Eskiden tek taraflı düşünen islâm düşmanları, dâimâ islâm dînini kötülemeğe çalışırlar, bu hak dînin esâslarını değişdirmeğe kalkarlar, kısaca, birçok haksızlıklar yaparlardı. Böyle kitâbların çoğu, hıristiyanlar ve müslimân ismini taşıyan bid'at fırkaları tarafından neşr edilmişdir. Avrupada, islâm dînini tedkîk etmeden, müslimânları, dinsiz, şeytâna tapan, her fenâlığa müsâ'ade eden, zâlim, yalancı, kadınları âdî bir mal sayan insanlar olarak tanıtan, bozuk kitâblar vardır. Şarkda da, böyle sapık kitâblar neşr olunmuşdur. Bugün, insanlar, birbirlerini dahâ iyi anladıkça ve birbirlerinin kitâblarını okudukça, doğru kitâblar yayılarak, eski nefret hissi, takdîre dönmekdedir. Vaktiyle, hıristiyanları, müslimânlarla ve bid'at fırkalarındaki sapık müslimânları, Ehl-i sünnet i'tikâdındaki hakîkî müslimânlarla savaşa teşvîk eden bölücü, yıkıcı düşünceler azalmışdır.

Şimdi, hıristiyanlar dinlerindeki noksanları anlamakda, bunları tashîhe çalışmakdadırlar. Bu kitâbı hâzırlarken, bize Hindistândan bir mektûb geldi. Bu mektûbla berâber, oradaki hıristiyan misyonerlerin dağıtdığı, bir (Açıklama) da gönderilmişdi. Bunda şöyle deniliyordu: (Allah hepimizi yaratdığı için, biz hepimiz Allahın oğlu veyâ kızıyız. Sen de, Allahın bir oğlu veyâ kızısın. İncîlde okuduğun, Allahın oğlu ifâdesi, Allahın kulu demekdir. Ya'nî, Îsâ

aleyhisselâm, Allahın oğludur demek, Allahü teâlâ Onu, sen ve ben gibi yaratmışdır demekdir. Yoksa, Allahla başka bir yakınlığı yokdur. Rûh-ul-kudse gelince, bunun ma'nâsı, Îsâ aleyhisselâma verilen büyük ma'nevî kudret demekdir. Bunu ayrı bir ilâh diye kabûl etmek hatâdır. İncîlde (Üç Tanrı = Teslîs) diye birşey yokdur. Allah birdir. Üç ma'bûda inanmak yanlışdır. İnsanların günâhkâr olarak doğdukları hakkında size şimdiye kadar öğretilen husûslar da yanlışdır. Herkes Allahü teâlâya karşı sırf kendi yapdıklarından mes'ûldür.)

Görülüyor ki, hıristiyan papazlar bile, teslîsin ne kadar ma'nâsız birşey olduğunu anlamışlar ve onu tashîhe kalkmışlardır. Bu da gösteriyor ki, bütün insanlar (Tek ma'bûda) îmân etmek etrâfında toplanmakdadırlar. Bu dönüş, islâm dînine dahâ çok yaklaşmak demekdir. Ümmîd ederiz ki, bir gün gelecek, islâm dîni bütün dünyâyı kaplıyacakdır. Yoksa, insanlar temâmiyle dinsizleşecek, bu da beşeriyyetin felâketi olacakdır.

Kitâbımızın bu kısmını Kur'ân-ı kerîmde **(Nasr)** sûresinin meâl-i âlîsini tekrârlıyarak bitiriyoruz: **(Allahü teâlânın yardımı ve zafer günü gelip, insanların, Allahü teâlânın dînine akın akın girdiklerini görünce, Rabbini tesbîh et! Ondan afv dile! Çünki O, tevbeleri dâimâ kabûl eder).**

İSTİGFÂR DÜÂSI

İstigfâr etmek, **(Estagfirullah min külli mâ kerihallah)** veyâ kısaca **(Estagfirullah)** demekdir. Bunun ma'nâsı, (Yâ Rabbî! Beğenmediğin şeylerden birini yapdım ise, beni afv et! Yapmadıklarımı yapmakdan da beni koru!) demekdir. İstigfâr düâsı, **(Estagfirullahel'azîm, ellezî lâ ilâhe illâ huv el hayyel kayyûme ve etûbü ileyh)**dir.

Muhammed Ma'sûm hazretlerinin 2.ci cildi, 80.ci mektûbundaki hadîs-i şerîfde buyuruldu ki, **(İstigfâr düâsına devâm edeni, Allahü teâlâ derdlerden kurtarır ve ummadığı yerden rızklandırır)**. Bu fakîr, farz nemâzlardan sonra, üç kerre bu düâyı okuyorum.

Bu düâyı okudukdan sonra, yalnız **(Estagfirullah)** okuyarak yetmişe temâmlıyorum. İstigfâr etmek, ölümden başka, her derdden kurtarır. Eceli gelenin de, ağrısız, sıkıntısız ölmesine yardım eder.

– 8 –

HİLYE-İ SE’ÂDET

Eshâbına nasîhatdan sonra,
Fahr-i âlem dedi, benden sonra,

Hilye-i pâkimi, görse biri,
olur o, yüzümü görmüş gibi.

Gördükde, hubbu hâsıl olsa,
ya’nî, hüsnüme âşık olsa.

Beni görmeği etse arzû,
kalbi, sevgimle olsa dolu.

Cehennem olur, ona harâm,
Rabbim, Cenneti eder ikrâm.

Dahî, haşretmez çıplak, ânı Hak,
olur gufrânına, Hakkın mülhak.

Denildi ki, hilye-i Resûli,
severek yazsa, birinin eli,

Eder Hak, onu korkudan emîn,
belâ ile dolsa, rûy-i zemîn.

Hastalık görmez, dünyâda teni,
ağrı çekmez hiç, bütün bedeni.

Günâh etmiş ise de, bu adam,
Cehennem cismine, olur harâm.

Âhiretde azâbdan kurtulur,
dünyâda her işi, kolay olur.

Haşreyler, ânı hem, Rabb-i celle,
dünyâda, Resûlü görenlerle.

Hilye-i Nebîyi, güç iken beyân,
başlarız, ona oldukça imkân.

Sığınarak Zülcelâle,
vasf ederiz âcizâne.

İttifak etdi, bu sözde ümem,
kırmızı beyâzdı, Fahr-i âlem.

Mübârek yüzü, hâlis ak idi,
Gül gibi, kırmızımtırak idi.

İnci gibi, yüzündeki teri,
pek hoş eylerdi, güzel cevheri.

Terleyince, O menba'ı sürûr,
dalgalanırdı sanki, bahr-i nûr.

Görünürdü gözü, dâim sürmeli,
kalbleri çekerdi, güzel gözleri.

Akı, beyâz idi gâyetle,
medh eyledi Rabbi, âyetle.

Siyâhı ânın, değildi ufak,
bir idi ona, yakınla uzak.

Geniş, güzel ve latîfdi gözü,
nûr saçardı hep, mübârek yüzü.

Kuvve-i bâsıra-i Mustafavî,
gece gündüz gibi, olurdu kavî.

Bakmak arzû etseydi, bir yere,
cism-i pâki de dönerdi bile.

Başa tâbi' ederdi cesedi,
bunu terk etmemişdi ebedî.

Hem, cism idi, Resûl-i ekrem,
yaraşır, rûh-i mücessem desem.

Güzel, hem sevimli idi Resûl,
Hakka çok, sevgili idi Resûl.

Mâlikle Ebû Hâle, söyledi,
hilâl gibi, açık kaşlı idi.

İki kaşı arası, her zemân
gümüş gibi görünürdü, ayân.

Mübârek yüzü, az yuvarlakdı,
derisi, berrak, hem de parlakdı.

Siyâh kaşları mihrâbı, ânın,
kıblesi idi, bütün cihânın.

Ortası yüksekce görünürdü,
yandan bakınca, mübârek burnu.

Çok güzel idi, çekme ve latîf,
edemez gören, Onu tam ta'rîf.

Seyrek idi, dişlerinin arası,
parlardı, sanki inci sırası.

Ön dişleri, etdikçe zuhûr,
her tarafı, kaplardı bir nûr.

Gülse idi, iki cihânın serveri,
canlı cansız, herşeyin Peygamberi.

Görünürdü, ön dişleri, pek afîf,
dolu dâneleri gibi, çok latîf.

İbni Abbâs der, Habîb-i Hudâ,
gülmeğe, eyler idi istihyâ.

Hem hayâsından O, dînin senedi,
kahkaha etmedi derler, ebedî.

Nâzik, mahcûb idi, Resûl-i cenâb,
dâim eyler idi, bakmağa hicâb.

Yüzü benzerdi, yuvarlak aya,
zâti aynaydı, yüce Mevlâya.

Nûrlu idi hep, o vech-i hasen,
bakılmazdı, tenevvüründen.

Gönüller aldı, o güzel Nebî,
âşıkı oldu yüzbin Sahâbî.

Bir kerrecik görenler, rü'yâda,
dediler, böyle zevk yok, dünyâda.

Hem güzel yanakları, bileler,
fazla etli değildi, diyeler.

Ânın etmişdi, cenâb-ı Hâlık,
severek, yüzün ak, alnın, açık.

Boynunun nûru, ederdi her ân,
saçları arasında, leme'an.

Mübârek sakalından, iyi bil,
ağarmışdı ancak, on yedi kıl.

Ne kıvırcıkdır, ne de uzun,
her uzvu gibi idi, mevzûn.

Gerden-i pâk-i Resûl-i âfak,
gâyet ak idi ve gâyet berrak.

Eshâb içinden, çok ehl-i edeb,
karnı, göğsiyle, birdi, dedi hep.

Açılsaydı, mübârek sînesi,
feyz saçardı, ilim hazînesi.

Aşka olunca, mahall-i teşrîf,
başka olurmu, o sadr-ı şerîf?

Mübârek sînesi, geniş idi,
ilm-i ledün, Ona inmiş idi.

Ak ve berrakdı, o sadr-ı kebîr,
sanırdı görenler, bedr-i münîr.

Ateş-i aşk-ı zât-ı ezelî,
odlara yakmışdı, O güzeli.

Bilir elbet bunu, pîr-ü civân,
yassı kürekliydi, Fahr-i cihân.

Sırtı ortası hem, etli idi,
kerem sâhibi, devletli idi.

Gümüş teninde, letâfet vardı,
irice mühr-i nübüvvet vardı.

Sırtında idi, mühr-i nübüvvet,
sağ tarafına yakındı, elbet.

Bildirdi bize, edenler ta'rîf,
Bir büyük ben idi, mühr-i Şerîf.

Rengi, sarıya yakın, karaydı.
güvercin yumurtası kadardı.

Etrâfını çevirmiş, sanki hatlar,
birbirine bitişik, kılcağızlar.

Anlatanlar, O âlî nesebi,
dedi, iri kemikliydi Nebî.

Her kemik iri, merdâne idi,
sûreti, sîreti şâhâneydi.

Mübârek a'zâsının her biri,
uygun yaratılmışdı hem, kavî.

Çok hoş idi, her uzvu ânın,
âyetleri gibi, Kur'ânın.

Elleri ayası, O sultânın,
ayakları altı, dahî ânın.

Geniş ve pâk idi, nâzik mergûb,
tâze gül gibi, latîf ve mahbûb.

Çok mevzûn idi, der ehl-i nazar,
o kerâmetli, mübârek eller.

Selâm verseydi, birine eğer,
tebessüm ederdi hep, Peygamber.

Bir iki gün, geçseydi aradan,
hattâ uzasaydı da, bir aydan.

Belli olurdu, hoş kokusundan,
o kimse, adamlar arasından.

Billûr gibiydi, ten-i bîmûyu,
nice medh edeyim, ol pehlûyu.

Dostu seyr etmek için, O şerîf,
göz olmuşdu, bütün cism-i latîf.

Kemâl üzereydi, nâzik teni,
Hallâk göstermişdi. hikmetini.

Yokdu, göğsünde, karnında aslâ,
hiçbir kıl, sanki gümüş levha.

Göğsü ortasından aşağı yalnız,
bir sıra kıl, dizilmişdi, hilâfsız.

Bu siyâh hat, mübârek bedeninde,
hoşdu, hâle gibi, ay çevresinde.

Bütün ömründe kalmışdı, kezâ,
gençlikde gibi, mübârek a'zâ.

İlerledikçe, sinn-i Nebevî,
tâzelenirdi hep, gonca gibi.

Hem dahî, kâinatın Sultânı,
zan eyleme ki, ola pek yağlı.

Ne za'îf, ne de pek etli idi,
mu'tedil, hem pek kuvvetli idi.

Lâhmı, şahmı, dediler ehl-i derûn,
birbirinden, ne ziyâdeydi, ne dûn.

Etmiş, ol beden serâyın üstâd,
adl-ü dâd ile, esâsın bünyâd.

İ'tidâl üzere idi, pâk teni,
nûra gark olmuşdu, bütün bedeni.

Orta boylu idi, o Sidre mekân,
ortalık, Onun ile buldu nizâm.

Seyreden, mu'cize-i kâmetini,
dedi hep, medhedip hazretini.

Görmedik böyle, gül yüzlü güzel,
boyu, hem hûyu, hem yüzü güzel.

Orta boylu iken, Nebî,
uzun kimseyle yürüseydi.

Ne kadar, uzun olsa idi, o er,
yine yüksek görünürdü, Peygamber.

uzun boylu olandan o cevher,
yüksek idi, el ayası kadar.

Bir yol gitseydi, izzetle,
hızlı yürür idi, gâyetle.

Deriz, vasf-ı şerîfinde yine,
yürürken, eğilirdi önüne.

Ya'nî, bir yokuşdan iner gibi,
dâim önüne, az eğilirdi.

Şanlı, şerefli idi, o Celîl,
İftihâr eylerdi, rûh-ı Halîl.

Bir zâtı ki, murâd ede Hudâ,
her a'zâsı, olur elbet a'lâ.

Yolda giderken, eğer bir kimse,
ansızın, Resûlullahı görse,

Korku düşerdi, kalbine ânın,
yüksekliğinden, Resûlullahın.

Hem de biri, Nebî ile, müdâm,
sohbet ederek, söylese kelâm.

Sözlerindeki lezzet ile, ol,
kul olurdu, kabûl etse Resûl.

Etmişdi Onu, Hallâk-ı ezel,
hüsn-i ahlâkla, bî misl-ü bedel.

Yâ Resûlallah! gücüm yok medhine,
yaratıldık hep, senin hurmetine.

Hâsılı, ey Şâh-ı iklîm-i vefâ,
sana cânım da fedâ, herşey fedâ!

Şeytân ve düşman şerrinden ve kötü nazardan korunmak için:

E'ûzü Besmele ve Kul e'ûzü sûrelerini okuyup, sonra **(E'ûzü bikelimâtillâhittâmmati min şerri külli şeytânın ve hâmmatin ve min şerri külli aynin lâmme)** okumalı ve **(Bismillâhillezî lâ-yedurru ma'asmihî şey'ün fil'ardı velâ fissemâ ve hüvessemî'ul'alîm)** okumalı ve yetmiş kerre **(Estagfirullah min külli mâ kerihallâhül'azîm ellezî lâ ilâhe illâ hüvel-hayyel kayyûm ve etûbü ileyh)** okumalı ve hepsini okurken, ma'nâlarını düşünmelidir. [E'ûzü: sığınırım, hâmme: haşere, ayn: göz, lâmme: zararlı, hemezât: saldırmaklar, estagfirullah: beni afv et yâ Rabbî demekdir] ve **(Allahümme innî e'ûzü bike min hemezâtişşeyâtîn)** okumalı, sonra **(Allahümme innî e'ûzü bike min azâbil-kabri ve min azâbinnâr ve min fitnetil mahyâ velmemâti ve min fitnetil Mesîhiddeccâl)** okumalıdır.

– III –

KUR'ÂN-I KERÎM VE BUGÜNKÜ TEVRÂT VE İNCÎLLER

MUKADDEME

Bugün dünyâda bulunan üç büyük dînin, ya'nî müslimânlık ve yehûdîlik ve hıristiyanlığın mensûbları elinde, kendileri tarafından (Allah kelâmı) kabûl edilen, birer kitâb vardır. Yehûdîliğin [Mûsevîliğin] kitâbı **(Tevrât)**dır. Hıristiyanlığın [Îsevîliğin] kudsî kitâbı **(Bible = Kitâb-ı mukaddes)**dir. Bu kitâb, **(Ahd-i Atîk)** ya'nî Tevrât ve **(Ahd-i Cedîd)** ya'nî İncîller ve bunlara mülhak risâleler olmak üzere iki kısmdan müteşekkildir. Müslimânların mukaddes kitâbı ise **(Kur'ân-ı kerîm)**dir.

Hıristiyanların tanrılaşdırdıkları Îsâ aleyhisselâmı, biz müslimânlar Peygamber olarak tanırız. Peygamber olduğu için, Allahü teâlânın Ona bir kitâb vermesi tabî'îdir. Bunun içindir ki, Îsâ aleyhisselâmın kitâbı olan hakîkî İncîl hiç şübhesiz **(Allah kelâmı)**dır. Ama bugün, bu hakîkî İncîl mevcûd değildir. Bugün hıristiyanların elinde bulunan İncîllerde, eski hakîkî İncîlden kalmış pek az parça vardır. Hakîkî İncîl, İbrânî dilinde idi. Bu hakîkî İncîl, kısa zemânda, yehûdîlerin düşmanlıkları sebebi ile gayb oldu. Hurâfeler bulunan muhtelif İncîller ortaya çıkdı. Bu kitâblar sonradan Yunancaya ve Latinceye yanlış, hatâlı olarak terceme edilmiş, zemânla bir çok parçalar ilâve edilmiş, mütemâdiyen değişdirilmiş, böylece pekçok İncîller yazılmışdır. Bunların çoğu çeşidli rûhban meclislerinde red edilmiş ve nihâyet bugünkü dört İncîl kalmışdır.

Bunun isbâtı, ilerdeki sahîfelerde görülecekdir. Fekat hâlâ değişdirmeler, tashîhler, açıklamalar devâm etmekdedir. Buna mukâbil Kur'ân-ı kerîm, Peygamberimize "sallallahü aleyhi ve sellem" vahy olunduğu günden bugüne kadar, bir harfi bile değişmeden aynen kalmışdır.

Buraya kadar söylediklerimiz, yalnız müslimânların i'tikâdı değildir. Bil'âks garb ilm adamları, teologlar [din adamları], bu-

günkü Tevrât ve İncîlleri yeniden tedkîk etmeğe koyulmuşlar, onların (Allah kelâmı) olmadığını isbât etmişlerdir. Unutmıyalım ki, yirmibirinci asra girdik. Dünyâda ilmin ve fennin son derecede inkişâf etdiği ve en câhil milletlerin bile, üniversiteler kurduğu bir devrde, insanların herhangi bir i'tikâdı (babamdan böyle duydum), (sebebini bilmiyorum ama, hocam böyle söyledi) diye gözü kapalı kabûl etmesine imkân yokdur. Bugünkü gençlik, her şeyin esâsını, sebebini araşdırmakda, aklının kabûl etmediği bir şeyi derhal red etmekdedir. Türkiyede, her sene birmilyondan ziyâde genç üniversite duhûl [giriş] imtihânlarına iştirâk ediyor. Yeni ilmlerle yetişmiş olan bu gençlerin, din husûsunda da söylenilen, öğretilen şeyleri akl ve mantık süzgecinden geçireceğine de şübhe yokdur. İşte, bu sebebden, bugün batılı din adamları da, ellerindeki Tevrât ve İncîllerin kusûrlarını ortaya koymakdadırlar. Biz de, onların neşriyyâtlarından fâidelenerek, bugünkü Tevrât ve İncîller ile Kur'ân-ı kerîm arasındaki büyük farkı müslimân kardeşlerimize bir kerre dahâ bildirmek istedik. Bu kısmı hâzırlarken, Amerikalı dînî eserler müellifi Houserden de fâidelendik. Bundan başka, Anselmo Turmeda, meşhûr İspanyol papazı idi. 823 [m. 1420] senesinde islâm dînini kabûl etdi. Abdüllah-ı Tercümân ismini alan bu âlimin İncîlde bulduğu hatâları bildiren **(Tuhfet-ül-erîb)** kitâbını ve Pâkistânlı S.Merran Muhyiddîn sâhib İkbâlin **(Pearls of Bible** = İncîlden İnciler) ismindeki eserini ve 1309 [m. 1891] da vefât etmiş olan, müderrisîn-i kirâmdan ve meclîs-i meârif a'zâsından Harputlu İshak Efendinin **(Diyâ-ül-kulûb)** ismindeki, 1295 [m. 1878] de neşr edilmiş olan türkçe eserinde Tevrât ve İncîller üzerinde yapdığı îzâhları tedkîk etdik. Bu kitâb, 1407 [m. 1987] senesinde, İstanbulda Hakîkat Kitâbevi tarafından **(Cevâb Veremedi)** ismi altında, latin harfleri ile basdırılmışdır. Yine hâce İshak efendinin, İstanbulda Süleymâniyye umûmî kütübhânesi, Düğümlü baba kısmında 204 numarada kaydlı olan 1278 [m. 1861] tab'lı türkçe **(Şems-ül-hakîka)** kitâbı da, 290 sahîfe olup, Kur'ân-ı kerîmin Allah kelâmı olduğunu ve hıristiyanların İncîl dedikleri kitâblarının sonradan yazılmış bir târîh kitâbı olduğunu, kuvvetli vesîkalarla isbât etmekdedir. Bunlardan başka, Bosnalı hâcı Abdüllah bin Destan Mustafâ efendinin[1] yazdığı türkçe **(Îzâh-ul-merâm)** kitâbı, 1288 [m. 1871] de, İstanbulda, Edirnekapı hâricinde Mustafâ pâşa tekkesi şeyhi Yahyâ efendinin matba'asında basılmış olup, Süleymâniyye kütübhânesi, Nâfiz pâşa kısmında, 771 rakamı ile kaydlıdır. Hıristiyan dîninin temâmen

---

[1] Abdüllah bin Destan, 1303 [m. 1885] de vefât etdi.

bâtıl, bozuk olduğunu muhtelif delîller ile isbât etmekdedir. Hıristiyanlığa en büyük darbeyi vuran ve aslı, esâsı olmadığını ortaya koyan, Hindli Rahmetullah efendinin **(İzhâr-ül-hak)** kitâbından da istifâde etdik.

Fârisî **(Makâmât-i ahyâr)** kitâbının üçyüzdoksanıncı sahîfesinde diyor ki, (Protestan papazı Fander, hıristiyanlar arasında çok meşhûr idi. Protestan misyoner teşkilâtı, seçdikleri papazlar ile Fanderi Hindistâna gönderdi. Hıristiyanlığı yaymak için çalışacaklardı. 1270 [m. 1854] senesinin Rebî'ul-âhır ayında ve Recebin onbirinci günü, bu misyoner hey'eti, âlimler ve seçilmiş zâtlar arasında, Delhînin büyük islâm âlimi Rahmetullah efendi ile münâzara, ilmî mücâdele yapdılar. Uzun münâkaşalar netîcesinde, Fander ve yardımcıları cevâb veremez hâle geldiler. Dört sene sonra, ingiliz hükûmeti Hindistânı işgal edince [ve müslimânlara ve bilhâssa sultâna ve din adamlarına korkunç işkenceler yapınca] Rahmetullah efendi, Mekke-i mükerremeye hicret eyledi. 1295 [m. 1878] senesinde, bu misyoner hey'eti İstanbula gelerek, hıristiyanlık propagandasına başladı. Sadr-ı a'zam Hayreddîn pâşa, Rahmetullah efendiyi İstanbula da'vet etdi. Misyonerler, karşılarında Rahmetullah efendiyi görünce çok korkdular. Süâllere cevâb veremiyerek, firâr etmekden başka çâre bulamadılar. Pâşa, bu büyük islâm âlimine çok ihsânda bulundu. Hıristiyanları nasıl red ve perîşan etdiğini yazmasını ricâ etdi. Bu da, Recebin onaltıncı gününden Zilhicce sonuna kadar, arabî **(İzhâr-ul-hak)** kitâbını yazdı ve Mekkeye gitdi. Hayreddîn pâşa, bunu türkçeye terceme etdirip, ikisini de basdırdı. Avrupa dillerine de, terceme ve tab' ve her memlekete neşr edildi. İngiliz gazeteleri, (Eğer bu kitâb yayılırsa, hıristiyanlık çok zarar görecekdir) şeklinde neşriyyât yapdılar. Bütün müslimânların halîfesi olan sultân ikinci Abdülhamîd hân "rahmetullahi aleyh"[1], 1304 Ramezân ayında tekrâr da'vet edip, serâyında çok hurmet ve ikrâm yapdı. Rahmetullah efendi 1308 [m. 1890] Ramezân ayında Mekke-i mükerremede vefât etdi.

Bütün bu eserlerden başka Kur'ân-ı kerîm hakkında, bundan 100 sene evvel yazılmış ba'zı garblıların eserlerini de tedkîk etdik. O zemân şu kanâate vardık ki, bu iki mukaddes kitâb temâmen tarafsız olarak tedkîk edilecek olursa, hangisinin (Allah kelâmı) olduğu [en inâdcı bir insanın bile], hangi dinden olursa olsun âşikâr olarak kabûl etmeğe mecbûr olacağı bir tarzda meydâna çıkmakdadır.

---

[1] Abdülhamîd hân, 1336 [m. 1918] de vefât etdi.

Bu bölümü iki kısm olarak tertîb etdik. Birinci kısmda, yukarıda ifâde etdiğimiz gibi Kur'ân-ı kerîm ve şimdi elde bulunan Tevrât ve İncîller ve Kur'ân-ı kerîm üzerindeki ilmî tedkîkleri bildirdik.

İkinci kısmda, Peygamberimiz Muhammed aleyhisselâmın mu'cîzeleri, fazîletleri ve güzel ahlâkı yazılıdır. Bunların hepsini, Osmânlı devletinde yetişmiş islâm âlimlerinin meşhûrlarından Nişancı zâde Muhammed efendinin "rahime-hullahü teâlâ" **(Mir'ât-ı Kâinât)** ismindeki türkçe târîh kitâbından intihâb etdik. Kendisi 1031 [m. 1622] de vefât etmişdir. Kitâbı, 1269 [m. 1853] de İstanbulda basılmışdır.

Sevgili okuyucularımızın, kitâbımızın bu kısmını da büyük alâka ile okuyacaklarını ve verilen ma'lûmâtdan fâideleneceklerini ümmîd ederiz. Allahü teâlâ hepimize hidâyet versin. Cümlemizi doğru yolda bulundursun. Âmîn!

Kış günleri gidip, behâr gelince,
açılır gafletden, gözü dağların.
Donanır, süslenir, gonca güllerle,
geçmez bülbüllere, nazı dağların.

Gece gündüz, tesbîhledir işleri,
Allah, Allah söyler, dâim kuşları.
Göklere uzanmış, sanki başları,
düâ kıblesine, yüzü dağların.

Kudretden, hepsine, hulle biçilir,
Hak rahmeti, üstlerine saçılır.
Dürlü dürlü, çiçekleri açılır,
Cennet-i a'lâdır, yazı dağların.

Bakıp doyulmaz, yeşil alanlara,
hidâyetler olur, Hakdan anlara.
Esen yeli, safâ verir canlara,
miskü anber kokar, tozu dağların.

Bir yanda, zanbaklar, bir yanda lâle,
ırmakları benzer, âb-ı zülâle.
(Sebbeha) ma'nâsı, geliyor dile,
şükür Hakka, dâim sözü dağların.

– 1 –

BUGÜNKÜ TEVRÂT VE İNCÎLLER

Bugün dünyâda, Allahü teâlânın varlığına inanan üç büyük din vardır: Yehûdîlik, Hıristiyanlık ve İslâmiyyet. Dünyâda tahmînen 900 milyon hıristiyan, 600 milyon müslimân ve 15 milyon yehûdî bulunduğu, 1979 senesi milletlerarası istatistiklerinde yazılıdır. Geriye kalan insanlar [2 milyardan fazla] ya Allah mefhûmu bilmeyen Buda, Hindu, Brahman ve benzeri dinlere mensûb bulunmakda veyâ putlara, ateşe, güneşe tapmakda, yâhud hiç bir dîni kabûl etmemekdedir. Son günlerde, Amerikan neşriyyâtında, müslimânların 600 milyon değil, 900 milyon olduğu bildirilmekdedir. Nihâyet Romada bulunan CESİ [Centro Editoriale Studi İslamici = İslâm Teharriyyâtı ve Neşriyyâtı Merkezi]nin 1980 yılındaki neşriyyâtına göre, dünyâda: Asyada 592,3 milyon, Afrikada 245,5 milyon, Avrupada 21 milyon, Amerika ve Kanadada 6 milyon, Avustralyada 0,5 milyon olmak üzere 865,3 milyon müslimân bulunmakdadır. (The Muslim Educational Trust) islâm merkezinin 1984 senesindeki ingilizce neşr etdiği **(İslâm)** kitâbında, dünyâdaki müslimânların mikdârının bir milyarelliyedimilyon olduğu bildirilmekde, kırkaltı islâm devletinde ve diğer dünyâ devletlerindeki müslimânların mikdârları verilmekdedir. Bu mikdârın her sene artmakda olduğunu istatistikler göstermekdedir. Nüfûsunun % 50'sinden fazlası müslimân olan devletlerin sayısı ise 57 yi bulmakdadır. 21. asra girdiğimiz bugünlerde, insanların içinde hâlâ puta tapanların bulunması, acınacak bir hâldir. Bunun yanında, Allahü teâlânın varlığına îmân eden üç büyük dîne mensûb olanların bir kısmı da, inançlarını temâmen gayb etmişdir. Çünki, onların ellerinden tutan hakîkî mürşid kalmamışdır. İlm ve fen öğrenerek yetişen gençleri, din ve fen bilgilerinden mahrûm, câhil din adamları vâsıtası ile din sevgisine kavuşdurmak imkânı yokdur. Onları se'âdete kavuşdurabilmek için, zemânımızın fen bilgilerinde mütehassıs, açık fikrli, dînini iyi bilen rehberlere ihtiyâc vardır. Biz, bu kısmda, temâmîle bî-taraf olarak hakîkî Allah dînini arayıp bulmak ve dünyâda bulunan iki büyük kitâbın, ya'nî bugünkü Tevrât ve İncîller ile Kur'ân-ı kerîmden hangisinin hakîkî Allah kitâbı olduğunu, ilmî üsûllerle tedkîk ve tesbît etmek ve bu husûsda tereddüde düşen kimselere doğru yolu göstermek istiyoruz.

Okuyucularımız şuna emîn olsunlar ki, bu tedkîkler yapılırken, temâmen bî-taraf olarak hareket edilmişdir. Tedkîk etdiğimiz iki büyük din kitâbı, Kitâb-ı mukaddes, ya'nî Tevrât ve bugünkü İncîller ile Kur'ân-ı kerîmdir. **(Ahd-i Atîk)** ismi altında, Kitâb-ı mukaddese ilâve edilmiş olan, Tevrât da İncîl ile birlikde tedkîk edilmişdir. Ya'nî tedkîk için ele aldığımız kitâb, bugün Hıristiyan âleminde **(Kitâb-ı mukaddes** = Evangelium**)** ismi altında, hakîkî İncîlin yerine konmuş olan kitâblardır.

Kitâb-ı mukaddes tek kitâb değildir. İçinde evvelâ, **(Ahd-i Atîk** = Eski Ahd**)** kısmı vardır. **(Ahd-i Cedîd** = Yeni Ahd**)** denilen ikinci kısmı ise, Matta, Markos, Luka ve Yuhannânın yazdığı İncîl kitâblarını ve Lukanın Resûllerin işleri kitâbı ve havârîler ile, Pavlosun, Ya'kûbun, Petrusun, Yuhannânın yazdıkları mektûbları ile Wohy kitâbını ihtivâ etmekdedir. **(Ahd-i Atîk)** üç kısmdan müteşekkildir. Birinci kısm, Mûsâ aleyhisselâma indirilen **(Tevrât)** zan edilen beş kitâb olup, Tekvîn, Çıkış, Levililer, Sayılar ve Tesniyedir. İkinci kısm, **(Neviim)** ya'nî Peygamberlerdir. Bu kısm da, ilk peygamberler ve son peygamberler olmak üzere ikiye ayrılır. Bunlar Yeşu', Hâkimler, Samuel, Melikler, İşâyâ, Yeremya, Hezekiel, Hoşea, Yoel, Amos, Obadya, Yûnüs, Mika, Nâhûm, Habakkuk, Tsefanya, Haggay, Zekeriyyâ ve Malakidir. Üçüncü kısm **(Ketuvim)**, ya'nî kitâblar, yazılardır. Bunlar, Dâvüd aleyhisselâm tarafından yazıldığı zannedilen Mezmurlar ile, Süleymânın meselleri, Neşîdeler neşîdesi, Vâiz, Rût, Ester, Eyub, Yeremyanın mersiyeleri, Daniel, Ezrâ, Nehemyâ ve Târîhler gibi kitâblardır.

Bütün bu kitâblarda mevcûd olan husûsları kim bildiriyor? Müteassıb yehûdîler ve hıristiyanlar ki, aynı kitâblara inandıkları hâlde, aralarında pek çok ihtilâflar vardır. Bunlar, bu kitâblarda mevcûd olan sözlerin Allah kelâmı olduğunu iddi'â etmekdedirler. Hâlbuki, iyice tedkîk edilirse, bu kitâblarda mevcûd olan sözlerin üç menba'dan geldiğini kabûl etmek îcâb eder.

1) Bunların bir kısmı Allah kelâmı olabilir. Çünki, burada bizzat Allahü teâlâ insanlara hitâb etmekdedir. Meselâ:

(Onlar için kardeşleri arasından senin gibi bir Peygamber çıkaracağım ve kelâmımı onun ağzına koyacağım ve ona emr edeceğim her şeyi onlara söyliyecek). [Tesniye, 18:18]

(Ben Rabbim! Benden başka halâskâr, kurtarıcı yokdur). [Eş'iyâ [İşâya]: 43:11]

(Ey dünyânın nehâyetleri, hepiniz bana teveccüh edin, yönelin de kurtulun! Çünki, Allah benim. Benden başkası yokdur). [Eş'iyâ: 45:22]

Bu cümlelerin Benî İsrâile gönderilen Peygamberlerin kitâblarından alındığını zan ediyoruz. Zîrâ, dikkat ediniz, Allahü teâlâ bu sözlerle, BİR olduğunu (Oğul ve Rûh-ül-kuds gibi ilahların olmadığını), Peygamberleri kendisinin gönderdiğini ve kendisinden başka HİÇBİR İLAH BULUNMADIĞINI beyân etmekdedir.

Şimdi Kitâb-ı mukaddesin ikinci menba'ını îzâh edelim:

2) Bu ikinci kısmda yazılı olan sözler Peygamberler tarafından söylenilmiş olabilir. Meselâ:

(Sâat dokuza doğru Îsâ, feryâd ederek (Eli, Eli, Lama, Sabaktani). Ya'nî Allahım, Allahım, beni niçin terk etdin? diye yüksek sesle bağırdı.) [Matta, 27:46]

(Îsâ ona cevâb verdi: Dinle ey İsrâîl! Allahımız Rab, bir tek olan Rab'dir.) [Markos 12:29] [Dikkat edin, yine Oğuldan ve Rûhülkudsden bahs edilmiyor.]

(Îsâ ona dedi: Niçin bana kerîm, iyi diyorsun? Allahdan gayrı kerîm, iyi yokdur). [Markos 10:18]

Îsâ aleyhisselâm tarafından söylendiği rivâyet edilen bu sözler, Peygamber kelâmı olabilir. O hâlde Kitâb-ı mukaddesde Allahü teâlânın kelâmı ile Peygamberlerin "aleyhimüssalevâtü vetteslîmât" kelâmları birbirine karışmış bulunmakdadır. Hâlbuki müslimânlar Allahü teâlânın kelâmı ile Peygamberin kelâmlarını birbirinden ayırmışlar ve Peygamberin "aleyhimüssalevâtü vetteslîmât" kelâmlarını **(Hadîs-i şerîf)** ismi altında ayrı kitâblarda toplamışlardır.

Şimdi Kitâb-ı mukaddesin üçüncü kısmındaki sözlere gelelim:

3) Buradaki sözlerin bir kısmı Îsâ aleyhisselâmın havârîleri tarafından, Îsâ aleyhisselâm hakkında kayd edilmiş vak'alardan, bir kısmı ba'zı kimselerin sözlerinden, bir kısmı ba'zı târîhçilerin rivâyetlerinden, bir kısmı ise, kimin tarafından ve niçin söylendiği ma'lûm olmıyan rivâyetlerden ibâretdir. Bir misâl verelim:

(Uzakda yapraklı bir incir ağacı gördü. Belki onda birşey bulurum diye onun yanına geldi. Yanına varınca, üzerinde yapraklardan başka birşey bulamadı. Çünki incir mevsimi değildi). [Markos 11:13]

Burada bir kimse, diğer bir kimseden bahs ediyor. Anlatanın kim olduğu belli değildir. Ancak, incir ağacının yanına giden zâtın Îsâ aleyhisselâm olduğu beyân edilmekdedir. Bu satırları yazan Markos ise, Îsâ aleyhisselâmı hiç görmemişdir. Buradaki diğer bir husûs da, bu âyetin devâmı olan 14 üncü âyetde, Îsâ aleyhisselâ-

mın, incir ağacına bir dahâ hiç meyve vermemesi için, beddüâ etmesidir. Böyle bir şey aslâ düşünülemez. Zîrâ, mevsimsiz incir vermek, ağacın elinde değildir. Bir Peygamberin, Allahü teâlânın yaratdığı âciz bir ağaca, mevsimsiz meyve vermediği için beddüâ etmesi, akla, ilme, fenne ve dinlere zıddır.

Bugün elde bulunan Kitâb-ı mukaddesin büyük bir kısmında, kim tarafından söylenildiği bilinmeyen, fekat muhakkak insan sözü olduğu hemen anlaşılan sözler çokdur. Bunları Allah kelâmı olarak kabûl etmenin imkânı yokdur.

Şimdi lütfen elimizi kalbimizin üzerine koyarak iyice bir tefekkür edelim: İçinde bir kısm Allah kelâmı, bir kısm Peygamber sözü, fekat büyük bir kısmı insanların muhtelif rivâyetleri bulunan bir kitâb (Allah Kelâmı) olarak kabûl edilebilir mi? Hele (insan sözü) olan kısmlarında dürlü dürlü yanlışlıklar bulunması, aynı husûsu anlatanların birbirinden çok farklı ifâdeleri, verilen rakamların birbirini tutmayışı -ki bunlardan aşağıda bahs olunacak, yanlışlar gösterilecekdir- bugünkü Tevrât ve İncîllerin temâmîle bir insan eseri olduğunu açıkça isbât etmekdedir.

Müslimânların kitâbı olan Kur'ân-ı kerîmde, Nisâ sûresinin seksen ikinci âyet-i kerîmesinde meâlen, **(Onlar, hâlâ Kur'ân-ı kerîmin Allah kelâmı olduğunu ve ma'nâsını düşünmiyecekler mi?** [Kur'ân-ı kerîm Allah kelâmıdır.] **Eğer böyle olmasaydı, içinde muhakkak ihtilâflar bulunurdu)** buyurulmuşdur. Bu ne kadar doğru bir sözdür! Kitâb-ı mukaddesde bulunan ayrılıklar, onun bir insan eseri olduğunu göstermekdedir. Aşağıda ayrıca anlatacağımız gibi, Tevrât ve İncîller birçok def'alar dînî hey'etler, sinod [synode = meclis-i rûhânî]ler tarafından tedkîk edilmiş, tashîh edilmiş, değişdirilmiş, islâh edilmiş, kısaca şeklden şekle girmişdir. Allahü teâlânın kelâmı tashîh edilebilir mi? Kur'ân-ı kerîm, vahy olduğu günden bugüne kadar, bir tek harfi dahî değişmemişdir. Kur'ân-ı kerîm bahsinde göreceğiniz gibi, bu husûsun te'mîni için her dürlü çâreye başvurulmuşdur. Kur'ân-ı kerîmin bugüne kadar değişmeden geldiğini en müte'assıb hıristiyan din adamları bile, hasedlerinden çatlayarak, i'tirâf etmekdedirler. Allah kelâmı böyle olur! Hiç değişmez. Bugünkü İncîllerin Allahü teâlânın kelâmı mı, yoksa insan eseri mi olduğu hakkında sözü, hıristiyan din ve fen adamlarına bırakalım:

Moody İncîl Enstitüsünden Dr. Graham SCROGGİE, (İncîl Allah kelâmı mıdır?) adlı kitâbının 17. sahîfesinde diyor ki:

(Evet, Kitâb-ı mukaddes insan eseridir. Ba'zı kimseler, neden olduğunu anlamadığım sebeblerden ötürü, bunu inkâr etmekde-

dirler. Kitâb-ı mukaddes, insanların dimâgında teşekkül etmiş, insanlar tarafından, insan dili ve insan eli ile yazılmış ve temâmen insan karakteri taşıyan bir eserdir.)

Kenneth Cragg, hıristiyan din adamı olmasına rağmen, şöyle demekdedir:

(Kitâb-ı mukaddesin Ahd-i Cedîd kısmı, Allah sözü değildir. Burada doğrudan doğruya insanların anlatdıkları hikâyeler ve her hangi bir işin nasıl yapıldığını gören insanların görgü şâhidliği vardır. Sırf insan sözü olan bu kısmlar, kilise tarafından insanlara Allahü teâlânın kelâmı gibi nakl edilmekdedir.)

Teolog Prof. Geyser: (Kitâb-ı mukaddes Allah kelâmı değildir. Fekat, buna rağmen kutsal bir kitâbdır) demekdedir.

İncîlde yazılı husûslara, bilhassa Allah, oğul ve rûhulkuds gibi üçlü tanrıya inanmayan papalar bile zuhûr etmişdir. Bunlardan biri olan Papa HONORİUS, üçlü tanrıyı kat'iyyetle red etdiği için, ölümünden 48 sene sonra İstanbulda toplanan ruhban meclisi tarafından, m. 680 senesinde resmen la'netlenmişdir.

Îsâ aleyhisselâmın havârîlerinden biri olan ve Pavlos ile birlikde hıristiyan dînini neşr etmek için seyâhatlar yapmış bulunan Barnabasın yazdığı İncîl ise, birdenbire yok edilmiş ve bu İncîlde yazılı olan, (Îsâ aleyhisselâm, benden sonra bir Peygamber dahâ gelecek, onun ismi Muhammed "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" olacak ve size birçok şeyler öğretecekdir dedi), hakîkati, müte'assıb hıristiyanlar tarafından gizlenmişdir. [Bu husûsda dahâ geniş bilgiyi, bu kitâbın **(Müslimânlık ve Hıristiyanlık)** kısmında bulabilirsiniz.]

Demek oluyor ki, bugünkü Kitâb-ı mukaddes hakkında, bütün garblı ilm adamları ile birlikde vereceğimiz karar şudur: Kitâb-ı mukaddes Allah kelâmı değildir. Allah kelâmı olan hakîkî Tevrât ve İncîl, bugünkü şekli ile temâmen başka bir kitâb hâline dönüşmüşdür. Bugünkü İncîlde Allah kelâmı olması düşünülebilen sözler yanında, başka kimseler tarafından ilâve edilen birçok sözler, tahmînler, rivâyetler ve hikâyeler vardır. Hele üçlü tanrıdan bahs eden kısmlar, îmânın esâsı olan **(Allah birdir)** akîdesine ve insanların akl-ı selîmlerine hiç uymayan iddi'âlardır.

Tevrât ve İncîl yunancaya ve latinceye terceme edilirken, o zemâna kadar yüzlerce tanrısı olan putperest Romalılar ve Yunanlılar, tek tanrıyı çok az görerek, onu çoğaltmak istemişlerdir. Ba'zı âlimlere göre, hakîkî İncîldeki tek Allah i'tikâdının yunanca tercemede üçe çıkarılmasına Yunanlıların Eflâtun felsefesine bağlı ol-

maları sebeb olmuşdur. Eflâtun felsefesi, her şeyi üçe böler. Meselâ edeb üç his kuvvetine dayanır: Ahlâk, akl ve tabî’at. Tabî’at da, nebât, hayvan ve insan olarak üçe ayrılır. Eflâtun, esâsda dünyâyı yaratan kudretin tek olduğunu düşünmekle berâber, onun iki yardımcısı dahâ olabileceğini ileri sürmüşdür. Bu da, (teslîs = Üçlü tanrı) fikrinin doğmasına sebeb olmuşdur. Bu nazariyyeyi kabûl eden birçok târîhci vardır. Hâlbuki, bugünkü Tevrât ve İncîllerde bile, birçok yerlerinde, aşağıda göreceğiniz gibi, (Allah benim! Allah tekdir. Benden başka Allah yokdur) sözleri bulunmakdadır. Bugünkü Kitâb-ı mukaddesler bile, zorla içine sokuşdurulan üç tanrı akîdesini, i’tikâdını red etmekdedir. Bu üç tanrı fikrinin terceme hatâsı olduğu da iddi’â edilmekdedir. Bilhâssa son günlerde, üçlü tanrıya artık hiç bir kimsenin inanmadığını gören hıristiyan kilisesi, (baba) ve (oğul) kelimelerinin büsbütün başka ma’nâlara geldiğini öne sürmekde ve Tek Allah inancı üzerinde durmakdadır. Aşağıda bu terceme mes’elesini tekrâr ele alacağız.

Bugünkü Tevrât ve İncîllerin, Allah kelâmı olmadığı anlaşıldığı ve birçok hıristiyanlar da bunu bildirdikleri hâlde, hâlâ ba’zı müte’assıb hıristiyanlar, (İncîlin her sözü Allah kelâmıdır) diye iddi’â etmekdedirler. Bu gibi müte’assıblar için ancak şu sözleri söyleyebiliriz: Bekara sûresinin, onsekizinci âyet-i kerîmesinde meâlen, **(Onlar** [hakkı dinlemekden ve kabûlden] **sağırdırlar,** [îmânı ve hakkı söylemiyen] **dilsizdirler,** [doğru, hak yolu görmiyen] **kördürler. Bu hâllerinden rücû’ edip, doğru yola dönmezler)** buyurulmuşdur. Matta İncîlinin onüçüncü bâbının, onüçüncü âyetinde, (Gördükleri hâlde görmezler, işitdikleri hâlde işitmezler ve anlamazlar) demekdedir.

Şimdi İncîli tekrâr tedkîk edelim:

Her şeyden evvel, bütün hıristiyanların elinde bulunan İncîllerin tek bir İncîl olmadığını söyleyelim. Bir katolik ile İncîl hakkında konuşmak isterseniz, size (Hangi İncîl?) diye sorar. Çünki, katoliklerin, protestanların ve ortodoksların muhtelif İncîlleri vardır. Siz (Nasıl oluyor da, Allah kelâmı olan İncîlin birçok cinsleri var?) diye sorarsanız, onlar biraz tereddüd etdikden sonra, (Efendim, esâsda İncîl birdir. Fekat tefsîrlerinde farklar olabilir) diye soru ile alâkası olmıyan garîb bir cevâb verirler. Eğer târîhi tedkîk edersek görürüz ki, ilk Romen Katolik İncîli, Jeromeun latin İncîli, Vulgatanın tercemesi ile 990 [m. 1582] senesinde Reimsde meydâna çıkmış, 1609 senesinde Douayde tekrar basılmışdır. Bugün de İngilizce olarak RCV (Roman Catholic Version = Romen Katolik İfâdesi) ismi altında mevcûddur. Fekat bugün İngilizlerin

elinde bulunan İncîl, bu eski İncîlin çok değişmiş bir şeklidir. Çünki 1600 senesinden bugüne kadar İncîl birçok tebeddüllerden geçmiş, içindeki ba'zı kısmlar **(apocrypha),** ya'nî (doğruluğundan şübhelenilen kısmlar) olarak çıkarılmış, ba'zı kısmları, meselâ Jüdit, Tobias, Bâruh, Ester v.s. büsbütün kaldırılmışdır. Nihâyet AV (Authorised Version = Resmen kabûl edilmiş ifâde) ismi ile (son ve doğru İncîl) olarak neşr olunmuşdur. Fekat birçok ilm adamları, hattâ meşhûr başvekîl Churchill bile, (Bu İncîlin ifâdesi son derecede bozukdur) dedikleri için, bir müddet, 1611 senesinden kalan ve KJV (Kral James İfâdesi) ismi altında meşhûr olan eski İncîle dönülmüşdür. Nihâyet 1952 senesinde İncîl yeniden düzeltilmiş ve RSV (düzeltilmiş ve gözden geçirilmiş ifâde) isminde yeni bir İncîl hâzırlanmış, fekat bu da kâfî derecede düzeltilmemiş kabûl edildiğinden, bundan kısa bir zemân sonra 1391 [m. 1971]de (Çifte tashîhli İncîl) ortaya konulmuşdur.

Katoliklerin İncîli de pek çok tahrîfâta [değişikliklere] uğramışdır. Şöyle ki, İbrânîceden yunancaya ve ondan da latinceye çevrilen İncîl, 325 senesinde Büyük Konstantinin emri ile toplanan İznik meclisi, 364 senesinde Ludicia meclisi, 381 de İstanbul meclisi, 397 senesinde Kartaca ruhban meclisi, 431 de Efesus [Efes] meclisi, 451 de Kadıköy meclisi ve dahâ birçok meclisler tarafından tedkîk edilip, her def'asında yeniden tertîb edilmiş, her def'asında ba'zı kısmlar tebdîl edilmiş, Ahd-i Atîkde bulunan ba'zı kitâblar çıkarılmış, ba'zı meclislerde red edilen ba'zı kitâblar ise kabûl edilmişdir. Fekat 930 [m. 1524] senesinde Protestanlık meydâna çıkınca, bu kitâblar tekrâr incelenmiş, yine değişiklikler yapılmışdır.

Bütün bu müddet zarfında, pek çok hıristiyan din adamı, yapılan terceme ve değişikliklere i'tirâz etmiş, kitâb-ı mukaddesin ba'zı kısmlarının ilâve edildiğini ileri sürmüşlerdir.

Yukarıda da bahs etdiğimiz gibi, İncîlin en eski şekli olan, İbrânîce nüshasından yanlış terceme edildiğini iddi'â edenler çok haklıdırlar. Zîrâ İbrânîcede **(Baba)** kelimesi, yalnız bir çocuğun kendi babası değil, aynı zemânda (Hürmete lâyık büyük bir şahsiyyet) ma'nâsına da gelmekdedir. Bunun içindir ki, Kur'ân-ı kerîmde, İbrâhîm aleyhisselâmın amcası olan Âzere (Âzer denilen babası) denilmekdedir. Çünki, asl babası olan Târuh ölmüşdü. Amcası Âzerin yanında yetişmiş ve o zemânki âdete uyarak, ona baba demişdi. Türkistânda, hürmet edilen, merhamet edilen kimselere de (baba) denildiğini, **(Reşehât)** kitâbındaki konuşmalar göstermekdedir. Biz türkçede de, (Ne baba adam!) diye bir kim-

seye duyduğumuz hayrânlığı ifâde ederiz.

(Oğul) kelimesi de İbrânîcede çok kerreler, bir şahsın rütbece veyâ yaşça kendisinden dahâ küçük olan, fekat kendisine son derece bir sevgi ile bağlı bulunduğu bir şahsı tasvîr etmek için kullanılmakdadır. Matta İncîlinin beşinci bâbı, dokuzuncu âyetinde, (Ne mutlu sulh edicilere! Zîrâ onlara Allahın OĞLU denecekdir) denilmekdedir. Görülüyor ki, burada (Oğul) kelimesi, (Allahın sevgili kulu) ma'nâsına kullanılmakdadır. O hâlde, hakîkî İncîlde (Baba), mübârek bir mevcûd ve (oğul) da sevgili bir kul olarak beyân olunmuşdur. Ya'nî maksad, üç tanrı değildir. (Baba) ve (Oğul) kelimelerinin kullanıldığı yerlerden çıkan ma'nâ, her şeyin hâkimi ve mâliki Allahü teâlânın, Îsâ aleyhisselâm gibi sevgili bir kulunu insanlara peygamber olarak gönderdiğidir. Aklları ancak bu günlerde başlarına gelen hıristiyanların büyük kısmı, (Hepimiz Allahın kulu, çocuğuyuz. Allah hepimizin rabbi, babasıdır. İncîllerdeki (Baba) ve (Oğul) kelimelerini böyle anlamak lâzımdır) demekdedirler.

İbrânîce olan en eski İncîl nüshalarından birçok kelimelerin de yanlış terceme edildiği, aşağıdaki misâllerden anlaşılmakdadır.

Şöyle ki:

1) Ahd-i atîkin ilk kitâbı Tekvînin İbrânîce aslında Cenâb-ı Hakdan (ALLAH) ya'nî bir (L) harfi eksik olarak (ALAH) diye bahs olunmakdadır. Hâlbuki ikide birde tashîh edilen, değişdirilen İncîlde, bu kelime çıkarılmışdır. Ya'nî hıristiyanlar Müslimânların Allahına yakın olmakdan korkmuşlardır.

2) Ahd-i atîkin İbrânîce aslında (bâkire = kız) kelimesi yokdur. Îsâ aleyhisselâmın doğumu hakkında eski İbrânîce nüshalarının, İşâyâ kitâbı, 7. ci bâbı 14. cü âyetinde, (Rab, size bir alâmet verecek, işte kız gebe kalacak ve bir oğlu olacak ve onun adını İmmanuel koyacak) demekdedir. Burada İbrânîce (Kız) ma'nâsına (ALMAH) kelimesi kullanılmışdır. Hâlbuki, İbrânîce (Bâkire) BETHULAH kelimesi ile ifâde edilir. Bâkire kız kelimesi hıristiyanların dahâ işine geldiğinden (Kız) yerine (Bâkire kız) kelimesi kullanılmış ve hıristiyanlık âlemine (Kudsî Bâkire) ma'nâsı aşılanmışdır.

3) Koyu müte'assıb İngiliz papazları, dahâ ileriye giderek, Yuhannâ İncîlinin 3. cü bâbının 16. cı âyetindeki, (Zîrâ Allah dünyâyı o kadar sevdi ki, biricik oğlunu [ya'nî çok sevdiği kimseyi] verdi [ya'nî oraya gönderdi], tâ ki ona îmân eden her adam helâk olmasın, ancak ebedî [sonsuz] hayâtı olsun) cümlesini, (Zîrâ, Allah dünyâyı o kadar sevdi ki, **(Kendisinin doğurmuş olduğu)** biricik

oğlunu verdi, tâ ki ona îmân eden herkes helâk olmasın, ancak ebedî hayâtı olsun) şekline sokmak bedbahtlığında bulunmuşlardır. Burada, İngilizce (begotten) kelimesini kullanmışlardır ki, bu kelime doğrudan doğruya (doğurmuş) ma'nâsına gelir. Hâlbuki, bugünkü Kitâb-ı mukaddesin birçok yerlerinde Allahü teâlânın BİR olduğu, Îsâ aleyhisselâmın ise, (Peygamber) olarak gönderildiği yazılıdır. Bunların bir kısmını aşağıda zikr ediyoruz:

(Dinle ey İsrâîl! Allahımız Rab bir olan Rabdir) [Markos, 12:29]

(Allah birdir. Ondan gayrı yokdur.) [Markos, 12:32]

Tesniyenin 4. cü bâbının 39. cu âyetinde, (Ve bugün bil ve yüreğine koy ki, yukarıda göklerde ve aşağıda yerde RAB O ALLAH'dır, başkası yokdur) demekdedir.

Tesniyenin 6. cı bâbının 4. cü ve 5. ci âyetlerinde ise, (RAB, BİR OLAN RABDİR ve ALLAH'ın olan RABBİ bütün kalbinle ve bütün cânınla ve bütün kuvvetinle seveceksin) demekdedir.

Yine Tesniyenin 32. ci bâbının 39. cu âyetinde de, (Şimdi görün ki, BEN, BEN Oyum ve nezdimde [başka] ilâh yokdur) demekdedir.

İşâyânın 40. cı bâbının 25 ve 26. cı âyetlerinde, (Beni kime benzeteceksiniz ki, BEN Ona müsâvî olayım? Kuddûs [olan Allah] diyor. Gözlerinizi yukarı kaldırın ve görün, bunları [gökleri] kim yaratdı) demekdedir.

Yine İşâyânın 43. cü bâbının 10. cu ve devâmındaki âyetlerinde, (RAB diyor: Siz şâhidlerim ve seçdiğim kulumsunuz, tâ ki, bilip bana inanasınız ve benim O olduğumu anlıyasınız. BENDEN ÖNCE (ALLAH) OLMADI ve BENDEN SONRA OLMIYACAK. Ben, ben Rabbim ve Benden başka kurtarıcı yokdur. RAB diyor ve BEN ALLAHIM) demekdedir.

Yine İşâyânın 44. cü bâbının 6. cı âyetinde, (Rab diyor, ilk benim ve son benim ve benden başka ALLAH yokdur) demekdedir.

Yine İşâyânın 45. ci bâbının 5. ci âyetinde, (RAB benim ve başkası yokdur. BENDEN BAŞKA ALLAH YOKDUR) demekdedir.

Yine İşâyânın 45. ci bâbının 18. ci âyetinde, (Çünki gökleri yaratan RAB, dünyâya şekl veren ve onu yaratan, onu pekişdiren ve onu boşuna yaratmayan, üzerinde oturulsun diye ona şekl veren ALLAH şöyle diyor: RAB benim ve başkası yokdur) demekdedir.

Aynı bâbın 21 ve 22. ci âyetlerinde ise, (Ben RAB değil miyim? Ve benden başka ALLAH yokdur. Benden başka hak ALLAH ve kurtarıcı yokdur. Ey yeryüzünde olanlar, hepiniz bana dönünüz de kurtulun. Çünki ALLAH benim ve başkası yokdur) demekdedir.

Yine İşâyânın 46. cı bâbının 9. cu âyetinde ise, (ALLAH benim, başkası yokdur. Ben ALLAH'ım ve benim gibisi yokdur) demekdedir.

Îsâ aleyhisselâmın peygamber olduğuna dâir İncîllerden beyânlar:

Matta İncîlinin 21. ci bâbının 10. cu ve 11. ci âyetlerinde, (Îsâ Yeruşalime [Kudüse] vardığı zemân bütün şehir, bu kimdir? diyerek sarsıldı. Ve kalabalıklar, Galilenin Nâsıra şehrinden ÎSÂ PEYGAMBER budur dediler) demekdedir.

Yuhannâ İncîlinin 5. ci bâbının 30. cu âyetinde, (Îsâ dedi ki, ben kendiliğimden bir şey yapamam, işitdiğime [ya'nî bana verilen vahye] göre hükm ederim. Kendi irâdemi [bir şeyi yapdırmak arzûsu] değil, ancak beni gönderenin [ya'nî Allahın] irâdesini ararım) demekdedir.

Matta İncîlinin 13. cü bâbının 57. ci âyetinde Îsâ aleyhisselâm onlara, (Bir **Peygamber,** kendi vatanından ve evinden gayrı yerlerde de i'tibârsız değildir dedi) demekdedir.

Yuhannâ İncîlinin 8. ci bâbının 26. cı âyetinde, (Beni irsâl eden [gönderen] Allahdır. Ben dünyâya ancak Ondan işitdiklerimi söylerim) demekdedir.

Yuhannâ İncîlinin 14. cü bâbının 24. cü âyetinde, (İşitdiğiniz sözler benim değil, ancak beni gönderen babanındır [ya'nî büyük bir varlık olan Allahındır]) demekdedir.

Yuhannâ İncîlinin 17. ci bâbının 3. cü âyetinde, (Ey Baba, ebedî hayat [Cennet hayâtı, hakîkî bir ALLAH olan] Seni ve gönderdiğin Îsâ Mesîhi bilmekdir) demekdedir.

Yuhannâ İncîlinin 14. cü bâbının 28. ci âyetinde Îsâ aleyhisselâmın, (Baba benden büyükdür) dediği yazılıdır.

Resûllerin işlerinin 2. ci bâbının 22. ci âyetinde, (Ey İsrâîl erleri, bu sözleri dinleyin: Nâsıralı Îsâyı ve onun tarafından tasdîk edilmiş olan adamı, siz kendiniz de bilirsiniz) demekdedir.

3. cü bâbının 26. cı âyetinde ise, (Allah her birinizi kötülüklerinden döndürmekle mübârek kılsın diye, kulunu kıyâm etdirip, önce size gönderdi) demekdedir.

4. cü bâbının 30. cu âyetinde de, (Mukaddes kulun Îsânın ismi ile alâmetler ve hârikalar olsun diye..) demekdedir. Bu âyetlerde, Îsâ aleyhisselâmın peygamberliği ve Allahü teâlânın vahy etmesi ile konuşmuş olduğu, açıkca bildirilmekdedir.

Bütün bu cümleler bugün hıristiyanların elinde bulunan Kitâb-ı mukaddesden alınmışdır. Ya'nî ne kadar değişdirilirse değişdirilsin, hâlâ bugünkü Tevrât ve İncîllerde muhakkak hakîkî İncîlden kalma doğru sözler bulunmakdadır.

Allahü teâlânın, Îsâ aleyhisselâmı Allahın oğlu olarak göstermek isteyenlere, hattâ bu maksad ile Tevrât ve İncîldeki cümleleri değişdirmek küstahlığında bulunanlara karşı ne kadar gazaba geldiği, Kur'ân-ı kerîmde Meryem sûresinin 88-93. cü âyetlerinde meâlen şöyle beyân buyurulmuşdur:

([Yehûdîler ve Hıristiyanlar], **Rahmân çocuk edindi dediler.** [Ey Resûlüm sen onlara de ki,] **ortaya büyük bir yalan atdınız. İsnâd etdikleri o sözden, nerede ise, gökler paralanacak, yer yarılacak, dağlar dağılacakdı. Hâlbuki Rahmânın çocuk edinmesi, Onun azametine lâyık değildir. Çünki göklerde ve yerlerde hiçbir kimse yokdur ki, Rahmâna kul olarak gelici olmasın.**) Kur'ân-ı kerîmin İhlâs sûresinin üçüncü âyetinde Allahü teâlâ meâlen buyuruyor: **(Allah doğmamış ve doğurmamışdır.)** Nisâ sûresinin yüzyetmişbirinci âyetinde meâlen, **(Ey ehl-i kitâb** [Yehûdîler ve Hıristiyanlar]**! Dîninizde taşkınlık etmeyin. Allahü teâlâ hakkında doğruyu söyleyin** [Ona iftirâ ederek Îsâ "aleyhisselâm" Allahın oğludur demeyin]**, Meryem oğlu Îsâ, Allahü teâlânın resûlüdür. Ol emri ile yaratılmış mahlûkudur. Onu Meryeme ilkâ etdi.** [Ey hıristiyanlar] **Allahü teâlâya ve resûlüne îmân edin, ilah üçdür ve Allahü teâlâ üçüncüsüdür demeyin. Bundan sakınmanız sizin için hayrlıdır. Allah ancak bir TEK ma'bûddur. Çocuğu olmakdan münezzehdir)** buyurulmuşdur.

Allahü teâlâ Kur'ân-ı kerîmde, İncîli değişdirenlere karşı, Bekara sûresinin onuncu âyetinde meâlen şöyle hitâb etmekdedir: **(Kalblerinde** [şek ve nifak] **hastalığı vardır. Allahü teâlâ hastalıklarını artdırmışdır. Yalancılıklarından dolayı elem verici azâba uğrıyacaklardır).**

Bekara sûresi 79. cu âyetinde meâlen, **(Vay,** [tahrîf olunmuş] **kitâbı kendi elleri ile yazıp da, onu birkaç kuruşa satmak için, Allah tarafındandır diyenlere! Vay, ellerinin yazdıklarına! Vay kazandıklarına!)** buyurularak, onların elîm bir azâba uğrayacağını haber vermişdir.

– 2 –

KİTÂB-I MUKADDESDEKİ (Tevrât ve İncîllerdeki) HATÂLARDAN BA'ZILARI

Tevrâtda ve İncîlde değişdirilmiş yerleri bildiren kitâblardan en meşhûru **(İzhâru tebdîlil-yehûd vennasârâ fittevrâti vel-İncîl ve beyânü-tenâkudi mâ-bi eydihim)**dir. Bu kitâbı 456 h.de vefât eden Alî bin Ahmed Emevî yazmışdır.

Bugün, hakîkaten, **(Kitâb-ı mukaddes)**i mütemâdiyen değişdirerek yeni İncîller neşr etmek, bu kitâbları satmak, çok büyük bir kazanç kaynağıdır. Çünki, ister inansın, ister inanmasın, her Avrupalının evinde bir Kitâb-ı mukaddes [Tevrât ve İncîl] vardır. Hele Avrupalı köylülerin çoğu, Kitâb-ı mukaddesden başka bir kitâb bilmez, bundan başka hiçbir kitâb okumazlar. Avrupalıların kültür seviyesi, çoğumuzun zan etdiği kadar yüksek değildir. Köylerde oturanlar okuma yazma bilirler ise de, dünyâdan haberleri yokdur. Ancak, Kitâb-ı mukaddes okurlar. Onun için, her yeni (gözden geçirilmiş ve düzeltilmiş) Kitâb-ı mukaddes, milyonlarca nüsha basılmakda ve bu Kitâb-ı mukaddesi basanlara her sene milyonlar kazandırmakdadır. O hâlde, Kitâb-ı mukaddesi ikide birde değişdirerek yeniden basmakdan dahâ kârlı bir iş yokdur.

Garblı mecmû'alar, ikide birde (Kitâb-ı mukaddesde hatâ var) diye yazmakdan geri kalmazlar. İçlerinde, meşhûr ilm adamlarının veyâ teologların ibret ile okunacak ciddî makaleleri de bulunur. Aşağıda bunlardan birini göreceksiniz:

Şimdi siz de, Allahü teâlânın kelâmı nasıl yanlış terceme edilir? Allahü teâlânın kelâmı nasıl insanlar tarafından tashîh edilir? Allahü teâlânın kitâbı nasıl tedkîka tâbi' tutulur? Böyle mütemâdiyen değişdirilen, düzeltilen bir kitâb mümkin değil (Allahü teâlânın kelâmı olamaz) diyeceksiniz. Hele 1971 senesinde ikinci def'a değişdirilen İngiliz İncîlinin mukaddemesinde bulunan şu kelimeleri okursanız, büsbütün hayret edeceksiniz. En son tashîhi yapan dînî hey'et, önsözde şunları söylüyor: (...... Kral James tarafından hâzırlatılan Kitâb-ı mukaddesin ifâdesi hakîkaten son derece mükemmeldir. İngiliz neşriyâtının en yüksek bir eseri olarak kabûl edilebilir. Fekat, ne yazık ki, bu kitâbda gâyet ağır hatâlar vardır ve bu hatâlar, o kadar çok ve o kadar ciddîdir ki, bunların

muhakkak düzeltilmesi lâzımdır.)

Düşünün bir kerre, bir dînî hey'et toplanıyor ve İngilterede 1020 [m. 1611] senesinden 1391 [m. 1971] senesine kadar (Allah kelâmı) diye inanılan kitâbda birçok CİDDÎ hatâlar buluyor ve bunların muhakkak tashîhi lâzımdır diye karar veriyor! Artık bu kitâbın (Allah Kitâbı) olduğuna kim inanır? Aşağıda size hoş bir hikâye nakl edeceğiz. Bu hikâyeyi anlatan, hıristiyan din ve fen adamları ile, hıristiyanlık akîdeleri ve kitâb-ı mukaddes üzerinde münâzaralar yapan ve bunların tahrîf edilmiş olduğunu isbât eden Güney Afrikalı Ahmed Didatdır. [Hıristiyanlık ve tahrîf edilmiş İncîller üzerinde çalışmalar yapan bu zât, Ehl-i sünnet âlimlerinin büyüklüğünü anlıyamamış bir mezhebsizdir.] Ahmed Didat diyor ki:

(Amerikada neşr olunan AWAKE (Uyan!) mecmû'asının 8 Eylül 1957 târîhli nüshasında şöyle bir makâle çıkdı: (Meğerse Kitâb-ı mukaddesde temâm 50.000 hatâ varmış! Geçenlerde bir genç hıristiyan, KJV (Kral James Beyânı) olan Kitâb-ı mukaddesden bir dâne satın almışdı. Tabî'î İncîli (Kitâb-ı mukaddesi) Allah kelâmı olarak kabûl etdiğinden, içinde hiçbir hatâ bulunmadığını zan ediyordu. Fekat eline geçen bir Look mecmû'asında (İncîl Hakkında Hakîkatler) ismindeki bir makâlede, 1133 [m. 1720] târîhinde kurulan bir dînî meclîsin Kral James tarafından hâzırlatılan Kitâb-ı mukaddesde 20.000 hatâ bulunduğunu meydâna çıkardığını okuyunca şaşırıp kaldı. Çok üzüldü. Bu mes'eleyi rûhânî arkadaşlarıyla görüşdüğü zemân, onlar kendisine, (Bugünkü Kitâb-ı mukaddesde, 20.000 değil, 50.000 hatâ vardır) demezler mi? Genç adam kendinden geçdi. Şimdi bize soruyor: Allah aşkına söyleyin bana, bizim Allah kelâmı zan etdiğimiz Tevrât ve İncîl, böyle hatâlarla dolu bir eser midir?

Ben bu mecmû'ayı dikkat ile okumuş ve saklamışdım. Bundan beş altı ay evvel, birgün evimde otururken, kapım çalındı. Kapıyı açdığım zemân, karşımda kibâr tavrlı, güler yüzlü, tatlı dilli bir genç adam gördüm. Beni hürmet ile selâmladıkdan sonra, hüviyyetini uzatdı. Hüviyyetinde (Yehova Şâhidi) diye yazılı idi. Bu ism, bir kısm misyonerlere verilen bir lakab idi. Bu genç misyoner, bana çok tatlı bir sesle, (Biz her şeyden önce, hak yolundan çıkmış, sizin gibi tahsîlli insanları hak din olan hıristiyanlığa çağırmak için çalışıyoruz. Size Allah kelâmı olan Tevrât ve İncîlden ba'zı güzel bahsleri ihtivâ eden kitâblar getirdim. Size bunları takdîm edeyim. Bunları okuyunuz, düşününüz ve karârınızı veriniz) dedi. Kendisini içeri da'vet etdim. Kahve ikrâm etdim. (Herifi gâlibâ yarı yarıya kandırdım) diye düşündüğünü tahmîn ediyor-

dum. Kahveleri içdikden sonra, ona (Azîz dostum, siz Tevrât ve İncîli Allah kelâmı olarak kabûl ediyorsunuz değil mi?) diye sordum. (Muhakkak) diye cevâb verdi. (O hâlde, Tevrât ve İncîlde hiç bir hatâ yokdur değil mi?) dedim. (Olamaz) dedi. O zemân kendisine Awake mecmû'asını gösterdim ve (Bu mecmû'a, hıristiyan memleketi olan Amerikada çıkmış bir eserdir. Bu mecmû'a, İncîlde temâm 50.000 hatâ olduğunu yazıyor. Eğer bu mecmû'adaki makâleyi yazan bir müslimân olsaydı, ona inanıp inanmamakda serbest olurdunuz. Sizin dîninizde olan kimselerin çıkardığı mecmû'anın sözlerini kabûl etmeniz gerekmez mi? Siz bu iddi'âya karşı ne dersiniz?) dedim. Adamcağız birdenbire hayrete daldı. (Şu mecmû'ayı verin de bir okuyayım) dedi. Okudu, tekrâr tekrâr okudu. Yüzünün nasıl tegayyür etdiğini, ne kadar mahcûb olduğunu görüyor ve içimden kıs kıs gülüyordum. Nihâyet bana verilecek bir cevâb buldu: (Bakınız, dedi, bu mecmû'a 1957 senesinde basılmışdır. Biz şimdi 1980 senesindeyiz. Aradan temâm 23 sene geçmişdir. Herhâlde bu arada hatâları bulunmuş ve tashîh edilmişdir.) Ben büyük bir ciddiyyet ile (Peki ama acabâ bu 50.000 hatâdan kaç bini düzeltildi? Düzeltilen hatâlar hangileridir? Nasıl düzeltilmişdir? Bunlar hakkında bana ma'lûmât verebilir misiniz?) diye sordum. Başını öne eğdi ve (Ma'atteessüf bunu yapamam) dedi. Ben ilâve etdim: (Azîz misâfirim! İçinde 50.000 hatâ bulunan, ikide birde değişdirilen veyâ düzeltilen bir kitâbın Allahü teâlânın kitâbı olduğuna nasıl inanırım? Bizim Allahü teâlânın kitâbı olarak inandığımız Kur'ân-ı kerîmin bir harfi bile bugüne kadar değişmemişdir. İçinde tek hatâ yokdur. Siz beni hidâyete erişdirmek istiyorsunuz ama, rehberiniz olan İncîl ve Tevrât hatâlı, seçdiğiniz yol şübhelidir. Bunu bana nasıl îzâh edersiniz?). Zevallı perişân olmuş, hayretde kalmışdı. (Bana müsâade ediniz de, büyük papazlar ile görüşeyim. Birkaç gün içinde size uğrar ve sorduklarınıza cevâb veririm) dedi ve acele ile yanımdan firâr etdi. Gidiş o gidiş. Aylardan beri kendisini bekliyorum. Ne gelen var, ne giden!)

Şimdi Tevrât ve İncîlde tesâdüf edilen birçok hatâlar, birbirinden farklı ifâdeler ve aynı husûs hakkında verilen birbirlerine mugâyir beyânlar hakkında biraz dahâ îzâhat verelim.

Evvelâ şunu söyliyeyim ki, Tevrât ve İncîlin hatâlı kısmlarını arayan ve bulan, en çok kilise mensûblarıdır. İçine düşdükleri tezâdlardan kurtulmak için çâre aramakdadırlar. Londrada (İngilizceye terceme edilmiş modern İncîl) ismindeki eseri 1970 senesinde neşr eden Philips, Matta İncîli hakkında şöyle diyor:

(Mattaya âid olduğu kabûl edilen İncîlin, hakîkatde onun tarafından yazılmadığını ileri sürenler vardır. Bugün birçok kilise mensûbları, bu İncîlin sırlarla örtülü bir şahıs tarafından yazıldığını ileri sürmekdedirler. Bu esrârengiz kişi, Mattanın İncîlini eline almış, onu istediği gibi değişdirmiş, içine başka birçok sözleri de ilâve etmişdir. Üslûbu açık ve akıcıdır. Hâlbuki hakîkî Matta İncîlinin üslûbu dahâ ağır, fekat sözleri dahâ muhâkemelidir. Matta, gördüklerini, duyduklarını zihninde bir muhâkemeden geçirdikden ve duyduğu sözlerin Allah kelâmı olduğuna temâmen inandıkdan sonra, bunları kaleme alıyordu. Hâlbuki, şimdi Matta İncîli olarak elimizde bulunan metin, dikkat ile yazılmamışdır.)

Allahü teâlânın kelâmı mütemâdiyen değişemiyeceğine göre, yalnız yukarıdaki sözler, bugünkü Matta İncîlinin insan eli ile yazıldığını isbâta kâfîdir. Matta İncîli ortadan gayb olmuş, onun yerine meşhûr olmıyan bir kişi yeni bir İncîl yazmışdır. Bu kişinin kim olduğunu kimse bilmemekdedir.

Bugünkü Kitâb-ı mukaddesin (yeni ahd) kısmında bulunan dört İncîl, bilindiği gibi, Mattadan başka, Yuhannâ, Luka ve Markos tarafından yazılmışlardır. Bunlardan yalnız Yuhannâ [ki Îsâ aleyhisselâmın teyzesinin oğlu idi] Îsâ aleyhisselâmı görmüş, fekat, İncîlini Onun semâya kaldırılmasından sonra Samosda yazmışdır. Luka ile Markos ise, Îsâ aleyhisselâmı hiç görmemişlerdir. Bunlardan Markos, Petrusun tercümânı idi. Yalnız Matta İncîli değil, Yuhannâ İncîli de başkası tarafından yazılmış ve değişdirilmişdir. Bunların isbâtı 271. ci sahîfeden i'tibâren bildirilmişdir. Kısaca bu dört İncîl hakkında birbirlerinden farklı birçok rivâyetler vardır. Bütün dünyânın birleşdiği bir husûs vardır. O da, bu dört İncîl (aşağıda göreceğiniz gibi), aynı hâdiseleri başka anlatan ve insan eliyle yazılmış hikâyelerden ibâretdir. Allahü teâlânın kelâmı değildirler. Bugünkü Kitâb-ı mukaddesin ya'nî Tevrât ve İncîllerin içindeki ba'zı hatâları anlatmadan evvel, Tevrât ve İncîllerin başka bir husûsiyyetinden de bahs etmek istiyoruz. Hıristiyanlarla münâzara eden ve onları cevâbdan âciz bırakan Ahmed Didat şu hikâyeyi anlatıyor:

(Birgün, hıristiyan komşularıma ricâ etdim. (Ben şimdi kitâb-ı mukaddes ile meşgûl oluyorum. Size ondan bir parça okumak istiyorum) dedim. Benim Kitâb-ı mukaddes ile alâkadâr olduğuma pek memnûn kaldılar. (Gâlibâ hidâyete kavuşuyor) diye sevindiler. Sür'ât ile etrâfımda toplandılar. Ellerine birer Kitâb-ı mukaddes verdim ve **(İşâyâ)** kitâbının 37. ci bâbını açmalarını ricâ etdim. (Şimdi ben size kendi elimdeki Kitâb-ı mukaddesden bu bahsi okuyacağım. Lütfen beni ta'kîb edin ve doğru okuyup okumadığı-

ma dikkat edin) dedim. Hepsi beni dikkat ile dinlemeğe ve okuduğum parçayı ellerindeki Kitâb-ı mukaddesden ta'kîb etmeğe başladılar. Okuduğum parça şöyle idi:

(Vâki' oldu ki, Kral Hizkiya bunu işitince, esvâbını yırtdı ve çul sarınıp Rabbin evine girdi.

Ve Kral, evi üzerinde olan Elyakimi ve Kâtib Şebnayı ve kâhinlerin ihtiyârlarını çula sarılmış olarak, Amatsun oğlu Peygamber İşâyâya gönderdi.

Ve ona dediler: Hizkiya şöyle diyor: Bugün sıkıntı, tekdîr ve rüsvâlık [aşağılık] günüdür. Çünki çocuklar doğum vaktine geldi, fekat doğuracak kudret yok.) Bir müddet dahâ okudum.

Ben devâm ederken onlara, (Nasıl, harfi harfine doğru okuyor muyum?) diye soruyordum. Onlar da (tâm tamına, harfi harfine doğru okuyorsun) diye tasdîk ediyorlardı. Birdenbire kendilerine: (Şimdi size bir şey söyliyeceğim: Sizin elinizde dinlediğiniz kısm Ahd-i atîkin [Tevrâtın] İşâyâ kitâbının 37. ci bâbıdır. Benim okuduğum parça ise yine Ahd-i atîkin İkinci Melikler [Krallar] 19. cu bâbıdır. Ya'nî, iki kitâbın bu iki bahsi harfi harfine birbirinin aynıdır. Demek ki, bunlardan biri temâmen diğerinden sirkat edilmiş, çalınmışdır. Ama hangisi, hangisinden aşırmış, bunu ben bilmiyorum. Bu husûsda karâr vermek size âiddir. Fekat, sizin kutsal zan etdiğiniz bu kitâblar birbirinden sirkat edilmişdir. İşte isbâtı!) dedim. Bir kıyâmetdir kopdu. (Böyle şey mümkin değildir!) feryâdları yükseldi. Hemen elimdeki Kitâb-ı mukaddesi aldılar. Dikkat ile tedkîk etdiler. Okuduğum bahsin hakîkaten İkinci Meliklerin 19. cu bâbının, ellerinde bulunan İşâyânın 37. ci bâbının harfi harfine aynı olduğunu görünce, ağızları açık kaldı. Onlara, (Bana darılmayın ama, bir Allah kitâbında böyle yazı aşırma [intihâl] keyfiyeti olur mu? Ben nasıl olur da, böyle kitâblara inanırım?) dedim. Hepsinin başı öne düşmüşdü. İster istemez bana hak veriyorlardı.)

Şimdi aşağıda, Tevrât ve İncîllerde anlaşılmıyan birkaç parça gösterelim: Matta İncîlinin 9. cu bâbının 9. cu âyetinde, (Îsâ, oradan geçerken gümrük mahallinde oturan ve Matta denilen bir adam görüp ona, ardımca gel dedi. O da kalkıp ardınca gitdi) demekdedir.

Şimdi iyice dikkat ediniz, bu cümleleri yazan Mattanın kendisi ise, niçin kendisi olduğunu söylemeyip, bir başka Matta gibi söylemişdir. Eğer bu İncîli yazan Mattanın kendisi olsaydı, (Ben gümrük mahallinde otururken Îsâ oradan geçiyordu. Beni gördü,

ardımca gel dedi. Ben de Onun ardınca gitdim) diye yazması îcâb ederdi. Bu da gösteriyor ki Matta İncîlini yazan Matta değildir.

Luka İncîlinin 1. ci bâbı başında, (Ey fazîletli Teofilos, kelâmın vekîlleri, hizmetcileri olup, gözleri ile görmüş olanların bize nakl etdiklerine göre, aramızda vâki' olan şeylerin hikâyesini tertîb ve tahrîr etmeğe birçok kimseler girişdiğinde, ben de tâ başından beri [olanları] hepsini dikkatle araşdırıp, tahkîk ederek, olduğu gibi, sırası ile sana yazmağı uygun gördüm) demekdedir.

Bu ibâreden anlaşılıyor ki:

Luka, kendi zemânında dahâ birçok kimseler İncîl yazdıkları bir sırada bu İncîli yazmışdır.

Luka havârîlerin kendi elleri ile yazdıkları hiçbir İncîl bulunmadığına işâret etmekdedir. Zîrâ (kelâmın vekîlleri ve gözleri ile görmüş olanların bize nakl etdiklerine göre) cümlesi ile İncîl yazanları gözleri ile görenlerden ya'nî havârîlerden tefrîk etmiş, ayırmışdır.

Kendisi için havârîlerden birinin şâkirdi, talebesiyim demez. Çünki, o asrda havârîlerden birine isnâd edilen pekçok te'lîfler, yazılar, risâleler bulunduğundan öyle bir senedin, ya'nî havârîlerden birinin talebesi olduğunu bildirmesinin, kendi kitâbı için başkalarının i'timâdına sebeb teşkil edeceğini, ümmîd etmemişdir. Belki, her husûsu kendisi tahkîk ederek, esâsından öğrendiğini bildirerek, dahâ kuvvetli bir delîl olarak göstermek istemişdir.

Yuhannâ İncîlinin 19. cu bâbının 35. âyetinde, (Gören şehâdet etdi ve onun şehâdeti doğrudur ve îmân edesiniz diye kendisi doğruyu söylediğini bilir) demekdedir. Şâyet bu ibâreyi Yuhannâ yazmış olsa idi, hâdiseyi (gören şehâdet etdi ve onun şehâdeti doğrudur) diye yazmazdı.

Netîcede, Matta, Luka ve Yuhannânın kendilerinden değil, ismi bilinmiyen, kim olduğu belli olmıyan bir kimseden bahs etdiklerini görürsünüz. Bu kimdir? Peygamber mi? Kelâmın hizmetcileri kimdir? Yerinden kalkıp Îsâ aleyhisselâmı ta'kîb eden kimdir? Şehâdet eden kimdir? Bu kadar esrâr dolu ve anlaşılmaz bir din kitâbı olur mu? Kim kime ve niçin şehâdet ediyor, o da belli değil!

Şimdi Kitâb-ı mukaddesdeki muhtelif bahsler arasındaki ihtilâflardan, farklardan bahs edelim:

İkinci Samuelin 24. cü bâbının 13. cü âyetinde, (Gad, Dâvüda

geldi ve Ona dedi, Sana memleketinde yedi kıtlık senesi mi gelsin? Yoksa düşmanların seni kovalarken onların önünde üç ay mı kaçarsın) demekdedir.

Şimdi aynı mes'eleden bahs eden Birinci Târîhlerin 21. ci bâbının 11. ve 12. ci âyetlerinde ise, (Böylece Gad, Dâvüda gelip, Ona dedi, RAB şöyle diyor: Bunlardan istediğini seç. Üç sene kıtlık, yâhud düşmanlarının kılıcı sana erişerek seni sıkışdıranların önünde üç ay bitip tükenmek, yâhud da üç gün Rabbin kılıcı ve Rabbin meleği, İsrâîlin bütün sınırlarında insanları helâk edecek vebâ hastalığı) demekdedir.

Allah kelâmı denilen bir kitâbın, bu iki bahsinde aynı mes'ele arasındaki büyük farkı görüyorsunuz. Hangisine inanalım? Allahü teâlâ iki dürlü beyânda bulunur mu?

Bugünkü Kitâb-ı mukaddesin muhtelif kitâbları arasındaki farklar o kadar çokdur ki, bunların hepsini yazmağa kalksak, mu'azzam bir kitâb olur. Biz burada okuyuculara umûmî bir fikr vermek için, birkaçından dahâ bahs edeceğiz:

İkinci Târîhlerin 36. cı bâbının 5. ci âyetinde, (Yehoyakim melik olduğu zemân 25 yaşında idi ve Yeruşalimde [Kudüsde] on bir sene meliklik etdi) demekdedir.

İkinci meliklerin [kralların] 24. cü bâbının 8. ci âyetinde, (Yehoyakim melik olduğu zemân onsekiz yaşında idi) demekdedir.

Arada tâm 7 sene yaş farkı var! Anlaşılan bu kudsî kitâbı yazanlar, adı geçen iki kişinin, aynı şahıs olup olmadıklarına dikkat etmemişlerdir.

Başka bir misâl:

İkinci Samuelin 10. cu bâbının 18. ci âyetinde, (Sûriyeliler, İsrâîllilerin önünden kaçdılar. Dâvüd Sûriyelilerden cenkcileri ile [berâber] 700 araba ve 40.000 atlı telef etdi ve ordu kumandanı Şobakı vurdu ve o arada öldü) demekdedir.

Şimdi aynı muhârebe manzarası, Birinci Târîhlerin 19. cu bâbının 18. ci âyetinde, (Ve Sûriyeliler, İsrâîlin önünden kaçdılar. Dâvüd Sûriyelilerden cenkcileri ile [berâber] 7000 [yedibin] arabayı perişân etdi ve 40.000 yaya asker öldürdü. Ordunun kumandanı Şobakı da telef etdi.)

Şimdi aradaki farklara dikkat ediniz: Birinci kitâba göre 700 harb arabası, ikinciye göre tâm on misli 7000 harb arabası, birinci kitâba göre 40.000 süvârî öldürülmüş, ikinci kitâba göre bunlar süvârî değil, piyâde askeri imiş!

Kitâb-ı mukaddesin içindeki kitâblar böyle birbirinden farklı

ma'lûmât verirse, bunların Allahü teâlânın kelâmı olduğuna kim inanır? Hâşâ, Allahü teâlâ, piyâde ile süvârîyi birbirinden ayıramaz mı? 700 ile 7000 arasındaki 10 misli fark olduğunu bilemez mi? Böyle birbirini nakz eden beyânlarda bulunmak ve sonra bunları Allahü teâlânın kelâmı kabûl etmek, Allahü teâlâya yapılan en büyük iftirâ, en büyük küstahlıkdır.

Birkaç misâl dahâ verelim:

Burada bahs konusu, Süleymân aleyhisselâmın serâyında yapdırdığı büyük kurban kesme yeri, ya'nî (kurban havuzu)dur.

Birinci Meliklerin 7. ci bâbı 26. cı âyetinde, (Kalınlığı bir karış idi. Ve onun kenârı bir kâse kenârı gibi, zanbak çiçeği gibi işlenmişdi. 2000 bat su alırdı) demekdedir. (1 bat = 37 litre)

Şimdi aynı kitâbın İkinci Târîhlerin 4. cü bâbı 5. ci âyetinde, (Süleymânın yapdığı mezbahın kalınlığı bir avuç idi ve kenârı bir kâse kenârı gibi zanbak çiçeği gibi işlenmişdi. İçi 3000 bat su alırdı) demekdedir.

Görüyorsunuz, yine arada temâm 1000 bat, ya'nî 37000 litre su farkı var! Anlaşılıyor ki, bu cins kitâbları yazanlar, birbirlerinin farkında olmadan, akllarına geleni kayd etmişler, tekrâr tedkîk zahmetinden de kaçmışlar ve ortaya böyle birbirini nakz eden fıkralar çıkmış ve bunlara, utanmadan (Allah Kelâmı) demişlerdir.

Bir misâl dahâ verelim:

İkinci Târîhlerin 9. cu bâbının 25. ci âyetinde, (Süleymânın atları ve cenk arabaları için 4000 ahırı vardı ve 12.000 atlısı vardı. Onları, araba şehrlerine ve melikin yanına, Yeruşalime [Kudüse] koydu.)

Aynı hikâyeyi Birinci meliklerin 4. cü bâbının 26. cı âyetinden okuyalım.

(Ve Süleymânın cenk arabaları için 40.000 ahırı vardı.)

Görüyorsunuz, burada ahır mikdârı tam 10 misli artmakdadır!

Belki denilebilir ki, (En çok rakkam farkları var, acaba rakkam farkı, o kadar mühim midir?) Buna meşhûr Alberts Schweizer'in beyânı ile cevâb verelim. Schweizer diyor ki: (En büyük mu'cizeler bile, iki kerre ikinin beş etdiğini veyâ bir dâirenin çemberinde açılar bulunduğunu isbât edemez. Yine en mu'azzam mu'cizeler, ne kadar çok olursa olsun, her hangi bir hıristiyanın bâtıl i'tikâdı içinde bulunan bir eksiği, bir yanlışlığı düzeltemez).

Son olarak, birbirinden farklı birkaç metin zikr edelim:

Matta İncîlinin 27. ci bâbının 44. cü âyetinde, Îsâ “aleyhisselâm” ile birlikde asılan iki hırsızın, ona karşı yehûdîler gibi kötü sözler söyledikleri yazılıdır.

Luka İncîlinin 23. cü bâbının 39. cu âyeti ve devâmında, hırsızlardan birinin Îsâ aleyhisselâma kötü söz söylediği ve bunu işiten ikinci hırsızın onu azarladığı ve (Sen aynı hükm altında olduğun hâlde Allahdan korkmuyormusun) dediği ve Îsâ aleyhisselâmın ikinciye, (Bugün sen benimle berâber Cennetde olacaksın) dediği yazılıdır.

Bu iki ibâre arasındaki farklılık meydândadır.

Yine Markosa göre, Îsâ aleyhisselâm haçdan indirildikden sonra, ölüler arasında kaldığı sırada, havârîleri ile görüşmüş ve hemen, o gün semâya kaldırılmışdır. Luka İncîlinde de böyle yazılıdır. Hâlbuki yine Lukanın yazmış olduğu (Resûllerin İşleri) kitâbının birinci bâbının 3. cü âyetine göre, hazret-i Îsâ, ölüler arasında 40 gün kaldıkdan sonra semâya kaldırılmışdır.

Bu misâller böyle devâm etmekdedir. Yukarıda da söylediğimiz gibi, hepsini kayd etmek için, bu kitâbın hacmi kâfî gelmez. Önsözde, kendisini tanıtdığımız, Müslimân olan eski bir râhib Turmeda, ya’nî Abdüllah-ı Tercümân, İncîllerin herbirinin kendi âyetleri arasındaki tenâkuzlarına birkaç misâl veriyor:

Matta İncîlinin 3. cü bâbının 4. cü âyetinde, (Yahyânın ta’âmı [yiyeceği] çekirgeler ve yaban balı idi) demekdedir.

11. ci bâbının 18. ci âyetinde ise, (Yahyâ ne yir, ne içerdi) demekdedir.

Eski râhib, bir noktaya dahâ işâret ediyor:

Matta İncîlinin 27. ci bâbı 50., 51., 52. ve 53. cü âyetlerinde, (Îsâ, rûhunu teslîm etdi. İşte o zemân ma’bedin perdesi yukarıdan aşağı kadar [yırtıldı], iki parça oldu. Yer sarsılıp kayalar yarıldı. Kabrler açılıp uykuda olan nice mukaddeslerin cesedleri kıyâm etdiler. Onlar kabrlerinden çıkıp Îsânın kıyâmından sonra mukaddes şehre girdiler ve birçok kimselere göründüler) demekdedir. Müslimân olmuş olan bu râhib Anselmo Turmeda diyor ki, (Okuduğunuz bu fâcia tasvîri, temâmen eski bir kitâbdan alınmışdır. Bu tasvîr, Titus Kudüsü zabt ve tahrîb etdiği zemân, bir yehûdî târîhcisi tarafından kaleme alınmışdır. Bu ibâreleri şimdi Mattada görmekdeyiz. Bunun ma’nâsı, her hangi bir kimse, bu sözleri Matta İncîline sonradan eklemişdir). Bu da, yukarıda (Matta İncîli, hakîkî Mattanın yazdığı İncîl değildir) sözünün doğru olduğunu bir kerre dahâ isbât etmekde ve bu ilâveleri yapan Matta İncîlini

yazan esrârengiz kimseyi hâtırlatmakdadır.

Bir târîhî hatâdan dahâ bahs edelim:

Tekvînin 16. cı bâbının 15. ci âyetinde, (Ve İbrâhîmin "aleyhisselâm" câriyesi Hâcerden bir oğlu oldu. İbrâhîm bunun adını İsmâ'îl koydu) demekdedir. Yine Tekvînin 22. ci bâbının 2. ci âyetinde ise, (Allah İbrâhîme dedi, şimdi oğlunu, sevdiğin biricik oğlunu, İshakı al ve Moriya diyârına git!) denilmekdedir. Ya'nî, İbrâhîm aleyhisselâmın ayrıca bir de İsmâîl aleyhisselâm isminde oğlu olduğu unutulmuşdur.

Okuyucuları da râhatsız etmeğe başlıyan bu hatâları bir tarafa terk edip, biraz da, bugünkü hıristiyan ve yehûdîlerin inandıkları (Kitâb-ı mukaddes)i ya'nî Tevrât ve İncîlleri teşkîl eden kitâbların nereden geldiklerini araşdıralım:

(Kitâb-ı mukaddes)in ilk kitâbları, Tekvîn, Hurûc, Levililer, Sayılar ve Tesniyedir. Bu beş kitâba (Tevrât) demekdedirler. Mûsâ aleyhisselâma indirilen Tevrâtın bu kitâblardan meydâna geldiğini zan etmekdedirler.

İşâyâ için neler söylenildiğini yukarıda zikr etdik. Rivâyete göre başka biri tarafından yazılmışdır.

Hâkimler kitâbının İsmâ'îl tarafından yazıldığı düşünülebilir.

Rut (Râ'ût): Yazan belli değil

Birinci Samuel: Yazan belli değil.

İkinci Samuel: Yazan belli değil.

Birinci Melikler: Yazan belli değil.

İkinci Melikler: Yazan belli değil.

Birinci Târîhler: Gâlibâ Îsâ aleyhisselâmdan 350 sene evvel yaşamış olan İbrânî haham ve din adamı AZRÂ tarafından yazılmış.

İkinci Târîhler: Bunun da, Azrâ tarafından yazıldığı düşünülebilir. Azrâ, Uzeyr demek olduğu **(Müncid)**de yazılıdır. Fekat, bu kitâbları yazan kimse Uzeyr aleyhisselâm değildir. Azrâ ismindeki bir yehûdîdir.

Azrâ: Azrânın bizzat yazdığı kitâb.

Ester: Yazan belli değil.

Eyyûb: Yazan belli değil.

Mezâmir: Zebûrun sûreleri demekdir. Dâvüd aleyhisselâma âid olan sûreler oldukları beyân edilmekde ise de, içinde Benî Korah, Âsaf, Ezrahi, Heman ve Süleymân aleyhisselâmın mezmurları da vardır.

Yûnüs: Kimin tarafından yazıldığı bilinmiyor.

Habakuk: Kim olduğu, nerede bulunduğu, şeceresi, ne iş yapdığı kimse tarafından bilinmeyen bir şahsiyetin yazdığı kitâb.

İşte size Kitâb-ı mukaddesin **(Ahd-i Atîk = Eski Ahd)** kitâblarının mâhiyyetleri hakkında kısa bir ma'lûmat.

(Ahd-i Cedîd = Yeni Ahd) kısmına gelince, bunun hakkında ve bunu yazanlar ve içindeki farklılıklardan yukarıda ma'lûmât verdiğimiz için bunları tekrâra lüzûm görmedik.

Kitâb-ı mukaddesin içinde, dahâ birçok ma'nâsız sözler vardır: Meselâ, Allahü teâlânın tûfâna nedâmet edişi, Ya'kûb aleyhisselâmın rü'yâsında Allahla güreş tutarak onu yenmesi, Lût aleyhisselâmın kızları ile zinâ etmesi gibi. Bunların ne kadar habîs şeyler olduğu hıristiyanlar tarafından da kabûl edildiği için, bu bahsleri yavaş yavaş Kitâb-ı mukaddesden çıkarmağa başlamışlardır.

Şimdi, bugünkü Kitâb-ı mukaddesin ifâde şekli ve insanlara neler telkîne çalışdığını tedkîk edelim:

Tekvînden bir bend alıyoruz. Bu kitâb, ilk insanlardan, ilk Peygamberlerden, Âdem, Nûh, İbrâhîm "aleyhimüssalevâtü vetteslîmât" gibi büyük nebîlerden bahs eder. Aynı zemânda İbrânî âilelerinin nasıl kurulduğunu anlatır. Yehûdîlerin ceddi olan Yehûdâdan (Juda) bahs eden 38. ci bâbın başında, (Yehûdâ kardeşlerinin yanına indi ve Abdüllah bir adamın yanına indi. Orada Kenanlı bir adamın kızını gördü. Adamın adı Şû' idi. Kızı alıp yanına girdi. Kız hâmile kalıp bir oğlu oldu) demekdedir.

Şimdi lutfen elinizi kalbinizin üzerine koyarak şu süâllere cevâb veriniz: Bir din kitâbı ne öğretir? Bir din kitâbı, insanlara yapmaları gereken husûslarla, yapmamaları gereken husûsları öğretir. Onlara, dünyâ ve âhiret hakkında fikr verir. Onları, fenâ hareketleri için azarlar ve iyi hareketlerini medh eder. Allahü teâlâya karşı ne gibi vazîfeleri olduğunu, birbirlerine karşı nasıl muâmele etmek îcâb etdiğini anlatır. Dünyâda sulh ve selâmet içinde yaşamak için neler yapmak lâzım olduğunu bildirir. Kısaca, bir din kitâbı, bir AHLÂK KİTÂBI'dır.

Yukarıda okuduğunuz parça ve devâmında bu fazîletlerden hangisi var? Açık saçık bir fuhş hikâyesidir. Bu parça, bugün dünyânın her yerinde Pornografi [müstehcen] neşriyyat sınıfına girer ve yayınlanması yasaklanır. Hıristiyanların ve yehûdîlerin mukaddes dedikleri kitâbda buna benzer dahâ birçok gayr-i ahlâkî bahsler vardır. Yine (Ahd-i atîk)in Tekvîn kitâbı 19. cu bâbının otuzuncu ve sonraki âyetlerinde Lût aleyhisselâmın iki öz kızının,

Lût aleyhisselâma içki içirerek serhoş etdikden sonra kendisi ile cinsî münâsebetde bulunarak oğulları olduğu yazılıdır. Dâvüd aleyhisselâmın, kumandanlarından Urianın zevcesi Batşebayı yıkanırken çıplak olarak seyredince dayanamıyarak onunla şehvânî ilişkiler kurduğu ve kocasından ayırmak için zevallıyı bir savaşın en tehlükeli yerine, geri dönmemek üzere gönderdiği Ahd-i atîkin İkinci Samuel kısmının 11. ci bâbında yazılıdır. Bugün birçok Avrupa müzelerinde, Dâvüd aleyhisselâmın Batşebayı çıplak olarak seyretmesini veyâ Uriayı ölüme göndermesini tasvîr eden resmler bulunmakdadır. Avrupa dillerinde (Uria Mektûbu) ta'bîri, (İ'dam hükmü veyâ çok kötü haber) ma'nâsına gelmekde ve Avrupalılar bunu ve benzeri hikâyeleri mukaddes dedikleri kitâblarından almakdadırlar. Bu hikâyeleri okuyanlar ne öğreniyor? Kardeşinin zevcesi ile zinâ etmeğe zorlanan erkekler, gelinini hâmile bırakan kayınbabalar, kızı ile zinâ eden babalar, emrinde çalışanların zevcesini iğfâl eden ve onları ölüme yollayan adamlar.

İnsanın aklı zâil olacak. Ba'zı hıristiyanlar bile bu çirkin hikâyelere inanmıyor ve red ediyorlar. **(Plain Truth)** mecmû'asının 1977 senesinde çıkan bir nüshasında şöyle yazılıdır: (Çocuklara Kitâb-ı mukaddesi okuturken çok dikkat ediniz! Çünki Kitâb-ı mukaddesin içinde, gayr-ı ahlâkî fuhş hikâyeleri mevcûddur. Bunları okuyan çocuklarda, âile ferdleri arasındaki münâsebetler hakkında, çok hatâlı fikrler hâsıl olabilir. Bilhâssa, Ahd-i atîk kısmında bulunan bu fuhş münâsebetleri, Kitâb-ı mukaddesden çıkarılmalı ve ancak ondan sonra çocuklara bu temizlenmiş Kitâb-ı mukaddes verilmelidir). Mecmû'a ilâve ediyor: (Kitâb-ı mukaddes, muhakkak bir tedkîkden geçmelidir. Çünki bu hâli ile ahlâk telkin etmek şöyle dursun, gençleri ahlâksızlığa teşvîk etmekdedir.)

Meşhûr edebiyyâtçı Bernhard Shaw, dahâ ileri giderek, (Dünyâda en tehlükeli kitâb Tevrât ve İncîldir. Onu sağlam bir kilit altına koymalı ve bir dahâ meydâna çıkmamasını temîn etmelidir) demekdedir.

Dr. Stroggie, Kitâb-ı mukaddes hakkında yazdığı kitâbda, Dr. Parkere atfen şöyle demekdedir: (İnsan Kitâb-ı mukaddesi okuduğu zemân, birbirini tutmaz bahsler içinde gayb olup gidiyor. Kitâb-ı mukaddesin içinde fazla mikdârda muhtelif acâib ismler vardır. Hele Tekvîn kısmında, yalnız şecereler dikkate alınmış. Kim kimden doğdu, nasıl doğdu? Hep bunlardan bahs ediliyor. Bunlardan bana ne? Bunların ibâdet ve Allahü teâlâyı sevmek ile ne

alâkası var? Nasıl iyi bir insan olunabilir? Kıyâmet günü nedir? Kime ve nasıl hesâb vereceğiz? Sâlih bir insan olmak için neler yapmak lâzımdır? Bunlardan pek az bahs olunuyor. Ekseriyâ, muhtelif efsâneler var. Dahâ gündüz anlatılmadan, geceye geçiliyor.)

Prof. F. C. Burkitt **(Canon of the New Testament** = Yeni Ahdin resmen kabûl edilen kısmı) ismindeki eserinde şöyle diyor: (Îsâ aleyhisselâmın dört İncîlde dört ayrı tasvîri vardır. Bunlar birbirinden farklıdır. Bunları yazanlar bu dört kitâbı bir araya getirmek istememişdir. Onun için yekdiğerinden farklı ma'lûmât vermekde, bunlar arasında hiçbir râbıta bulunmamakda, yazılardan biri noksan kalmış bir hikâyeye, diğeri ise meşhûr bir eserden alınmış bir parçaya benzemekdedir.)

(Encyclopedia of Religion and Ethics = Din ve Ahlâk Ansiklopedisi)nin ikinci cildinin 582. sahîfesinde: (Îsâ aleyhisselâm, hiç yazılı bir eser bırakmadığı gibi, şâkirdlerinden hiç birisine herhangi bir şey yazması için de emr vermemişdir) diye yazılıdır. Ya'nî bu büyük ansiklopedi, dört İncîlin hiçbir dînî kıymeti olmayıp, başkaları tarafından yazılan birbirinden farklı hikâyelerden ibâret olduğunu tasdîk etmekdedir.

Avrupalı ilm adamları, târîhçiler, hattâ hıristiyan din adamları, bugün elde mevcûd Tevrât ve İncîllerin bozuk olduklarını i'lân ederken, ma'nevî kuvvetleri inkâr eden, maddedeki terakkînin serhoşu olup, rûh bilgilerinden haberleri olmıyan din düşmanları da, Tevrât ve İncîllerdeki bozuk yerleri ileri sürerek, dinlere saldırıyorlar. Bu meyânda mu'cizeleri inkâr etmelerini haklı göstermeğe kalkışıyorlar. Hâlbuki hıristiyan ve müslimân, kısacası dindar olmanın birinci şartı, mu'cizelere inanmakdır. Aklın anlıyamadığı din, îmân bilgilerini akl ile isbât etmeğe kalkışan, bunları inkâr etmeğe sürüklenir. İnsan bilmediği, anlamadığı şeye düşman olur. Mu'cizeleri inkâr etmek felâketine dûçar olan zevallılardan biri, tanınmış Amerikalı dîni eserler yazarı Ernest O. Hauserdir. 1979 senesinde neşr edilen yazısında dindarlara hücûm etmekde çok ileri giderek, mu'cizeleri te'vîle çalışmakdadır. Gençleri igfâl edebilmek için birkaç ateistin [münkirin] yazılarını da kendine şâhid göstermekdedir. Bu makâleyi birlikde okuyalım: (Matta İncîlinde şöyle yazılıdır: (... Ve Îsâ halka çayır üzerine oturmalarını emr etdi ve kendilerine beş somun ekmek ile iki balığı aldı ve şükrân düâsı etdi ve ekmekleri kırıp şâkirdlere verdi. Şâkirdler de halka verdiler. Hepsi yiyip doydular ve parçalardan artanı oniki küfe dolusu olarak kaldırdılar. Yiyenler, kadınlar ve

çocuklardan başka, beş bin erkek kadar idiler) [Matta bâb 14, âyet 19 ve devâmı.]

İşte Matta, bugün Îsâ aleyhisselâmın en çok münâkaşa edilen bir mû'cizesinden böylece bahs etmekdedir.

Mu'cize, bir peygamber tarafından, kuvvet ve kudretini izhâr için,tabî'at kanûnlarına muhâlif olarak yapılan hârik-ül'âde bir işdir. Fekat, bugün en yeni ilm ve fen bilgilerini öğrenen ve böyle bir muhît içinde yetişen bir hıristiyanın bu mu'cizelere îmân etmesini nasıl teklîf edebiliriz? Fekat, bunları İncîllerden ihrâc etmeğe imkân yokdur. O hâlde, bunları dahâ iyi tedkîke mecbûruz. Biz çocukken, Îsâ "aleyhisselâm"ın, birçok mu'cizelerini dinleye dinleye büyüdük. Bunların arasında, Kana şehrindeki düğünde suyu şerâbe çevirmesi, Galile denizindeki korkunç fırtınayı dindirmesi, körlerin gözlerini açması, havârîlerin kayığına kadar denizde yürümesi, ölmüş olan Lazarı diriltmesi, hepimizin hâfızasına nakş edilmişdir. Esâsen İncîlin büyük bir kısmı bu mu'cizelerle doludur. Dört İncîlin de, en güzel yerlerini bu mu'cizeler teşkîl eder. Îsâ "aleyhisselâm", yehûdîlerin yanına geldiği zemân, Peygamber olduğunu isbât etmek için, onlara mu'cize göstermek zorunda idi. Çünki yehûdîler, ona (Sen Peygamber olduğunu söylüyorsun. Sana îmân etmemiz için, bize mu'cize göstereceksin!) diye inâd etmişlerdi. Hattâ, çok kerreler şübheye düşen kendi havârîlerine bile ba'zan mu'cizeler göstermeğe mecbûr olmuşdu. Meselâ, denizde kayık içinde giderlerken çıkan korkunç fırtınada, havârîler Îsâ aleyhisselâmı (Kurtar ya Rab, helâk oluyoruz) diyerek uyandırmışlardı. O esnâda Îsâ aleyhisselâmın bir işâreti üzerine fırtına durdu. Bu hareket havârîlerin üzerinde son derecede büyük bir te'sîr yapmış, Îsâ aleyhisselâmın ayaklarına kapanarak afv dilemişler, Ona inandıklarını te'yîd etmişlerdi. Sonra, bu hikâyeyi başka yehûdîlere anlatdıkları zemân, onlar da hayrân kalmışlar ve nasrânî olmuşlardı. [Matta bâb 8]

Yuhannâ İncîlinin 10. cu bâbı 37. ci âyeti ve devâmında Îsâ aleyhisselâmın şöyle dediği yazılıdır: (Eğer, Babamın işlerini yapmıyorsam bana îmân etmeyin. Fekat yapdığım hâlde siz bana îmân etmezseniz bile, işlere îmân edin ki, Babanın bende ve benim Babada olduğumu bilip anlıyasınız!) İşte bu mu'cizeler, o kadar büyük bir te'sîr yapıyordu ki, meşhûr yehûdî din adamı Nicodemus, Îsâ aleyhisselâma hiç inanmazken, onu bir gece ziyâret etdiği zemân gösterdiği mu'cizelerin büyük câzibesine kapılmış ve Ona (Artık inanıyorum ki, sen Allah tarafından gönderilmişsin.

Çünki, Allahın yardımı olmadan bu mu'cizeleri yapamazsın) demişdi. Biz biliyoruz ki, Îsâ aleyhisselâm, bu mu'cizeleri yapmakdan hiç hoşlanmıyor, hattâ âdetâ hayâ ediyordu. Elinin dokunmasıyle iyi etdiği cüzzamlıya, (Seni iyi etdiğimi sakın kimseye söyleme) demişdi. Mu'cizeleri yaparken, ufak bir hareket veyâ birkaç sözle iktifâ ediyordu. İncîle göre, ölmüş çocuğunu diriltdiği kadına, (Yoluna devâm et, çocuğun yaşıyor) demiş, iyi etdiği hastalara yalnız (Yatakdan kalk ve yürü) demişdi. Esâsen mu'cizeler, ufak bir el hareketi, bir dokunma ile temâmlanıyordu. Bu mu'cizelere ekseriyâ Îsâ aleyhisselâmın merhamet ve şefkati sebeb oluyordu. Bir gün, yol kenarında iki a'mâya rastlamışdı. Kendisinden yardım istediler. Îsâ "aleyhisselâm" onlara acıdı ve ellerini gözlerine sürünce, yeniden göz nûruna kavuşdular. Lukanın anlatdığı mu'cizeye gelince, bu da Îsâ aleyhisselâmın ne kadar merhametli olduğunu göstermekdedir. Îsâ aleyhisselâm, bir zevallı kadına tek oğlunun cenâze merâsiminde rastlamış. Kadına çok acıdığından çocuğunu diriltmişdir. Bugün bu mu'cizeleri inkâr eden pek çok hıristiyan vardır. Bir fen adamı, Îsâ aleyhisselâma îmân etse bile, onun böyle mu'cizeler yapamıyacağını ileri sürmekdedir. Dahâ 1162 [m. 1748] de meşhûr târîhçi İskoçyalı David Hume, şöyle yazıyordu: (Mu'cize demek, tabî'at kanûnlarının ihlâli demekdir. Tabî'at kanûnları kat'î ve sâbit esâslar üzerine kurulmuşdur. Bunları tebdîl etmeğe imkân yokdur. Onun için, mu'cizelere inanılmaz.)

Fekat, en mühim olanı bugünün din adamlarından Rudolf Butmannın sözleridir: Bu teolog: (Evinde elektrik bulunan, radyo ve televizyon kullanan bir adamın artık İncîllerde yazılı olan hayâl mahsûlü mu'cizelere inanması imkânı yokdur) demekdedir.

Bu mu'cizelerin esâsına varmak ve onları mantıkî bir tarzda îzâh edebilmek için, birçok tecribeler yapılmışdır: Meselâ, iki balıkla 5000 den fazla insanın doyurulması, hakîkatde, büsbütün başka bir tarzda cereyan etmişdir. Îsâ aleyhisselâm, diğer nasrânîlerle berâber gezmeğe çıkmış, yemek zemânı gelince, herkes birlikde getirdiği yemeği ortaya koymuş, Îsâ aleyhisselâm da, birlikde getirdiği iki balıkla beş somun ekmeği bunlara ilâve etmiş ve hepsi birlikde yemek yimişlerdir. Îsâ aleyhisselâmın deniz üzerinde yürüyerek havârîlerin gemisine gitmesi ise, temâmen bir optik hatâdır. Sisli havalarda, deniz kenârında yürüyen insanların, sanki denizde yürüyormuş gibi göründüklerini hepimiz biliriz. Fırtınanın kesilmesine gelince, Îsâ aleyhisselâmın işâret etdiği zemânda, fırtına esâsen kesilmeğe başlamışdı. İşâret etmese de kesilecekdi

diye düşünülebilir. Esâsen bütün bu mu'cizeler, bunları görenler tarafından nakl edilmekdedir. Böyle bir hâdiseyi gören bir kimse, kendi hislerine mağlûb olarak, o hâdiseyi küçültebilir veyâ mubâlağa edebilir, yâhud tam hakîkate uygun olmayarak, kendi gördüğü gibi değil, zan etdiği gibi anlatabilir. Fekat, şunu da unutmayalım ki, bugün bu mu'cizeler etrâfında yapılan münâkaşalar, artık gayb olmuş gibidir ve artık İncîllerdeki mu'cizelere inananlar hemen hemen kalmamışdır. Bir tanınmış başpiskopos geçenlerde: (Bir insan, bu mu'cizelere inanmasa da, hakîkî bir hıristiyan olabilir. Çünki, hıristiyanlığın esâsı, Allaha inanmak ve insanlara acımakdır) diyordu. Demek oluyor ki, biz İncîli okurken, ister onun bir masal kitâbı olduğunu ve onda anlatılan mu'cizelerin ancak hayâl âleminde meydâna geldiğini kabûl edelim veyâ etmiyelim, bunun dindarlıkla alâkası yokdur.

Şurası şâyân-ı dikkatdir ki, Îsâ aleyhisselâmın mu'cizeleri, onu, bir tarafdan dünyâya tanıtırken, bir tarafdan da, bir çok kimsenin düşmanlığına sebeb oldu. Yehûdî din adamları, Îsâ aleyhisselâmın Beytanyada hasta adamı iyileşdirdiğini, Lazarı diriltdiğini haber alınca, (Bu adam bu mu'cizelerle bütün insanları kendisine cezb ediyor. Artık kendisini Allah yerine koymağa başladı. Bunun şerrinden kendimizi muhâfaza etmek için Onu öldürtmeliyiz) diye karâr verdiler ve Onu Romalılara şikâyet etdiler. Îsâ aleyhisselâm, bu sıralarda son mu'cizesini yapıyor ve kendisini yakalamak için gelen askerlerin içinde bulunan ve Petrus tarafından kulağı kesilen başkâhinin hizmetcisinin, kulağını tekrâr yerine koyuyor ve böylece bütün dünyâya, (insanların düşmanlarına bile merhamet etmesi lâzım olduğunu) gösteriyordu.

[Bir yehûdî din adamı olan, H. Hirsch Graetzin **(History of the Jews)** kitâbındaki beyânına göre, yehûdîler, kendi cemâ'atlerinin, Tevrâtın emrlerine tam ittibâ' edebilmelerini te'mîn için, **(Yetmişler Meclisi)**ni kurdular. Bu meclisin reîsine **(Baş kâhin)** dediler. Yehûdî gençlerine, mekteblerde dinlerini öğreten, Tevrâtı açıklayan yehûdî din adamlarına **(Yazıcılar)** denilir. Bunların, Tevrâta yapdıkları açıklamaların, ilâvelerin bir kısmı, sonradan yazılan Tevrâtlara karışdırılmışdır. İncîllerde geçen yazıcılar, işte bunlardır. Bunların bir diğer vazîfesi de, yehûdîlerin Tevrâta ittibâ' etmelerini sağlamakdır.]

Îsâ aleyhisselâmın mu'cizeleri, bundan sonra bitdi. Romalılar Onu yakalayıp, Hirodesin önüne götürdükleri zemân, Hirodes Ondan mu'cizeler göstermesini isteyince, Îsâ aleyhisselâm cevâb vermiyerek susdu ve önüne bakdı. Çünki, artık vazîfesi bitmiş, Al-

lahü teâlânın kendisine verdiği vazîfe sona ermişdi. Başkasına her ne'v yardımı yapan bu Peygamber, kendisine yardım edemezdi. Çünki O, insanları kurtarmak için gönderilmişdi. Kendisini kurtarmak için değil! Allahü teâlânın Onun bu hareketinden ne kadar hoşnud olduğu, Onu semâya kaldırmasıyle sâbitdir.

(Mu'cizelere inanıyor musunuz?) süâli her zemân tekrâr edilmişdi. Evet bugünkü neslin mu'cizelere îmân etmesi müşkildir. Fekat unutmıyalım ki, îmân tam mantık ile ifâde edilemez. Îmân aşkdır ve mantık ile başı hoş değildir. İnsanlara bir parça da ma'nevî hak bırakılmalıdır. Biz çocukken masalları ne kadar lezzet ile dinlerdik ve büyüdükçe masallardaki konuşan hayvanların, perilerin, sihrbazların, cücelerin hakîkat olmadığını öğrenince, ne kadar üzülmüşdük! Mu'cizeler üzerinde çok durmıyalım. En mantıkî düşünen bir insanın bile, hıristiyanlığın mu'cize kanatları üzerinde dünyâya indiğini, masal da olsa, düşünmekden zevk alacağını sanırım.) Hauserin yazısı burada temâm oldu.

Bu makale bizi düşündürmekdedir. Zîrâ zemânla Kitâb-ı mukaddes içindeki kusûr ve hatâları bulan hıristiyanlar, artık Kitâb-ı mukaddesin hiçbir sözüne inanmamakda, mu'cizelerini bile inkâr etmekdedir. Hıristiyan olduğu hâlde, okudukları Tevrât ve İncîllerin Allah kelâmı olamıyacağını anlıyan İngiliz filozofu David Hume ve Rudolf Butmann ismindeki papaz, hıristiyanlığa ve ellerindeki Tevrât ve İncîllere karşı haklı olarak duydukları nefretlerini beyân etmişlerdir. Bu arada, ilm ve edeb esâslarına tecâvüz ederek, hakîkî Allah kelâmı olan Kur'ân-ı kerîmde bildirilmiş mu'cizeler üzerinde de, hayâlî fikrler beyân etmekden çekinmemişlerdir. Bu, insafsızca ve ilmî bir esâsa istinâd olunmıyan, fekat ilm nâmına yazılmış satırları okuyan gençler, bunların yazarları gibi, yanlış bir fikre sürükleneceklerdir. Temiz gençleri, bu tehlükeden korumak, insanlara hizmet etmeği mukaddes vazîfe bilen, vicdan sâhibleri için birinci vazîfe olmakdadır. Biz de, bu niyyet ile ve iyilik, ihsân etmeği emr eden Allahü teâlânın rızâsına kavuşmak için, islâm âlimlerinin büyüklerinden Ahmed Kastalânînin "rahmetullahi teâlâ aleyh"[1] **(Mevâhib-i ledünniyye)** kitâbından, aşağıdaki bilgiyi nakl ediyoruz:

Peygamberlerin "aleyhimüssalevâtü vetteslîmât" Allahü teâlâ tarafından gönderilmiş olduklarını, hakîkati söylediklerini gösteren hârikul'âde şeye **(Mu'cize)** denir. Peygamberin, Mu'cize gösterirken, (İnanmıyorsanız, siz de yapınız! Fekat, yapamazsınız)

---

[1] Kastalânî, 923 [m. 1517] de Mısrda vefât etdi.

demesi lâzımdır. Mu'cize, âdete, fen kanûnlarına muhâlif olan bir şeydir. Bunun için, fen adamları mu'cize yapamaz. Böyle hârikul'âde bir şey gösteren kimse, bunu önceden söylemez ve siz yapamazsınız demezse, bunun Peygamber olmayıp, Velî olduğu anlaşılır ve yapılan şeye **(Kerâmet)** denir. Başkalarının yapdığı böyle şeylere **(Sihr)** ya'nî büyü denir. Büyücülerin yapdıkları şeyler, Peygamberlerden "aleyhimüssalevâtü vetteslîmât" ve Evliyâdan "rahime-hümullahü teâlâ" da hâsıl olabilir. Fir'avnın sihrbazları, iplikleri yılan şekline sokunca, Mûsâ aleyhisselâmın asâsının, dahâ büyük bir yılan olup, onları yutması böyledir. Sihrlerinin bozulduğunu ve kendilerinin yapamıyacağı mu'cizeyi görünce hepsi, Mûsâ aleyhisselâmın Peygamber olduğuna îmân etdiler. Fir'avnın ölümle tehdîdi ve zulmleri karşısında, îmânlarından dönmediler. Peygamberlerin "aleyhimüssalevâtü vetteslîmât" mu'cizelerini ve Evliyânın "rahime-hümullahü teâlâ" kerâmetlerini hep Allahü teâlâ yaratmakdadır. Fen kanûnlarına, tabî'at hâdiselerine uyan işleri, belli sebeblerin te'sîrleri ile yaratdığı hâlde, mu'cizeleri böyle sebebler olmadan yaratmakdadır. **(Mu'cize)**ye **(Burhân)** ve **(Âyet)** de denir. Sihr, cismlerin fizik özelliklerini, şekllerini değişdirir. Maddenin yapısını değişdirmez. Mu'cize ve kerâmet, ikisini de değişdirebilir.

Peygamberlerin sonuncusu Muhammed aleyhisselâmın geleceği ve ba'zı sıfatları ve Arab yarımadasında zuhûr edeceği ve gelme zemânı yaklaşınca, görülecek hârikul'âde şeyler Tevrâtda ve İncîlde bildirilmişdi. Bunların haber verilmesi, Mûsâ ve Îsâ "aleyhimesselâm" için mu'cize olduğu gibi, Muhammed "aleyhisselâm" için de büyük mu'cizedir. Allahü teâlâ, her Peygambere, o zemânda meşhûr olup, kıymet verilen şeylere benzer mu'cizeler ihsân etmişdir. Muhammed aleyhisselâma ise her Peygambere vermiş olduğu mu'cizelerin benzerlerini verdiği gibi, başka mu'cizeler de ihsân eylemişdir. Hayâtda iken gösterdiği mu'cizelerin üçbinden ziyâde olduğu, türkçe **(Mirât-ı kâinât)** kitâbında yazılıdır. Bunlardan seksenaltı adedi kitâbımızın **(Muhammed aleyhisselâmın mu'cizeleri)** kısmında bildirilmişdir.

Ehl-i sünnet olmıyan müslimânlardan bir kısmı ve fen adamı olarak tanınan ba'zı din câhilleri, mu'cizelerin bir kısmına veyâ hepsine îmân etmiyorlar. Bunlar, fen bilgilerimize uygun değildir, diyorlar. Bunlardan kâfir olanlara, islâmiyyeti tanıtmak, önce bunları îmâna kavuşdurmak lâzımdır. Îmânı olanlar ise, mu'cizelere îmân eder. Çünki, kıyâmet zemânı, yerlerin, göklerin, canlıların, cansızların değişeceklerini, yapılarının bozulacaklarını

Kur'ân-ı kerîm haber veriyor. Fen bilgilerinin dışında kalan bu tebeddüllere inanan kimsenin, mu'cizelere de inanması lâzımdır. Biz, (Peygamberler "aleyhimüssalevâtü vetteslîmât" mu'cize yapar. Velîler "rahime-hümullahü teâlâ" de, kerâmet yapar) demiyoruz. Böyle deseydik, inanmıyanlara söz hakkı tanınırdı. Fekat biz, Allahü teâlâ, (Peygamberlerinde "aleyhimüssalevâtü vetteslîmât" mu'cizeler, Velîlerinde "rahime-hümullahü teâlâ" de kerâmetler yaratır) diyoruz. Yeni fen ilmlerini tahsîl etmiş, biyolojik ve astronomik hâdiselere vâkıf olan aklı başında, insâflı bir kimse, zerreden Arşa ve atomdan güneşe kadar, canlı cansız her varlığın hesâblı yaratılmış olduklarını ve hep birbirlerine merbût [bağlı], tek bir makinanın parçaları gibi çalışdıklarını hemen anlar. Gören, bilen, sonsuz bir kuvvet sâhibinin bunları, dilediği gibi yaratdığına, hepsini idâre etdiğine hemen îmân eder. Bu mu'azzam hâlıkın [yaratıcının] mu'cizeler, kerâmetler halk etmesini de tabî'î olarak karşılar. Fen adamı olarak deriz ki, mu'cizeler hakdır ve ancak Allahü teâlâ tarafından yaratılır ve Peygamberlerine "aleyhimüssalevâtü vetteslîmât" yapdırılır. Peygamberler "aleyhimüssalevâtü vetteslîmât" kendi başlarına Allahü teâlânın müsâ'adesi olmadan mu'cize yapamazlar. Îsâ aleyhisselâmın hastaları iyi etmesi, ölüyü diriltmesi mu'cizeleri, Allahü teâlânın yaratdığı mu'cizelerdir. Böyle olduğu Kur'ân-ı kerîmde beyân buyurulmuşdur. Fekat bugün ellerindeki İncîllerin doğruluğu hakkında tâm bir hezîmete tutulmuş olan hıristiyanlar, bu kitâblarının bildirdikleri hiçbir şeye inanmamakda ve dinsiz olmakdadırlar.

Zevallı hıristiyanlar, bugünkü Kitâb-ı mukaddeslere nasıl inansınlar. Sizin de şimdiye kadar açıkca gördüğünüz gibi:

1) Kitâb-ı mukaddesde Allah kelâmı olarak kabûl edilecek çok az parça vardır.

2) Kitâb-ı mukaddesdeki ba'zı sözlerin Allah kelâmı değil, Peygamber sözü olduğu, onların ismi ile zikr edilmekdedir.

3) Kitâb-ı mukaddese kimin tarafından söylendiği ma'lûm olmayan birçok sözler ilâve edilmişdir.

4) Havârîlerin hikâyelerine birçok masallar, efsâneler karışdırıldığı bizzat hıristiyan din adamları tarafından i'tirâf edilmekdedir.

5) Havârîlerin Îsâ aleyhisselâm hakkındaki haberleri birbirinden farklıdır.

6) İçinde hakîkî İncîlden beyânlar bulunan **(Barnabas İncîli)**

gibi ba'zı İncîller hıristiyanlar tarafından imhâ edilmişdir.

7) Kitâb-ı mukaddes bugüne kadar pek çok def'alar dînî hey'etler tarafından tedkîk ve tebdîl edilmişdir. Bu tedkîkler hâlâ devâm etmekdedir. Bir rivâyete göre, bugün elde birbirinden farklı temâm 4000 Kitâb-ı mukaddes vardır. Her tedkîk hey'eti, bir evvelki Kitâb-ı mukaddesin içinde çok ağır hatâlar bulunduğunu iddi'â etmekdedir.

8) İmperatörler, krallar Kitâb-ı mukaddesde ta'dîlât yapılması için emrler vermişler ve bu emrleri yerine getirilmişdir.

9) Kitâb-ı mukaddesin ifâdesi bir Allah kelâmı ifâdesi olmakdan çok uzakdır. Hele Eski Ahd'in ba'zı parçaları, yukarıda nümûnesini gördüğünüz gibi, çocukların yanında okunamıyacak kadar müstehcendir.

10) Kitâb-ı mukaddesin içinde 50.000 hatâ bulunduğunu, Avrupalı hıristiyan mecmû'aları yazmakdadır. Bu hatâların en mühimmi olan üç tanrı mefhûmunu düzeltmek için, bugün hıristiyanlar hummâlı bir gayret sarf etmekdedir.

11) Kitâb-ı mukaddesin bir Allah kelâmı değil, (insan eseri) olduğu hıristiyan din adamları tarafından da kabûl edilmişdir.

Sevgili okuyucularımız! Yukarıdan beri, bugünkü Kitâb-ı mukaddesi bizimle berâber tedkîk etdiniz. Kabûl edeceğiniz gibi, bu incelemede hiçbir taraf tutmadık. İslâm âlimlerinin değil, ancak HIRİSTİYAN DİN ADAMLARININ mütâla'alarını zikr etdik. Bunlar, eldeki Kitâb-ı mukaddeslerin içlerindeki farklı ifâdeleri zemân zemân ihrâc etdiler. Herkes bugün satılan Kitâb-ı mukaddeslerden bir aded alıp bunları tedkîk ve murâkabe edebilir. Bildirdiğimiz kısmların Kitâb-ı mukaddesdeki hangi kitâbın hangi bâbının hangi âyeti olduğunu yazdık ve bunların doğruluğunu uzun uzadıya tedkîk etdik.

Böyle bir kitâb ile, vahy edildiği günden bugüne kadar, bir harfi dahî değişmemiş olan azametli, fesâhat ve belâgatlı ve mûciz olan Kur'ân-ı kerîm nasıl mukâyese edilebilir? Hepimiz, herhâlde şu kanâ'ate vardık:

Allah kelâmı aslâ tebdîl edilmez. Noksan, yanlış, hatâlı kısmları bulunan, ikide birde insanlar tarafından değişdirilen ve insan eli ile yazıldığı papazlar tarafından da i'tirâf edilen bir kitâb "Allahın kelâmı" OLMAZ.

Allahü teâlânın kitâbında bulunması îcâb eden nasîhat, irşâd, iyiyi kötüyü tefrîk, dünyâyı ve âhireti ta'rîf, tesellî gibi husûsların acabâ hangisi, bugünkü Kitâb-ı mukaddeslerde mevcûddur?

Plain Truth mecmû'asının 1395 [m. 1975] senesi Temmuz nüshasında şöyle denilmekdedir: (İ'tirâf edelim ki, hıristiyan olmayan okumuş kimselere, onların fikrine nüfuz edebilecek kudretde bir kitâb gösteremiyoruz. Onlar bize birbirinden farklı İncîlleri göstererek: Görüyorsunuz ya, siz dahâ kendi aranızda bile ittifâk edememişsiniz. Bizi ne ile irşâd etmek istiyorsunuz? demekdedirler.)

Yukarıda zikr etdiğimiz Ahmed Didat şöyle anlatıyor:

(1939 senesinde Adams Missionda bir râhib mektebi civârında bulunan bir müessesede vazîfeli idim. 20 yaşındaydım. Râhib mektebinde okuyanlar, ikide bir çalışdığım yere gelirler,bana ve müslimân arkadaşlarıma islâm dîni, Muhammed aleyhisselâm ve Kur'ân-ı kerîm hakkındaki kin ve nefretlerini en kaba kelimelerle izhâr ve bizimle istihzâ ederlerdi. Onların i'tikâdına göre, müslimânlar dünyânın en âdî mahlûklarıdır ve islâm dîni bâtıl bir dindir. Çok hassâs bir insan olduğumdan, onların bu hücûmlarına çok üzülüyor, geceleri uyku uyuyamıyordum. Kendilerine cevâb veremiyordum. Zîrâ, hıristiyanlık şöyle dursun, kendi dînim hakkında bile esâslı bir ma'lûmâta sâhib değildim. Bunun üzerine, her şeyden evvel Kitâb-ı mukaddesi ve Kur'ân-ı kerîmi esâslı sûretde tedkîke, hıristiyanlık ve müslimânlık hakkındaki ma'lûmâtımı artdırmağa, bu husûsda yazılmış kitâbları okumağa karar verdim. Kırk senedir bunlarla uğraşıyorum. Bu husûsda en büyük yardımcım, Hindli Rahmetullah Efendinin "rahime-hullahü teâlâ" İstanbulda yazdığı arabca **(İzhâr-ül-Hak)** kitâbı oldu. [Bu meşhûr kitâb, 1280 [m. 1864] de Mısrda basılmış, birçok dillere, bunların arasında türkçeye de terceme edilmişdir. Rahmetullah Efendi, 1306 [m. 1889] da, 75 yaşında, Mekke-i mükerremede vefât etdi.] Nihâyet bir müddet sonra hakîkat, gözümün önünde güneş gibi parladı. Artık herşeyi, teferru'âtı ile biliyor ve anlıyordum. Bundan sonra, bana gelen papaz namzedleri benden îcâb eden cevâbları aldılar ve ağızları açık kalarak ve önlerine bakarak geldikleri yere gitdiler. Ben onlara cevâb verirken, onlar gibi kaba kelimeler kullanmıyor, bil'aks Allahü teâlânın emr etdiği gibi, tatlı dille konuşuyordum. Kitâb-ı mukaddesi o kadar i'tinâ ile tedkîk etmiş ve kusûrlarını o kadar titizlikle meydâna çıkarmışdım ki, bana verecek cevâb bulamıyorlar, hele Kitâb-ı mukaddesi onlardan dahâ iyi bilmeme hayretde kalıyorlardı. Artık bana büyük hürmet gösteriyorlardı.

O sırada elime, Protestan misyoner papazlarından Geo G. Harris ismindeki misyonerin hâzırladığı bir kitâb geçdi. Bu kitâb,

(Müslimânlar Nasıl Hıristiyan Yapılır?) ismini taşıyordu. Kitâbda papaz şunları tavsiye ediyordu: (Müslimânları hıristiyan yapmak çok müşkildir. Çünki müslimânlar, an'anelerine bağlıdır ve çok inâdçıdırlar. Bunları hıristiyan yapmak için aşağıdaki üç vâsıtaya mürâce'ât lâzım gelir.

1) Müslimânlara, bugünkü Kitâb-ı mukaddesin ya'nî Tevrât ve İncîlin hakîkî Tevrât ve İncîl olmadığı, hakîkî İncîlin tagyîr edildiği, tahrîf edildiği öğretilmekdedir. Onlara hemen şunları sorunuz:

a) Elinizde, hakîkî Tevrât ve İncîlden bir nüsha var mıdır? Varsa bize gösterin!

b) Bugünkü Tevrât ve İncîl ile hakîkî olduğunu söylediğiniz İncîl arasında, ne gibi farklar vardır? Bu farklar neresinde ve ne kadardır?

c) Bahs etdiğiniz bu farklar, kasden mi yapılmışdır, yoksa ifâde farkları mıdır?

d) Size, bir Kitâb-ı mukaddes gösteriyorum. Burada bana tagyîr edilen mahalleri gösterin.

e) Size, şurada gösterdiğim yer, acabâ eskiden nasıl okunurdu?

2) Kitâb-ı mukaddesde tahrîf edildiğini söylediğiniz kısmlar, kimin tarafından ve ne vakt yapılmışdır?

3) Müslimânlar, elimizde bulunan Kitâb-ı mukaddesin, yâ hakîkî Tevrât ve İncîllerin birer uydurma benzeri, yâhud insanlar tarafından yazılan başka bir kitâb olduğuna inanmakdadırlar. Müslimânlara göre, bugün elimizde bulunan Kitâb-ı mukaddesin Îsâ aleyhisselâmın getirdiği İncîl ve de Tevrât ile hiçbir alâkası yokdur. Fekat, kendilerine yukarıdaki süâller sorulunca, şaşırıp kalacaklardır. Zîrâ, müslimânların çoğu câhildir. Kitâb-ı mukaddesin hakîkî olmadığı hakkındaki fikrleri, yalnız kulak dolgunluğundan ibâretdir. Onlar, **(Ahd-i atîk** = Eski Ahd), ya'nî, Tevrât ve **(Ahd-i cedîd** = Yeni Ahd) ya'nî, İncîller hakkında bilgi sâhibi olmak şöyle dursun, kendi dinlerini bile lüzûmu kadar bilmezler. Kendilerine sorulacak birkaç ciddî süâl karşısında şaşırıp kalacak, ne cevâb vereceklerini bilemiyeceklerdir. O zemân onlara, (Size bu husûslarda ba'zı ma'lûmât verelim) diyerek, Kitâb-ı mukaddesden hemen anlayabilecekleri güzel parçalardan birkaçını yavaş sesle, güler yüzle, tatlı dille okuyunuz. Onlara, anlayabilecekleri açık bir ifâde ile yazılmış ve hıristiyanlığın fazîletini bildiren risâle ve kitâblardan birkaç tânesini veriniz. Onları hıristiyan olmak için kat'ıyyen zorlamayınız. Dâimâ düşünmek ve ondan sonra karar vermek zemânı bırakınız. Emîn olunuz ki, eğer bu tarzda hareket

ederseniz onları hıristiyan yapmağa muvaffak olursunuz. Hiç olmazsa, kalblerine bir şübhe salarsınız).

(Öyle zan ediyorum ki, bugün benim Hıristiyanlık ve bugünkü İncîller hakkında İngilizce olarak neşr etdiğim kitâbları okuyan müslimânlar, papaz Geo G.Harrisin yukarıda yazılı süâllerine kolayca cevâb verebilecekdir. Ben, tam yirmi sene uğraşarak bugünkü Tevrât ve İncîllerdeki birçok hatâları buldum ve onların Allah kitâbı olmadığını isbât etdim. Yalnız ben değil, bizzat hıristiyan ilm ve din adamları da, aynı kanâatdeler. Ancak, onların yazdığı eserleri ve makâleleri okumak için ecnebî lisânı bilmek ve bu eserleri bulmak lâzımdır. Müslimânların çoğu yabancı dil bilmez ve pahâlı kitâb almak için paraları yokdur. Bunun için, bu noksanları temâmlamak maksadıyla bu kitâbcıklarımı müslimânların kullandığı lisanlarla yazarak, dünyâya neşr ediyor, ba'zılarını parasız hediyye ediyorum) demekdedir.

Bir misyoner şöyle demekdedir:

(Müslimânları hıristiyan yapmak, gerek katolikler, gerek protestanlar tarafından çok makbûl sayılan bir işdir. Çünki, müslimânları hıristiyan yapmak, çok müşkildir. Zîrâ müslimânlar, herşeyden evvel an'anelerine son derecede sâdıkdır. Ancak aşağıda yazılı olan husûslar iyi netîce vermekdedir:

1 – Müslimânlar umûmiyyet ile fakîr kimselerdir. Fakîr bir müslimâna bol para, hediyye ve eşyâ vererek veyâ ona bir hıristiyan yanında iş imkânı sağlıyarak, kendisini hıristiyanlığa teşvîk etmelidir.

2 – Müslimânların çoğu, din ve fen bilgilerinde câhildir. Ne Kitâb-ı mukaddes, ne de Kur'ân-ı kerîm hakkında ma'lûmâtları yokdur. İbâdet etmek için kendilerine gösterilen bir tarzı, şartlarını anlamadan ve hakîkî ibâdetin ne olduğunu bilmeden, gâfil olarak tatbîk ederler. Çoğu arabî bilmediği ve islâm ilmlerinden haberdâr olmadığı için, Kur'ân-ı kerîmin münderecâtından ve islâm âlimlerinin kitâblarındaki ince bilgilerden temâmen habersizdir. Ezberledikleri ba'zı âyetlerin tefsîrini bilmeden, okurlar. Hele Kitâb-ı mukaddesi hiç bilmezler. Onlara hocalık eden müslimân din adamlarının çoğu da, islâm âlimi değildir. Müslimânlara, yalnız ibâdetin nasıl yapılacağını gösterirler. Onların rûhuna hitâb edemezler. Böyle yetişen müslimânlar, din hakkında derin bilgi sâhibi olmadan, dînin esâslarını bilmeden, gösterilen tarzda ibâdet ederler. Müslimânlığa muhabbetleri, müslimânlığın esâslarını bildiklerinden değil, ana ve babalarından gördükleri ve hocalarından öğrendikleri şeylere olan kuvvetli

îmânlarından ileri gelir.

3 – Müslimânların çoğu, kendi dillerinden başka lisan bilmezler. Hıristiyanlığın lehinde veyâ aleyhinde yazılmış kitâbları okumak şöyle dursun, dünyâda böyle kitâbların mevcûd olduğundan bile haberleri yokdur. Onlara kendi dillerinde yazılmış ve hıristiyanlığı bol bol medh eden kitâblar verin, okusunlar. Bu kitâbları verirken, bunların içinde yazılı olan şeylerin onların anlıyabilecekleri kadar basît ve açık ifâdeli olmasına son derecede dikkat edin. İçinde ağır cümleler, büyük fikrler bulunan kitâblardan hiçbir fâide hâsıl olmaz. Bunları anlamazlar ve okurken sıkıldıkları için, bir tarafa atarlar. Sâde söz, sâde cümle, sıkmayacak ifâde esâsdır. Karşınızdaki insanların çok câhil olduğunu ve kafalarının ancak basît ifâdeleri anlıyabileceklerini unutmayın.

4 – Onlara dâimâ şunu anlatın: (Mademki hıristiyanlar ve müslimânlar Allahü teâlâya îmân ediyorlar, o hâlde rableri birdir. Fekat, Allahü teâlâ, hıristiyanlığı hakîkî din olarak kabûl eder. Bunun isbâtı meydândadır. Bakınız bir kere, görüyorsunuz ki, dünyâda en zengin, en medenî, en bahtiyâr insanlar hıristiyanlardır. Çünki Allahü teâlâ, onları yanlış yolda olan müslimânlara tercîh etmişdir. İslâm memleketleri fakr ve zarûret içinde iken, hıristiyan memleketlerinden yardım dilenirken, ilm ve fende çok geri kalmışken, hıristiyan memleketleri medeniyyetin en yüksek mertebesine vâsıl olmuş, hergün dahâ da ilerlemekdedirler. Birçok müslimân, hıristiyan memleketlerinde iş bulmak için, oralara gitmekdedir. Sanâyı'de, ilmde, fende, ticâretde, kısaca her şeyde hıristiyanlar müslimânlardan üstündür. Bunu kendi gözlerinizle görüyorsunuz. Demek ki Allahü teâlâ, İslâm dînini doğru bir din kabûl etmiyor. Onun bâtıl bir din olduğunu size, bu hakîkat ile göstermek istiyor. Allahü teâlâ, hakîkî din olan hıristiyanlıkdan ayrılanları cezâlandırmak için, onları dâimâ sefîl, hakîr, perişân bir hâlde bırakacak ve müslimânların hiçbir zemân iki yakası biraraya gelmiyecekdir.)

İşte misyonerler, bu yalan cümleler ile, müslimânları aldatmağa, hıristiyan yapmağa uğraşmakdadırlar. Ellerinde bol para olduğundan, bu paraları büyük mikdârda, bu maksad için kullanmakda, müesseseler, hastahâneler, aşhâneler, mektebler, idman salonları, eğlence yerleri, kumarhâneler, fuhş evleri kurarak müslimânları iğfâl etmeğe, ahlâklarını bozmağa çalışmakdadırlar.

Zemânımızda, **(Yehova şâhidleri)** denilen hıristiyan misyonerler, yukarıda yazılı tatlı, okşayıcı dillerle müslimân yavrularını

aldatmağa, hıristiyan yapmağa çalışıyorlar. Telefon rehberlerinden aldıkları adreslere, broşürler, kitâb ve risâleler gönderiyorlar. Şık, süslü giyinmiş güzel kızlar, kapı kapı dolaşarak evlere bu kitâb ve risâlelerden bırakıyorlar. Hâlbuki, 1296 [m. 1879] da Beyrutda açılmış olan **(Matba'at-ül-katolikıyye)** matba'ası, çeşidli dillerde, İncîller basdırdığı gibi, 1908 de basmağa başladığı ve zemânla müteaddid baskılarını yapdığı **(El-müncid)** ismindeki arabî lügat kitâbında (Yehve [Yehova] şâhidleri denilen bid'at fırkasını, Ch. Taze Russell, 1872 senesinde Birleşik Amerikada meydâna çıkarmışdır. Mukaddes kitâbdan kendine göre yanlış ma'nâlar çıkarmış, 1334 [m. 1916] de ölmüşdür. Yehve, Allah sübhânehü ve teâlâ için Tevrâtda yazılı olan bir ismdir) denilmekdedir. Bunların da bozuk oldukları ve (Yehova) sözünün yanlış olduğu, bu hıristiyan kitâbından anlaşılmakdadır. Çok şükr ki, müslimânlar, bu yaldızlı, hîleli yalanlara aldanmıyor. Hıristiyanlığa karşı olan nefretlerinin, i'timâdsızlıklarının artmasına sebeb oluyor. Allahü teâlâya hamd-ü senâ olsun ki, müslimânlar onların zan etdikleri gibi câhil insanlar değildir. Evet, bundan kırk-elli sene evvel bir avrupa lisanı bilen, bir yüksek okulu bitirmiş olan müslimânların mikdârı çok değildi. Fekat buna karşılık, her memleketde, her şehrde, hattâ her köyde, sübyan mektebleri, medreseler vardı. Bu medreselerde din bilgileri ile berâber, zemânlarının fen, matematik ve astronomi bilgileri de okutulurdu. O zemânlardan kalma kitâblar ve medreselerin programları bu açıklamamızın vesîkalarıdır. Câmi'leri, mektebleri ve zekât, mîrâs taksimi gibi ibâdetleri ve alışveriş, şirketlerin ve vakfların hesablarını yapabilmek için kuvvetli riyâziye [matematik] bilmek lâzımdır. Analar babalar çocuklarını dahâ küçük yaşlarda bu medreselere göndermek için, birbirleri ile müsâbaka [yarış] ederlerdi. Çocuğunu medreseye verirken, tantanalı, şa'şa'alı merâsimler yapılır, ziyâfetler verilirdi. Çocuğun yaldızlı, sırmalı elbiselerinin ve süslü çantalarının ve bindirildiği arabaların zînetleri ve yapılan mevlid cem'iyyetlerinde ilme, bunları öğrenmeğe verilen kıymetin ve ehemmiyetin hâtıraları, çocuğa ömrü boyunca bir şeref ve iftihâr vesîlesi olurdu. Medreseleri iyi derece ile bitirenlerin askerlikden muâf tutulması ve yüksek vazîfelere ta'yîn edilmeleri, gençleri tahsîle teşvîk ediyordu. Köylerde yaşıyan çobanların bile, din ve ahlâk bilgileri şaşılacak kadar çokdu. Bu mes'ûd hâl, mason olan ve islâmiyyeti bozmak için ingilizlerle işbirliği yapan Reşîd pâşanın, hâriciye nâzırı iken, hâzırladığı **(Tanzîmât)** kanûnunun kabûl edildiği 1255 [m. 1839] senesine kadar devâm

etdi. Bugün de, müslimânların elinde İslâm dîninin esâslarını îzâh eden birçok eserler vardır. Bizim için ne büyük bir se'âdetdir ki, bunlardan bir kısmını hâzırlamak şerefine kavuşduk. **(Cevâb Veremedi)** kitâbımız ile bu, **(Herkese Lâzım Olan Îmân)** kitâbı çok sâde dille yazılmış, batılıların kendi kitâbları hakkında söyledikleri (tatlı dilli olmak) ta'rîfine uygun hâzırlanmağa çalışılmışdır. Kitâblarımızın hepsi, şarkın ve garbın en büyük âlimlerinin, hıristiyanlık ve İslâmiyyet hakkındaki düşünce ve hükmlerini ihtivâ eden eserlerdir. Bunların bir kısmını Avrupa lisanlarına terceme ederek neşr etdik. Bu kitâbların gerek yurdumuzda ve gerek bütün dünyâda yapdıkları te'sîri görerek iftihâr etmekdeyiz. Dünyânın her tarafından aldığımız takdîr ve teşekkür mektûbları, bunları hâzırlamak için çekdiğimiz meşakkati bize unutdurmakdadır. Aldığımız sayısız mektûbların çoğunda bize (Hakîkî müslimânlığı bu kitâblarınızdan öğrendim) denilmekdedir ki, biz bundan dahâ büyük bir mükâfât düşünemiyoruz. Bu kitâbları okuyan her müslimân, dinler hakkında kendisine bilgi soran herkese îcâb eden cevâbı kolayca verebilir ve karşısındakini bu husûsdaki bilgisine hayrân bırakır.

Hakîkî müslimânlığı öğrendikden sonra, Onun câzibesine kapılmıyacak kimse yokdur. Bu kitâbımızın (Müslimânlık ve Hıristiyanlık) kısmını incelerseniz, birçok hıristiyan ilm adamlarının, mühim mevkı'lerde bulunan hıristiyanların seve seve ve hiç bir te'sîr altında kalmadan, dinlerini değişdirerek, müslimân olduklarını göreceksiniz. Kitâblarımızı okumuş olan bir müslimân, misyonerlerin yukarıdaki yalan propagandalarına ancak güler. Çünki, hıristiyanlığın refâh, servet, bereket, se'âdet getirdiği hakkında söyledikleri sözler, hiçbir zemân doğru değildir. Hıristiyanlığın bir memleketin gelişmesine, ilerlemesine, zengin olmasına hizmet etdiği şöyle dursun, temâmen aksine olarak, bütün bunlara mâni' olduğu, hıristiyanlığın avrupa devletlerine hâkim olduğu Kurûn-ı vüstâ [Orta çağ]da görülmüşdür. Müte'assıb hıristiyanlar, terakkîye mâni' olmuşlar, ilm ve fennin bulduğu herşeyi günâh saymışlar, insanların dünyâya ancak çile çekmek için geldiğini ileri sürerek, eski Yunan ve Roma fen adamlarının eserlerini ortadan kaldırmışlar, eski medeniyyet eserlerini yakıp yıkmışlar, dünyâyı karanlığa sokmuşlar, harâbeye çevirmişlerdir. Ancak, İslâmiyyetin zuhûrundan ve dünyâya intişârından sonra, eski medeniyyet eserleri tekrar meydâna çıkarılmış, eski fen bilgileri, müslimânlar tarafından elde edilen yeni buluşlarla zenginleşdirilerek, okutulmağa başlanmış, islâm üniversiteleri kurulmuş, sanayı', ticâret gelişmiş,

insanlar sulh ve refâha kavuşmuşdur. İlm, fen ve tıb yalnız müslimânlarda olduğundan, Papa İkinci Silvester, Endülüs İslâm Üniversitesinde okumuş, İspanya krallarından Sancho, hastalığını tedâvî etdirmek için, İslâm hekimlerine mürace'at etmişdir. Avrupada yeni bir devr olan **(Rönesans)**ın müessisleri, müslimânlardır. Bugün insâflı bütün Avrupalı ilim adamları, bunu kabûl etmekdedir.

Hıristiyanlığın beşeriyyete ne getirdiği hakkında en güzel ifâdeyi meşhûr Alman filozofu Nietsche söylemişdir:

(Hıristiyanlığın, dünyâyı çirkin ve fenâ görmek arzû ve hükmü, dünyâyı hakîkaten çirkin ve fenâ yapmışdır).

Misyonerlerin ileri sürdükleri ikinci husûsa, ya'nî bugün hıristiyanların refâh içinde olmasına karşı, müslimân memleketlerinde bulunan halkın fakîr ve perîşân olmasına gelince, doğru olan bu keyfiyyetin din ile hiçbir alâkası yokdur. Aklı başında olan herkes, eğer bugün müslimânlar fakr ve zarûret içinde iseler, bunda kabâhatin kendi büyük dinleri islâmiyyetde değil, bu dînin esâslarını bilmiyen veyâ bildiği hâlde tatbîk etmeyen kimselerde olduğunu görür. Hıristiyanların fen sâhasında ilerlemesinde ise, nasıl bir kitâb olduğunu yukarıda gördüğümüz Kitâb-ı mukaddesin, Tevrât ve İncîlin değil, îmân etmedikleri hâlde, Kur'ân-ı kerîmin gösterdiği se'âdet yoluna sarıldıkları, böylece kendi çalışkanlıklarının, gayretlerinin, doğruluklarının ve sebâtlarının sebeb olduğunu derhâl fark eder. Bizim dînimizde, çalışmak, dürüst ve sebât sâhibi olmak, herşeyi öğrenmek tekrar tekrar emr olunduğu hâlde, bunu yapmayanlar şübhesiz ki, Allahü teâlânın gadabına uğrayacaklardır. Yoksa, müslimânların geri kalmalarının sebebi, hıristiyan olmadıklarından değil, tam tersine, hakîkî müslimân olmadıkları içindir.

Bakınız, Japonlar hıristiyan olmadıkları hâlde, Kur'ân-ı kerîmin emr etdiği gayret, çalışma azmi ve dürüstlük netîcesi olarak optikde Almanları, otomobil sanâyı'inde Amerikalıları geçdiler. 1985 senesinde, Japonyada beşbuçuk milyon otomobil yapıldı ve bütün dünyâ buna hayret etdi. Japon halkı, maddî refâh içindedir. Elektronik sanâyı'inde de, dünyâyı geçmişdir. Hepimizin evinde bir Japon hesâb makinesi vardır. Yalancı misyonerler acaba buna ne buyururlar? Dünyâyı kaplayan Japon bisikletlerinin, Japon mikroskoplarının, Japon daktilo makinelerinin ve bilgisayarlarının, Japon teleskoplarının, Japon fotoğraf makinelerinin hıristiyanlıkla bir alâkası var mı?

Bu mes'eleyi ilerde tekrar ele alacağız ve bugün bir hakîkî

müslimânın yapması gereken husûsları bir kerre dahâ inceliyeceğiz.

Kıymetli okuyucularımız! Bugünkü Kitâb-ı mukaddesi gördünüz. Biz, bu kitâbı sizin gözleriniz önünde kısaca tedkîk etdik. Tarafsız olduğumuza herhâlde siz de inandınız. Şimdi sıra, bizim dînimizin mukaddes kitâbı olan Kur'ân-ı kerîme geldi. Onu da temâmen tarafsız olarak birlikde inceliyeceğiz. Bu tedkîkimiz bitdikden sonra, hakîkî Allah kelâmının hangi kitâb olduğunu siz de bütün açıklığı ile bir kerre dahâ görmüş olacaksınız.

Hakkın yüzdört kitâbı ki, nebîler üzre inmişdir,
kütübdür onların dördü, suhuf yüzü, kelâmullah.

Zebûru verdi Dâvüda, dahî Tevrâtı Mûsâya,
ve hem İncîli Îsâya, getirmiş Cebrâîl vallah.

Habîbullaha Kur'ânı getirdi, hâcet oldukca,
yirmi üç yıl itmâm eyleyip kesildi vahyullah.

Dahî hem nebîler hakkında bildim ismetü fitnet,
nezâfet hem emânet, sıdkla teblîgu hükmillâh.

Gadrle, zenbü humk ve kizbü ketmü hıyânetden,
münezzehdir, müberrâdır cemî'i Enbiyâullah.

Nebîler ismini bilmek, didiler ba'zıları vâcib,
yirmi sekizin bildirdi, Kur'ânda bize Allah.

Cemî'i Enbiyânın evvelidir hazret-i Âdem,
kamûdan efdalü âhır, Muhammeddir resûlullah.

İkisinin arasında, kat'î çok Enbiyâ gelmiş,
hesâbın kimseler bilmez, bilir ânı hemen Allah.

Resûllerin dinleri mevtle bâtıl olmaz kat'â,
ve efdaldir meleklerin hepsinden, Enbiyâullah.

Bizim Peygamberin ahkâm-ı şer'î, öyle bâkîdir,
ki, ehl-i mahşeri, bu şer' ile fasledecek Allah.

Ne ki kılmış Habîbullah, bize teblîg-i ahkâmı,
kabûl etdim anı, âmentü billâh ve hükmillâh.

– 3 –

KUR’ÂN-I KERÎM

Îsâ aleyhisselâmdan sonra, bir son Peygamber “aleyhissalâtü vesselâm” geleceği İncîlde yazılıdır. Yuhannâ İncîlinin 14. cü bâbının 16. cı âyetinde Îsâ aleyhisselâm;

(Allah size, sizinle berâber kalacak bir tesellî edici gönderecekdir) demekdedir. 26. cı âyetinde ise, (Bu hakîkî tesellîci size herşeyi öğretecek ve size benim öğretdiklerimi de hâtırlatacakdır) demekdedir. 16. cı bâbın 13. cü âyetinde ise, (O, size her hakîkate yol gösterecekdir. Zîrâ O, size kendiliğinden birşey söylemiyecek, fekat Allahın söylediklerini size bildirecekdir) demekdedir. [Hıristiyanlar (Tesellîci) kelimesini (Rûh) diye tercemede ısrâr ederler.]

Bundan başka, Kitâb-ı mukaddesin Eski Ahd (Tevrât) kısmında Arab ırkından bir Peygamber geleceği yazılıdır. Tesniyenin 18. ci bâbının 15. inci âyetinde, Mûsâ aleyhisselâmın İsrâîllilere, (Rab sizin için aranızdan, kardeşlerinizden benim gibi bir Peygamber “aleyhissalâtü vesselâm” çıkaracakdır) dediği yazılıdır. Burada bahs konusu olan İsrâîllilerin kardeşleri, İsmâîlîler ya’nî arablardır. İşte İncîlde ve Tevrâtda yazılı olan ve Arab ırkından geleceği müjdelenen bu son Peygamber, Muhammed “sallallahü aleyhi ve sellem”dir. Getirdiği din, **(İslâm)** dînidir. Bu dîne îmân edenlere **(Müslimân)** ismi verilir. Müslimânların kudsî kitâbı, **(Kur’ân-ı kerîm)**dir. Kur’ân-ı kerîm, Allahü teâlâ tarafından Peygamberimiz Muhammed sallallahü aleyhi ve selleme, arabî olarak vahy olunmuşdur. Aradan 1400 sene geçmiş olmasına rağmen, tek kelimesi, hattâ tek harfi değişmemişdir. Hangi dinden olursa olsun, herkes onu okuduğu zemân azamet ve haşmetine hayrân kalır. Hattâ, arabî bilmeyenler bile, onun başka dillerdeki tercemesini okurken, bu muazzam ifâdenin kudretini i’tirâf etmeğe mecbûr olurlar.

Üç mukaddes kitâb hakkında Nişancızâde Muhammed Efendinin[1] **(Mir’ât-ı kâinât)** kitâbında şu bilgiler vardır:

Mûsâ aleyhisselâm, Medyen şehrinde Şuayb aleyhisselâma on sene hizmet etdikden sonra, anasını ve kardeşini ziyâret için Mısra

[1] Nişancızâde, 1031 [m. 1622] de Edirnede vefât etdi.

giderken Tûr dağında kendisine Peygamber olduğu bildirildi. Mısra gitdi. Fir'avnı ve kavmini dîne da'vet etdi. Dönüşde yine Tûra uğrayıp Allahü teâlâ ile konuşdu. Kendisine **(Evâmir-i aşere)** ya'nî on emr ve kırk cild Tevrât nâzil oldu. Her cildde bin sûre, her sûrede bin âyet vardı. Bir cild, bir senede okunurdu. Mûsâ, Hârûn, Yûşa' ve Uzeyr ve Îsâdan "aleyhimüsselâm" başka kimse Tevrâtı ezberlememişdir. Mûsâ aleyhisselâmdan sonra, Tevrât nüshaları yazıldı. Mûsâ "aleyhisselâm", Allahü teâlânın emri ile, altın ve gümüşden bir sandık yapıp, kendine nâzil olan Tevrâtı içine koydu. Kudüse yakın bir yerde yüzyirmi yaşında vefât etdi. 668 [m. 1269] senesinde Mısr sultânı Beybers kabri üzerine türbe yapdırdı. Mûsâ aleyhisselâmdan sonra Yûşa' "aleyhisselâm", Amâlikadan Kudüsü aldı. Çok zemân sonra İsrâîl oğullarının dinleri ve ahlâkları bozuldu. Buhtunnasar Bâbilden gelip, Kudüsü aldı. Süleymân aleyhisselâmın yapmış olduğu Mescîd-i aksâyı yıkdı. Tevrâtları yakdı. İkiyüzbin kişi öldürdü. Yetmişbin din adamını esîr aldı. Bâbile götürdü. Behmen pâdişah olunca esîrleri serbest bırakdı. Uzeyr aleyhisselâm Tevrâtı okudu. İşitenler yazdılar. Uzeyr aleyhisselâmdan sonra yine bozuldular. Bin Peygamberi şehîd etdiler. İskender gelinceye kadar, Îrânın emrinde yaşadılar. İskenderden sonra, Yunanlıların ta'yîn etdiği yehûdî vâlîlerle idâre edildiler.

İncîle gelince, bu da ilk şeklinde olduğu gibi saklanmadı. Hele İncîli ezberden bilen tek kişi yokdu. Havârîlerin bile İncîli ezberden bildiğine dâir tek bir kayd yokdur. İncîl hakkında, kitâbımızın birinci kısmı başında geniş bilgi verilmişdir. Hâlbuki Kur'ân-ı kerîm, yirmiüç senede, parça parça nâzil oldukça, Onu mü'minler hemen ezberliyorlardı. Ancak (Yemâme)[1] muhârebesinde, Kur'ân-ı kerîmin hepsini ezberlemiş 70 hâfız şehîd olunca, (Kur'ân-ı kerîmi ezberden bilenler azalıyor) diye, telâş eden Ömer "radıyallahü anh", o zemânki halîfe Ebûbekre "radıyallahü teâlâ anh" başvurarak, Kur'ân-ı kerîmin toplanıp yazılmasını tavsiye ve ricâ etdi. Bunun üzerine, hazret-i Ebûbekr, Muhammed aleyhisselâmın kâtibi olan Zeyd bin Sâbite "radıyallahü teâlâ anh" Kur'ân-ı kerîm sûrelerinin ayrı ayrı kâğıdlara yazılmasını emr etdi. Kur'ân-ı kerîm Kureyş lehçesi dâhil, yedi lehçe üzerine vahy edilmişdi. Hattâ ba'zen herhangi bir Kur'ân-ı kerîm kelimesini iyi telaffuz edemeyenlere, aynı ma'nâda başka bir kelime kullanmasına da müsâ'ade olunuyordu. Meselâ, Abdüllah ibni Mes'ûd "radıyallahü teâlâ anh" (Taâmül-esîm) kelimesini müte-

[1] Yemâme cengi, hicretin onbirinci senesinde Müseylemetülkezzâba karşı yapıldı.

mâdiyen (Tâmmülyetîm) diye okuyan bir köylüye, (Sen bu kelimeyi telaffuz edemiyorsan, bunun yerine aynı ma'nâda olan (Taâmülfâcir) kelimesini kullan!) demişdi. Fekat Kur'ân-ı kerîmin böyle muhtelif lehçelerle okunması, aynı ma'nâda da olsa, başka kelimeler kullanılması, müslimânlar arasında münâkaşalara, hangi lehçenin dahâ iyi olduğu hakkında münâkaşaya (ihtilâfa) sebeb oldu. Bunun üzerine, o zemânki halîfe Osmân "radıyallahü teâlâ anh", yine Zeyd bin Sâbit "radıyallahü teâlâ anh" reîsliği altında bir hey'et toplıyarak, Kur'ân-ı kerîmin yalnız Kureyş lehçesi üzerine yeniden yazılmasını ve tertîb edilmesini emr etdi. Sûreler, hep Kureyş lehcesi ile yazılmış sahîfelerden seçildi. Bu Mıshafdan, yedi aded yazılarak vilâyetlere gönderildi. Bu sûretle, Resûlullahın "sallallahü aleyhi ve sellem" vefât edeceği sene, Cebrâîl aleyhisselâm ile iki def'a okumuş oldukları Kur'ân-ı kerîm yazıldı. Buna uymıyan nüshaları imhâ edildi. Bugün bütün islâm memleketlerinde mevcûd olan Kur'ân-ı kerîmlerin tertîbi ve şekli **(Mıshaf-ı Osmânî)**ye tam uygundur. O zemândan beri bir tek harfi değişmemişdir.)

(Rıyâd-un-nâsıhîn) ismindeki fârisî kitâbda diyor ki, (Osmân "radıyallahü teâlâ anh" halîfe iken, Eshâb-ı kirâmı "radıyallahü teâlâ anhüm ecma'în" topladı. Resûlullahın "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" vefât etdiği sene okuduğu Kur'ân-ı kerîm bu olduğuna ittifak ile karâr verdiler. Yedi lugatden birini tercîh etmek, ümmete vâcib değildi, câizdi).

İslâm dîninin menba'ları dörtdür. Kur'ân-ı kerîm, hadîs-i şerîf, icmâ-ı ümmet ve kıyâs-ı Fukahâ. İcmâ', sözbirliği demekdir. Eshâb-ı kirâmın "radıyallahü teâlâ anhüm ecma'în" sözbirliği ile dört mezheb imâmlarının sözbirliği, müslimânlar için seneddir, vesîkadır. Çünki, Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem", **(Ümmetim, hatâ, dalâlet üzerinde birleşmez)** buyurmuşdur. İcmâ' ile anlaşılan bilgilerin doğru olacaklarını, bu hadîs-i şerîf de haber vermekdedir. Bunun için, Eshâb-ı kirâmın "radıyallahü teâlâ anhüm ecma'în" icmâ' etdiği bu Mıshaf sahîhdir. Bundan başkasını okumak harâmdır. Zâten, bugün Kureyş lehçesinden başka lehçelerle yazılmış Kur'ân-ı kerîm mevcûd değildir. Yedi lehçenin hepsi zemânla tegayyür etmiş, unutulmuş, gayb olmuşlardır. Bugün müsta'mel muhtelif arabî lugatlar ile Kur'ân-ı kerîmi anlayabilmek için, tefsîr kitâblarını okuyarak, Kureyş lehçesini, kelimelerin o zemânki kullanıldıkları ma'nâları öğrenmek lâzımdır.

Kur'ân-ı kerîm hakkında garblı meşhûr âlimler, edîbler, hayrânlıklarını dâimâ izhâr etmişlerdir. Meşhûr edîblerden biri olan

Alman şâiri Goethe[1], Kur'ân-ı kerîmin, tam doğru olmıyan almanca bir tercemesini okudukdan sonra, (İçindeki tekrârlardan sıkıntı duydum. Fekat ifâdenin azameti, haşmeti karşısında hayrân kaldım) demekden kendini men' edememişdir.

Bir ingiliz râhibi olan Beoworth-Smith, **(Muhammed ve Muhammede bağlı olanlar)** "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" ismli eserinde, (Kur'ân, üslûb temizliği, ilm, felsefe ve hakîkat mu'cizesidir) diye yazmakdadır.

Kur'ân-ı kerîmi ingilizceye terceme eden Arberry ise, (Ne zemân ezân dinlesem, o bana çok te'sîr eder. Akan nağmelerin altında, sanki davula vuruluyormuş gibi bir ses duyarım. Bu vuruş, sanki kalbimin vuruşu gibidir) demekdedir.

Marmaduke Pisthali ise, Kur'ân-ı kerîm için, (En taklîd olunmaz bir âhenk, en sağlam bir ifâde! İnsanları ağlamağa veyâ sonsuz muhabbet ve aşka sevk eden bir kudret!) ifâdesini kullanmışdır. Bunların yanında birçok garblı filozof, ilm ve siyâset adamları, Kur'ân-ı kerîmden, büyük bir hurmet, büyük bir takdîr, büyük bir hayranlıkla bahs etmekdedirler. Fekat bunlar, Kur'ân-ı kerîmi, Allah kitâbı olarak değil, Muhammed aleyhisselâmın yazdığı büyük ve kıymetli bir eser olarak kabûl etmekdedirler. Eğer böyle olmasaydı, bütün bu hayrânların müslimân olmaları îcâb ederdi.

Bakınız, Lamartin[2] bile:

(Muhammed, bir yalancı Peygamber değildir. Çünki O, kendisinin Allah tarafından yeni bir dîni yaymak için seçildiğine inanıyordu) demekdedir. Bu da, şunu gösterir: Garblı ilm adamları, Muhammed aleyhisselâmın yalancı olmadığını, fekat Onun kendi karîhasından [zekâsından] gelen Kur'ân-ı kerîmi Allahü teâlânın vahyi zan etdiğini ileri sürüyorlar. Onlara göre Muhammed "aleyhisselâm", yalan söylemiyordu. Hakîkaten kendisini Peygamber zan ediyor ve ağzından çıkan sözlerin, Ona Allahü teâlâ tarafından gönderildiğine inanıyordu.

Kur'ân-ı kerîm misli olmıyan büyük bir mu'cizedir. Aşağıda beyân edeceğimiz gibi, içinde en derin ilmî ve fennî bilgiler, bütün dünyâda bugüne kadar yapılmış medenî kanûnlara nümûne teşkil edecek ilmî ve hukûkî esâslar, eski târîhe âid birçok bilinmeyen ma'lûmât, insanlara verilebilecek en büyük ahlâk esâsları, nasîhatler, dünyâ ve âhiret hakkında en mantıkî îzâhat esâsları ve bunlara benzer, o zemâna kadar hiçbir kimsenin bilmediği, bile-

---

[1] Goethe 1248 [m. 1832] de öldü.

[2] Fransız şâiri Lamartin, 1286 [m. 1869] da öldü.

mediği, tasavvur bile edemediği husûslar vardır. Bunlar kimsenin söyliyemeyeceği yüksek bir ifâde ile beyân edilmişdir.

Muhammed “aleyhisselâm” ümmî idi. Ya’nî kimseden bir şey okumamış, öğrenmemiş, hiç bir şey yazmamışdı. Bu husûs Kur’ân-ı kerîmde, Ankebût sûresinin kırksekizinci âyetinde meâlen, **(**[Ey Muhammed “aleyhisselâm”! Bu Kur’ân-ı kerîm sana indirilmeden önce] **Sen bir kitâbdan okumuş ve elinle onu yazmış değildin. Eğer öyle olsaydı müşrikler** [Kur’ân-ı kerîmi, başkasından öğrenmiş veyâ önceki semâvî kitâblardan almış] **derlerdi.** [Yehûdîler de, Onun vasfı Tevrâtda ümmî olarak bildirilmişdir, bu ise ümmî değil diye şübheye düşerlerdi]**)** buyurulmuşdur. Muhammed aleyhisselâm 40 yaşında iken, ibâdet için çekildiği Hirâ dağındaki mağarada, kendisine Cebrâîl aleyhisselâm tarafından ilk vahy getirildiği zemân, korkudan şaşkına dönmüş, ne yapacağını şaşırmış, koşa koşa evine giderek zevcesi olan Hadîce radıyallahü anhâdan kendisini yatağa yatırmasını, üstünü sıkıca örtmesini ricâ etmiş, uzun müddet kendisine gelememişdi. Kendisinde büyük bir rûhâniyyet, bir üstünlük olduğunu kabûl eden, insanlar için yeni bir din kitâbı hâzırlamak isteyen bir zât, böyle mi olur? Her şeyden evvel, böyle bir mu’azzam eseri yazabilecek kudretde bilgi öğrenmesi, pek çok şeyler okuması, birçok tedkîkler yapması îcâb etmez mi? Hâlbuki Muhammed aleyhisselâm çocuk iken, iki kerre tüccârlarla Şâm tarafına götürülmüş, bu seferlerinde, yalnız ticâret eşyâsının muhâfazası ve emniyyeti vazîfesini yapmış, ticâret kervanları idâre etmiş, bunları yalnız SON DERECE YÜKSEK OLAN DÜRÜSTLÜĞÜ ve inanılmaz derecede yüksek olan hâfızası ile yapmışdı. Kendisine, hâtırına bile gelmiyen, hiç beklemediği böyle bir vahy gelmesi, onu sevindirmemiş, bil’aks korkutmuşdu. Ancak vahyler tekrarlandıkça, Allahü teâlânın kendisine hakîkaten gâyet mühim ve ağır bir vazîfe verdiğini anlamış ve Allahü teâlânın emrlerine bütün mevcûdiyyeti ile itâ’at ederek, Onun bildirdiği (Tek Allah) esâsı üzerine kurulmuş olan **(İslâm dîni)**ni neşre başlamışdı. Muhammed aleyhisselâmın islâm dînini neşr etmesi, Ona hiçbir dünyevî menfe’at temîn etmemiş, bil’aks hemen hemen, bütün Mekkeliler kendisine düşman kesilmişdi. **(Hiçbir Peygamber, benim çekdiğim eziyyeti çekmedi, benim kadar üzülmedi)** buyurmuşdur. Bu hadîs-i şerîf, kitâblarda yazılıdır. Bu da gösteriyor ki, Muhammed aleyhisselâm yeni bir din neşr etmesinde hiçbir menfe’ati veyâ arzûsu bulunmuyordu. Esâsen, yukarıda da zikr etdiğimiz gibi, kendisinin yetişmesi ve muhîti böyle mu’azzam bir iş için kâfî değildi.

O hâlde, Muhammed aleyhisselâmın Kur'ân-ı kerîmi kendi başına tertîb etdiğini kabûl etmeğe imkân yokdur. Acabâ Kur'ân-ı kerîm, ancak Allahü teâlâ tarafından vahy edilen mu'azzam bir eser midir? Bir de bunu tedkîk edelim:

Bir yeni peygamber zuhûr edince, onun etrâfında toplanan halk, ondan mu'cizeler bekler. Gerek Mûsâ "aleyhisselâm", gerek Îsâ "aleyhisselâm" peygamberliklerini isbât etmek için mu'cizeler göstermek zorunda kaldılar. Hakîkatde bu mu'cizeler, ancak Allahü teâlânın emr ve müsâ'adesi ve yaratması ile meydâna geldi. Fekat, bunları târîhçiler, (Mûsânın ve Îsânın "aleyhimesselâm" mu'cizesi) diye kayd etdiler. Hâlbuki, bizim gibi insan olan Peygamberler "aleyhimüssalevâtü vetteslîmât", kendiliklerinden mu'cize yapamazlar. Mu'cize, ancak Allahü teâlâ tarafından yaratılır. Peygamberler ancak, Allahü teâlânın yaratdığı mu'cizeleri insanlara gösterirler.

Allahü teâlâ, Muhammed sallallahü aleyhi ve selleme en büyük mu'cize olarak **(Kur'ân-ı kerîmi)** vahy etmişdir. Kur'ân-ı kerîm, mu'cize olduğu muhakkak olan en büyük kitâbdır. Hâlbuki Arablar, Muhammed aleyhisselâmdan, semâdan bir kitâb indirilmesini veyâ bir dağı altuna çevirmesini istiyorlardı. Kur'ân-ı kerîm, bu husûsu ne güzel beyân buyurmakdadır. Ankebût sûresinin elli ve ellibirinci âyetlerinde meâlen, **(Müşrikler, ne olur rabbinden** [Muhammed aleyhisselâmın nübüvvetine delâlet eden Îsâ aleyhisselâmın sofrası, Mûsâ aleyhisselâmın asâsı gibi] **mu'cizeler indirilmiş olsaydı dediler.** [Ey habîbim] **Sen onlara de ki, mu'cizeler Allahü teâlânın kudreti ve irâdesi ile olur.** [Ne zemân ve nasıl isterse öyle yaratır. Bunları yapmak benim elimde değildir.] **Doğrusu ben ancak Onun azâbını size teblîğ edici, haber vericiyim. Kur'ân gibi bir kitâbı sana indirmiş olmamız, onlara** [mu'cize olarak] **yetmez mi? Bunda, inanan kavm için, rahmet ve nasîhat vardır)** buyurulmuşdur. O hâlde, Muhammed aleyhisselâmın en büyük mu'cizesi, Kur'ân-ı kerîmdir. (Bu Allah kitâbı değildir, onu Muhammed yazmışdır) diyebileceklere karşı da, Allahü teâlâ, yukarıda meâl-i şerîfini bildirdiğimiz, Ankebût sûresinin kırksekizinci âyetinde cevâb vermişdir. Böyle şübhelere mahal bırakmamışdır. Allahü teâlâ, Muhammed sallallahü aleyhi ve sellemin böyle bir kitâbı yazacak bir kudretde olmadığını ve Kur'ân-ı kerîmin kendisi tarafından vahy edildiğini teyîd etmekdedir. Esâsen Muhammed aleyhisselâmı Peygamber olarak seçerken, Onun bilhâssa ümmî, ya'nî okuma yazma öğrenmemiş olmasını bildirmiş ve bu sebebden Kur'ân-ı kerîmin ancak Allahü teâlâ tarafından vahy edilebileceğinin anlaşılmasını istemişdir. Bu âyet-i kerîme-

nin tefsîrinde bu husûsda geniş ma'lûmât vardır. Muhammed aleyhisselâmın Peygamber olduğunu gösteren en büyük vasfı, FEVKAL'ÂDE DÜRÜSTLÜĞÜ, SADÂKATİ, CESÂRETİ, SABR VE DİRÂYETİDİR. Yalnız yüksek ilmi değil. Allahü teâlâ, Nisâ sûresinin 82. ci âyetinde meâlen, **(Kur'ân-ı kerîmin ma'nâsını düşünmiyorlar mı? Eğer Allahdan başkasından gelmiş olsaydı, içinde pek çok ihtilâf bulunurdu)** buyurulmuşdur ki, bu ne kadar doğrudur. Allah kelâmı olmadığını öğrendiğimiz bugünkü (Kitâb-ı mukaddes)de, Tevrât ve İncîlde pek çok ihtilâflar vardır. Bu da, bunların insan eliyle yazılmış olduklarını isbât etmekdedir.

Şimdi büyük bir sabr ile ve temâmen bî-taraf olarak, Kur'ân-ı kerîmin hakîkaten büyük bir mu'cize olup olmadığını tedkîk edelim. Bir kitâbın mu'cize olması için, onun çok belâgatli bir lisânla yazılmış olması, kimsenin o zemâna kadar bilmediği, duymadığı hakîkatleri, hikmetleri ortaya koyması ve eserin hiçbir kimsenin yapamıyacağı bir tarzda tertîb edilmiş bulunması lâzımdır.

Kur'ân-ı kerîmin lisânının belâgati hakkında çok misâl verdik. Bu husûs, esâsen bütün dünyâ tarafından kabûl edilmişdir. Kur'ân-ı kerîmin belâgatini inkâr eden tek insan yokdur.

Kur'ân-ı kerîmde, o zemâna kadar hiç bilinmiyen husûslar zikr edilmiş midir? Bunu tedkîk edelim:

Bugün dünyâmızın nasıl meydâna geldiği hakkında büyük ansiklopedilerde ve fen adamlarının kitâblarında şu ma'lûmât vardır:

(Milyarlarca sene evvel, bütün kâinât [Evren] bir tek parçadan ibâret idi. Bu tek parçanın ortasında birdenbire büyük bir infilâk oldu ve bu tek parça birçok parçalara ayrıldı. Parçaların her biri başka bir cihete doğru gidiyordu. Nihâyet, bu parçaların ba'zıları birbirleriyle birleşerek muhtelif seyyâreler [gezegenler] ve ayrı ayrı galeksiler [saman yolları], güneşler ve peykler [aylar] meydâna getirdiler. Artık Fezâda [uzayda] bu ilk patlamaya karşı bir mukâvemet kalmadığından, bu seyyâreler ve uydular ve bunların içinde bulundukları galeksiler fezâda kendi mahreklerinde [yörüngelerinde] devr etmeğe [dönmeğe] ve yüzmeğe devâm etdiler. Dünyâ, içinde güneşin de bulunduğu bir galeksidedir. Kâinâtda sayılamıyacak kadar çok galeksiler vardır. Kâinât, gitdikce genişliyen bir manzûme [sistem]dir. Galeksiler yavaş yavaş dünyâdan uzaklaşmakdadır. Çünki, Kâinât, genişlemekdedir. Bir kerre, sür'atleri ziyânın sür'atine varırsa, artık öteki galeksileri görmemize imkân kalmıyacakdır. Şimdiden, dahâ kuvvetli teleskoplar yapmağa

mecbûruz. Zîrâ, bir müddet sonra, onları göremiyeceğimizden korkmakdayız.) diyorlar.

Kendileri ile görüşdüğümüz fen adamlarına, (Bu netîceye ne zemân vâsıl oldunuz?) dediğimiz zemân, (Şöyle böyle 50-60 seneden beri, bütün dünyâ fen adamları bu kanâ'atlarda birleşmişdir) demekdedirler. 50-60 sene, dünyâ hayâtında çok kısa bir fâsıladır.

Şimdi hemen bu husûsda Kur'ân-ı kerîmde Allahü teâlânın ne buyurduğunu tedkîk edelim:

Enbiyâ sûresi, 30. cu âyetinde meâlen, **(İnkâr edenler, gökler ve Erd küresi birbirlerine yapışık iken onları ayırdığımızı bilmezler mi?)** buyurulmuşdur. Yâsîn sûresinin otuzyedi ve otuzsekizinci âyetlerinde meâlen, **(İnkâr edenlere bir delîl de, gecedir. Biz, ondan gündüzü ayırırız, sıyırırız da karanlıkda kalıverirler. Güneş de, kendi mahrekinde** [yörüngesinde] **yürür)** buyurulmuşdur. Demek oluyor ki, Allahü teâlâ, fen adamlarının ancak 50-60 sene evvel meydâna çıkarabildikleri dünyânın yaratılışını bundan tâm 1400 sene evvel insanlara bildirmişdir. Şimdi yine fen adamlarına dönelim.

Biyologlar: (Bugün hayâtın nasıl meydâna geldiğini şöyle açıklıyoruz: Dünyânın ilk havasında amonyak, oksijen ve karbonik asit vardı. Yıldırımların te'sîrleri ile bunlardan amino-asitler meydâna geldi. Milyarlarca sene evvel, ilk def'a su içinde protoplazma husûle geldi. Bunlardan ilk amibler meydâna çıkdı. Hayât suda başladı. Sudan karaya çıkan canlılar, havadan amino-asitleri alarak proteinli bünyeler meydâna getirdiler. Görüldüğü gibi, bütün canlılar sudan gelmekdedir ve ilk canlılar suda teşekkül etmişdir) diyorlar.

Kur'ân-ı kerîmde de, ilk canlının denizlerde yaratıldığı 1400 sene evvel bildirilmekdedir.

Enbiyâ sûresi, 30. cu âyetinde meâlen, **(İnkâr edenler, bütün canlıları sudan yaratdığımızı bilmezler mi?)** ve Furkân sûresi, 54. cü âyetinde meâlen, **(İnsanı sudan yaratarak erkek ve kadın akrabâlar yapan Allahdır)** ve Yâsîn sûresi, 36. cı âyetinde de meâlen, **(Yerin yetişdirdiklerinden ve kendilerinden ve BİLMEDİKLERİ BİRÇOK ŞEYLERDEN çift çift yaratan Allahü teâlâ her dürlü ayb ve noksandan münezzehdir)** buyurulmuşdur. Burada, nebâtâtı ve hayvânâtı tedkîk edenlere ve bunların yanında **(Bilmedikleri şeyler)** buyurarak, insanların ancak zemânla ve yavaş yavaş bulabildikleri, atom enerjisi gibi, yeni kaynakları inceliyen ilm adamlarına îmâlar, işâretler vardır. Nitekim, Rûm sûresinin 22. ci âyetinde meâlen, **(Gökleri ve yerleri yaratması, renklerinizin ve lisânla-**

rınızın ayrı olması, Onun varlığının âyetlerinden [işâretlerinden]**dir. Doğrusu burada âlimler** [anlayış sâhibleri] **için ibret vardır)** buyurulmuşdur. Demek oluyor ki, (lisân ve renk farklarında) henüz bizim bugün dahâ bilemediğimiz ba'zı incelikler vardır. Bunlar zemânla meydâna çıkacakdır.

Şimdi, dünyânın sonu hakkındaki ma'lûmâtımızı tedkîk edelim. Fen adamları, (Dünyânın muhakkak sonu gelecekdir. Nitekim, kâinâtda ba'zan bir seyyâre parçalanıp ortadan gayb olmakdadır. Bizim tedkîklerimize göre,dünyâmız, önceden kat'î olarak hesâb edemediğimiz bir zemân sonra, muvâzenesini gayb ederek param parça olacakdır) demekdedirler. Hâlbuki bunu Kur'ân-ı kerîm bize 1400 sene evvel bildirmişdir. Zilzal sûresinin 1. ci ve 2. ci âyetlerinde meâlen, **(Arz** [yer yüzü] **dehşetle sarsıldığı ve içinde olanları** [hazîne ve ölüleri] **dışarı çıkardığı zemân)** buyuruluyor. Mü'min sûresi, 13. cü âyet-i kerîmesinde meâlen, **(Size,** [varlığına ve birliğine delâlet eden] **âyetlerini, mu'cizelerini gösteren, size GÖKDEN RIZK İNDİREN Odur. Bu âyetlerden, işâretlerden Allaha inananlardan başkası ibret almaz)** buyurulmuşdur.

Buradaki **(gökden rızk indiren)** ta'bîri, çok kerreler Mûsâ aleyhisselâm ve kavmi, çölde yolunu gayb etdiği zemân, gökden inen (Kudret helvâsı) denilen ve bugün de susuz yerlerde peydâ olan Manna adlı şekerli maddeyi işâret olabilir denilmişdir. Hâlbuki bu tefsîr yanlışdır. Tefsîr kitâblarında, âyet-i kerîmedeki **(Size gökden rızk indiren)** meâlindeki kısm, (Size gökden rızkınızın sebebi yağmur ve gayrilerini [kar, rutûbet] indiren Allahü teâlâdır) şeklinde tefsîr buyurulmuşdur. Çünki Allahü teâlâ, bizim rızkımızı hakîkaten semâdan indirmekdedir. Bunu biraz îzâh edelim. Bugün, en büyük fen adamları, dünyâda albüminlerin, proteinlerin nasıl meydâna geldiğini şöyle îzâh etmekdedir: (Yağmurlu günlerde yıldırım ve şimşeklerin te'sîrleri ile havadaki oksijen ve azot birleşerek renksiz azot monoksit gazını meydâna getirmekde, bu gaz tekrâr oksijenle birleşerek, turuncu renkli azot dioksid, diğer tarafdan yine yıldırım ve şimşeklerin te'sîri ile havadaki rutûbet ve azotdan, amonyak meydâna gelmekdedir. Azot dioksid ise, rutûbetin te'sîriyle nitrik aside dönüşmekde, bu sefer nitrik asit ile amonyak, yine havada bulunan karbonik asitle birleşerek amonyum nitrat ve amonyum karbonat hâsıl olmakda, meydâna gelen bu tuzlar, yağmurla yer yüzüne inmekdedir. Yer yüzünde bu tuzlar toprakda bulunan kalsiyum tuzları ile birleşerek kalsiyum nitratı meydâna getirmekde, bu tuz da nebâtât [bitkiler] tarafından mass edilerek [emilerek] onların yetişmesine sebeb ol-

makdadır. Bu nebâtâtı yiyen insanlarda ve hayvanlarda, o maddeler muhtelif proteinlere, [ki bunların arasında albüminler de vardır] tehavvül etmekde ve bu hayvanların etlerini, sütlerini, yumurtalarını yiyen insanları beslemekdedir. O hâlde, insanların rızkı, Kur'ân-ı kerîmde bildirilmiş olduğu gibi, semâdan gelmekdedir.)

Yukarıdaki ma'lûmâtı, (Kur'ân-ı kerîmde bildirilen şeyler, fen bilgilerine uymuyor) diyenlere cevâb olarak yazıyoruz. İslâm âlimleri "rahime-hümullahü teâlâ", tefsîr ilminin mütehassısları, âyet-i kerîmeleri, zemânlarındaki fen bilgilerine göre tefsîr etmişlerdir. Biz burada, Kur'ân-ı kerîmin her asrdaki fen bilgilerine uygun olduğu gibi, en yeni keşflere de muvâfık olduğunu göstermek istiyoruz. Her âyet-i kerîmenin birçok, hattâ sonsuz ma'nâsı vardır. Çünki, Allahü teâlânın bütün sıfatları gibi, kelâm sıfatı da sonsuzdur. Bu ma'nâların hepsini, ancak Kur'ân-ı kerîmin sâhibi, ya'nî Allahü teâlâ bilir. Bunların çoğunu Peygamberine "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" bildirmişdir. Bu mubârek Peygamberi de "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem", münâsib gördüklerini Eshâbına "radıyallahü teâlâ anhüm ecma'în" haber vermişdir. Yukarıda verdiğimiz ma'lûmât, o ma'nâlar deryâsından birkaç damla olabilir kanâ'atindeyiz.

Şimdi biz, bütün bu fen adamlarına, (Acabâ bu hakîkatları bundan tâm 1400 sene evvel, okuma yazma öğrenmemiş olan bir zât düşünebilir miydi?) diye soracak olsak, onlar: (Böyle şey olur mu? Bugün, bu hakîkatlara varmak için, insanlar sayısız kitâblar okumuşlar, sayısız tecribeler yapmışlar ve ancak asrlardan sonra, bu hakîkatlara varmışlardır. Bu tecribeleri yapabilmek için, uzun seneler okumak, mu'azzam laboratuvarlar kurmak, birçok hassâs âletleri hâzırlamak ve kullanmak îcâb eder) diyeceklerdir.

O hâlde, okuma yazma öğrenmemiş olan ve temâmen câhil bir muhîtde yetişen bir zâtın, böyle mu'azzam ilmî hakîkatleri kendiliğinden bulup ortaya koyması düşünülebilir mi? Elbetteki düşünülemez. O hâlde, Kur'ân-ı kerîmin Muhammed "sallallahü aleyhi ve sellem" tarafından yazıldığı iddi'âsını kabûl etmeğe imkân yokdur. Bugün, birçok gayretlerden sonra, elde edilen hakîkatları bize 1400 sene evvel bildiren bir kitâb, ancak ALLAHÜ TEÂLÂNIN KİTÂBI olabilir. Böyle mu'azzam bir kudret, insanlarda olamaz. Ancak ALLAHÜ TEÂLÂ'da vardır. Yukarıdaki husûsları dikkat ile okuyan herkes, buna inanacakdır. Buna inanmamak teassub, inadcılık ve câhillik olur. Muhammed "aleyhisselâm" Kur'ân-ı kerîm sûrelerini neşr ederken, ancak Allahü teâlânın kendisine vahy etdiği sözleri nakl ediyor, bunları O da, diğer in-

sanlarla birlikde öğreniyordu.

Şimdi, Kur'ân-ı kerîmin hakîkaten en büyük bir mu'cize olduğunu gösteren ikinci bir husûsa, onun tertîb tarzına temâs edeceğiz:

Bugünkü, en yüksek medeniyyet asrında insanların kullandıkları bilgisayarlarla Kur'ân-ı kerîm incelendiği zemân, akl almaz derecede mu'azzam bir matematik esâs üzerine kurulduğu anlaşılır. Netîce, insanın aklını durduracak kadar mühimdir. Bu netîce ancak Allahü teâlânın mu'cizesidir.

Bu yapılan tecribenin esâsına varmadan evvel, biraz da, Kur'ân-ı kerîmin nasıl vahy edildiğini ve Allahü teâlânın vahy esnâsında Peygamberine "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" neler buyurduğunu tedkîk edelim. Çünki bunun Kur'ân-ı kerîmin tertîb şekli ile irtibâtı vardır. Kur'ân-ı kerîm bugünkü tertîb üzerine vahy edilmemişdir. İlk vahy edilen sûre, (ALAK) sûresidir. Resûlullaha "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" ilk olarak Alak sûresinin ilk 5 âyeti vahy edildi. Bunların meâl-i şerîfleri, **(Ey Muhammed, herşeyi yaratan Rabbin Allahın ismi ile oku! O insanı pıhtılaşmış kandan** [alakdan] **yaratdı. Oku, Allah büyük kerem sâhibidir. O, kalemle öğretir, insanlara bilmediklerini öğretir)** dir.

Kendisine bu ilk vahy geldiği zemân, Resûlullahın "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" ne kadar korkduğunu, nasıl telâş etdiğini yukarıda zikr etmişdik. O, kendisine Allahü teâlânın, yeni bir din teblîg etmek gibi, mu'azzam ve güç bir vazîfe vereceğini hiçbir zemân düşünmemişdi. Kendisinin, hıristiyanların çok kerreler iddi'â etdiği gibi, kendiliğinden meydâna çıkmadığı ve kendisine Allahü teâlâ tarafından büyük bir vazîfe verileceğini ve ne sakîl yüklere tehammül edeceğini bilmediği, Müzemmil sûresinin 1-5. âyetlerinde meâlen, **(Ey örtüye bürünen Muhammed! Gecenin yarısında, istersen biraz sonra, istersen biraz önce bir müddet için kalk ve tertîl ile, ağır ağır Kur'ân oku! Doğrusu biz sana TAŞIMASI GÜÇ BİR VAZÎFE vereceğiz)** şeklinde bildirilmekdedir.

Bu vazîfenin ne kadar müşkil olduğu şundan ma'lûmdur ki, Muhammed "sallallahü aleyhi ve sellem" islâmiyyeti neşre başlayınca, kendisine pek çok düşmanlar zuhûr etdi. Bütün gayretine rağmen, islâmiyyetin altıncı senesinde, Ömerin "radıyallahü anh" îmân etdiği gün, mü'minlerin mikdârı [**(Medâric)** ve **(Zerkânî)**de] 45 erkek ve 11'i kadın olmak üzere ancak 56 kişiye varmışdı. Fekat Peygamber "sallallahü aleyhi ve sellem", çok dürüst, çok te-

miz, çok mükemmel bir insan olduğundan ve kendisine Allahü teâlâ tarafından verilen vazîfenin büyüklüğünü bildiğinden hiç yılmamış, bütün tehlükelere, zahmetlere tehammül ederek, bu kudsî vazîfeyi muvaffakiyyet ile îfâ etmişdir.

Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" hakkında, bütün dünyânın ancak hurmet duyduğunu ve müteassıb birkaç papazdan başka hiç kimsenin aleyhinde hiçbir söz söylemediğini bir kerre dahâ tekrâr edelim. Aşağıda Almanyada Stuttgart şehrinde 1305 [m. 1888] senesinde, neşr edilmiş olan **(Kürschner)** ansiklopedisinin Muhammed "sallallahü aleyhi ve sellem" ve islâm dîni hakkındaki yazısını berâber okuyalım. Bu yazıyı bir ansiklopediden almamız, bu gibi kitâbların mümkin olduğu kadar hakîkati yazmak mecbûriyyetinde olmaları sebebi iledir. Bizi burada asl alâkadar eden kısm, Peygamberimizin "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" ahlâkı ve meziyyetleri hakkında kullanılan sözlerdir. Dahâ bundan yüz sene evvel, İslâm dîni hakkında hıristiyan ilm adamlarının neler düşündüğünü de bildirdiği için, bu parçayı temâmen terceme ederek sizlere sunuyoruz:

(Muhammed "aleyhisselâm"ın künyesi, Ebülkâsım bin Abdüllahdır. İslâm dîninin müessisidir. 20 Nisan 571 de Mekkede doğmuşdur. Küçük yaşından beri ticâret ile meşgûl olmuş, çok seyâhatlar (!) yapmış, halk ile temâs etmiş, herşeyi öğrenmeğe heveslenmişdir. Dahâ genç yaşında, zengin bir tüccârdan dul kalmış olan ve işlerini ta'kîb için kendisini yanına almış bulunan, Hadîce ile evlenmişdir. 610 senesinde, kendisinin Peygamber olduğuna ve Allah tarafından kendisine vahy geldiğine inanmış ve TEK ALLAH MEFHÛMUNU, birçok putlara tapan Arablara teblîg için, büyük bir gayret ile feâliyyete geçmişdir. Muhammed "aleyhisselâm", Allahü teâlâ tarafından bu vazîfenin kendisine verildiğine bütün kalbi ile inanıyordu. Mekke halkının büyük kısmı kendisinin aleyhinde olduğu, fikrlerini şiddet ile red etdiği, hattâ kendisini öldürmek istedikleri hâlde, mücâdelesini, feâliyyetini durdurmadı. Nihâyet, kendisine karşı çıkanların fazla tazyîki üzerine, 622 senesinde Mekkeden ayrılarak Yesrib [Medîne] şehrine gitdi. Müslimânlar bu harekete (Hicret) adını verirler ve takvîmlerini bu târîhe göre başlatırlar. Muhammed "aleyhisselâm", Medînede birçok tarafdâr buldu. Bir putperestlik dîni olan eski Arab dînini temâmen islâh, onlara Allahın bir olduğunu isbât etmek istiyordu. Muhammed aleyhisselâmın bildirdiğine göre, hak din olan İbrâhîm aleyhisselâmın dîninde bildirdiği esâslar ile, Mûsâ ve Îsânın "aleyhimesselâm" bildirdikleri dinlerin esâsları birdi. Fekat sonradan bu dinlerin içerisine bozuk i'tikâdlar, inanışlar karışdırılarak

tahrîf edilmiş, yehûdîlik ve hıristiyanlık şeklini almışdı. Muhammed "aleyhisselâm", bütün bu dinlerin birbirinin temâdîsi, devâmı olduğunu ve en temizlenmiş şeklinin ise, ancak İslâmiyyet olduğunu herkese anlatıyordu.

(İslâm) demek, (kendini temâmen teslîm etmek) demekdir. İslâm dîninin kitâbı, Kur'ân-ı kerîmdir. Diğer dinlerin kitâblarında yalnız mâ'nevî husûslardan bahs olunurken, Kur'ân-ı kerîmde aynı zemânda, ictimâ'î, iktisâdî ve hukûkî hükmler de mevcûddur. İnsanlara dünyâda neler yapmaları lâzım geldiği hakkında, hattâ medenî kanûn şeklinde olan hükmler çokdur. Aynı zemânda, nasıl ibâdet edileceği, nasıl oruc tutulacağı, vücûdün nasıl yıkanacağı hakkında emrler bulunduğu gibi, diğer insanlara ve başka dinden olanlara karşı nasıl hüsn-i mu'âmele edileceği hakkında da ma'lûmât vardır. Kur'ân-ı kerîm, müslimân olmıyan zâlim hükümetlere karşı mücâdeleyi emr eder. Bütün esâsı tek Allaha ibâdet etmekdir. Dînî resmleri, heykelleri men' eder. Şerâbı ve domuz etini yasaklar. Mûsâ ve Îsâyı da "aleyhimesselâm", Peygamber olarak kabûl eder. Fekat, bunların derecelerinin son Peygamber olan Muhammed aleyhisselâmdan dahâ aşağı olduğunu bildirmişdir. [Bu, hakîkaten böyledir. Çünki, Mûsâ ve Îsâya "aleyhimesselâm" nâzil olan Tevrât ve İncîlde Muhammed aleyhisselâmın vasfları, üstünlükleri yazılıdır. Bunları bilen, Mûsâ ve Îsâ "aleyhimesselâm", Onun ümmetinden olmak için çok yalvardılar, düâ etdiler. Îsâ aleyhisselâmın bu düâsı da kabûl olundu. Allahü teâlâ Onu diri olarak göğe yükseltdi. Kıyâmete yakın tekrâr yer yüzüne inecek, Muhammed aleyhisselâmın dînine uyacak ve onu yayacakdır.] İslâm dînini kabûl edenler ve Onun emrlerine uygun olarak yaşayanların âhiretde, içinde dünyâ zevkleri, nehrler, meyveler, ipekli sedirler bulunan Cennete gideceklerini ve orada kendilerine genç ve güzel hûrîler verileceğini müjdeler.

Muhammed "aleyhisselâm", gâyet güzel huylu, güler yüzlü, kibâr tavrlı ve çok dürüst bir zât idi. Dâimâ hiddet ve şiddetden kaçmış, hiçbir zemân zulm yapmamışdır. Müslimânların dâimâ iyi huylu, güler yüzlü olmasını istemiş, Cennete iyi huy ve sabr ile gidileceğini bildirmişdir. Doğru sözlülüğü, merhameti, fakîrlere yardımı, müsâfirperverliği, şefkati, dâimâ müslimânlığın esâs temelleri olduğunu beyân buyurmuşdu. Dâimâ kanâat ile yaşamış, debdebe ve şa'şa'a [gösteriş]dan ictinâb etmişdir. Müslimânlar arasında hiçbir sınıf farkı tanımamış, en fakîr bir müslimânın bile hâtırını saymışdır. Büyük bir zarûret olmayınca, zora başvurmamış, bütün mes'eleleri tatlılık ile, anlaşma ile, nasîhat ve îzâh ile hal etme-

ğe uğraşmış ve çok kerreler bunda muvaffak olmuşdur. [Bütün ömrü boyunca, hiç kimseyi incitmemiş, kimseyi kırmamışdır. Kendisi için kimseye kızmamışdır. Kendisinden bir şey istenip de, yok dediği, hiç işitilmedi. Var ise verir, yok ise sükût ederdi. O, Allahü teâlânın sevgilisi idi. Geçmiş ve gelecek bütün insanların seyyidi, Efendisi idi.] 630 târîhinde tekrâr Mekkeye dönerek, bu şehri kolayca feth etmiş ve çok kısa zemân içinde, yarı vahşî Arabları, dünyânın en medenî insanları hâline getirmişdir.

İslâm dîni, her birinin hakkını tanımak şartı ile, bir erkeğin dörde kadar kadınla evlenmesine izn vermekdedir. Muhammed "aleyhisselâm", 8 Hazîran 632 târîhinde vefât etmişdir.) Kürschner ansiklopedisinden terceme burada temâm oldu.

Ansiklopedinin bu yazısını okuduğumuz zemân, şu kanâ'ate varıyoruz: Bunu hâzırlıyan târîhci, İslâm dîninin Allahü teâlânın dîni olduğuna tâm inanmasa bile, bu dînin mükemmel bir din olduğunu ve tek Allaha inanmağı emr etdiğini, vahşî Arabları medenî yapdığını kabûl etmekde, hele Peygamberimizden, pek büyük bir medh ve senâ ile bahs etmekdedir. İşte, ne mükemmel bir insan olduğunu bütün dünyânın tasdîk etdiği Muhammed aleyhisselâma, son derece dürüstlüğü ve sadâkati sebebi ile, en büyük düşmanları, azgın kâfirler dahî **(Muhammed-ül-emîn** = Kendine güvenilir Muhammed) derlerdi. Bu kudsî vazîfeyi, her dürlü müşkilâta rağmen, devâm etdirdi. Bir müddet sonra Cebrâîl "aleyhisselâm" Ona Alak sûresinin 14 âyetini dahâ getirdi. Muhammed "sallallahü aleyhi ve sellem", Mekkelilere, onların zulmlerine rağmen, kendisine vahy olunan Kur'ân-ı kerîm sûrelerini okuyor, onları hak dîne da'vet ediyordu. Mekkeliler, ona gülüyor, alay ediyorlardı. Nemaz kıldığı ve görünmeyen bir ilâha ibâdet etdiği için, (Sen delirmişsin!) diyorlardı. O zemân, Allahü teâlâ, Kalem sûresinin 1-4. cü âyetlerini vahy etdi. Bu âyetlerde meâlen, **(Nun, Kalem ve onunla yazılanlara yemîn olsun ki, Ey Muhammed, Sen deli değilsin. Doğrusu sana devâmlı ecr** [sevâb] **vardır. Şübhesiz Sen büyük bir ahlâka sâhibsin)** buyuruldu.

Kur'ân-ı kerîmin Allah kelâmı olmadığını ve Muhammed aleyhisselâm tarafından hâzırlandığını iddi'â edenleri red eden âyet-i kerîmeler nâzil oldu.

İsrâ sûresinin 88. âyetinde meâlen, **(De ki, insanlar ve cinler birbirlerine yardımcı olarak,** [belâgat, güzel nazm ve kâmil ma'nâda] **bu Kur'ânın bir benzerini ortaya koymak için biraraya gelseler, yemîn olsun ki, yine de benzerini ortaya koyamazlar)** buyuruldu.

Necm sûresinin 3 ve 4. cü âyetlerinde meâlen, **(Muhammed** “aleyhisselâm”, **kendi arzûsu ile konuşmaz.** [Çünki O, tevhîdi i’lân ve şirki yok etmek ve dîni yaymak ile emr olunmuşdur.] **Onun** [din işlerinde] **konuşması ancak vahydir)** buyurulmuşdur.

Kehf sûresinin 110. cu âyetinde meâlen, **(Onlara de ki, ben de ancak sizin gibi bir insanım. Ama, bana Rabbimin tek bir ilah olduğu vahy olunmuşdur.** [Zâtında benzeri, sıfatlarında şerîki, ortağı yokdur.] **Rabbine kavuşmak istiyen bir kimse, amel-i sâlih, fâideli iş işlesin ve Rabbine ibâdet etmekde hiç şerîk** [ortak] **koşmasın)** buyurmuşdur.

Ve nihâyet, hâlâ Kur’ân-ı kerîmin Allahü teâlânın kelâmı olduğundan şübhesi olanlar için, Müddessir sûresi nâzil oldu.

Bu sûrenin 1-10. âyetlerinde meâlen, **(Ey örtüye bürünen Muhammed! Kalk da** [kâfirleri Allahü teâlânın azâbı ile] **korkut! Rabbini tekbîr et, ta’zîm et! Giydiklerini temiz tut! Harâm edeceğim şeylerden sakın! Yapdığın iyiliği çok görerek başa kakma! Rabbin için sabr et! Sûra üfürüldüğü zemân, kâfirlere çok sıkıntılı bir gündür. Onlara kolaylık yokdur...)** buyurulmuşdur.

24. cü âyetden başlıyarak meâlen, **(Kur’ân için, bu sihrdir, bu ancak bir insan sözüdür dedi. İşte bunu söyliyeni, şiddetli bir ateş içine, Cehenneme atacağım. Şiddetli ateşin ne olduğunu sen ne bilirsin? O** [içine girenleri] **ne çıkartır, ne de azâbdan vaz geçer. İnsanın derisini karartır, yakar. Orada 19** [azâb yapan melek] **vardır. Ateşde olanlara azâb yapmak için, meleklerden başkasını me’mûr etmedik. Ehl-i kitâb** [yehûdî ve hıristiyanlar bu sayıyı, kendi kitâblarında bildirilene uygun görerek Muhammed aleyhisselâmın nübüvvetine ve] **Kur’âna inanırlar. Mü’minlerin de îmânı artar. Ehl-i kitâb ve mü’minler,** [bu adedde] **şübhe etmesinler. Kalbleri hasta olanlar ve kâfirler ise, Allah bunu** [19 adedini] **bildirmekle ne yapmak ister derler. Bunun gibi, Allah dilediğini** [kötüleri] **doğru yoldan sapdırır ve dilediğini** [iyileri] **de, doğru yola kavuşdurur. Rabbimin** [Cehennem ehlini azâblandırmak için yaratdığı] **meleklerin adedini, ancak kendisi bilir** [Bu ondokuz melek, diğer meleklerin reîsleridir.]**)** buyuruldu.

Kur’ân-ı kerîmin hakîkaten Allahü teâlânın kelâmı olduğundan şübhe edenlere bir cevâb olan bu sûredeki 19 sayısı, Tevrâtda da bildirilmişdi.

İslâm dîninde birşeyin kudsiyyet kazanması için, islâmın **(Edille-i şer’ıyye)** denilen dört temel kaynağından birisi ile bildirilmiş olması lâzımdır. 19 ve 786 rakamlarının kudsî oldukları hiç bildirilmedi. O hâlde, bu rakamlar kudsî değildir. Ondokuzuncu asrın

sonlarında kurulan ve az zemânda dünyâya yayılan **(Behâî)** dînin-de, ondokuz sayısı kudsîleşdirilmişdir. Orucları ondokuz gündür. Her behâînin ondokuz günde bir ondokuz behâîyi evine da'vet etmesi şartdır. Dinlerini idâre eden meclisde 19 üye vardır. Nerdeyse, îmânın şartını 6 yerine 19 yapacaklar. Kendilerine müslimân diyorlar. Allah ve Kur'ân ismlerini söylüyorlar ise de, müslimânlıkla hiçbir ilişkileri yokdur. Sinsi bir islâm düşmanıdırlar.

1298 [m. 1880] senesinde, İngilizler tarafından, Hindistânda kurulmuş olan, **(Kâdıyânî)** ve **(Ahmedî)** ismlerindeki dînin mensûbları da, kendilerinin müslimân olduklarını söylüyorlar. Hâlbuki bunlar, bu dînin kurucusu olan Ahmed Kâdıyânîye[1] Peygamberdir diyorlar. Hattâ onu Peygamberimizden üstün tutuyorlar. Îsâ aleyhisselâmı çok küçültüyorlar. Bütün islâm âlimleri birleşerek, Kâdıyânîlerin müslimân olmadıklarına karâr verdiler. Bu karârı kitâblarına yazarak bütün dünyâya duyurdular. Abdüsselâm isminde Pakistânlı bir kâdıyânî, 1979 Nobel Fizik mükâfâtını aldı. Ba'zı kimseler, müslimânların başarısı diye buna sevindiler. Hâlbuki, bu başarı, Komünist Rusların mükâfât alması, aya gitmeğe çalışması gibidir. Bu kâfirler, Kur'ân-ı kerîmin emr etdiği gibi çalışdıkları için, Allahü teâlâ, kendilerini, dünyâda, maksadlarına kavuşduruyor. Evet, böylelerinin başarıları, insanlık için sevindirici ise de, müslimânlar için utandırıcıdır. Müslimânların da, bu kâfirler gibi, Kur'ân-ı kerîme uyarak çalışmaları, insanlık için fâideli şeyler bulmaları, îmânda, ahlâkda olduğu gibi, fende de, dünyâya güzel örnek olmaları lâzımdır. Ancak bunu yapınca sevinmek ve övünmek hakkımız olacakdır.

Kur'ân-ı kerîmin bir üçüncü mu'cizesi dahâ vardır. Şimdi Onu da tedkîk edelim:

İslâmiyyetden evvel Arabistân bir çöl ve orada oturan insanlar da yarı vahşî bedevîlerdi. Putperest idiler. Birçok putlara taparlardı. İbtidâî bir hayât sürerlerdi. Kız çocuklarını diri diri gömmek gibi korkunç âdetleri vardı. Bu yarımada, bir yol üzerinde olmadığı için, ne büyük İskenderler, ne Persler, ne Romalılar, Arablarla hiç uğraşmamış, birçok kavmlerle savaşdıkları hâlde, Arabların yanından geçmemişlerdi. Bu sebebden, Îrânlıların, Romalıların ahlâksızlıkları, zulmleri, hiylekârlıkları Arablara bulaşmadı. Merd olarak kaldılar. İşte böyle âciz, zevâllı, fekat sâf ve temiz olan bir kavm, onlara mürşidlik, rehberlik eden Muhammed aleyhisselâmın getirdiği Kur'ân-ı kerîm sâyesinde birdenbire

---

[1] Ahmed Kâdıyânî, 1326 [m. 1908] da öldü.

değişmiş, tam bir medeniyyete kavuşmuş, hârik-ul'âde [olağanüstü] bir gayret ile 30 sene içinde, şarkda Türkistân ve Hindistân, garbda İspanya olmak üzere akla hayret veren çok kudretli bir islâm devleti meydâna getirmişdir. İlmde, fende ve medeniyyetde son derece ilerlemişler, o zemâna kadar bilinmiyen birçok şeyler keşf etmişlerdir. İlm, fen, tıb ve edebiyyâtda en yüksek mertebeye varmışlardır. Yukarıda da zikr etdiğimiz gibi, ilmde o kadar ileri gitmişlerdi ki, Papalar bile Endülüs Üniversitelerinde okuyor, dünyânın her tarafından koşup gelenler, bu üniversitelerde fen ve tıb tahsîl ediyorlardı. O zemânın Avrupasından bahs eden John W. Drapper gibi tarafsız bir târîhci, **(Avrupanın ma'nevî inkişâfı)** ismindeki eserinde şöyle demekdedir: (O zemânki Avrupalılar, temâmen barbardı. Hıristiyanlık onları barbarlıkdan kurtaramamışdı. Hıristiyan dîninin başaramadığını, islâm dîni başardı. İspanyaya gelen Arablar, evvelâ onlara yıkanmasını öğretdiler. Sonra, onların üzerindeki parça parça olmuş, bitlenmiş hayvan postlarını çıkararak, temiz, güzel elbiseler giydirdiler. Evler, konaklar, serâylar yapdılar. Onları okutdular. Üniversiteler kurdular. Hıristiyan târîhçiler, islâma karşı olan kinlerinden ötürü, bu hakîkati gizlemeğe çalışmakda, Avrupanın medeniyyetde müslimânlara ne kadar borçlu olduğunu bir dürlü i'tirâf edememekdedirler.)

Thomas Carlyle, yukarıda yazılı olan hakîkatleri aynen kabûl etdikden sonra, (Arablara bir kahraman Peygamber, onların çok iyi anladıkları bir kitâb ile reîslik etdi. O zemân islâm dîni bir kıvılcım gibi parladı. Hindistândan Granadaya kadar, büyük bir dünyâ parçasını ateşledi. Karanlık dünyâyı nûr içinde bırakdı) demekdedir.

Lamartine, Muhammed "sallallahü aleyhi ve sellem" için, (Filozof, hatîb, Peygamber, kumandan, insan düşüncelerini sihrleyen, yeni hükmler koyan, mu'azzam bir islâm devleti kuran zât. İşte Muhammed "aleyhisselâm" budur. İnsanların büyüklüğünü ölçmek için kullanılan bütün mikyaslarla [ölçülerle] ölçülsün. Acabâ Ondan dahâ büyük bir insan var mıdır? Olamaz!) demekden kendini alamamışdır.

Gibbon, **(Roma İmperatorluğunun Çökmesi ve Yıkılması)** adlı eserinde, islâm dîni ve Kur'ân-ı kerîm hakkında şunları söylüyor: (Kur'ân-ı kerîm, Allahü teâlânın birliğini isbât eden en büyük eserdir.)

Amerikan astronomi mütehassısı Michael H. Hart, Âdem aleyhisselâmdan bugüne kadar gelen bütün büyük insanları birer birer

tedkîk ederek, bunların içinden yalnız 100 dânesini ayırmakda, bu 100 kişi arasında en büyüğü olarak, Muhammed aleyhisselâmı göstermekdedir. (Onun kudreti, kendisine Allahü teâlâ tarafından vahy edildiğine inandığı, mu'azzam eser Kur'ân-ı kerîmden gelmekdedir) demişdir.

Amerika Chicago Üniversitesi profesörlerinden meşhûr rûhiyyât mütehassısı yehûdî Jales Massermann, 1974 senesinin 15 Temmuzunda neşr edilen **(Time)** mecmû'asının husûsî nüshasında **(Büyük liderler nerede?)** başlığı altında, târîhde şimdiye kadar gelip geçmiş olan rehberleri tedkîk etmekde, bunların hayâtlarını tahlîl etmekde ve (Bunların en büyüğü Muhammed aleyhisselâmdır) demekde ve şu netîceye varmakdadır: (Muhammed aleyhisselâmdan sonra, Mûsâ aleyhisselâm gelir. Îsâ "aleyhisselâm" ve Buda lider olmaya lâyık kimseler değildi). Hâlbuki kendisi, yehûdî olduğu için, Mûsâ aleyhisselâmı Muhammed aleyhisselâma tercîh etmesi beklenirdi. O, bunu yapmamış, hakîkatden ayrılmamışdır.

Amerikada (En Büyük İnsan) yarışmasında, en çok rey alan yine Muhammed "sallallahü aleyhi ve sellem" olmuşdur.

30 sene içinde bir vahşî kavmi, hem de küçük bir insan topluluğunu, dünyânın en mu'azzam, en medenî, en yüksek ahlâklı, en yüksek seciyeli, en kahraman, en bilgili bir millet hâline getirmek, her hangi bir insanın, bir liderin, bir kumandanın yapacağı iş değildir. Bu, ancak Allahü teâlânın tahakkuk etdirdiği bir mu'cizedir ve bunu Arablara yapdırmak için, onlara Muhammed "sallallahü aleyhi ve sellem" vâsıtası ile Kur'ân-ı kerîmi göndermişdir. Ancak Kur'ân-ı kerîme ve böylece Allahü teâlânın emrlerine tâbi' olarak bu akl almaz, mu'azzam iş zuhûr etmişdir.

Bütün bu zikr etdiğimiz husûslar, beyân etdiğimiz hakîkatler, tertîbindeki ilâhî nizâm, Kur'ân-ı kerîmin dünyânın en büyük mu'cizesi olduğunu size göstermiyor mu? İşte dünyâyı kısa zemânda medeniyyete kavuşdurması da, Kur'ân-ı kerîmin üçüncü mu'cizesidir.[1]

1312 [m. 1894] senesinde İstanbulda vefât etmiş olan büyük târîhci Ahmed Cevdet Pâşa "rahime-hullahü teâlâ", **(Kısas-ı Enbiyâ)** kitâbında diyor ki, (Îsâ "aleyhisselâm" göke çıkarıldıkdan kırk sene sonra Romalılar Kudüse hücûm etdiler. Yehûdîlerin ki-

---

[1] İslâm dîni hakkında Avrupalı ve Amerikalı ansiklopedilerden yapılan tercemelerde ve açıklamalarda kimyâger Dr. Nûri Refet Korur beğin kıymetli yardımı olmuşdur.

mini öldürdüler, kimini esîr aldılar. Kudüsü yağma etdiler. Yakıp yıkdılar. Tevrâtları ve başka kitâbların hepsini yakdılar. Beyt-ül-mukaddesi, ya'nî Mescid-i aksâyı yerle bir etdiler. Kudüs şehri çöl hâline geldi. Yehûdîler bundan sonra bir dahâ toplanamadı. Bir hükûmet kuramadılar. Dağıldıkları yerlerde hor ve hakîr yaşadılar. Îsâ aleyhisselâmın, otuz yaşında Peygamber olduğu bildirildi. Kendisine oniki kişi inandı. Bunlara **(Havâriyyûn)** denir. Otuzüç yaşında diri olarak göke kaldırılınca, Havârîler dağılıp, bu yeni dîni yaymağa çalışdılar. Sonra, İncîl diye çeşidli kitâblar yazıldı. Bunlar Îsâ aleyhisselâmı anlatan târîh kitâbları idi. Asl İncîl ele geçmemişdir. Her yer küfr ve şirk içinde idi. Îsâ aleyhisselâmın dîni üçyüz sene gizli tutuldu. Ona inandığı öğrenilen kimselere işkence ediliyordu. Roma İmperatörü Kostantin üçyüzon senesinde, bu dîne izn verdi. Kendi de hıristiyan oldu. İstanbul şehrini yapdı. Romadan İstanbula taşındı. Fekat bu dînin esâsları bozulmuş, unutulmuş olduğundan, papazların elinde oyuncak oldu. Mîlâdın üçyüzdoksanbeş [395] inci senesinde, Roma devleti ikiye ayrıldı. Romadaki papaya tâbi' olanlara **(Katolik),** İstanbuldaki patrîke tâbi' olanlara **(Ortodoks)** denildi. Kiliselere resmler, heykeller kondu. Başka milletler de küfr ve şirk içinde idi. Romalılar, bütün Avrupayı, Mısrı, Suriyeyi, Irakı aldılar. Fen ve san'atda ileri iseler de, ahlâkları bozukdu. Keyfe, can yakmağa dalmışlardı. Aldıkları memleketlere fenâ ahlâklarını yerleşdirdiler. Bereket versin ki, Arabistân yarım adasına saldırmadılar.

Arablar câhil kalmışdı. Kimi hıristiyan, kimi yehûdî, ekserîsi de putperest olmuş, bir kısmı da, İbrâhîm ve İsmâ'îl Peygamberlerden "aleyhimessalevâtü vetteslîmât" kalma âdetlere bağlı idi. Mekke sâkinlerinin çoğu, müşrik olarak putlara tapıyorlardı. Kâ'benin içine put [heykel], doldurulmuşdu. Bütün dünyâ da, zulmet ve dalâlet içinde idi. Arablar fende geri iseler de, edebiyyâta çok ehemmiyyet veriyorlardı. İçlerinde, kuvvetli hatîbler ve şâirleri vardı. Şi'r söylemekle iftihâr ederlerdi. Arab lisânının kemâle gelmesi, Allah tarafından bir kitâb indirileceğine bir işâret idi.) Cevdet Pâşanın sözü burada temâm oldu.

Bu kadar açık delîllerle Kur'ân-ı kerîmin hakîkaten Allahü teâlânın kitâbı olduğunu isbât etdikden sonra, hâlâ Ona inanmıyan kalmışsa, Allahü teâlânın onları âhiretde en büyük azâba mahkûm etmesine [çarpmasına] şaşmamak îcâb eder. (Kur'ân-ı kerîmde çok zâlimâne hükmler vardır) diyen hıristiyanlara, (Hayır, Kur'ân-ı kerîmin birçok yerinde, Allahü teâlânın çok merhametli, çok afv edici olduğu zikr edilmişdir. Günâh işliyen bir kimse, gü-

nâhlarına nedâmet ederse, Allahü teâlâ onu afv edecekdir. Fekat, bu kadar açık delîllere rağmen, hâlâ Kur'ân-ı kerîme îmân etmiyenlerin âhiretde ebedî azâb görmeleri, hiç zâlimâne olmaz) demeliyiz!

Hakîkî müslimân olmak demek, yalnız âdete tâbi' olarak ibâdet etmek değil, islâmın emr etdiği güzel ahlâkı edinerek, insanlık vazîfelerini yaparak, rûhen de tertemiz olmak demekdir. İbâdet eden, fekat hîleyi zekâ eseri sayan, insanları aldatan, hattâ ba'zen muzır propagandalara aldanarak insan öldüren, ortalığı yakıp yıkan, yalan söyliyen bir kimse, müslimân olduğunu söylese de, hakîkî müslimân değildir. Allahü teâlâ, Kur'ân-ı kerîmde **(Furkân)** sûresinde, bir müslimânın nasıl olması îcâb etdiğini beyân buyurmuşdur. Bunu tefsîr etmek için, Ehl-i sünnet âlimleri "rahime hümullahü teâlâ" ziyâdesi ile kitâb yazmışlardır. Fekat biz, kendimizi hâlâ fenâ huylardan kurtaramıyor, Kur'ân-ı kerîmde bildirildiği gibi çalışmıyor, Allahü teâlânın emrlerini yapmıyor, sözüne sâdık olamıyor, sokaklarımızı pislik içinde bir harâbeye çeviriyor, rûhen ve bedenen temizlenemiyoruz. Hâlbuki, elimizde bize bütün bu güzel şeyleri emr eden, ne yapmamız lâzım geldiğini açık açık bildiren, Allahü teâlânın kelâmı **(Kur'ân-ı kerîm)** ve Peygamberimizin "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" emrleri ve Ehl-i sünnet âlimlerinin "rahime hümullahü teâlâ" kitâbları vardır.

Allahü teâlâ, Feth sûresinin 28. ci âyetinde meâlen şöyle buyurmakdadır:

(Allahü teâlâ, Peygamberini, hidâyet ve hak din, İslâmiyyet ile gönderdi. İslâm dînini, diğer dinler üzerine üstün kıldı. [Muhammed aleyhisselâmın hak] **Peygamber olduğuna şâhid olarak Allah yeter.)**

Saf sûresinin 9. cu âyetinde meâlen, **(Müşrikler istemese de, islâm dînini diğer bütün dinlerden üstün kılmak için resûlü Muhammed aleyhisselâmı,** [sebeb-i hidâyet olan] **Kur'ân ve İslâm dîni ile birlikde gönderen Allahü teâlâdır)** buyurulmuşdur.

Ve Allahü teâlâ va'd ediyor:

(ALLAHÜ TEÂLÂ ŞÜKR EDENLERİN MÜKÂFÂTINI VERECEKDİR.)

Burada şükr etmek demek, Kur'ân-ı kerîmin istediği gibi, tâm müslimân olmak demekdir. Allahü teâlânın verdiği ni'metleri, Onun emrine uygun olarak kullanmak demekdir. Bugün dünyâda bir milyârdan ziyâde müslimân olduğu 271.ci sahîfede bildirilmişdi. Ya'nî, dünyâda her 4 kişiden biri müslimândır. Eğer bu müslimân-

lar, Allahü teâlânın emr etdiği gibi, rûhen ve bedenen tertemiz insanlar olur, birbirlerine kardeşçe bağlanır, çalışır, her sâhada ilerlemeğe başlarsa, Allahü teâlâ da, onlara mükâfâtını verecek, o zemân müslimânlar, tıpkı kurûn-u vüstâda olduğu gibi, medeniyyetin en önüne geçeceklerdir. Allahü teâlâ, bize bunu va'd ediyor. Allahü teâlâ, hiçbir zemân va'dinden dönmez.

Aşkın aldı benden beni,
seviyorum Rabbim seni!
Senin sevgin, pek tatlıymış
Seviyorum Rabbim seni!

Ne varlığa sevinirim,
ne yokluğa yerinirim,
aşkın ile zevklenirim,
seviyorum Rabbim seni!

Emretdin ibâdetleri,
medhetdin iyi hâlleri,
verdin sonsuz ni'metleri,
seviyorum Rabbim seni!

Ne nankör nefsim var aceb,
zevk için, bana kıyar hep,
ben hakîkî zevki buldum,
seviyorum Rabbim seni!

İbâdeti güzel yapmak,
dünyâ için de çalışmak,
gece gündüz işim, çünki,
seviyorum Rabbim seni!

Sevmek lafla olmaz Hilmi,
Rabbin, çalışınız dedi.
Hâlinden de anlaşılsın:
seviyorum Rabbim seni!

İslâm düşmanları nice,
çatıyor dîne sinsice,
durursan, doğru mu olur,
seviyorum Rabbim seni!

Âşık tenbel oturur mu?
ma'şûka toz kondurur mu?
düşmanı susdur da söyle:
seviyorum Rabbim seni!

– 4 –

MUHAMMED ALEYHİSSELÂMIN MU'CİZELERİ

Aşağıdaki yazılar, **(Mir'ât-ı Kâinât)** kitâbından alınmışdır. Bu kitâbda, mu'cizelerin çoğunun kaynakları da bildirilmiş ise de, biz bu kaynakları yazmadık. Mu'cizelerin çoğunu da kısaltarak yazdık.

Muhammed aleyhisselâmın hak Peygamber olduğunu bildiren şâhidler pek çokdur. Allahü teâlâ, (**Sen olmasaydın, hiçbir şeyi yaratmazdım)** buyurdu. Bütün varlıklar, Allahü teâlânın varlığını, birliğini gösterdikleri gibi, Muhammed aleyhisselâmın hak Peygamber olduğunu ve üstünlüğünü de göstermekdedirler. Ümmetinin Evliyâsında hâsıl olan kerâmetler, hep Onun mu'cizeleridir. Çünki, kerâmetler, Ona tâbi' olanlarda, Onun izinde gidenlerde hâsıl olmakdadır. Hattâ, bütün Peygamberler "aleyhimüssalevâtü vetteslîmât", Onun ümmetinden olmak istedikleri için, dahâ doğrusu, hepsi Onun nûrundan yaratıldıkları için, Onların mu'cizeleri de Muhammed aleyhisselâmın mu'cizelerinden sayılır. Bu sözümüzü İmâm-ı Busayrînin[1] **(Kasîde-i Bürde)**si çok güzel dile getirmekdedir.

Muhammed aleyhisselâmın mu'cizeleri, zemân bakımından üçe ayrılmışdır:

Birincisi, mübârek rûhu yaratıldığından başlayarak, Peygamberliğinin bildirildiği **(bi'set)** zemânına kadar olanlardır.

İkincisi, bi'setden vefâtına kadar olan zemân içindekilerdir.

Üçüncüsü, vefâtından kıyâmete kadar olmuş ve olacak şeylerdir.

Bunlardan birincilere, **(İrhâs)** ya'nî, başlangıçlar denir. Her biri de ayrıca görerek veyâ görmeyip akl ile anlaşılan mu'cizeler olmak üzere ikiye ayrılırlar. Bütün bu mu'cizeler o kadar çokdur ki, saymak mümkin olmamışdır. İkinci kısmdaki mu'cizelerin üç bin kadar olduğu bildirilmişdir. Bunlardan meşhûr olan seksenaltı adedini aşağıda bildireceğiz.

---

[1] Muhammed Busayrî, 695 [m. 1295] de Mısrda vefât etdi.

1 — Muhammed aleyhisselâmın mu'cizelerinin en büyüğü Kur'ân-ı kerîmdir. Bugüne kadar gelen bütün şâirler, edebiyyâtçılar, Kur'ân-ı kerîmin nazmında ve ma'nâsında âciz ve hayrân kalmışlardır. Bir âyetin benzerini söyliyememişlerdir. İ'câzı ve belâgati insan sözüne benzemiyor. Ya'nî, bir kelimesi çıkarılsa veyâ bir kelime eklense, lafzındaki ve ma'nâsındaki güzellik bozuluyor. Bir kelimesinin yerine koymak için, başka kelime arayanlar bulamamışlardır. Nazmı arab şâirlerinin şi'rlerine benzemiyor. Geçmişde olmuş ve gelecekde olacak nice gizli şeyleri haber vermekdedir. İşitenler ve okuyanlar, tadına doyamıyorlar. Yorulsalar da, usanmıyorlar. Okuması veyâ dinlemesi, sıkıntıları giderdiği sayısız tecribelerle anlaşılmışdır. İşitenlerden kalblerine dehşet ve korku çökenler, bu sebebden ölenler bile görülmüşdür. Nice azılı islâm düşmanları, Kur'ân-ı kerîmi dinlemekle, kalbleri yumuşamış, îmâna gelmişlerdir. İslâm düşmanlarından ve muattala, melâhide ve karâmita denilen müslimân ismini taşıyan zındıklardan Kur'ân-ı kerîmi değişdirmeğe, bozmağa ve benzerini söylemeğe çalışanlar olmuş ise de hiçbiri, arzûlarına kavuşamamışdır. Tevrât ve İncîl ise, insanlar tarafından her zemân değişdirilmiş ve yine değişdirilmekdedir. Bütün ilmler ve tecribe ile bulunamıyacak güzel şeyler ve iyi ahlâk ve insanlara üstünlük sağlıyan meziyyetler ve dünyâ ve âhiret se'âdetine kavuşduracak iyilikler ve varlıkların başlangıcı ve sonu hakkında bilgiler ve insanlara fâideli ve zararlı olan şeylerin hepsi Kur'ân-ı kerîmde açıkça veyâ kapalı olarak bildirilmişdir. Kapalı olanlarını, erbâbı anlayabilmekdedir. Semâvî kitâbların hepsinde, Tevrâtda, Zebûrda ve İncîlde bulunan ilmlerin ve esrârın hepsi Kur'ân-ı kerîmde bildirilmişdir. Kur'ân-ı kerîmde mevcûd ilmlerin hepsini ancak Allahü teâlâ bilir. Çoğunu sevgili Peygamberine "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" bildirmişdir. Alî ve Hüseyn "radıyallahü teâlâ anhümâ" bu ilmlerden çoğunu bildiklerini haber vermişlerdir. Kur'ân-ı kerîmi okumak çok büyük bir ni'metdir. Allahü teâlâ, bu ni'meti Habîbinin ümmetine ihsân etmişdir. Melekler bu ni'metden mahrûmdurlar. Bunun için, Kur'ân-ı kerîm okunan yere toplanıp dinlerler. Bütün tefsîrler, Kur'ân-ı kerîmdeki ilmlerden çok azını bildirmekdedirler. Kıyâmet günü, Muhammed aleyhisselâm minbere çıkıp Kur'ân-ı kerîm okuyunca, dinleyenler bütün ilmlerini anlayacaklardır.

2 — Muhammed aleyhisselâmın meşhûr mu'cizelerinin en büyüklerinden birisi de, ayı ikiye ayırmasıdır. Bu mu'cize, başka hiçbir Peygambere nasîb olmamışdır. Muhammed aleyhisselâm elli-

iki yaşında iken, Mekkede Kureyş kâfirlerinin ele-başları yanına gelip, (peygamber isen ayı ikiye ayır) dediler. Muhammed aleyhisselâm, herkesin ve hele tanıdıklarının, akrabâsının îmân etmelerini çok istiyordu. Ellerini kaldırıp düâ etdi. Allahü teâlâ, kabûl edip, ayı ikiye böldü. Yarısı bir dağın, diğer yarısı başka dağın üzerinde göründü. Kâfirler, Muhammed bize sihr yapdı dediler. Îmân etmediler. Şi'r:

Köpek, aya bakınca havlar,
Ayın bunda ne kusûru var,
Köpekler, her zemân havlar.

Beyt:

Ağız tadının kaçması, hastalığı bildirir.
En lezzetli şerbetler hastaya acı gelir.

3 — Muhammed aleyhisselâm, ba'zı gazâlarında, susuz kalındığı zemân, mübârek elini bir kabdaki suya sokmuş, parmakları arasından su akarak, suyun bulunduğu kap devâmlı taşmışdır. Ba'zan seksen, ba'zan üçyüz, ba'zan binbeşyüz, Tebük Gazâsında ise, yetmiş bin kimsenin hepsi ve hayvanları, bu sudan içmişler ve kullanmışlardır. Mübârek elini sudan çıkarınca akması durmuşdur.

4 — Birgün amcası Abbâsın evine gidip, onu ve evlâdını yanına oturtup, üzerlerini ihrâmı ile örterek, **(Yâ Rabbî! Bu benim amcam ve babamın kardeşidir. Bunlar da benim ehl-i beytimdir. Şu örtümle onları örtdüğüm gibi, Sen de Cehennem ateşinden kendilerini ört, koru!)** buyurdu. Duvarlardan üç kerre âmîn sesi işitildi.

5 — Birgün, kendisinden mu'cize isteyenlere karşı, uzakdaki bir ağacı çağırdı. Ağaç, köklerini sürüyerek gelip selâm verip, **(Eşhedü en lâilâhe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abdühu ve resûluh)** dedi. Sonra, gidip yerine dikildi.

6 — Hayber gazâsında, önüne zehrlenmiş koyun kebâbı koyduklarında, (Yâ Resûlallah! Beni yime, ben zehrliyim) sesi işitildi.

7 — Birgün, elinde put bulunan kimseye, **(Put bana söylerse, îmân eder misin?)** dedi. Adam, ben buna elli senedir ibâdet ediyorum. Bana hiçbir şey söylemedi. Sana nasıl söyler? dedi. Muhammed aleyhisselâm, **(Ey put ben kimim?)** deyince, (Sen Allahın Peygamberisin) sesi işitildi. Putun sâhibi, hemen îmâna geldi.

8 — Medînede, mescid-i nebevîde dikili bir hurma kütüğü vardı. Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" hutbe okurken, bu direğe dayanırdı. Buna Hannâne denirdi. Minber yapılınca, Hannâ-

nenin yanına gitmedi. Ondan ağlama seslerini, bütün cemâ'at işitdiler. Minberden inip, Hannâneye sarıldı. Sesi kesildi. **(Eğer sarılmasaydım, benim ayrılığımdan kıyâmete kadar ağlardı)** buyurdu.

Böyle mu'cizeler çok görülmüş ve haber verilmişdir.

9 — Eline aldığı çakıl taşlarının ve tutduğu yemek parçalarının arı sesi gibi, Allahü teâlâyı tesbîh etdikleri çok görülmüşdür.

10 — Bir kâfir gelip, Senin Peygamber olduğunu ben nerden bileyim? dedi. Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem", **(Şu hurma ağacındaki salkımı çağırsam, o da gelse îmân eder misin?)** buyurdu. Kâfir, evet îmân ederim dedi. Resûlullah hurma salkımını çağırdı, sıçrayarak geldi. Resûlullah, **(Yerine git!)** buyurdu. Ağaçdaki yerine çıkıp asıldı. Bunu gören kâfir îmân etdi.

11 — Mekkede birkaç kurt bir sürüden koyun kapıp götürdüler. Çoban hücûm edip, kurtardığında, kurtların birisi, Allahü teâlânın gönderdiği rızkımızı elimizden alırken, Allahü teâlâdan korkmadın mı? dedi. Çoban, (Çok şaşırdım, kurt konuşur mu?) deyince, kurt, (Bundan dahâ şaşılacak şeyi haber vereyim mi? Medînede Allahü teâlânın Peygamberi olan Muhammed "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" mu'cizeler gösteriyor) dedi. Çoban gelip bunu Resûlullaha "sallallahü aleyhi ve sellem" anlatdı ve müslimân oldu.

12 — Muhammed "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" bir çayırda giderken, üç kerre, yâ Resûlallah sesini işitdi. O tarafa bakıp, bağlı bir geyik gördü. Yanında bir adam uyuyordu. Geyiğe ne istediğini sordu. O da, (Bu avcı beni avladı. Karşıki tepede iki yavrum var. Beni salıver! Gidip, onları emzirip geleyim) dedi. Resûl aleyhisselâm, **(Sözünü tutar mısın, gelir misin?)** dedi. (Allahü teâlâ için söz veriyorum, gelmezsem Allahü teâlânın azâbı benim üzerime olsun) dedi. Resûlullah, geyiği bırakdı. Biraz sonra geldi. Resûlullah onu bağladı. Adam uyanıp, (Yâ Resûlallah, bir emrin mi var) dedi. **(Bu geyiği âzâd et!)** buyurdu. Adam geyiğin ipini çözüp bırakdı. Geyik sevincinden iki ayağını yere vurup, **(Eşhedü en lâilâhe illallah ve enneke Resûlullah)** dedi ve gitdi.

13 — Birgün, bir köylüyü îmâna da'vet etdi. Müslimân bir komşumun vefât etmiş kızını diriltirsen, îmân ederim dedi. Mezârına gitdiler. İsmini söyleyerek kızı çağırdı. Kabr içinden ses işitildi ve dışarı çıkdı. **(Dünyâya gelmek ister misin?)** buyurdu. (Yâ Resûlallah! Dünyâya gelmek istemem. Burada babamın evinde-

kinden dahâ râhatım. Müslimânın âhireti, dünyâsından dahâ iyi) dedi. Köylü bunu görünce, hemen îmâna geldi.

14 — Câbir bin Abdüllah “radıyallahü teâlâ anh” bir koyun pişirdi. Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Eshâbı ile yidiler. **(Kemiklerini kırmayınız!)** buyurdu. Kemikleri toplayıp, mübârek ellerini üstüne koyup düâ etdi. Allahü teâlâ koyunu diriltdi.

15 — Resûlullaha, büyüdüğü hâlde hiç konuşmayan bir çocuk getirdiler. **(Ben kimim?)** diye sordu. Sen Resûlullahsın diye cevâb verdi. Ölünceye kadar konuşdu.

16 — Bir kimse, yılan yumurtasına basarak iki gözü görmez oldu. Resûlullaha “sallallahü aleyhi ve sellem” getirdiler. Mübârek tükrüğünden gözlerine sürmekle görmeğe başladı. Hattâ seksen yaşında olduğu halde, iğneye iplik geçirirdi.

17 — Muhammed bin Hâtib diyor ki, küçük idim. Üstüme kaynar su döküldü. Vücûdum yandı. Babam Resûlullaha “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” götürdü. Mübârek elleri ile, tükürüğünü yanan yerlere sürdü ve düâ buyurdu. Hemen yanıklar iyi oldu.

18 — Bir kadın, bir kel oğlunu getirdi. Resûlullah, mübârek elleri ile başını sıvadı. Şifâ buldu. Saçları uzamağa başladı.

19 — Tirmüzî ve Nesâînin **(Sünen)** kitâblarında diyor ki, iki gözü a’mâ bir kimse gelip, yâ Resûlallah “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem”! Allahü teâlâya düâ et, gözlerim açılsın dedi. **(Kusûrsuz bir abdest al! Sonra Yâ Rabbî! Sana yalvarıyorum. Sevgili Peygamberin Muhammed aleyhisselâmı araya koyarak, senden istiyorum. Ey çok sevdiğim Peygamberim Muhammed aleyhisselâm! Seni vesîle ederek, Rabbime yalvarıyorum. Senin hâtırın için kabûl etmesini istiyorum. Yâ Rabbî! Bu yüce Peygamberi bana şefâatcı eyle! Onun hurmetine düâmı kabûl et!)** düâsını okumasını söyledi. Adam, abdest alıp düâ etdi. Hemen gözleri açıldı. Bu düâyı müslimânlar, her zemân okumuşlar ve maksadlarına kavuşmuşlardır.

20 — Ebû Tâlib ile bir çölde gidiyordu. Ebû Tâlib, çok susadığını söyledi. Resûlullah “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem”, hayvandan yere inip, **(Susadın mı?)** buyurdu ve mübârek ayaklarının ökçesini yere vurdu. Su fışkırdı. **(Amcam, bu sudan iç!)** buyurdu.

21 — Hudeybiye gazâsında suyu az kuyunun yanına kondular. Asker susuzlukdan şikâyet etdiler. Bir kova su istedi, içinden ab-

dest alıp ve tükürüp, bunu kuyuya dökdürdü. Bir ok alıp, kuyuya atdı. Kuyunun ağzına kadar su ile dolduğunu gördüler.

22 — Bir gazâda, asker susuzlukdan şikâyet etdi. Resûl aleyhisselâm, iki askeri su aramağa gönderdi. İki kırba dolusu su ile deve üstünde bir kadını gördüler, getirdiler. Resûl aleyhisselâm, kadından bir mikdâr su istedi. Bir kap içine dökdürdü. Bütün asker gelip, sıra ile kaplarını, tulumlarını doldurdular. Kadına bir mikdâr hurma verip su tulumlarını da doldurdular. **(Senin suyundan eksiltmedik. Bize suyu Allahü teâlâ verdi)** buyurdu.

23 — Medînede, minberde hutbe okurken, bir kimse, yâ Resûlallah "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem"! Susuzlukdan çocuklarımız, hayvanlarımız, tarlalarımız helâk oluyor. İmdâdımıza yetiş dedi. Ellerini kaldırıp, düâ eyledi. Gökde hiç bulut yokken, mubârek ellerini yüzüne sürmeden, bulutlar toplandı. Hemen yağmur başladı. Birkaç gün devâm etdi. Yine minberde okurken, o kimse, yâ Resûlallah! Yağmurdan helâk olacağız deyince, Resûl aleyhisselâm, tebessüm etdi ve **(Yâ Rabbî! Rahmetini başka kullarına da ihsân eyle!)** buyurdu. Bulutlar açılıp, güneş göründü.

24 — Câbir bin Abdüllah "radıyallahü teâlâ anh" diyor ki, çok borcum vardı. Resûlullaha "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" haber verdim. Bağçeme gelip, hurma yığınının etrâfında üç kerre dolaşdı. **(Alacaklılarını çağır, gelsinler!)** buyurdu. Her birine hakları verildi. Yığından birşey eksilmedi.

25 — Bir kadın, hediyye olarak bal gönderdi. Balı kabûl edip, boş kabı geri gönderdi. Kap bal ile dolu olarak geri geldi. Kadın gelerek, yâ Resûlallah "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem"! Hediyyemi niçin kabûl etmediniz? Acaba günâhım nedir? dedi. **(Senin hediyyeni kabûl etdik. Gördüğün bal, Allahü teâlânın hediyyene verdiği bereketdir)** dedi. Kadın çocukları ile aylarca yidiler. Hiç eksilmedi. Birgün yanılarak balı başka bir kaba koydular. Oradan yiyerek bitirdiler. Bunu, Resûlullaha "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" haber verdiler. **(Gönderdiğim kabda kalsaydı, dünyâ durdukca yirlerdi, hiç eksilmezdi)** buyurdu.

26 — Ebû Hüreyre diyor ki, Resûlullaha birkaç hurma getirdim. Bunlara bereket verilmesi için düâ etmesini söyledim. Bereketli olmaları için düâ buyurdu ve, **(Bunları al, kabına koy. Ondan almak istediğin zemân elinle içinden al, boşaltıp da, yerden alma!)** buyurdu. Hurmaların bulunduğu çantamı gece gündüz yanımdan ayırmayıp, Osmân "radıyallahü anh" zemânına kadar hep yidim.

Yanımdakilere de yidirdim ve avuç doluları sadaka verdim. Osmân "radıyallahü anh"ın şehîd olduğu gün çantam zâyi' oldu.

27 — Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem", Süleymân "aleyhisselâm" gibi bütün hayvanların dilinden anlardı. Gelerek sâhibinden veyâ başkalarından şikâyet eden hayvanlar çok görüldü. Resûlullah bunu Eshâb-ı kirâma haber verirdi. Huneyn gazâsında, binmiş olduğu (DÜLDÜL) ismindeki ak katıra **(Yere çök)** dedi. Düldül, hemen çökünce, yerden bir avuç kum alıp, kâfirlerin üzerine saçdı.

28 — Resûlullahın "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" gaybdan haber verdiği çok görüldü. Bu mu'cizesi üç kısmdır:

Birinci kısmı, kendi zemânından evvel olan ve kendisine sorulan şeylerdir ki, bunlara verdiği cevâblar, çok kâfirlerin, katı kalbli düşmânlarının îmâna gelmelerine sebeb olmuşdur.

İkinci kısmı, kendi zemânında olmuş ve olacak şeyleri haber vermesidir.

Üçüncü kısmı, kendisinden sonra kıyâmete kadar dünyâda ve âhiretde olacak şeyleri bildirmesidir. Burada ikinci ve üçüncü kısmlardan birkaçı aşağıda bildirilecekdir.

[İslâma da'vetin başlangıcında, müşriklerin eziyyetlerinden, sıkıntılarından dolayı, Eshâb-ı kirâmın bir kısmı Habeşistâna hicret etmişlerdi. Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" Mekke-i mükerremede kalan Eshâb-ı kirâmla berâber, üç sene her dürlü görüşme, alış-veriş yapma, müslimânlardan başka bir kimse ile konuşmama gibi, bütün ictimâî muâmelelerden men' olundular. Kureyş müşrikleri, bu karâr ve ittifâklarını bildiren bir ahdnâme yazarak, Kâ'be-i muazzamaya asmışlardı. Her şeye kâdir olan Allahü teâlâ **(Arza)** denilen bir çeşid kurdu [ağaç kurdu] o vesîkaya musallat etdi. Yazılı bulunan **(Bismikellahümme** = Allahü teâlânın ismi ile) ibâresinden başka, ne yazılı ise, hepsini o kurtcuk yidi, bitirdi. Allahü teâlâ bu hâli Cibrîl-i emîn vâsıtası ile Peygamberimize "sallallahü aleyhi ve sellem" bildirdi. Peygamberimiz de "sallallahü aleyhi ve sellem" bu hâli amcası Ebû Tâlibe anlatdı. Ertesi gün, Ebû Tâlib müşriklerin ileri gelenlerine gelerek, Muhammedin Rabbi ona şöyle haber vermiş. Eğer söylediği doğru ise, bu hâli kaldırıp, eskiden olduğu gibi dolaşmalarına, başkaları ile görüşmelerine mâni' olmayınız. Eğer söylediği doğru değilse, ben de Onu artık himâye etmiyeceğim, dedi. Kureyşin ileri gelen-

leri, bu teklîfi kabûl etdiler. Herkes toplanarak Kâ'beye geldiler. Ahdnâmeyi Kâ'beden indirerek açdılar ve Resûlullahın "sallallahü aleyhi ve sellem" buyurduğu gibi, **(Bismikellahümme)** ibâresinden başka, bütün yazıların yinilmiş olduğunu gördüler.]

Acem pâdişâhı Hüsrevden Medîneye elçiler geldi. Bir gün, bunları çağırıp, **(Bu gece, Kisrânızı kendi oğlu öldürdü)** buyurdu. Bir müddet sonra, oğlunun babasını öldürdüğü haberi geldi. [Îrân şâhlarına Kisrâ denir.]

29 — Birgün, zevcesi Hafsaya "radıyallahü anhâ", **(Ebû Bekr ile baban, ümmetimin idâresini ellerine alacaklardır)** buyurdu. Bu sözle Ebû Bekrin ve Hafsanın babası olan Ömerin "radıyallahü anhüm" halîfe olacaklarını müjdeledi.

30 — Ebû Hüreyreyi "radıyallahü teâlâ anh" Medînede, zekât olarak gelmiş olan hurmaların muhâfazasına me'mur etmişdi. Bir kimseyi hurma çalarken yakaladı. Seni Resûlullaha götüreceğim dedi. Hırsız, fakîrim, çoluğum çocuğum çokdur diyerek yalvarınca, bırakdı, Ertesi gün, Resûlullah Ebû Hüreyreyi çağırıp, **(Dün gece bırakdığın adam ne yapmışdı?)** dedi. Ebû Hüreyre anlatınca, **(Seni aldatmış. Yine gelecekdir)** buyurdu. Ertesi gece yine geldi ve yakalandı. Tekrâr yalvarıp, Allah aşkına bırak dedi ve kurtuldu. Üçüncü gece, tekrâr gelip yakalanınca, yalvarmaları fâide vermedi. Beni bırakırsan, birkaç şey öğretirim, sana çok fâidesi olur, dedi. Ebû Hüreyre kabûl etdi. Gece yatarken, **(Âyetel kürsî)**yi okursan Allahü teâlâ seni korur, yanına şeytân yaklaşmaz dedi ve gitdi. Ertesi gün, Resûlullah, Ebû Hüreyreye tekrar sorup cevâb alınca, **(Şimdi doğru söylemiş. Hâlbuki kendisi çok yalancıdır. Üç gecedir kiminle konuşduğunu biliyor musun?)** dedi. Hayır bilmiyorum deyince, **(O kimse şeytân idi)** buyurdu.

31 — Rum İmperatorunun orduları ile harb için **(Mûte)** denilen yere asker gönderdikde, sahâbeden üç emîrin arka arkaya şehîd olduklarını, kendisi, Medînede minber üzerinde iken, Allahü teâlânın göstermesi ile görerek yanındakilere haber verdi.

32 — Mu'az bin Cebeli "radıyallahü teâlâ anh" vâlî olarak Yemene gönderirken, Medînenin dışına kadar uğurlayıp ona çok nasîhatlar verdi. **(Seninle kıyâmete kadar artık buluşamayız)** dedi. Mu'az Yemende iken Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" Medînede vefât etdi.

33 — Vefât ederken, kızı Fâtımaya, **(Akrabâm arasında bana**

evvelâ kavuşan sen olacaksın) dedi. Altı ay sonra Fâtıma "radıyallahü anhâ" vefât etdi. Akrabâsından ondan evvel kimse vefât etmedi.

34 — Kays bin Şemmasa "radıyallahü anh", **(Güzel olarak yaşarsın ve şehîd olarak ölürsün)** buyurdu. Ebû Bekr "radıyallahü teâlâ anh" halîfe iken Yemâmede Müseylemet-ül-Kezzâb ile yapılan muhârebede şehîd oldu.

Ömer-ül-Fârûkun ve Osmânın ve Alînin "radıyallahü teâlâ anhüm ecma'în" şehîd olacaklarını dahî haber verdi.

35 — Acem pâdişâhı Kisrânın ve Rum pâdişâhı Kayserin memleketlerinin müslimânların eline geçeceğini ve hazînelerinin Allah yolunda dağıtılacağını müjdeledi.

36 — Ümmetinden çok kimsenin denizden gazâya gideceklerini ve sahâbeden olan Ümmü Hirâmın "radıyallahü teâlâ anhâ" o gazâda bulunacağını haber verdi. Osmân "radıyallahü teâlâ anh" halîfe iken müslimânlar, gemiler ile Kıbrıs adasına gidip harb etdiler. Bu hanım da berâber idi. Orada şehîd oldu.

37 — Resûl aleyhisselâm birgün yüksek bir yerde oturuyordu. Yanındakilere dönerek, **(Benim gördüğümü siz de görüyor musunuz? Yemîn ederim ki, evlerinizin arasında, sokaklarda meydâna gelecek fitneleri görüyorum)** buyurdu. Osmânın "radıyallahü anh" şehîd edildiği günlerde ve sonra Yezîd zemânında, Medînede büyük fitneler meydâna geldi. Sokaklarda çok kimselerin kanı döküldü.

38 — Birgün kendi zevcelerinden birinin halîfeye karşı isyân edeceğini haber verdi. Âişe "radıyallahü teâlâ anhâ" bu söze gülünce, **(Yâ Hümeyrâ! Bu sözümü unutma! Bu kadın sen olmayasın)** buyurdu. Sonra, Alîye "radıyallahü anh" dönüp, **(Bunun işi senin eline düşerse, kendisine yumuşak davran!)** dedi. Otuz sene sonra, Âişe "radıyallahü anhâ", Alî "radıyallahü anh" ile harb etdi ve ona esîr düşdü. Alî "radıyallahü anh", Onu ikrâm ve ihtirâm ile Basradan Medîneye gönderdi.

39 — Mu'âviyeye "radıyallahü anh"[1], **(Birgün ümmetimin üzerine hâkim olursan iyilik yapanlara mükâfât et! Kötülük edenleri de afv eyle!)** buyurdu. Mu'âviye "radıyallahü anh", Osmân ve Alî "radıyallahü anhüm" zemânlarında Şâmda yirmi sene vâlîlik,

---

[1] Mu'âviye, 60 [m. 680] de Şâmda vefât etdi.

sonra yirmi sene de halîfelik yapdı.

40 — Birgün, **(Mu'âviye hiç mağlûb olmaz)** buyurdu. Alî "radıyallahü teâlâ anh", Sıffîn muhârebesinde, bu hadîsi işitince, eğer önceden işitseydim, Mu'âviye ile "radıyallahü teâlâ anh" harb etmezdim, dedi.

41 — Ammar bin Yâsere "radıyallahü teâlâ anh", **(Seni bâgî, âsî olan kimseler öldürecekdir)** buyurdu. Alî "radıyallahü anh" ile birlikde, Mu'âviyeye "radıyallahü anh" karşı harb ederken şehîd oldu.

42 — Kızı Fâtımanın oğlu Hasen "radıyallahü teâlâ anhümâ" için, **(Bu oğlum çok hayrlıdır. Allahü teâlâ, müslimânlardan iki büyük ordunun sulh etmesine bunu sebeb yapacakdır)** buyurdu. Büyük bir ordu ile Mu'âviyeye "radıyallahü anh" karşı harb edeceği zemân, fitneyi önlemek, müslimânların kanının dökülmemesi için hakkı olan halîfeliği Mu'âviyeye "radıyallahü anh" teslîm etdi.

43 — Abdüllah bin Zübeyr "radıyallahü teâlâ anhümâ", Resûlullahın "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" hacâmat edilirken çıkan kanını içdi. Bunu görünce, **(İnsanlardan senin başına neler gelecek biliyor musun? Senden de insanlara çok şey gelecek. Cehennem ateşi seni yakmaz)** buyurdu. Abdüllah bin Zübeyr Mekkede halîfeliğini i'lân edince, Abdülmelik bin Mervan, Şâmdan, Haccâcı büyük bir ordu ile Mekkeye gönderdi. Abdüllahı yakalayıp öldürdüler.

44 — Abdüllah ibni Abbâsın annesine "radıyallahü teâlâ anhüm ecma'în" bakıp, **(Senin bir oğlun olacak. Doğduğu zemân bana getir!)** dedi. Çocuğu getirdiklerinde, kulağına ezân ve ikâmet okuyup, mubârek tükürüğünden ağzına sürdü. İsmini Abdüllah koyup annesinin kucağına verdi. **(Halîfelerin babasını al, götür!)** dedi. Abbâs "radıyallahü anh", bunu işitip, gelip sorunca, **(Evet, böyle söyledim. Bu çocuk halîfelerin babasıdır. Onlar arasında seffâh, mehdî ve Îsâ aleyhisselâmla nemâz kılan bir kimse bulunacakdır)** dedi. Abbâsıyye devletinin başına çok halîfeler geldi. Bunların hepsi, Abdüllah bin Abbâsın soyundan oldu.

45 — Birgün, **(Ümmetim arasında, râfızî denilen çok kimseler meydâna gelecekdir. Bunlar, islâm dîninden ayrılacaklardır)** buyurdu.

46 — Eshâbından çok kimseye hayr düâlar etmiş, hepsi kabûl

olunarak fâidelerini görmüşlerdir.

Alî "radıyallahü teâlâ anh" diyor ki, Resûlullah "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" beni Yemene kâdî [Hâkim] olarak göndermek istedi. Yâ Resûlallah "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem"! Ben kâdîlik yapmasını bilmiyorum dedim. Mübârek elini göğsüme koyup, **(Yâ Rabbî! Bunun kalbine doğru şeyleri bildir. Hep doğru söylemek nasîb eyle!)** buyurdu. Bundan sonra bana gelen şikâyetçilerden doğru olanı hemen anlar, hak üzere hükm ederdim.

47 — Resûlullahın Cennete gideceklerini müjdelediği on kimseye **(Aşere-i mübeşşere)** denir. Bunlardan Sa'd bin ebî Vakkâsa "radıyallahü anh" Uhud gazâsında, **(Yâ Rabbî! Bunun oklarını hedeflerine ulaşdır ve düâlarını kabûl eyle!)** dedi. Bundan sonra Sa'dın her düâsı kabûl oldu ve her atdığı ok düşmâna isâbet etdi.

48 — Amcasının oğlu Abdüllah bin Abbâsın "radıyallahü teâlâ anhümâ" alnına mübârek ellerini koyup, **(Yâ Rabbî! Bunu dinde derin âlim yap, hikmet sâhibi eyle! Kur'ân-ı kerîmin bilgilerini kendisine ihsân eyle!)** buyurdu. Bundan sonra, bütün ilmlerde ve bilhâssa tefsîr, hadîs ve fıkh bilgilerinde zemânının bir dânesi oldu. Sahâbe ve tâbi'în herşeyi bundan öğrenirlerdi. (Tercümân-ül-Kur'ân), (Bahr-ül-ilm) ve (Reîs-ül-Müfessirîn) ismleriyle meşhûr oldu. İslâm memleketleri bunun talebeleri ile doldu.

49 — Hizmetçilerinden Enes bin Mâlike "radıyallahü teâlâ anh", **(Yâ Rabbî! Bunun malını ve çocuklarını çok eyle. Ömrünü uzun eyle, Günâhlarını afv eyle!)** düâsını yapdı. Zemân geçdikçe, malları, mülkleri çoğaldı. Ağaçları, bağları her sene meyve verdi. Yüzden ziyâde çocuğu oldu. Yüzon sene yaşadı. Ömrünün sonunda, yâ Rabbî! Habîbinin benim için yapdığı düâlardan üçünü kabûl etdin, ihsân etdin! Dördüncüsü olan günâhların afv edilmesi acabâ nasıl olacak deyince, **(Dördüncüsünü de kabûl etdim. Hâtırını hoş tut!)** sesini işitdi.

50 — Mâlik bin Rebî'aya "radıyallahü teâlâ anh" **(Evlâdın bereketli olsun!)** diyerek düâ buyurdu. Seksen oğlu oldu.

51 — Nâbiga ismindeki meşhûr şâir şi'rlerinden birkaçını okuyunca, arablar arasında meşhûr olan **(Allahü teâlâ dişlerini dökmesin)** düâsını söyledi. Nâbiga yüz yaşına gelmişdi. Dişleri ak ve

berrak, inci gibi dizilmiş dururdu.

52 — Urve bin Cu'd "radıyallahü teâlâ anh" için, **(Yâ Rabbî! Bunun ticâretine bereket ver!)** buyurdu. Urve diyor ki, bundan sonra yapdığım ticâretlerin hepsi kârlı oldu. Hiç zarar etmedim.

53 — Kendi kızı Fâtıma "radıyallahü teâlâ anhâ", birgün yanına geldi. Açlıkdan benzi sararmışdı. Elini onun göğsüne koyup, **(Ey açları doyuran Rabbim! Muhammedin kızı Fâtımayı aç bırakma!)** buyurdu. Fâtımanın hemen yüzü kanlandı, canlandı. Ölünceye kadar hiç açlık duymadı.

54 — Aşere-i mübeşşereden Abdürrahmân bin Avfa bereket ile düâ etdi. Malı o kadar çoğaldı ki, dillerde destân oldu.

55 — **(Her Peygamberin düâsı kabûl olur. Her Peygamber, ümmeti için dünyâda düâ etdi. Ben ise, kıyâmet günü ümmetime şefâ'at izni verilmesi için düâ ediyorum. İnşâallah düâm kabûl olacak. Müşrik olmayanların hepsine şefâ'at edeceğim)** buyurdu.

56 — Mekkede ba'zı köylere gidip îmân etmeleri için çok uğraşdı. Kabûl etmediler. Yûsüf Peygamber "aleyhissalâtü vesselâm" zemânında Mısrda görülen kıtlık gibi sıkıntı çekmeleri için düâ etdi. O sene oralarda öyle kıtlık oldu ki, leş yidiler.

57 — Amcası Ebû Lehebin oğlu Uteybe, Resûlullahın "aleyhissalâtü vesselâm" dâmâdı olduğu hâlde, Resûlullaha îmân etmedi ve O serveri "sallallahü aleyhi ve sellem" çok üzdü. Mubârek kızı Ümmü Gülsüm hâtunu boşadı. Çirkin şeyler söyledi. Buna çok üzülüp, **(Yâ Rabbî! Buna köpeklerinden birini musallat eyle!)** buyurdu. Uteybe, Şama ticâret için giderken bir gece arkadaşlarının arasında yatıyordu. Bir arslan gelip arkadaşlarını koklayıp bırakdı. Sıra Uteybeye gelince, kapdı parçaladı.

58 — Bir kimse, sol eliyle yemek yiyordu. **(Sağ el ile yi!)** buyurdu. Sağ kolum hareket etmiyor diyerek yalan söyledi. **(Sağ elin artık hareket etmesin!)** buyurdu. Ölünceye kadar sağ elini ağzına götüremez oldu.

59 — Acem pâdişâhı Hüsrev Pervîze îmân etmesi için mektûb gönderdi. Alçak Hüsrev, mektûbu parçaladı ve getiren elçiyi şehîd eyledi. Resûl aleyhisselâm bunu işitince, çok üzüldü ve **(Yâ Rabbî! Benim mektûbumu parçaladığı gibi, onun mülkünü parçala!)** buyurdu. Resûlullah hayâtda iken Hüsrevi oğlu Şireveyh hançerle parçaladı. Ömer "radıyallahü teâlâ anh" halîfe iken, acem memle-

ketinin temâmını müslimânlar feth edip, Hüsrevin nesli de, mülkü de kalmadı.

60 — Resûl aleyhisselâm, çarşıda emr-i ma'rûf ve nehy-i münker ederken, nasîhat verirken, Mervanın babası olan Hakem bin Âs ismindeki alçak, Resûlullahın "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" arkasından gelerek, gözlerini açıp kapar ve yüzünü buruşdurur, böylece alay ederdi. Resûl aleyhisselâm, arkaya dönüp, onun bu çirkin hâlini görünce, **(Kendini gösterdiğin şeklde kal!)** buyurdu. Ölünceye kadar, yüzü gözü oynak kaldı.

61 — Allahü teâlâ, Habîbini belâlardan korurdu. Ebû Cehl, Resûlullahın "sallallahü aleyhi ve sellem" en büyük düşmanı idi. Büyük bir taşı mübârek başına vurmak için kaldırdıkda, Resûlullahın iki omuzunda birer yılan görerek taş elinden düşdü ve kaçdı.

62 — Kâ'be-i muazzama yanında nemâz kılarken, yine alçak Ebû Cehl, tam zemânıdır diyerek, bıçakla üzerine yürümek isterken, hemen geri dönüp kaçdı. Arkadaşları, niçin korkdun dediklerinde, Muhammed "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" ile aramızda ateş dolu bir hendek gördüm. Birçok kimse beni bekliyorlardı. Bir adım atsaydım, yakalayıp ateşe atacaklardı. Bunu müslimânlar işitip, Resûlullaha "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" sorduklarında, **(Allahü teâlânın melekleri, onu yakalayıp parçalayacaklardı)** buyurdu.

63 — Hicretin üçüncü senesinde, Resûl aleyhisselâm **(Katfân)** gazvesinde, bir ağaç dibinde yalnız yatarken, Da'sûr isminde bir pehlivan kâfir, elinde kılınçla gelip, seni benden kim kurtarır dedi. Resûlullah, **(Allah kurtarır)** dedikde, Cebrâîl ismindeki melek, insan şeklinde görünüp, kâfirin göğsüne vurdu. Yıkılıp kılınç elinden düşdü. Resûl aleyhisselâm, kılıncı eline alıp, **(Seni benden kim kurtarır?)** dedi. Beni kurtaracak, senden dahâ hayrlı kimse yokdur diye yalvardı. Afv buyurup, serbest bırakdı. Îmâna gelip, çok kimselerin de îmâna gelmesine sebeb oldu.

64 — Hicretin dördüncü senesinde, **(Benî Nadîr)**de, Resûlullah "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" yehûdîlerin kale dıvarları altında Eshâbı ile konuşurken, bir yehûdî büyük bir değirmen taşını yukarıdan atmak istedi. Taşa elini uzatınca, iki eli çolak oldu.

65 — Hicretin dokuzuncu senesinde uzaklardan akın akın gelip îmân ediyorlardı. Âmir ile Erbed isminde iki kâfir, gelenler

arasına katılıp, Âmir Resûlullaha “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” îmâna geldiklerini söylerken, Erbed arkaya geçip kılıncını kınından çıkarmak istedi. Eli tutmaz oldu. Âmir, karşıdan, ne duruyorsun diye işâret edince, Resûl aleyhisselâm, **(Allahü teâlâ, ikinizin zararından beni korudu)** buyurdu. Oradan ayrıldıklarında, Âmir Erbede, niçin sözünde durmadın dedi. O da, ne yapayım ki, kaç kerre kılıncı çekmek istedim. Hep seni ikimizin arasında gördüm, dedi. Birkaç gün sonra hava açıkken ansızın bulutlar kapladı. Erbede yıldırım düşerek devesi ile birlikde öldü.

66 — Resûl aleyhisselâm, birgün abdest alıp, mestlerinden birini giyip, ikincisine elini uzatırken, bir kuş geldi. Bu mesti kapıp havada silkdi. İçinden bir yılan düşdü. Sonra kuş mesti yere bırakdı. Bugünden sonra, ayakkabı giyerken, önce silkelemek sünnet oldu.

67 — Resûl aleyhisselâm gazâlarda ve çöllerde, kendini muhâfaza için Eshâbından bekçiler ayırmışdı. Mâide sûresindeki, **(Allah seni insanların zararından korur)** meâlindeki 67. ci âyet-i kerîme gelince, bundan vazgeçdi. Düşmânlar arasında yalnız dolaşır, yalnız yatar, hiç korkmazdı.

68 — Enes bin Mâlikde “radıyallahü teâlâ anh”, Resûlullahın “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” bir mendili vardı. Bununla mübârek yüzünü silmişdi. Enes, bununla yüzünü siler, kirlendiği zemân, ateşe bırakırdı. Kirler yanıp, mendil yanmaz, tertemiz olurdu.

69 — Bir kuyunun suyunu kova içinden içip kalanını kuyuya dökdüler. Kuyudan her zemân misk kokusu çıkardı.

70 — Utbe bin Firkadin “radıyallahü anh” bedeninde kurdeşen [Urtiker] denilen hastalık çıkdı. Resûl aleyhisselâm, onu soyup ve kendi mübârek ellerine tükürüp, elleriyle gövdesini sıvadı. Hasta şifâ buldu. Bedeni, misk gibi kokardı. Bu hâl uzun zemân devâm etdi.

71 — Selmân-ı Fârisî “radıyallahü teâlâ anh”, hak din aramak için, Îrândan çıkıp çeşidli memleketleri dolaşmağa başladı. Benî Kelb kabîlesinden bir kervân ile Arabistâna gelirken Vâdi’-ul kurâ denilen mevkide hâinlik edip bir yehûdîye köle diye satdılar. Bu da, akrabâsı, Medîneli bir yehûdîye köle olarak satdı. Hicretde Resûlullahın “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” Medîneye teşrîflerini işitince, çok sevindi. Çünki, kendisi nasrânî âlimi idi. En son

rehberi büyük bir âlimin tavsiyesi ile, âhir zemân Peygamberinin Arabistânda zuhûr edeceğini işitmiş ve kendisine, o âlim, Resûlullahın "sallallahü aleyhi ve sellem" vasflarını öğretmiş, Onun hediyye kabûl edip, sadaka kabûl etmediğini, iki omuzu arasında mühr-ü nübüvvet olduğunu ve pek çok mu'cizeleri olduğunu Selmâna "radıyallahü anh" bildirmişdi. Selmân-ı Fârisî, Resûlullaha sadakadır diyerek hurma getirdi. Resûlullah onlardan hiç yimedi. Hediyyedir diye bir tabakda yirmibeş kadar hurma getirdi. Resûlullah ondan yidi. Bütün Eshâb-ı kirâm da yidiler. Yinilen hurma çekirdekleri bin kadardı. Resûlullahın bu mu'cizesini de gördü. Ertesi gün bir cenâze defninde mühr-ü nübüvveti görmek arzû etdi. Resûlullah, bunu anlayıp mübârek gömleğini sıyırarak mühr-i nübüvveti gösterdi. Selmân "radıyallahü anh" hemen îmâna geldi. Birkaç sene sonra 300 hurma ağacı ile binaltıyüz dirhem altın ödemek şartı ile âzâd edilmesine söz kesildi. Resûlullah "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" bunu işitdi. Mubârek elleri ile ikiyüzdoksandokuz hurma ağacı dikdi. Ağaçlar o sene meyve vermeğe başladı. Birini Ömer "radıyallahü teâlâ anh" dikmişdi. Bu ağaç meyve vermedi. Resûlullah "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem", bunu çıkarıp mübârek elleri ile tekrâr dikdi. Bu da hemen meyve verdi. Bir gazâda, ganîmet alınan, yumurta kadar altını Selmâna "radıyallahü teâlâ anh" verdiler. Resûlullaha "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" gelip, bu gâyet azdır. Binaltıyüz gram çekmez dedi. Mübârek ellerine alıp tekrâr Selmâna verdi. Bunu sâhibine götür dedi. Yarısı ile efendisine olan borcunu ödedi. Yarısı da, Selmâna kaldı "radıyallahü anh".

72 — Resûl aleyhisselâm, nemâz kılarken şeytân gelip nemâzını bozmak istedikde, mübârek elleri ile yakaladı. Bir dahâ gelip nemâzı bozdurmıyacağına dâir ondan söz alıp serbest bırakdı.

73 — Medînedeki münâfıkların reîsi olan Abdüllah bin Übey bin Selûl, öleceğine yakın Resûlullahı çağırdı. Arkanızdaki gömleği bana kefen yapınız diye yalvardı. Her istenileni vermek âdeti olduğu için, gömleğini ihsân eyledi. Cenâze nemâzını dahî kıldı. Medînede bulunan bin münâfık, Resûlullahın "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" bu ihsânına hayrân kalıp, hepsi îmâna geldiler.

74 — Kureyş kâfirlerinden Velîd bin Mugîre, Âs bin Vâil, Hâris bin Kays, Esved bin Yagûs ve Esved bin Muttalib, Resûlullaha "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" cefâ ve eziyyet etmekde başkalarından aşırı gidiyorlardı. Cebrâîl aleyhisselâm gelip, **(Seninle**

alay edenlere cezâlarını veririz...) meâlindeki Hicr sûresinin 95. ci âyetini getirip, Velîdin ayağına, ikincisinin ökçesine, üçüncüsünün burnuna, dördüncüsünün başına, beşincisinin gözlerine işâret etdi. Velîdin ayağına bir ok batdı. Çok kibrli olduğundan, eğilerek oku çıkarıp atmak, kendine ağır geldi. Demiri topuk damarına batıp, siyatik hastalığına yakalandı. Âs'ın ökçesine diken batdı. Tulum gibi şişdi. Hârisin burnundan devâmlı kan geldi. Esved bir ağaç altında neş'eli otururken, kafasını ağaca vurup, diğer Esved de, âmâ olup, hepsi helâk oldular.

75 — Devs kabîlesinin reîsi Tufeyl, hicretden önce, Mekkede îmâna gelmişdi. Kavmini îmâna da'vet için Resûlullahdan "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" bir alâmet istedi. **(Yâ Rabbî! Buna bir âyet ihsân eyle)** buyurdu. Tufeyl, kabîlesine gidince, iki kaşı arasında bir nûr parladı. Tufeyl, yâ Rabbî! Bu alâmeti yüzümden giderip başka yerime koy. Bunu yüzümde görenlerden ba'zısı, kendi dinlerinden çıkdığım için cezâlandırıldığımı zannederler dedi. Düâsı kabûl olup, nûr yüzünden gitdi. Elindeki kamçının ucunda kandil gibi parladı. Kabîlesindekiler zemânla îmâna geldiler.

76 — Medînede Benî Neccâr kabîlesinden hüsn-ü cemâl sâhibi bir kadın vardı. Bir cinnî buna âşık olup, dâimâ gelirdi. Resûl aleyhisselâm Medîneye geldikden sonra, birgün bu cinnî, kadının evinin önündeki dıvarda otururken, kadın onu tanıdı. Niçin bana gelmez oldun dedi. Cin, Allahü teâlânın Peygamberi "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" zinâyı ve bütün harâmları yasak etdi, dedi.

77 — **(Bi'ri Ma'ûne)** denilen muhârebede kâfirler verdikleri sözü bozarak yetmiş Sahâbeden bir, ikisi hâric hepsini şehîd etdiler. Bunlar arasında Ebû Bekrin "radıyallahü anh" kölesi iken âzâd etdiği ve ilk îmân edenlerden Âmir bin Füheyreyi "radıyallahü teâlâ anh" süngülediklerinde, kâfirlerin gözü önünde, melekler onu göke kaldırdılar. Bunu Resûlullaha "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" haber verdiklerinde, **(Onu Cennet melekleri defn etdiler ve rûhu Cennete çıkarıldı)** buyurdu.

78 — Sahâbeden Hubeyb bin Adiyi "radıyallahü anh", kâfirler yakalayıp Mekkeye götürdüler. İ'dâm etdiler. Kâfirler görsün de sevinsinler diyerek sehbâdan indirmediler. Kırk gün sehbâda kaldı. Bedeni çürüyüp, kokmadı. Hep taze kan akdı. Resûlullah, bunu haber alarak, onun cesedini getirmek üzere, Zübeyr bin Avvâm ve Mikdâd bin Esvedi "radıyallahü anhümâ" gönderip gece

ağaçdan aldılar. Medîneye getirirken, arkalarından yetmiş atlı yetişdiler. Bu iki müslimân, kendilerini korumak için Hubeybi yere bırakdılar. Yer yarılıp Hubeyb gayb oldu. Kâfirler bu hâli görüp, döndüler, gitdiler.

79 — Sa'd bin Muâz "radıyallahü teâlâ anh", Uhud gazâsında yaralandı. Bir zemân sonra vefât etdi. Nemâzında yetmişbin meleğin bulunduğunu Resûlullah "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" haber verdi. Kabri kazılırken, her tarafa misk kokusu yayıldı.

80 — Hicretin yedinci senesinde Resûlullah "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem", Habeş pâdişâhı Necâşîye ve Rum imperatörü Herakliyusa ve Acem pâdişâhı Husreve ve Bizansın Mısrdaki vâlîsi Mukavkase ve Şâmdaki vâlîsi Hârise ve Umman Sultânı Semâmeye mektûblar göndererek, hepsini îmâna da'vet etdi. Mektûbları götüren elçiler, gitdikleri yerin dillerini bilmiyorlardı. Ertesi sabah, o dilleri söylemeğe başladılar.

81 — Sahâbenin büyüklerinden Zeyd bin Hârise "radıyallahü teâlâ anh" uzak bir yere gidiyordu. Kirâ ile tutduğu katırcısı, tenhâ bir yerde bunu öldürmek istedi. İzn isteyip iki rek'at nemâz kıldı. Sonra üç kerre **(Yâ Erhamerrâhimîn)** dedi. Her birini söylerken (onu öldürme) sesi geldi. Dışarıda adam var sanarak, katırcı dışarı çıkıp içeri girdi. Üçüncüsünde, elinde kılınç bulunan bir süvâri içeri girip katırcıyı öldürdü. Sonra Zeyde dönerek, sen Yâ Erhamerrâhimîn düâsına başlarken, ben yedinci gökde idim. İkincisini söylerken birinci göke yetişdim. Üçüncüsünde yanınıza geldim, dedi. Bunun, melek olduğunu anladı.

82 — Resûlullahın "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" zevcelerinden Ümmü Selemenin "radıyallahü teâlâ anhâ" âzâd etdiği Sefîne ismindeki sahâbî, Resûlullahın hizmetinden hiç ayrılmazdı. Rumlara karşı yapılan gazâda askerden ayrılıp kâfirlere esîr düşdü. Kaçıp gelirken karşısına korkunç bir arslan çıkdı. Ben Resûlullahın hizmetcisiyim deyip başından geçenleri arslana anlatdı. Arslan, buna yüzünü gözünü sürüp, yanında yürüdü. Düşmândan bir zarar gelmesin diye yanından ayrılmadı. İslâm askeri görülünce, dönüp gitdi.

83 — Cehcâh-i Gaffârî isminde birisi halîfe Osmâna "radıyallahü teâlâ anh" isyân etdi. Resûlullahın "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" her zemân elinde taşıdığı asâyı dizi ile kırdı. Bir sene sonra, dizinde Şir pençe [Anthrax] hastalığı hâsıl olarak ölümüne sebeb oldu.

84 — Mu'âviye "radıyallahü teâlâ anh" Şâmdan hacca gelip, Resûlullahın "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" Medînedeki minber-i şerîfini bereketlenmek için Şâma götürmek istedi. Minberi yerinden oynatdıklarında, güneş tutuldu. Her taraf kararıp, yıldızlar göründü. Bu arzûsundan vaz geçdi.

85 — Uhud gazâsında Ebû Katâdenin "radıyallahü teâlâ anh" bir gözü çıkıp yanağı üzerine düşdü. Resûlullaha "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" getirdiler. Mübârek eli ile gözünü yerine koyup, **(Yâ Rabbî! Gözünü güzel eyle!)** dedi. Bu gözü, diğerinden güzel oldu. Ondan dahâ kuvvetli görürdü. Ebû Katâdenin torunlarından biri halîfe Ömer bin Abdülazîzin yanına gelmişdi. Sen kimsin? dedi. Bir beyt okuyarak, Resûlullahın mübârek eli ile gözünü yerine koymuş olduğu zâtın torunu olduğunu bildirdi. Halîfe bu beytleri işitince, kendisine ziyâde ikrâmda ve ihsânda bulundu.

86 — Iyâs bin Seleme diyor ki, Hayber gazâsında, Resûlullah beni gönderip Alîyi istedi "radıyallahü anhümâ". Alînin gözleri ağrıyordu. Elinden tutup, güçlükle getirdim. Mübârek parmaklarına tükürüp, Alînin gözlerine sürdü. Sancağı eline verip, Hayber kapısında döğüşmeğe gönderdi. Çok zemândır açılamıyan kapıyı Alî "radıyallahü anh" yerinden sökerek, Eshâb-ı kirâm kal'aya girdiler.

Molla Abdürrahmân Câmînin "rahime-hullahü teâlâ" **(Şevâhid-ün-nübüvve)** kitâbında ve Yûsüf-i Nebhânînin **(Huccetullahi alel-âlemîn)** kitâbında, Resûlullahın "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" dahâ nice mu'cizeleri yazılıdır. **(Şevâhid-ün-nübüvve)**, fârisîdir. [(Hakîkat Kitâbevi) tarafından fârisîsi ve türkçe tercemesi 1415 [m. 1995] de basdırılmışdır.]

Can bülbülü, bir gülü, durmadan eyler arzû,
hiç sanma ki ağyarla gavgâyı eyler arzû.

Durmayıp etrâfında, döner bir pergel gibi,
ansızın can atmağa tenhâyı eyler arzû.

Anladım ol güzel gül, gayra sırrın açmamış,
gonca gibi, bülbülü, dâimâ eyler arzû.

Yabancıdan gizlemiş, o dilber yanağını,
yok yere onlar kuru, sevdâyı eyler arzû.

Zâtî! Râh-i vusletde, yürüyor Mecnûn gibi,
eritip kendisini, Leylâyı eyler arzû.

– 5 –

MUHAMMED ALEYHİSSELÂMIN FAZÎLETLERİ

Muhammed aleyhisselâmın fazîletlerini bildiren yüzlerce kitâb vardır. Fazîlet, üstünlük demekdir.

Üstünlüklerinden seksenaltı adedi aşağıda bildirilmişdir:

1 — Mahlûklar içinde ilk olarak Muhammed aleyhisselâmın rûhu yaratılmışdır.

2 — Allahü teâlâ, Onun ismini Arşa, Cennetlere ve yedi kat göklere yazmışdır.

3 — Hindistânda yetişen bir gülün yapraklarında, **(Lâ ilâhe illallah Muhammedün resûlullah)** yazılıdır.

4 — Basra şehrine yakın bir nehrde tutulan balığın sağ tarafında Allah, sol tarafında Muhammed “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” yazılı görülmüşdür. Bunlara benzeyen vak’alar çokdur. 1975 de Londrada basılmış olan **(A History of Fishes)** kitâbının, ikiyüzüncü sahîfesinde, kuyruğunda Kur’ân-ı kerîm harfleri ile (Şânullah) yazılı balığın resmi mevcûddur. Verilen bilgide, kuyruğun diğer tarafında (Lâ ilâhe illallah) yazılı olduğu bildiriliyordu. Bunun misâlleri pek çokdur.

5 — Muhammed aleyhisselâmın ismini söylemekden başka vazîfesi olmıyan melekler vardır.

6 — Meleklerin Âdem aleyhisselâma karşı secde etmeleri emr olunması, alnında Muhammed aleyhisselâmın nûru bulunduğu için idi.

7 — Âdem aleyhisselâm zemânında nemâz için okunan ezânda, Muhammed aleyhisselâmın ismi de söylenirdi.

8 — Allahü teâlâ bütün Peygamberlere emr etdi ki, Muhammed aleyhisselâm sizin zemânınızda Peygamber olursa, ona îmân etmelerini ümmetlerinize de emr ediniz!

9 — Tevrâtda, İncîlde ve Zebûrda Muhammed aleyhisselâm ve dört halîfesi ve eshâbı ve ümmetinden ba’zıları, güzel sıfatlarla bildirilmiş ve medh olunmuşlardır. Allahü teâlâ, kendinin Mah-

mûd isminden Muhammed kelimesini çıkararak Habîbine ism koymuşdur. Allahü teâlâ, kendi ismlerinden Raûf ve Rahîm ismlerini Habîbine de vermişdir.

10 — Dünyâya geldiği zemân, melekler tarafından sünnet edilmişdir.

11 — Dünyâya geleceği zemân, çok büyük alâmetler görülmüşdür. Târîh ve mevlid kitâblarında yazılıdır.

12 — Dünyâya gelince, şeytânlar göke çıkamaz, meleklerden haber alamaz oldular.

13 — Dünyâya geldiği zemân, yeryüzündeki bütün putlar, tapınılan heykeller yüzüstü devrildiler.

14 — Beşiğini melekler sallardı.

15 — Beşikde iken gökdeki ay ile konuşurdu. Mübârek parmağı ile işâret etdiği tarafa meyl ederdi.

16 — Beşikde iken konuşmağa başladı.

17 — Çocuk iken, açıklarda gezerken, başı hizâsında bir bulut da birlikde hareket ederek gölge yapardı. Bu hâl, Peygamberliği başlayıncaya kadar devâm etdi.

18 — Üç yaşında iken ve kırk yaşında Peygamberliği bildirildiği vakt ve elliiki yaşında mi'râca götürülürken, melekler göğsünü yardı. Cennetden getirdikleri leğen içinde Cennet suyu ile kalbini yıkadılar.

19 — Her Peygamberin sağ eli üstünde nübüvvet mührü vardı. Muhammed aleyhisselâmın ise, sol kürekdeki deri üzerinde, kalbi hizâsında idi. Cebrâîl aleyhisselâm kalbini yıkayıp, göğsünü kapadığı zemân, Cennetden getirdiği mühr ile sırtını mührlemişdi.

20 — Önünden gördüğü gibi, arkasından da görürdü.

21 — Aydınlıkda gördüğü gibi, karanlıkda da görürdü.

22 — Sevr [öküz] burcunun yanında bulunan (Süreyyâ) denilen yıldız kümesindeki yedi yıldızı gözleriyle görüp sayısını bildirmişdi. Bu yıldız kümesine Pervin ve Ülker de denilmekdedir.

23 — Tükrüğü acı suları tatlı yapdı. Hastalara şifâ verdi. Bebeklere süt gibi gıdâ oldu.

24 — Gözleri uyurken, mübârek kalbi uyanık olurdu. Bütün Peygamberler de "aleyhimüssalevâtü vetteslîmât" böyle idi.

25 — Ömründe hiç esnemedi. Bütün Peygamberler de “aleyhimüssalevâtü vetteslîmât” böyle idi.

26 — Teri gül gibi güzel kokardı. Bir fakîr kimse, kızını evlendirirken, kendisinden yardım istemişdi. O ânda verecek şeyi yokdu. Küçük bir şişeye terinden koydurup verdi. O kız, yüzüne, başına sürünce, evi misk gibi kokardı. Evi (güzel kokulu ev) adı ile meşhûr oldu.

27 — Orta boylu olduğu hâlde, uzun kimselerin yanında iken, onlardan yüksek görünürdü.

28 — Güneş ve ay ışığında yürüyünce, gölgesi yere düşmezdi.

29 — Bedenine ve elbisesine sinek, sivri sinek ve başka böcekler konmazdı.

30 — Çamaşırlarını ne kadar çok giyse, hiç kirlenmezdi.

31 — Her yürüdüğü zemân, arkasından melekler gelirdi. Bunun için, Eshâbını “radıyallahü teâlâ anhüm ecma’în” önünden yürütür, arkamı meleklere bırakın derdi.

32 — Taş üstüne basınca, taşda ayağının izi kalırdı. Kum üstünde giderken hiç iz bırakmazdı. Açıkda abdest bozduğu zemân, yer yarılıp bevl ve benzerleri toprak içinde kalırdı. Oradan etrâfa güzel kokular yayılırdı. Bütün Peygamberler de böyle idi.

33 — Hacâmat kanından içenler oldu. Bunu işitince, **(Cehennem ateşi onu yakmaz)** buyurdu.

34 — Büyük bir mu’cizesi de, mi’râca götürülmesidir. Burak denilen Cennet hayvanı ile Mekkeden Kudüse götürüldü. Oradan göklere ve Arşa götürüldü. Kendisine acâib şeyler gösterildi. Allahü teâlâyı baş gözü ile bilinmeyen bir şeklde gördü. [Fekat bu görmesi, madde âleminin dışında ya’nî âhiret âleminde oldu.] Bir ânda tekrâr evine getirildi. Mi’râc mu’cizesi, başka hiçbir Peygambere verilmedi.

35 — Ona ömrlerinde bir kerre salât ve selâm okumaları ümmetine farz oldu. Allahü teâlâ ve melekler de, Ona salât ve selâm etmekdedir.

36 — İnsanlar ve melekler içinde, en çok ilm Ona verildi. Ümmî olduğu hâlde, ya’nî kimseden birşey öğrenmemiş iken, Allahü teâlâ Ona herşeyi bildirmişdir. Âdem aleyhisselâma herşeyin ismi bildirildiği gibi, Ona da herşeyin ismi ve ilmi bildirilmişdir.

37 — Ümmetinin ismleri ve aralarında olacak şeylerin hepsi

kendisine bildirildi.

38 — Aklı, bütün insanların aklından dahâ çokdur.

39 — İnsanlarda bulunabilecek bütün iyi huyların hepsi Ona ihsân olundu. Büyük şâir Ömer bin Fârıda, (Resûlullahı niçin medh etmedin) dediklerinde, Onu medh etmeğe gücüm yetmiyeceğini anladım. Onu medh edecek kelime bulamadım demişdir.

40 — Kelime-i şehâdetde, ezânda, ikâmetde, nemâzdaki teşehhüdde, birçok düâlarda, ba'zı ibâdetlerde ve hutbelerde, nasîhat yapmakda, sıkıntılı zemânlarda, kabrde, mahşerde, Cennetde ve her mahlûkun lisânında Allahü teâlâ, Onun ismini kendi isminin yanına koymuşdur.

41 — Üstünlüklerinin en üstünü, Habîbullah olmasıdır. Allahü teâlâ, Onu kendisine sevgili, dost yapmışdır. Onu herkesden, her melekden dahâ çok sevmişdir. Allahü teâlâ, hadîs-i kudsîde, **(İbrâhîmi Halîl yapdım ise, seni kendime Habîb yapdım)** buyurmuşdur.

42 — **(Sana, râzı oluncaya kadar,** [yeter deyinceye kadar] **her dilediğini vereceğim)** meâlindeki Duhâ sûresinin 5. ci âyet-i kerîmesi, Allahü teâlânın, Peygamberine "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" bütün ilmleri, bütün üstünlükleri, ahkâm-ı islâmiyyeyi, düşmânlarına karşı yardım ve galebe ve ümmetine fethler, zaferler ve kıyâmetde her dürlü şefâ'at ve tecellîler ihsân edeceğini va'd etmekdedir. Bu âyet-i kerîme nâzil olduğu [geldiği] zemân, Cebrâîl aleyhisselâma bakarak, **(Ümmetimden birinin Cehennemde kalmasına râzı olmam)** buyurdu.

43 — Gece, uyanık iken, uykuda iken, yalnız iken, çoklukda iken, yolculukda iken, evde iken, harbde iken, gülerken, ağlarken, mübârek kalbi hep Allahü teâlâ ile idi. Ba'zı zemânlarda ise, yalnız Allahü teâlâ ile idi. Dünyâdaki vazîfelerini yapabilmek ve mübârek kalbini beşeriyyet âlemine döndürmek için, zevcesi Âişenin "radıyallahü anhâ" yanına gelip, **(Ey Âişe! Birâz benimle konuş** [da kendime geleyim]**)** buyurur, ondan sonra Eshâbına nasîhat ve irşâd etmeğe giderdi. Sabâh nemâzının sünnetini evinde kılıp, Âişe "radıyallahü anhâ" ile bir mikdâr konuşdukdan sonra Eshâbına farzı kıldırmak için mescîde giderdi. Bu hâl hasâis-i peygamberîdir. Âişe "radıyallahü anhâ" ile konuşmadan dışarı çıksa idi, ilâhî tecellîlerden ve nûrlardan dolayı, yüzüne kimse bakamazdı.

44 — Allahü teâlâ, Kur'ân-ı kerîmde, her Peygamberi "aleyhimüssalevâtü vetteslîmât" ismi ile bildirmişdir. Muhammed aley-

hisselâmı ise, **(ey Resûlüm, ey Peygamberim)** diyerek Onu yücelten vasfları ile bildirmişdir.

45 — Gâyet açık, kolay anlaşılır olarak konuşurdu. Arabî lisânının her lehçesi ile konuşurdu. Çeşidli yerlerden gelip soranlara onların lügati ile cevâb verirdi. İşitenler hayrân olurlardı. **(Allahü teâlâ, beni çok güzel yetişdirdi)** buyurdu.

46 — Az kelime ile çok şey anlatırdı. Yüz binden ziyâde hadîs-i şerîfi, Onun **(Cevâmi-ul-kelim)** olduğunu göstermekdedir. Ba'zı âlimler dediler ki, Muhammed aleyhisselâm, islâm dîninin dört temelini, dört hadîs-i şerîfle bildirmişdir. Bunlar:

(Ameller niyyetlere göre değerlendirilir) ve,

(Halâl meydândadır, harâm meydândadır) ve,

(Da'vâcının şâhid göstermesi ve da'vâlının yemîn etmesi lâzımdır) ve,

(Bir kimse, kendine istediğini, din kardeşi için de istemedikce, îmânı kâmil olmaz).

Bu dört hadîs-i şerîfden birincisi, ibâdet bilgilerinin, ikincisi, muâmelât bilgilerinin, üçüncüsü, husûmât, ya'nî adâlet işlerinin ve siyâset bilgilerinin, dördüncüsü de, âdâb ve ahlâk bilgilerinin temelidir.

47 — Muhammed aleyhisselâm ma'sûm idi. Bilerek ve bilmiyerek büyük ve küçük, kırk yaşından evvel ve sonra, hiçbir günâh işlememişdir. Çirkin hiçbir hareketi görülmemişdir.

48 — Müslimânların nemâzda otururken, **(Esselâmü aleyke eyyühennebiyyü ve rahmetullâhi)** okuyarak, Muhammed aleyhisselâma selâm vermeleri emr olundu. Nemâzda, başka bir Peygambere ve meleklere karşı söylemek câiz olmadı.

49 — Rütbeyi, saltanatı istememiş, Peygamberliği, fakîrliği dilemişdir. Bir sabâh, Cebrâîl aleyhisselâm ile konuşurken bu gece evimizde yiyecek bir lokmamız yokdu buyurdu. O anda, İsrâfîl aleyhisselâm gelip, (Allahü teâlâ söylediğini işitdi ve beni gönderdi. İstersen her elini sürdüğün taş altun olsun, gümüş olsun, zümrüt olsun. İstersen melik olarak peygamberlik yap) dedi. Resûlullah üç kerre **(Kul olarak Peygamberlik istiyorum)** dedi.

50 — Başka Peygamberler "aleyhimüssalevâtü vetteslîmât" belli bir zemânda, belli bir memleketde Peygamberlik yapdı. Muhammed aleyhisselâm ise, yer yüzündeki bütün insanlara ve cinne

kıyâmete kadar Peygamber olarak gönderilmişdir. Meleklerin de, hayvanların da, nebâtların da, cansızların da, kısaca bütün mahlûkların Peygamberi olduğunu bildiren âlimler de vardır.

51 — Bütün varlıklara rahmeti, fâidesi yayılmışdır. Mü'minlere fâidesi meydândadır. Başka Peygamberlerin "aleyhimüssalevâtü vetteslîmât" zemânındaki kâfirlere, dünyâda azâblar yapılır, yok edilirlerdi. Ona îmân etmiyenlere dünyâda azâb yapılmadı. Birgün, Cebrâîl aleyhisselâma, **(Allahü teâlâ benim âlemlere rahmet olduğumu bildirdi. Benim rahmetimden sana da nasîb oldu mu?)** buyurdu. Cebrâîl de, **(Allahın büyüklüğü, dehşeti karşısında, sonumun nasıl olacağından hep korku içindeydim. Emîn olduğumu bildiren âyetleri** [Tekvîr sûresindeki 20 ve 21. âyetleri] **getirince, bu medh ile müdhiş korkudan kurtuldum, emîn oldum. Bundan büyük rahmet olur mu?)** dedi.

52 — Allahü teâlâ, Muhammed aleyhisselâmın râzı olmasını istemişdir. [42. ci fazîletde bildirdiğimiz gibi, Allahü teâlâ O râzı oluncaya kadar istediğini verecekdir. Bu husûs, Duhâ sûresinde bildirilmişdir.]

53 — Başka Peygamberler, kâfirlerin iftirâlarına kendileri cevâb vermişdir. Muhammed aleyhisselâma yapılan iftirâlara ise, Allahü teâlâ cevâb vererek, Onun müdâfe'asını yapmışdır.

54 — Muhammed aleyhisselâmın ümmetinin sayısı, başka Peygamberlerin "aleyhimüssalevâtü vetteslîmât" ümmetlerinin sayıları toplamından dahâ çokdur. Onlardan dahâ üstün ve dahâ şereflidirler. Cennete gireceklerin üçde ikisinin bu ümmetden olacağı, hadîs-i şerîflerde bildirilmişdir.

55 — **(Mevâhib-i ledünniyye)**de diyor ki, **(Ümmetimin dalâlet üzerinde birleşmemelerini Rabbimden diledim. Kabûl eyledi)** hadîsi meşhûrdur. Başka bir hadîs-i şerîfde, **(Allahü teâlâ sizi üç şeyden korumuşdur. Bunlardan biri, dalâlet üzerinde birleşmekden korumuşdur. İkincisi, sârî** [bulaşıcı] **hastalıkdan ölen, şehîd sevâbına kavuşur. Üçüncüsü, iki sâlih müslimân, bir müslimân için, hayrlıdır** [iyi biliriz] **diyerek şâhid olursa, o müslimân Cennete gider)** buyurdu. Bir hadîs-i şerîfde, **(Eshâbımın ihtilâfı, sizin için rahmetdir)** ve **(Ümmetimin ihtilâfı,** [amelde mezheblere ayrılması], **rahmetdir)** buyurdu. Onun ümmeti hakkı, doğruyu bulmak için çalışırlarken, ihtilâfa düşerler. Bu çalışmaları ise, rahmete sebeb olur. Bu hadîs-i şerîfi iki kimse inkâr etmişdir: Biri mâcin, ikincisi mülhiddir. Mâcin, dîni dünyâ kazancına âlet eden hîlecidir. Mülhid de,

âyet-i kerîmelere dünyâ çıkarlarına göre ma'nâ vererek kâfir olan sapıkdır. Yahyâ bin Sa'îd diyor ki, İslâm âlimleri kolaylaşdırıcıdırlar. Bir işe, birisi halâl demiş, başkası harâm demişdir. Sâlih insanlar için halâl dediklerine, fesad zemânında harâm demişlerdir.

Yukarıdaki hadîs-i şerîfler gösteriyor ki, **(İcmâ-ı ümmet)** ya'nî, müctehid denilen âlimlerin sözbirliği, **(Edille-i şer'ıyye)**dendir. Ya'nî, din bilgilerinin dört kaynağından birisidir ve dört mezheb hakdır. Mezhebler, müslimânlar için Allahü teâlânın rahmetidirler.

56 — Resûlullaha verilecek sevâblar, diğer Peygamberlere verilecek sevâblardan kat kat ziyâdedir. Makbûl bir ibâdet ve hayrlı bir iş işleyene verilen sevâb kadar bunun hocasına da verilecekdir. Hocasının hocasına dört misli, onun hocasına sekiz misli, onun da hocasına onaltı misli olmak üzere, Resûlullaha kadar her hocaya talebesinin iki misli sevâb verilecekdir. Meselâ, yirminci hocasına beşyüz yirmidört bin ikiyüzseksensekiz sevâb verilecekdir. Muhammed aleyhisselâma, Ümmetinin herbir işinden sevâb verilecekdir. Muhammed aleyhisselâma herbir işinden verilecek olan sevâbların sayısı, bu hesâba göre düşünülürse, hepsinin mikdârını Allahü teâlâdan başka kimse bilmez. Selef-i sâlihînin, sonra gelenlerden dahâ efdâl, dahâ üstün oldukları bildirildi. Sevâb sayısı bakımından bu üstünlük meydândadır.

57 — Kendisini, ismi ile çağırmak, yanında yüksek sesle konuşmak, uzakdan kendisine seslenmek, yolda önüne geçmek harâm edilmişdir. Başka Peygamberlerin "aleyhimüssalevâtü vetteslîmât" ümmetleri, kendilerini ismleri ile çağırırlardı.

58 — İsrâfil aleyhisselâm da Muhammed aleyhisselâma çok kerre gelmişdir. Başka Peygamberlere "aleyhimüssalevâtü vetteslîmât" yalnız Cebrâîl aleyhisselâm gelmişdir.

59 — Cebrâîl aleyhisselâmı melek şeklinde iki kerre görmüşdür. Başka hiçbir Peygambere "aleyhimüssalevâtü vetteslîmât" melek şeklinde görünmemişdir.

60 — Kendisine Cebrâîl aleyhisselâm yirmidört bin kerre gelmişdir. Başka Peygamberlerden "aleyhimüssalevâtü vetteslîmât" en çok olarak Mûsâ aleyhisselâma, dörtyüz kerre gelmişdir.

61 — Allahü teâlâya Muhammed aleyhisselâm ile, yemîn vermek câiz olup, başka Peygamberlerle ve meleklerle câiz değildir.

62 — Muhammed aleyhisselâmdan sonra, mübârek zevcelerini

“radıyallahü teâlâ anhünne” başkalarının nikâhla almaları harâm edilmiş, bu bakımdan mü’minlerin anneleri oldukları bildirilmişdir.

Başka Peygamberlerin “aleyhimüssalevâtü vetteslîmât” zevceleri kendilerine yâ zararlı olmuş, veyâ fâidesiz olmuşlardır. Muhammed aleyhisselâmın mübârek zevceleri “radıyallahü teâlâ anhünne” ise, dünyâ ve âhiret işlerinde, kendisine yardımcı olmuşlar, fakîrliğe sabr etmişler, şükr etmişler ve islâmiyyeti yaymakda çok hizmet etmişlerdir.

63 — Resûlullahın mübârek kızları ve zevceleri “radıyallahü teâlâ anhünne”, dünyâ kadınlarının en üstünleridir. Eshâbının hepsi de, Peygamberlerden başka, bütün insanların en üstünleridir. Şehrleri olan Mekke-i mükerreme ve sonra Medîne-i münevvere, yer yüzünün en kıymetli yerleridir. Mescid-i şerîfinde kılınan bir rek’at nemâza, bin rek’at sevâbı yazılır. Başka ibâdetler için de böyledir. Kabri ile minberi arası, Cennet bağçesidir. **(Öldükden sonra beni ziyâret eden, diri iken etmiş gibidir. Haremeynden birinde ölen bir mü’min, kıyâmet günü emîn olarak diriltilir)** buyurdu. Mekke ve Medîne şehrlerine **(Haremeyn)** denir.

64 — Neseb ve sebeb bakımından, ya’nî kan ve nikâh bakımından olan akrabâlığın kıyâmetde fâidesi yokdur. Resûlullahın “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” akrabâsı bundan müstesnâdır.

65 — Herkesin soyu oğlundan devâm eder. Muhammed aleyhisselâmın soyu ise, Kızı Fâtımadandır. Bu husûs, hadîs-i şerîf ile de bildirilmişdir.

66 — Onun mübârek ismini taşıyan hakîkî mü’minler Cehenneme girmeyecekdir.

67 — Onun her sözü, her işi doğrudur. Her ictihâdı, Allahü teâlâ tarafından doğrulanmışdır.

68 — Onu sevmek herkese farzdır. **(Allahü teâlâyı seven, beni sever)** buyurdu. Onu sevmenin alâmeti, dînine, yoluna, sünnetine ve ahlâkına uymakdır. Kur’ân-ı kerîmde meâlen, **(Bana uyarsanız, Allahü teâlâ sizi sever)** demesi emr olundu.

69 — Onun ehl-i beytini “radıyallahü teâlâ anhüm ecma’în” sevmek vâcibdir. **(Ehl-i beytime düşmanlık eden münâfıkdır)** buyurmuşdur. Ehl-i beyt, zekât alması harâm olan akrabâsıdır. Bunlar, zevceleri ve dedesi Hâşimin soyundan olan mü’minlerdir ki, Alînin, Ukaylin, Ca’fer Tayyarın ve Abbâsın soyundan olanlardır.

70 — Eshâbının hepsini “radıyallahü teâlâ anhüm ecma’în” sevmek vâcibdir. **(Benden sonra, eshâbıma düşmanlık etmeyiniz! Onları sevmek, beni sevmekdir. Onlara düşman olmak, bana düşman olmakdır. Onları inciten, beni incitmiş olur. Beni inciten de, Allahü teâlâyı incitir. Allahü teâlâ, kendisini incitene azâb eder)** buyurdu.

71 — Allahü teâlâ, Muhammed aleyhisselâma, gökde iki ve yerde iki yardımcı yaratmışdır. Bunlar Cebrâîl, Mikâîl ve Ebû Bekr ve Ömerdir “radıyallahü teâlâ anhüm ecma’în”.

72 — Her insanın cinden bir arkadaşı vardır. Bu şeytân kâfirdir. Vesvese vererek, îmânını almağa, günâh yapdırmağa çalışır. Resûl aleyhisselâm, arkadaşı olan cinnîyi îmâna getirmişdir.

73 — Erkek, kadın, büyük yaşda vefât eden herkese kabrinde Muhammed aleyhisselâm sorulacakdır. Rabbin kimdir denildiği gibi, Peygamberin kimdir denilecekdir.

74 — Muhammed aleyhisselâmın hadîs-i şerîflerini okumak ibâdetdir. Okuyana sevâb verilir. Hadîs-i şerîf okumak için, abdest almak, temiz elbise giymek, güzel koku sürünmek, hadîs-i şerîf kitâbını yüksek bir yere koymak, okuyanın dışarıdan gelenler için ayağa kalkmaması ve dinliyenlerin birbirleriyle konuşmamaları müstehâbdır. Hadîs-i şerîfleri devâmlı okuyanların yüzleri nûrlu, parlak ve güzel olur. Kur’ân-ı kerîm okurken de, bu edebleri gözetmek lâzımdır.

75 — Resûlullah “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” vefât edeceği zemân, Cebrâîl aleyhisselâm gelip, Allahü teâlâdan selâm getirdi ve hâtırını sorduğunu söyledi. Vefât edeceğini bildirdi. Kendisi ve ümmeti için çok müjdeler verdi.

76 — Mübârek rûhunu almak için, Azrâîl aleyhisselâm, insan şeklinde geldi. İçeri girmek için izn istedi.

77 — Kabrinin içindeki toprak, her yerden ve Kâ’beden [ve Cennetlerden] dahâ efdaldir.

78 — Kabrinde, bilmediğimiz bir hayât ile diridir. Kabrinde Kur’ân-ı kerîm okur, nemâz kılar. Bütün Peygamberler de “aleyhimüssalevâtü vetteslîmât” böyledir.

79 — Dünyânın her yerinde Resûlullaha “sallallahü aleyhi ve sellem” salevât okuyan müslimânları işiten melekler, kabrine gelip haber verirler. Kabrini hergün binlerce melek ziyâret eder.

80 — Ümmetinin amelleri ve ibâdetleri her sabâh ve akşam kendisine gösterilir. Bunları yapanları da görür. Günâh işliyenlerin afv olması için düâ eder.

81 — Kabrini ziyâret etmek, kadınlara da müstehâbdır. Başka kabrleri ise, yalnız tenhâ zemânlarda ziyâret etmeleri câizdir.

82 — Diri iken olduğu gibi, vefâtından sonra da, dünyânın her yerinde, her zemân Ona tevessül edenlerin, ya'nî Onun hâtırı ve hurmeti için istiyenlerin düâsını Allahü teâlâ kabûl eder. Bir köylü, türbesi yanına gelip, (Yâ Rabbî! Köle âzâd etmeği emr etdin. Bu senin Peygamberindir. Ben de, kölelerinden biriyim. Peygamberinin hâtırı için, Beni Cehennem ateşinden âzâd et!) dedi. (Ey kulum! Niçin yalnız kendinin âzâd olmasını istedin? Bütün kullarımın âzâd olmalarını niçin istemedin? Haydi git! Seni Cehennemden âzâd etdim) sesi işitildi.

Evliyânın meşhûrlarından Hâtim-i Esam[1], Resûlullahın türbesinin yanında durup, (Yâ Rabbî! Peygamberinin kabrini ziyâret etdim. Beni, eli boş olarak çevirme!) dedi. (Ey kulum! Habîbimin kabrini ziyâret etmeni kabûl etdim. Seni ve seninle berâber ziyâret edenleri mağfiret etdim) sesi işitildi.

İmâm-ı Ahmed Kastalânî "rahmetullahi aleyh" diyor ki, birkaç sene hastalık çekdim. Doktorlar çâresini bulamadı. Mekkede bir gece Resûlullaha çok yalvardım. O gece rü'yâda bir kimse gördüm. Elindeki kâğıdda, (Burada Ahmed Kastalânînin hastalığı için, Resûlullahın izni ile ilâcı yazılmışdır) okudum. Uyandığımda hastalığım kalmamışdı.

Kastalânî yine diyor ki, bir kızcağız sar'a hastalığına yakalanmışdı. İyi olması için Resûlullaha çok yalvardım. Rü'yâmda bir kimse, kızcağızı hasta yapan cinnîyi bana getirdi. Bunu sana Resûlullah gönderdi dedi. Cinnîye darıldım, bağırdım. Kızcağızı incitmiyeceği için bana yemîn verdi, uyandım. Kızcağızın sar'a hastalığından kurtulduğunu haber aldım.

83 — Kabrden ilk önce Resûlullah "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" kalkacakdır. Üzerinde Cennet elbisesi bulunacakdır. Burak üzerinde mahşer [toplantı] yerine gidecekdir. Elinde (livâ-ülhamd) denilen bayrak olacakdır. Peygamberler ve bütün insanlar bu bayrağın altında duracakdır. Hepsi, bin sene beklemekden, çok sıkılacaklardır. Önce Âdem, sonra Nûh, sonra İbrâhîm ve Mûsâ

---

[1] Hâtim-i Esam Belhî, 237 [m. 852] de vefât etdi.

ve Îsâ peygamberlere “aleyhimüssalevâtü vetteslîmât” gidip, hesâba başlanması için şefâ’at etmelerini dileyeceklerdir. Her biri, birer özr bildirerek, Allahü teâlâdan utandıklarını, korkduklarını söyliyecekler, şefâ’at edemiyeceklerdir. Sonra, Resûlullaha gelip yalvaracaklardır. Secde edip, düâ edecek ve şefâ’ati kabûl olacakdır. Önce, Onun ümmetinin hesâbı görülecek, önce sırâtdan geçecekler ve Cennete gireceklerdir. Her gitdiği yeri nûrlandıracaklardır. Fâtıma “radıyallahü anhâ” sırâtdan geçerken (Herkes gözlerini kapasın! Muhammed aleyhisselâmın kızı geliyor) denecekdir.

84 — Beş yerde şefâ’at edecekdir.

Birincisi **(Makâm-ı Mahmûd)** denilen şefâ’atı ile, bütün insanları mahşerde beklemek azâbından kurtaracakdır.

İkincisi, şefâ’atı ile, çok kimseyi hesâbsız Cennete sokacakdır.

Üçüncüsü, günâhı çok olan mü’minleri Cehennemden çıkaracakdır.

Dördüncüsü, sevâbı ve günâhı müsâvî olup, **(A’râf)** denilen yerde bekliyenlerin Cennete gitmelerine şefâ’at edecekdir.

Beşincisi, Cennetde olanların derecelerinin yükselmesine şefâ’at edecekdir. Şefâ’at ile hesâbdan kurtardığı yetmiş bin kimsenin her birinin şefâ’atleri ile de, yetmişer bin kişi hesâbsız Cennete gireceklerdir.

85 — Hadîs-i kudsîde, **(Sen olmasaydın, hiçbirşeyi yaratmazdım)** buyuruldu.

86 — Resûlullahın “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” Cennetde bulunduğu makâmın ismi **(Vesîle)**dir. Burası Cennetin en yüksek derecesidir. Cennetde bulunan herkese birer dalı yetişecek olan **(Sidret-ül-müntehâ)** ağacının kökü oradadır. Cennetdekilere her ni’met, bu dallardan gelecekdir.

Zâhidâ! Aç gözün, sahraya bak da, ibret al!
Şu direksiz kubbe-i semâya bak da, ibret al!
Görmek istersen, Cenâb-ı kibriyânın kudretin,
her sabâh, seher vakti, dünyâya bak da ibret al!

Pâdişâh olsan da, derler “er kişi niyyetine”,
Var, musallada yatan mevtâya bak da, ibret al!
Bir kefendir âkıbet, sermâye-i beğ ve fakîr,
varlığa mağrur olan, mecnûn değil de, yâ nedir?

– 6 –

RESÛLULLAHIN “sallallahü aleyhi ve sellem” **GÜZEL AHLÂK VE ÂDETLERİ**

Resûlullahın “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” ahlâkından ve âdetlerinden elli adedi aşağıda bildirilmişdir:

1 — Resûlullahın “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” ilmi, irfânı, fehmi, yakîni, aklı, zekâsı, cömertliği, tevâzû’u, hilmi, şefkati, sabrı, gayreti, hamiyyeti, sadâkatı, emâneti, şecâ’ati, heybeti, yiğitliği, belâgati, fesâhati, fetâneti, melâheti [güzelliği], vera’ı, iffeti, keremi, insâfı, hayâsı, zühdü, takvâsı bütün Peygamberlerden dahâ çokdu. Dostundan ve düşmânından gördüğü zararları, eziyyetleri afv ederdi. Hiçbirine karşılık vermezdi. Uhud gazâsında kâfirler mübârek yanağını kanatıp, dişlerini kırdıkları zemân, bunu yapanlar için, **(Yâ Rabbî! Bunları afv et! Câhilliklerine bağışla)** diye düâ buyurmuşdu.

2 — Şefkati çokdu. Hayvanlara su verir. Su kabını eliyle tutarak doymalarını beklerdi. Bindiği atın yüzünü ve gözünü silerdi.

3 — Her çağırana, lebbeyk (efendim) diyerek cevâb verirdi. Kimsenin yanında, ayaklarını uzatmazdı. Diz çöküp otururdu. Hayvan üzerinde giderken, bir yaya görünce, arkasına bindirirdi.

4 — Kendisini kimseden üstün tutmazdı. Bir yolculukda, bir koyun kebâbı yapılacağı zemân, biri ben keserim dedi. Bir başkası, ben derisini yüzerim dedi. Diğeri, ben pişiririm dedi. Resûlullah da, ben odun toplarım deyince, Yâ Resûlallah “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem”! Sen istirâhat buyur! Biz toplarız dediler. **(Evet! Sizin herşeyi yapacağınızı biliyorum. Fekat, iş görenlerden ayrılarak oturmak istemem. Allahü teâlâ, arkadaşlarından ayrılıp oturanı sevmez)** buyurdu. Kalkıp odun toplamaya gitdi.

5 — Eshâbının “radıyallahü teâlâ anhüm ecma’în” oturdukları yere gelince, baş tarafa geçmezdi. Gördüğü boş bir yere otururdu. Elinde bastonu olarak, birgün sokağa çıkdıkda, görenler ayağa kalkdılar. **(Başkalarının birbirlerine saygı duruşu yapdıkları gibi, benim için ayağa kalkmayınız! Ben de, sizin gibi bir insanım. Herkes gibi yirim. Yorulunca, otururum)** buyurdu.

6 — Çok zemân diz çökerek otururdu. Dizlerini dikip, etrâfına

kollarını sararak oturduğu da görülmüşdür. Yemekde, giymekde ve herşeyde hizmetçilerini kendinden ayırmazdı. Onların işlerine yardım ederdi. Kimseyi dövdüğü, sövdüğü hiç görülmedi. Her zemân hizmetinde bulunan Enes bin Mâlik diyor ki, Resûlullaha on sene hizmet etdim. Onun bana yapdığı hizmet, benim Ona yapdığımdan çok idi. Bana incindiğini, sert söylediğini hiç görmedim.

7 — Söküklerini, yırtıklarını kendi de yamar, koyunlarını kendi de sağar, hayvanlarına kendi de yem verirdi. Çarşıdan satın aldığını eve kendisi götürürdü. Yolculukda hayvanlarına yem verir, ba'zan tımar da ederdi. Bunları ba'zan yalnız yapar, ba'zan da hizmetçilerine yardım ederdi.

8 — Ba'zı kimselerin hizmetçileri gelip kendisini çağırdıklarında, Medînenin âdetine uyarak, onlarla elele verip yürürdü.

9 — Hastaları ziyâret eder, cenâzelerde bulunurdu. Gönül almak için, kâfirlerin ve münâfıkların hastalarını da ziyâret ederdi.

10 — Sabâh nemâzlarını kıldırdıkdan sonra, cemâ'ate karşı oturup, **(Hasta olan kardeşimiz var mı? Ziyâretine gidelim!)** buyururdu. Hasta yoksa, **(Cenâzesi olan var mı? Yardıma gidelim!)** derdi. Cenâze olursa, yıkanmasında, kefenlenmesinde yardım eder, nemâzını kıldırır, kabrine kadar giderdi. Cenâze yoksa, **(Rü'yâ gören varsa anlatsın! Dinleyelim, tâbir edelim!)** buyururdu.

11 — Eshâbından birini üç gün görmese, onu sorardı. Yolculuğa gitmiş ise, hayr düâ eder, şehrde ise, ziyâretine giderdi.

12 — Yolda karşılaşdığı müslimâna önce kendi selâm verirdi.

13 — Deveye, ata, katıra ve eşeğe biner, ba'zan başkasını da arkasına oturturdu.

14 — Misâfirlerine, Eshâbına hizmet eder, **(Bir kavmin efendisi, en üstünü, onlara hizmet edendir)** buyururdu.

15 — Kahkaha ile güldüğü hiç görülmedi. Sessizce tebessüm ederdi. Ba'zan gülerken mübârek ön dişleri görünürdü.

16 — Hep düşünceli, üzüntülü görünür, az söylerdi. Konuşmağa tebessüm ederek başlardı.

17 — Lüzûmsuz ve fâidesiz birşey söylemezdi. Lâzım olunca, kısa, fâideli ve ma'nâsı açık olarak söylerdi. İyi anlaşılması için ba'zan üç kerre tekrâr ederdi.

18 — Yabancı ile ve tanıdıklarla ve çocuklarla ve ihtiyâr kadın-

larla ve mahrem kadınlariyle latîfe, şaka yapardı. Fekat bunlar, Allahü teâlâyı bir an unutmasına sebeb olmazdı.

19 — Heybetinden kimse yüzüne bakamazdı. Birisi gelip mübârek yüzüne bakınca, titredi. **(Sıkılma! Ben melik değilim, zâlim değilim. Kurumuş et yiyen bir kadıncağızın oğluyum)** buyurdu. Adamın korkusu gidip, derdini söylemeye başladı.

20 — Bekçileri, kapıcıları yokdu. Herkes kolayca yanına gelip, derdini anlatırdı.

21 — Hayâsı çokdu. Konuşduğu kimsenin yüzüne bakmağa utanırdı.

22 — Kimsenin aybını yüzüne vurmazdı. Kimseden şikâyet etmez, arkasından söylemezdi. Bir kimsenin sözünü veyâ işini beğenmediği zemân, **(Ba'zı kimseler, acabâ neden şöyle yapıyorlar?)** derdi.

23 — Allahü teâlânın sevgilisi, resûlü ve makbûlü iken, **(Allahü teâlâyı en iyi tanıyanınız ve Ondan en çok korkanınız benim)** buyururdu. **(Benim gördüğümü görseydiniz, az güler, çok ağlardınız)** der, havada bulut görünce, **(Yâ Rabbî! Bu bulutla bize azâb gönderme!)** derdi. Rüzgâr esince, **(Yâ Rabbî! Bize hayrlı rüzgâr gönder)** diye düâ ederdi. Gök gürleyince, **(Yâ Rabbî! Bizi gadabınla öldürme, azâbınla helâk etme ve bundan önce bize âfiyet ihsân eyle!)** derdi. Nemâza dururken, ağlıyan kimsenin içini çekdiği gibi, göğsünden ses işitilirdi. Kur'ân-ı kerîm okurken de, böyle olurdu.

24 — Kalbinin kuvveti, şecâ'ati şaşılacak kadar çokdu. Huneyn gazâsında, müslimânlar, ganîmet toplamak için dağılıp, üç dört kimse ile kalmışdı. Kâfirler hep birden, hemen hücûm etdiler. Resûlullah onlara karşı durup kaçırdı. Birkaç def'a oldu. Aslâ gerilemedi.

25 — **(Mevâhib-i ledünniyye)**de, üçüncü maksadın ikinci faslı sonunda diyor ki: Abdullah ibni Ömer, Fahr-i kâinâtdan dahâ kuvvetli bir pehlivân görmedim dedi. İbni İshak diyor ki, Mekkede Rügâne isminde meşhûr bir pehlivân vardı. Resûlullah ile şehr hâricinde, karşılaşdı. **(Yâ Rügâne! niçin müslimân olmuyorsun?)** buyurdu. Peygamber olduğuna bir şâhidin var mı dedi. **(Seninle güreş edelim. Sırtın yere gelirse, îmân eder misin?)** buyurdu. Evet îmân ederim dedi. Dahâ, başlangıçda, Rügânenin sırtı yere gelince, şaşkına döndü. Bir yanlışlık oldu. Tekrâr edelim dedi. Böylece, üç kerre, sırt üstü yıkıldı. **(Şevâhid-ün-nübüvve)**nin üçüncü cüz'ü

başında diyor ki, (Îmân etmeğe niyyetim yok idi. Sırtımın yere geleceği hâtırımdan bile geçmemişdi. Şimdi, kuvvetinin benden dahâ çok olduğuna şaşdım ve çok beğendim diyerek, sürüsünün yarısını Resûlullaha hediyye edip, ayrıldı. Resûlullah, sürü ile Mekkeye doğru giderken, Rügâne koşarak geldi ve:

— Yâ Muhammed! Mekkeliler, bu sürüyü nerden buldun? derlerse, ne cevâb verirsin dedi.

— Rügâne hediyye etdi derim buyurdu.

— Ne için hediyye etdi derlerse,

— Onunla güreş etdik. Sırtını yere getirdim. Kuvvetimi beğendi de verdi derim.

— Amân öyle söyleme! Şânım şerefim yok olur. Sözlerim hoşuna gitdi de verdi desen iyi olur.

— Hiç yalan söylememek için Rabbime söz verdim buyurdu.

— Öyle ise, sürüyü geri alırım dedi.

— Alırsan al! Rabbimin rızâsı için, bin sürü fedâ olsun buyurdu. Rügâne Resûlullahın bu îmânına, doğruluğuna âşık olup hemen **(Kelime-i şehâdet)** söyleyerek müslimân oldu.) Ebül-Esvedil-Cümehî isminde bir pehlivân dahâ vardı. Sığır derisi üstünde ayakda durup, on kuvvetli kimse, deriyi etrâfından çeker, deri parçalanır, yerinden hareket etdiremezlerdi. Bu da, beni yenersen îmâna gelirim dedi. Güreşince, sırtı yere geldi. Fekat îmân etmedi.

26 — Çok cömert idi. Yüzlerle deve ve koyunlar bağışlar, kendisine birşey bırakmazdı. Nice katı kalbli kâfirler, bu ihsânlarını görerek îmâna gelmişlerdir.

27 — Kendisinden birşey istendikde yok dediği hiç işitilmedi. Var ise verir, yok ise sükût ederdi.

28 — Allahü teâlâ, **(iste vereyim)** buyurmuşken, dünyâ servetini istemedi. Elenmiş buğday unu ekmeğini hiç yimedi. Hep elenmemiş arpa unu ekmeğini yirdi. Doyuncaya kadar yidiği görülmedi. Ekmeği katıksız olarak veyâ hurma ile, sirke ile, meyva ile, çorba ile veyâ zeytin yağına batırıp yirdi. Tavuk, tavşan, deve, ceylan, balık ve pastırma etleri ve peynir de yirdi. Etin kol tarafını severdi. Elleri ile tutup ısırarak yirdi. [Bıçakla kesip yimek de câizdir.] Ekseriyâ süt veyâ hurma yirdi. Evde iki üç ay yemek pişmeyip, ekmek yapılmayıp, yalnız hurma yediği aylar da olmuşdur. İki üç gün birşey yimediği de olurdu. Vefât etdiği zemân, bir demir zırh ceketi, otuz kilo arpa için, bir yehûdîde rehin

bırakılmış bulundu.

29 — Bir yemeği beğenmediği işitilmedi. Beğendiğini yir, beğenmediğini yimez ve birşey söylemezdi.

30 — Günde bir kerre yirdi. Ba'zan sabâh, ba'zan akşam yirdi. Eve gelince **(yiyecek var mı?)** der, yok denirse, oruc tutardı.

Yemeği sofra bezi, tepsi, masa gibi birşey üstünde yimeyip, yere kor, diz çöker, bir şeye dayanmadan yirdi. Yemeğe besmele okuyarak başlardı. Sağ eli ile yirdi.

31 — Dokuz zevcesine ve birkaç hizmetçisine ba'zan bir senelik arpa ve hurma ayırır, bundan fakîrlere de sadaka verirdi.

32 — Yemekler arasında koyun etini, et suyunu, kabağı, tatlıları, balı, hurmayı, sütü, kaymağı, karpuzu, kavunu, üzümü, hıyarı ve serin suyu severdi.

33 — Suyu yavaş yavaş, besmele ile başlıyarak üç yudumda içer, sonunda **(Elhamdülillah)** der ve düâ ederdi.

34 — Diğer Peygamberler gibi, zekât malı ve sadaka almazdı. Hediyyeyi kabûl ederdi. Ekseriyâ karşılığını ziyâdesi ile verirdi.

35 — Giymesi câiz olanlardan her bulduğunu giyerdi. Kalın kumaşdan ihram şeklinde dikilmemiş şeylerle örtünür, peştemal sarınır, gömlek ve cübbe de giyerdi. Bunlar pamukdan, yünden veyâ kıldan dokunmuşdu. Ekseriyâ beyâz, ba'zan yeşil giyerdi. Dikilmiş elbise giydiği de olurdu. Cum'a ve bayramlarda ve yabancı elçiler geldikde ve cenk zemânlarında kıymetli gömlekler, cübbeler giyerdi. Elbiselerinin renkleri ekseriyâ beyâz olurdu. Yeşil, kırmızı ve siyâh olduğu da olurdu. Kollarını bileklerine kadar, mübârek ayaklarını baldırın yarısına kadar örterdi.

İmâm-ı Tirmüzînin "rahime-hullahü teâlâ" **(Şemâil-i şerîfe)** kitâbında diyor ki, (Resûlullah, Kamîs, ya'nî gömlek giymeği severdi. Gömleğinin kolları, bileklerine kadar uzundu. Gömleğinin kollarında ve yakasında düğme yokdu. Ayakkabısı deriden olup, bir tasması ve iki kıbâlı vardı. Kıbâl, bir ucu tasmaya, diğer ucu, ön uca dikilmiş kayışdır. İki parmak arasından geçmekdedir. Elbise ve ayakkabı giymekde âdete uyulur. Âdetden ayrılmak, şöhrete sebeb olur. Şöhretden kaçınmak lâzımdır. Mekkeye girdiği zemânda, mübârek başında siyâh sarık sarılı idi).

36 — Ekseriyâ beyâz, ba'zan siyâh tülbenti başına sarık olarak sarıp, ucunu bir karış kadar iki omuzu arasına sarkıtırdı. Sarığı çok büyük ve pek küçük olmayıp, üçbuçuk metre kadar uzundu.

Sarığını takkesiz sarar, ba'zan sarıksız fitilli takke giyerdi.

37 — Arabistândaki âdete uyarak saçlarını kulaklarının yarısına kadar uzatır, fazlasını kesdirirdi. Saçlarına yağ sürerdi. Yolculukda dahî şişe ile yağ götürürdü. Yağ sürdüğü zemân, başına önce tülbent kor, başlığını tülbentin üstüne giyerdi. Böylece, yağ sürdüğü dışardan belli olmazdı. Ba'zan saçlarını uzatıp, iki ön yanına uzatırdı. Mekkeyi feth etdiği gün, böyle uzanmış iki saçı vardı.

38 — Ellerine, başına, yüzüne misk veyâ başka kokular sürer, ud ağacı, kâfûrî ile buhurlanırdı.

39 — Yatağı, içi hurma iplikleri ile dolu, dabağlanmış deriden idi. İçi yünle dolmuş bir yatak getirdiklerinde, kabûl etmedi ve **(Yâ Âişe! Allaha yemîn ederim ki, eğer istesem, Allahü teâlâ her yerde altın ve gümüş yığınlarını yanımda bulundurur)** dedi. Ba'zan hasır, tahta, döşek, yünden dokunmuş keçe veyâ kuru toprak üzerinde de yatardı.

[İbni Âbidîn "rahime-hullahü teâlâ", orucu anlatmağa başlarken diyor ki, (Resûlullahın ve Ondan sonra dört halîfesinin devâm üzere yapdıkları şeylere **(Sünnet)** denir. **(Sünnet-i hüdâ)**yı terk etmek mekrûhdur. **(Sünnet-i zâide)**yi terk mekrûh değildir).

Abdülganî Nablüsî "rahime-hullahü teâlâ", **(Hadîka)** kitâbında diyor ki, (Resûlullah "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem", kendisinin ibâdet olarak yapdığı şeyleri terk edeni inkâr etmedi ise, ya'nî darılmadı ise, bu ibâdetlere **(Sünnet-i hüdâ)** denir. Bunları devâmlı yapdı ise, **(Sünnet-i müekkede)** denir. Resûlullahın âdet olarak yapdığı şeylere **(Sünnet-i zâide)** veyâ **(Müstehâb)** denir. İyi işlere sağdan başlamak, sağ el ile yapmak, binâ yapmakda, yimekde, içmekde, oturmakda, kalkmakda, [yatmakda], elbisede, âletlerde yapdığı ve kullandığı şeyler böyledir. Bunları yapmamak ve un eleği, kaşık gibi **(âdetde bid'at)** olan şeyleri, ya'nî sonradan ortaya çıkan âdetleri yapmak dalâlet olmaz. Günâh olmaz.) Bundan anlaşılıyor ki, masada yimek, çatal, kaşık kullanmak, karyolada yatmak ve konferanslarda, mekteblerde ahlâk ve fen derslerinde, radyo, televizyon ve teyp kullanmak ve her çeşid nakl vâsıtalarına binmek, gözlük, hesâb makinası gibi fen vâsıtalarından istifâde etmek câizdir. Çünki bunlar, âdetde bid'atdirler. Sonradan meydâna çıkan şeylere **(Bid'at)** denir. Âdetde olan bid'atleri, yenilikleri harâm işlemekde kullanmak harâm olur.

Nemâzda, ezânda ve câmi'deki va'z ve hutbede radyo, hoparlör, teyp kullanmak husûsunda **(Se'âdet-i Ebediyye)** ve **(İslâm Ahlâkı)** kitâblarında geniş bilgi vardır. İbâdetde bid'at yapmak, ufak değişiklik yapmak, çok büyük günâh olur. Cihâd yapmak, hükûmetin, ordunun, düşmânlarla harb etmesi ibâdetdir. Fekat, harbde her dürlü fen vâsıtasını kullanmak bid'at olmaz. Aksine, çok sevâb olur. Çünki, harbde her çeşid fen vâsıtalarını kullanmak emr olundu. İbâdetlerde, emr olunan şeyleri yapmağa yardımcı olan yenilikleri yapmak lâzımdır. Yasak edilmiş şeyleri yapmağa yardımcı olan yenilikleri, değişiklikleri yapmak bid'at olur. Meselâ, ezân okumak için minâreye çıkmak lâzımdır. Çünki, yüksekde okumak emr olundu. Fekat, ezânı hoparlör ile okumak bid'atdir. Çünki, âlet ile okumak emr olunmadı. İnsanın okuması emr olundu. Nemâz vaktlerini bildirmek ve başka ibâdetleri yapmak için, çan çalmak, boru ötdürmek gibi, müzik âletleri kullanılması da Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" tarafından yasaklandı.]

40 — Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem", sakalını bir tutamdan fazla uzatmazdı. Fazlasını makasla kısaltırdı. [Bir tutam sakal uzatmak sünnetdir. Sakal bırakması âdet olan yerde bulunanın bırakması vâcib olur. Bir tutamdan fazlasını kesmek de sünnetdir. Bir tutamdan kısa yapmak bid'atdir. Böyle kısa sakalı bir tutam uzatmak vâcibdir. Sakalı kazımak mekrûhdur. Özrle kazımak câiz olur.]

41 — Her gece mübârek gözlerine üç kerre sürme çekerdi.

42 — Evinde ayna, tarak, sürme kabı, misvak, makas, iğne, iplik eksik olmazdı. Yolculukda bunları berâber götürürdü.

43 — Her işinde sağdan başlamayı, sağ eliyle yapmayı severdi. Yalnız, sol eliyle tahâretlenirdi.

44 — Mümkin olduğu kadar, her işini tek sayıda yapardı.

45 — Yatsıdan sonra, gece yarısına kadar uyuyup, sonra sabâh nemâzına kadar ibâdet yapardı. Sağ yanına yatar, sağ elini yanağı altına kor, ba'zı sûreler okuyup uyurdu.

46 — Tefe'ül ederdi. Ya'nî, ilk gördüğü, birden bire gördüğü şeyleri hayra yorardı. Hiçbir şeyi uğursuz saymazdı.

47 — Üzüntülü zemânlarında sakalını tutar, düşünürdü.

48 — Üzüldüğü zemân, hemen nemâza başlardı. Nemâzın lezzeti, safâsı ile gammı giderdi.

49 — Gıybet edenin, ya'nî başkasını çekişdirenin sözünü aslâ dinlemezdi.

50 — Yürürken, yan tarafa ve arkasına bakmak îcâb etse, bütün bedeni ile dönüp bakardı. Yalnız başını çevirerek bakmazdı.

TENBÎH: İslâm âlimleri "rahime-hümullahü teâlâ", Peygamber efendimizin "sallallahü aleyhi ve sellem" yapdığı yukarıda bildirilmiş olan şeyleri üçe ayırmışlardır. Birincisi, müslimânların da yapması lâzım olan şeylerdir. Bunlara **(Sünnet)** denir. İkincisi, Peygamberimize "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" mahsûs olan şeylerdir. Bunları başkalarının yapması câiz değildir. Bunlara **(Hasâis)** denir. Üçüncüsü, âdete bağlı şeylerdir. Bunları her müslimânın bulunduğu yerin âdetine uyarak yapması lâzımdır. Âdete uymayarak yapılırsa fitne uyanır. Fitneyi uyandırmak harâm olur.

Hiç usandırma ili, il usandırmaz seni,
hîleli iş yapma hem, kes dolandırmaz seni!
din düşmanından bir su, içme kandırmaz seni,
korkma kâfirden ateş olsa yandırmaz seni!
Müstekîm ol, hazret-i Allah utandırmaz seni!

Her zarar, insana bil, kendi nefsinden gelir,
yüz karası âdeme, sû-i fehminden gelir,
şeref-ü şân mekâna, hep mekîninden gelir,
istikâmet insana, elbet dîninden gelir.
Müstekîm ol, hazret-i Allah utandırmaz seni!

Herşey geçer âlemde, bir hâlde yokdur sükûn!
bil ki değmez teessüf etmeğe dünyây-ı dûn!
istikâmet zarardan, seni hep eyler masûn,
Hak eder sâdıkların, hasmını elbet zebûn.
Müstekîm ol, hazret-i Allah utandırmaz seni!

Birini tezlil için, zulmle etme iştigâl,
arkadaş kazanmağa, olur mâni' sû-i hâl,
yüz suyu dökme sakın, hem de etme kîl-ü kâl,
müstekîm ol, hep çalış, verir elbet Zülcelâl.
Müstekîm ol, hazret-i Allah utandırmaz seni!

İster ise hıfz eder, hep Allahü lem yezel,
ırzına mü'minlerin, düşman verse de halel,
tâ ezelden söylenir, halk dilinde bu mesel:
celb eder mükâfâtı, insana elbet amel,
Müstekîm ol, hazret-i Allah utandırmaz seni!

At riyâyı, tezyin et, ihlâsla ef'âlini,
boş buğazlık eyleme, fikr et önce kâlini!
ne dürlü saklayayım, desen de ahvâlini,
Hak teâlâ a'lemdir bilir bütün hâlini.

Müstekîm ol, hazret-i Allah utandırmaz seni!

Mağrûr olmaz mal ile, mülk ile, ehl-i hired,
insanın işi döner, herşeye vardır bir had,
ölüm vakti gelince, kimseden gelmez meded,
nefsine uyma sakın, hâk olur bir gün cesed.

Müstekîm ol, hazret-i Allah utandırmaz seni!

Sonsuz cihânı düşün, zıllı âbâd eyleme,
(EHL-İ SÜNNET KİTÂBI) oku inâd eyleme,
fırsat eldeyken uyan, ömrü berbâd eyleme,
yakmağa sürükliyen, fi'li mu'tâd eyleme!

Müstekîm ol, hazret-i Allah utandırmaz seni!

Hâline şeytân güler, görünce bu gafleti,
kendine gel azîzim, güldürme ol şirreti,
hâin olma, cihâna ver keremle şöhreti,
herşeyin üstündedir, hüsn-ü hulkun rif'ati.

Müstekîm ol, hazret-i Allah utandırmaz seni!

Rızk için kefîl olan, Hâlık teâlâ, sana,
baş eğmek başkasına, yakışmaz hâşâ sana!
ızdırâblara sebeb, meyl-i mâsivâ sana,
bir nasîhat eyledi, âkıl-ü dânâ sana:

Müstekîm ol, hazret-i Allah utandırmaz seni!

Allahü teâlânın ni'metlerini, yaratdıklarını düşün, büyüklüğünü anlarsın!

Kendisini, nasıl olduğunu düşünme, anlıyamaz, sapıtırsın!

— IV —

İSLÂM DÎNİ VE DİĞER DİNLER

MUKADDEME

Bu kısm, kitâbımızın diğer kısmları gibi, İslâm dîninden bahs edecek, size târîhin eski sahîfelerini hâtırlatacak, bütün dinlerin esâsları hakkında size kıymetli ma'lûmât verecekdir. Bu kısmı da, diğer kısmlar gibi, fütûrsuz, neş'e ile okuyacağınızı ümmîd etmekdeyiz. Her zemân tekrâr etdiğimiz gibi, 21. asra girdiğimiz bu günlerde, insanların zemânı az, derdleri çok, kafaları muhtelif düşünceler ile doludur. Bugünkü insanlar, aynı zemânda birçok yeni ilmler öğrenmişdir. Her okuduğu kitâbı bunlarla mukâyese etmekdedir. Onun için, onlara bugünün şartlarına uygun, vesîkalı ve ilmî, fennî ve mantıkî fikrler vermeğe mecbûruz. Her sene, bir kısmını ilâve ederek, bugünkü hâle gelen kitâbımızı, yazmak ve neşr etmek imkânı verdiği için, Allahü teâlâya ne kadar şükr etsek azdır. Allahü teâlânın ni'metleri sonsuzdur.

Kitâbımızın okunduğunu ve okuyanların istifâde etdiklerini, gelen mektûblardan anlıyor ve Rabbimize hamd ediyoruz. Okuyanların düâları ve teşekkürleri bizim en büyük kazancımızdır. Bu mektûblar ve takdîrler bizi dahâ fazla çalışmağa teşvîk etmekdedir.

Ne acıdır ki, son zemânlarda, islâm âlimlerinin kitâblarını okuyup anlıyabilen ve anladıklarını herkesin anlıyabileceği gibi yazanlar azalmışdır. Hele din bilgilerinin mütehassısları hemen hemen kalmamışdır. İslâm dîni, dünyânın en mütekâmil [en üstün], en mantıkî ve en son dîni olduğundan, tek doğru din olup, bütün dinleri nesh edip, hükmlerini yürürlükden kaldırdığından, onun hakkında bir kitâb yazabilmek için, yazanın yüksek tahsîlli, ya'nî ilm sâhibi olması, arabî, fârisî ve bir ecnebî lisânı bilmesi, en yeni tabî'î ve fennî bilgiler yanında, islâm ilmleri ile de, mücehhez olması lâzımdır. Yazılarımızın hiçbiri bizden, bizim kafamızdan çıkmış değildir. Hepsi, Ehl-i sünnet âlimlerinin kitâblarından alınmışdır. Yazdığımız kitâbları büyük bir dikkat ile, din büyüklerinin ve fen müte-

hassıslarının eserlerinden almakdayız. Hiçbir zemân, te'assub sâhibi olmadık. Elimize geçen bütün mektûbları dikkat ile incelemekde ve bunlara ilm ve mantık yoluyla cevâb vermekdeyiz. Kitâbımızın ba'zı kısmları Fransızca, Almanca ve İngilizceye terceme edilerek, bütün dünyâya yayılmışdır. Diğer İslâm Cem'ıyyetlerinde de, kitâblarımızın haber alındığını, eserlerimizin beğenildiğini, oralarda basılan kitâblarda ismlerinin yazıldığını görmekdeyiz. Bunlarla öğünmiyoruz. Çünki, yapdığımız iş, islâm âlimlerinin, dünyânın her tarafında neşr etdikleri kıymetli eserleri okumak, incelemek, sıralamak, karşılaşdırmak, öğrendiklerimizi akl ve mantık süzgecinden geçirerek herkes tarafından râhatça okunur ve anlaşılır bir şekilde neşr etmekden ibâretdir. Neşr etdiğimiz eserlerde, kendiliğimizden ilâve etdiğimiz hiçbir şey yokdur. Büyük bir zahmet ve meşakkat ile topladığımız bütün bu bilgileri, okuyucumuzun önüne seriyor ve ona bunları kolayca okumak ve öğrenmek fırsatını veriyoruz. Bunlardan bir netîce çıkarmak, okuyucuya âiddir. Bizim vazîfemiz, ona bu malzemeyi hâzırlamakdan ibâretdir. Bunu da seve seve ve karşılığında hiçbir dünyâ menfe'ati beklemeden yapıyoruz. Mükâfâtı Allahü teâlâdan bekliyoruz. Kitâbımızın bu kısmını okuyanlar, islâm dîninin, Allahü teâlâyı tanıtan, Ona yaklaşdıran tek yol olduğunu, insanların dinsiz yaşayamıyacaklarını ve dînin insanların ahlâkını düzelteceğini ve hiçbir zemân dünyâ çıkarları ve politika oyunları için kullanılamıyacağını, şahsî menfe'atler, âdî maksadlar için bir âlet olamıyacağını, dünyâ ve âhiret se'âdetlerine kavuşmak için, mutlaka Ona uymak lâzım olduğunu öğreneceklerdir.

İslâm dîni, en doğru, en mantıkî hak din olmasına rağmen, Onun dahâ fazla intişâr etmesi için, şimdi pek az gayret sarf edilmekdedir. Hıristiyanların, hıristiyanlığı neşr için kurdukları teşkîlâtlar gâyet çok olup, pek büyükdürler. Bu kitâbda eserlerinden fâidelendiğimiz ve ilerde kendisinden ayrıca bahs edeceğimiz kıymetli din âlimi, Harputlu İshak efendinin "rahime-hullahü teâlâ" 1294 [m. 1877] senesinde yayınlanan **(Diyâ-ül-Kulûb)** ismli eserinde bu husûsda şu bilgi vardır:

(1219 [m. 1804] senesinde kurulan İngiliz (Bible House = İncîl Evi) ismindeki protestan cem'ıyyeti, İncîli 204 lisana terceme etdirmişdir. 1872 senesine kadar, bu cem'ıyyet tarafından basılan kitâbların adedi, hemen hemen 70 milyona varmışdır. O zemân zarfında, bu cem'ıyyetin hıristiyanlığı neşr etmek için sarf etdiği para, 205.313 İngiliz altını idi ki, bugünkü para ile [bir ingiliz altını 220.000 Türk lirası kıymetinde iken] 45 milyar lirayı tutmakdadır.)

Bu cem'ıyyet, bugün dahî, fe'âliyyetde olup, dünyânın birçok yerlerinde revirler, hastahâneler, konferans salonları, kütübhâneler, mektebler, hattâ sinema salonları gibi eğlence yerleri, spor te'sîsleri kurmakda, buralara devâm edenleri hıristiyanlığa teşvîk için fevkal'âde gayret sarf etmekdedir. Katolikler de, aynı sûretde çalışmakdadır. Bunlar, aynı zemânda, fakîr memleketlerdeki gençlere iş bulmakda, ehâlîye yiyecek, ilâc yardımı yapmakda ve böylece onları hıristiyanlığa teşvîk etmekdedir.

Bugün, ba'zı müslimân memleketlerinde, meselâ Pâkistânda, Güney Afrikada, Sü'ûdî Arabistânda ba'zı ufak cem'ıyyetler olduğu gibi, Avrupa memleketlerinde ve Amerikada da, küçük islâm merkezleri vardır. Bunlar, islâmî neşriyyât yapmakdadır. Fekat çeşidli fırkalarca desteklenen bu merkezlerin neşriyyâtı, birbirlerini kötülemekde, dînimizin emr etdiği islâm vahdetini bozmakda, bölücülük yapmakdadırlar. Hakîkat Kitâbevimizin kudreti, ancak bir mikdâr gencin okuyabilmesine kifâyet etmekdedir. Birçok imkânsızlıklara rağmen, bütün dünyâda bizim mütevâdı' [alçak gönüllü] neşriyyâtımız okunmakda, bu sâyede fırka-i nâciyyedeki, [doğru yolda olan Ehl-i sünnet mezhebindeki] müslimânların adedi her sene artmakdadır. Bundan yüz sene evvel müslimânlar hıristiyanların ancak üçde biri kadarken, bugün bu mikdâr hemen hemen yüzde elliye varmışdır. Çünki müslimânlar, akîdelerine sâdık kalmakda ve evlâdlarını müslimân olarak yetişdirmekdedirler. Hıristiyan âleminde ise, gençler, hıristiyanlığın, yeni fen bilgilerine ve modern fen buluşlarına muhâlif olduğunu görerek, dinlerine i'timâdları kalmamakda ve dinsiz olmakdadırlar. Ayrıca, komünist devletler, dîni büsbütün kaldırmakda, yasak etmekdedir. Bunların ba'zılarında, meselâ aşırı komünist olan Arnavutlukda (Dinsizlik Müzesi) kurularak, bütün dinlerle alay edilmekdedir.[1] Yukarıda, bildirdiğimiz pek büyük hıristiyan dînî teşkilâtların mevcûd olduğu İngilterede de, hiçbir dîne inanmıyanların, ateistlerin, nüfûsun yüzde otuzunu bulduğunu, İngiliz neşriyyâtı haber vermekdedir.

O hâlde, bir tarafda bütün gayretlere rağmen hıristiyanlık za'îflerken, bizim yayınlarımız, niçin fazla takdîr buluyor? Bunun sebebi âşikârdır. İslâm dîni en medenî, en mantıkî ve en doğru dindir. İnsâflı [tarafsız] ve kültürlü her insan, müslimânlığı açık tarzda bildiren kitâblarımızı okuyunca, bu dînin en son hak din olduğunu, bütün modern bilgi ve anlayışlara uyduğunu, içinde

---

[1] Bugün bu komünist idâre yıkılmışdır.

hiçbir hurâfe bulunmadığını, (Teslîs = Üç tanrı) inancı gibi akl ve mantığın kabûl edemiyeceği bir akîdeye değil, bir tek Allaha inandığını görerek, Ona îmân etmekdedir. Çünki, dikkat ile tedkîk edilecek olursa, şimdiye kadar dünyâya gelmiş olan (Tek Allaha îmân) esâsına bağlı dinlerin, birbirinin devâmı olduğu ve biri bozulunca, Allahü teâlânın, onu düzeltmek için, yeni bir Peygamber "aleyhisselâm" gönderdiği, bu dinlerin sonuncusunun ise, en ilmî ve en mükemmel bir din olan, islâm dîni olduğu görülür. Bu arada, kendisinden yukarıda bahs etdiğimiz ve ilerde de birçok kerreler ismi geçecek olan, Harputlu İshak efendinin islâmiyyet ile hıristiyanlığı mukayese etmesi de, bu iki dînin îmân esâslarının, aslında birbirlerinin aynı olup, hıristiyanlığın sonradan yehûdîler ve papazlar tarafından tahrîf edildiğini, değişdirildiğini göstermekdedir.

Üzerinde durulması îcâb eden mühîm bir mevzû' da, hıristiyanlık ile islâmiyyetdeki ahlâk esâslarının mukâyesesidir. Bu kısmı ve **(Cevâb Veremedi)** kitâbımızın sekizinci kısmını tedkîk edecek olursanız, bu iki dînin aynı şeyleri nasıl aynı tarzda ele aldıklarını, insanlara aynı emrleri verdiklerini göreceksiniz. Bugün bir hıristiyan, üç tanrı yerine, tek Allaha ve son peygamber olan Muhammed aleyhisselâma inanırsa, müslimân olur. Bugün, aklı başında olan hıristiyanlar da, üçlü tanrı i'tikâdını [inancını] red etmekde, bunu te'vîl için, muhtelif tefsîrler ortaya koymakda ve tek Allaha inanmakdadır. Bu hakîkati gören birçok hıristiyan, seve seve müslimân olmuşlardır. Kitâbımızın **(Niçin Müslimân Oldular?)** kısmında bunlardan bahs edilmekdedir. Din, rûhun gıdâsıdır. Dinsiz bir insan, kafasız bir gövdeye benzer. Bir vücûdün nasıl nefes almak, yimek ve içmek ihtiyâcı varsa, rûh da tam bir asâlete erişmek, tertemiz olmak, huzûra kavuşmak için, dîne muhtâcdır. Dinsiz bir insan bir makineden, bir hayvandan farksızdır. Din, insana Allahını tanıtan, onu fenâlık yapmakdan koruyan, onun yolunu açan, dimâgını ferâhlatan, derdli zemânlarda onu tesellî eden ve ona maddî ve ma'nevî kudret veren, cem'iyyet içinde ona hurmet, şeref, i'tibâr ve muhabbet kazandıran ve âhiretde de ebedî, sonsuz Cehennem ateşinden koruyan en büyük âmildir.

Kitâbımızın bu kısmını, okuyup bitirdiğiniz zemân, siz de, bütün semâvî, ilâhî dinlerin birbirinin devâmı olduğunu, ancak muhtelif zemânlarda, Allahü teâlâ tarafından, yenilenerek, tek Allaha îmân eden hakîkî dinlerin, esâsda tek bir din, tek bir îmân olduğunu, ancak insanlar tarafından değişdirildikçe, Allahü teâlânın em-

ri ve Onun gönderdiği Peygamberleri “aleyhimüsselâm” sâyesinde düzeltildiğini ve en son dînin, Muhammed aleyhisselâmın getirdiği **(islâm dîni)** olduğunu göreceksiniz.

İslâmiyyetin en büyük düşmanı ingilizlerdir. Çünki, ingiliz devletinin esâs siyâseti, dünyâdaki, bilhâssa Afrika ve Hindistândaki tabî’î servetleri sömürmek, oralardaki insânları, hayvan gibi çalışdırıp, bütün kazançları ingiltereye nakl etmekdir. Adâleti, sevişmeği ve yardımlaşmağı emr eden islâm dînine kavuşanlar, ingilizlerin zulmlerine, yalanlarına mâni’ olmakdadır. Buna karşılık, ingiliz hükûmeti, **(Müstemlekeler nezâreti)** kurarak, akla, hayâle gelmiyen hâin plânlarla, askerî ve siyâsî kuvvetleri ve yalan ve iftirâları ile islâmiyyete saldırmakdadır. Bu nezâretin idâre etdiği, kadın ve erkek binlerce câsûsdan biri olan, Hempherin 1125 [m. 1713] senesinde başlıyan çalışmalarına âid i’tirâfları, insanlık için yüzkarası olan bu plânların bir kısmını açıklamakdadır. Bu i’tirâflar, Hakîkat Kitâbevi tarafından, 1991 de, arabî, ingilizce, rusca ve türkçe neşr edilmişdir.

Çok mühîm ilâve: Peygamberler vâsıtası ile, Allah tarafından bildirilmiş olan yaşamak yoluna **(Din)** denir. İnsanların yapdığı yaşamak yoluna **(Kanûn)** denir. Din, anadan, babadan ve kitâbdan öğrenilir. Dinsiz insan olamaz. Her insan, dîninin emrlerine uygun olarak yaşar. Dînine uyanın, dünyâda râhat yaşayacağına ve âhıretde Cennete giderek, sonsuz se’âdete kavuşacağına, başka dinde olanların, dünyâda sıkıntı çekeceklerine ve âhıretde Cehennem ateşinde sonsuz yaşayacaklarına inanır. Herkes, dînini övmekdedir. Propagandalarla, reklâmlarla herkesi kendi dînine çağırmakda, böylece kendi dîninin doğru olduğuna inanmakda ve herkesi inandırmakdadır. İnsanın dünyâ ve âhıret se’âdeti, dînine bağlı olduğu için, insan, anasından, babasından öğrendiği dînine bağlı kalmamalı ve propagandalara ve reklâmlara aldanmamalı, mevcûd dinlerin hepsini incelemeli, doğru olduğunu anladığı dîne sarılmalıdır.

Hakîkat Kitâbevinin çıkardığı kitâblar, bütün dinleri tarafsız olarak bildiriyor. Uzun senelerin tedkîki netîcesinde, bütün dinleri okuyucularına haber veriyor. İslâm dîninin ise, hiç değişdirilmemiş hak din olduğunu, bütün insanlara se’âdet yolunu gösterdiğini, inanılacak dînin yalnız islâmiyyet olduğunu bildiriyor. Tahsîlli, akllı her gencin, Hakîkat Kitâbevinin kitâblarını muhakkak okumalarını tavsiye ederiz. Aklı ile, ilmi ile, vicdânı ile karâr vererek, se’âdete kavuşmaları,

yalan ve hîleli yazılar ile okuyucularını aldatanların tuzaklarına düşmemeleri, dünyâda ve âhıretde felâketlere, sonsuz azâblara uğramamaları için düâ ederiz.

Ölüm vardır, gâfil olma, sakın meyl etme dünyâya!
Kapılma mal-ü emlâke, sakın aldanma dünyâya.
Çalış emr-i ilâhîyi yetdikçe icrâya!

Gelenler hep sefer eyler, muhakkak dâr-ı ukbaya!
Yüzün dön, iltica eyle, Cenâb-ı Zât-i Mevlâya!

Bu dünyâ bir köprüdür, her gelen bir bir geçer durmaz!
Hani âbâ-ü ecdâdın, ne oldu, kimseler sormaz.
Hani annen, baban nerde, bu dünyâ kimseye kalmaz.

Gelenler hep sefer eyler muhakkak dâr-ı ukbaya.
Yüzün dön, iltica eyle, Cenâb-ı Zât-i Mevlâya!

Ecel bir gelir, ondan aceb kurtulan var mı?
Hiç ölmem diyenler ölmüş, bakın hiç kurtulan var mı?
Hani şahlar ve sultânlar, bakın hiç nişan var mı?

Gelenler hep sefer eyler muhakkak dâr-ı ukbâya,
Yüzün dön, iltica eyle, Cenâb-ı Zât-ı Mevlâya.

TEVHÎD DÜÂSI

Yâ Allah, yâ Allah. Lâ ilâhe illallah Muhammedün Resûlullah. Yâ Rahmân, yâ Rahîm, yâ afüvvü yâ Kerîm, fa'fü annî verhamnî yâ erhamerrâhimîn! Teveffenî müslimen ve elhıknî bissâlihîn. Allahümmagfirlî ve li-âbâî ve ümmehâtî ve li âbâ-i ve ümmehât-i zevcetî ve li-ecdâdî ve ceddâtî ve li-ebnâî ve benâtî ve li-ihvetî ve ehavâtî ve li-a'mâmî ve ammâtî ve li-ahvâlî ve hâlâtî ve li-üstâzî Abdülhakîm-i Arvâsî ve lil mü'minîne vel mü'minât yevme yekûmülhisâb. "Rahmetullahi teâlâ aleyhim ecma'în."

– 1 –

İSLÂMİYYET BİR (VAHŞET) DÎNİ DEĞİLDİR

Viyanaya bakan Kahlenberg tepesine, ya'nî 1095 [m. 1683] Viyana kuşatmasında Osmânlı ordusunun karargâhının bulunduğu mahalle çıkarsanız, orada bir âbide [anıt] görürsünüz. Burada (Allah bizi vebâdan ve Türk şerrinden korusun) ibâresi vardır ve bu ibârenin altında bulunan taşbasması bir resmde de, Türklerin hıristiyan kadın ve çocukları boğazladıklarını telkîn eden uydurma bir resm vardır. O târîhde Türkler, hıristiyanlarca, dünyânın en vahşî, en zâlim, en gaddâr milleti olarak tanıtılıyordu. Bunun da islâmiyyetden geldiğini zan ediyorlardı. Eğer Türkler hıristiyan olsalardı, (vahşî) ve (gaddâr) olmıyacaklardı, diyorlardı. İslâm dîninin bir vahşet dîni olduğunu ileri sürenler, o zemânın hâkimleri, zâlimleri, diktatörleri olan hıristiyan din adamları idi. Okullarda verilen din derslerinde bu husûs dâimâ öne sürülüyor, genç hıristiyan çocukları, islâm dînini bir vahşet dîni olarak tanıyorlardı. Bu korkunç iddi'â ve iftirâ, asrlarca devâm ederek, günümüze kadar gelmişdir. Harputlu İshak efendi "rahime-hullahü teâlâ" kitâbında, bir papazın, 1860 senesinde islâmiyyetin aleyhine neşr etdiği bir risâlesinde şunları yazdığını nakl etmekdedir:

(Îsâ "aleyhisselâm", kendi dînini dâimâ sevgi ile, güzellikle, insanlara merhamet ve onların derdlerine çâre bulmakla teblîg etmişdir. Onun içindir ki, dahâ nasrâniyyet dîni başlar başlamaz, birkaç sene içinde 500 kişi hıristiyan olmuşdur. Hâlbuki, bir vahşet dîni olan müslimânlık, insanlara zorla, ölüm korkusu ile kabûl etdiriliyordu. Muhammed "aleyhisselâm" müslimânlığı zorla, korkutarak, tehdîd ederek, ancak cenk ile, cihâd ile yaymağa çalışdı. Bu sebeb ile, Peygamber olduğunu iddi'â etdiği günün üzerinden 13 sene geçdiği hâlde, sâdece teblîg etmek sûreti ile, müslimânlığı kabûl edenlerin adedi ancak 180 kişi kadardı. Bu da, hakîkî ve insânî bir din olan hıristiyanlıkla, vahşet dîni olan müslimânlığın arasındaki farkı göstermeğe kâfîdir. Hıristiyanlık, insanların kalbine giren, merhamet ve şefkat telkîn eden, hiçbir cebr ve zor kullanmayan mükemmel ve insânî bir dindir. Hıristiyanlığın tek ve hakîkî bir din olduğu şundan anlaşılır ki, hıristi-

yanlık zuhûr edince, ondan evvelki tek Allah dîni olan mûsevîliğin hükmü ortadan kalkmışdır. Allahü teâlâ, yeni bir Peygamber gönderince, ondan evvelki dinlerin hükmünün ortadan kalkması îcâb eder. Yehûdîler, nasrâniyyeti kabûl etmedikleri için üzerlerine dürlü dürlü belâlar gelmiş, hakîr ve zelîl olmuşlardır. Çünki, yeni Peygamber göndermek, ondan evvelki dinlerin bozulduğuna alâmetdir. Hâlbuki, Muhammed "aleyhisselâm" geldikden sonra hıristiyanlık ortadan kalkmamış, yehûdîlere olduğu gibi hıristiyanların üzerlerine çeşidli belâlar gelmemiş, aksine dahâ fazla yayılmışdır. Müslimânların bütün uğraşmalarına, milletleri kılınçdan geçirmelerine, kiliseleri yakıp yıkmalarına (meselâ, halîfe Ömer zemânında 4000 kilise yıkılmışdır) rağmen, hıristiyanlar gün geçdikçe artmakda, refâha [zenginliğe] kavuşmakda, buna karşılık müslimânlar perîşan olmakda, fakîrleşmekde ve dünyâ üzerinde hiçbir kıymet ve ehemmiyyetleri kalmamakdadır.) dedi.

Papazın bu iftirâlarına hoca İshak efendi "rahmetullahi aleyh" aşağıdaki cevâbı vermişdir:

Her şeyden önce, papazın verdiği bilgi ve rakamlar hakîkate uymamakdadır. Çünki, islâm dîninin mukaddes kitâbı **(Kur'ân-ı kerîm)**de, **(Dinde zorlama yokdur)** emri bulunmakdadır. Hazret-i Muhammed "sallallahü aleyhi ve sellem", dîn-i islâmı teblîg ederken, hiçbir cebr ve tehdîd kullanmadığı hâlde, kendiliğinden ve seve seve müslimânlığı kabûl edenler kısa zemânda artmışdır. Hıristiyan târîhcilerinden, Kur'ân-ı kerîm mütercimi papaz SALE'nin beyânları bu sözümüzü isbât etmekdedir. [George Sale 1149 [m. 1736] da öldü. İngiliz papazıdır. 1734 de Kur'ân-ı kerîmi ingilizceye terceme etdi. Eserinin önsözünde islâmiyyet hakkında uzun ma'lûmât verdi.] 1266 [m. 1850] senesinde basılan bu **(Kur'ân tercemesi)**nde diyor ki: (Medînede dahâ hicretden evvel, içinde müslimân bulunmayan bir tek ev kalmamışdı.) Demek oluyor ki, o zemâna kadar hiç kılınç yüzü görmeyen şehrlerdeki insanlar sırf islâmiyyetin büyüklüğü, doğruluğu, Kur'ân-ı kerîmin belâgati sâyesinde, bu dîni severek kabûl etmişlerdir. Müslimânlığın pek sür'at ile intişâr etdiğini aşağıdaki hakîkî rakamlar isbât etmekdedir. Muhammed "sallallahü aleyhi ve sellem" vefât etdiği zemân, müslimânların adedi 124.000'i bulmuşdu. Resûlullahın "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" vefâtından dört sene sonra, Ömer "radıyallahü anh" 40.000 kişilik bir müslimân ordusu göndererek, bununla Îrânı, Sûriyeyi, Konyaya kadar Anadoluyu ve Mısrı feth etdi. Ömer "radıyallahü teâlâ anh", hiçbir zemân, gad-

dârlık göstermedi. Zâlim diktatörlerden aldığı memleketlerdeki hıristiyanlara, ateşe tapanlara, hiç zulm yapmadı. Bu adâletini bütün cihan, dost ve düşman, kabûl etmekdedir. Bu memleketlerde yaşayan halkın çoğu, islâm dînindeki adâleti, güzel ahlâkı görerek ve anlıyarak, seve seve müslimân oldular. Eski bâtıl dinleri, ya'nî hıristiyanlık, yehûdîlik ve mecûsîlik üzerinde kalanlar pek azdı. Böylece 10 sene gibi, pek az bir zemân zarfında, islâm memleketlerinde yaşıyan müslimânların sayısının 30 milyona ulaşdığını, târîhciler söz birliği ile bildirmekdedir. Ömer "radıyallahü anh", 4000 kiliseyi yakıp yıkmak şöyle dursun, Kudüse girdiği zemân, kendisine hangi kiliseyi câmi' yapmak istediği sorulunca, bu teklîfi şiddet ile red etmiş, ilk nemâzını kilise dışında kılmışdır.

Îsâ aleyhisselâmın göğe kaldırılmasından 300 sene sonra, birinci Kostantin hıristiyanlığı kabûl etdi. Onun yardımı ve zorlaması ile, hıristiyanların nüfûsu ancak 6 milyona ulaşabildi. Kostantin hıristiyanlığı kabûl etmiyen yehûdîlerin kulaklarını kesdirdi ve taşlatdırdı.

Hıristiyanlık zuhûr edince, yehûdîliğin ortadan kalkdığı, üzerlerine çeşidli belâlar geldiği iddi'âsına gelince, bu papazın târîhi iyi tedkîk etmediği, bilmediği anlaşılmakdadır. Zîrâ, yehûdîlik, hıristiyanlık zuhûr etmeden çok zemân evvel bozulmuş, Kudüs şehri Âsûrî hükümdârı Buhtunnasar [m.ö. 604-561] tarafından, sonraları da, Romalılar tarafından yakılıp yıkılmışdı. Bundan sonra, yehûdîler darmadağın olmuşlar, bir dahâ kendilerine gelememişlerdi. Bütün bunlar, îsevîliğin zuhûrundan evvel meydâna geldiğinden, hıristiyanlık ile hiçbir ilgisi yokdur. Bugün, 21. ci asra girerken, karşımızda bir yehûdî devleti görüyoruz. Demek ki, hıristiyanlığa rağmen yehûdîlik, meydândadır. Esâsen bugünkü İsrâîl devleti kurulmadan evvel de, Avrupada bütün servet kaynaklarının, bankaların, basının, büyük sanâyi'in başında yehûdîler bulunuyor, yehûdî avukatları bütün dünyâda büyük rağbet görüyorlardı. Yehûdîlerin arasından Lord Disraeli gibi İngiltere İmperatörlüğünün en zengini ve milletvekîli olan insanlar zuhûr etdi. Yine yehûdîlerden Rotelid, dünyânın en zengin insanıdır. Bugün dahî, Avrupa ve Amerikada borsalar ve pekçok şirketler hep yehûdîlerin ellerindedir. Demek oluyor ki, papazın, hıristiyanlık zuhûr eder etmez yehûdîliğin ortadan kalkdığı ve yehûdîlerin üzerlerine çeşidli belâlar geldiği iddi'âsı, temâmen yanlışdır. Ancak, kendi dimâgında meydâna gelen bir hayâlden ibâretdir.

Hıristiyan din adamları, hıristiyan dîninin sırf sevgi, şefkat,

merhamet, birbirine yardım esâsları üzerine kurulduğunu i'lân etmekdedirler. Biz komşumuz olan hıristiyan papaza, Kitâb-ı mukaddesin Ahd-i atîk kısmının, Tesniye kitâbı 20. bâbının 10-18. ci âyetlerinde ve Kitâb-ı mukaddesin 1303 [m. 1886] senesinde İstanbulda yapılan türkçe baskısının 169. cu sahîfesinde yazılı olan bir parçayı gösterdik. Bu parçada aynen şöyle denilmekdedir:

(Bir şehre karşı cenk etmek için, ona yaklaşdığın zemân, oranın halkını sulha çağıracaksın. Eğer, onlar bunu kabûl eder ve kapılarını sana açarlarsa, bu şehrin içindeki bütün insanlar artık senin hizmetçin olacaklar ve ölünceye kadar sana kulluk edeceklerdir. Eğer sulhu kabûl etmeyip, seninle cenk ederlerse, şehri muhâsara edeceksin ve senin Allahın olan RAB, bu şehri senin eline verdiği zemân, şehrde bulunan her erkeği kılınçdan geçireceksin. Kadınları, çocukları, hayvânları ve şehr içinde bulunan her şeyi [malları ve benzerlerini] kendin için yağma edeceksin. [Ya'nî onlara el koyacaksın.] Böylece, Allahın olan Rab'ın sana verdiği düşmanlarının mallarını yiyeceksin. Yalnız bu şehrde değil, senden çok uzakda bulunan diğer bütün şehrlerde de böyle yapacaksın. Allahın olan Rab'ın sana mîrâs olarak vermekde olduğu bu kavmlerin şehrlerinde **nefes alan hiçbir kimseyi sağ bırakmıyacaksın.** Hittîleri ve Amorîleri, Ken'ânîleri ve Perizzîleri ve Hivîleri ve Yebusîleri, Allahın olan Rab'ın sana emr etdiği gibi, **temâmen yok edeceksin.** Tâ ki, kendi ilahlarına yapdıkları bütün rezîl hareketlerine göre ibâdet yapmağı size öğretmesinler. Yoksa, Allahın olan Rab'a karşı isyân etmiş, suç işlemiş sayılırsın.)

Hıristiyan komşumuza, (Sizin mukaddes kitâbınızda zevallı insanlara karşı çok gaddarca mu'âmele emr olunmakdadır. Sizin mukaddes kitâbınızda bulunan bu emrin, mütemâdiyen tekrarladığınız, hıristiyanlık şefkatı ve merhameti ile, hiç bir münâsebeti yokdur. Nerede sizin merhametiniz, acımanız? Kitâb-ı mukaddesdeki bu parça müdhiş bir vahşet ve zulm emridir. Demek sizin dîniniz size vahşeti emr ediyor. Bizim kudsî kitâbımız Kur'ân-ı kerîmde ise, düşmana böyle mu'âmele edileceği hakkında tek bir kelime yokdur. Aksine, Kur'ân-ı kerîm, dâimâ şefkatden, merhametden, afv etmekden bahs ediyor. Zulm yapmağı harâm ediyor. O hâlde, nasıl oluyor da, hıristiyan din adamları, islâm dîninin vahşeti emr etdiğini, hıristiyanlık dîninin ise şefkat dîni olduğunu söylemeğe cesâret ediyorlar? İşte, elimizde sizin kudsî kitâbınız Kitâb-ı mukaddesden bir parça! Demek oluyor ki, sizin iddi'ânızın aksine olarak, Kitâb-ı mukaddes vahşeti, barbarlığı, gaddarlı-

ğı emr ediyor. Buna ne dersiniz?) dedik.

Evvelâ bu parçadan haberi olmadığını söyleyen ve kendisine yukarıda bildirilen türkçe İncîl getirilerek 169. cu sahîfesi gösterilen hıristiyan papaz, (Efendim, bu parçanın Îsâ "aleyhisselâm" ile hiçbir münâsebeti yokdur. Bu parça, Mûsâya "aleyhisselâm" âid olan Tevrâtdan alınmış bir parçadır. Bahs edilen şey, Allahü teâlânın Mûsevîlere Mısrlılardan intikâm almak için verdiği emrdir. Mısrlılar, o zemân hak dînini tanımamışlar, Mûsâ aleyhisselâmı öldürmeğe kalkmışlardı. Bunun üzerine, Allahü teâlâ, onlardan intikâm almak için yehûdîlere, ismi yazılı kâfir milletleri yok etmek emrini vermişdi. İşte Kitâb-ı mukaddese ilâve edilen bu parçanın ma'nâsı budur. Bunun, hıristiyanlık dîni ile hiçbir alâkası yokdur) diye cevâb verdi. Bunun üzerine, ona dedik ki: (Her dînin bir mukaddes kitâbı vardır. O dîne inananlar, ona âid mukaddes kitâbın başından sonuna kadar her parçasına îmân etmeye mecbûrdur. Parçaların nereden geldiği, nasıl tertîblendiği mevzû'u bahs olamaz. Zîrâ mukaddes kitâba, Allah kitâbı olarak ve içindeki yazılara da, Allahın emri olarak îmân edilir. Hıristiyanların mukaddes kitâbı **(Kitâb-ı mukaddes),** ya'nî Tevrât ve İncîldir. Onun için, siz Kitâb-ı mukaddesde yazılı bütün yazıları Allahın emri olarak tanımak mecbûriyyetindesiniz. Yok, burası eskiydi, yok burası yehûdîlere âiddir, yok burası Îsâyı değil, Mûsâyı ilgilendirir diye mukaddes kitâbınızı parçalara bölemezsiniz. Bir kısmına îmân edip, bir kısmına inanmamazlık edemezsiniz. Temâmına îmân etmek mecbûriyyetindesiniz. Eğer İncîlin **(Tesniye)** kısmında bulunan bu parçanın, hıristiyanlıkla hiçbir münâsebeti yoksa, sizin dînî meclîsleriniz, bu parçayı Kitâb-ı mukaddesden çıkarmağa, yâhud bunun bir hurâfe olup, sonradan İncîle eklendiğini bütün dünyâya bildirmeğe mecbûr idi. Böyle bir şey yapılmadığına göre, bu parçaya da, Allahın emri olarak inanıyorsunuz demekdir. O hâlde, hıristiyan dîninin çok gaddar, vahşî bir din olduğunu, kimseye merhamet etmeden, bütün insanları yok etmek istediğini kabûl etmek mecbûriyyetindeyiz.)

Hıristiyan papazı hayretde kalmışdı. Kendisi, Kitâb-ı mukaddesi hiç bir zemân tam okumamış, hele eski ahd kısmını gözden bile geçirmemiş olduğu için, bu parçayı ancak bizim göstermemiz üzerine okumuş, hayretden ağzı açık kalmışdı. Nihâyet bize, (Siz yalnız beni değil, bütün hıristiyanlık âlemini mahcûb etdiniz. Ben bir din adamı değilim ve i'tirâf edeyim ki, pek dindâr da sayılmam. Fekat, Kitâb-ı mukaddesde yalnız şefkat, merhamet ve afv

etmek husûsları bulunduğunu zan ediyordum. Bu müdhiş vahşet parçası, bana bir felâket te'sîri yapdı. Aynı zemânda, papaz olduğum için de, çok mahcûb oldum. Memleketime dönünce, bu işi ilmi çok olan din adamlarına nakl edeceğim. Mümkinse Kitâb-ı mukaddesin bu kısmını, mukaddes kitâbdan çıkartmak için alâkalı makâmlara mürâce'at edeceğim. Bu kısm, muhakkak bir hurâfedir. Çünki, böyle korkunç bir emri Allah vermez. Her hâlde, bu kısm bir yehûdî uydurması olacak) dedi. Kendisini tesellî etdik. Ona İngilizce neşr etdiğimiz **(İslâmiyyet ve Hıristiyanlık)** kitâbından verdik. Dedik ki, (Bu kitâbı okursanız, kitâb-ı mukaddesde dahâ pek çok hatâlar bulunduğunu görürsünüz. Hattâ, bir rivâyete göre, bu yanlışlar 20.000'i bulmakdadır!). İncîl ile Kur'ân-ı kerîm mukayesesi, bundan önceki **(Kur'ân-ı kerîm ve Bugünkü Tevrât ve İncîller)** kısmında bulunmakdadır. Lütfen oraya mürâce'at ediniz!

Hıristiyanların, Allahü teâlâ tarafından gönderildiğine inandıkları, **(Kitâb-ı mukaddes)**de, zulmü, vahşeti emr eden pek çok yerler vardır. Müslimânlara vahşî, islâm dînine vahşet dîni diyen, sözde ma'sûm ve müşfik(!) hıristiyanlara bir ibret olması bakımından hıristiyanlığın mukaddes kitâblarındaki zulm ve işkencelerden ba'zılarını kısaca zikredelim.

Tevrâtın Hurûc [Çıkış] kitâbının 23. bâbının 23. cü âyetinde, (Benim meleğim senin önünde gidecek ve seni Amorîlerin, Hittîlerin ve Perizzîlerin ve Kenânlıların .... arasına götürecek ve ben onları helâk edeceğim). 24. cü âyetinde, (Onların temâmını yok edip, dikili taşlarını temâmen parçalayacaksın) demekdedir.

Adedler [Sayılar] kitâbının 31. ci bâbının başında, (Rab Mûsâya, Midyânîlerden İsrâîloğullarının intikâmını al) demekdedir. 7. ci âyetinde ve devâmında ise, (Midyânîlere karşı cenk etdiler ve her erkeği öldürdüler, kadınlarını ve çocuklarını esîr aldılar. Bütün hayvanlarını ve bütün sürülerini ve bütün mallarını gasb etdiler, yağmaladılar. Oturdukları bütün şehrleri ve bütün obalarını ateşle yakdılar) demekdedir.

Bu âyetlerin devâmında, Mûsâ aleyhisselâmın, kadınları sağ bırakdığı için subaylarına kızdığı ve bütün kadınların ve erkek çocuklarının öldürülmesini emr etdiği yazılıdır. Ayrıca öldürülmiyen kız çocuklarının sayısının 32.000 olduğu bildirilmekdedir ki, [Âyet 35] katledilenlerin sayısını siz düşünün!

Tesniyenin 7. bâbının başında, (Allahın Rab, mülk olarak almak için gitmekde olduğun diyâra seni götüreceği ve senin önün-

den çok milletleri, Hittîleri ve Girgâşîleri ve Amorîleri ve Kenânlıları ve Perizzîleri ve Hivîleri ve Yebûsîleri, senden dahâ kuvvetli ve dahâ büyük yedi milleti kovacağı ve Allahın Rab onları senin önünde ele vereceği ve sen onları vuracağın zemân, onları temâmen yok edeceksin, onlarla sulh etmiyeceksin ve onlara acımıyacaksın) demekdedir.

Hurûcun [Çıkış] 32. bâbının 27. ci âyetinde, (Mûsâ onlara dedi, İsrâîlin Allahı Rab şöyle diyor: Herkes kılıcını beline kuşansın ve ordugâhda kapıdan kapıya dolaşsın ve herkes kendi kardeşini ve herkes kendi arkadaşını ve herkes kendi komşusunu öldürsün) demekdedir.

Birinci Samuelin 27. ci bâbının 8. ci âyeti ve devâmında, Dâvüd aleyhisselâmın askerleri ile Geşurîlere, Gizrîlere ve Amâlikîlere hücûm etdiği, erkek kadın kimseyi sağ bırakmadığı yazılıdır.

İkinci Samuelin 8. ci bâbında Dâvüd aleyhisselâmın Sûriyelilerden 22.000 kişiyi, dahâ sonra 18.000 kişiyi öldürdüğü yazılıdır. 10. cu bâbının sonunda ise 700 araba cengci ile 40.000 atlıyı öldürdüğü yazılıdır. 12. ci bâbının sonunda, Dâvüd aleyhisselâmın teslîm aldığı şehrdeki esîrleri hizarlarla, demir tırmıklarla ve baltalarla katl etdiği ve tuğla fırınında çalışdırdığı yazılıdır.

Ahd-i atîkde Yûşâ aleyhisselâmın, Mûsâ aleyhisselâmdan sonra milyonlarca insanı katl etdirdiği yazılıdır.

Matta İncîlinin 10. cu bâbının 34. cü âyetinde Îsâ aleyhisselâmın, (Yeryüzüne selâmet getirmeğe geldim zannetmeyin. Ben selâmet değil, fekat kılınç getirmeğe geldim) dediği yazılıdır.

Luka İncîlinin 12. ci bâbının 51. âyetinde, Îsâ aleyhisselâmın, (Dünyâya selâmet getirmeğe mi geldim zan ediyorsunuz? Size derim ki, HAYIR. Fekat doğrusu ayrılık getirmeğe geldim) dediği yazılıdır.

Yine Luka İncîlinin 22. bâbının 36. cı âyetinde, Îsâ aleyhisselâmın havârîlerine, (Şimdi kesesi olan onu alsın ve torbası olan da alsın ve olmıyan esvâbını satsın ve kılıç satın alsın) dediği yazılıdır.

(Kitâb-ı mukaddes)i okuyan insâflı bir kimse, onun vahşet ve zulm sahneleri ile dolu olduğunu ve bütün bunların, Peygamberlere, Allahü teâlânın sevgili kullarına atf edildiğini görür.

Hıristiyanlar, Allah kelâmı olduğuna inandıkları bu kitâbın, emrlerine tâbi' olarak, gerek birbirlerine, gerekse müslimân ve

yehûdîlere çok zulmler ve târîhe kanla yazılan katliâmlar yapmışlardır. Papaz Alex Kcithin ingilizce olarak te'lîf etdiği ve papaz Merikin fârisîye terceme etdiği **(Keşf-ül âsâr ve fî kısas-ı enbiyâ-i benî İsrâîl)** ismi ile basılan kitâbın 27. ci sahîfesinde, (Büyük Kostantin, kendi zemânında memleketinde bulunan bütün yehûdîlerin kulaklarının kesilmesini emr etmiş ve çeşidli yerlere sürgün ederek memleketinden atmışdır) demekdedir. Papazların yazdığı **(Siyer-ül-mütekaddimîn)** kitâbında, (Mîlâdın 372 senesinde, Roma İmperatörü Gratienus, kumandanları ile meşveret etdikden sonra, memleketinde bulunan bütün yehûdîlerin hıristiyan olmasını, hıristiyanlığı kabûl etmiyenlerin ise, öldürülmesini emr etdi) demekdedir.

1265 [m. 1849] senesinde Beyrutda basılan ve papazların yazdığı bir kitâbda, papayı kabûl etmediği için 230.000 protestanı katolikler katl etmişlerdir diye yazılıdır. Katolik papazlarından Thomasın İngilizceden Urducaya terceme etdiği **(Mir'ât-üs-sıdk)** ismi ile 1267 [m. 1851] de basılan kitâbın 41-42. ci sahîfelerinde, protestanların 645 manastır, 90 mekteb, 2376 kilise ve 110 hastahâneyi katoliklerden alarak, yok behâsına satdıkları yazılıdır. Kraliçe Elizabetin emri ile, katolik râhiblerinden ve din adamlarından çoğu gemilerle götürülüp, denize atılmışdır. Bu zulm ve fâci'aların tafsîlâtını anlatan ciltlerle kitâb yazılmışdır. Müslimânlara (Vahşî) diyen hıristiyanların vahşî olduklarını, papazların yazdığı bu kitâblar isbât etmekdedir.

Hıristiyan din adamları, islâm dîninin vahşet dîni olduğunu isbât etmek için, Kur'ân-ı kerîmde tek bir kelime bile bulamazlar. Fekat, yukarıda İncîlin eski ahd kısmında bulunan bu bahs, hıristiyan dîninin tâm bir vahşet dîni olduğunu göstermiyor mu? Kendi kudsî kitâblarında, böyle vahşet emri bulunan hıristiyan din adamları, acabâ ne yüzle islâm dîninden (vahşet dîni) diye bahs ediyorlar? Evvelâ, kendi kudsî kitâblarını tedkîk etsinler, sonra târîhlere mürâce'at ederek, (Hıristiyanlık) nâmına yapılan vahşetleri okusunlar da, bir parçacık utansınlar.

Ma'sûm, medenî ve müşfik denilen hıristiyanlar, Îsâ aleyhisselâmın kudsî topraklarını ve Kudüsü, vahşî dedikleri müslimânlardan kurtarmak için **(Ehl-i salîb** [Haçlı] **Seferleri)** tertîb etdiler. Hâlbuki, o zemânki hıristiyanlar, yarı vahşî bir hâlde yaşarken, müslimânlar medeniyyetde son derece terakkî etmişler, ilm, fen, san'at, zirâat ve tıbda ilerleyerek dünyâya rehber olmuşlardı. Onların bu yüksek medeniyyeti, zengin olmalarına sebeb olmuş,

müslimânlar büyük bir refâha kavuşmuşlardı. Bu yüksek refâh derecesi, yarı aç, yarı çıplak olan hıristiyan milletlerinin gözünü kamaşdırıyor, müslimânlara hased ediyorlardı. Aklları, fikrleri, bu zengin müslimân memleketlerini yağma etmekdi. İşte, bunun için, bir vesîle bulundu. Müslimânların elinde bulunan, Îsâ aleyhisselâmın mukadddes topraklarını, onların elinden almak lâzım idi.

Pierre L'Ermite isminde, paraya ve kana susamış sadist bir papaz, rü'yâsında Îsâ aleyhisselâmın ona göründüğünü, (beni müslimânların elinden kurtar) diye feryâd etdiğini söyleyerek, her tarafda Kudüsü kurtarma işine katılacak insanlar aradı. Bunları tahrîk ve teşvîk etdi. Çapulcular tam fırsatı bulmuşlardı. Gidecekleri yerde, ellerine pek çok mallar, kıymetli eşyâlar geçeceğini düşünerek, deli papaz Pierre L'Ermite'in açdığı Birinci Haçlı Seferine katıldılar. Bu çapulcuların komutanları deli papaz L'Ermit ile şövalye yoksul Gautier idi. Önceleri, yalnız çapulculardan ibâret olan haçlılar, dahâ memleketlerinden ayrılmadan evvel, yağmaya başladılar. Almanyada ba'zı şehrleri soydular. İstanbula girince, oldukça zengin olan bu Bizans şehrini, hıristiyan sâhiblerinin feryâdlarına kulak asmadan yağmaladılar. Başıboş bir hâlde sağa sola saldıran ve Kudüse varmadan, Selçuk Türkleri tarafından yok edilen haçlıların arkasından yeni haçlılar zuhûr etdi. Artık bir şeref mes'elesi hâline gelmiş olan haçlı seferleri, birçok büyük kralların da iştirâki ile, büyük bir ordu hâline geldi. Bir rivâyete göre bir milyon, [fekat hiç olmazsa, 600.000] kişilik bir ordu şarka hücûma hâzırlandı. Haçlı seferleri 489 [m. 1096]dan 669 [m. 1270] senesine kadar 174 sene, 8 dalga hâlinde devâm etdi. Sonra Türklere karşı da, haçlı seferleri teşkil edildi. Niğboluda, Varnada Osmânlı Türkleri haçlı orduları ile cihâd etdiler ve onları perîşan etdiler. Ba'zı müteassıb [fanatik] hıristiyanlar, 1330 [m. 1912/13] Balkan harbini bile, bu seferlerin arasına sokmakda, türklere karşı yapdıkları bu harbi, Haçlı seferi olarak kabûl etmekdedirler.

Haçlı seferlerine Alman imperatörü Friedrich Barbarossa, II. Friedrich, III. Konrad, VII. Heinrich, İngiliz Kralı Aslan Yürekli Richard (Couer de Lion), Fransız Krallarından Philip Auguste, Saint Louis, Macaristan Kralı II. Andreas ve dahâ birçok kral ve prensler iştirâk etdi. Yolda, her vahşeti yaparak ve yukarıda bahs etdiğimiz gibi, kendi dindaşları olan Bizanslıların başşehri İstanbulu bile yakıp, yıkarak ve yağma ederek Kudüse vardılar. Aşağı-

daki yazıları Haçlı Seferleri hakkında 5 cildlik bir eser yazmış olan hıristiyan Michaudnun kitâbından alıyoruz:

(492 [m. 1099] senesinde, haçlılar Kudüse girmeğe muvaffak oldular. Şehre girince, müslimân ve yehûdî 70.000 kişiyi boğazladılar. Câmi'lere sığınan müslimân kadınları ve çocukları, hiç acımadan öldürdüler. Sokaklardan sel gibi kan akdı. Sokakları dolduran ölüler yüzünden yollar tıkandı. Haçlılar, o kadar vahşîleşmişlerdi ki, dahâ Almanyada Ren nehri kıyılarında iken, orada rastladıkları 10 bin yehûdîyi boğazlamışlardı.) Viyanada müslimân Türkler, bir tek kadını veyâ çocuğu boğazlamamışdır. Tepeye asılan resm, tam bir hayâl mahsûlüdür. Fekat, bir hıristiyan târîhcisi tarafından nakl edilen Kudüsdeki bu Ehl-i salîb vahşeti, ne yazık ki, tâm bir hakîkatdir.

Ahmed Cevdet pâşa "rahime-hullahü teâlâ", **(Kısas-ı Enbiyâ)** kitâbında diyor ki:

(Haçlı ordusu 492 [m. 1099] de Kudüse girdi. Şehrdeki halkın hepsini, kılınçdan geçirdi. Mescid-i aksâya sığınmış olan, yetmişbinden ziyâde müslimânı öldürdü. Bunların içinde, imâmlar, âlimler, zâhidler, eli silâh tutmaz ihtiyârlar çokdu. Hıristiyan barbarları, **(Sahratullah)** denilen meşhûr kıymetli taş yanındaki hazînede bulunan sayısız altın ve gümüş kandilleri ve behâ biçilmez târihî eşyâyı yağma etdiler. Sûriyenin birçok şehri haçlıların eline geçdi ve bir **(Kudüs krallığı)** teşekkül etdi. Bu krallık ile müslimânlar arasında uzun seneler, yüzlerce muhârebeler oldu. Nihâyet, Sultân Selâhuddîn-i Eyyûbî "rahime-hullahü teâlâ"[1] çeşidli savaşlardan sonra, 583 [m. 1186] senesinde, Hattin zaferi ile Receb ayının yirminci Cum'a günü Kudüse girdi. Bir sene içinde, birçok şehrleri haçlılardan temizledi. Yüzbinlerce müslimânı esâretden kurtardı. Kudüs patrîki ve piskoposlar, papazlar, mâtem elbisesi giyerek, Avrupayı dolaşdılar. İntikâm almak için, propaganda yapdılar. Papa mağlûbiyyet haberini işitince, kederinden öldü. Bütün Avrupada, yeniden haçlı ordusu kuruldu. Alman İmperatörü Fredrik, Fransa kralı Filip, İngiltere kralı Rişard, göğüslerine haçlar takınarak, birer büyük ordu ile geldiler. Kudüsü alamadılar. Mısr sultânı Melik Eşref "rahime-hullahü teâlâ" 690 [m. 1290] senesinde, haçlıların merkezi olan Akkâyı ve diğer şehrleri alarak, haçlı seferleri nihâyet buldu.)

---

[1] Selâhuddîn Eyyûbî, 589 [m. 1193] de vefât etdi.

1099 dan 1187 ye kadar 88 sene hıristiyanların elinde kalan Kudüs, bu târîhde Selâhuddîn-i Eyyûbî tarafından kurtarıldı. Kendisine karşı çıkan Aslan Yürekli Rişardı esîr aldı. Fekat ona karşı son derecede nezâket ve şefkat ile davrandı. Ona bir esîr değil, bir kral mu'âmelesi yapdı. İşte size, (vahşî müslimânlık) ile (müşfik hıristiyanlık) arasındaki farkı gösteren en büyük misâl!

Ba'zı kiliselerin müslimânlar tarafından câmi'e çevrildiği doğrudur. Fekat, bunlardan hiç biri yıkılmamış, aksine ta'mîr edilmişdir. Fâtih Sultân Muhammed hân "rahime-hullahü teâlâ", İstanbulu zabt etdiği zemân, Ayasofya kilisesini câmi'e çevirdi. Bu, yapılan sulh şartlarından biri idi. Bu, yalnız dînî bir olay değil, aynı zemânda Türklerin en büyük zaferinin bir hâtırası idi. Peygamberimiz "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem", İstanbulun feth edileceğini evvelden haber vermiş ve bu şehri zabt eden kumandan ve askerleri için, **(Ne mutlu onlara)** buyurmuşdu. İstanbulu feth ederek târîhde yeni bir çağ açan Fâtih sultân Muhammed hân, bunu bütün dünyâya i'lân için hıristiyan sembolü olan Ayasofyayı, câmi' hâline, ya'nî Müslimân sembolü şekline koymak zorunda idi. Fâtih sultân Muhammed hân, Ayasofyayı aslâ tahrîb etmedi. Aksine, ta'mîr etdi. Kur'ân-ı kerîmde kiliselerin yıkılması hakkında bir emr yokdur. İlerde göreceğiniz gibi, müslimân hükûmetler, dâimâ kiliseleri ve sâir ibâdet yerlerini tecâvüzden korumuşlardır.

Şimdi size, kendilerini müşfik, ma'sûm ve merhametli sayan hıristiyanların bir câmi'i kiliseye çevirme işinden bahs edeceğiz. Aşağıdaki yazı, 1312 [m. 1894] senesinde, Almanyada Würzburg şehrinde neşr edilmiş olan ve Prens Salvator, Prof. Graus, teolog Kirchberger, baron von Bibra, Bayan Threlfall tarafından hâzırlanan **(Spanien = İspanya)** ismindeki eserden alınmışdır:

(İspanyada en mühim şehrlerden biri, Cordoba (Arabca ismi: Kurtuba)dır. Bu şehr, Arab Endülüs devletinin merkezi idi. Müslimânlar, Târık bin Ziyâd "rahime-hullahü teâlâ" kumandasında, 95 [m. 711] de İspanyaya geçince, bu şehri kendilerine başşehr yapmışlardı. Arablar bu şehre medeniyyet getirdiler. Yarı vahşî olan bu şehri, tam bir medenî şehre çevirdiler. Bir büyük serây [El-kasr], hastahâneler, medreseler yapdılar. Bunların yanında, bir de büyük Câmi'a [Üniversite] kurdular. Avrupada ilk kurulan üniversite, budur. O zemâna kadar Avrupalılar ilmde, fende, tıbda, zirâatde ve medeniyyetde çok geri kalmışlardı. Müslimânlar, onlara ilm, fen, medeniyyet getirdiler. Onlara hocalık etdiler.

Endülüs islâm devletini kuran birinci Abdürrahmân bin Muâviye bin Hişâm bin Abdilmelik "rahime-hümullahü teâlâ", Kurtubada çok büyük bir câmi' yapdırmak istedi. Bu câmi'in Bağdâdda bulunan câmi'lerden dahâ büyük, dahâ güzel ve ihtişâmlı olmasını istiyordu. Kurtubada bu işe en uygun arsayı seçdi. Arsa bir hıristiyana âid idi. Bu adam, arsası için çok para istedi. Çok âdil bir hükümdâr olan birinci Abdürrahmân, isterse, zorla bu arâzîyi alabilirken, kat'iyyen böyle bir yola başvurmadı. Aksine, hıristiyan sâhibine istediği parayı ödedi. Hıristiyanlar, bu para ile kendilerine üç küçük kilise yapdılar. Câmi'in yapılmasına 169 [m. 785] senesinde başlandı. Abdürrahmân, günde birkaç sâat binâ inşaâtında, bir amele gibi çalışıyordu. İnşaât malzemesi, doğunun birçok yerlerinden getirtildi. Tahta kısmlar için Lübnanın en mükemmel ağaçları, mermer kısmlar için, doğunun birçok yerlerinden renkli mermerler, Irakdan ve Sûriyeden kıymetli taşlar, inci, zümrüd, fildişi, bu arâzîye yığıldı. Her şey çok güzel ve çok boldu. Câmi', ihtişâmlı bir binâ hâlinde yavaş yavaş yükselmeğe başladı. Birinci Abdürrahmânın ömrü, câmi'in bitdiğini görmeğe yetmedi. 172 [m. 788] senesinde vefât etdi. Ondan sonra hükümdar olan oğlu Hişâm ve torunu birinci Hakem "rahime-hümallahü teâlâ", câmi'in temâmlanmasına gayret etdiler. Câmi', 10 senede temâmlandı. Fekat, bundan sonra, her sene bir parça ilâve edilerek, en son şeklini, 380 [m. 990] senesinde, ya'nî ancak 205 sene sonra aldı. İkinci Hakem 366 [m. 976] da câmi'e altından bir minber yapdırdı. İşte, böylelikle bu câmi' pek mu'azzam, pek haşmetli ve son derecede güzel bir eser olarak ortaya çıkdı. Câmi', 120x135 metre eb'âdında ve müstatil [dikdörtgen] şeklinde idi. İki (kolu) biraz ileriye doğru uzanıyor. Bu kolların uzunluğu 135 metreyi buluyordu. Bu uzanan iki kolun binânın esâs gövdesinden çıkan kısmları arasında bir açık avlu meydâna gelmişdi. Câmi'in içinde, her biri 10 metre yüksekliğinde 1419 sütun bulunuyordu. Bu sütunlar dünyânın en mükemmel mermerlerinden yapılmışdı. Sütunların tepelerindeki kemerler, birkaç renkli mermerden parça parça olarak meydâna getirilmişdi. Câmi'e girince, insanın gözü bu sütun ormanında gayb oluyordu.

Mermer sütun başlıklarına bakanlar, bu güzellik karşısında hayrân kalıyordu. Câmi'e giren herkes, âdetâ büyüleniyordu. Bu kadar güzellik, o zemâna kadar dünyânın hiçbir yerinde görülmemişdi.

Câmi'in, 20 kapısı vardı. Kapıların önünde, özel portakal bağ-

çeleri kurulmuş, her taraf yeşilliğe bürünmüşdü. Câmi'in etrâfında, diğer bağçeler, havuzlar, fiskiyeler, çeşmeler vardı. Müslimânların abdest alabilmesi için birçok şadırvanlar yapılmışdı. Câmi'in zemîni, en kıymetli mermer ve süslü tahtalar ile işlenmişdi. Tavanın yapılması için kullanılan kıymetli Lübnan tahtaları, ayrı bir güzellik, ayrı bir heybet veriyordu. Dıvar ve tavanlarda oymalar, işlemeler ve çok güzel yazılar vardı. İnsan, câmi'e girip bir göz atsa, sanki bu muhteşem sütun ormanı bitmiyecek gibi görünüyordu. Geceleyin, binlerce gümüş kandillerden fışkıran renkli ışıklar, câmi'i aydınlatıyordu.

1041 [m. 1632] senesinde Mısrda vefât eden meşhûr târîhçi Ahmed El-Makkarî, **(Nehy-ut-tîb min-gasni Endülüs-ir-ratîb)** kitâbında, bu câmi'den bahs ederken, onu aydınlatan lâmba ve kandillerin 7425 adet olduğunu, bunların senenin normal günlerinde yarısının geceleyin yakıldığını, Ramezân ve bayramlarda, diğer mübârek gecelerde ise, hepsinin yandığını, lâmba ve kandillerin yanması için, senede 24000 okka zeytinyağı sarf edildiğini, ayrıca câmi'e güzel koku vermek için, her sene 120 okka amber ve öd ağacı yakıldığını yazmakdadır.

Minârelerin tepesinde nar şeklinde başlıklar bulunuyordu. Bu başlıklar, mücevherler, inciler, zümrüdlerle süslenmiş, taş araları altın parçaları ile örtülmüşdü. Lübnanda hıristiyan papazların yazdığı **(Müncid)** lügat kitâbında, Kurtuba câmi'inden iki nefîs manzara resmi vardır.

Hıristiyanlar, 897 [m. 1492] de Endülüs Devletini mahv edip Kurtubaya girince, ilk iş olarak, bu câmi'e saldırdılar. Bu çok güzel, haşmetli binâya atlarıyla girdiler. Câmi'e sığınmış olan müslimânları, merhametsizce boğazladılar. O kadar ki, câmi'in kapılarından kan akmaya başladı. Ondan sonra, altın minberi parçalıyarak aralarında taksîm etdiler. Fildişinden yapılmış rahleleri paylaşdılar. Minberde saklanan ve Osmân radıyallahü anhın yazdığı Kur'ân-ı kerîmin bir eşi olan inci ve zümrüdle işlenmiş nefîs Mıshaf-ı şerîfi ayaklarının altına alarak çiğnediler. Böylece, minber ve Kur'ân-ı kerîm, bu iki eşsiz nefîs eser, temâmen yok edildi. Vahşî İspanyollar, bütün müslimân ve yehûdîleri kılıç tehdîdi ile zorla hıristiyan yapdılar. Ellerinden kaçabilen yehûdîler, Osmânlı devletine ilticâ etdiler. Bugün, Türkiyede bulunan yehûdîler, bunların torunlarıdır. Hâlbuki, müslimânlar, ilk def'a bu memleketleri zapt etdikleri zemân, orada yaşayan hıristiyan ve yehûdîlere hiç dokunmamış, onların kendi dinlerine göre ibâdet etmele-

rine kat'iyyen mâni' olmamışlardı.

Hıristiyan İspanyollar, görülmemiş bir vahşet ile müslimân ve yehûdîleri yok etdikden sonra, bu şâheser câmi'i yıkmağa başladılar. Önce minârelerdeki altın ve zümrüdle işlenmiş nar şeklindeki başlıkları indirerek yağma etdiler. Bunların yerine âdî taşdan yapılmış, güyâ melek şeklinde çirkin başlıklar koydular. Tavandaki o haşmetli, güzel tahta süsleri sökdüler. Yerdeki güzel mermerleri kırıp parçaladılar. Yerlerine âdî taşlar dizdiler. Dıvarlardaki bütün güzel süslemeleri yerle bir etdiler. Sütunları yıkmağa çalışdılar. Fekat, ancak bir kısmını devirebildiler. Geri kalan sütunları âdî kireçle badana etdiler. Yıkılan sütunlar, yüzlerce idi ve câmi'in içinde büyük bir mermer yığını hâlinde serilmiş, kalmışdı. 20 kapıdan çoğu taşlarla örülerek kapatıldı. Nihâyet, en son bir vahşet eseri olarak, 929 [m. 1523] senesinde câmi'in içine bir kilise yapmağa karâr verdiler. Bunun için, o zemân İspanya ve Almanya İmperatörü olan 5. ci Karlosdan [ya'nî Almanya imperatoru beşinci Charles Quint'den (906-966 [m. 1500-1558])] izn istediler. Charles Quint, bu teklîfi evvelâ red etdi. Fekat, müteassıb kardinaller onu mütemâdiyen sıkışdırıyor, din uğruna bu işin muhakkak yapılması îcâb etdiğini savunuyorlardı. Bunların başında çok büyük nüfûzu olan kardinal Alonso Maurique bulunuyordu. Bu kardinal, aynı zemânda papayı da bu iş için kandırmışdı. Papanın da câmi'in kiliseye çevrilmesini arzû etdiğini gören Charles Quint, bu işe muvâfakat etmek zorunda kalmışdı. Kilise yapmak için, birçok sütunlar dahâ yıkıldı ve câmi'de kalan sütun sayısı 812 ye kadar düşdü. Ya'nî, en azdan 600 kıymetli mermer sütun yıkıldı. Yapılan kilise, câmi'in ortasında haç şeklinde 52x12 metre eb'âdında çirkin bir binâ olarak kendini gösterdi. Charles Quint, bizzat Kurtubaya gelerek bu kiliseyi gördü. Çok üzüldü, (Yapdığınız vahşeti görünce, size bunun için izn verdiğime çok pişmân oldum. Dünyâda bir benzeri bulunmayan, bu güzel eseri böylece tahrîb edeceğinizi bilseydim, size müsâ'ade etmez ve hepinizi cezâlandırırdım. Yapdığınız bu çirkin kilise, eşi her yerde bulunan âdî bir binâdan ibâretdir. Hâlbuki, bu haşmetli câmi'in bir nazîrini yapmak imkânı yokdur) dedi. Bugün bu haşmetli binâyı ziyâret edenler, harâb olmasına rağmen, İslâm mi'mârîsinin bu büyük eserinin güzelliği, büyüklüğü karşısında hayrân kalmakda, ortada bir cüce gibi görünen kilisenin hâline acımakda ve böyle bir haşmetli eserin bu hâle gelmesine müteessir olmakdadırlar.) Spaneienden terceme temâm oldu.

Yukarıda okuduğunuz yazı, hıristiyanlardan kurulmuş ve içlerinde din adamı papazların da bulunduğu bir hey'et tarafından yazılmışdır. Sırf hakîkatdir. İşte görünüz: Kim zorla din değişdirtmiş, kim ibâdet yerlerini yakıp yağmalamış, kim zulm yapmış, siz de öğreniniz. Kurtubadaki câmi'in ismi bugün (La Mezquita Kilisesi)dir. Bu kelime "Mescid" isminden gelmekdedir. Ya'nî, hâlâ bu binâ mescid ismini taşımakda, onu ziyâret edenler, bir kilise değil, islâm medeniyyetinin bir büyük ve haşmetli eseri olarak görmekdedir.

Abdürreşîd İbrâhîm efendi[1] 1328 [m. 1910] da İstanbulda basılan türkçe **(Âlem-i İslâm)** kitâbının ikinci cildinde, (İngilizlerin islâm düşmanlığı) yazısının bir yerinde diyor ki: (Hilâfet-i islâmiyyenin birân evvel kaldırılması, ingilizlerin birinci düşünceleridir. Kırım muhârebelerine sebeb olmaları ve burada türklere yardım etmeleri hilâfeti mahv etmek için bir hîle idi. Pâris muâhedesi, bu hîleyi ortaya koymakdadır. [1923 de yapılan Lozan sulhunde yapdıkları teklîflerinde de, bu düşmanlıklarını açıkca bildirmişlerdir.] Her zemân türklerin başına gelen felâketler, hangi perde ile örtülürse örtülsün, hep ingilizlerden gelmişdir. İngiliz siyâsetinin temeli, islâmiyyeti yok etmekdir. Bu siyâsetin sebebi, islâmiyyetden korkmalarıdır. Müslimânları aldatmak için, satılmış vicdânları kullanmakdadırlar. Bunları islâm âlimi, kahraman olarak tanıtırlar. Sözümüzün hulâsası, islâmiyyetin en büyük düşmanı ingilizlerdir.) Amerikalı hukûk ve siyâset adamlarından Bryan William Jennings, kitâbları, konferansları ve 1891 ile 1895 arasında ABD kongresi Temsilciler meclisinde a'zâlık yapması ile meşhûrdur. 1913-1915 arasında ABD hâriciye vekîli idi. 1925 de öldü. **(Hindistânda İngiliz hâkimiyyeti)** kitâbında, ingilizlerin islâm düşmanlığını, vahşetlerini ve zulmlerini uzun yazmakdadır.

Hıristiyanların müslimânlara yapdıkları zulmlerin, işkencelerin en vahşîsi, en canavarcası, ingilizler tarafından Hindistânda yapılmışdır. Hindistândaki islâm âlimlerinin büyüklerinden, allâme Fadl-ı Hak Hayr-âbâdî **(Es-sevret-ül-Hindiyye)**, ya'nî (Hindistân ihtilâli) kitâbının ve Mevlânâ gulâm Mihr Alînin buna yapdığı **(El-yevâkît-ül-mihriyye)** hâşiyesinin 1384 [m. 1964] Hind baskısında diyorlar ki: İngilizler, ilk olarak, 1008 [m. 1600] senesinde, Hindistânda Kalküte şehrinde, ticârethâneler açmak için Ekber şâhdan izn aldılar. Şâh-ı Âlem zemânında Kalkütede erâzî satın aldılar. Bunları muhâfaza için asker getirdiler. 1126 [m.

---

[1] Abdürreşîd efendi, 1944 de Japonyada vefât etdi.

1714] da sultân Ferruh Sîr şâhı tedâvî etdikleri için, bütün Hindistânda, bu hak kendilerine verildi. Şâh-ı Âlem-i sânî zemânında Delhîye girerek, idâreye hâkim oldular. Zulme başladılar. Hindistândaki vehhâbîler, 1274 [m. 1858] de, sünnî, hanefî ve sôfî olan sultân ikinci Behâdir şâha, bid'at ehli, hattâ kâfir dediler. Bunların ve hindu kâfirlerinin ve hâin vezîr Ahsenullah hânın yardımı ile, İngiliz askeri Delhî şehrine girdi. Evleri, dükkânları basıp, malları, paraları yağma etdiler. Kadınları, çocukları dahî kılınçdan geçirdiler. İçecek su bile bulunmaz oldu.

[**TENBÎH:** Âdem aleyhisselâmdan bugüne kadar, her zemân, her yerde kötü insanlar iyilere saldırmışlardır. Allahü teâlâ her şeyi sebebler ile yaratmakdadır. Kötülerin cezâsını da, kötü insanlar vâsıtası ile vermekdedir. İşkence edenlere dünyâda da cezâlarını vermekdedir. Kötülerin yanı sıra, iyiler de azâb görmekdedir. Bunların ve harbde ölenlerin ve kazâda ölenlerin hepsi şehîddir. Dünyâda azâb çeken iyi, suçsuz müslimânlara âhıretde bol ni'metler verilecekdir. Âhıretde ni'mete kavuşmak için, îmân sâhibi olmak lâzım olduğu din kitâblarında yazılıdır. Bu kitâblar dünyânın her yerinde çok vardır. Bu kitâbları okuyup da inanmıyana kâfir denir. İslâmiyyeti işitmiyen kâfir olmaz. İşitince **(Lâ ilâhe illallah Muhammedün Resûlullah)** diyen ve buna inanan müslimân olur. Bunun ma'nâsı, **(Herşeyi yaratan bir Allah vardır ve Muhammed aleyhisselâm Onun Resûlüdür)**dür. Müslimân olan, Onun son Peygamberine tâbi' olur. Birçok yerde, kâfirler, zâlimler, suçsuz müslimânları, kadınları, çocukları öldürmüşlerdir. Öldürülen müslimânlar, şehîd olur. Öldürülürken yapılan işkencelerin acısını duymaz. Ölürken, kabrde verilecek olan Cennet ni'metlerini görerek çok sevinir. Şehîdler ölürken hiç acı duymaz. Sevinir ve çok neş'elenir. Cennet ni'metlerine kavuşur. Hadîs-i şerîfde, **(Müslimânların kabri Cennet bağçelerindendir.)** buyuruldu.]

Hümâyûn şâhın türbesine sığınmış olan çok yaşlı şâhı, çoluk çocukları ile, elleri bağlı olarak, kal'a tarafına götürdüler. Patrik Hudson, yolda şâhın üç oğlunu soydurup, don ve gömlekle bırakıp, göğüslerine kurşun sıkarak şehîd etdi. Kanlarından içdi. Cesedlerini kal'a kapısına asdırdı. Birgün sonra, başlarını İngiliz kumandanı Hanri Bernarda götürdü. Sonra, başları suda kaynatıp, Şâha ve zevcesine çorba olarak götürdü. Çok aç olduklarından, hemen ağızlarına koydular. Fekat çiğneyemediler, yutamadılar. Ne eti olduğunu bilmedikleri hâlde, çıkarıp toprağa bırakdılar. Hâin papaz Hudson, niçin yimediniz? çok güzel çorbadır. Oğulla-

rınızın etinden yapdırdım dedi. Sonra sultânı, zevcesini ve diğer yakınlarını Rangon şehrine nefy ve habs etdiler. Sultân 1279 da zindanda vefât etdi. Delhîde üçbin müslimânı kurşunlıyarak, yirmiyedi bin kişiyi de keserek şehîd etdiler. Ancak, gece kaçanlar kurtulabildi. Hıristiyanlar, diğer şehrlerde ve köylerde de sayısız müslimânları öldürdüler. Târihî san'at eserlerini yakdılar. Eşi bulunmıyan, kıymet biçilemiyen zînet eşyâlarını gemilere doldurup Londraya götürdüler. Allâme Fadl-ı Hak 1278 [m. 1861] de Andaman adasında, zindanda şehîd edildi.

28.12.1994 târîhli Türkiye gazetesi takvîminde diyor ki, Hindistân ingiliz müstemlekesi iken, Armitsar şehrinde, bisikletle dolaşan bir ingiliz kızı ile alay etdikleri için, orada bulunan müslimânlardan yetmiş kişi kurşuna dizilerek öldürülüyor. Vâlîye bunun sebebi soruldukda, (Bir ingiliz kızı, onların tanrılarından dahâ azîzdir) demişdir. 31.12.1994 târîhli Türkiye gazetesindeki bir resmde, sokakda kanlar içinde yatan bir boşnak kızı ile yanında bir sırb askerinin kahkaha ile güldüğü görülmekdedir. Resmin altında, (Saraybosnada, kasım 1994 de, yedi yaşındaki Nermin, hıristiyan canavarları tarafından böyle katl edildi) yazılıdır.

1400 [m. 1979] senesinde ruslar Efganistanı işgâl ederek, islâm san'at eserlerini tahrîb ve müslimânları şehîd etmeğe başlayınca, evvelâ büyük âlim, velî İbrâhîm müceddidîyi, yüzyirmibir talebesi ve zevce ve kızları ile, kurşunlayıp şehîd etdiler. Bu vahşetin, alçak hücûmun sebebi de ingilizler oldu. Çünki, 1945 senesinde, rus ordularını mağlûb ederek, Moskovaya girmek üzere olan, Alman devlet reîsi Hitler, radyoda, ingiliz ve Amerikalılara haykırarak, (Mağlûbiyyeti kabûl ediyorum. Size teslîm olacağım. Bana müsâade ve fırsat veriniz. Rusya ile harbe devâm edeyim. Rus ordusunu perîşân edeyim. Komünist felâketini dünyâdan kaldırayım) dedi. İngiliz başvekîli Çörçil, bu teklîfi red etdi. Amerikalılar ve İngilizler Ruslara yardıma devâm ederek, ruslar gelmeden Berline girmediler. Rusların dünyâya belâ olmasını sağladılar.

Hıristiyanların yapdıkları muhtelif zulmleri saymak ve uzun uzadıya anlatmak istemiyoruz. Târîh, başdan başa bu zulmlerle doludur. Din nâmına yapılan Engizisyon (İnquisition) zulmleri, Sen Bartelmi (Saint Barthelemy) Fâci'ası ve buna benzer toplu katller, hıristiyanların, mezhebleri farklı hıristiyanlara ve diğer dinlere karşı gösterdikleri akl ermez vahşetleri birer birer teşhîr etmekdedir. Müslimân hükümdârlar, müslimân kumandanlar, müslimân devlet adamları arasında hiçbiri, hiçbir zemân hıristi-

yanların yapdıkları gibi, zulmler yapmamış, bunları (din nâmına yapıyoruz) demek küstahlığında bulunmamış, müslimân âlemini hıristiyanlara karşı teşvîk etmemişdir. İslâmiyyetde hiçbir mahlûka zulm yapmak câiz değildir. Bütün müslimân din adamları, zulme mâni' olmuşdur. İşte, size küçük bir misâl:

(Fezleke-i târîh-i Osmânî) sekizinci baskısında ve mekteb-i sultânî müdîri Abdürrahmân Şeref beğin "rahime-hullahü teâlâ" **(Târîh-i devlet-i Osmâniyye)**sinin 1325 [m. 1907] deki üçüncü baskısında diyor ki, (Dâr-üs-se'âde ağası iken emekli olan Sünbül ağa Mısra giderken, gemisi Rodos açıklarında, Malta korsanları tarafından basılıp, ağa şehîd edildi. Venedik gemileri Moraya asker çıkarıp çocuk ve kadın demeden, binlerce müslimânı öldürdü. Onsekizinci pâdişâh sultan İbrâhîm, çok merhametli idi. Hıristiyanların bu katli'âmını işitince pek üzüldü. 1056 [m. 1646] senesinde bunlara karşılık olarak, Osmânlı idâresinde müste'min [müsâfir] olarak bulunan hıristiyanlara kısâs yapılmasını [öldürülmelerini] emr ve fermân eyledi. O zemânda Şeyh-ul-islâm olan Ebüs-Sa'îd efendi "rahime-hullahü teâlâ", yanına Bostancı başıyı alarak pâdişâhın huzûruna çıkdı. Böyle bir karârın ve haksız yere insan öldürmenin islâm dînine aykırı olduğunu bildirdi. Sultân İbrâhîm "rahime-hullahü teâlâ", bütün Osmânlı sultânları gibi, islâm dînine ve Allahü teâlânın kitâbına çok bağlı olduğu için, bu nasîhati kabûl ederek, karârından vazgeçdi).

Şemsüddîn Sâmî beğ[1], **(Kâmûs-ül a'lâm)**da diyor ki, (Sultân İbrâhîmin kaddi ve kâmeti mevzûn, yüzü, gözleri güzel idi. İyi ahlâkı ve cömerdliği ile meşhûr idi.) İşte islâm dîni budur. Müslimân din adamları, hıristiyanları ölümden kurtarırken, hıristiyan papalar, patrikler, papazlar, dünyâyı müslimânları öldürmeğe da'vet ediyorlardı. Bir de, küstahca karşımıza çıkarak, islâm dîninin vahşet dîni olduğunu iddi'âya kalkışıyorlar! Îsâ aleyhisselâm, (sağ yanağınıza tokat atan kimseye sol yanağınızı da çevirin) buyurdu demekdedirler.

[İngilizlerle yehûdîler, yalanlarla, iftirâlarla ve para, mevkı' va'd ederek, müslimân evlâdlarını aldatıp, Osmânlı İslâm devletini yıkdılar. Gençler arasına dinsizlik modasını yaydılar. Kadınların, kızların açık gezmelerine, fuhşa, içkiye, ahlâksızlığa, dinsizliğe, ilericilik dediler. İslâm âlimlerini, islâm bilgilerini yok etdiler. İngiliz câsûsları, masonlar din adamı şekline girerek, islâmın gü-

---

[1] Şemsüddîn Sâmi, 1322 [m. 1904] de İstanbulda vefât etdi.

zel ahlâkını, ibâdetleri bozdular. İslâmiyyet gitdi. Yalnız adı kaldı. İttihâdcılar zemânında, kanûn yapanlar, beğler, pâşalar da, islâm düşmânı oldu. İslâmı yıkıcı kanûnlar çıkardılar. Dîne, îmâna bağlılık, suç oldu. Bir çok müslimânı asdılar, kesdiler, Dînin emrlerini yaymağa, harâmlardan sakınmağa bölücülük denildi. Emr-i ma'rûf yapanlara, ya'nî islâmiyyeti doğru olarak söyleyenlere, yazanlara rejim düşmânı denildi. Elhamdülillah! Hıristiyanların, bu hücûmları şimdi kalmadı. Azîz yurdumuzda, islâm güneşi yeniden parlıyor. Düşmânların yalanları, hiyânetleri meydâna çıkdı. Hakîkî din bilgileri serbestçe yazılıyor. Şimdi her müslimânın bu hürriyyete şükr etmesi, ecdâdımızın, uğrunda canlarını fedâ etdikleri, mukaddes dînimizi, doğru olarak öğrenmeğe çalışması lâzımdır. Evlâdlarımıza, dînimizi öğretmezsek, islâmiyyete uymağa alışdırmazsak, pusuda bekliyen düşmânlar ve bunlara satılmış olan ahmaklar, tekrâr hücûm ederek, yavrularımızı aldatacaklardır. Bütün Avrupa, Amerika milletleri, öldükden sonra, tekrâr dirilmeğe, Cennetin, Cehennemin var olduğuna inanıyor. Kiliseleri, havraları, her hafta dolup taşıyor. Mekteblerinde, din dersleri, mecbûrî okutuluyor. Avrupalılara, Amerikalılara, akıllı, ilerici, medenî diyerek, yalan, içki, kumar, fuhuş ve zinâ yapmakda, onları taklîd etmekle öğünen kimse, onlar gibi inanmayınca yalancı olmuyor mu? Biz müslimânlar, hıristiyanlara câhil, ahmak ve gerici diyoruz. Çünki onlar, Îsâ aleyhisselâmda ve annesinde ulûhiyyet sıfatı bulunduğuna da inanıp, onu put yapmışlar. Ona tapınıyor. Müşrik oluyorlar. Dünyâ işlerinde, Muhammed aleyhisselâmın dînine uygun olarak çalışanları, Allahü teâlânın ni'metlerine kavuşarak, râhat ve huzûr içinde yaşıyorlar ise de, bu yüce Peygambere ve islâmiyyete inanmadıkları için, Cehennemde sonsuz yanacaklardır.]

Şimdi size hakîkî bir müslimânın nasıl hareket etmesi îcâb etdiğini göstermek için, Peygamberimizin "sallallahü aleyhi ve sellem" bir mektûbunu aynen aşağıda nakl ediyoruz:

Peygamber efendimizin "sallallahü aleyhi ve sellem" bütün müslimânlara hitâben yazdırdığı mektûb şöyledir: [Aslı Feridun beğin **(Mecmû'a-i Münşeât-üs-selâtîn)** kitâbı, birinci cild otuzuncu sahîfesindedir.]

(Bu yazı, Abdüllah oğlu Muhammedin "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" bütün hıristiyanlara verdiği sözü belirtmek için yazılmışdır. Şöyle ki, Allahü teâlâ, kendisini rahmet ile müjdelemiş, insanlar üzerindeki emâneti muhâfaza edici kılmışdır. İşte bu

Muhammed “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem”, bu yazıyı, müslimân olmayan bütün kimselere verdiği ahdi tevsîk için kaleme aldırdı.

Her kim ki, bu ahdin aksine hareket ederse, ister sultân, ister başkası olsun Allahü teâlâya karşı isyân ve dîn-i islâm ile istihzâ etmiş sayılır ve Allahü teâlânın la’netine lâyık olur. Eğer hıristiyan bir râhib [papaz] veyâ bir seyyâh [turist] bir dağda, bir derede veyâ çöllük bir yerde veyâ bir yeşillikde veyâ alçak yerlerde veyâ kum içinde ibâdet için perhiz yapıyorsa, kendim, dostlarım, arkadaşlarım ve bütün milletimle berâber onlardan her dürlü teklîfleri kaldırdım. Onlar benim himâyem [korumam] altındadır. Ben onları, başka hıristiyanlarla yapdığımız ahdler mûcibince, ödemeye borçlu oldukları bütün vergilerden afv etdim. Harâc vermesinler veyâ kalbleri râzı olduğu kadar versinler. Onlara cebr etmeyin, zor kullanmayın. Onların dînî reîslerini makâmlarından indirmeyin. Onları ibâdet etdikleri yerden çıkartmayın. Bunlardan seyâhat edenlere mâni’ olmayın. Bunların manastırlarının, kiliselerinin hiç bir tarafını yıkmayın. Bunların kiliselerinden mal alınıp müslimân mescidleri için kullanılmasın. Her kim buna ri’âyet etmezse, Allahü teâlânın ve Resûlünün kelâmını dinlememiş ve günâha girmiş olur. Ticâret yapmayan ve ancak ibâdet ile meşgûl olan kimselerden, hernerede olurlarsa olsunlar, **(cizye)** ve **(garâmet)** gibi vergileri almayın. Denizde ve karada, şarkda ve garbda, onların borçlarını ben öderim. Onlar benim himâyem altındadır. Ben onlara **(emân)** verdim. Dağlarda yaşayıp ibâdet ile meşgûl olanların ekinlerinden harâc [vergi] almayın. Ekinlerinden Beyt-ül-mâl [Devlet hazînesi] için hisse çıkartmayın. Çünki, bunların zirâ’ati, sırf nafakalarını temîn etmek için yapılmakda olup, kâr için değildir. Cihâd için adam lâzım olursa, onlara baş vurmayın. Cizye [varlık vergisi] almak gerekirse, ne kadar zengin olurlarsa olsunlar, ne kadar malları ve mülkleri bulunursa bulunsun, yılda oniki dirhemden dahâ fazla vergi almayın. Onlara zahmet, meşakkat teklîf olunmaz. Kendileriyle bir müzâkere yapmak îcâb ederse, ancak merhamet, iyilik ve şefkat ile hareket edilecekdir. Onları, dâimâ merhamet ve şefkat kanadları altında himâye ediniz! Nerede olursa olsun, bir müslimân erkekle evli olan hıristiyan kadınlara, fenâ mu’âmele etmeyin. Onların kendi kiliselerine gidip, kendi dinlerine göre ibâdet etmelerine mâni’ olmayın. Her kim ki, Allahü teâlânın bu emrine itâ’at etmez ve bunun zıddına hareket ederse, Allahü teâlânın ve Peygamberinin “aleyhissalâtü vesselâm” emrlerine isyân etmiş sayı-

lacakdır. Bunlara kilise ta'mîrlerinde yardımcı olunacakdır. Bu ahdnâme [sözleşme] kıyâmet gününe kadar devâm edecek, dünyâ sonuna kadar değişmeden kalacak ve hiç bir kimse bunun aksine bir hareketde bulunamayacakdır.)

Bu ahdnâme Hicretin onuncu senesi, Muharrem ayının üçüncü günü, Medîne-i münevverede Mescid-i se'âdetde Alî bin Ebî Tâlibe "radıyallahü teâlâ anh" yazdırılmışdır. Altındaki imzâlar:

Muhammed bin Abdüllah Resûlullah "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem".

Ebû Bekr bin Ebî-Kuhâfe, Ömer bin Hattâb, Osmân bin Affân, Alî bin Ebî Tâlib, Abdüllah bin Mes'ûd, Fadl bin Abbâs, Zübeyr bin Avvâm, Talha bin Ubeydüllah, Sa'd bin Mu'âz, Sa'd bin Ubâde, Sâbit bin Kays, Zeyd bin Sâbit, Hâris bin Sâbit, Abdüllah bin Ömer, Ammâr bin Yâsir "radıyallahü teâlâ anhüm ecma'în".

Görüyorsunuz ki, sevgili Peygamberimiz "sallallahü aleyhi ve sellem" başka dinden olan kimselere son derecede merhamet ve şefkat ile mu'âmele edilmesini emr etmekdedir.

Şimdi bir de 4000 kilise yıkdığı iddi'â olunan Ömer radıyallahü anhın halîfeliği zemânında İlyâ ehâlîsine verdiği **(Emân)**ın tercemesini okuyalım. Hıristiyanlar İlyâs aleyhisselâma İlyâ derler. Kudüs şehrine de İlyâ diyorlar.

(İşbu mektûb, müslimânların Emîri Ömer-ül-Fârûkun "radıyallahü teâlâ anh" İlyâ ehâlîsine verdiği emân mektûbudur ki, onların varlıkları, hayâtları, kiliseleri, çocukları, hastaları, sağlam olanları ile diğer bütün milletler için yazılmışdır. Şöyle ki:

Müslimânlar onların kiliselerine zorla girmeyecek, kiliseleri yakıp yıkmayacak, kiliselerin her hangi bir yerini tahrîb etmeyecek, mallarından bir habbe (danecik) bile almayacak, dinlerini ve ibâdet tarzlarını değişdirmeleri ve islâm dînine girmeleri için kendilerine karşı hiçbir zor kullanılmayacak. Hiçbir müslimândan en ufak bir zarâr bile görmeyecekler. Eğer kendiliklerinden memleketden çıkıp gitmek isterlerse, varacakları yere kadar canları, malları ve ırzları üzerine, emân verilecekdir. Eğer burada kalmak isterlerse, temâmen te'mînât altında olacaklar. Yalnız İlyâ ehâlîsi kadar cizye [gelir vergisi] vereceklerdir. Eğer İlyâ halkından ba'zıları rum halkı ile birlikde, âile ve malları ile berâber çıkıp gitmek isterlerse ve kiliselerini ve ibâdet yerlerini boşaltırlarsa,

varacakları yere kadar canları, kiliseleri, yol masrafları ve malları üzerine emân verilecekdir. Yerli olmayanlar, ister burada otursunlar, isterlerse gitsinler, ekin biçme zemânına kadar, onlardan hiç bir vergi alınmayacakdır.

Allahü azîmüşşânın ve Resûlullah sallallahü teâlâ aleyhi ve sellemin emrleri ve bütün islâm halîfelerinin ve umûm müslimânların verdiği sözler, işbu mektûbda yazılı olduğu gibidir.)

İmza:

Ömer-ül-Fârûk

Şâhidler:

Hâlid bin Velîd

Amr İbnil'âs

Abdürrahmân bin Avf

Muâviye bin Ebî Süfyân.

Ömer "radıyallahü anh", Kudüse teşrîf etdi. Hıristiyanlar cizye vermeği kabûl ederek, Kudüsün anahtarlarını Ömer radıyallahü anha teslîm etdiler. Böylece kendi devletleri olan Bizansın ağır vergi ve işkencelerinden, eziyyet ve cefâlarından ve zulmlerinden kurtuldular. Çok kısa bir zemânda, düşman zan etdikleri müslimânlardaki, adâlet ve merhameti açıkca gördüler. İslâmiyyetin, iyilik ve merhameti emr eden, insanları dünyâ ve âhiret se'âdetine kavuşduran bir din olduğunu anladılar. En küçük bir zorlama ve korkutma olmadan bölük bölük, mahalle mahalle islâmiyyeti kabûl etdiler.

Yukarıdaki iki vesîkayı tedkîk ederseniz, yine göreceksiniz ki, hakîkî müslimânlar, hakîkî din rehberleri, diğer bütün dinlere karşı büyük bir müsâmeha göstermişler, değil hıristiyan ve yehûdîleri zorla müslimân yapmak ve onların ibâdethânelerini tahrîb etmek, aksine, onlara yardım, hattâ kiliselerini ta'mîr etmişlerdir. Müslimânlar arasından hıristiyanlara fenâ mu'âmele edenler çıkmamış mıdır? Belki çıkmışdır. Fekat bunlar, hem mikdârca çok az, hem de dînimizin emrlerini bilmiyen câhiller idi. Bunlar, nefslerine uyarak hareket etmişler ve cezâları bizzât müslimânlar tarafından verilmişdir. Aklı başında olup, islâmiyyetin emrlerini iyi bilen hiçbir müslimân, onlara tâbi' olmamışdır. Yalnız ismleri müslimân olan bu kimseler, yalnız hıristiyanlara değil, müslimânlara da zulm etmişlerdir. Bunların hareketlerinin müslimânlık ile

hiçbir alâkası [ilgisi] yokdur. Allahü teâlâ, Kur'ân-ı kerîmde Nisâ sûresi 168. ci âyetinde meâlen, **(Allahı inkâr edenleri ve zâlimleri hiç bir zemân afv etmem)** buyurmuşdur.

Kur'ân-ı kerîmin tefsîrleri tedkîk edilirse, görülür ki, Allahü teâlâ, insanlara dâimâ merhamet ve şefkat ve afv ile mu'âmele etmeği, kendilerine fenâlık yapanları afv etmeği, dâimâ güler yüzlü ve tatlı sözlü olmağı, sabrlı hareket etmeği, işlerinde dâimâ dostlukla anlaşmayı emr etmekdedir. Peygamberimizin "sallallahü aleyhi ve sellem" dâimâ sulhu tavsiye etdiğini, kendisine karşı çıkanlara bile şefkat elini uzatdığını, bütün dünyâ târîhleri yazmakdadır.

Hıristiyan din adamlarının, bütün bu hakîkatlere gözlerini yumarak, islâm dînini bir vahşet dîni olarak göstermesi ve genç hıristiyanları böyle terbiye etmesi yüzünden, ilk def'a olarak, müslimân memleketlerine gelen zevallı hıristiyanların evvelâ ne kadar korkduklarını, sonra hakîkati öğrenip, ne kadar hayret etdiklerini, size birkaç misâl ile göstermek istiyoruz. Aşağıdaki yazıları, bu husûsda yazılmış hıristiyanların kitâblarından alıyoruz. İstanbulda yaşamış Bayan Georgina Max Müllerin 1315 [m. 1897] de neşr edilmiş olan **(Letters from Constantinople** = İstanbuldan Mektûblar) eserinde şöyle yazılıdır:

(Mektebde okurken, bize müslimânların vahşî, hele Türklerin büsbütün gaddâr olduğu öğretilmişdi. Onun için, Hâriciye Bakanlığında memûr olan oğlumun İstanbula ta'yîn edildiği haberini alınca, ne kadar korkduğumu, ne kadar üzüldüğümü ta'rîf edemem. Hâlbuki, hayâtımın en güzel günleri İstanbulda geçdi. Oğlum İstanbula gidince, zevcim Prof. Müllerle birlikde, onu ziyârete karâr verdik. Zevcim bilhâssa târihî hâdiseler üzerinde tedkîkler [etüd] yapan ve dünyâca meşhûr bir kimse idi. O, benim kadar Türklerden korkmuyordu ve bu târihî yerlerde ba'zı araşdırmalar yapmak istiyordu. Ben, endişe ile seyâhate hâzırlanıyordum. Acabâ bu vahşî müslimânlar(!), bize nasıl mu'âmele edeceklerdi? Nihâyet, İstanbula geldik. İstanbulun latîf manzarası, üzerimizde çok hoş bir te'sîr yapdı. Fekat, asl bizi şaşırtan, kendileri ile temas etdiğimiz müslimânlar oldu. Bunlar son derece nâzik, son derece kibâr, son derece medenî insanlardı. İstanbulun kalabalık sokaklarından geçerken, yâhud bir câmi'i ziyâret ederken veyâhud tenhâ yerlerde terk edilmiş, Bizans eserlerini gezerken, her hangi bir korku veyâ tehlüke düşüncesi aklımızdan geçmedi. Bütün tesâdüf etdiklerimiz, bize son derecede dost davran-

dılar. Dâimâ sühûlet gösterdiler. Başka bir dinden olmamız, onların üzerinde hiç bir zemân, fenâ bir te'sîr yapmadı. Onlar, diğer dinlere de kendi dinleri kadar hurmet ediyorlardı. Bunları gördükçe, bize yanlış bilgi ve terbiye verenlere ne kadar kızıyordum. Bize öğretildiğinin tâm aksine, onlar Îsâ aleyhisselâmdan nefret etmiyorlar, aksine Ona da, Peygamber olarak inanıyorlardı. Bizim âyinlerimize müdâhale etmiyor, ibâdetlerimizle alay etmiyorlardı. Bize, bir insan olarak hurmet ediyorlar, bizim, müslimânları şeytâna uymuş Allahsızlar olarak görmemize mukâbil, onlar dînimize karşı, en ufak bir fenâ kelime bile kullanmıyorlardı.

Bize öğretilen (Müslimânlık ile medeniyyet cem' olamaz) lâfı, küçük bir hakîkat çekirdeğinin çok şişirilmesi yüzünden meydâna gelmiş olacak. Bu hakîkat çekirdeği, müslimânların kendi âdet ve örflerine çok sâdık olmaları ve onun için garblıların medeniyyet zan etdikleri ba'zı kötü âdetleri, kendi islâm örf ve âdetlerine uymadığı için, kabûl etmemeleridir. Hâlbuki dikkat ile mülâhaza edilecek, düşünülecek olursa, bunlar ehemmiyyetsiz şeylerdir ve hakîkî medeniyyet ile hiçbir alâkaları yokdur.

Türkler, âdetlerine ve müslimânlığın güzel ahlâkına son derecede sâdıkdır. Günlük hayâtlarını tanzîm ederlerken, dâimâ bunlara ri'âyet ederler. Türkler, bence en iyi müslimânlardır. Îrânda, Arabistânda tanıdığım müslimânlarla kıyâs etdiğim zemân, Türklerin çok dahâ hakîkî müslimân olduklarını gördüm. Türklerin nasıl kalbden gelen bir samîmiyyet ile müslimânlık vazîfelerini ifâ etdiklerini görmek, insana büyük bir zevk veriyor ve insanı onlara dahâ çok yaklaşdırıyor. Onlara karşı muhabbet ve hurmet hâsıl oluyor. Sokaklarda, bağçelerde, çarşılarda, dükkânlarda halkın, asker, hammal, hattâ dilenci olsun, nasıl diz çöküp secdeye kapandığını veyâ ellerini ileri uzatarak düâ etdiğini görebilirsiniz. Fekat, bütün bunlar gösteriş için yapılmaz. Îmânı hâlis olan müslimân, kısa süren ibâdet vazîfesini temâmladıkdan sonra, tekrâr işinin başına döner. Müslimân, Kur'ân-ı kerîmde yazılı olan ahlâk esâslarına tâm bağlıdır. Fekat, şunu unutmıyalım ki, güzel ahlâk esâsları onüçbuçuk asrdan beri hiç bozulmadan devâm etmişdir. Bugün bir Avrupa başşehrinde bunların çoğu bilinmemekdedir. İşte bugün, müslimânları medeniyyet düşmanı olarak gösteren husûs, Avrupalıların Muhammed aleyhisselâmın koymuş olduğu güzel ahlâk esâslarını bilmemesinden ileri gelmekdedir. Hâlbuki, bu büyük Peygamberin "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem", **(Ben bir insandan başka bir şey değilim. Size Allahın bir emrini bildir-**

diğim zemân, onu hemen kabûl edin. Fekat, dünyâ işleri hakkında kendiliğimden bir şey söylersem, bu Allahın emri değildir. Bunu ben insan olarak söylerim) dediğini işitmemişe benziyorlar. Fen bilgileri, Muhammed aleyhisselâmın zemânından bu zemâna kadar çok değişmişdir. O zemân yapılanların, sonradan hâsıl olan şartlara göre değişdirilmesini, islâm dîni emr etmekdedir. Eğer bunlar, bu günün îcâblarına göre yapılacak olursa, islâm dînine hiç bir halel gelmeyecek, aksine, onun medenî bir din olduğu meydâna çıkacakdır.

Türkler, diğer din mensûblarına karşı gösterdikleri nezâketi o kadar ileri götürmüşlerdir ki, bugün devletin birçok fen ve tekniğe âid iş yerlerinde hıristiyanlar bulunmakdadır. O hâlde, niçin din bilgileri ile fen bilgilerini birbirinden ayırmıyoruz? Ma'mâfih, unutmıyalım ki, garbda din ve fen işleri sonradan birbirinden ayrılmış, hıristiyan papazlarını, dîni siyâsete âlet etmekden güçlükle uzaklaşdırabilmişlerdir. Hıristiyanlarda, dîni dünyâ menfe'âtlerine âlet etmenin zararlarını anlamak kolay olmamışdır. Evet, Allahü teâlânın emrlerinde tahrîfât yapılamaz. İbâdetler, adâlet ve ahlâk üzerinde Peygamberlerin bildirdikleri esâsların devâm etmesi lâzımdır. Meselâ, İskoçya kilisesi, kilisede org çalınmasının günâh olduğunu bildirmiş ve (kilisesine orgu kabûl edenlerin Cehenneme gideceğini) i'lân etmişdir. Kilisenin bu hareketi, dünyâ işlerinde kullanılan fen veyâ zevk âletlerinin, din işlerine karışdırılmasının, doğru olmadığını göstermekdedir. Osmânlı devletinde de, tıpkı Avrupada olduğu gibi, ba'zı câhiller, fende ve âdetde olan yeniliklere karşı çıkmışlar, fen üzerindeki her yeniliği, (Şeytân işi) diye red ederek, islâm dînine iftirâ etmişlerdir. Zemânla müslimânlar, kendilerini muhakkak bu câhil yobazlardan kurtaracaklardır diyen bayan Georgina yazısına şöyle devâm etmekdedir:

Avrupalılar, Türkleri zâlim ve gaddâr olarak kabûl eder. Fekat, onların gaddârlığı hakkında zikr edilen hikâyelerin menba'ı, hep Orta çağa âiddir. Elimizi kalbimiz üzerine koyarak insâf ile şunu i'tirâf edelim: Acabâ Avrupalılar, Orta çağda gaddârlık yapmamışlar mıdır? Bana kalırsa, biz Avrupalılar o zemânlar, çok zâlimdik. Bizim târîhimiz zulm ve işkencelerle doludur. Hâlbuki, Kur'ân-ı kerîmde harblerde dahî, esîrlere merhamet edilmesi, din adamı, ihtiyâr, kadın ve çocuklara hiç dokunulmaması emr olunmakdadır. Kur'ân-ı kerîmin bu emrlerine uymıyan müslimân kumandanları çıkmışsa, bunlar, Kur'ân-ı kerîm okuyamamış ve din

bilgilerini, câhil din adamlarından öğrenmiş olan kimselerdir. Kur'ân-ı kerîmin her lisâna terceme ve tefsîr edilmesi çok yerinde olacakdır. Fekat zan ediyorum ki, bunun için dahâ zemân lâzımdır. Çünki, bütün müslimân memleketlerinde, Arabîden başka bir dili din işlerinde kullanmak, günâh sayılmakdadır. Bundan birkaç sene evvel Hindistânda Madrasda bir müslimân, câmi'de Kur'ân-ı kerîmden birkaç âyeti arabca yerine hindce okuduğu için la'net edilmişdi. [Çünki bu, Kur'ân-ı kerîmin ma'nâsını bildirmek için değil, Kur'ân olarak okunmuşdu.] Kur'ân-ı kerîm çok medenî ve mantıkî bir din kitâbıdır. Ba'zı müslimânlar, Kur'ân-ı kerîmi bilmemekde, yobazların elinde oyuncak olmakda, onların saçma akîdelerini, fikrlerini, inançlarını kabûl etmeğe mecbûr kalmakdadırlar. Hâlbuki, Kur'ân-ı kerîmi tedkîk eden islâm âlimleri, dinlerinin ne kadar fâideli bir din olduğunu, ba'zı yerlerde telkîn edilen bozuk fikrlerin, Kur'ân-ı kerîme hiç uymadığını görmekdedir. Ben size açıkca söyliyorum ki, MÜSLİMÂNLIK ve HIRİSTİYANLIK gibi, bütün ana hatları birbirinin aynı olan iki din dahâ yokdur. Bu iki din, birbirinin kardeşidir, aynı babanın iki evlâdı gibidir. Aynı rûhdan mülhemdir) demekdedir. [Bu mektûbu yazan madam, çocuk iken işitdiği iftirâların te'sîri altında kalarak böyle söylemekde ve zan etmekdedir. İşin aslı ise, bunun temâmen aksidir. Kur'ân-ı kerîm, birçok lisâna terceme edilmiş ve tefsîrleri yapılmışdır. Ancak bu tefsîrleri ve tercemeleri **(Kur'ân-ı kerîm)** zan etmek ve ibâdetde, nemâzda okumak yanlışdır.]

Yukarıdaki mektûb, birçok hakîkatleri meydâna koymakdadır. İslâmiyyet, Kur'ân-ı kerîmin başka dillere tefsîrini, açıklanmasını aslâ men' etmemişdir. İslâmiyyet, Kur'ân-ı kerîmin, gerek gizli maksadlarla, hâin emellerle, gerekse bilmiyerek, değil başka dillere, arabîye bile yanlış ve bozuk olarak terceme edilmesini yasak etmişdir. Peygamberimiz "sallallahü aleyhi ve sellem", **(Kur'ân-ı kerîmi kendi anlayışına göre terceme eden kâfir olur)** buyurdu. Herkes, kendine göre ma'nâ verirse, Kur'ân-ı kerîmin ma'nâları hatâlı olur. Her kafadan farklı sesler çıkar. İslâm dîni de, hıristiyanlık gibi anlaşılmaz, bozuk bir hâl alır. Peygamberimiz "sallallahü aleyhi ve sellem", Kur'ân-ı kerîmin, başından sonuna kadar ma'nâsını Eshâbına bildirdi. Murâd-ı ilâhînin ne olduğunu anlatdı. Eshâb-ı kirâm da, bunları Tâbi'îne bildirdiler. Bunlar da kitâblara yazdılar. Böylece tefsîr kitâbı meydâna geldi. Birçok fârisî ve türkce tefsîr kitâbı ve binlerce din kitâbı basılmışdır. Fârisî tefsîrlerden birisi, meşhûr **(Mevâhib-i aliyye)** tefsîridir.

Bu tefsîri, Hüseyn Vâ'iz kâşifî "rahime-hullahü teâlâ"[1], Hirât şehrinde, bu hıristiyan madam dünyâya gelmeden üçbuçuk asr evvel yazmışdır. Osmânlı sultânları ve âlimleri, bu tefsîrin çok kıymetli olduğunu bildirmişler, türkceye terceme ederek, **(Mevâkib)** tefsîri ismini vermişlerdir. Madrasda câmi'de la'net olunan kimse, İslâm dînini bozmak isteyen bir zındık, bir islâm düşmanı idi. Kur'ân-ı kerîme yanlış, bozuk ma'nâ verdiği için la'net olunmuşdur. Ona la'net edenler, fârisî ve hind dilinde kitâblar yazmış olan büyük islâm âlimleri idi.

Şimdi diğer bir yabancı kadının bu husûsda neler düşündüğünü inceliyelim. Aşağıdaki satırlar, 1881 ile 1907 [1325] seneleri arasında İstanbulda yaşamış olan İngiliz bayan Dorina L. Neave'ın **(Twenty six years on the Bosphorus** = Boğaziçinde 26 yıl) ismindeki eserinden alınmışdır.

Bayan Neave de, müslimânların kibârlığından, diğer din mensûblarına karşı gösterdikleri nezâketden bahs etdikden sonra, kendisine göre, İslâm dîninde gördüğü ba'zı noktalara temâs ediyor ve bunlardan şikâyet ediyor. Şimdi onun yazdıklarını okuyunuz:

(Burada Muharrem âyîni diye bir müslimân merâsimi var. Bu kadar sene İstanbulda kalmama rağmen, ben bu merâsimi görmeğe gitmedim. Çünki gidenlerin anlatdıklarına göre, bu müslimân merâsimi çok feci', çok vahşî imiş. İnsanlar yarı beline kadar çıplak olarak oraya geliyor, (Yâ Hasen, Yâ Hüseyn) diye bağırarak ellerinde bulunan zincirleri vücûdlarına şiddet ile vurmakda ve kan revân içinde kalmakda imişler).

Bayan Neave dostlarının iştirâk etdiği bir Rıfâ'î âyîni hakkında da şunları yazıyor: (Dostlarımın anlatdığına göre, feryâd eden dervişler [ya'nî Rıfâ'îler] bele kadar çıplak bir hâlde, sıraya girmişler. Yüksek sadâ ile şehâdet getiriyor, aynı zemânda yavaş yavaş öne arkaya doğru sallanıyorlarmış. Ondan sonra hareketlerini gitdikçe hızlandırarak, bir yandan da korkunç çığlıklar ve nâralar atarak, âdetâ bir nev' vecde gelerek veyâ sar'a nöbetine kapılarak, kendilerini gayb edinciye kadar havalarda sıçrayıp duruyorlarmış. Ellerindeki bıçakları vücûdlarına saplıyorlarmış. Aralarında, kan içinde kalıp, yere yuvarlananlar da varmış. Bu hâlde iken, onların tam mubârek ve kudsî bir hâle geldiğini kabûl eden

---

[1] Hüseyn Vâ'iz 910 [m. 1505] de Hirâtda vefât etdi.

Türk kadınları, evlerinden getirdikleri hasta çocuklarını iyileşsin diye, onların ayakları altına koyuyormuş. Çünki, eğer bu Rıfâ'îler bu hâlde iken çocukları çiğnerlerse, onların bütün hastalıklardan kurtulacaklarına inanıyorlarmış. Zan ediyorum ki, bu çıldırmış adamların küçük çocukların vücûdlarına basarak yapdıkları tedâvî, muhakkak onları öldürmekde ve böylece, bütün hastalıklardan kurtarmakdadır. Nasıl oluyor da, böyle şeylere inanıyorlar? Bu Rıfâ'îlerin, tekkelerinde bağırmaları, tekkenin içini kaplıyan fenâ sarmısak ve nefes kokusu, buraya girenlerin mi'delerini bulandırıyormuş. Bana bunları anlatan dostlarım, (Bu hareketler bize Kurûn-ı vüstâ vahşetlerini hâtırlatdı. Bu kadar ibtidâî âdetleri, hiçbir yerde görmedik. Bu mahûf, dehşetli manzara karşısında, hasta olduk) dediler.)

Şimdi bu iki yazıyı biraz dahâ tedkîk edelim. Bayan Müller yazdıklarında haklıdır. İslâm dînini oldukca iyi tedkîk etmişdir. Bayan Neave ise, temâmen hatâ etmekdedir. İslâm dîni ile hiçbir alâkası olmıyan câhillerin ortaya çıkardıkları, Muharrem âyîni ile, yine islâm dîni ile hiçbir alâkası bulunmıyan Rıfâ'î âyînini, islâm dîninin esâslarından zan etmiş, bu dînin vahşî ve ibtidâî olduğu kârârına varmışdır. Bu âyinleri seyyid Ahmed Rifâ'î hazretlerinden[1] sonra, din câhilleri uydurmuşlardır. Bir islâm memleketinde senelerce oturduğu hâlde, yüzlerce medresede, okutulan fen ve din derslerini ve câmi'lerde yüzbinlerce müslimânın abdest alarak tam bir beden ve kalb temizliği ile, büyük bir huşû' ve nizâm içinde kıldıkları nemâzları görmiyerek, kulakdan duyduğu bir şeyin aslını dahî tahkîk etmeden, islâm dînini tahkîr etmek, birçok Avrupalıların yapdığı hatâlı işdir. Bunun da sebebi, koyu bir hıristiyanlık teassubu ve islâm düşmanlığıdır.

Bayan Georgina Müllerin teklîf etdiği Kur'ân tercemesi ve dînin dünyâ çıkarlarına âlet edilmemesi, hakîkî din âlimlerinde ve bunlara tâbi' olan hükûmetlerde her zemân tehakkuk etmişdir. Peygamberimizin "sallallahü aleyhi ve sellem" haber vermiş olduğu, yetmişiki çeşid bozuk fırkadaki kimselerin ve islâm dînini içerden yıkan bölücü tarîkatçıların uydurma âyînleri de, Ehl-i sünnet âlimlerinin "rahime-hümullahü teâlâ" kitâbları sâyesinde İslâm dîninden uzaklaşdırılmışdır. Bu büyük âlimler, Muharrem merâsiminin ve Rıfâ'î denilen tarîkatcıların, uydurma âyînlerinin islâm dîni ile hiçbir alâkası olmadığını, bütün dünyâya bildirmiş-

[1] Seyyid Ahmed Rifâî, 578 [m. 1183] de Mısrda vefât etdi.

lerdir. Böyle âyînler, islâm devletlerince men', yasak edilmişdir. Bunlar, **(Fetâvâ-i hadîsiyye)** de ve **(Mektûbât)**'ın 266. cı mektûbu sonunda ve **(Hadîka)** ve **(Berîka)**da bildirilmiş, harâm olduklarına fetvâ verilmişdir.

Müslimânlık, oyun, müzik, sihrbazlık, hokkabazlık yapmak değildir. Osmânlı devletinin Şeyh-ül-islâmlarından büyük âlim Ahmed ibni Kemâl efendi "rahime-hullahü teâlâ"[1] **(El-münîre)** kitâbında diyor ki, "Şeyhe ve mürîde ilk lâzım olan şey, islâmiyyete uymakdır. İslâmiyyet, Allahü teâlânın emr ve yasak etdiği şeyler demekdir. Peygamberimiz "sallallahü aleyhi ve sellem" buyurdu ki, **(Bir kimsenin havada uçduğunu ve deniz üzerinde yürüdüğünü yâhud ağzına ateş koyup yutduğunu görseniz, fekat sözleri ve işleri islâmiyyete uygun olmazsa, onun büyücü, yalancı, sapık ve insanları doğru yoldan sapdırıcı olduğunu biliniz!)**". Ehl-i sünnet âlimlerinin "rahime hümullahü teâlâ" bildirdiği hakîkî islâm dîni, bütün hurâfelerden uzak, akl-ı selîme muvâfık bir dindir. İslâmiyyetde ilâhî kitâb, Kur'ân-ı kerîmdir. Kur'ân-ı kerîmde, yalnız Allahü teâlâya ibâdet vardır ve bu ibâdet şeklleri de, Onun tarafından bildirilmiş olup, en kibâr, en vakarlı, en sıhhî ve ubûdiyyete, kulluğa en münâsib şekllerdir. Kur'ân-ı kerîmde bildirildiğine göre, bütün müslimânlar Allahü teâlânın indinde müsâvîdir, eşitdir. Müslimânın müslimân üzerine üstünlüğü ancak ilm ve takvâ iledir. Takvâ, Allahü teâlâdan korkmak demekdir. Kur'ân-ı kerîmde, Hucürât sûresi 13. âyetinde meâlen, **(Allahü teâlânın indinde en kıymetli, en üstününüz Ondan en çok korkanınızdır)** buyurulmuşdur. Kur'ân-ı kerîmde, insanları müslimân yapmak için, hiçbir şiddete, hiçbir zorlamağa yer verilmemiş, bil'aks yasak edilmişdir. Cihâd, îmânı, islâmı teblîg etmek, bildirmek için yapılır. Îmân etdirmek için yapılmaz. Kur'ân-ı kerîmde insanlara dâimâ merhamet ve şefkat emr olunmakdadır. Bu emrlere kıymet vermiyenlerin müslimânlıkla irtibâtı kalmamışdır.

Bugünkü Kitâb-ı mukaddesde hâlâ Allahü teâlânın emrlerinden kalmış parçalar vardır. Bu kısmlar, Kur'ân-ı kerîm gibi, insanlara, şefkati, merhameti emr etmekdedir. İslâm âlimleri, Tevrât ve İncîlde bulunan ve islâm dînine uygun olan kısmların Allahü teâlânın kelâmı olduğunu kabûl etmekdedirler. Nasrâniyyet, esâsında (Bir Allah)a îmânı emreden bir din idi. Teslîs denilen (üç Tanrı) fikri, yehûdîlerin nasrâniyyeti yıkma fe'âliyyetlerinden

---

[1] Ahmed ibni Kemâl, 940 [m. 1534] de vefât etdi.

ve yanlış tefsîrden ileri gelmişdir. Îsâ aleyhisselâm, (sağ yanağınıza tokat atan kimseye sol yanağınızı da çevirin) demekde, kendisine zulm ve eziyyet yapanlar için (Allahım! Onların günâhlarını afv et! Çünki onlar, ne yapdıklarını bilmiyorlar) diye yalvarmakdadır. Peki, her iki din de şefkatden ve merhametden bahs ederken, her iki din de sabr, hüsn-i zan esâsı üzerine kurulmuşken, niçin asrlarca, birbirine karşı bu kadar nefret ve gaddârlık hâsıl olmuş? Bu gaddârlıkları ve zulmleri, yalnız hıristiyanlar yapmışlardır. Bunu kendileri de i'tirâf etmekdedirler.

Yukarıda bildirilen korkunç hâdiseler, hıristiyan papazların ve hıristiyan târîhçilerin eserlerinden alınmışdır. Eğer bu bilgileri islâm âlimlerinin eserlerinden almış olsaydık, belki şübheye sebeb olabilirdi. Müslimânlara karşı yapılan bu vahşet, bu zulm ne kadar devâm etdi? Bunu, Engizisyon mahkemelerinin ne kadar devâm etdiğini ecnebî menba'lardan meydâna çıkaralım. Avrupa menba'larına göre, Engizisyon mahkemeleri, 578 [m. 1183] den 1222 [m. 1807] senesine kadar tam altı asr devâm etmiş, İtalya, İspanya ve Fransada kurulan bu korkunç mahkemelerde, sayısız insanlar, yâ din uğruna, yâ da papazların maddî menfe'atleri uğruna veyâ yeni fikrler ortaya koyduğu için, haksız yere öldürülmüş, yâhud diri diri yakılmış veyâ muhtelif işkencelerle telef edilmişdir.

İspanyadaki yehûdîlerle müslimânlar temâmen imhâ edilinceye kadar, bu mahkemelerde sürünmüşler, oğlunu bile bu mahkemelerde i'dâma mahkûm etdiren İspanya kralı beşinci Ferdinand[1], (İspanyada artık ne müslimân, ne de dinsiz kaldı) diye iftihâr etmişdir. Engizisyon mahkemeleri, yalnız diğer dinlerden olanları değil, bütün münevverleri yok ediyor, fennin ve ilmin ortaya koyduğu yenilikleri günâh sayıyordu.

Dünyânın küre şeklinde [yuvarlak] olduğunu ve döndüğünü müslimânlardan öğrenerek, Avrupalılara nakl eden Galile bile, bu beyânâtından dolayı, engizisyon mahkemesine sevk edilmiş, ancak sözünü resmen geri alarak halâs olabilmiş, kurtulabilmişdi. Bu engizisyon mahkemelerini papazlar idâre ediyor, bütün mu'âmelât gizli yapılıyor, ictimâ'ları, muhakeme hey'eti toplantıları kapalı cereyan ediyordu. Engizisyon mahkemeleri insanlık târîhinin lekesi, hıristiyanlığın yüz karasıdır. İspanyada engizisyonu Napoleon Bonaparte 1222 [m. 1807] senesinde birçok müşki-

---

[1] Ferdinand 922 [m. 1516] de öldü.

lât ile kaldırmış, onun düşmesinden sonra, tekrâr canlanan bu vahşet ancak 1250 [m. 1834] de târîhe karışmışdır. Adedi pek fazla olan engizisyon mahkemelerinin kaç kişiyi ölüme mahkûm etdiği kat'î olarak ma'lûm değil ise de, milyonları aşdığı muhakkakdır. Çünki, yalnız İspanyada küçük bir engizisyon mahkemesinin 28.000 kişiyi ölüme mahkûm etdiğini söylersek, adedi pek fazla olan bu mahkemelerin kaç kişiyi i'dâm etdiği düşünülebilir. Harputlu İshak efendi "rahime-hullahü teâlâ", **(Diyâ-ül-Kulûb)** kitâbında hıristiyanların müslimân ve yehûdîlere, katoliklerin de protestanlara ve protestanların katoliklere (din için) yapdıkları tecâvüzlerin, zulmlerin ve katliâmların bir hesâbını çıkartmışdır. Buna göre, haçlı seferlerinde, İmperatör Theophil ve eşi Theodora zemânlarında yapılan, (hıristiyan olmıyanları [imhâ] öldürme) savaşında, Papa yedinci Gregorius tarafından verilen emr üzerine, yapılan toplu i'dâmlarda, Ondördüncü asrda insanları zorla hıristiyan yapmak için girişilen toplu öldürmelerde, Endülüs devletinde bulunan müslimân ve yehûdîlerin imhâ edilmesinde, katoliklerin Sen Bartelmi gecesinde ve ondan sonra İrlandada yapdıkları protestanları yok etmek cinâyetlerinde, İngiliz kraliçesi Elizabethin katolikleri katletdirmesinde ve buna benzer vahşetlerde, asgarî 25 milyon insanın hayâtını gayb etdiğini hıristiyan târîhciler yazmakdadır.

Bunlara Rusların 1321 [m. 1903] senesinde orta Asyada ve 1917 de Bolşevik [komünist] ihtilâlinde ve ondan sonra ve İkinci Cihan harbinden sonra bütün dünyâda ve bilhassa 1406 [m. 1986] senesinde Efganistânda yapdıkları toplu katliâmlar da ilâve edilirse, rakam çok dahâ büyüyecekdir.

Yukarıda yazılı ve çoğu hıristiyan kitâblarından alınan vesîkalardan şu hakîkat meydâna çıkmakdadır:

1 — İslâm dîni, hiçbir zemân, vahşet dîni olmamış, müslimânlar, hiçbir zemân hıristiyanları imhâ için tecâvüz etmemiş, aksine îcâbında onları himâye etmişdir.

2 — Buna mukâbil hıristiyanlar, birbirlerini müslimân ve yehûdîlere ve farklı mezhebe mensûb dindaşlarına karşı tahrîk etmiş, onları muhtelif mezâlime tâbi' tutmuş, her vahşeti yapmış, Îsâ aleyhisselâmın dînini bir vahşet dînine çevirmişlerdir.

Bu gibi vahşetleri idâre edenler, kendi şahsî menfe'atleri [çıkarları] için veyâ memleketlerine iyilik yapdıklarını zan ederek, yâhud yağma yapmak için veyâ kin ve intikâm hissi ile, kısaca din

ile hiçbir alâkası olmıyan sebeblerden veyâ sırf din için ma’sûm insanların canına kıymışlardır.

Din, tertemiz ahlâk sâhibi olmağı emr eden, sırf merhamet, muhabbet ve büyüklere itâ’at, küçüklere şefkat emr eden, insanları doğru yola götüren, şahsî menfe’atler için kullanılması en büyük günâh olan (ALLAHÜ TEÂLÂNIN RÂZI OLDUĞU YOL)dur. Dîni siyâsete [politikaya] âlet etmek, yâhud başka zararlı maksadlar ve menfe’atler için kullanmak, birtakım câhilleri, din ismi altında, tahrîk etmek çok büyük bir günâhdır. Gafûr ve rahîm olan Allahü teâlâ, en çok bu ma’siyyeti zem etmekde, kötülemekdedir. Müslimânları öldürtmek için, kendi mukaddes kitâbının emrine karşı çıkıp, insan toplayan bir papa, bir kardinal, din adamı sayılır mı? (Din elden gidiyor) diye müslimânları kendi pâdişâhları veyâ devlet adamları aleyhine kışkırtan yobazların islâmiyyet ile ne alâkası vardır? Elhamdülillah ki, bugün artık din ve fen yobazlarının arkasından koşacak câhiller, ahmaklar pek kalmamışdır. Bugün hıristiyan gençleri ile müslimân gençleri, birbirlerinin dilini öğrenmekde, sür’atli nakl vâsıtaları [araçları] sâyesinde, kolayca birbirlerinin memleketlerine giderek, birbirleri ile tanışmakda ve anlaşmakdadır. Şimdi, hıristiyanlar da müslimânlığın vahşî bir din olmadığını görmekde, aslında iki dînin de aynı esâsları emr etdiğini anlamakdadırlar.

Bugün, birçok hıristiyanlar, târîhde okudukları hıristiyan zulmlerinden dolayı çok müteessir olduklarını, artık kendilerinin böyle düşünmediklerini, aksine islâm dînini en medenî din ve hakîkî müslimânları da kâmil, medenî, güzel ahlâklı, sevimli insan olarak tanıdıklarını bildirmekdedirler. Hattâ, bunun aksini iddi’â edenlere gereken cevâbı kendileri vermekdedirler. Düâ edelim ki, artık bundan sonra, insanlar, (DİN) olarak İslâm dînini tanısınlar ve onu şahsî ve âdî maksadlar için kullananlarla ve onu öğrenmeğe mâni’ olanlarla mücâdele ederek, onların pençelerine düşmüş olan esîr milletleri, işkenceleri altında inleyen zevallı insanları hürriyyete, insan haklarına kavuşdurmak için çalışsınlar! Allahü teâlâ, bütün insanlara, kendi indinde yegâne hak din olan islâmiyyet ile şereflenmeği ve Ona tam tâbi’ olmağı nasîb eylesin. Âmîn.

Hudâ Rabbim, Nebîm hakka Muhammeddir Resûlullah.
Hem islâm dînidir, dînim; kitâbımdır kelâmullah.
Akâidde, Ehl-i sünnet oldu mezhebim hamdolsun.
Amelde, Ebû Hanîfe mezhebi, mezhebim vallah.

– 2 –

MÜSLİMÂNLAR CÂHİL DEĞİLDİR

Müslimânlık ve müslimânlar hakkında yazılı garblıların kitâblarında veyâ neşr etdikleri seyâhatnâmelerde, müslimânların çok câhil olduğu, Asya ve Afrikada kendileriyle temâs etdikleri müslimân halkın çoğunun okuma yazma bile bilmedikleri, 18. asr ile 19. asr arasında medenî ve fen sâhasında ism yapmış olan fen adamları arasında bir tek müslimân isminin bulunmadığı yazılıdır. Hattâ, islâm dîninin terakkîye mâni' olduğunu iddi'â edenler bile çıkmışdır. Ba'zıları da, müslimânların câhillik yüzünden, hıristiyanlık dîninin büyüklüğünü kavrayamadıkları ve bu sebebden dolayı, misyonerlerin bütün gayretine rağmen, onların hıristiyanlığı kabûl etmediklerini ileri sürmekdedirler.

Târîhi tedkîk edecek olursak, mes'elenin aslının hıristiyanların iddi'âlarının temâmen aksi olduğunu görürüz. Çünki, islâmiyyet, ilmi dâimâ medh, müslimânları dâimâ ilme teşvîk etmişdir. Zümer sûresi, dokuzuncu âyet-i kerîmesinde meâlen, **(Bilenlerle bilmeyenler bir olur mu? Bilen elbette kıymetlidir)** buyurulmuşdur. Peygamberimiz ise "sallallahü aleyhi ve sellem", **(İlm Çinde bile olsa, gidin öğrenin)** ve **(Nerede ilm varsa, orada müslimânlık vardır)** ve **(Bütün müslimân erkeklerine ve bütün müslimân kadınlarına, ilmi aramak, öğrenmek farzdır!)** emrini vermekdedir. İslâmiyyetde ilm, ibâdet ile ve âlimin mürekkebi, şehîdlerin kanı ile müsâvî tutulmakdadır. Müslimânların hıristiyanlığı kabûl etmemeleri, islâm dîninin hıristiyanlıkdan çok dahâ mantıkî, çok dahâ doğru olmasından ileri gelmekdedir. İslâmiyyetde ilmin ve fennin ne kadar mühim olduğunu **(Müslimânlık ve Hıristiyanlık)** faslında tafsîlatlı olarak bildirdik. İslâm dîni, gerici bir din değil, aksine, bütün yeniliklerin devâmlı ta'kîb edilmesini ve hergün yeni şeyler keşfetmeği, ilerlemeği emr eden bir dindir. Bundan dolayı, islâmiyyetin başlangıcından itibâren, ilm adamlarına çok ehemmiyyet verilmiş, ilmî, fennî ve teknik tecribeler yapılmış, müslimân Arablar, tıbda, kimyâda, astronomide, coğrafyada, târîhde, edebiyyâtda, matematikde, mühendislikde, mi'marlıkda ve bunların hepsinin temeli olan, güzel ahlâk ve ictimâ'î [sosyal] bilgilerde, en mükemmel dereceye vâsıl olmuşlar, bugün dahî ta'zîm ile yâd edilen kıymetli âlimler, hakîmler, mütehassıslar, üstâdlar yetişdirmişler,

dünyânın hocası, medeniyyetin rehberleri olmuşlardır. O zemân, yarı vahşî olan Avrupalılar, fennî bilgilerini İslâm üniversitelerinde öğrenmişler, hattâ Papa Sylvester gibi, hıristiyan din adamları bile Endülüs Üniversitelerinde okumuşlardır. Bugün, hâlâ Avrupa dillerinde kimyâya, (Chemie) ve cebire [Arabî El-cebir kelimesinden] (Al-gebra) ismi verilmekdedir. Çünki bu ilmler, evvelâ müslimân Arablar tarafından dünyâya öğretilmişdir.

Avrupalılar, dünyâyı tepsi gibi düz ve etrâfı duvarlarla çevrili zan ederken, müslimânlar, ilk olarak, dünyânın kürevî [yuvarlak] olduğunu ve döndüğünü buldular. Mûsul civârında, Sincar sahrâsında, Tûl dâireleri [meridyenin] uzunluğunu ölçdüler ve bugünkü rakamları elde etdiler. Bundan başka, müslimân Arablar, son derecede câhil ve müteassıb olan, Kurûn-u vüstâ [Orta çağ] papazlarının men' etdiği, eski Yunan ve Roma felsefe kitâblarının tercemesi işini ele almış ve bunların ortadan kalkmasına, yok olup gitmesine mâni' olmuşlardır. Bugün, insâflı hıristiyanların kabûl etdiği gibi, hakîkî Rönesans, ya'nî (Eski kıymetli ilmlerin avdet etmesi) İtalyada değil, Abbâsîler zemânında, Arabistânda başlamışdır ki, Avrupadaki rönesansdan çok çok öncedir. Ne yazık ki, bu büyük terakkî 17. asrda birdenbire hızını gayb etmişdir. Bu felâkete, *(Hıristiyanların yapdığı her şey müslimânlara harâmdır. Bunları kabûl eden veyâ onlar gibi yapan müslimânlar, kâfir olur)* diyerek, müslimânların, yeni keşfleri ta'kîb etmesine mâni' olan mason ve yehûdî siyâseti ve bunlara aldanan din câhili yobazlar sebeb oldu. Müslimânların son zemânlarda, ilm sâhasında en büyük rehberi, Osmânlılar idi. Bütün hıristiyan âlemi bu islâm devletinin, dünyâdaki terakkîlere ve keşflere kaydsız kalması için siyasî ve askerî hücûmlara geçdiler. Bir tarafdan, haçlı saldırıları, bir tarafdan da, bunların ihdâs etdikleri, bid'at sâhibi müslimânların yıkıcı ve bölücü çabaları, Osmânlıların fen ve teknikde rehberlik yapmalarına mâni' oldular. Türkler, dışardan ve içerden yapılan saldırılardan dolayı, çok zarara uğradılar. Te'sîrleri fazla olan yeni silâhlar yapamadılar. Memleketlerinin büyük kaynaklarından lâyiki ile fâidelenemediler. Kendi vatanlarında sanâyı'i ve ticâreti yabancılara kapdırdılar. Fakîr düşdüler.

Dünyâda, her gün, her sâhada birçok yenilikler yapılmakdadır. Bunları biz, devâmlı tâ'kîb etmeğe, öğrenmeğe ve öğretmeğe mecbûruz. Yalnız sanâyı' ve teknik sâhasında değil, din ve ahlâk üzerinde de ecdâdımız gibi olmamız, gençlerimizi îmânlı, güzel ahlâklı yetişdirmemiz lâzımdır. Size küçük bir misâl verelim:

Türkler güreşde bütün dünyâda (yenilmez) sayılıyordu. Hakî-

katen milletler arası güreş müsâbakalarında dâimâ birinci geliyorlardı. Hâlbuki, son senelerde, güreşde hiçbir varlık gösteremedik. Neden biliyor musunuz? Çünki Avrupalılar, evvelce güreşi bilmiyorlardı. Bunu bizden öğrendiler. Fekat, güreşi son derecede islâh ederek, ona yeni ve hızlı hareketler, yeni oyunlar, yeni teknikler ilâve etdiler. Biz, hâlâ eski tarzda isrâr ediyoruz ve onu da bilmiyoruz. Hâlâ güreşdeki yenilikleri iyice incelemedik. Hâlâ yabancı güreşçilerden ders almak istemiyoruz. Onlar da, ortaya koydukları yeni oyunlar sâyesinde, bizim güreşçileri tutdukları gibi, yerden yere vuruyorlar. İşte dünyâ işlerinde bizden dahâ iyisini bilen ve yapandan, muhakkak fâidelenmemiz lâzımdır. Her şeyi dahâ iyi bildiğini zan eden kimse, yâ aklsız bir budala veyâ bir rûh hastasıdır.

Dînimiz, din bilgileri ile fen bilgilerini birbirinden ayırmışdır. Din bilgilerinde, islâm ahlâkında ve ibâdetlerde en ufak bir değişiklik yapmağı şiddet ile men' etmişdir. Dünyâ işlerinde, fen bilgilerinde ise, her değişikliği yapmağı, bütün yeni keşfleri öğrenmemizi ve yapmamızı emr etmişdir. Son senelerde Osmânlı devletini ele geçiren sözde aydınlar, dînimizin bu emrinin tâm tersini yapdılar. Masonlara aldanarak, din bilgilerini değişdirmeğe, dînin esâslarını yıkmağa çalışdılar. Avrupanın fende ilerlemesine, yeni keşflere gözlerini kapadılar. Hattâ fen bilgilerine, modern tekniğe uymak istiyen ilerici türk sultânlarını şehîd etdiler. Masonların elinde maşa olarak, ilerlemeği, teknikde değil de, dinde reform yapmakda, bölücülükde aradılar. Çok şaşılır ki, din bilgilerinin nezâhetine dokunmak, son senelere kadar, siyâsî partiler arasında da devâm etdi. Kendi partilerini desteklemedikleri için, siyâsete karışmıyan hâlis müslimânlara kâfir diyecek kadar gâfil politikacılar türedi. Allahü teâlâya şükrler olsun ki, bu temiz, asîl milleti felâkete sürükliyenlere **(Dur)** diyen kurtarıcılar yaratdı. Yoksa, mübârek dînimizden ve güzel vatanımızdan mahrûm olacak, komünistlerin pençelerine düşecekdik. Elhamdülillah alâ hâzih-inni'meh!

Türkiyede bugün [m. 2000de vakf üniversiteleri ile birlikde] 57 üniversite vardır. Müslimân türk gençleri modern dünyevî ilmleri ve fenleri öğrenmeğe ve diğer müslimân memleketlere rehber olmağa çalışmakdadır. 1981-82 yılında Türk üniversitelerine gelen müslimân memleketlerin talebeleri birkaç bini bulmuşdur. Şimdi, size insâflı bir Avrupalının müslimân memleketlerindeki fennî çalışmalar hakkında neşr etdiği bir makâleyi takdîm edeceğiz. Bu makâleyi yazan Jean Ferrera isminde bir Fransız olup, makâle **(Science et Vie)** dergisinin 724 sayılı nüshasında Ocak 1978 yılında neşr

edilmişdir. Makâlenin başlığı: **(Les Universites du Petrole** = Petrol üniversiteleri)dir. Ferrera makâlesinin bir bölümünde şöyle diyor:

(Muhammed "sallallahü aleyhi ve sellem", 632 senesinde Medînede sevgili zevcesi Âişenin kolları arasında vefât etdi. Onu tâ'kib eden senelerde, bugün Sü'ûdî Arabistân denilen yerden hareket eden müslimânlar, Atlantik okyanusundan Amur nehrine kadar genişleyen çok büyük bir İslâm İmperatörlüğü kurdular. Müslimânlar son derecede kuvvetli, sabrlı, cesûr olmakla berâber, harbleri kazanınca, büyük merhamet gösteriyorlardı. Geçdikleri her yerde, birçoğumuzun hâlâ bilmediği büyüklükde, bir medeniyyet kurdular. Bağdâddan Kurtubaya kadar, geniş bir sâhada kurulmuş olan islâm üniversiteleri, o zemân çok bilgisiz olan Avrupalıların tanımadıkları ve hattâ ortadan kaldırmağa çalışdıkları eski medeniyyetleri yeniden canlandırdı. Ptoleme [Batlemyus]nun, Euclidein (Oyklid), Archimedin eserlerini Arabîye terceme eden müslimânlar, bunlarla birlikde Hind fen adamlarının da eserlerini kendi dillerine nakl ederek, onları da tedkîk etdiler ve bunları bütün dünyâya neşr etdiler. Sekizinci asrda ilk def'a olarak (Aix-la-Chapellede Charlemagne) serâyını, Halîfe Hârûnürreşîd nâmına ziyârete gelmiş olan müslimânlar, serâydaki insanların bilgisizliğine ve çoğunun okuma yazma bilmediğine hayretde kalmışlardı. Müslimânlar, dokuzuncu asrda Avrupalılara ilk olarak rakamları ve sıfırı öğretdiler. Vâkıa, **(sıfır)** ilk olarak Hindliler tarafından bulunmuşdu. Fekat, onu Avrupalılara müslimânlar nakl eyledi. Bunun gibi, müsellesât ilmini [trigonometriyi] de Avrupalılara öğreten yine müslimânlar oldu. Önce, sinüs [Ceyb] ve cosinüs [Teceyyüb]ü, sonraları ise, bütün müsellesâtı [trigonometriyi] Avrupalılar, müslimân üniversitelerinde öğrendiler. Dokuzuncu asrdan onikinci asra kadar, dünyâda ne kadar ilmî veyâ teknik bir inkişâf varsa, ancak müslimân üniversitelerinde öğreniliyordu.

[Osmânlı devletinde sayısız ilm ve fen adamları yetişdi. Bunların bugünkü medeniyyete yapmış oldukları büyük hizmetler, bırakdıkları kıymetli kitâblarından anlaşılmakdadır. Bunlardan biri, İstanbulda Yavuz Sultân Selîm "rahime-hullahü teâlâ[1] Câmi'inin Muvakkiti ve reîs-ül-müneccimîn olan Mustafâ bin Alî efendidir "rahime-hullahü teâlâ". 979 [m. 1571] de vefât etmişdir. **(İ'lâm-ül-ibâd)** ismindeki coğrafya ve **(Teshîl-ül-mîkat fî-ilm-il-evkât), (Teysîr-il-kevâkib), (Kifâyet-ül-vakt fî-rub'-i dâire)** astronomi kitâbla-

[1] Sultan Selîm, 926 [m. 1520] de vefât etdi.

rında şaşılacak bilgiler vardır. 874 [m. 1469] da vefât etmiş olan Abdül'azîz Vefâînin "rahime-hullahü teâlâ" **(Kifâyet-ül-vakt li-ma'rifet-i dâir)** kitâbı da, bugünkü astronomiyi anlatmakdadır.]

Tıb hakkında eski Yunanlılar tarafından yazılan eserler, Kurûn-u vüstâda [Orta çağda] câhil hıristiyanlar tarafından yakılmış olduğundan, bunların aslları bugün elimizde bulunmuyor. Bunlardan şurada burada kalarak, bu barbarca imhâdan kurtulmuş olan parçacıklar, Bağdâdlı Hüseyn ibni Johag tarafından arabîye terceme edilmişdir. Bu meşhûr hakîm, Eflâtun ve Aristonun eserlerini de arabîye terceme etmişdir.

Memûn halîfe zemânında Bağdâdda yetişen, hesâb, hendese ve ilm-i heyet âlimi üç kardeşden Muhammed bin Mûsâ Harezmî, güneşin irtifâ'ını ve Erdın Ekvatörü uzunluğunu ölçmüş ve nemâz vaktlerini ta'yîn eden Üsturlâb [Rub'ı dâire] âletlerini yapmışdır. Cebr ilmindeki kitâbı ingilizceye ve Üsturlâb kitâbı latinceye terceme edilmişdir. 233 [m. 847] de vefât etmişdir.

Müslimân astronomlar dünyânın küre şeklinde olduğunu isbât ederek, Avrupalıların, (Dünyâ tepsi gibidir, denizlerde çok gidilirse aşağı düşülür) inancını yıkdılar. Doğru bir şeklde arzın çevresini ölçmeyi başardılar. Avrupalılara birçok şey öğreten ve Rönesansı hâzırlayan Abbâsî İmperatorluğu, ne yazık ki, yavaş yavaş parçalanmaya başladı ve 656 [m. 1258] de Moğollar Bağdâdı zapt etdiler. Yakıp yıkdılar ve böylece müslimânların kurdukları büyük medeniyyet ortadan kalkdı. Acabâ şimdi vaz'ıyyet nasıldır? İslâm medeniyyetinde yeni bir rönesans [yeniden canlanma] beklenebilir mi?

Kurûn-u vüstâda [Orta çağda] müslimânlar, altın, kıymetli bahârat ve kokulu ağaçlar [öd ağacı, günnük ve benzerleri] ararlar, bunların bir kısmını Avrupalılara ihrâc ederlerdi. [Süleymân "aleyhisselâm" zemânında olduğu gibi.] Bugün siyâh altın, ya'nî petrol, bunların yerini tutmuşdur. Acabâ müslimânlar, vaktîle büyük İskenderin[1] veyâ Napolyonun te'sîs etdikleri imperatorluklar kadar büyük olan devletlerini yeniden kurmağı başarabilecekler mi? Arablar bugün petrol sâyesinde zengindir. Ellerindeki bu zengin hazîneden fâidelenerek kuvvetlenmeğe çalışıyorlar. Bunun için ne yapmak lâzım geldiğini bize Kuveyt tedkîk [Araşdırma] Merkezi müdîri Prof. Muhammed el Şamalî şöyle anlatdı: (Her şeyden evvel, ilm, fen alanında ilerlememiz lâzımdır. Bunun için,

---

[1] İskender, mîlâddan 323 sene evvel öldü.

ilmî, fennî tedkîkâtımızı sıklaşdırmamız, bir yandan da, ilm adamı yetişdirmemiz îcâb etmekdedir.))

Fransız muharriri Ferreranın makâlesinden alınan kısm burada bitmekdedir.

İslâm âlimleri diyor ki, **(İslâm ilmleri)** iki kısmdır: Birincisi **(Din bilgileri),** ikincisi **(Fen bilgileri)**dir. İslâm âlimi olmak için, her ikisini de öğrenmek lâzımdır. Din bilgilerini öğrenmek ve yapmak, her müslimâna lâzımdır. Ya'nî **(Farz-ı ayn)**dır. Fen bilgilerinden lâzım olanları yalnız bu işle meşgûl olanların öğrenmeleri ve yapmaları lâzımdır. Ya'nî **(Farz-ı kifâye)**dirler. Bu iki farzı yerine getiren millet, muhakkak ilerler. Medenî olur. Kur'ân-ı kerîmde, Şûrâ sûresinin yirminci âyetinde, Allahü teâlâ meâlen, **(Bir kimse, dünyâ ni'metlerine kavuşmak isterse, ona istediğini veririm. Âhiret ni'metlerini istiyene de, istediğini veririm)** buyurmuşdur. İstemek, lâf ile olmaz. Sebebe yapışmak, ya'nî çalışmak lâzımdır. Allahü teâlâ, dünyâ ni'metlerine ve âhiret ni'metlerine kavuşmak için, çalışanlara, dilediklerini vereceğini va'd ediyor. Müslimân olsun, olmasın, dünyâ ni'metlerini beğendiğim gibi çalışan herkese, veririm buyuruyor. Avrupalılar, Amerikalılar, komünistler, böyle çalışdıkları için, dünyâ ni'metlerine kavuşuyorlar. Kurûn-ı vüstâdaki müslimânlar, böyle çalışdıkları için, medeniyyet rehberi olmuşlardı. Abbâsîlerin ve Osmânlıların son zemânlarında, iç ve dış düşmanların, ya'nî din düşmanı olan masonların te'sîrleri ile, fen bilgilerini öğrenmekden ve öğretmekden, fen ve san'at üzerinde çalışmakdan mahrûm edildiler. Hükûmet idâresini ele geçiren câhil ittihâtcıların bu gerilemeğe te'sîri çok oldu. Bu sebeb ile mu'azzam devletleri çökdü. Din bilgisi, îmân, ibâdet ve ahlâkdan ibâretdir. Bu üçünden biri noksan olursa, din bilgisi, temâm olmaz. Noksan olan şeyin fâidesi olmaz. Eski Romalılarda, Yunanlılarda ve Avrupadaki, Asyadaki devletlerde, fen bilgisi vardı. Fekat din bilgisi noksan idi. Bunun için, fen ve teknikde nâil oldukları ni'metleri kötü yerlerde kullandılar. Bir kısm san'at eserlerini zevklerde, fuhşlarda kullandılar. Bir kısmı da, teknik vâsıtalarını, insanlara zulm, işkence yapmakda kullandı. Medenî olmaları şöyle dursun, parçalandılar, yıkıldılar, yok oldular.

Şimdi de müslimân olmıyan sosyalist memleketlerde, fen bilgileri ileri ve teknik başarıları, ağır sanâyı'leri göz kamaşdıracak derecede ise de, din bilgilerinin üç kısmından da mahrûmdurlar. Medenîlerin değil, vahşîlerin bile yapamıyacakları kötülükleri yapıyorlar. İslâm ilmlerine sâhib olmıyan böyle devletler, yok ol-

mağa mahkûmdurlar. Târîh tekerrürden ibâretdir. Sü'ûdî Arabistânın ve benzerlerinin, târîhden ibret alarak, yalnız dünyâ ni'metlerine kavuşmak için çalışmakla kalmayıp, îmânlarını ve ahlâklarını düzeltmeleri lâzımdır. Yalnız fende ilerlemeleri, onları medeniyyete kavuşduramıyacak, felâket ve izmihlâlden, mahv olmakdan kurtaramıyacakdır.

Türkiye, bugün ecdâdı gibi çalışmakda, diğer müslimân milletlerin fen bakımından rehberi vazıyyetindedir. Fekat ba'zı gençler, fen, i'mâr ve tabâbet üzerinde çalışmak, bütün yeni keşfleri incelemek yerine, politika oyunlarına âlet olur, gruplara ayrılır, sapık kuruluşlara katılır, birbirini buğazlamağa kalkarsa, yazık onlar için verilen emeklere ve yazık onlar için taşıdığımız ümmîdlere! Yazık zevâllı vatanımıza! Gençlerimizi böyle zararlı düşüncelerden, sapık fikrlerden, yanlış yollardan koruyan birinci kudret, kalbin temiz ve ahlâkın güzel olmasıdır. Bu iki fazîletin menba'ı da dindir. Çünki islâmiyyet, dâimâ tekrarladığımız gibi, insanın fenâ iş yapmasını, yanlış yollara sapmasını önler. Onu, memleketine, memleket büyüklerine bağlar. Ona, en doğru yolu gösterir. Burada maksadımız, hakîkî islâm bilgilerini öğrenmekdir. Yoksa din ismi altında gençleri yanlış yola sürükleyen zındıkların, münâfıkların ileri sürdüğü yanlış, sapık fikr ve inançlar değil! İslâm dîni, Ehl-i sünnet âlimlerinin bildirdikleri gibi yapıcıdır. Hiçbir zemân yıkıcı ve bölücü olmamışdır. Ey sevgili gençler! Sizden, ittihâtcıların ortaya çıkardıkları yıkıcılık, bölücülük istiyenlerden kaçınız! Çünkü bunlar, İslâmiyyetin ve memleketimizin düşmanıdırlar.

Beterdir günbegün hâlim, begâyet, yâ Resûlallah!
Düzelsin artık ef'âlim, inâyet yâ Resûlallah!

Azıtdı bu denî nefsim, beni şeytâna uydurdu.
Ne mümkin bunca isyânla, dehâlet yâ Resûlallah!

Aceb kâbil mi kurtulmak, hevây-i nefs-ü şeytândan?
Erişmezse, eğer senden, hidâyet yâ Resûlallah!

Gelince feyz-ü ihsânın, günâhkâr kimseye bir ân,
Onun râhı, dü-âlemde, selâmet yâ Resûlallah!

Emri, nehyi ta'zîm etdim, harâma demedim halâl.
Her günâhın sonu oldu, nedâmet yâ Resûlallah!

Ey ins-ü cinnin Resûlü, insanların en üstünü,
İhlâsıma bağışla kıl, şefâ'at yâ Resûlallah!

– 3 –

DİNLER, AKÎDELER ve DİN İLE FELSEFENİN FARKI

Allahü teâlâ birdir. Ona giden yol da birdir. Din, Allahü teâlâyı tanıtan yol olduğuna göre, dünyâda tek bir din olması gerekir. Hâlbuki, bugün dünyâ yüzünde birbirinden farklı dinler ve muhtelif akîdeler vardır. Fekat dikkat edilecek olursa, tek Allahın gönderdiği, mûsevîliğin ve îsevîliğin ve müslimânlığın aynı îmân esâsları üzerine kurulduğu meydâna çıkar. Bu üç din birbirine bağlı zincir halkaları gibidir. Allahü teâlâ, asrlar geçdikçe, bozulan, değişdirilen mûsevîliği ve îsevîliği düzelterek ve temizliyerek en son ve hakîkî şekli olan **(İslâm)** dînini göndermişdir. Esâsen, bu kitâbın birçok yerlerinde tekrârladığımız gibi, **(İslâmiyyet)** kelimesinin iki ma'nâsı vardır. Allahü teâlâya teslîm olmak ma'nâsına geldiği gibi, Muhammed aleyhisselâmın bildirdiği son dîne de denir. **(Ehl-i kitâb)** ise, diğer iki dîne mensûb olan kimselere verilen ismdir. Bunlar şimdi, bozuk olan Tevrât ve İncîle Allah kelâmı diyorlar. Îsâ ve Mûsâ aleyhimesselâma Allahın peygamberi demekle berâber, resmlerine, heykellerine secde ederek, kendilerine şefâ'at etmeleri için yalvarıyorlar. Onlarda (Ülûhiyyet sıfatı) bulunduğuna inanan **(Müşrik)** olur. Allahü teâlânın (Sıfât-i zâtıyye) ve (Sıfât-i sübûtiyye)sine **(Ülûhiyyet sıfatları)** denir.

Bu üç büyük dînin Allahü teâlâ tarafından nasıl gönderildiğini aşağıda anlatmağa çalışacağız. Bunların esâslarını açıklıyacağız. Bu üç büyük dînin yanında, bir de Allah mefhûmu kalmamış ve yalnız ahlâk kâidelerine bağlı olan dinler de vardır. Bunlar, ittihâtcıların ortaya çıkardıkları yol olup, bizim mevzû'umuzun dışında kalmakla berâber, dünyâda büyük bir insan kütlesinin inandığı din olarak mevcûddur. Onun için, asl mevzû'a girmeden evvel, bunlar hakkında da, ma'lûmât vermeği lüzûmlu bulduk. Önce bunları ele alacağız.

Bunların arasında Müşriklik, Brahmanlık, Mecûsîlik ve Budistlik başda gelmekdedir. Bu dört din, bundan kısa bir zemân evvel, birbuçuk milyar insanın i'tikâdını [inanışını] teşkil ediyordu. Çünki, Hindliler, Burmalılar, Lagoslular, Japonlar, Çinliler, Malayalılar, Koreliler ve bunlara komşu olan birçok memleketler, bu fikrlere bağlı idiler. Osmânlılar, Avrupalılar ve Amerikalılar arasında da, adedleri az olmakla berâber, bunlara rastlamak kâbildi. Fekat bugün, komünizm propagandası yüzünden ve genç Çinlilerin kendilerini hiçbir dîne bağlı saymamalarından ötürü, bu dîne bağlı olan in-

sanların adedi, en son milletler arası istatistiklere göre, 400 milyona düşmüşdür. Şimdi bu dinleri yakından inceliyelim ve ansiklopedilerden fâidelenerek, bunlarda insana nasıl bir yer verildiğini görelim.

BRAHMA DÎNİ

Brahma, mukaddes kelâm demekdir. Hindistândaki islâm âlimlerinden Mazher-i Cân-ı Cânân[1] ondördüncü mektûbunda buyuruyor ki, (Bu din, Îsâ aleyhisselâmın mîlâdından asrlarca evvel Hindistânda zuhûr etmiş hakîkî, ilâhî bir din idi. Sonraları bozularak, kâfir oldular). Bu dînin başında olanlar, Brahman ismini aldılar. Bunlardan birini, ma'bûd şekline sokdular. Bunun dört oğlu olduğu söylenmekde, güyâ dört oğlundan biri, bunun ağzından, diğer üçünün de, elinden ve ayağından meydâna geldiği sanılmakdadır. Bu dört oğlundan dolayı, brahmanlar insanları dört sınıfa ayırmakdadır:

1) **Brahmanlar:** Bunlar brahma inanışının kudsî râhibleri ve âlimleridir. Mukaddes **(Veda)** kitâbını okumak, açıklamak ve diğer brahma mensûblarına yol göstermek vazîfeleridir. Son derecede nüfûz sâhibidirler. Emrlerine kimse karşı gelemez. Herkes onlardan çekinir. 2) **Muhâribler:** Bu sınıfa hükümdârlar, racalar ve büyük devlet adamları ve askerler girer. Bunlara **(Krişna)** ismi verilir. 3) **Tüccarlar** ve **çiftçiler:** [Bunlara (Vayansa) ismi verilir.] 4) **Köylüler, işçiler, amele** ve **benzerleri.**

Bu dört sınıfdan çıkarılanlara ise **(parya)** ismi verilir ki, bu zevallıların, insan gibi yaşamak hakkı yokdur. Hayvan mu'âmelesi görürler. Dört sınıfa giren insanların haklarına mâlik değildirler. Brahma inanışında, putlar vardır. Bu putların cinsi, ma'nâsı, yinecek ve yinmeyecek şeyler, suçlar ve bunlara verilecek cezâlar, **(Manava Dharina Şastra)** ismindeki mukaddes kitâblarında yazılıdır. [Ma'nâsı: Manunun din kitâbı.] Brahmanlar, birçok tanrıya inanırlar. En büyük tanrıları fenâlıkları yok etmek için insan şekline girmiş olan (Krişna) ile, ikinci büyük tanrı (Vişnu)dur. Üçüncü tanrıları ise (Siva)dır. Vişnu, çok mühimdir. Bu kelimenin ma'nâsı, (İnsanın içine işleyen) demekdir. Vişnu, koyu mâvi renkli vücûd ve dört elli olarak gösterilir. Yâ, (Garuta) adındaki kartalına binmiş, yâhud bir Lotos çiçeği veyâ bir yılan üzerine oturmuşdur. Brahma inanışına göre, Vişnu şimdiye kadar dünyâya 9 def'a muhtelif şekilde [insan, hayvan veyâ çiçek olarak] gelmişdir. Şimdi onun onuncu gelişi beklenmekdedir.

---

[1] Cân-ı Cânân, 1195 [m. 1781] de Delhîde şehîd edildi.

Brahma dîninde öldürmek ancak harbde câizdir. Diğer zemânlarda hiçbir canlı mahlûk, insan veyâ hayvan, öldürülmez. İnsan, mukaddes bir mahlûk sayılır. **(Tenâsuh)**a inanırlar. Ya'nî insan öldükden sonra, rûhunun tekrâr başka bir insan şeklinde dünyâya geleceğine inanırlar. Vişnunun da dünyâya bir hayvan şeklinde gelebileceği hesâba katıldığından, hayvan öldürmek, kat'î olarak men' edilmişdir. Onun için, müteassıb brahmanlar, kat'iyyen et yimezler.

Manu kitâbına göre, insanın hayâtı dörde ayrılır:

1) Tenbellik, 2) Evlilik, 3) Münzevîlik (yalnız başına yaşamak), 4) Sevâb kazanmak için dilencilik.

Hindistândaki islâm âlimlerinin büyüklerinden ve tesavvuf mütehassıslarından Mazher-i Cân-ı Cânân "rahmetullahi aleyh" 14. cü mektûbunda, (Hind kâfirlerinin âyinleri)ni fârisî yazmakdadır. Burada buyuruyor ki, (Allahü teâlâ, bütün insanlara se'âdet yolunu gösterdiği gibi, Hindistâna da, Birmîhâ ismindeki melek ile **(Veda)** ve **(Bîd)** ismleri ile yâd edilen bir kitâb gönderdi. Bu kitâb dört kısm idi. Bu dînin müctehidleri bunlardan altı mezheb çıkardı. Akâid kısmına (Dahren Şayster) dediler. İnsanları dört sınıfa ayırdılar. İbâdet kısmına (Kerm Şayster) dediler. İnsanın ömrünü dörde ayırdılar. Herbirine (Cuk) dediler. Hepsi, Allahü teâlânın bir olduğuna, âlemin fânî olduğuna, kıyâmet gününe, hesâba ve azâba inanırlar, riyâzet ve mücâhede yaparak, keşf ve istidrâc sâhibi olurlar. Sonra gelenlerin, bu dinde yapdıkları yenilikler, dinsizliğe sebeb olmuşdur. İslâmiyyet gelince, dinleri mensûh olmuşdur. Müslimân olmayanlarına kâfir denir. Dahâ evvel olanları hakkında birşey diyemeyiz.)

Brahmanların bir şu'besi olan **(Mecûsî)**lere gelince, bunlar ateşe, ineğe, timsaha taparlar. Bunlar Kisrâ denilen acem şâhlarından Küştûseb zemânında Zerdüşt denilen, yaşayıp yaşamadığı tam bilinmiyen bir kimsenin kurduğu bâtıl bir dîne bağlıdırlar. Bunlar mevtâlarını gömmezler. Bir nev' kulelerde saklarlar ve akbabalara yidirirler. Başka bir kısm olan **(Sîh)**lerde sakal mubârekdir. Sakallarını kat'iyyen kesdirmezler. Bir de **(Hinduist)**ler vardır. Bunlar, aşağı tabaka halkın bütün hurâfelerine inanırlar. Bu inanışın artık hiçbir kıymeti kalmamış, temâmen çığrından çıkmışdır.

Brahmanlar, insanlara, (Brahman râhiblerinin emrlerini dinlemek ve onlara her zemân itâ'at etmek, Manu kitâbına göre hareket etmek, paryalarla hiç temâs etmemek, hiçbir canlı varlığı öldürmemek) gibi husûsları telkîn ederler. Rûh ve beden hakkında hiçbir bilgi vermezler. Yalnız insanı, kudsî bir varlık olarak kabûl ederler. Brahmanlar, Hindistânda Ganj nehrini mukaddes sayarlar. Bu nehrde yıkanmağı, bu nehrin suyunu içmeği, hattâ ölüleri-

ni bu nehre atmağı kudsî bir vazîfe telakkî ederler.

Puta tapmağa pek yakın olan, hattâ ba'zı putlara da tapan Brahma dîninin muhakkak ıslâha ihtiyâcı vardır. Ne yazık ki, 100 sene sonra, ya'nî Îsâ aleyhisselâmın mîlâdından 600 sene evvel, dünyâya gelen BUDA, bu dîni temâmen bozdu. Budayı, katolik dîninin birçok hurâfelerini ortadan kaldıran protestan denilen küfr fırkaları kuran Luthere benzetmek kâbildir.

BUDİSTLİK

Buda, mîlâddan tahmînen 622 sene evvel, Hindistânda Benares şehrinin 160 kilometre kuzeyinde (Kapilavastu) (diğer ismi, Lumbini) köyünde doğmuşdur. Asl adı, (Guatama) veyâ (Sidarte)dir. 29 yaşında bir ormanda inzivâya çekilerek şiddetli bir riyâzet [açlık] çekmişdir. Riyâzet ile bir şey halledilemiyeceğini anlıyarak, normal hayâta dönmüş ve tefekküre dalmışdır. Nihâyet 35 yaşında, Nerancara nehri kenârında bir incir [Bo] ağacı altında oturup düşünürken, zihni aydınlanmış, böylece Gutama **(Buda)** olmuş, 80 yaşında ölünceye kadar fikrlerini, düşüncelerini yaymağa çalışmışdır. Buda, Brahma i'tikâdının [inanışının] bozulduğunu, puta tapmanın yanlış olduğunu söylemişdir. Onu dinliyenler, arkasından gitdiler. Buda, kendisinin ancak bir insan olduğunu söyliyor ve hiçbir zemân ilahlık iddi'â etmiyordu. Fekat öldükden sonra, talebeleri onu tanrılaşdırmışlar, onun nâmına ma'bedler [tapınaklar] kurmuşlar ve heykellerini yaparak, ona tapmağa başlamışlardır. Böylece, Budizmi putperestlik şekline sokmuşlardır. Budistlikde, tanrı yokdur.

Budist kâfirlerinin bâtıl dinlerinde dört (Esâs) vardır. Şöyle ki:

1) Hayât, ızdırâb ile doludur. Zevk ve safâ, bir hayâl, bir aldatıcı rü'yâdır. Tevellüd, ihtiyârlık, hastalık ve ölüm de acı bir ızdırâbdır.

2) Bu ızdırâblardan kurtuluşa mâni' olan şey, bilgisizlik yüzünden kapıldığımız hevesler ve ne olursa olsun, muhakkak yaşamak arzûmuzdur.

3) Izdırâbı yenmek için, bütün geçici heveslerle birlikde muhakkak yaşamak arzûsunu da terketmek gerekir.

4) Yaşama hevesinin izâlesi ile, insan râhata kavuşur. Bu hâle (nirvana) ismi verilmekdedir. Nirvana, hiçbir hevesi ve ihtirâsı olmıyan bir insanın, dünyâ zevklerinden ictinâb ederek, kudsî istirâhata kavuşması demekdir. Buda, insanların se'âdete kavuşması

için, 8 yol tavsiye etmekdedir. Bu yollar aşağıda yazılıdır:

Doğru i'tikâd,
Doğru karâr,
Doğru söz,
Doğru hareket,
Doğru hayât,
Doğru çalışma,
Doğru tefekkür,
Doğru muhâkeme.

Buda, Brahma dînindeki bütün sınıfları red eder. Brahman sınıfının imtiyâzlarını tanımaz ve onlara ayrı bir üstünlük vermez. Bütün insanları müsâvî sayar ve onlara müsâvî haklar verir. Brahmanlardaki paryaları bağrına basar. İnsanları kudsî varlık olarak kabûl etmez. Aksine, insanların çok kusûrları olduğunu ve ancak azla kanâat ederek, oruc tutarak, bu günâhlardan kurtulacaklarını telkîn eder. Fekat, bu ma'rifetlerin din ile, Allahü teâlânın rızâsı ile hiç bir alâkası yokdur. Bunların rûhları bomboşdur. Çünki, budizmde (Allah) akîdesi bulunmamakdadır.

Asyada Tayland, Bangladeş ve Malezya arasındaki (Birma) halkı, câhil, ahlâksız kimselerdir. Mîlâddan 543 sene evvel, (Buda) dîni buraya geldi. Bu dinde hak, merhamet olmadığı için, vahşî insanlar arasında çabuk yayıldı. On asır sonra Hindistândan gelen müslimân tüccarlar, İslâmiyyeti getirdi. İslâm bilgileri, islâm ahlâkı da yayıldı. Sonra ingilizler gelerek tabî'î kaynakları sömürdüler. Dünyânın her yerinde yapdıkları gibi, yalan ve silâh kuvveti ile ve câsûsların, misyonerlerin hîleleri ve zorlamaları ile islâm düşmanlığını yaydılar. İkinci cihân harbinden sonra, ingilizler çekildi ise de, islâmiyyete saldıran vahşî bir canavar sürüsü bırakdılar. Zulmden kaçan din adamlarının mektûblarından anlıyoruz ki, Birma askerleri evleri basıp erkekleri öldürüyor, kadınları, kızları götürüp, her kötülüğü yapıyor, edeb yerlerini kesdikden, gözlerini oydukdan sonra, ölüme terk ediyorlar. Biz inanıyoruz ki, Allahü teâlâ, şehîdlere yaralarının, kırıklarının acısını duyurmaz. (Tekrâr dünyâya gelip, şehâdet lezzetlerini yine tatmak) isterler. Birmada da müslimânlara karşı, ingiliz plânlarını tatbîk eden canavarlar ise, ingilizlerle birlikde dünyâda da, âhıretde de azâb-ı ilâhîyi çekeceklerdir.

Mîlâddan 479 sene evvel 70 yaşında vefât etmiş olan Konfüçyüs, Çinli bir feylesof idi. Ahlâk ve devlet idâresi üzerinde yazdığı kitâbları ile meşhûr oldu. Felsefesi, sonradan dînî mezheb şekline sokuldu. Kitâblarında semâvî dinlerle alâkalı hiçbir ma'lûmât yokdur.

MÛSEVÎ DÎNİ VE YEHÛDÎLER

Mukaddes kitâblar, târîhî vesîkalar ve günümüze kadar gelmiş olan eserler incelenirse, (Tek Allah)a îmânı emr eden din ya'nî islâmiyyet, Âdem aleyhisselâm zemânından beri vardı. İnsanlar dünyâya geldikden sonra, Âdem aleyhisselâmdan İbrâhîm aleyhisselâma kadar geçen zemân içinde, birçok Peygamberler "aleyhimüssalevâtü vetteslîmât" gelmişse de, bunlara büyük kitâblar gönderilmemişdi. Allahü teâlâ bunlara küçük **(Suhuf)**lar [risâleler] göndermişdi. Meşhûr yüz suhufdan onu İbrâhîm aleyhisselâma gönderilmişdir. Târîhcilere göre, İbrâhîm "aleyhissalâtü vesselâm" mîlâddan 2122 sene evvel Fırat ile Dicle arasında bulunan bir kasabada doğmuş ve bir rivâyete göre de, 175 sene yaşadıkdan sonra, Kudüs civârında **(Halîlürrahman)** kasabasında vefât etmişdir. Marston adlı yazarın yayınladığı, **(La Bible a dit vrai** = Mukaddes kitâb doğruyu söyliyor) ismindeki kitâbın anlatdığına göre, son zemânlarda, bu yerlerde, İbrâhîm aleyhisselâma âid pekçok eşyâ bulunmuş ve Onun mezkür zemânlarda yaşadığı kat'î olarak meydâna çıkmışdır. İbrâhîm aleyhisselâmın üvey babası **(Âzer)**dir. Hakîkî babası olan Târûh, İbrâhîm aleyhisselâm henüz çocuk iken vefât etmiş idi. Âzer, put yapan bir sanatkâr idi. İbrâhîm aleyhisselâm dahâ çocuk iken, putlara ibâdet edilemiyeceğini anlamış, üvey babasının yapdığı putları parçalamış ve bulundukları memleketin, ya'nî Bâbilin hükümdârı olan Nemrûdu îmâna da'vet etmeğe başlamışdır. Nemrûd, zâlim ve gaddâr bir hükümdârdı. Bir rivâyete göre Nemrûd ismi, onun hakîkî ismi değil, [fir'avn gibi] bir ünvânı idi. Nemrûd, küçük bir çocukken burnuna bir yılan yavrusu kaçmış, bu yüzden son derecede çirkinleşmişdi. Babası bile onun yüzünü görmeğe tehammül edememiş ve öldürmeğe karâr vermişdi. Fekat, annesinin yalvarması üzerine, onu bir çobana teslîm etmiş, çoban da, onun çirkin yüzüne bakmağa dayanamadığından, onu dağ başında bırakmış, dağda Nemrûd isminde bir dişi kaplan, çocuğu emzirerek, onun yaşamasına sebeb olmuşdur. Nemrûd ismi, bu kaplandan gelmekdedir. Babası öldükden sonra, hükümdârlığa geçen Nemrûd, kendisini ilah zan ediyor ve bütün halkın kendisine tapmasını istiyordu. İbrâhîm "aleyhisselâm", bu yüzü gülmez, azılı kâfiri hak dîne da'vet etdi. Kavmini de putlara ve Nemrûda tapmakdan vaz geçirmeğe çalışdı. Fekat îmân etmediler. O zemân kavmi olan Keldânîler âdetleri üzere senede bir gün hepsi bir yere toplanır bayram yapar ve sonra puthâneye gider, putlara secde eder, sonra da evlerine dönerlerdi. Böyle bir bayram günü, İbrâhîm aleyhisselâm puthâneye girip, bir balta ile bütün küçük putları kırdı. Baltayı da, en büyük putun boynuna

asdı ve oradan uzaklaşdı. Keldânîler puthâneye girince bütün putların kırıldığını gördüler ve bunu yapanı yakalayarak cezâlandırmak istediler. İbrâhîm aleyhisselâmı getirip, bu işi sen mi yapdın dediler. İbrâhîm "aleyhisselâm", (Kendisi dururken küçük putlara tapınılmasını istemediği için, boynunda balta asılı duran büyük put yapmışdır. İnanmaz iseniz kendisine sorunuz) buyurdu. Kavmi, (Putlar konuşmaz ki, sen onlara sor diyorsun) dediler. Bunun üzerine İbrâhîm "aleyhisselâm", (O hâlde konuşamıyan ve kendilerini kırılmakdan kurtaramıyan putlara niçin ibâdet edersiniz. Size ve tapdığınız putlara yazıklar olsun) diyerek kavmini putlara tapınmakdan vazgeçirmeğe çalışdı ise de, bir fâidesi olmadı. Bu hâl Enbiyâ sûresi 52. ci âyeti ve devâmında beyân buyrulmuşdur. Nemrûda haber verdiler. Nemrûd, İbrâhîm aleyhisselâmı görmek istedi. İbrâhîm aleyhisselâm Nemrûdun yanına girince secde etmedi. Nemrûd niçin secde etmediğini sorunca, (Beni yaratan Allahü teâlâdan başkasına secde etmem) buyurdu. Nemrûd İbrâhîm aleyhisselâmın delîllerine cevâb veremeyip red etdi. İbrâhîm "aleyhisselâm", Allahü teâlânın bir, ebedî, ezelî, her şeye hâkim ve mâlik olduğunu, Nemrûdun ise âciz, za'îf bir insan ve mahlûk olduğunu söyledi. Buna çok kızan Nemrûd, yanındaki kimselerin de teşvîki ile, İbrâhîm aleyhisselâmı ateşe atmağa karâr verdi.

Kur'ân-ı kerîmde İbrâhîm aleyhisselâmın Nemrûd ile konuşmaları haber verilmişdir. Bekara sûresinin 258. ci âyetinde meâlen, **(**[Ey habîbim] **Allah, kendisine mülk, saltanat verdiği için azarak, İbrâhîm ile Rabbi hakkında cidâl eden, tartışan kimsenin** [Nemrûdun] **haberini işitmedin mi? İbrâhîm, benim rabbim hem öldürür hem diriltir deyince,** [Nemrûd], **ben de diriltir ve öldürürüm demişdi. İbrâhîm, Allah güneşi şarkdan getiriyor, sen de garbdan getir deyince kâfir şaşırıp kaldı. Allahü teâlâ zulm eden kimseleri doğru yola kavuşdurmaz)** buyurulmuşdur.

Ateşe atılması Saffât sûresinde ve Enbiyâ sûresinde bildirilmişdir. Saffât sûresinin 97. ci âyetinde meâlen, **(Kâfirler, İbrâhîm için bir binâ yapıp içine ateş yakdıkdan sonra İbrâhîmi onun içine atın dediler)** buyurulmuşdur. Fekat, bir binâ yapılıp oradan İbrâhîm "aleyhisselâm" ateşe atılınca, ateş bir gül bağçesi oldu. Bir rivâyete göre, ateş içi balık dolu bir havuz hâline geldi. Balıklar odunlardan meydâna geldi. Kur'ân-ı kerîmde, Enbiyâ sûresi 68, 69 ve 70. ci âyetlerinde meâlen, **(Kâfirler, şâyet bir iş yapacaksanız İbrâhîmi ateşde yakınız. Böylece ilahlarınıza yardım etmiş olursunuz dediler. Biz de, Ey ateş! İbrâhîme karşı serin ve selâmet ol dedik. İbrâhîme** [böyle] **bir tuzak kurmak istediler. Fekat biz kendilerini dahâ ziyâde hüsrâna düşenlerden kıldık)** buyuruldu.

Kur'ân-ı kerîmde Nemrûd ismi geçmez. Fekat, bu ism Tevrâtda [Kitâb-ı Mukaddesin "Eski ahd" kısmında] vardır. Bugün, Urfa vilâyetimizde (Ayn-ı Zelîka) veyâ (Halîlürrahman) isminde 50x30 metre eb'âdında bir havuz vardır. Buranın İbrâhîm aleyhisselâmın ateşe atıldığı yer olduğu, balıkların odunlardan meydâna geldiği iddi'â olunmakda ve kimse bu balıklara dokunmamakdadır.

İbrâhîm aleyhisselâm iki def'a evlendi. Birinci zevcesi Sâre (Sâra) 70 yaşına geldiği hâlde çocuk sâhibi olamamışdı. Bunun üzerine, İbrâhîm "aleyhisselâm" Mısrda Fir'avnın hediyye etdiği Hâcer isminde bir câriyeyi ikinci zevce olarak aldı. Bundan İsmâ'îl aleyhisselâm doğdu. Bunun üzerine Sâre, Allahü teâlâya kendisine de bir çocuk vermesi için düâ etdi. Allahü teâlâ, ona da bir çocuk ihsân etdi. Bu da, İshak aleyhisselâm idi. İsmâ'îl aleyhisselâm, Arabların, İshak aleyhisselâm da, İbrânîlerin ceddi oldu. Ya'nî, Arablarla İbrânîler [yehûdîler], aynı babadan, fekat ayrı analardan gelme kardeşdirler. İbrâhîm "aleyhisselâm" Muhammed aleyhisselâmın dedelerindendir.

İbrâhîme "aleyhissalâtü vesselâm", 90 yaşında peygamber olduğu bildirildi. Onun dîni, Allahü teâlânın tek olduğunu bildiriyordu. Kur'ân-ı kerîmde Âl-i imrân sûresi 67. ci âyetinde meâlen, **(İbrâhîm** "aleyhisselâm" **yehûdî ve hıristiyan değildi. O Allahü teâlâya teveccüh etmiş** [Hanîf] **ve Ona teslîm olmuş bir müslimân idi)** buyurulmuşdur.

Yehûdîlere hak dîni teblîg eden Mûsâ "aleyhisselâm"dır. Mûsâ "aleyhisselâm" mîlâddan tahmînen 1705 sene evvel Mısrda Memfis (Memphis) şehrinde tevellüd etdi. Asl tevellüd târîhi üzerinde muhtelif rivâyetler olduğu için, o zemân Mısrda hangi Fir'avn hükm sürdüğü kat'î malûm değildir. Fir'avn rü'yâsında, o sene doğacak bir erkek çocuğun kendisini öldüreceğini görmüş olduğundan, o sene doğan bütün erkek çocukların öldürülmesini emr etmişdi. Bunun için, Mûsâ aleyhisselâmın annesi, çocuğunu bir tabuta [tahta bir sandığa] koyarak, Nil nehrine bırakdı ve Allahü teâlâya emânet etdi. Bu sandık, fir'avnın zevcesi tarafından bulundu. Fir'avn de çocuğu gördü. Fekat, sandık su üzerinde görüldüğü zemân, zevcesinin kendisine, (Bu sandıkda mal varsa, senin, can varsa, benim olsun) diye yapdığı teklîfi kabûl etmiş olduğundan, bir şey yapamadı.

Mûsâ ismi (Sudan kurtarılmış) ma'nâsına gelmekdedir. Hıristiyanlar (Moşe) ve (Möis) diyor. Mûsâ aleyhisselâmın annesi, kendisini süt anne olarak fir'avnın serâyına aldırtdı ve çocuğunu büyütdü. Kırk yaşına gelince, akrabâlarını öğrenip, onların yanına gitdi. Kendisinden üç yaş büyük olan Hârûn "aleyhisselâm" ile buluşdu.

Mûsâ “aleyhisselâm”, İbrânîlere karşı yapılan haksızlıklara isyân etdi. Onları himâye etdi. Bir gün, bir Mısrlı kâfirin [kıptînin] Benî İsrâîlden birine işkence etdiğini gördü. Kurtarırken kıptî öldü. Hâlbuki sâdece kıptînin zulmüne mâni’ olmak istemişdi. Bunun üzerine, Mısrdan hicret etmek zorunda kaldı. Medyen şehrine gitdi. Orada, Şu’ayb aleyhisselâma, 10 sene hizmet etdi. Kızı Safûrâ (Tsippore) ile evlendi. On sene sonra, tekrâr Mısra döndü. Mısra dönerken, Tûr dağına uğradı. Orada, Allahü teâlânın kelâmını işitdi. Bu esnâda kendisine risâlet [peygamberlik] verildi. (Allahü teâlânın bir olduğu, fir’avnın tanrı olmadığı) ve birçok şeyler bildirildi. Mısra, fir’avna geldi. Onu dîne da’vet etdi. Onu, tek ma’bûda inanmağa çağırdı. Benî İsrâîle serbestlik verilmesini istedi. Fir’avn kabûl etmedi. (Mûsâ büyük sihrbâzdır. Bizi aldatıp, memleketimizi elimizden almak istiyor) dedi. Yanındaki vezîrlere sordu. Onlar da, (Sihrbâzları topla, Onu mağlûb etsinler) dediler. Sihrbâzlar geldiler. Mısr halkının önünde iplerini yere atdılar. Her ip yılan görünüp Mûsâ aleyhisselâma doğru yürüdü. Mûsâ aleyhisselâm elindeki asâyı yere atınca, büyük bir yılan olup, bütün ipleri yutdu. Bunun üzerine sihrbâzlar, şaşırdılar, (Bu zât doğruyu söyliyor) diye Ona îmân etdiler. Bu vak’a, Kur’ân-ı kerîmde, A’râf sûresinde, 111-123 üncü âyetlerde zikr edilmekdedir. Fir’avn, bunun üzerine, büsbütün kızdı. (O, sizin ustanız imiş. Ellerinizi, ayaklarınızı keseceğim. Hepinizi hurma dallarına asacağım) dedi. (Biz Mûsâya inandık. Onun Rabbine sığınıyoruz. Yalnız Onun afv ve merhametini isteriz) dediler. Fir’avn, benî İsrâîlin Mısrdan ayrılmasına izn vermiyordu. Çünki, benî İsrâîl Mısrdan ayrılınca kendinin ve kavminin kullanmakda oldukları bu hizmetcilerini, kölelerini kaybetmiş olacaklardı. Kâfirlerin suları kan oldu. Kurbağa yağdı. Cild hastalıkları ve üç gün karanlık oldu. Fir’avn, bu mu’cizeleri görünce korkdu. İzn verdi. Mûsâ aleyhisselâm, benî İsrâîl ile, Mısrdan çıkıp, Kudüse doğru giderken, fir’avn pişmân oldu. Askerleri ile arkalarına düşdü. Süveyş körfezi açılıp, mü’minler karşıya geçdi. Fir’avn geçerken, deniz kapandı. Fir’avn askeri ile birlikde boğuldu. Mûsâ “aleyhisselâm”, bu büyük hicret esnâsında, Tûr dağında Allahü teâlâya çok yalvardı. Zât-ı ilâhiyyeyi görmek istedi. Allahü teâlâ, Onun yalvarmasını kabûl etmedi. Fekat, onunla, (Tûr-i Sînâ)’da tekrâr konuşdu. Mûsâ “aleyhisselâm” Tûr-i Sînâ’da 40 gün 40 gece kaldı ve oruc tutdu. Allahü teâlâ, Ona, Cebrâîl aleyhisselâm vâsıtası ile Tevrâtı levhalar üzerinde yazılmış olarak gönderdi. Kendisine îmân edenlerin tâbi’ olmaları için ayrıca, on levha üzerinde yazılı, on emr verilmişdi. Tâ o zemândan beri yehûdî kitâblarında ve Tevrâtın Tesniye kitâbı 5. bâbının 6. cı âyeti ve devâmında

ve Hurûcun [Çıkış] 20. bâbının başında zikredilen **(Evâmir-i aşere)** [On emr] aşağıda yazılıdır:

1 — Seni Mısr diyârından, esîrlik evinden çıkaran Allah benim.

2 — Benden başka tanrın olmıyacak. Ne gökde, ne yerde, ne de yer altında bulunan şeylerden hiçbirinin sûretini, oyma put yapmıyacaksın. Hiçbir sûretde onlara tapmıyacaksın.

3 — Allahın ismini boş yere ağzına almıyacaksın.

4 — Haftanın altı gününde çalışacak, yedinci günde istirâhat edeceksin. Cumartesi [Sebt] gününü dâimâ hâtırlayıp, onu kudsî kılacaksın.

5 — Anne ve babana hurmet edecek, itâ'at edeceksin.

6 — Adam öldürmiyeceksin.

7 — Zinâ [Allahü teâlânın yasak etdiği cinsî mukârenet] yapmıyacaksın.

8 — Kimsenin malını çalmıyacaksın.

9 — Komşuna yalan şehâdetde bulunmıyacaksın.

10 — Komşunun zevcesine, evine, tarlasına, kölesine, câriyesine, öküzüne, eşeğine ve hiçbir şeyine göz dikmeyeceksin.

Mûsâ aleyhisselâm, Tûr-i Sînâdan geri döndüğü zemân, kardeşi Hârûn aleyhisselâma emânet etdiği kavmin hak yoldan ayrıldıklarını ve bir altın buzağı heykeli yaparak, buna tapmağa başladıklarını dehşet ile gördü. Mûsâ aleyhisselâm, gösterişli ve heybetli, keskin bakışlı bir zât idi. Kendisi ile karşılaşanlar üzerinde büyük bir te'sîr yapıyordu. Fekat bir yaşında iken, Fir'avnın incilerle süslü sakalını yolarak, kızdırmışdı. Zevcesi Âsiye hâtunun şefâ'ati ile, öldürmeden önce, imtihân etmişdi. İçinde altın ve ateş bulunan tepsiyi önüne koydukda, elini altına uzatırken, Cebrâîl aleyhisselâm ateş tarafına döndürmüş, ateşi ağzına götürünce, dilinin ucu yanarak, ateşi atmışdı. Bu sebeb ile önceleri konuşması kusûrlu idi. Onun için, halka hitâb etmek îcâb edince bu işi çok düzgün konuşan kardeşi Hârûn aleyhisselâma bırakırdı. Fekat, Peygamber olunca, bu kusûru zâil oldu. Kendisine Hârûn aleyhisselâmdan dahâ güzel konuşmak ihsân olundu. Kendisi Tûr-i Sînâda iken, Hârûnun güzel sözleri kavminin doğru yoldan çıkmasına mâni' olamamışdı. Mûsâ aleyhisselâm, tekrâr Tûr dağına giderek, Allahü teâlâdan, ümmetini afv etmesini diledi. Ümmeti de, tevbe etdiler. Bunları alarak, Allahü teâlânın va'd etdiği, (Arz-ı mev'ûdu) bulmak için, çöllere girdi. Tâm 40 sene Tîh sahrâsında kaldılar. Çölde Allahü teâlâ, onları kudret helvası (Men) ve bıl-

dırcın eti (Selvâ) ile besledi. Mûsâ aleyhisselâm", Arz-ı mev'ûdün görülebildiği Erîha şehri karşısında bulunan dağdaki Nebo tepesine kadar geldi ve orada, bir rivâyete göre 120 yaşında vefât etdi. Kardeşi Hârûn aleyhisselâm ise, ondan 3 sene evvel ölmüş bulunuyordu. Arz-ı mev'ûda ve Arz-ı mev'ûdda bulunan Erîha şehrine girmek kendisinden sonra gelen Yûşâ' Peygambere nasîb oldu.

[Büyük islâm târîhçisi ve hukukcusu Ahmed Cevdet pâşa "rahime-hullahü teâlâ"[1], **(Kısas-ı Enbiyâ)** kitâbında diyor ki:

İbrâhîm aleyhisselâmın oğlu İshak idi, onun da oğlu, Ya'kûb idi "aleyhimesselâm". Bunun asl ismi **(İsrâîl)** idi. Bunun soyundan olanlara, **(Benî İsrâîl)** denildi ki, (İsrâîl oğulları) demekdir. Ya'kûb aleyhisselâmın oniki oğlundan biri olan Yûsüf aleyhisselâm da peygamber idi. Yûsüf aleyhisselâmdan sonra, Benî İsrâîl, Ya'kûb ve Yûsüf aleyhimesselâmın dinlerine uyarak Mısrda yaşadılar. Mısrın eski ehâlisi olan (Kıbt) kavmi ise, yıldızlara ve putlara, ya'nî heykellere taparlardı. Benî isrâîli köle gibi kullanırlardı. Benî İsrâîl, Fir'avnların işkencelerinden kurtulup, dedelerinin yurdu olan **(Ken'ân)** diyârına gitmek isterlerdi. Fekat, Fir'avnlar müsâade etmezdi. Çünki, Benî İsrâîle ağır işler yapdırıyor, yeni yeni şehrler ve binâlar inşâ etdiriyorlardı. İmrân oğlu Mûsâyı annesi sandığa koyup Nil nehrine atdı. Fir'avnın zevcesi **(Âsiye),** bunu alıp oğul edindi. Mûsâ aleyhisselâm kazâ ile bir kıbtîyi öldürünce, Mısrdan hicret edip **(Medyen)** şehrine geldi. Burada on sene kaldı. Şu'ayb aleyhisselâmın kızı ile evlenerek Mısra döndü. Yolda **(Tûr)** dağına uğradı. Burada Allahü teâlâ ile konuşmak ile şereflendi. Kendisine Peygamberlik verildi. Fir'avnı dîne da'vet etmesi emr olundu. Îmân etmedi. Mûsâ aleyhisselâm Benî İsrâîli toplayıp Mısrdan çıkdılar. **(Süveyş)** denizinden geçerek **(Erîha)** beldesine doğru yürüdüler ise de, Benî-İsrâîl biz gidemeyiz, (Amâlika) ile harb edemeyiz dediler. Bunlara beddüâ etdi. Kendinden üç yaş büyük olan kardeşi Hârûn aleyhisselâmı bunlarla bırakıp **(Tûr-i Sînâ)**ya gitdi. Allahü teâlâ ile yine konuşdu. Kendisine **(Tevrât)** kitâbı verildi. Kavmi tevbe edip Lût gölünün cenûbuna geldiler. Şerîa nehrinin şark tarafına Erîha şehrine karşı yerleşdiler. Yûşa' aleyhisselâmı yerine vekîl bırakıp vefât etdi.

(Mir'ât-ı Kâinât)da diyor ki, (Mûsâ "aleyhisselâm" üç kerre Tûr dağına gitdi. Birinci gidişinde, kendisine risâlet verildi. İkincisinde, **(Tevrât-i şerîf)** ile **(Evâmir-i aşere)** nâzil oldu. Tevrât kırk cüz idi. Her cüzde bin sûre, her sûrede bin âyet vardı. Şimdi, elde bulunan Tevrâtlarda bu kadar âyet yok. Çünki, Tevrâtın ve İncîlin

---

[1] Cevdet pâşa Lofcalıdır. 1312 [m. 1894] de İstanbulda vefât etdi.

sonradan tahrîf edildiklerini, değişdirildiklerini Kur'ân-ı kerîm haber vermekdedir. Cebrâîl aleyhisselâmın Mûsâ aleyhisselâma getirdiği Tevrâtı yalnız Mûsâ, Hârûn, Yûşa' ve Uzeyr ve Îsâ aleyhimüsselâm ezberlemişdir.)

(Kâmûs-ül-a'lâm)da diyor ki, (Âsûrî hükümdârı Buhtunnasar, Kudüsü alıp, Mescid-i aksâyı yıkdığı zemân, Tevrât nüshalarını yakdı. Yetmişbin yehûdî âlimini esîr edip, Bâbile gönderdi. Aralarında Danyâl ve Uzeyr aleyhimesselâm da vardı. [Uzeyr aleyhisselâma yehûdîlerin Azrâ dedikleri **(Müncid)**de yazılıdır. Ancak, bugünkü **(Kitâb-ı mukaddes)**in ahd-i atîk kısmındaki **(Azrâ)** kitâbını ve diğer ba'zı kitâbları yazan, İbrânî haham ve din adamı Azrâdır. Uzeyr aleyhisselâm değildir.] Yehûdîler Tevrâtı unutdular. Azdılar. Nasîhat için gönderilen Peygamberlere inanmadılar. Çoğunu şehîd etdiler. Îrân şâhı Behmen Keyhusrev, Âsûrîleri bozguna uğratdı. Yehûdî esîrleri ve Danyâl aleyhisselâmı serbest bırakdı. Mescid-i aksâda ibâdet edenler çoğaldı. Büyük İskender Kudüsü alınca, yehûdîlere içlerinden Hirodesi vâlî yapdı ise de, bu hâin yehûdî Yahyâ aleyhisselâmı şehîd etdi. Çok zulm yapdı. Bundan sonra Kudüs Romalıların eline geçdi. Yehûdîler isyân edince, mîlâdın 135. senesinde, Adriyan Kudüsü tahrîb ve yehûdîleri katl eyledi. Kaçanlar her tarafa yayıldı. Gitdikleri yerlerde, hıristiyanlardan çok zulm ve cefâ gördüler. İslâmiyyet zuhûr edince, huzûra ve râhata kavuşdular. Kudüs şehri Bizans imperatörleri tarafından ta'mîr edilip, (İlyâ) denildi. Şehri ve Mescid-i aksâyı Emevî halîfelerinin beşincisi Abdülmelik yeniden yapdırdı. Hıristiyanlar, haçlı seferlerinde tahrîb etdiler. Salâhaddîn-i Eyyûbî tecdîd eyledi. Osmânlı halîfeleri, ta'mîr ve tezyîn etdiler).

Yehûdîlerin Tevrâtdan sonra mukaddes kitâbları **(Talmûd)**dur. Mûsâ aleyhisselâm, Tûr-i Sînâda, Allahü teâlâdan işitdiklerini Hârûna, Yûşa'a ve El-iâzâra bildirmiş. Bunlar da, sonra gelen Peygamberlere ve nihâyet mukaddes Yehûdâya bildirmişler. Bu da, mîlâdın ikinci asrında, bunları kırk senede, bir kitâb hâline getirmiş. Bu kitâba **(Mişnâ)** denilmiş. Mîlâdın üçüncü asrında Kudüsde ve altıncı asrında Bâbilde, Mişnâya birer şerh yazılmış. Bu şerhlere **(Gamâra)** denilmiş, İki Gamâradan birini Mişnâ ile bir kitâb hâline getirip, bu kitâba (Talmûd) demişlerdir. Kudüs Gamârasından meydâna gelene **(Kudüs Talmûdu),** Bâbil Gamârasından meydâna gelene **(Bâbil Talmûdu)** demişlerdir. Hıristiyanlar, bu üç kitâba düşmandırlar. Îsâ aleyhisselâmı asmak için hâzırladıkları çarmıhı taşıyan ve çarmıha germe hâdisesine karışan Şem'ûn, Mişnâyı rivâyet edenler arasındadır derler. Talmûdda mevcûd olan insanlığa zararlı emrlerden ba'zıları, **(Cevâb Veremedi)** kitâbımızın

sonunda yazılıdır. Yukarıda ismi geçen **(El-iâzâr)**ın, Şu'âyb aleyhisselâmın oğlu olduğu **(Mir'ât-ı Kâinât)**da yazılıdır.]

Hıristiyanların **(Kitâb-ı mukaddes)** dedikleri kitâb, **(Ahd-i atîk)** ve **(Ahd-i cedîd)** dedikleri iki kısmdan meydâna gelmişdir. Yehûdîler, bunun yalnız Ahd-i atîk kısmına inanırlar ve buna **(Kitâb-ı mukaddes)** derler. Buna ahd-i atîk denilmesini kabûl etmezler. Buna **(Tanah)** derler. Tanahı üçe ayırırlar. Bunun birinci kısmına **(Tevrât)** derler. Bunların **(Tevrât)** dedikleri kitâb, beş kısmdan meydâna gelmişdir:

1) Tekvin (Genesis),

2) Hurûc (Çıkış, Exodus),

3) Levililer (Leviticus),

4) A'dâd (Rakamlar, sayılar, Numeri),

5) Tesniye (Deuoronomium).

(Beş kitâba birden verilen ism: Pentateuch)

Kur'ân-ı kerîmin İsrâ sûresinin 2. ci âyetinde meâlen, **(Biz Mûsâya kitâb verdik)** buyurulmakdadır. Bugün elimizde bulunan Tevrâtın içine birçok yabancı yazılar ilâve edilmişdir. Bunların, Mûsâ aleyhisselâma nâzil olan hakîkî Tevrât ile bir alâkası yokdur. [Dahâ fazla ma'lûmât için (**Kur'ân-ı kerîm ve İncîller)** kısmına mürâce'at ediniz!]

Hakîkî Tevrâtda, Allahü teâlânın, Muhammed "aleyhissalevâtü vetteslîmât" isminde bir son peygamber göndereceği yazılıdır. Mûsâ aleyhisselâmın, ikinci def'a olarak Allahü teâlâya münâcâtında, dalâlete düşmüş kavmi için afv dilediği A'râf sûresinin 155-157. ci âyetlerinde meâlen şöyle bildirilmişdir: **(Mûsâ: Rabbim, şâyet dileseydin, dahâ önce beni ve onları helâk ederdin. Aramızdaki sefîh, aşağı kimselerin kötü amellerinden ötürü bizi helâk eder misin? Bu senin imtihânından başka bir şey değildir. Sen, onunla dilediğini dalâletde bırakırsın ve dilediğini hidâyete, doğru yola kavuşdurursun. Bizim dostumuz sensin. Bizi afv et! Bize merhamet et! Sen afv edicilerin en iyisisin. Bizim için bu dünyâda güzel bir itâat ve ma'îşet, âhiretde de, Cennetini ihsân et! Biz sana tevbe ve rucû' etdik!)** dedi. Allahü teâlâ Ona, **(Azâbıma dilediğim kimseyi uğratırım. Merhametim, her şeyi kaplamışdır. Bu rahmetim,** [âhiretde] **müttekîlere** [küfrden ve günâhlardan sakınanlara]**, zekâtlarını verenlere ve bizim âyetlerimize îmân edenleredir. Onlar, ümmî bir Peygamber olan Resûle tâbi' olurlar. O resûlün** [ismini ve vasflarını] **yanlarında bulunan Tevrât ve İncîlde yazılmış bulurlar. O Peygamber iyiliği, îmânı emr eder ve kötülüğü, küfrü nehy eder. Temiz şeyleri halâl ve murdar şeyleri harâm kılar. Onların yüklerini indi-**

rir ve ağır külfetleri hafîfletir. Bu Peygambere inanan, Ona ta'zîm eden, Ona yardım eden, Onunla gönderilen nûra [Kur'ân-ı kerîme] **uyanlar, işte onlar, sonsuz se'âdete kavuşacak olanlardır).**

Yehûdîlerin son Peygambere îmân etdikleri ve Onun gelmesini bekledikleri muhakkakdır. Hattâ, ba'zı tefsîrlerde, yehûdîlerin muhârebelerde, (Yâ Rabbî! Geleceğini bize va'd etdiğin son Peygamber "aleyhissalevâtü vetteslîmât" hurmetine, bize yardım et) diye düâ etdikleri ve o muhârebelerde muzaffer oldukları yazılıdır.

Mûsâ aleyhisselâmdan sonra, İbrânîlere gelen Peygamberler "aleyhimüssalevâtü vetteslîmât" arasında, Dâvüd ve Süleymân "aleyhimesselâm", hak dînin yayılmasına çok yardım etmişlerdir. Yehûdî dîninin esâsını şöylece hulâsa etmek kâbildir:

Îmân: Bir tek Allah vardır. Kendiliğinden vardır. Doğmamışdır ve doğurmaz. Her şeyi görür ve bilir. Afv etmek veyâ cezâlandırmak, ancak Onun kudretindedir.

Ahlâk: Ahlâk esâsları on kudsî emr, ya'nî **(Evâmir-i aşere)**dir. İnsanların bu on emre harfi harfine uyması lâzımdır. İnsanın vücûdü ayrı, rûhu ayrıdır. Rûh kıyâmete kadar ölmez. Âhiret hayâtına îmân etmek lâzımdır.

Din esâsları: Yehûdî olmıyan milletler, putperest (puta tapan) sayılır. Bunlardan uzak durmalıdır. Onlardan, mümkin olduğu kadar, alâkayı kesmelidir. Kanlı veyâ kansız kurban kesilmelidir. [Yehûdîler, her hayvanı, hattâ güvercini, fekat en çok koyun, keçi ve sığırı kurban ederlerdi. Zemânla tuzsuz ekmekden yapılan çöreklerle, hamursuz adı verilen pideler de kurban yerine geçdi. Bunları dağıtmak da, kansız kurban kesmek sayıldı.] Kısâsa karşı kısâs yapılır. Bir fenâlık yapana, aynı sûretle mukâbele edilir. Erkek çocuklar, haham [yehûdî din adamı] tarafından sünnet edilir. Eti yinilecek hayvanların kesilmesi lâzımdır. Başka şeklde öldürülen hayvanın eti yinmez. [Bugün bile, Avrupa ve Amerikada, yehûdî kasabların dükkânlarında **(Kaşer)** adı verilen bir işâret bulunur ki, bunun ma'nâsı, o dükkânda satılan etin, hahamların gösterdiği tarzda kesilen hayvanların eti olduğudur. Yehûdîler, ancak bu tarzda hâzırlanmış bir eti yiyebilirler. Müslimânlar da, ancak Allahü teâlânın ismi söylenerek kesilmiş olan hayvanın etini yirler. Domuz etini hiç yimezler.] Yehûdî kadınları evlendikden sonra, saçlarını örtmeğe mecbûrdur ki, bu işi bugün yehûdî kadınları, Avrupada başlarına peruk takarak yerine getirmekdedirler. Domuz eti yimek, yehûdîlere de, harâmdır.

Yehûdîlerin ibâdet tarzı birçok üsûllere bağlıdır. Kudsî gün, Cumartesidir. Bu günde iş görülmez ve ateş yakılmaz. Yehûdîler

bugünü bayram kabûl eder ve ihyâ ederler. İsmi (Şabat)dır. Yehûdîlerin, ayrıca Pesah, Şavvot, Roş-ha-Şanah, Kipur, Suhkot, Purim, Hanuka ve dahâ birçok bayramları vardır. Pesah, yehûdîlerin Mısr esâretinden kurtuluşlarının hâtırasıdır. Şavvot, gül bayramıdır ki Tevrâtın ve evâmir-i aşerenin verilişinin hâtırasıdır. Kipur, büyük oruc günü olup yehûdîlerin tevbe edip afv edilmelerinin hâtırasıdır. Suhkot, kamış bayramıdır. Çöldeki hayâtın hâtırasıdır.

Hahamların, hıristiyan papazları gibi, günâh afv etmek yetkileri yokdur. Ancak, ibâdetleri idâre ederler. Allahü teâlânın huzûrunda, bütün yehûdîler birdir ve aralarında hiçbir fark yokdur.

Dînî âyinleri ve hahamların ibâdeti idâre tarzı, Mûsâ aleyhisselâmdan sonra gelen Peygamberler "aleyhimüssalevâtü vetteslîmât" tarafından dahâ çoğaltılmış ve değişdirilmiş, yeni esâslar ilâve olunmuş, Dâvüd aleyhisselâmdan sonra, Ona gönderilen **(Zebûr)**un da âyînlerde okunması veyâ çalgı ile çalınması ibâdete eklenmişdir.

Dâvüd aleyhisselâm, mîlâddan tahmînen 1000 sene evvel dünyâya gelmişdir. [Avrupalı târîhçiler, Dâvüd aleyhisselâmın hükümdarlık târîhini M.Ö. 1015-975 olarak kayd etmişler ise de, kat'î değildir.] Evvelâ çobanlık yapan Dâvüd aleyhisselâmın çok güzel sesi olduğundan [bugün dahî, Dâvudî ses ta'bîrini kullanıyoruz.] bir müddet sonra, devlet reîsi olan Tâlûtun [milletlerarası ismi: Saul] huzûruna çıkarılmış ve onun rübâb (zither) çalıcısı olmuşdur. Önceleri, aralarında büyük bir dostluk kurulmuşken ve Tâlût Onu kendine nedîm yapmışken, Dâvüd aleyhisselâmın gün geçdikçe büyük şöhret kazanması ve otuz yaşında iken muhârebede dev gibi Câlûtu [Goliath] bir sapan taşıyla öldürmesi ve böylece halkın Ona hayrân kalması, Tâlûtu korkutmuş ve Dâvüdü yanından uzaklaşdırmışdır. Fekat, Tâlût ölünce, Dâvüd "aleyhisselâm" halkın arzûsu üzerine onun yerine geçmiş ve ilk def'a olarak, Kudüsü İsrâîllilerin merkezi yapmışdır. Dâvüd "aleyhisselâm", 40 yıl hükümdârlık etmişdir. Kendisine **(Zebûr)** isminde bir kitâb verildiği Kur'ân-ı kerîmin Nisâ sûresinin 163. âyetinde ve İsrâ sûresinin 55. ci âyetinde yazılıdır. Bunda, Dâvüd aleyhisselâmın Allahü teâlâya yalvarma ve Ondan afv dilemelerinin bulunduğu muhakkakdır. Bugünkü Kitâb-ı mukaddesde mevcûd olan Zebûrda ise, bunların yanında, başkaları tarafından eklenmiş parçalar da bulunmakda olduğundan, Allahü teâlânın göndermiş olduğu şeklini temâmen gayb etmişdir. Allahü teâlâ, Dâvüd aleyhisselâma büyük ihsânlarda bulunmuşdur. Sebe sûresinin 10. âyetinde meâlen, **(Biz Dâvüde tarafımızdan** [diğer insanlar ve peygamberler üzerine] **fazîlet,** [Peygamberlik, kitâb, saltanat, güzel ses ve demire elinde şekl verme gibi] **üstünlük verdik. Ey dağlar ve kuşlar, siz de Onunla berâ-**

ber tesbîh edin dedik. Ona demiri [mum gibi] **yumuşak kıldık)** buyurulmuşdur. Ve Sâd sûresinin 17-19. cu âyetlerinde meâlen, **(Ey Muhammed! Kâfirlerin söylediklerine sabret. Kulumuz, kuvvet sâhibi Dâvüdü hâtırla! O, her zemân, Allaha tevbe ederdi. Doğrusu biz akşam sabâh onunla tesbîh eden dağları ve kuşları onun emrine vermişdik)** ve Sâd sûresinin, 25. ci âyetinde de meâlen, **(Katımızda Onun yüksek makâmı ve güzel geleceği vardır)** buyurulmuşdur. Bugün elimizde bulunan Tevrât ve İncîlde, Dâvüd aleyhisselâmın ma'iyyetinde bulunan Uria adlı bir subayın Batşeba [Bathseba] adlı zevcesi ile mâcerâsı diyerek, İkinci Samuelin 11. ci bâbında yazılı olan çirkin hikâye doğru değildir. [Alî "radıyallahü anh", bu yanlış ve çirkin hikâyeyi anlatanlara yüzaltmış değnek vuracağını bildirmişdir. **(Mevâkib)** tefsîrinde, Sâd sûresinin yirmialtıncı âyetinin tefsîrinde diyor ki, (Uryâ, Teşâmu' isminde bir kızla evlenmek için, kıza haber gönderdi. O da kabûl etdi ise de, kızın akrabâsı istemedi. Uryâyı kötülediler. O aralıkda, Dâvüd aleyhisselâm da, Teşâmu'a tâlib oldu. Uryâ muhârebede ölünce, kız Dâvüd aleyhisselâm ile evlendi. Sözleşmesi yapılmış olan kıza tâlib olmasına, Allahü teâlâ râzı olmadı. Dâvüd aleyhisselâm, hatâ etdiğini anlayınca, tevbe etdi ve afv olundu.).]

Kur'ân-ı kerîmde bu husûsda açık bir bilgi yokdur. Aksine Dâvüd aleyhisselâmın dâimâ Allahü teâlâdan çok korkduğu, kendisine ilm ve hakkı bâtıldan tefrîk eden kuvvet verildiği bildirilmişdir. Sâd sûresinde [âyet 24 de], bir koyun da'vâsında, haksızlık yapmaması için, secdeye kapandığı ve Allahdan afv dilediği, çok düâ etdiği yazılıdır. Bu Uryâ efsânesinin Tevrâta ve İncîle sonradan ilâve edildiği husûsunda bütün islâm âlimleri müttefikdir. **(İsrâîliyyât)** denilen böyle uydurma hikâyeler, yehûdîlerden câhil müslimânlara da sirâyet etmiş ise de, islâm âlimleri bunların efsâne [uydurma] olduklarını bildirmişlerdir.

Dâvüd aleyhisselâmın oğlu Süleymân aleyhisselâm [hükümdârlık zemânı, tahmînen, M.Ö. 965-926] babasının yerine İsrâîl oğullarının Peygamberi ve hükümdârı oldu. Cin, vahşî hayvan ve kuşlarla konuşurdu. Süleymân aleyhisselâmın zemânı, İsrâîllilerin en parlak zemânlarıdır. Süleymân aleyhisselâm zemânına kadar İsrâîl hükümdârları serây nedir bilmezlerdi. Yukarıda ismi geçen Tâlûtun evi, en âdî bir köylü evinden farksızdı. Süleymân aleyhisselâm, ilk olarak Kudüs şehrini kurdu ve bir serây yapdı. Birçok binâlar, serâylar, bağçeler, havuzlar, kurban kesme yerleri, ibâdet yerleri yapdırdı. Kudüsde yapdırdığı en ihtişâmlı ma'bed, **(Mescid-i Aksâ = Beyt-i Mukaddes** = Kudsî ev) adını taşıyordu. Bu binâyı Finikeli mi'mârlara yapdırmışdı. Cinnîler de hizmet etmişdi.

Bu mescidin inşâasında çok kıymetli malzeme kullanılmışdı. Uzakdan bakılınca, bir altın parçası gibi pırıl pırıl parlıyor, görenleri hayrân bırakıyordu. Yapılması 7 sene sürmüşdü. Ne yazık ki, bu güzel mescid, Âsûrî hükümdârlarından ikinci Buhtunnasar Kudüsü zabt etdiği zemân, onun tarafından yakdırıldı. Tevrât nüshaları da yanıp, hiç kalmadı. Keyhusrev ta'mîr etdi ise de, sonra Romalılar yakdı. **(Kâmûs-ül-a'lâm)**da diyor ki, (Bu tahrîb ile Kudüsün mûsevîlere âid ma'mûriyyeti hitâm bulup, dahâ sonra Kostantiniyye rum Bizans imperatorları, Mescid-i aksâyı ta'mîr edip, Kudüse (İlyâ) ismini verdiler. Peygamberimiz "sallallahü aleyhi ve sellem", Mescîd-i aksâda nemâz kılmışdır. Kudüs, hicretin 16. cı senesinde, Ömer "radıyallahü anh" zemânında müslimânlar tarafından feth edilmişdir. Abdülmelik "rahime-hullah" zemânında şimdiki mescid yeniden binâ olunmuşdur). Arta kalan temel dıvarları, bugün yehûdîler tarafından (Ağlama dıvarı) adıyla anılmakda ve bu dıvar önünde düâ etmekdedirler.

Süleymân aleyhisselâm zemânında, Kudüs dünyânın en zengin, en güzel şehri olmuşdu. Süleymân aleyhisselâmın yapdırdığı serâylar, bu serâyların içindeki dâireler, burada bulunan kıymetli eşyâlar hakkında birçok hikâyeler vardır. Denebilir ki, dünyâda şimdiye kadar hiçbir hükümdâr, Süleymân aleyhisselâm gibi muhteşem ve masallara benzeyen bir hayât sürmemişdir. Süleymân aleyhisselâmın müteaddid zevceleri ve câriyeleri vardı. Süleymân "aleyhisselâm" ticârete çok ehemmiyyet verdiğinden, zenginliği günden güne artmış ve serâyını yeni ve kıymetli güzel eşyâlarla süslemiş, birçok kıymetli atlar, kuşlar ve sâir hayvanlar beslemişdir. Serâyda günde 30 sığır, 100 koyun, düzinelerle geyik ve ceylan kesilirdi. Süleymân "aleyhisselâm" dâimâ sulh arzû etmiş, komşularıyla iyi geçinmeğe ve dostluk kurmaya çalışmışdır. Komşusu Mısr fir'avnının kızı ile evlenmiş, ayrıca Sabâ Melîkesi Belkîsi de hak dîne çağırmış ve onunla dostluk kurmuş, islâm târîhçilerinin rivâyetine göre, onunla da evlenmişdir. Belkîsin Süleymân aleyhisselâmdan da'vet aldığı, Kur'ân-ı kerîmin Neml sûresinin 29-32. ci âyetlerinde zikr olunmakdadır.

Süleymân aleyhisselâm da, bütün Peygamberler "aleyhimüssalevâtü vetteslîmât" gibi, son derece âdil bir hükümdârdı. (Süleymân adâleti), Ömerin "radıyallahü teâlâ anh" adâleti gibi, bütün dünyâda adâlet misâli olarak kabûl edilmişdir. Süleymân aleyhisselâm, diğer inanışlara karşı da müsâmahalı davranmış, fanatik yehûdîlerin protestosuna rağmen, başka din ma'bedlerini de yapdırmışdır. Bu yüzden dünyânın her tarafında büyük bir saygı ve sevgi kazanmış, âdetâ cihâna nümûne olmuşdur. Babası Dâvüd

aleyhisselâmın dînini devâm etdirmişdir.

Süleymân aleyhisselâmın ahvâli Kur'ân-ı kerîmde yazılıdır. Sebe sûresinin 12. ci âyetinde meâlen, **(Gündüz esdiğinde bir aylık mesâfeye gidip, akşam bir aylık mesâfeden gelen rüzgârı Süleymânın emrine verdik. Onun için, su gibi erimiş, bakır akıtdık. Rabbinin izni ile, iş gören bir takım cinleri de, Onun emri altına verdik ve bunların içinde emrlerimizden çıkan olursa, ona alevli ateşin azâbını tatdırdık)** buyurulmuşdur.

Sâd sûresinin 30-39. cu âyetlerinde meâlen, **(Dâvüda, Süleymânı bahş etdik. O, güzel bir kul idi. Çünki O, dâimâ** [zikr ile, tevbe ile] **Allahü teâlâya teveccüh eder. Onu çok tesbîh ederdi. Ona bir akşam üstü çok hızlı giden, kıymetli cins koşu atları sunulmuşdu. Süleymân: Ben bu iyi mallar ile meşgûl olarak Rabbimin zikrinden mahrûm kaldım, akşam oldu demişdi. Çok üzüldü. Onları bana geri verin! diyerek, bacaklarını ve boyunlarını kesdi.** [Etlerini fakîrlere dağıtdı.] **Sonra, eski hâline döndü. Rabbim, beni bağışla. Bana benden sonra hiç kimsenin erişemiyeceği bir hükümrânlık ver. Sen, şübhesiz dâimâ ihsânda bulunansın! dedi. Biz de bunun üzerine istediği yere Onun emri ile giden rüzgârı, binâ kuran ve dalgıçlık yapan şeytânları ve demir halkalarla bağlı olan diğerlerini, Onun emrine verdik. İşte bizim ihsânımız budur. İstersen, başkalarına da ver, istersen verme! Bizim ihsânlarımız hesâbsızdır dedik. Doğrusu dünyâda verdiğimiz bu ni'metler gibi, âhiretde de yüksek bir makâmı ve güzel geleceği vardır)** buyurulmuşdur.

Yehûdî ve hıristiyan yayınları şimdi ellerinde bulunan Kitâb-ı mukaddes, ya'nî Tevrât ve İncîl dedikleri kitâbın üç kısmının Süleymân aleyhisselâmın kitâbından alınmış olduğunu iddi'â ederler. Bunlar **(Ahd-i atîk)**in, (Süleymânın meselleri, va'iz ve Neşîdeler neşîdesi) kitâblarıdır. Tevrâtda, Süleymân aleyhisselâmın rüzgâra, kuşlara ve sâir hayvanlara emr etdiği, onların dilini anladığı, kuş ve hayvanların da Onun emrlerini derhal yerine getirdiği, emri altında bulunan cinler sâyesinde yapdırdığı bütün binâların büyük bir sür'at ile meydâna çıkdığı, zikr edilmekdedir.

Süleymân aleyhisselâm zemânında, Dâvüd aleyhisselâm zemânındaki medenî haklar dahâ genişletildi. Yeni ahkâma göre, babaların çocukları üstünde sınırsız hakları vardı. Bir çocuk, kaç yaşında olursa olsun, babasının emrlerini yerine getirmekle mükellef idi. Büyük çocuk mîrâsda iki kat pay alıyordu. Nişanlanma, evlenme gibi husûslar, ancak âile büyükleri tarafından kararlaşdırılmakda, evlenecekler kendileri için seçilen eşleri kabûle mecbûr bırakılmakda idiler. Boşanan kadın, zevcinden **(Mehr)** adında bir para alırdı. Çocuksuz veyâ çocuğu ölmüş bir dul kadın kaynı ile

evlenmek zorunda idi. Bu evlenmeden sonra doğan ilk çocuk, ölen zevcin çocuğu sayılır, onun mîrâsını alırdı. Bir erkeğin birden fazla kadınla evlenmesine müsâ'ade olunuyordu.

Süleymân aleyhisselâmın vefâtından sonra, Benî İsrâîl, 12 kabîleye ayrılmış, birbirlerine düşmüşlerdir. Bu ayrılış, dahâ Süleymân aleyhisselâm hayâtda iken başlamış, fekat Süleymân aleyhisselâm, Allahü teâlânın ihsânı ile, kabîleleri bir arada tutabilmişdi.Süleymân aleyhisselâmın yerine oğlu Rehoboam geçdi. 12 kabîleden yalnız ikisi ona sâdık kaldı. İsrâîl devleti ikiye ayrıldı. Bu devletlerden biri, **(İsrâîl)** olup 10 kabîleyi topladı. Geri kalan iki kabîleye **(Yehûdâ)** devleti denilir. Kudüsde kaldı. Azdılar. Allahü teâlânın gadabına uğradılar. Bir müddet Âsûrî devletine bağlı olarak kaldılar. Âsûrî hükümdârı Buhtunnasar (Nebukadnezar), mîlâddan 587 sene evvel, Kudüsü yakıp yıkdı. İsrâîloğullarını zorla Kudüsden çıkararak Bâbile sürdü. Ancak Îrân Şâhı Keyhusrev [Kirüs], Âsûrîleri mağlûb edince, yehûdîlerin tekrâr Kudüse dönmelerine izn verdi. Yehûdîler Kudüse dönerek, yanmış olan bu şehri biraz ta'mîr etdiler. Evvelâ Îrânlıların, sonra, Makedonyalıların idâresi altında yaşadılar. Mîlâddan önce 64 senesinde Romalılar Kudüse girdiler. Şehri yeni başdan yakıp yıkdılar. Romalılar bir kerre dahâ, mîlâddan 70 sene sonra, Kudüsü yerle bir etdiler. Roma İmparatörü Titüs, Kudüsü temâmen yakdı.

Yehûdîler, Romalıların idâresi altında iken, Îsâ aleyhisselâm dünyâya geldi. Bu felâketler sırasında hakîkî Tevrât nüshaları yok edildi. Tevrât diye çeşidli kitâblar yazıldı. Bunlara birçok yabancı parçalar, hurâfeler ilâve edilmişdir. Bunun için Allahü teâlâ, yehûdîlere [ve sâir insanlara] doğru yolu göstermek için Îsâ aleyhisselâmı Peygamber olarak gönderdi. Yehûdîler, Îsâ aleyhisselâmı Peygamber olarak tanımak istemediler. Hâlbuki onlar, Tevrâtda yazılı olduğu gibi, bir peygamber geleceğini biliyorlar ve bekliyorlardı. Fekat, bu Peygamberin "aleyhissalâtü vesselâm" gâyet kudretli, cesûr, tutduğunu koparan bir insan olmasını, onları Romalıların elinden kurtarmasını düşünüyorlardı. Çok yumuşak olan Îsâ aleyhisselâmı beğenmediler. Ona yalancı Peygamber dediler ve annesi hazret-i Meryeme iftirâ etdiler. Bugün dünyâda yehûdî olarak kalmış 15 milyon kadar insan vardır. İçlerinde hakîkî Tevrâta tâbi' olan hiç yokdur. Milletler arası bir istatistik olan **(Britannica of the year)** Almanağına göre, bunların hepsinin dinlerinin müşterek olduğundan şübhe edilmekdedir. Çünki, yehûdîlerin içinde çok çeşidli fırkalar vardır.

(Cevâb Veremedi) kitâbımızın 326.cı sahîfesinde yehûdîlik uzun anlatılmakdadır.

ÎSEVÎ [NASRÂNİYYET] **DÎNİ VE HIRİSTİYANLAR**

Îsâ aleyhisselâm, yehûdîlerin bozduğu hak dîni islâh için gönderildi. Ya'nî hakîkî Îsevîlik, islâh edilmiş, yehûdî dînidir. Îsâ aleyhisselâm, Matta İncîlinin 5. ci bâbı 17. ci âyetinde yazılı olduğuna göre, (Ben dinleri, yâhud Peygamberleri yıkmağa geldim zannetmeyin. Ben yıkmağa değil, temâm etmeğe geldim) diyordu. Hıristiyanlığın esâsı ve bugün elimizde bulunan İncîller hakkında bu kitâbın III. kısmındaki, **(Kur'ân-ı kerîm ve Bugünkü Tevrât ve İncîller)** başlığı altında îzâhât verilmişdir. Arzû edenler, lütfen o kısma mürâce'at etsinler!

Îsâ aleyhisselâmın bildirdiği ilk Îsevîlik hakkındaki bilgileri ihtivâ eden ilk İncîl, birçok değişikliklere, tahrîflere uğramış, içine insanlar tarafından birçok parçalar, hurâfeler de eklenmiş, Allahü teâlânın emrleri ve kelâmı yok edilmişdir. Böylece, İncîl mukaddes kitâb olmak sıfatını gayb etmişdir. Kur'ân-ı kerîmde, Îsâ aleyhisselâma verildiği bildirilen **(Kitâb)**ın ne olduğu hakkında, Elhâc Abdüllah bin Destân Mustafâ "rahime-hullahü teâlâ" [vefâtı 1303 (m. 1885)] ismindeki büyük islâm âlimi **(İzâh-ül-merâm fî Keşf-iz-Zulâm)** ismindeki türkçe eserinde şöyle diyor: (Îsâ aleyhisselâmı yehûdîler tutup asmak veyâ öldürmek istediklerinde, yanında bulunan İncîl-i şerîfi de, yâ ateşe atıp yakdılar veyâ parçaladılar. O zemân, İncîl henüz dünyâya yayılmamış ve Îsâ aleyhisselâmın dîni de henüz yerleşmemişdi. Çünki Îsâ aleyhisselâm, ancak ikibuçuk, üç sene kadar din telkîn edebilmişdir. Bu sebeble, İncîlin bir nüshasının dahâ yazılmış olması ihtimâli yokdur. Îsâ aleyhisselâmın Eshâbı, hem çok az, hem de ekserîsi câhillerden ibâret idi. Bunun için, onlarda da yazılı bir vesîka olması imkânı yokdur. İncîlin henüz başka nüshaları yazılı değildi ve Îsâ aleyhisselâmdan başkasının da, ezberinde değildi. Başka bir ihtimâl de, şu olabilir: Îsâ aleyhisselâmın mîlâdından 325 sene sonra, İznik konsilinde birçok İncîller, (bâtıldır), (yanlışdır), (temelsizdir) diye yakılmışdır. Hakîkî İncîlin, bunların arasında yakılmış olması da büyük bir ihtimâldir.)

İncîle birçok parçalar ilâve edildiği ve Allahü teâlânın emrleri yanında birçok kul yazıları da bulunduğu, bugün bütün hıristiyanlar tarafından da kabûl edilmişdir. İncîlin önce İbrânî yazılı olduğu ve sonra lâtince ve yunancaya çevrildiği muhakkakdır. İbrânî nüshası yunancaya çevrilirken, birçok yanlışlar yapılmış, putperest Yunanlıların, (Tek Allah) akîdesine muhâlefetinden ve İncîli de,

Eflâtun felsefesine uydurmak arzû etdiklerinden dolayı akl-i selîmin kabûl etmiyeceği Teslîs (üçlü tanrı) inancı hâsıl oldu.

Eflâtun felsefesine göre, birçok puta tapmak, her tanrı için ayrı bir put yapmak doğru değildir. İlahlar hakîkatde üçlüdür.

Birincisi, Babadır. En yüce yaratıcı ve diğer iki ilâhın Babasıdır. Birinci uknumdur.

İkincisi, Asl, görünür olan tanrıdır ki, görünmez olan Babanın vezîridir. Bu, **(Logos** = mukaddes kelâm)dır. Hıristiyanların Îsâ aleyhisselâma (Logos) mukaddes kelâm dedikleri ve ilah kabûl etdikleri Yuhannâ İncîlinin başında yazılıdır.

Üçüncüsü ise, görünen ve bilinen Kâinat (Doğa)dır. İşte Yunanlılar ve Romalılar da, hıristiyanlığı buna benzetmek istemişlerdir. Îsâ aleyhisselâm, (Ben ancak sizin gibi bir insanım) dediği hâlde, Onu Allahın oğlu olarak kabûl etmişler, buna bir de (Rûh-ül-kuds) ekliyerek, baba, oğul, kudsî Rûh adı altında üçlü tanrı manzûmesi meydâna getirmişlerdir. Hâlbuki, ibrânî İncîllerde kullanılan (Baba) kelimesi, Allahü teâlânın büyük kudret sâhibi olduğunu, Îsâ aleyhisselâm hakkında kullanılan oğul kelimesi ise, Onun vücûdça oğul değil, Allahın (sevgili kulu) olduğunu göstermekdedir. Rûh-ul-kuds ise, Allahü teâlânın Îsâ aleyhisselâma verdiği Peygamberlik kudreti idi. Kur'ân-ı kerîmde, bu husûs şöyle zikr edilmekdedir: Tahrîm sûresinin 12. ci âyetinde meâlen, **(Îmân edenlere misâl olanlardan biri de, İmrân kızı Meryemdir. O nâmûsunu** [harâm ve fuhşdan] **muhâfaza etdi. Ona** [yaratdığımız] **rûhdan üfledik. O, rabbinin sözlerini ve kitâblarını tasdîk etdi. O, rabbine itâ'at edenlerdendi)** buyurulmuşdur.

Îsevîliğin zuhûrunda bu Teslîs (üç tanrı) i'tikâdı yokdu. Yukarıda ismi geçen, Destân Mustafâ "rahime-hullah" diyor ki: ((Teslîs fikrini) ilk def'â olarak, felsefeci Eflâtûn düşündü. Pavlus isminde-ki yehûdî, hıristiyanlığa karışdırdı. Mîlâddan, bir rivâyete göre, 200 sene sonra, Sibelius isminde bir papaz bu fitneyi tekrâr körükledi. O zemâna kadar yalnız tek Allaha ve Peygamber olarak Îsâ aleyhisselâma inanılıyordu. Sibeliusun teklîfi pek çok hıristiyan tarafından şiddet ile red edilmiş, kiliseler arasında kanlı kavgalar baş göstermiş, çok kan dökülmüşdür. Fransızcadan Arabîye çevrilmiş olan, o zemânın bir târîhinde bu husûs açıkca yazılıdır. 200 senesinde yalnız baba ve oğul fikri öne sürülmüşdü. Bunlara Rûh-ül-kuds de ilâvesi, ancak ondan 181 sene sonra, ya'nî 381 yılında Bizans İmperatörü Theodosius zemânında İstanbulda kurulan bir konsül [rühânî meclis]de karârlaşdırılmışdır. Bu karâra karşı gelen birçok papalar vardır). Papa Honorius, hiçbir zemân üçlü tanrı

sistemi olan **(Teslîs)** i kabûl etmemişdir. Honorius öldükden birçok sene sonra, aforoz edilmiş ise de, teslîsi kabûl etmeyenler yeni mezhebler kurmuşlardır. Hele Îsâ aleyhisselâmın uydurma resmlerinin ve heykellerinin yapılması ve bunların kiliselere konulması ve haç işâretinin kudsî bir alâmet olarak tanınması gibi mes'eleler birçok ihtilâflara, hattâ kanlı mücâdelelere sebebiyyet vermiş ve ancak mîlâddan yediyüz sene sonra kiliseler bunları kabûl etmişdir.

Hıristiyanların, Îsevîlik [Nasrâniyyet] dîninin esâsını değişdirmesi, papayı günâhsız kabûl etmesi, papazlara günâh çıkarmak gibi bir hak vermesi, insanların günâhkâr olarak doğduklarını iddi'â etmesi, hele İncîlde yazılı olduğu hâlde, son Peygamber Muhammed aleyhisselâmı kabûl etmemeleri, bugün bile İncîl dedikleri kitâblarda mütemâdiyen değişiklikler yapmaları, Allahü teâlânın gazabını mûcib olmuşdur. Nisâ sûresinin 171. ci âyetinde meâlen, **(Ey kitâb Ehli! Dîninizde taşkınlık yapmayın! Allahü teâlâ için ancak hakkı konuşun!** [Onu noksanlıklardan tenzîh edin ve oğul edindi diye iftirâ etmeyin.] **Mesîh Îsâ, Meryemin oğludur, Allahü teâlânın resûlü, Peygamberidir. (Kün) ol emri ile yaratdığı mahlûkudur ki, Onu Meryeme ilkâ' etdi ve O, Allahü teâlâdan diğer rûhlar gibi bir rûhdur. Allaha ve Peygamberlerine inanın! İlah üçdür demeyin! Hayrınıza olarak, bu sözden vazgeçmeniz sizin için hayrlıdır. Allah, ancak bir tek İlahdır! Çocuğu olmakdan münezzehdir. Göklerde ve yerde olanlar, herşey Onundur. O, yaratdı)** buyurulmuşdur.

Âyet-i kerîmede Îsâ aleyhisselâm için (Rûh) ta'bîr edilmesi çeşidli şekllerde tefsîr edilmişdir. (Rûh) denilmesi, Cebrâîl aleyhisselâmın Onu, hazret-i Meryeme nefh etmesi [üflemesi] ve hazret-i Meryemin o nefhden hâmile olmasıdır. O üfürmeğe (rûh) denilmişdir. Yâhud rûh, Allahü teâlâdan (Vahy)dir. Bununla hazret-i Meryem müjdelenmiş ve Cebrâîl aleyhisselâma nefh etmesi emr olunmuş ve Îsâ aleyhisselâma da (Kün) [ol] denilmişdir. Yâhud, (Kün) emridir. Bir kimsenin nefesi, konuşması konuşana göre ne ise, rûh da Allahü teâlâya nisbet ile odur demişlerdir.

İncîli tebdîl edenler için: Bekara sûresinin 79. cu âyet-i kerîmesinde meâlen, **(Vay, kitâbı kendi elleriyle yazıp da onu az bir behâ ile, ücret ile satmak için, Allahü teâlânın kelâmıdır diyenlere! Vay, ellerinin yazdıklarına! Vay, kazandıklarına!)** buyurulmuşdur. Ve İhlâs sûresi, 1-4. ncü âyet-i kerîmelerinde meâlen, **(Söyle ki, Allah birdir, her şeyden müstağnî** [muhtâc değil] **ve her şey Ona muhtâç olandır. Doğurmamış ve doğmamışdır. Ona benzeyen** [Onun den-

gi olan] **hiçbir şey yokdur)** buyurulmuşdur.

Aşağıdaki hikâyeyi Harputlu İshak efendinin "rahimehullahü teâlâ" türkçe **(Diyâ-ül-kulûb)** kitâbından alıyoruz:

İlk def'a olarak, iki cezvit papazı, Çinlileri hıristiyanlığa da'vet için Kanton şehrine gelmişdi. [Cezvit, 918 (m. 1512) senesinde papazların teşkil etdiği bir misyoner cem'iyyetidir.] Kanton vâlîsinden hıristiyan dîni hakkında va'z vermek için müsâ'ade istediler. Vâlî bunlara ehemmiyyet vermedi ise de, Cezvitler, onu her gün gelip râhatsız etdiklerinden, nihâyet (Ben bu mes'ele için Çin fagfûrundan [sultânından] izn almağa mecbûrum. Kendisine haber vereceğim) dedi ve mes'eleyi Çin fagfûruna bildirdi. Gelen cevâbda, (Bunları bana gönder. Ne istediklerini anlıyayım) denilmekde olduğundan, cezvitleri Çinin merkezi olan Pekine yolladı. Bu mes'eleden haber almış olan Budist râhibler, fenâ hâlde telâşa düşdüler ve (Bu adamlar hıristiyanlık adı altında zuhûr eden yeni bir dîni bizim ehâlîye telkîn etmeğe çalışıyorlar. Bunlar kudsî Budayı tanımıyorlar. Böylece, halkımızı yanlış bir yola sokacaklardır. Lütfen onları buradan kovun!) diye fagfûra yalvardılar. Fagfûr, (Evvelâ ne söylediklerini bir anlıyalım, ondan sonra bu husûsda karar veririz) dedi. Memleketin sayılı devlet ve din adamlarından müteşekkil bir meclis tertîb etdi. Cezvitleri bu meclise da'vet ederek, (Yaymak istediğiniz dînin esâsları nedir, anlatın) dedi. Bunun üzerine, cezvitler şöyle bir ifâdede bulundular:

(Semâ ve arzı yaratan Allah birdir. Fekat, aynı zemânda üçdür. Allahın biricik oğlu ve Rûhulkudüs de birer Allahdır. İşbu Allah, Âdem ve Havvâyı yaratıp, Cennete koydu. Onlara her ni'meti verdi. Yalnız bir ağaçdan yimemelerini emr etdi. Her nasılsa, şeytân, Havvâyı aldatıp, Allahın emrine karşı geldiler ve o ağacın meyvesinden yidiler. Bunun üzerine Allahü teâlâ, onları Cennetden çıkardı ve dünyâya gönderdi. Burada onların evlâdları, torunları zuhûr etdi. Fekat bütün bunlar büyükbabalarının işlediği günâh ile kirlenmişdir. Hepsi günâhkârdır. Bu hâl, tam 6000 sene devâm etdi. Nihâyet Allahü teâlâ, insanlara acıdı ve onların günâhını afv etdirmek için kendi öz oğlunu onlara göndermekden ve bu biricik oğlunu günâh keffâreti için kurban etmekden başka çâre bulamadı. İşte, bizim inandığımız Peygamber, Allahın oğlu olan Îsâ budur. Arabistânın şimâlinde Kudüs denilen bir şehr vardır. Kudüsde Celîle denilen bir yer, Celîlenin de, Nâsırâ (Nazareth) ismindeki köyde Meryem isminde bir kız bulunuyordu. Bu kız, Yûsüf ismindeki bir marangoz ile nişanlanmış ise de, henüz bâkire

idi. Bu kız bir gün tenhâ bir yerde bulunurken, Rûh-ül-kuds gelip, ona Allahın oğlunu ilkâ etdi (koydu). Ya'nî, kız bâkire iken hâmile oldu. [Bundan sonra, nişanlısı ile Kudüse giderlerken Beyt-illahm (Bethlehem) de] bir ahır içinde çocuğu oldu. Allahın oğlunu ahırdaki yemlik içine koydular. Şarkda bulunan râhibler, onun doğduğunu gökde birdenbire yeniden peydâ olan bir yıldızdan öğrenerek hediyyelerle onu aramağa çıkdılar ve nihâyet bu ahırda buldular. Ona secde etdiler. Îsâ denilen Allahın oğlu, 33 yaşına kadar va'z etdi. Her ne kadar (Ben Allahın oğluyum. Bana inanın, sizi kurtarmağa geldim) dedi ve ölüleri diriltmek, a'mâları tekrâr basîr yapmak, topalları yürütmek, cüzzamlıları tedâvî etmek, denizde fırtınaları durdurmak, iki balıkla onbin kişiyi doyurmak, suyu şerâb yapmak, kışın meyve vermediği için bir incir ağacını bir işâret ile kurutmak gibi ve dahâ birçok mu'cizeler gösterdiyse de, ancak az insan ona inandı. Nihâyet hâin yehûdîler, Onu Romalılara şikâyet etdiler ve Onun haça gerilmesine sebeb oldular. Lâkin Îsâ, haçda öldükden 3 gün sonra, tekrâr dirilerek, kendisine inananlara göründü. Bundan sonra semâya çıkıp babasının sağ tarafına oturdu. Babası da dünyânın bütün işlerini Ona terk etdi. İşte bizim va'z edeceğimiz dînin esâsı budur. Buna inananlar, öteki dünyâda Cennete, inanmıyanlar ise Cehenneme gideceklerdir) dediler.

Bu sözleri dinleyen Çin fagfûru, (Ben sizden ba'zı şeyler süâl edeceğim. Bunlara cevâb verin) dedi ve şöyle sormağa başladı: (İlk süâlim şudur: Siz, Allah hem bir, hem de üçdür, diyorsunuz. Bu, iki iki dahâ beş eder gibi ma'nâsız bir lafdır. Bunu bana îzâh edin!) Papazlar cevâb veremedi. (Bu Allahın bir sırrıdır. İnsanların aklı buna ermez) dediler.

(İkinci süâlim şudur: Yeri, göğü ve bütün âlemi yaratan çok kudretli Allah, kullarından birinin işlediği bir günâh için, onun bu işden haberi bile olmayan bütün sülâlesini nasıl günâhkâr sayar? Bunların afvı için nasıl olur da, kendi öz oğlunu kurban etmekden başka çâre bulamaz? Bu, onun büyüklüğüne yakışır mı? Buna ne dersiniz?) dedi. Papazlar cevâb veremedi. (Bu da, Allahın bir sırrıdır) dediler.

(Üçüncü süâlim de şudur: Îsâ, bir incir ağacından mevsimsiz meyve istemiş. Ağaç vermeyince, onu kurutmuş. Mevsimi olmadan meyve vermek, bir ağacın yapamıyacağı bir şeydir. Böyle olduğu hâlde, Îsânın buna kızıp ağacı kurutması, bir zulm değil midir? Bir Peygamber, zâlim olur mu?) dedi. Papazlar cevâb veremedi. (Bu işler ma'nevî işlerdir. Allahın sırlarıdır. İnsanların akılları buna er-

mez) dediler. Bunun üzerine Çin fagfûru, (Ben size izn veriyorum. Gidiniz, Çinin istediğiniz yerinde va'z veriniz) diye onlara müsâ'ade etdi. Onlar, fagfûrun huzûrundan çıkdıkdan sonra, meclisde bulunanlara dönüp, (Ben Çinde böyle saçmalara inanacak bir ahmak bulunacağını zan etmiyorum. Onun için, bu adamların bu hurâfeleri va'z etmelerinde hiç bir mahzûr görmedim. Ben emînim ki, bunları dinleyen vatandaşlarımız, dünyâda ne ahmak kavmler bulunduğunu, bunların ne gibi hurâfelere [saçmalara] inandığını görerek, kendi dinlerinin kıymetini dahâ iyi anlıyacaklardır) dedi.

Fagfûrun dediği o kadar doğrudur ki, aradan 2000 sene geçdiği hâlde, hıristiyan misyonerlerin büyük gayretine rağmen, Çinlileri hıristiyan yapmak kâbil olmamışdır. **(Cevâb Veremedi)** ismindeki kitâbımızda, papazların cevâb veremedikleri, birçok süâller yazılıdır. Lütfen oradan okuyunuz!

Elimizde bulunan muhtelif lisânlarda yazılı kitâblardan anlaşıldığına göre, Îsâ aleyhisselâmın annesi hazret-i Meryem (Maria) Beyt-ül-mukaddesin bir odasında yalnız yaşıyordu. Bu odaya Zekeriyyâ aleyhisselâmdan başkası girmiyordu. Cebrâîl aleyhisselâm hazret-i Meryeme, bâkire olduğu hâlde bir çocuğu olacağını ve bu çocuğun Peygamber olacağını bildirdi. **(Mir'ât-ı Kâinât)**daki rivâyetlerden birine göre, (Hazret-i Meryem, Zekeriyyâ aleyhisselâmın zevcesi olan teyzesinin evinde gusl ederken, Cebrâîl aleyhisselâm insan şeklinde görünüp, üzerine üfledi. Böylece hâmile oldu. Amcası oğlu Yûsüf Neccâr ile (Beyt-ül-lahm)e gitdi. Îsâ aleyhisselâm burada tevellüd etdi. Üçü Mısra gidip, oniki sene kaldılar. Nâsıraya gelip yerleşdiler. Burada otuz yaşında nebî oldu. Bunun için, Îsâ aleyhisselâma îmân edene **(Nasrânî)** ve hepsine **(Nasârâ)** denir. İncîle göre, doğduğu zemân semâda yeni çok parlak bir yıldız zuhûr etdi.)

Ba'zı felsefecilere ve komünistlere göre, bütün bunlar, efsâneden ibâretdir. Îsâ diye kimse yokdur. Paris Üniversitesi profesörlerinden Ernest Renana göre, Meryem ile Yûsüf evlenmişlerdi. Îsâ aleyhisselâm, normal olarak dünyâya gelmişdi. Hattâ, kardeşleri de vardı. Renanın bu iddiâsı, onun papa tarafından aforoz edilmesine sebeb oldu. Fekat, dinsizler, onun düşüncelerini hemen kabûl etdi[1].

Kur'ân-ı kerîm, açık olarak bildiriyor ki, Îsâ aleyhisselâm, bâkire olan hazret-i Meryemin oğludur. Yukarıda zikr etdiğimiz gibi, Allahü teâlâ, ona Rûh-ul-kudsden ikrâm etmişdir. Bu husûs ayrı-

---

[1] Renanın hayâtı kitâbımızın 165. ci sahîfesinde yazılıdır.

ca Bekara sûresinin 87 ve 253. âyetlerinde bildirilmekdedir. Bu âyet-i kerîmelerde meâlen, **(Meryem oğlu Îsâya açık mu'cizeler verdik. Rûh-ül-kuds ile kuvvetlendirdik)** buyurulmuşdur. [Bu âyet-i kerîmede açık mu'cizeler verildiği bildiriliyor. Âl-i imrân sûresi 48. ci, Mâide sûresi 46 ve 110. ve Hadîd sûresi 27. ci âyetlerinde Îsâ aleyhisselâma İncîl kitâbının verildiği açık olarak zikr edilmekdedir.] Bâkire Meryemden doğuşu hakkında ise, Âl-i İmrân sûresinin 45. ci ve devâmındaki âyetlerinde meâlen, **(Melekler demişdi ki: Ey Meryem, Allah sana (KÜN) ol demekle hemen yaratılan, ismi Meryem oğlu Îsâ Mesîh olan, dünyâda ve âhiretde şerefli ve Allahü teâlâya yakın kılınanlardan ve insanlarla beşikde ve yetişkinliğinde konuşan ve sâlihlerden olan bir oğul ile müjdeler. Meryem, Rabbim! Bana hiçbir erkek dokunmadığı hâlde, nasıl olur da oğlum olur? dedi. Melek şöyle dedi: Allahü teâlâ böylece, dilediğini yaratır. Bir şeyin olmasını dilerse, ona (KÜN) Ol der ve hemen var olur)** buyurulmuşdur.

Îsâ aleyhisselâm beşikde iken konuşdu. Çocukken bile hârikul'âde bir zekâ sâhibi idi. Kendisine sorulan süâllere şâyân-ı hayret cevâblar veriyordu. Bu hâli hârik-ul'âde bir insan olacağını belli ediyordu. Kudüsde va'zlarına başladı. Ancak, üç sene süren Peygamberliği esnâsında, Kur'ân-ı kerîmde de zikr edilen birçok mu'cizeler gösterdi. Ölüleri diriltdi. Cüzzamlıları iyi etdi. A'mâların gözlerini açdı. Îsâ aleyhisselâm evi olmıyan, durmaksızın yürüyen, güneşin batdığı yerde, geceyi düâ etmekle geçiren bir Peygamber idi. Çok merhametli, çok şefkatli, çok yumuşak huylu, çok alçak gönüllü idi. Gösterdiği mu'cizelerden utanır, iyileşdirdiği hastaların kendisine teşekkür etmelerini önlemek için, onların yanından kaçardı. Havârîlerin [Kendisine inanmış olan oniki kişinin] söyledikleri sert sözleri [meselâ, birlikde gemi ile giderlerken zuhûr eden sert fırtına karşısında, batmakdan korkunca, ona (bu fırtınayı niçin durdurmuyorsun? Helâk olacağız, helâk olmamıza aldırış etmiyor musun?) gibi lâfları] cevâb vermeden karşılar, hiç sesini çıkarmaz ve bu kaba davranışları hemen afv ederdi. Kendisi hakkında fenâ sözler söylediği için, havârîlerden Petrus tarafından kulağı kopartılan bir bağçevanın kulağının tekrâr yerine yapışması için Allahü teâlâya düâ etmekden çekinmemiş, bağçevan ile birlikde ızdırâb çekmişdi.

İncîlde, ahkâm [emrler ve yasaklar] pek azdı. Îsâ aleyhisselâm yeni bir din getirdiğinden bahs etmemiş (Ben bir yeni din kurmuyorum. Ben benî İsrâîl Peygamberlerinin "aleyhimüssalevâtü vetteslîmât" getirdiği ve şimdi bozulmağa başlayan, tek Al-

laha inanan hak dînini izhâr için geldim) diyordu. O hâlde, îsevîliği yeni bir din olarak kabûl etmek doğru değildir. Îsevîlik, tek Allah dîni olan İbrâhîm aleyhisselâm ve Mûsâ aleyhisselâmın dinlerinin aynıdır. Îsâ aleyhisselâm, kendi va'zlarını yazmadı. Allahü teâlânın gönderdiği İncîl de ele geçmedi. Bugün hıristiyanların elinde bulunan (**Kitâb-ı mukaddes),** Tevrâtdan alınan kısmlar **(eski ahd)** ile Matta, Markos, Luka ve Yuhannânın sonradan yazdıkları İncîller ile, resûller ta'bîr edilen şâkirdlerin risâlelerinden, mektûblarından, ya'nî **(yeni ahd)**den meydâna getirilmişdir. Bu dört yazarın kitâbları birbirini tutmaz. Aynı hâdise hakkında birbirinden farklı yazılar yazmışlardır. [**(Kur'ân-ı kerîm ve bugünkü Tevrât ve İncîller)** kısmına başvurunuz!] Diğer havârîlerin yazdıkları İncîller toplatdırılıp yakdırılmışdır. Bu hâdise, yukarıda da zikr etdiğimiz gibi mîlâdın 381. senesinde, İstanbulda kurulan, fekat bundan da evvel, 325 ve 364 senelerinde toplanan [Kral Kostantin, Kral Theodosius zemânlarında] konsillerde [dînî meclislerde] ve Sinodlarda [kudsî ictimâ'larda] meydâna gelmiş, yakılan bu İncîller arasında bulunan ve içinde Muhammed "sallallahü aleyhi ve sellem"in geleceğini uzun uzadıya anlatan **(Barnabas)** İncîli de yok olmuşdur. Sonradan yazılan bu dört kitâbın yazarlarından, Yuhannâdan başka hiç biri, Îsâ aleyhisselâmı görmemişdir. Harputlu İshak efendinin "rahime-hullahü teâlâ" kitâbında belirtdiğine göre, birinci İncîl Îsâ aleyhisselâmın mîlâdından 65, ikinci İncîl 60, üçüncü İncîl 55-60, dördüncü İncîl ise, 98 sene sonra yazılmışdır. Yalnız Yuhannâ İncîlinde [Yuhannâ, Îsâ aleyhisselâmın teyzesinin oğlu idi] (Allah insanları o kadar sevdi ki, kendi öz oğlunu onlara gönderdi) ibâresi vardı ki, burada (öz oğlu) kelimesinin (en sevdiği kulu) ma'nâsına geldiği muhakkakdır. Öteki İncîllerde böyle bir kayd yokdur. Îsâ aleyhisselâm bu İncîllerde Allahü teâlâya (Baba) diye hitâb etmekdedir ki, bunun da (mukaddes, muhterem bir zât) ma'nâsına geldiği hemen anlaşılmakdadır. İncîllerden bir kısmının Îsâ aleyhisselâmın mîlâdından en az 70 sene sonra yazıldığı şundan bellidir: Matta İncîlinin 27. ci bâbı 50. ci âyeti ve devâmında yazılı olan, (Îsâ aleyhisselâm ölünce, ma'bedin perdesi yukarıdan aşağı yırtıldı, iki parça oldu. Yer sarsılıp kayalar yarıldı. Kabrler açılıp mukaddeslerin cesedleri kıyâm etdiler ve mukaddes şehre [Kudüse] girerek, birçok kimselere göründüler) şeklindeki fâci'a tasvîri, Roma İmperatörü Titüsün mîlâddan 70 sene sonra Kudüsü yakıp yıkdığı zemân, buna çok üzülen bir yehûdînin kitâbından aynen alınmışdır.

Amerikan İncîl tefsîrcisi Norton Andrews [1786-1853], (Bu hikâye yalandır. Bunun en mühim delîli şudur ki, Kudüsün harâb edilmesi üzerine perişân olan yehûdîlerin, Mescid-i Aksâ için söyledikleri hârik-ül'âde şeyler arasında bulunan yalanlardan birisi de budur. Sonradan bir kimse, bunu Îsâ aleyhisselâmın çarmıha gerilmesi zemânına münâsib görerek, Matta İncîlinin kenârına yazmış, dahâ sonra ise, kendisi gibi bir kâtib, bir sûretini yazarken, bunu Matta İncîlinin içerisine almışdır. Bu metin de, onlar gibi bir mütercimin eline geçmiş ve olduğu gibi terceme etmişdir) demekdedir. Matta, bunu sanki kendi zemânında olmuş ve kendisi tarafından görülmüş gibi kitâbına eklemekden çekinmemişdir. Esâsen Matta İncîlinin de, Matta tarafından yazılmış olup olmadığı üzerinde de münâkaşalar yapılmakdadır. Ba'zı Avrupalı târîhciler, Matta İncîlinde iki cins ifâde bulunduğunu, bundan da, bu İncîlin iki kişi tarafından yazıldığının anlaşıldığını beyân etmişdirler. Bugün insâflı hıristiyan din adamları bile, şimdi hıristiyanların ellerindeki İncîlin artık Allah kelâmı olarak kabûl edilemeyeceğini i'tirâf etmekdedirler. Yukarıda da belirtdiğimiz gibi, bugünkü İncîllerde Allah kelâmı olan ba'zı kısmlar vardır. Bir müslimân için yapılacak en doğru hareket, İncîlde bulunan ve Kur'ân-ı kerîmde bildirilen husûsları kabûl, Kur'ân-ı kerîme muhâlif olan husûsları [insan ilâvesi olduğu için] red etmek, Kur'ân-ı kerîmde kabûl veyâ red edilmeyen husûsları ise, iyice inceledikden ve islâm akîdelerine muvâfık olduğunu anladıkdan sonra, doğru kabûl etmekdir.

Îsâ aleyhisselâm, yehûdîlerin bozduğu hak dîni islâh için gönderilmişdi. Yehûdîler, Onu beğenmediler. Yalancı Peygamber dediler. Onu (İsrâîl Kralı olmak istiyor. Romalılar aleyhinde ehâlîyi kışkırtıyor. Kendini Allahın oğlu sanıyor. Çünki, Allaha "Baba" diye hitâb ediyor) diyerek Romalılara şikâyet etdiler. Hıristiyanların i'tikâdına göre, Kudüsdeki Romalıların yehûdî vâlîsi Pilatus, Îsâ aleyhisselâmı yakalatdıkdan sonra, Hirodese gönderdi. Hirodes buna çok sevindi. Çünki, Onu tanımak ve mu'cizelerini görmek istiyordu. Îsâ "aleyhisselâm" Hirodesin süallerine cevâb vermedi. Hirodes bunun üzerine Onu Pilatusa geri gönderdi [Luka bâb 23]. Pilatus başkâhinlerin ve yehûdîlerin ısrârı üzerine haça germeleri için yehûdîlere teslîm etdi [İncîller]. Hıristiyanlar, Îsâ aleyhisselâmın haça gerilip orada öldüğüne, fekat sonra dirilip göğe çıkdığına, müslimânlar ise, Îsâ aleyhisselâmın haça gerilmediğine, doğrudan doğruya göğe kaldırıldığına, haça gerilen kimsenin, onun bulunduğu mahalli Romalılara birkaç kuruş karşılığı ihbâr eden [ve bir

havârîsi olan] Yehûdâ [Judas] olduğuna inanırlar. Kur'ân-ı kerîmde bu husûs beyân edilmişdir. Nisâ sûresinin 156-158. nci âyetlerinde meâlen, **(Bir de, yehûdîlerin Îsâyı inkârları ve Meryeme büyük iftirâda bulunmaları ve Allahın Resûlü Meryem oğlu Îsâyı öldürdük demeleri sebebi ile kendilerini la'netledik, rahmetimizden kovduk. Hâlbuki onlar Îsâyı öldürmediler ve haça da germediler. Fekat kendilerine bir benzetme yapıldı.** [Yehûdâ, Îsâ aleyhisselâmın şekline sokuldu ve onu asdılar.] **Bu husûsda, kendileri de ihtilâfa düşüp, şübhe içindedirler. Onların bu husûsda, bir bilgileri de yokdur. Ancak, kuru bir zan peşindedirler. Onlar hakîkaten Îsâyı** "aleyhisselâm" **öldürmemişlerdir. Allah, Onu kendi katına yükseltdi. Allah azîzdir, hükmünde hikmet sâhibidir)** buyurulmuşdur.

Îsâ aleyhisselâm semâya kaldırıldıkdan sonra, nasrâniyyet dîni yavaş yavaş dünyâya intişâr etmeğe başladı. Önceleri bu yeni din putperest olan Romalılar ve Yunanlılar tarafından şiddet göstererek karşılandı. Îsevîler tutulup katl edildi. Sirklerde vahşî hayvanlara yidirildi. Fekat, hak dîni, kendini tanıtmakda ve sevdirmekde devâm etdi. Ne yazık ki, zemânla hakîkî İncîl ortadan kalkdı. Münâfık olan Pavlosun, (Îsânın haça gerilmesi, hikmet, adâlet ve kurtuluşdur. Çünki Allah, insanların günâhlarını afv etdirmek için, kendi oğlunu kurbân etmişdir) diye ortaya atdığı ma'nâsız bir iddi'â, bugünkü hıristiyanlığın i'tikâd, inanç esâsını ta'yîn etmişdir. Îsâ aleyhisselâm, hiçbir zemân, insanların günâhkâr olarak doğduğunu söylemediği hâlde, bugünkü hıristiyanlık, şöyle ta'rîf edilmekdedir:

1) İnsanlar, dünyâya günâhkâr olarak gelir. Çünki, ilk insan olan Âdem aleyhisselâm, Allaha itâ'at etmemiş, onun için Cennetden ihrâc edilmişdir.

2) Âdemden sonra gelen bütün insanlar bu günâhı taşırlar.

3) Îsâ aleyhisselâm, insanları bu günâhdan halâs etmek için, dünyâya gelmiş olan Allahın oğludur.

4) Allahü teâlâ, insanların günâhını afv etmek için, kendi oğlunu haça gerdirmişdir.

5) Dünyâ, bir mihnet [sıkıntı] yeridir. Dünyâda, zevk ve safâ yasakdır. İnsanlar mihnet çekmek ve ibâdet etmek için yaratılmışdır.

6) İnsanlar, doğrudan doğruya, Allahü teâlâya ibâdet edemezler. Allahü teâlâdan bir şey istiyemezler. Ancak râhibler, [papazlar] insanların yerine, Allaha yalvarabilirler ve onların günâhını

afv edebilirler.

7) Hıristiyanların başında Papa bulunur. Papa günâhsızdır. Onun her yapdığı iş isâbetlidir.

8) İnsanlarda rûh ve beden ayrıdır. İnsanın rûhunu ancak papazlar temizler, beden ise, dâimâ günâhkâr kalan bir habîs [çirkin] şeyden ibâretdir.

Bu akl ve mantığa sığmıyan iddi'âlardan dolayıdır ki, yehûdî dîninin düzeltilmesi için uğraşan Îsâ aleyhisselâmın ortaya koyduğu nasrâniyyet dîni, esâsından uzaklaşmış, hıristiyanlık denilen bâtıl bir şekle dönmüşdür. Hıristiyanlığın tekrâr hakîkî nasrâniyyet şekline girmesi için, çok çalışmalar yapılmışdır. Luther isminde bir papaz, protestanlığı kurarak, ba'zı düzeltmeler yapacağım derken, bu ilâhî dîni, büsbütün tahrîb etmiş, bozmuşdur.

İşte islâm dîni, Îsâ aleyhisselâmdan sonra, bütün bu hatâları düzeltmek, yolundan çıkmış olan ve gitdikçe, dahâ da bozulan, (Tek Allah) dînini tekrâr ilâhî bir şekle koymak için zuhûr etmişdir. Allahü teâlâ, esâsen bütün din kitâblarında, (bir son Peygamber "aleyhissalâtü vesselâm" geleceğini) ve bu son Peygamberin insanları en doğru yola, hidâyet yoluna koyacağını beyân buyurmakdadır. Bu ifâde, hem Tevrâtda, hem de, birçok değişdirmelere rağmen, İncîlde vardır. Şöyle ki, Yuhannâ İncîlinin 16. cı bâbının 12. ci ve 13. âyetlerinde, (Benim size söyliyeceğim pek çok şeyler vardır. Fekat, siz henüz bunlara tehammül edemezsiniz. Ama o geldiği zemân, sizi her hakîkate ulaşdıracakdır) diye Muhammedin "sallallahü aleyhi ve sellem" geleceği bildirilmekdedir. Barnabas İncîlinin 72., 96., 136., 163. bâblarında, Hazret-i Îsânın havârîlerine, (Bir son Peygamber geleceğini, isminin Ahmed olacağını, o gelinceye kadar bozulacak olan İncîli tekrâr düzelteceğini ve yeni bir kitâb getireceğini, kendisinin haça gerilmediğini, haça gerilen kimsenin, bulunduğu mahalli ihbâr eden Yehûda olduğunu) bildirdiği açık açık yazılıdır. Kur'ân-ı kerîmin Saf sûresinde bu husûs, teyîd edilmekdedir [sağlamlaşdırılmakdadır]. Saf sûresi, altıncı âyetinde meâlen, **(Meryem oğlu Îsâ** "aleyhisselâm"**, Ey İsrâîl oğulları! Doğrusu ben, benden önce gelmiş olan Tevrâtı tasdîk eden ve benden sonra gelecek ve ismi Ahmed** [Muhammed ile aynı ma'nâdadır] **olan bir Peygamberi** "aleyhissalâtü vesselâm" **müjdeliyen, Allahü teâlâdan size gönderilmiş bir Peygamberim demişdi. Ancak, o Peygamber** [Muhammed aleyhisselâm] **kendilerine geldiği zemân, bu apaçık bir büyüdür, sihrdir dediler)** buyurulmuşdur.

İSLÂMİYYET

Îsâ aleyhisselâmın müjdelediği yeni dîni yaymak için, Allahü teâlânın seçdiği yüce Peygamber, Muhammed “aleyhissalâtü vesselâm”dır. Peygamberin nasıl yetişdiği ve kendisine ilk ilâhî emrin nasıl verildiği, islâm dînini nasıl yaymağa başladığı hakkında, bu kitâbın **(Müslimânlık ve Hıristiyanlık)** ve **(Kur’ân-ı kerîm ve bugünkü Tevrât ve İncîller)** kısmlarında ma’lûmat vardır. Bu iki kısmda zikr edilmemiş husûsları ilâve ediyoruz.

Muhammed sallallahü aleyhi ve sellemin mîlâdın 571 senesinde tevellüd etmesinden 43 sene sonra, teblîg etmeğe başladığı islâm dîni [İslâmiyyet], yehûdî ve hıristiyan dinlerinin islâh edilmiş, doğru olmıyan kısmları çıkarılmış, tâm ilâhî ve mantıkî şekle sokulmuş ve akl-ı selîme sığmıyan sonradan insanlar tarafından ilâve edilmiş olan kısmları kaldırılmış, Allahü teâlânın gönderdiği hakîkî dindir. Bu dînin ismi **(İslâmiyyet)**dir. Çünki, bu kitâbın başından beri bildirdiğimiz gibi, Âdem aleyhisselâm zemânından beri bilinen islâm dîni, Mûsâ ve Îsâ aleyhimesselâmdan sonra en son ve en kâmil şekli ile, Muhammed aleyhisselâma bildirilmişdir. Âdem aleyhisselâmdan, en son Peygamber Muhammed aleyhisselâma kadar bütün Peygamberlerin teblîg etdikleri dinlerin esâsı **(Tevhîd)**dir. Ya’nî, bir olan Allahü teâlâya inanmakdır. Hıristiyanların kitâblarında yazılı olan, diğer Peygamberlerin hayâtları ve teblîg etdikleri dinler tedkîk edilirse onların da, başlangıçda **(Tevhîd)** dîni olduğu görülür. Bu da, (Teslîs, Îsâ aleyhisselâmın dînine sonradan yehûdîler ve Romalılar tarafından karışdırılmışdır) sözümüzün isbâtıdır.

İslâm dîninin kitâbı **(Kur’ân-ı kerîm)**dir. Kur’ân-ı kerîm, hakîkî Allah kelâmıdır. Diğer dinlerin kitâblarının zemânla değişmelerine ve içerisine insan eliyle parçalar ilâve edilmesine rağmen, Kur’ân-ı kerîm, ilk indirildiği günden bugüne kadar, tertemiz kalmış, bir kelimesi bile değişmemişdir. İslâm dîninin getirdiği îmân bilgileri, diğer Peygamberlerin dinlerinin bildirmiş oldukları îmânın aynıdır. Ya’nî (Tevhîd)dir. Bir olan Allahü teâlâya îmândır. Fekat, diğer dinlere sonradan hurâfeler, mantık ve akl-ı selîme uymıyan parçalar ilâve edilerek, çoğu **(Müşrik)** oldular.

Bugün bütün dünyâ, islâm dîninden takdîr ile bahs etmekdedir. Hâlbuki, Kurûn-ı vüstâda [Orta çağda] hıristiyan din adamları, ne olduğunu öğrenmeden, bir parçacık bile vâkıf olmadan, islâm dînine (şeytânın kurduğu din) diye hücûm etmişler, yukarıda

zikr etdiğimiz gibi, en büyük hıristiyan din adamı olan papalar, müslimânları imhâ etmek için, Ehl-i salîb [haçlı] seferleri kurmuşlardı. Ancak, 18. asrdan sonra, târîhciler yavaş yavaş islâm dînine nüfûz etmeğe, Kur'ân-ı kerîmi kendi dillerine terceme etmeğe başladılar. Bu tercemelerin bir kısmı, müteassıb hıristiyanlar tarafından yapıldığı için, aslına uymamakda ise de, insâflı târîhciler tarafından yapılmış doğru tercemeler de vardır. Bir yandan da, müslimânlar tarafından yapılmış Kur'ân-ı kerîm tefsîrleri de bulunmakdadır. Kur'ân-ı kerîmin, doğru yapılmış terceme ve tefsîrlerini okuyan ve islâm dînini az çok anlıyanlar, İslâmiyyete hayrân olmuşlardır. Bunların arasında, Goethe, Carlyle, Lamartine, Tagore gibi bütün dünyâda tanınmış, meşhûr şahsiyyetler vardır. Bunlar islâm dînine olan hayrânlıklarını açıklamakdan çekinmediler. Bunlar hakkında kitâbımızın **(Müslimânlık ve Hıristiyanlık)** kısmında geniş îzâhât bulacaksınız. Şimdi, size o kısmda bulunmıyan ve 1266 [m. 1850] târîhinden sonra Türkiyeye gelmiş olan ba'zı devlet adamlarının islâm dîni ve Peygamberimiz Muhammed aleyhisselâm hakkındaki yazılarından birkaçını bildireceğiz.

1311-1316 [m. 1898] seneleri arasında İstanbulda İngiltere sefâreti birinci kâtibi olan Sir Charles Eliot 1900 senesinde basılan **(Turkey in Europe** = Avrupada Türkiye) adlı eserinin **(Müslimânlık dîni)** kısmında şöyle demekdedir: (Îsâ aleyhisselâmın mülkü, bu dünyâ değildi. Eğer hıristiyanlık, belli bir hükûmet veyâ teşekküle bağlı olsaydı, bu din arada kaynar giderdi. Müslimânlıkda ise, bunun temâmen aksi olduğu görülür. Muhammed aleyhisselâm, yalnız bir din adamı değil, aynı zemânda, çok büyük bir liderdi. Kendisini ziyârete gelenler, Ona karşı, Papaya ve Sezara duyulan saygıların birleşimi hâlinde bir saygı duyarlardı. Muhammed aleyhisselâm, dâimâ dikkatli bir devlet adamı olmuş, yapdığı fevkal'âde işlere ve bütün mu'cizelerine rağmen, kendisinin tevâzu' sâhibi bir insan olduğunu söylemişdir. Husûsî hayâtında hiç bir hatâsı yokdur.)

Kitâbın başka bir yerinde ise, (Îsâ aleyhisselâmın yaşadığı zemândaki insanların hâllerini, yapdıkları hatâları, günâhları düşünecek olursak, İncîlde, bunların men' edilmemiş olması hayret vericidir. İncîl, yalnız bu günâhların işlenmemesini tavsiye eder. Bunları işlemiş olanlara ne yapılacağından hiç bahs etmez. Hâlbuki Kur'ân-ı kerîm, günâhları, meselâ puta tapmak veyâ doğan kız çocuklarını diri diri gömmek gibi işleri, Allahın nasıl cezâlandıracağını açıkca bildirmiş, böylece Arabistânda, o zemânlar hükm süren bâtıl putperestliği ve âdetleri temâmîle islâh ederek millete behâ biçilmez bir iyilikde bulunmuşdur) demekdedir.

Sir Eliot devâm ederek; (Müslimânlığın en güzel bir tarafı da, vatandaşları ve ecnebîleri birbirinden tefrîk etmeyişidir. Müslimânlıkda Allah ile kul arasında bir vâsıta yokdur. İslâmiyyet, hıristiyanlıkdaki papazlar gibi, vâsıtaları ortadan kaldırmışdır.

İslâmiyyetin insana verdiği ehemmiyyet çok büyükdür. Meselâ, islâmiyyete inananların en güzel nümûnelerinden olan Türk askeri, son derecede emr dinler. Şahsî teşebbüs [kendi başına, kimseden yardım görmeden iş görme] sâhibidir. Diğer milletlerde böyle bir asker hemen hemen yokdur. Türk askerinin disiplini, âmirlerine itâat etmesi, cesâreti, onun müslimân oluşundan ileri gelmekdedir. Bu güzel huyları ona müslimânlık öğretmekdedir. Müslimânlık aynı zemânda, **(Zekât vermek)** sâyesinde, insanlar arasında (servet birliği)ni de kurmakda, birçok felâketlere sebeb olan zengin fakîr farkını kaldırmağa gayret etmekdedir. Bu haşmetli din, herkesin anlıyacağı kadar basîtdir. Muhammed aleyhisselâmın hayâtı üzerinde insâflı ve etrâflı tedkîk yapmış olanlar, Ona karşı büyük bir muhabbet ve hurmet duyarlar) demekdedir.

Şimdi başka birinin eserini tedkîk edelim. Fransanın Touraine şehrinde doğmuş olan İtalyan asıllı Fransız devlet adamı Henri A. Ubicini, senelerce Türkiyede kalmış olup, 1267 [m. 1851] de Parisde yayınlanan **(La Turquie Actuelle** = Bugünkü Türkiye) eserinde, islâm dîni hakkında şöyle demekdedir:

(İslâm dîni, insanlara şefkat ve idrâk emr eder. Avrupanın (dinsiz) diye sînesinden atdığı bahtsız insanlar, pâdişâhın müsâfiri oldular ve müslimân Türk dünyâsında, vatanlarında mahrûm oldukları, hürriyyet ve emniyyet içinde yaşadılar. Bütün din mensûbları, burada aynı adâleti ve şefkati gördüler. Türklere ve müslimânlara barbar diyen Avrupalı, onlardan müsâfir-perverlik ve insanlık dersi aldı. Onaltıncı asrda yaşamış olan bir yazar, “Ne garîbdir, ben islâm memleketlerini gezdim. Barbar dediğimiz müslimânların şehrlerinde ne kaba kuvvet, ne de cinâyet gördüm. Herkesin hakkına saygı gösteriyorlar. Garîblere melce’, yardımcı oluyorlar. Büyük küçük, hıristiyan, yehûdî veyâ müslimân, hattâ îmânsız [müşrik] olsun, aynı adâleti ve merhameti buluyor” demekdedir. Ben de ona katılıyorum) demekdedir.

Ubicini kitâbının başka bir yerinde şunları yazmakdadır:

(İstanbulda, müslimânların oturduğu “İstanbul” kısmında senede ancak bir-iki polis vak’ası meydâna gelmekdedir. Hâlbuki, hıristiyanların oturduğu “Pera” [Beyoğlu] kısmında, hergün yüzlerce hırsızlık, dolandırıcılık ve cinâyet vak’aları zuhûr etmekde,

insanlar birbirini dolandırmakda, birbirini öldürmekde ve burası Avrupanın büyük şehrleri gibi, bir batakhâne şekline girmekdedir. İstanbul kısmında yüzbinlerce müslimân sulh ve sükûnet içinde nâmûsu ile yaşarken, Perada bulunan tahmînen 30.000 hıristiyan, bütün dünyâya bir nâmûssuzluk, iffetsizlik ve serserilik nümûnesi olmakdadır. Pera için İtalyanlar, **(Pera, dei sulirati il nido** = Pera, serseriler yatağı) adlı bir şarkı yapmışlar ve bu şarkı oradakilerin ağzından düşmez olmuşdur.)

Burada bir de Peygamberimiz "sallallahü aleyhi ve sellem" hakkında bir dinsizin ne söylediğini de bildirmek istiyoruz. Yehûdî asllı bir komünist ve marksist olan, hiçbir dîni tanımayan, bütün Peygamberleri "aleyhimüssalevâtü vetteslîmât" sar'aya tutulmuş, gözlerine hayâller görünen, hasta kimseler olarak kabûl eden Maxime Rodinson ismindeki kâfir, bundan kısa bir zemân evvel neşr etdiği ve 25 dile çevrilmiş olan **(Muhammed)** ismindeki eserinde, Kur'ân-ı kerîmden aldığı birçok âyetlerin ma'nâsını kendi düşüncesine göre değişdirdiği hâlde, Peygamberimiz "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" için, (Düşüncesi ve hareketleri ile dünyâyı yerinden sarsmış olan bu zât hakkında, aslında az şey biliyoruz. Ama, Muhammedin "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" başka hiçbir kimsede rastlanmıyan bir şahsiyyet ışığı ile parıldadığını görmek mümkindir. Etrâfında toplanmış olan insanları parlatan da, işte bu ışıkdır. Bunu kabûl etmek zorundayız. Ben de, kitâbımda bu ışığı [nûru] görebildiğim kadar tesbîte çalışdım) demek zorunda kalmışdır.

Görülüyor ki, artık Avrupalı muharrirler de, İslâm dîninin mükemmeliyyetini kabûl etmekde, Peygamberimiz "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" hakkında medhiyyeler söylemekde, Kur'ân-ı kerîmi bir mükemmel kitâb olarak tanımakdadırlar. Fekat, bu kitâbın Allah tarafından gönderilmediğini, Peygamberimiz "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" tarafından yazıldığını, ya'nî Ona gelen vahyden değil, kendi karîhasından [düşünme gücünden] geldiğini, fekat son derecede dürüst olan Muhammed aleyhisselâmın, bunların hakîkaten Allahü teâlâdan geldiğine inandığını zan etmekdedirler. Bu târîhcilerden bir kısmı, Muhammed aleyhisselâmın okuma yazma bildiğini, ba'zı hıristiyan [veyâ yehûdî] din adamlarından din bilgisi aldığını iddi'â etmekdedirler. Yukarıda zikr etdiğimiz komünist Rodinson, Peygamberimiz "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" için, Kur'ân-ı kerîmin açıkca bildirdiği ve müslimânların kullandığı (Ümmî) kelimesinin (okuma yazma öğrenmemiş) ma'nâsına değil, büsbütün başka bir ma'nâya geldiğini isbâta çalışmakdadır. Peygamberimiz "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem"in

râhib (Bahîra)dan ilm öğrendiğinden bahs etmekdedir.

Bahîra, bir hıristiyan râhibidir. Ba'zı kaynaklar asl adının Georgius veyâ Sergius olduğunu söylerler. Bahîra [veyâ Behîra] ârâmî dilinde (seçkin) ma'nâsına gelmekde olup, bu râhibin lakâbı olsa gerekdir.

Peygamberimiz "sallallahü aleyhi ve sellem" oniki yaşlarında iken, birgün Ebû Tâlibin ticâret için sefer hâzırlığı yapdığını gördü. Kendisini götürmek istemediğini anlayınca, Ebû Tâlibe, (Bu şehrde beni kime bırakıp gidiyorsun? Ne babam var, ne de bir acıyanım!...) buyurdu. Bu söz Ebû Tâlibe çok te'sîr etdi. Yanında götürmeye karâr verdi. Ticâret kervânı uzun bir yolculukdan sonra, Busrâda hıristiyanlara mahsûs bir manastırın yakınında konakladı. Bu manastırda Bahîra adında bir râhib kalıyordu. Önceden yehûdî âlimlerinden iken, sonradan hıristiyan olan bu bilgili râhibin yanında, elden ele geçerek saklanan bir kitâb vardı ve sorulara bundan cevâb verirdi. Kureyşin kervânı, dahâ önceki yıllarda buradan def'alarca gelip geçmesine rağmen, hiç ilgilenmemişdi. Her sabâh manastırın damına çıkıp, kâfilelerin geldiği cihete bakar, merakla bir şeyler beklerdi. Râhib Bahîraya bu def'a bir hâl olmuş ve heyecânla irkilip, yerinden fırlamışdı. Çünki, Kureyş kervânını uzakdan görünce, üstünde bir bulutun da onlarla birlikde süzülüp geldiğini farketmişdi. Bu bulut, Peygamber efendimizi gölgelemekdeydi. Kervân konaklayınca, Bahîra, Resûlullah efendimizin altına oturduğu ağacın dallarının üzerine doğru eğildiğini de gördü. İyice heyecânlandı. Derhal sofralar kurdurdu. Sonra, haber göndererek, Kureyş kervânında bulunanların hepsini yemeğe dâvet etdi. Kervânda bulunanlar, Peygamberimizi "sallallahü aleyhi ve sellem", mallarının yanında bırakıp, râhibin yanına gitdiler. Bahîra, gelenlere dikkatle bakıp, (Ey Kureyş topluluğu, içinizde yemeğe gelmeyen var mı?) diye sordu. (Evet, bir çocuk var) dediler. Çünki, Kureyşliler geldiği hâlde bulut hâlâ orada idi. Bunu görünce, kervânın da yanında bir kişinin kaldığını anlamışdı. Râhib Bahîra, ısrârla Onun da gelmesini istedi. Gelir gelmez Ona dikkatle bakmaya ve incelemeye başladı. Ebû Tâlibe, (Bu çocuk senin neslinden midir?) dedi. Ebû Tâlib, (Oğlum) deyince, Bahîra, (kitâblarda bu çocuğun babasının sağ olmayacağı yazılı, O senin oğlun değildir) dedi. Bu sefer Ebû Tâlib, (O benim kardeşimin oğludur) diye cevâb verdi. Bahîranın, (Babası ne oldu?) sorusuna da, (Babası, doğmasına yakın öldü) dedi. Bahîra, (Doğru söyledin, annesi ne oldu?) deyince, (O da öldü) diye cevâb verdi. Bunlar karşısında, (Doğru söyledin) diyen Bahîra, Peygamber efendimize dönüp, putların is-

mi ile yemîn et, dedi. Sevgili Peygamberimiz, Bahîraya (Putların ismiyle yemîn isteme. Dünyâda bana onlardan büyük düşman yokdur. Ben, onlardan nefret ederim) buyurdu. Bahîra, bu sefer Allahü teâlânın ismi ile yemîn eder misin,) dedi. Ve dahâ pek çok süâller sorup, cevâblarını aldı. Bahîranın aldığı cevâblar, önceden okuduğu kitâblara aynen uyuyordu. Sonra, sevgili Peygamberimizin mubârek gözlerine bakıp, Ebû Tâlibe, (Bu kırmızılık, mubârek gözlerinde devâmlı durur mu?) diye sordu. O da, (Evet, gitdiğini görmedik) dedi. Bahîra, bu alâmetin de uygunluğunu görünce, kalbinin yakîn hâsıl etmesi için, mühr-i nübüvveti görmeyi istedi. Peygamber efendimiz "sallallahü aleyhi ve sellem", edeblerinden mubârek sırtını açmak istemediler. Ebû Tâlib, (Ey gözümün nûru! Bu arzûsunu da yerine getir) deyince, mubârek sırtını açdı. Bahîra, **(Mühr-i Nübüvveti)** bütün güzelliği ile doya doya temâşâ etdi. Heyecanla öpdü ve gözlerinden yaşlar boşandı. Sonra da, (Ben şehâdet ederim ki, sen Allahü teâlânın resûlüsün) dedi. Sesini dahâ da yükselterek, (İşte âlemlerin efendisi... İşte âlemlerinin Rabbinin Resûlü... İşte Allahü teâlânın âlemlere rahmet olarak gönderdiği büyük Peygamber...) dedi. Orada bulunan Kureyşliler, hayret ederek, (Muhammedin "aleyhisselâm", bu râhib yanındaki kıymeti ne kadar fazla imiş) dediler. Bahîra, Ebû Tâlibe dönerek, (Bu, Peygamberlerin sonuncusu ve en şereflisidir. Bunun dîni, bütün yeryüzüne yayılır ve eski dinleri nesh eder. Bu çocuğu Şâma götürme. Zîrâ, İsrâîloğulları Ona düşmandır. Korkarım ki, mubârek bedenine bir zarar verirler. Bunun hakkında çok ahd ve mîsâk olmuşdur) dedi. Ebû Tâlib, (Bu ahd ve mîsâk nedir?) diye sorunca, (Allahü teâlâ, bütün Peygamberlere ve en son da Îsâ aleyhisselâma, ümmetlerine, âhir zemân Peygamberinin "sallallahü aleyhi ve sellem" geleceğini bildirmelerini emr etmişdir) dedi. Ebû Tâlib, Bahîranın bu sözleri üzerine Şâma gitmekden vazgeçdi. Mallarını Busrâda satıp Mekkeye döndü. Peygamberimiz "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem"in Bahîra ile karşılaşması ilk ve son olarak, bu kısa görüşmeden ibâretdir ki, 12 yaşında bir çocuğun kısa bir zemân içinde, bütün dinler hakkında bilgi alması imkânı yokdur.

Hıristiyan târîhcilerden ba'zıları da, Peygamberimizin "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" Nastûrâ isminde bir râhibden ders aldığını iddi'â ederlerse de [kendilerinin de i'tirâf etdikleri gibi] bunun hakkında hiçbir delîl yokdur ve bunun da, ancak kısa bir karşılaşmakdan ibâret olduğu anlaşılmakdadır.

Çok mu'azzam bir kitâb olan Allah kelâmı Kur'ân-ı kerîmin bir insan tarafından yazıldığı nasıl iddi'â olunabilir? Kur'ân-ı ke-

rîm tedkîk edilince, içinde ancak bugünlerde sırrını çözebildiğimiz, tabî'at kanûnlarının ve hayâtî tekâmülün [meselâ ilk hayâtın sudan geldiği, insan yiyeceklerinin ancak semâdan inen maddeler ile hâsıl olduğu v.b.] bildirildiği, bunun yanında, ancak bugün kurmağa çalışdığımız sosyal, ictimâî nizâmın en mükemmel, en mantıkî tarzda açıklandığı, **(zekât)** emri ile servet adâletinin te'mîn edildiği, en yüksek ahlâk kâ'idelerinin, en mükemmel ibâdet tarzının öğretildiğini görüyoruz. Bütün bunların, çok zekî de olsa, hiç kitâb okumamış bir kimse tarafından bundan 1400 sene evvel bilinip kaleme alınması imkânı yokdur. Peygamberimiz "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" Kur'ân-ı kerîmin âyetleri geldiği zemân, bunları Eshâbına açıklıyordu. Kur'ân-ı kerîmin hepsinin tefsîrini Eshâbına bildirdiğini imâm-ı Süyûtî haber vermekdedir. Avrupalılar, bir de Onun Peygamberliğini kabûl etseler, kendilerinin de müslimân olacakları ve se'âdete kavuşacakları muhakkakdır. Ümmîd ederiz ki, bir gün gelecek, hak dînini seçerek, ebedî se'âdete kavuşacaklardır.

İSLÂMİYYETDE FELSEFE VAR MIDIR?

Yukarıda, muhtelif dinlerin îmân esâslarını ve hükmlerini kısaca inceledik. Şimdi de biraz İslâm dîninde felsefe var mıdır? Bunu inceliyelim:

Felsefe, her hangi bir bahs ve mevzû' üzerinde insanların akl ve mantık yolu ile incelemeler ve araşdırmalarla elde etdikleri netîcelere verilen ismdir. Kısaca, (Her şeyin aslını arama ve ne için var olduğunun sebebini bulma) ma'nâsına gelir. Felsefe, yunanca (**Filozofiya** = Hikmet sevgisi) demekdir ve derin düşünme, arama, kıyâslama ve tedkîk esâslarına dayanır. Felsefe ile meşgûl olanların, hem rûh, hem de fen bilgilerinde çok derin bilgi sâhibi olması gerekir. Fekat, bir insan ne kadar ilmi olursa olsun, yanlış düşünebilir veyâ yapdığı araşdırmalardan yanlış netîceler çıkarabilir. İşte bunun içindir ki, felsefe, hiçbir zemân kesin netîceler vermez. Bir kerre de, bunu işiten insanın kendi akl ve mantık süzgecinden geçirmesi îcâb eder. Her felsefenin bir de zıddı vardır. Onun için, bu karşılığı da incelemek, her iki düşünceyi karşılaşdırmak lâzım olur. Birçok felsefî düşüncelerin zemânla değişebileceği unutulmamalıdır. O hâlde, felsefî düşünceler, hiçbir zemân kesinlik taşımaz.

Kur'ân-ı kerîmde âyetler iki nev'dir. Bunların bir kısmının ma'nâsı açıkdır. Bunlara **(Muhkem âyetler)** ismi verilir. Bir kısmının ma'nâsı ise, açıkça anlaşılmaz. Bunlar, ayrıca tefsîre, îzâha muhtaçdır. Bu âyetlere **(Müteşâbih âyetler)** adı verilir. Hadîs-i şe-

rîfler [Peygamberimizin “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” sözleri] de, muhkem ve müteşâbih olmak üzere iki kısmdır. Bunları tefsîr etmek mecbûriyyeti, islâm dîninde **(İctihâd)** müessesesinin kurulmasına sebeb olmuşdur. Peygamberimiz “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” de, bizzat ictihâd yapmışdır. Onun ve Eshâb-ı kirâmın “radıyallahü teâlâ anhüm ecma’în” yapdıkları ictihâdlar, İslâm bilgilerinin temelidir. İslâm dînini yeni kabûl eden kavmlerin, kendi dinlerine göre mukaddes saydıkları şeylerin islâm dînindeki hükmünün ne olduğunu, islâm dîninin bunlar hakkında nasıl hükm etdiğini sordukları zemân, islâm âlimleri bunlara cevâblar vermişlerdir. Bunlardan i’tikâd, îmân ile ilgili mes’elelerin hâl edilmesi, cevâb verilmesinden **(Kelâm)** ilmi meydâna gelmişdir. Kelâm âlimlerinin islâmı yeni kabûl edenlere, eski dinlerinin niçin yanlış olduğunu mantıkî bir tarzda isbât etmeleri îcâb ediyordu. Kelâm âlimleri “rahime-hümullahü teâlâ” bu mes’eleleri çözmek için çok uğraşdılar. Birçok hakîkatler ve çok kıymetli mantık ilmi ortaya çıkdı. Bir yandan da, yeni müslimân olanlara Allahü teâlânın var ve bir olduğunu, ebedî olduğunu, doğmamış ve doğurmamış olduğunu, onların anlıyacağı tarzda anlatmak ve şübhelerini ortadan kaldırmak îcâb ediyordu. Kelâm âlimleri “rahime-hümullahü teâlâ” bu işde çok muvaffak oldular. Bu mukaddes vazîfeyi yapmakda, müslimân fen adamları da, kelâm âlimlerine yardımcı oldular. Meselâ, yıldızlara kudsiyyet veren Sâbiî ve Veseniye ismindeki putperestleri, bu yanlış i’tikâddan uzaklaşdırmak için, mantık ve hey’et [astronomi] âlimi Ya’kûb bin İshak El-Kindî senelerce uğraşdı ve sonunda onlara, düşüncelerinin yanlış olduğunu vesîkalarla isbât etdi. Ne yazık ki, kendisi, eski Yunan felesoflarının sapık fikrlerinin te’sîrleri altında kalarak Mu’tezilî oldu. 260 [m. 873] de, Bağdâdda vefât etdi.

Beşinci Abbâsî halîfesi Hârûnürreşîd[1] zemânında, Bağdâdda **(Dâr-ül-hikmet)** isminde bir müessese kurulmuşdu. Bu müessese büyük bir terceme bürosu idi. Yalnız Bağdâdda değil, Şâmda, Harrânda, Antakyada da, böyle ilm merkezleri kurulmuşdu. Buralarda yunancadan ve latinceden eserler terceme edildi. Hind, Fars kitâbları da bunlara eklendi. Ya’nî hakîkî **(Rönesans)** [Eski kıymetli eserlere dönüş] ilk def’a Bağdâdda başladı. İlk olarak Eflâtûnun, Porphyriosun, Aristotelesin [Aristonun] eserleri arabîye terceme edildi. İslâm âlimleri “rahime-hümullahü teâlâ” bunları dikkat ile tedkîk etdiler. Yunan ve Latin filozoflarının ba’zı fikrlerinin doğru, ekserîsinin de hatâlı, bozuk olduğunu isbât etdiler. Bunların, **(Muhkem)** olan âyet-i kerîme ve hadîs-i şerîfler, akllarına ve man-

---

[1] Hârûn Reşîd, 193 [m. 809] da Tûsda vefât etdi.

tıklarına ters düşüyordu. Onların, fen ve din bilgilerinin çoğunda câhil oldukları, aklın, fikrin anlıyamadığı bilgilerde, dahâ çok yanıldıkları görüldü. Hakîkî âlimler, meselâ imâm-ı Gazâlî, imâm-ı Rabbânî "rahime-hümallahü teâlâ", bu felsefecilerin en mühim îmân bilgilerine inanmadıklarını görmüşler, küfrlerine sebeb olan yanlış inanışlarını uzun uzun bildirmişlerdir. İmâm-ı Gazâlînin **(El-münkizü aniddalâl)** kitâbında bu husûsda geniş bilgi vardır.

Hakîkî islâm âlimleri, kelâm bilgilerinde, **(Müteşâbih)** âyet-i kerîme ve hadîslerin açıklamalarında, yalnız Resûlullahın "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" ve Eshâb-ı kirâmın "radıyallahü teâlâ anhüm ecma'în" ictihâdlarına uymuşlar, eski felsefecilerin bunlara uymıyan fikrlerini red etmişler, böylece islâm dînini, hıristiyanlık gibi bozulmakdan korumuşlardır. Câhil kimseler ise, felesofların her sözlerinin doğru olacağını zannederek, bunlara teslîm olmuşlardır. İşte böylece **(Mu'tezile)** denilen bozuk bir islâm fırkası meydâna geldi. Peygamberimiz "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" islâmiyyetde yetmişiki bozuk fırkanın hâsıl olacağını haber vermişdir. Yunan, Hind, Fars, Latin felsefelerinden ilhâm alan, İbni Sînâ, Fârâbî, İbni Tufeyl, İbni Rüşd, İbni Bâce gibi filozoflar zuhûr ederek, ba'zı bilgilerde Kur'ân-ı kerîmin hak yolundan ayrılmışlardır. İbni Haldûn[1], islâm ilmlerini **(Ulûm-i Nakliyye)** [Tefsîr, Kırâet, Hadîs, Fıkh, Ferâiz, Kelâm, Tesavvuf] ve **(Ulûm-i akliyye)** [Mantık, Fizik, Tabi'at, Kimyâ, Matematik, Geometri, Mesâha, Münâzara ve Astronomi] adıyla ikiye ayırmışdır. Bunlardan birincilere (din bilgileri), ikincilerden tecribe ile anlaşılabilenlere ise (fen bilgileri) denir.

İmâm-ı Gazâlî "rahime-hullahü teâlâ" rumca öğrenerek eski yunan felsefesini incelemiş, doğru bulmadığı yerlerini red etmişdir. Hârûnürreşîd "rahime-hullahü teâlâ" zemânında islâm ilmlerine karışdırılan felsefe, Montesquieu, Spinoza gibi filozoflara rehberlik etmiş, bunlar "Farabius" adını verdikleri Fârâbînin te'sîri altında kaldıklarını açıkça i'tirâf etmişlerdir.

İmâm-ı Muhammed Gazâlî "rahime-hullahü teâlâ" yetmişiki fırkadan ilk zuhûr eden şî'î fırkasının Dâî'leri ile savaşdı. Dâî'ler, Kur'ân-ı kerîmin bir iç yüzü (bâtını), bir de dış yüzü (zâhiri) olduğunu iddi'â etdiler. Bunlara **(Bâtınî fırkası)** ismi verilmişdir. İmâm-ı Gazâlî "rahime-hullahü teâlâ" bunların felsefelerini kolayca yıkdı. Bâtınîler bu mağlûbiyyetden sonra, islâmiyyetden dahâ ziyâde ayrıldılar. Ma'nâları açık olmıyan âyet-i kerîmelere ve hadîs-i şerîflere yanlış ma'nâlar vererek **(Mülhid)** oldular. Siyâsî

---

[1] İbni Hâldûn, 808 [m. 1406] de vefât etdi.

maksadları sebebi ile işi azıtarak, hak yoldaki **(Ehl-i sünnet)** müslimânlarının başına belâ oldular.

Şî'îler, Alî "radıyallahü teâlâ anh" tarafdârıyız diyerek, İslâm dînine yeni bir felsefe karışdırdılar. Muhtelif fırkaları zuhûr etdi. Hâricîler önceden Alî "radıyallahü anh" tarafdârı görünüp, sonra Ona düşman oldular. Bunların i'tikâdına göre, (Büyük günâh işleyen mü'min, kâfir olur). Bunun için, Alî ve Mu'âviyenin "radıyallahü teâlâ anhümâ" kâfir olduklarını iddi'a etmişlerdir. Bu akîdeye [inanca] karşı, ortaya yeni bir akîde dahâ çıkdı. Bunlar her şeyde akla tâbi' olarak, (Mü'minin mü'mini öldürmesi gibi, çok büyük bir günâh işleyen kimse hakkında insanlar, yeryüzünde, karâr veremez. Onlar hakkında, ancak Allahü teâlâ, âhıretde hükm edecekdir. Onun için, bunlar ne mü'min, ne de kâfirdir) dediler. Bu yeni akîdeye tâbi olanlara (Mu'tezile) adı verildi. Şî'î fırkasından bir de (Gâliye) [ya'nî taşkınlar] fırkası zuhûr etdi ki, bunların akîdesine göre, Cennet ve Cehennem dünyâda bulunmakdadır. Bunlar temâmen kâfirdirler. İslâmiyyet ile hiçbir alâkaları yokdur.

İslâmiyyeti içerden yıkmak istiyen ingilizler, islâm ismi altında, yeni bozuk fırkalar meydâna getirdiler. Bunlar arasında, Behâiyye, Kâdıyâniyye ve Teblîg-ı cemâat fırkaları şöhret buldu. 35.ci sahîfeye ve **(Se'âdet-i Ebediyye)** kitâbının 499.cu sahîfesine bakınız!

1 — BEHÂÎLER: Bunların reîsi Elbâb Alî isminde bir Îrânlıdır. Kendisine ayna derdi. Bu aynada Allah görünüyor derdi. Ölünce, Behâüllah, sonra bunun oğlu Abbâs reîs oldu. Abbâs 1339 [m. 1921] de ölünce, yerine oğlu Şevkı geçdi. Behâullah, peygamber olduğunu söylerdi. Bunlara göre, ondokuz adedi mukaddes imiş. Her ahlâksızlık şeref imiş. Her dilde kitâbları vardır. Adam aldatmasını ingilizlerden öğrendiler.

2 — KÂDİYÂNÎLER: Bunlara Ahmedî de denir. Câmi'ul-ezher üstâdlarından, M.Ebû Zühre diyor ki, (Kâdiyânîliğin kurucusu mirzâ Ahmed, 1326 [m. 1908] de öldü. Lahor civârında Kadyan kasabasına defn edildi. Îsâ aleyhisselâm yehûdîlerden kaçıp Kişmîre geldi. Kişmîrde öldü derler. Ahmed Kâdıyânîye peygamber diyorlar. Kur'ân-ı kerîm, yehûdîlerin ve hıristiyanların hayrlı olduğunu bildiriyor. Bunun için, ingilizleri sevmek ibâdetdir diyorlar. Cihâd emri bitdi. Bize kâfir demiyene biz de kâfir demeyiz. Kâdiyânî olmıyana kız verilmez. Onlardan kız alınır diyorlar). Kendilerine inanmıyan müslimânlara kitâbsız kâfir diyorlar.

Dîr-i zûr medresesi müderrislerinden allâme Hüseyn Muhammed "rahmetullahi aleyh", Kâdıyânîlerin küfre sebeb olan sözleri-

ni **(Erreddü alel-Kâdiyânîyye)** kitâbında uzun yazmakdadır. Böyle ismler altında gizlenen kâfirler, kendilerini müslimân tanıtıyorlar. Hıristiyanlarla, yehûdîlerle münâkaşa ederek, islâmiyyetin hak din, biricik se'âdet yolu olduğunu isbât ediyorlar. Buna aldananlar, hemen müslimân oluyorlar. Fekat Behâîler, Kâdiyânîler, Şî'îler ve Vehhâbîler, bu zevallıları aldatarak, kendi bozuk fırkalarına çekiyorlar. Nobel mükâfâtı almış olan fizikci Abdüsselâm Kâdiyânîdir. Cenûb Afrikada, 1980 senesinde hıristiyanlara karşı mücâdele ederek, onları islâmiyyete cezb eden, Ahmed Didad de, Ehl-i sünnet değildir. Yeni müslimân olanların, Ehl-i sünnetin hak yoluna, ebedî se'âdete kavuşmalarına mâni' olmakdadırlar.

(Tesavvuf ehli): Hak yolda olan **(Ehl-i sünnet fırkasından),** Sôfîler meydâna çıkdı. Bunlar felsefeye bulaşmadı. Kur'ân-ı kerîmi tâm anlıyabilmek ve hakîkî müslimân olmak için Peygamberimizin "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" yalnız emr ve yasaklarına değil, her hâline ve ahlâkına uymalıdır dediler.

Sôfîlerin yollarının esâsı şunlardır:

1) Fakîrlik, ya'nî her işde, her şeyde Allahü teâlâya muhtâc olduğunu bilmekdir. Hiç kimse ve hiçbir şey, hiçbir şeyi yaratamaz. Fekat, Allahü teâlânın yaratmasına sebeb olurlar. Her şeyi yaratan Allahü teâlâdır dediler.

2) Zühd ve takvâ, her işde islâmiyyete uymakdır. Dînin bütün ahkâmına temâmen uyarak çalışmak, iyilik yapmak ve boş zemânlarını ibâdet ile geçirmekdir. Bugün de sûfî kelimesi, (sofu) şeklinde, dîne çok bağlı olan kimseler için kullanılmakdadır.

3) Tefekkür, sükût ve zikr, ya'nî hep Allahü teâlânın varlığını, ni'metlerini düşünmek, lüzûmsuz konuşmamak, hiç kimse ile münâkaşa etmemek, mümkin olduğu kadar az konuşmak ve dâimâ Allahü teâlânın ismini zikr etmekdir.

4) Hâl ve makâm, ya'nî kalbe gelen nûrlarda, kalbin, rûhun temizlenme derecesini anlamak ve kendinin haddini bilmekdir.

En meşhûr ve ilk sûfî Hasen-i Basrîdir "radıyallahü teâlâ anh". 21 [m. 624] de tevellüd ve 110 [m. 728] târîhinde vefât etdi. Hasen-i Basrî, öyle büyük bir din âlimidir ki, bütün müslimânlar büyük bir imâm [müctehid] olarak tanırlar. Kuvvetli seciyesi, derin ilmi ile meşhûrdur. Va'zlarında herkesin gönlüne Allah korkusu telkîn etmeğe çalışmışdır. Kendisinden birçok hadîs-i şerîf rivâyet edilen büyük bir hadîs âlimidir. Mu'tezile felsefesinin kurucusu **(Vâsıl bin Atâ),** önce Hasen-i Basrînin talebesi idi. Sonra, onun

dersinden ayrıldı. **(Mu'tezil)**, ayrılan demekdir. **(Mu'tezile)**nin ikinci bir ismi, **(Kaderiyye)**dir. Çünki bunlar, kaderi inkâr ederler. (Kul kendi yapdıklarının yaratıcısıdır. Allah hiçbir zemân fenâlık yaratmaz. İnsanın irâde ve yaratmak kudreti vardır. O hâlde bir fenâlık yapmışsa, bütün mes'ûliyyet ondadır. Bunu kader veyâ mukadderât ile te'vîl etmek imkânı yokdur) demekdedirler. Hasen-i Basrînin talebesi olan ve dâimâ onun meclisinde bulunan, Vâsıl bin Atâ, kaderiyye düşüncesini ortaya çıkardı. Onun için, kadere inanan, Hasen-i Basrî, onu yanından uzaklaşdırdı.

(Tesavvuf ehli)ne ya'nî Sôfîlere göre, Hakîkî var olan ancak Allahü teâlâdır. Allahü teâlâ, mutlak varlık, mutlak iyilik, mutlak güzellik sâhibidir. O, gizli bir hazîne iken, kendini tanıtmak istedi. Dünyâyı ve dünyâda yaşıyanları yaratmasının sebebi budur. Allahü teâlâ, hiçbir mahlûka hulûl etmemişdir. (Ya'nî onların içinde değildir.) Hiçbir insan, ilah olamaz. Allahü teâlâ insanın sıfatlarını kendi sıfatlarına benziyen bir sûretde yaratmışdır. Fekat, bu benzeyiş o kadar azdır ki, Onun sıfatlarını deniz sayarsak, insanın sıfatları ancak onun köpüğü olur.

Tesavvufun gâyesi, insanı **(Ma'rifet-i ilâhiyye)**ye kavuşdurmakdır. Ya'nî Allahü teâlânın sıfatlarını tanıtmakdır. Onun zâtını, ya'nî kendisini tanımak mümkin değildir. Peygamberimiz "sallallahü aleyhi ve sellem", **(Allahü teâlânın zâtını düşünmeyiniz. Onun ni'metlerini düşününüz!)** buyurmuşdur. Ya'nî, Onun kendisinin nasıl olduğunu değil, sıfatlarını ve insanlara verdiği ni'metleri düşünmelidir. Bir kerre de, **(Allahü teâlânın nasıl olduğunu düşündüğün zemân, hâtırına her ne gelirse, bu gelenlerin hiçbiri, Allah değildir)** buyurdu. İnsanın aklının kapasitesi, sâhası sınırlıdır. Bu sınırın dışında olanları anlıyamaz. Bunları düşünürse, yanılır. Hakîkate kavuşamaz. İnsan aklı, insan düşüncesi, din bilgilerindeki incelikleri, hikmetleri anlıyamaz. Bunun için, din bilgilerine felsefe karışdıranlar, islâm dîninin gösterdiği doğru yoldan ayrılmışlar, **(Bid'at ehli)** veyâ **(Mürted)** olmuşlardır. Bid'at ehli olanlar, kâfir değildir, müslimândırlar. Fekat, doğru yoldan ayrılmış, yetmişiki bozuk fırkanın birinden olmuşlardır. Bu, felsefe kurbanlarının, Kur'ân-ı kerîmden anladıkları yanlış akîdeler, küfre sebeb olmadığı için, müslimândırlar. (İslâm felsefesi diye birşey yokdur. İslâmiyyete sonradan felsefe karışdıranlar olmuşdur) dememiz lâzımdır. Ehl-i sünnet âlimlerine "rahime-hümullahü teâlâ" göre, islâm bilgilerinin ölçüsü, insan aklı, insanın düşüncesi değil, muhkem olan [ma'nâları açık olan] âyet-i kerîmeler ve hadîs-i şerîflerdir. Tesavvufun esâsı insanın kendini (aczini, zevallılığını) tanı-

makdır. Tesavvuf, sırf Allah sevgisi, yüce (Ulvî) aşk esâsı üzerine kurulmuşdur. Buna da ancak, Muhammed aleyhisselâma uymakla kavuşulabilir. Tesavvuf yolunda ilerlerken, kalbde, birçok hâller hâsıl olur. Bu hâllerden biri, **(vahdet-i vücûd)** ya'nî (Varlık birdir. Mahlûklar, hâlıkın görünüşüdür) hâlidir. Evet Kur'ân-ı kerîmde beyân buyurulduğu gibi, Allahü teâlâ, insanın kalbine tecellî eder. Fekat, bu tecellî yalnız Allahü teâlânın sıfatlarının tecellîsidir. Akl ile alâkası yokdur. Tesavvuf ehli, Allahın tecellîsini kalbinde duyar. Onun için tesavvuf ehline ölüm bir felâket değil, güzel ve tatlı bir şeydir. Tekrar Allaha dönmek olduğundan ancak bir sevinç vesîlesidir. Büyük mütesavvıf, Mevlânâ Celâlüddîn-i Rûmî "rahime-hullahü teâlâ" ölüme, **(Şeb-i arûs** = Düğün gecesi) adını vermekdedir. Tesavvufda, keder ve ümmîdsizlik yokdur. Yalnız sevgi ve tecellîler vardır. Mevlânâ "kuddise sirruh", (Bizim dergâhımız ümmîdsizlerin dergâhı değildir) diyor. Sözleri aynen şöyledir: (Bâzâ, Bâzâ, Her ançe hestî Bâzâ), (Gel, gel, her kim olursan ol gel, Allaha ikilik koşanlardan, mecûsîlerden, puta tapanlardan da olsan gel! Bizim dergâhımız ümmîdsizlik dergâhı değildir. Tevbeni yüz def'a bozmuş olsan bile, gel!) Bu sözler, onüçüncü asrda yaşamış, Baba Efdal Kâşîye de nisbet edilmekdedir. Tesavvuf ehli arasında, imâm-ı Rabbânî, Cüneyd-i Bağdâdî, Abdülkâdir-i Geylanî, Mevlânâ Celâlüddîn-i Rûmî gibi büyük velîler, Sultân Veled, Yûnus Emre, Bağdâdlı Mevlânâ Hâlid gibi Hak âşıkları vardır. Yukarıda bildirilen **(Vahdet-i vücûd)**, tesavvufun gâyesi, sonu değildir. Gâyeye götüren yolculuklarda, kalbde hâsıl olan ve akl ile, fikr ile, madde ile ilgisi olmıyan bilgilerdir. Bunlar kalbde bulunmaz, kalbde görünürler. Onun için, vahdet-i vücûd yerine (Vahdet-i şühûd) demelidir. Kalb, temizlenince, ayna gibi olur. Kalbde görünenler, Allahü teâlânın zâtı değildir. Hattâ sıfatları da değildir. Sıfatlarının zılları, sûretleridir. Allahü teâlâ kendi, görme, işitme, bilme gibi sıfatlarının sûretlerini, benzerlerini, insanlara vermişdir. Verdikleri Onunkiler gibi değildir. Onun görmesi, ezelîdir, ebedîdir. Her zemân, her şeyi görür. Vâsıtasız, âletsiz devâmlı görür. İnsanın görmesi böyle değildir. Bunun için, Onun görmesi hakîkî görmekdir. İnsanın görmesi, o görmenin sûreti, zıllidir, diyoruz. Görmesinin zılli gözde, işitmesinin zılli kulakda tecellî etdiği gibi, sevmesi, bilmesi ve başka birçok sıfatlarının zılleri de, insanın kalbinde tecellî eder, hâsıl olur. [Kalb, göğsümüzün sol tarafındaki et parçası değildir. Bu et parçasına **(yürek)** denir. Kalb, yürekde bulunan bir kuvvetdir. Buna **(gönül)** diyoruz. Yürek, hayvanlarda da vardır. Kalb, insana mahsûsdur.] Gözün görebilmesi için, hasta, bozuk olmaması lâzım olduğu gibi, kalbin de, bu tecellîye kavuşa-

bilmesi için, hasta olmaması lâzımdır.

Kalbi hastalıkdan kurtaran ilâc, üç şeyden yapılır. Bunlar, Ehl-i sünnet âlimlerinin bildirdikleri gibi îmân etmek, ibâdetleri yapmak ve harâmlardan sakınmakdır. İslâmiyyetden ve tesavvufdan haberi olmıyan kimseler, dîni, dünyâ kazançlarına âlet ediyorlar. Bu yobazlar, tesavvufa, hattâ ibâdetlere, mistik bir hareket olarak, müzik sokmuş, müzik âletlerinin nağmelerine göre vücûd hareketleri yapmak gibi husûslara, âyin demişlerdir. [Mevlevî âyinleri gibi.] Başlarında mezâr taşına benzeyen beyâz uzun külâhları (sikkeleri) ile dönen mevlevîler, sağ ellerini semâya kaldırırlar ve sol ellerini semâdan aldıklarını dünyâ yüzüne göndermeği belirtmek için, aşağı indirirler. İslâm dîni ile hiçbir alâkası olmıyan ve âyet-i kerîme ve hadîs-i şerîflerde bulunmıyan böyle âyinleri, tarîkat olarak, İslâmiyyet olarak tanıtıyorlar. Peygamberimiz "sallallahü aleyhi ve sellem" ve Eshâb-ı kirâmdan "radıyallahü teâlâ anhüm ecma'în" hiçbiri, böyle âyinler yapmadı. Onların zemânlarında tesavvuf vardı. Fekat böyle tarîkatçılık yokdu. Şimdi, bu âyinleri görmek için dünyânın her tarafından birçok insan gelmekdedir. Yabancı dillerde tesavvuf hakkında yazılan eserler çokdur ve hepsinde bu bid'at, bozuk yollardan bahs olunmakdadır. İmâm-ı Gazâlî "rahime hullahü teâlâ" hem kelâm âlimi, hem de hakîkî tesavvufun mütehassıslarından idi. Kanûnî Sultân Süleymânın "rahime hullahü teâlâ" şeyhulislâmı büyük din âlimi Ebüssü'ûd Efendi "rahime hullahü teâlâ" (896 [m. 1490]-982 [m. 1574]) nin tesavvuf ehline karşı çok sert davrandığı, hattâ onların i'dâmı için fetvâ verdiği söylenir. Bu doğru değildir. Ebüssü'ûd Efendi, tesavvuf ehli için değil, bunların içine karışan sapık tarîkatçılar için ve (Tesavvufda yüksek dereceye varanlar için, din teklîfleri kalkmışdır. Onlar için halâl ile harâmın farkı yokdur) diyenler için sert davranmış ve bunların fitne çıkarmak, İslâmiyyeti yıkmak günâhları için, i'dâm edilmelerine fetvâ vermişdir.

İslâm ilmlerine felsefe karışdıranları red edenlerin başında, Peygamberimiz "sallallahü aleyhi ve sellem" bulunmakdadır. Meşhûr olan bir hadîs-i şerîfinde, **(Ümmetim yetmişüç fırkaya ayrılacak. Yetmişikisi Cehenneme gidecek, yalnız birisi kurtulacak. Bunlar benim ve eshâbımın yolunda olanlardır)** buyurdu. Gelecekden haber veren bu hadîs-i şerîf, büyük bir mu'cizedir. Resûlullahın "sallallahü aleyhi ve sellem" haber verdiği gibi oldu. İslâm bilgilerine felsefeyi karışdırarak, Eshâb-ı kirâmın yolundan ayrılan yetmişiki fırkayı ve bunların felsefelerini, **(Ehl-i sünnet)** âlimleri uzun bildirmişler, yukarıdaki hadîs-i şerîfin ışığı altında,

bunları vesîkalarla red etmişlerdir. Bu büyük âlimlerden biri, Seyyid Şerîf Cürcânîdir "rahime-hullahü teâlâ". Tesavvufda vilâyet derecesine yükselmiş olan bu derin âlim, 816 [m. 1413] da Şirâzda vefât etmişdir. **(Şerh-i Mevâkıf)** kitâbının çok yeri bu vesîkalarla doludur. Kelâm ilminin en yüksek derecesinde bulunan Sa'deddîn-i Teftâzânî de "rahime-hullahü teâlâ" çok kıymetli **(Şerh-i akâid)** kitâbında, bid'at felsefesini kökünden yıkmışdır. 792 [m. 1389] da Semerkandda vefât etmişdir. 548 [m. 1153] de Bağdâdda vefât etmiş olan Muhammed Şihristânînin "rahime-hullahü teâlâ" **(El-milel ven-nihal)** kitâbı ise, başından sonuna kadar, bu reddiyyelerle doludur. Bu arabî kitâb ve türkçe tercemesi, tekrâr tekrâr basdırılmışdır. UNESCO tarafından Avrupa dillerine terceme ve neşr edilmiş, İslâmiyyetin aslında felsefe bulunmadığını ve islâm felsefesi sözünün doğru olmadığını bütün dünyâ anlamışdır.

İmâm-ı Muhammed Gazâlî "rahime-hullahü teâlâ" hem tesavvufu, hem de metafiziği incelemiş, **(El-münkız)** ve **(Et-tehâfütül-felâsife)** kitâblarında, felsefecilerin yalnız akla dayandıklarını, çok yanıldıklarını, tesavvufcuların ise, yalnız âyet-i kerîmlere ve hadîs-i şerîflere tâbi' olarak hakîkî îmâna ve ebedî se'âdete kavuşduklarını bildirmişdir. Yukarıda müslimân olduklarını bildirdiğimiz, yetmişiki bid'at ehlinin felsefelerini incelemiş, bunların yunan filozoflarının te'sîrleri altında kaldıklarını görmüşdür. **(Bid'at ehli)** denilen müslimânların akîdelerinin hakîkate, ya'nî Kur'ân-ı kerîme ve hadîs-i şerîflere uygun olmadığı görülür. Bunların yunan felsefesinden almış oldukları parçalara, 21. asrda artık i'tibâr edilmemekdedir. Bid'at sâhibi müslimânların akîdeleri birbiri ile kıyâs edilecek olursa, görülür ki, Allahü teâlânın birliği, büyüklüğü, her şeyin Ondan geldiği, Onun her şeye hâkim, kâdir olması, islâm dîninin en hakîkî ve en son din olması, Kur'ân-ı kerîmin Allah kelâmı oluşu ve Muhammed "aleyhisselâm"ın Onun son Peygamberi bulunması husûsunda hepsi ittifaklıdır. Hepsi bunları bildirmekdedirler. İnsanı, hıristiyanlar gibi, (günâhkar) değil, kudsî bir varlık sayarlar. Bunun için, yetmişiki bid'at fırkasının hepsi mü'mindir, müslimândır. Böyle olmakla berâber, akl ile dîni ve felsefeyi bir tutmakdadırlar. Bunun için, îmânlarında farklılıklar vardır. Muhtelif felsefelere bağlı oldukları için, aralarında ma'nâsız ayrılıklar, mücâdeleler baş göstermişdir. Bunların hangisinin haklı olduğu ancak ilm ile ve hadîs-i şerîfler ile karşılaşdırmakla ortaya çıkar, yoksa zor kullanarak, birbirine düşman olarak, birbirini bozuk sayarak değil!

İslâm âlimlerine göre, islâmiyyet beş şeyi muhâfaza altına almışdır. Bunlar; 1) Can, 2) Mal, 3) Akl, 4) Nesl, 5) Dindir. O hâlde,

sırf kendi inandığı felsefe doğrudur diye, mala, cana kıyan, hiçbir nasîhate ehemmiyyet vermeyen, bid'at sâhibi bir kimsenin, yâ dîni, yâ da aklı yokdur.

Şimdi bid'at sâhiblerinin îmân bilgilerine karışdırdıkları felsefelerini bir tarafa bırakarak, Kur'ân-ı kerîmden seçdiğimiz âyetlerle, Allahü teâlânın hakîkî müslimândan ne istediğini ve ona ne emrler verdiğini bir kerre dahâ tedkîk edelim. Çünki, İslâmiyyetin aslında felsefe yokdur. Yetmişiki bid'at fırkası, felsefeyi islâm dînine karışdırmış, islâmiyyeti yaralamışlardır. Bir tarafdan, eski yunan felsefesini din bilgilerine karışdırmışlar, bir yandan da, kendi görüşlerine, düşünüşlerine göre din bilgilerini değişdirmişlerdir. Muhammed aleyhisselâmın Cennete gideceklerini müjdelediği **(Ehl-i sünnet vel cemâ'at)** fırkası ise, din bilgilerini, Eshâb-ı kirâmdan "radıyallahü teâlâ anhüm ecma'în" işitdikleri gibi almışlar, yunan felsefesini ve kendi düşüncelerini bu bilgilere hiç karışdırmamışlardır. Bu bilgileri, başka dinlerin bilgilerinden ve felsefeden ve kendi akllarından üstün tutmuşlardır. Çünki islâmiyyet, akl-ı selîmin kabûl edeceği bilgilerdir. İslâm bilgilerinden birinin bile, doğru olduğunda şübhe eden bir aklın, selîm olmadığı, sakîm, bozuk olduğu anlaşılır. İslâm dînini noksan sanıp, felsefe ile tamâmlamağa kalkışan bir aklın noksan olduğu anlaşılır. Bir kâfir, akl-ı selîmi ile hareket ederse, ahlâkı ve işleri, Allahü teâlânın emrlerine uygun olur. Allahü teâlânın ona îmân ihsân edeceği, İsmâ'îl Hakkı Bursevînin[1] **(Rûh-ul-beyân)** tefsîri altıncı cüz' sonunda yazılıdır. Ehl-i sünnet âlimleri "rahime-hümullahü teâlâ", yunan felsefesine, ancak onları red etmek için, kendi kitâblarında yer vermişlerdir. Bid'at ve dalâlet fırkaları, yunan felsefesini din bilgilerine karışdırmak için, Ehl-i sünnet fırkası ise, onları din bilgilerinden ayırmak ve uzaklaşdırmak için çalışmışlardır. O hâlde, islâm dînini doğru olarak öğrenmek ve kelâm-ı ilâhîden murâd-ı ilâhîyi anlamak istiyenin, Ehl-i sünnet âlimlerinin kitâblarını okuması lâzımdır.

Yûnüs sûresi 44. cü âyetinde meâlen, **(Şübhesiz Allah insanlara hiçbir şeyle zulm etmez. İnsanlar nefslerine zulm ediyorlar)** buyurulmuşdur.

Ra'd sûresinin 12. âyetinde meâlen, **(Bir millet, kendini bozmadıkça, Allah onların hâllerini değişdirmez)** buyurulmuşdur.

Yûnüs sûresi 108.ci âyetinde meâlen, **(Doğru yola giren, kendisi için girmiş, sapıtan kendi zararına sapıtmışdır)** buyurulmuşdur.

---

[1] İsmâ'îl Hakkı 1137 [m. 1725] de vefât etdi.

O hâlde, nasıl bir insan olmalıyız? Allahü teâlâ, Kur'ân-ı kerîmde, kendine inananları ta'rîf etmekdedir. Furkan sûresinin 63-73. cü âyetlerinde meâlen, **(Rahîm olan Allahü teâlânın kulları, yer yüzünde gönül alçaklığı ile vakar ve tevâzu' ile yürürler. Câhiller, onlara sataşacak olursa, bunlara** [sağlık ve selâmet sizin üzerinize olsun gibi] **güzel sözler söylerler.** [Ya'nî, büyük bir yumuşaklık gösterirler.] **Onlar geceleri secde yapar ve kıyâmda dururlar** [ya'nî, nemâz kılarlar.] **Onlar, yâ Rabbî, Cehennem azâbını bizden uzaklaşdır. Cehennem azâbı devâmlıdır ve çok şiddetlidir. Orası şübhesiz kötü bir yer ve kötü bir durakdır derler. Birşey verdikleri zemân, isrâf etmezler. Cimrilik de yapmazlar. İkisi ortası bir yol tutarlar. Kimsenin hakkını yimezler. Allaha şerîk koşmaz, Ondan başkasına yalvarmazlar. Allahın dokunulmasını harâm etdiği cana kıyıp, haksız olarak kimseyi öldürmezler.** [Ancak suçluları cezâlandırırlar.] **Zinâ etmezler. Kim bunlardan birini yaparsa günâh işlemiş olur. Kıyâmet günü azâbı kat kat olur. Orada zelîl ve hakîr olarak ebedî bırakılır. Ancak, Allah, tevbe eden ve doğru îmân eden ve ibâdet yapan, fâideli iş yapanların kötülüklerini iyiliğe çevirir. Allah, afv ve merhamet sâhibidir. Kim tevbe eder, amel-i sâlih işlerse Allahü teâlâya** [tevbesi makbûl ve Onun rızâsına kavuşmuş olarak] **döner. Onlar yalan yere şâhidlik yapmazlar. Fâidesiz ve zararlı işlerden kaçınırlar. Kendilerine âyetler okunduğu zemân, kör ve sağır davranmazlar,** [dikkat ile dinlerler. Bu âyetlerle kendilerine yapılması emredilen şeyleri yaparlar.]) buyurulmuşdur.

Mâide sûresinin 8. ci âyetinde meâlen, **(Ey îmân edenler! Bir millete olan öfkeniz, sizi adâletsizliğe sürüklemesin. Âdil olunuz!)** buyurulmuşdur.

Mâide sûresinin 89. cu âyetinde meâlen, **(Allah rastgele etdiğiniz yemînlerden değil, bile bile** [yalan olarak] **etdiğiniz yemînlerden hesâb sorar)** buyurulmuşdur.

Nahl sûresi, Bekara sûresi ve dahâ birçok sûrelerde meâlen, **(Allah, sabr edenlerle berâberdir. Sabr ediniz. Sabr et, sabr Allah içindir)** buyurulmuşdur.

Bekara sûresinin 217. ci âyetinde meâlen, **(Fitne çıkarmak, öldürmekden dahâ kötüdür)** buyurulmuşdur.

Bekara sûresinin 262. âyetinde meâlen, **(Verdiğin malı başa kakma!)** buyurulmuşdur.

Bekara sûresi 271.ci âyetinde meâlen, **(Sadakaları gizli vermek dahâ iyidir)** buyurulmuşdur.

En'âm sûresi 151. ci ve Furkân sûresi 68. âyetlerinde meâlen,

(Cana kıymayın) buyurulmuşdur.

A'râf sûresinin 31. ci âyetinde meâlen, **(Allah mallarını isrâf edenleri sevmez)** buyurulmuşdur.

A'raf sûresinin 56. cı âyetinde meâlen, **(Bozgunculuk yapmayın!)** buyurulmuşdur.

Tevbe sûresinin 7. ci âyetinde meâlen, **(Allah, sözleşmeleri bozmakdan sakınanları sever)** buyurulmuşdur.

İbrâhîm sûresinin 26. âyetinde meâlen, ([Küfre sebeb olan çirkin söz söylemeyiniz.] **Çirkin kelâm, rüzgârın yerden kopardığı, kökü olmıyan çirkin bir ağaca benzer)** buyurulmuşdur.

Nahl sûresi 90. âyetinde meâlen, **(Allah, adâleti, iyilik yapmağı, akrabâya bakmağı emr eder. Hayâsızlığı, fenâlığı ve haddini aşmağı men' eder.** [Âyet-i kerîmedeki ihsân, tesavvuf demekdir. Allahü teâlâya, görür gibi ibâdet etmekdir]**)** buyurulmuşdur.

İsrâ sûresinin 23-24. cü âyetlerinde [ve Ahkâf 15] meâlen, **(Anana, babana öf deme, onları azarlama! Onlara tatlı söyle, onlara acıyarak alçak gönüllülük göster. Rabbim, onlar beni küçükken yetişdirdikleri gibi, sen de, onlara merhamet et diye düâ et!)** buyurulmuşdur.

İsrâ sûresi 26. cı âyetinde meâlen, **(Akrabâna, yolcuya, düşküne hakkını ver! Elindekini isrâf etme!)** buyurulmuşdur.

İsrâ sûresi 28. ci âyetinde ise meâlen, ([Eğer fakîrlere verecek şeyin yoksa, onlara birşey veremiyeceksen], **hiç olmazsa onlara tatlı söz söyle)** buyurulmuşdur.

Tâhâ sûresinin 131.ci âyetinde meâlen, **(O kâfirlerden, kendilerini imtihân etmek için bol bol rızk verdiğimiz kimselere bakma!** [Dünyâlıkları onları azâba götürecekdir!] **Rabbinin sana verdiği rızk, dahâ iyi ve dahâ devâmlıdır)** buyurulmuşdur.

Rûm sûresinin 31. ci ve 32. ci âyetlerinde meâlen, **(Dinde ayrı ayrı fırkalara ayrılıp, her fırka, kendisini doğru yolda sanarak sevindiği** [ve diğer fırkalara düşman olduğu] **kimselerden ve müşriklerden olmayınız!)** buyurulmuşdur.

Şûrâ sûresi 13. cü âyetinde meâlen, **(Dine bağlı kalın! Tevhîd ve îmânda ayrılığa düşmeyin!)** buyurulmuşdur.

Câsiye sûresinin 18-19.cu âyetlerinde meâlen, ([Şehvetlerine uyan] **câhillere tâbi' olma! Onlar, seni Allahın azâbından kurtaramazlar. Zâlimler islâma olan düşmanlıklarında birbirinin dostu-**

dur. Allahdan korkanların dostu ise Allahdır) buyurulmuşdur.

Feth sûresinin 29. cu âyetinde meâlen, **(Allah, inanıp emrlerini yapanlara, mağfiret ve büyük ecr vâ'd etmişdir)** buyurulmuşdur.

Hucurât sûresinin 9. cu âyetinde meâlen, **(Eğer mü'minlerden iki fırka birbiri ile harb ederse, aralarını düzeltiniz)** buyurulmuşdur.

Şûrâ sûresi 40. cı âyetinde meâlen, **(Kötülüğün karşılığı, yine aynı şeklde kötülükdür. Ama, kim afv eder ve barışırsa, Allah ona büyük mükâfat verir)** buyurulmuşdur.

Hucurât sûresi 6. cı âyetinde meâlen, **(Eğer bir fâsık size bir haber getirirse, onun iç yüzünü araşdırın,** [Araşdırmadan karar vermeyin!] **Yoksa bilmeden bir millete** [veyâ kimseye] **fenâlık edersiniz ve sonra etdiğinize nâdim olursunuz)** buyurulmuşdur.

Hucurât sûresinin 10. cu âyetinde meâlen, **(Ey müslimânlar, siz birbirinizin din kardeşisiniz. İki kardeşinizi barışdırın. Allahdan korkarsanız, size merhamet eder)** buyurulmuşdur.

Hadîd sûresinin 23. cü âyetinde meâlen, **(Allahın size verdiği ni'metlerle şımarmayınız! Gayb etdiğiniz maldan ötürü üzülmeyiniz! Allah, kendini beğenen kibrli kimseleri sevmez)** buyurulmuşdur.

İsrâ sûresinin 35. ci âyetinde meâlen, **(Bir şeyi ölçerken, dartarken ölçüyü tam tut!)** buyurulmuşdur.

Rahmân sûresi 9. cu âyetinde meâlen, **(Dartmayı doğru yapın! Dartıyı eksik tutmayın!)** buyurulmuşdur.

Mutaffifîn sûresinin 1-5. ci âyetlerinde meâlen, **(İnsanlardan kendileri bir şey alırken tam alan, fekat onlara kendileri birşey ölçüp dartarken verdiklerinde eksik tutan kimselerin vay hâline! Onlar, büyük bir gün için tekrâr dirileceklerini zan etmiyorlar mı?)** buyurulmuşdur.

Bu meâl-i şerîfler yanında, Allahü teâlâ, kulun ne kadar dikkat ederse etsin, insan olarak, yine kusûrlar yapabileceğini bilmekde, bunlara karşı adâlet ve merhamet ile mu'âmele edeceğini Kur'ân-ı kerîmde beyân buyurmakdadır.

Nahl sûresinin 61. ci âyetinde meâlen, **(Eğer Allahü teâlâ insanları küfr ve günâhlarından ötürü dünyâda cezâlandıracak olsaydı, yer üzerinde bir canlı kalmazdı)** buyurulmuşdur.

Ankebût sûresinin 7. ci âyetinde meâlen, **(İnanıp hayrlı iş işleyenlerin kötülüklerini, and olsun, örteriz, onları yapdıklarının en**

güzeli ile mükâfatlandırırız) buyurulmuşdur.

Zümer sûresinin 35. ci âyetinde meâlen, **(Allah, îmân edenlerin kötülüklerini örter, onlara işledikleri şeylerin en güzellerinin karşılığını verir)** buyurulmuşdur.

Şûrâ sûresinin 25-26. cı âyetlerinde meâlen, **(Allah kullarının tevbesini kabûl eder. Günâhlarını afv eder. İnanıp hayrlı iş işleyenlerin düâsını kabûl eder. Ama inkâr edenler için, çetin azâb vardır)** buyurulmuşdur.

Muhammed sûresinin 2. ci âyetinde meâlen, **(Allah, îmân edip hayrlı iş işleyenlerin ve Muhammed aleyhisselâma gönderdiği Kur'âna inananların günâhlarını örter ve hâllerini düzeltir)** buyurulmuşdur.

Necm sûresinin 32. ci âyetinde meâlen, **(Allah, sâlih amel işliyenlere, Cennetini verecekdir. Onlar, küçük günâhlardan ve büyük günâhlardan ve fuhuşlardan sakınanlardır. Senin Rabbinin afvı boldur)** buyurulmuşdur.

Nâzi'ât sûresi 40. cı âyetinde meâlen, **(Kim Rabbinin azametinden korkup, kendini nefsinin arzûlarından men' ederse, varacağı yer şübhesiz Cennetdir)** buyurulmuşdur.

Sebe' sûresinin 17. âyetinde meâlen, **(Biz nankörlerden başkasına cezâ mı veririz?)** buyurulmuşdur.

İşte, İslâm dîninin esâsı, insanların kalbine büyük bir ferâhlık veren, rûhunu temizleyen ve herkes tarafından kolaylıkla anlaşılan Allahü teâlânın bu yüksek emrlerini yerine getirmekdir. Felsefe esâsları ise, ancak insan düşüncelerinden ibâretdir. Bunları ancak kendilerini red etmek için okumalı, fekat, ancak Kur'ân-ı kerîmde ve hadîs-i şerîflerde ve islâm âlimlerinin kitâblarında zikr edilen Allahü teâlânın emrlerini kabûl edip, onları yerine getirmelidir. Hakîkî müslimânlık budur. Allahü teâlâ, müslimânların farklı inanışda olmalarını, fırkalar kurmalarını, aralarında îmân farkı olmasını men' etmişdir. Hele, müslimânların gizli toplantılar yapmasını, gizli cem'iyyetler kurmasını, iftirâ, gîbet gibi harâm olan şeylerle meşgûl olmalarını yasaklamışdır. Bu husûsdaki âyet-i kerîmelerin meâl-i âlîleri şöyledir:

Mücâdele sûresinin 9-10. cu âyetlerinde meâlen, **(Ey îmân edenler! Gizli konuşduğunuz zemân, günâh işlemeği, düşmanlık etmeği ve Peygambere** [ve dolayısıyla müslimânları idâre eden makâmlara] **karşı gelmeği fısıldaşmayın! Ancak iyilik yapmağı ve Allaha karşı gelmekden sakınmağı konuşun. Öyle gizli toplantılar,**

müslimânları üzmek için şeytânın istediği şeydir) buyurulmuşdur.

Câsiye sûresinin 17. ci âyetinde meâlen, **(Din husûsunda onlara açık alâmetler verdik. Onlar ise, kendilerine ilm geldikden sonra, birbirini çekememezlikden ötürü tefrikaya** [ayrılığa] **düşdüler. Rabbin bunların birbirinden ayrı düşündükleri husûslar hakkında, kıyâmet günü, şübhesiz aralarında hükm edecekdir)** buyurulmuşdur.

Rûm sûresinin 32. ci âyetinde meâlen, **(Dinlerinde tefrikaya [**ayrılığa**] düşüp, fırka fırka olan ve her fırkasının da kendi inançlarını beğenip sevindiği müşriklerden olmayın!)** buyurulmuşdur.

Hadîd sûresinin 20. ci âyetinde meâlen, **(Bilin ki, dünyâ hayâtı, oyun, oyalanma, süslenme, aranızda öğünme, dahâ çok mal ve çocuk sâhibi olma da'vâsından ibâretdir. Bu ise, şu yağmura benzer ki, kara toprakdan çıkardığı yeşillikler, ekincilerin hoşuna gider. Bu nebâtlar, sonra kurur. Sapsarı olduğu görülür. Sonra çöp olur. Âhiretde ise,** [Dünyâya düşkün olanlara] **çetin ve sonsuz azâb vardır.** [Dünyâlıkları Allahın emrlerine uygun olarak kazananlara ise,] **orada Allahın rızâsı ve afv etmesi vardır. Dünyâ hayâtı, sâdece aldatıcı, geçici bir devredir)** buyurulmuşdur.

Dünyânın, âhireti kazanmak için bir vâsıta olduğunu, bundan dahâ güzel anlatacak hangi söz vardır? Bunun için, dünyâ zevklerine kapılıp, doğru yoldan çıkacak yerde, dînimizin emrlerine iki elle sarılalım. Îmânı ve din bilgileri doğru olup, sapıklara aldanmamış olan bir müslimân, dürüst bir insan, kanûnlara sâdık bir vatandaş, hakîkî bir âlim, vatansever bir kimse olur. Kendine de, milletine de fâideli olur.

İslâmiyyet, insana kıymet ve ehemmiyyet verir. Allahü teâlâ, Tîn sûresinin 4. cü âyetinde meâlen, **(Ben insanı en güzel şekldе yaratdım)** buyurmakda, insan hayâtına çok ehemmiyyet vermekde, **(Cana kıymayın!)** diye emr etmekdedir. Hıristiyanların insanı, (günâhla kirlenmiş bir çirkef) olarak ta'rîf etmesini, islâm dîni şiddet ile red etmişdir. Bütün insanlar, müslimân olmağa elverişli olarak dünyâya gelirler. Sâf ve temiz olarak doğarlar. Bundan sonra artık, kişinin her yapdığı kendinedir. Zümer sûresi 41. ci ve Yûnus sûresi 108. ci âyetlerinde meâlen, **(Doğru yolda giden kendi lehinedir, sapıtan kendi zararına sapıtmış olur)** buyurulmuşdur. Çünki Allahü teâlâ, onlara en sevgili kulu olan Muhammed aleyhisselâmı Peygamber ve en büyük kitâbı olan Kur'ân-ı kerîmi de rehber olarak göndermişdir. Kur'ân-ı kerîmin ve Peygamberimizin "sallallahü aleyhi ve sellem" çok açık olarak gösterdiği doğru yoldan gitmiyenler, bunu beğenmedikleri için, şübhesiz cezâlarını göreceklerdir.

Sâd sûresinin 87. ci âyetinde meâlen, **(Kur'ân ancak, bütün insanlar için bir nasîhatdır)** buyurulmuşdur. İsrâ sûresinin 15. ci âyetinde meâlen, **(Kim doğru yola girerse, kendi lehine girer. Kim, kendi aklına uyarsa, sapıtırsa, kendi zararına sapıtır. Kimse kimsenin günâhını çekmez. Biz Peygamber göndermedikçe azâb etmeyiz)** buyurulmuşdur.

Biz, Allahü teâlânın bizi doğru olan îmâna kavuşdurması için düâ etmeliyiz. Bu da, ancak en hakîkî, en son din olan müslimânlık dînine ve bu dîni doğru olarak bildiren **(Ehl-i sünnet)**âlimlerinin "rahime hümullahü teâlâ" kitâblarına iki elle sarılmakla olur.

Allahü teâlâ, insanları mü'min, müslimân yapmağa mecbûr değildir. Onun merhameti sonsuz olduğu gibi, azâbı da sonsuzdur. Adâleti de sonsuzdur. Dilediği kuluna sebebsiz olarak ve o istemeden, îmân ihsân eder, verir. Kendi akl-ı selîmine uyarak, ahlâkı ve işleri iyi olanlara da, doğru olan, makbûl olan îmânı vereceği yukarıda bildirilmişdi. Bir insanın îmânlı ölüp ölmiyeceği son nefesde belli olur. Bütün ömrü îmân ile geçip, son günlerinde îmânı giden, îmânsız ölen kimse, kıyâmetde îmânsızlar arasında olur. Îmân ile ölmek için, her gün düâ etmek lâzımdır. Allahü teâlâ, sonsuz merhametinden dolayı, Peygamberler göndererek, var ve bir olduğunu ve inanılması lâzım olan şeyleri, kullarına bildirdi. Îmân, Peygamberin "sallallahü aleyhi ve sellem" bildirdiklerini tasdîk etmek demekdir. Peygamberi tasdîk etmiyen, inkâr eden, kâfir olur. Kâfirler, Cehennemde sonsuz yanacakdır. Peygamberi "aleyhissalevâtü vetteslîmât" işitmiyen kimse, Allahü teâlânın var ve bir olduğunu düşünüp, yalnız buna îmân eder ve Peygamberi "aleyhissalevâtü vetteslîmat" işitmeden ölürse, bu da Cennete girecekdir. Bunu düşünmeyip, îmân etmezse, Cennete girmiyecek. Peygamberi "aleyhissalevâtü vetteslîmât" inkâr etmediği için, Cehenneme de girmiyecekdir. Kıyâmet günü, hesâbdan sonra, tekrâr yok edilecekdir. Cehennemde sonsuz yanmak, Peygamberi "aleyhissalevâtü vetteslimât" işitip de, inkâr etmenin cezâsıdır. Böyle âlimler arasında "rahime-hümullahü teâlâ" (Allahü teâlânın varlığını düşünmeyip îmân etmiyen Cehenneme girecekdir) diyenler varsa da, bu söz Peygamberi "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" işitdikden sonra düşünmiyen demekdir. Aklı olan kimse, Peygamberi "aleyhissalevâtü vetteslîmât" inkâr etmez. Hemen îmân eder. Aklına uymayıp, nefsine, şehvetlerine uyar, başkasına aldanır ise, inkâr eder. Muhammed aleyhisselâmın amcası olan Ebû Tâlib, Onu, kendi öz çocuklarından dahâ çok sevdiğini, her vesîle ile izhâr etmiş ve Onu medh için kasîdeler yazmışdır. Muhammed aleyhisselâmın, onun ölüm döşeği yanına gelip, îmân etmesi için, çok yalvardığı hâlde, an'anesinden ayrılmamak için, îmân etmekden mahrûm kaldığı, târîhler-

de uzun yazılıdır. An'aneye, modaya uymak hastalığı, nefslerimizin tuzaklarından biridir. Çok kimse, kendi nefslerinin bu tuzaklarına düşerek, büyük se'âdetlerden, kazançlardan mahrûm kalmışlardır. Bunun içindir ki, bir hadîs-i kudsîde, Allahü teâlâ, **(Nefslerinizi, kendinize düşman biliniz! Çünki, nefsleriniz, bana düşmandırlar!)** buyurdu. Hıristiyan doğmuş, hıristiyan terbiyesi almış [dahâ doğrusu, beyni yıkanarak aşırı aldatılmış] bir kimse, kolay kolay bu te'sîrden kurtulamaz. Sonra, arkadaşlarının kendisini, eğer dînini değişdirecek olursa, hor görmesi, âilesinin kendisinden uzaklaşması bahs konusu olabilir. Fekat, bütün bunlar, birer sebeb olmakla berâber, en büyük noksanlardan birinin de, son zemânlarda müslimânların kendi temiz, mantıkî dinlerini bilmemeleridir. Ba'zı din câhillerinin ve yetmişiki bid'at fırkasından birine kaymış olan sapıkların, islâmiyyet hakkında yanlış verdiği bilgiler, bozuk tefsîrler ve fen yobazlarının, fen perdesi altındaki, inkârcı yazıları ve iftirâları, müslimân olmıyanlar üzerinde çok fenâ te'sîr yapmakda, onları bu tertemiz, berrak, mantıkî ve insânî hak dinden soğutmakdadır. Hâlbuki biz, ne zemân bir okumuş hıristiyanla bu kitâbda yazılı husûsları görüşsek, onun islâmiyyete karşı büyük hayrânlık duyduğunu görüyoruz. Hakîkî müslimânlar arasına karışmış olan yetmişiki bid'at ehlini bir yana bırakırsak, bundan bir asr evvel, islâmiyyet ile hıristiyanlığı tâm tarafsız ve ilmî vesîkalara bağlı bir tarzda karşılaşdırmış olan Harputlu İshak efendi gibi Ehl-i sünnet âlimleri "rahime-hümullahü teâlâ" çok zuhûr etmişdir. Ne yazıkki, bunların eserleri, yabancı dillere çevrilmemiş, başka din mensûbları, onların kitâblarını okuyamamışdır. [Harputlu İshak Efendinin yazmış olduğu **(Diyâ-ul kulûb)** kitâbının türkçe ve ingilizce tercemesi, Hakîkat Kitâbevi tarafından basdırılmışdır. Bugünkü İncîllerin tahrîf edildiğini ve hıristiyanlığın nesh edildiğini isbât etmekdedir.]

İslâm dînini yanlış tanıtmak husûsunda, Ehl-i sünnet olmıyan islâm devletlerinin, büyük zararları olmakdadır. Dünyâda bugün adedi 40'ı bulan islâm devletlerinin bir kısmında bulunan sapık din adamları, bütün dünyâda, islâm dîni hakkında yanlış bilgi ve kanâ'at meydâna gelmesine sebeb olmakdadırlar. Ehl-i sünnet olmıyan memleketlerde, Kur'ân-ı kerîm yanlış tefsîr edilmekde, hattâ ba'zı Peygamberler "aleyhimüssalevâtü vetteslîmât" [meselâ Âdem aleyhisselâm] inkâr edilmekdedir. Şübhesiz, zemânla bu memleketlerin idârecileri doğruyu öğrenecek ve bu yanlış hareketlerden vazgeçerek, Ehl-i sünnet âlimlerinin "rahime-hümullahü teâlâ" yazmış oldukları milyonlarca kıymetli kitâbın gösterdikleri doğru yolu bulacaklardır. [Elhamdülillah, şimdi Hakîkat Kitâbevinin doğru yayınları, **İNTERNET** vâsıtası ile bütün dünyâya yayılmakdadır. İnternetdeki adresimiz **www.hakikatkitabevi.com** dur. Herhangi bir

memleketdeki bilgisayar, bu adrese bağlanınca, bütün kitâblarımız ekrânda görünür. Dilediği kitâbı seçerek ekrânda okur. **(Tam İlmihâl)** sahîfe 563 e bakınız!]

Îmânı olmayan kimsenin, sonsuz olarak Cehennem ateşinde yanacağını Peygamber efendimiz "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" haber verdi. Bu haber elbette doğrudur. Buna inanmak, Allahü teâlânın var olduğuna, bir olduğuna inanmak gibi lâzımdır. Sonsuz olarak ateşde yanmak ne demekdir? Herhangi bir insan, sonsuz olarak ateşde yanmak felâketini düşünürse, korkudan aklını kaçırması lâzım gelir. Bu korkunç felâketden kurtulmak çâresini arar. Bunun çâresi ise çok kolaydır. **(Allahü teâlânın var ve bir olduğuna ve Muhammed aleyhisselâmın Onun son Peygamberi olduğuna ve Onun haber verdiği şeylerin hepsinin doğru olduğuna inanmak)** insanı bu sonsuz felâketden kurtarmakdadır. Bir kimse, ben bu sonsuz yanmaya inanmıyorum, bunun için böyle bir felâketden korkmuyorum, bu felâketden kurtulmak çâresini aramıyorum derse, buna deriz ki, (İnanmamak için elinde senedin vesîkan var mı? Hangi ilm, hangi fen inanmana mâni' oluyor?) Elbet vesîka gösteremiyecekdir. Senedi, vesîkası olmayan söze ilm, fen denir mi? Buna zan ve ihtimâl denir. Milyonda, milyarda bir ihtimâli olsa da, (sonsuz olarak ateşde yanmak) korkunç felâketinden sakınmak lâzım olmaz mı? Az bir aklı olan kimse bile, böyle felâketden sakınmaz mı? Sonsuz ateşde yanmak ihtimâlinden kurtulmak çâresini aramaz mı? Görülüyor ki, her akl sâhibinin îmân etmesi lâzımdır. Îmân etmek için vergi vermek, mal ödemek, yük taşımak, ibâdet zahmeti çekmek, zevkli, tatlı şeylerden kaçınmak gibi sıkıntılara katlanmak lâzım değildir. Yalnız kalb ile, ihlâs ile, samîmî olarak inanmak kâfîdir. Bu inancını inanmayanlara bildirmek de şart değildir. Sonsuz ateşde yanmaya inanmayanın buna çok az da bir ihtimâl vermesi, zan etmesi akl îcâbıdır, insanlık îcâbıdır. Sonsuz olarak ateşde yanmak ihtimâli karşısında, bunun yegâne ve kat'î çâresi olan **(ÎMÂN)** ni'metinden kaçınmak, ahmaklık, hem de çok büyük şaşkınlık olmaz mı?

Senâüllah Pânî-pütî "rahmetullahi aleyh", (**Hukûk-ul-islâm**)kitâbında buyuruyor ki, (Allahü teâlânın varlığı, sıfatları, râzı olduğu ve beğendiği şeyler, ancak Peygamberlerin "aleyhimüsselâm" bildirmesi ile anlaşılır. Akl ile anlaşılamaz. Bunları bize Muhammed aleyhisselâm bildirdi. Hulefâ-i râşidînin çalışmaları ile, her tarafa yayıldı. Eshâb-ı kirâmdan ba'zıları, ba'zı bilgileri işitmişlerdi. Bu bilgilerin hepsini topladılar. Eshâb-ı kirâmın bu husûsda üzerimizdeki hakları çok büyükdür. Bunun için hepsini sevmemiz, övmemiz ve itâ'at etmemiz emr olundu "rıdvânullahi teâlâ aleyhim ecma'în"). Bu kitâb fârisî olup, Lahorda ve 1410 [m. 1990] da İstanbulda Hakîkat Kitâbevi tarafından basdırılmışdır.

– 4 –

SONSÖZ

Kitâbımız burada sona erdi. Zan ediyoruz ki, bu kitâbı dikkat ile okuyan bir kimse, Müslimânlığın ve Hıristiyanlığın mukaddes kitâblarından hangisinin hakîkî Allah kelâmı [sözü] olduğunu hiç tereddüd etmeden anlayacak, Kur'ân-ı kerîmi mukaddes kitâb, İslâm dînini de hak din, Muhammed sallallahü aleyhi ve sellemi de hak Peygamber olarak kabûl edecekdir. Burada bir fikr akla geliyor: Mâdem ki İslâm dîni hak dindir. En büyük kudret sâhibi olan Allahü teâlâ, bütün insanları hidâyete kavuşduramaz mıydı? Ya'nî, bütün insanları müslimân yapamaz mıydı? Bunun cevâbını, Allahü teâlâ, Kur'ân-ı kerîmde vermekdedir. Secde sûresi 13. cü âyetinde meâlen, **(Biz dileseydik, bütün insanları hidâyete erişdirirdik. Fekat, insanlardan ve cinlerden kâfir olanlarla Cehennemi dolduracağımı va'd etdim, söz verdim)** buyurulmuşdur ve Mâide sûresi, 48. ci âyetinde meâlen, **(Allah isteseydi sizleri, tek bir ümmet yapardı. Fekat, itâ'at edeni isyân edenden ayırmak istedi)** buyurulmuşdur. Demek oluyor ki, Allahü teâlâ insanları tecribe etmekdedir. Onlara en büyük silâh olan (akl)ı vermiş, onlara en mükemmel rehber olan Kur'ân-ı kerîmi ve en büyük yol gösterici olarak son Peygamberini "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" göndermiş, emrlerini ve nehylerini bildirmiş, bunlara göre hareket etmeleri için de, insanlara irâde ve ihtiyâr vermişdir. Yûnus sûresi, 108. âyetinde meâlen, **(De ki: Ey insanlar! Rabbinizden size hakîkat** [Kur'ân-ı kerîm] **gelmişdir. Hidâyete** [Doğru yola] **giren ancak kendi kazancı için girmiş, dalâlete düşen** [sapıtan] **de, kendi zararına olarak sapıtmışdır. Ben sizin vekîliniz değilim!)** buyurulmuşdur.

O hâlde, kendi yolumuzu kendimiz seçmek, kendi hareketlerimizi kendiliğimizden Allahü teâlânın kitâbına uydurmak zorundayız. Bunun için de, herşeyden evvel, rûhumuzu beslemeliyiz. Rûhun gıdâsı (din)dir. Rûhunu beslemeyen dinsiz insanların bir âdî hayvandan farkları yokdur. Bu gibi insanlarda, sevgi, acıma, şefkat, anlayış ve merhamet kalmaz. Böyle olanları, en kötü maksadlar için kullanmak, çok kolaydır. Çünki, bunları kötü işlerden koruyacak inandıkları, itâat etdikleri, teslîm oldukları, yüksek bir varlık kalmamış, inançları gayb olmuşdur. Bu gibi insanlar, korkunç bir canavar gibidirler, nerede, kimlere, ne şekilde kötülük yapacakları belli olmaz. İnsanlık âlemini mahveden en denî, en fenâ

işler, böyle kimselerden zuhûr eder.

Bu gibi insanları tekrar doğru yola sokmak gücdür. Fekat imkânsız değildir. Bunlara büyük bir sabr ve sebât [direnme] ile islâm dîninin esâslarını -onların anlayacağı bir tarzda- telkîn etmelidir. Allahü teâlâ, din telkîni için Peygamberine “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” emr vermişdir. Nahl sûresinin 125. ci âyetinde meâlen, **(Ey Muhammed! Rabbinin yoluna hikmet ile, güzel öğütlerle çağır! Onlarla en güzel şekilde tartış! Doğrusu Rabbin, yolundan sapanları dahâ iyi bilir)** buyurulmuşdur. Unutmayın ki bildiğiniz iyi ve doğru şeyleri bilmiyenlere en güzel tarzda öğretmek, üzerinize farzdır, Allahü teâlânın kat’î emridir. Bu vazîfeye, **(Emr-i ma’rûf)** denir. Bu bir ibâdetdir. İlmin zekâtı, bilmeyenlere ilmi öğretmekle ödenir. Bu, çok hayrlı bir işdir. Dînimiz, âlimin mürekkebini, şehîdin kanından efdal tutmakda, hayrlı iş görmeyi nâfile [fazla] ibâdetden üstün saymakdadır.

Bugün, müslimân memleketleri, ağır sanâyi’de geri kalmışlardır. Hıristiyanlar, bunun sebebini, İslâm dîninin ilerletici değil, uyuşdurucu bir din olmasında göstermekdedirler ve medeniyyetin ancak hıristiyan dîni sâyesinde elde edilebileceğini ileri sürmekdedirler. Bunun ne kadar saçma bir iddi’â olduğunu söylemeğe lüzûm yokdur. **(Medeniyyet)**, büyük şehrlerin ve insanların râhat ve huzûr içinde yaşamaları için lâzım olan san’atların ve adâletin kurulması demekdir. Yalnız ağır sanâyı’, medeniyyet değildir.

Hıristiyan olmıyan Japonların, en ileri Hıristiyan memleketlerini nasıl geçdiğini yukarıda anlatmışdık. Yehûdî olan İsrâîlliler de, içinde çöl piresinden başka canlı bir varlık bulunmıyan yerleri zengin ormanlara ve zirâ’at [tarım] topraklarına çevirmişler. Lût gölünden brom çıkarmayı ve normal hâlde iken sıvı olan bromu, Alman bilginlerinin [olamaz] demelerine rağmen, katı hâle sokmağı ve kolaylıkla yabancı memleketlere satmağı, brom ticâretinde Almanları geçmeği başarmışlardır.

Demek oluyor ki, medeniyyetin hıristiyan dîni ile hiçbir alâkası yokdur. Tâm tersine, medeniyyeti emr eden islâm dînidir. Koyu hıristiyanlığın insanları nasıl karanlığa götürdüğü, müslimânlığın ise, onları nasıl nûra kavuşdurduğu Kurûn-ı vüstâda [Orta çağda] meydâna çıkmışdır.

Hıristiyanlığın en kuvvetli olduğu, Avrupaya hâkim olduğu Orta çağda, Avrupada medeniyyet nâmına ne vardı? O zemân Avrupa, cehâlet, pislik, yokluk, fakîrlik, hastalık ve papazların zulmü altında inim inim inliyordu. O zemân Avrupalılar ne helâ, ne banyo bilmezlerdi. Yine o zemânda islâmiyyetin emrlerine uyan müsli-

mânlar, ilmde, fende, ticâretde, san'atde, zirâ'atde, edebiyyatda ve tabâbetde çok ileri gitmişler, dünyânın en büyük medeniyyetini kurmuşlardı. Halîfe Hârûn Reşîd Fransa kralı Şarlmana bir çalar sâat hediyye göndermişdi. Sâat çalınca, kral ve ma'iyyeti, içinde şeytân vardır diye kaçmışlardı. Müslimânların bugün geri kalmalarının sebebi, dinlerinin emrlerine itâ'at etmemeleri, ona uymamalarıdır. Bunu birçok def'alar yazdık, anlatdık. Fekat biz, bugün hâlâ bundan yüzyıllarca sene evvelki medeniyyetimiz ile iftihâr ediyor, bugünkü hâlimizi hiç düşünmüyoruz! Eski ile iftihâr olunabilir. Fekat, yalnız onu misâl göstermek aybdır. Biz, bugün de, terakkî göstermek zorundayız. Bir ingiliz masonu olan Reşîd pâşanın hâzırladığı 1255 [m. 1839] Tanzîmât Fermânı ile yüzümüzü Batıya çevirdiğimizi i'lân etdik. Birçok şehrlerde mason locaları açıldı. Fekat, bu taklîdcilik, zevk ve safâda oldu. İlmde, fende ve çocuklarımızı islâmın güzel ahlâkı ile yetişdirmekde ecdâdımız gibi çalışmadık. Dînimizin gösterdiği yola ve Peygamberimizin "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" üstün ahlâkına gericilik denildi. Bizden tâm 29 sene sonra, 1284 [m. 1868] de batıya dönen Japonlar, bizden kat kat ilerlediler. Hem de bâtıl dinlerinden hiç ayrılmadan! Medeniyyet yarışında önde iken, Tanzîmâtdan sonra ilm ve irfân bırakılıp, nefse ve şeytâna uyuldu. Bu ingiliz afyonu, devlet adamlarını uyutdu. Bugün, yeniden hamle yapmak, batı ile aramızdaki mesâfeyi azaltmak, onlara yetişmek, hattâ geçmek zorundayız. Bu da boş lafla, nutuk çekerek olmaz! Ecdâdımızın yoluna dönmeliyiz! 1979 yılında Türkiye hakkında mühim bir makâle yazan ve hattâ bir kitâb hâzırlayan Alman târîhcisi Türkolog Dr. Friedrich-Wilhelm Fernau: (Türkler, kendilerini Avrupalı add ediyorlar. Vâkı'a, onlar gibi Asyadan gelmiş olan ve onların akrabâsı sayılan Macarlar ve Bulgarlar, Avrupaya yerleşmiş, bu muhîtde uzun zemân Avrupalı gayretini alarak, fende Avrupalılaşmışlardır. Türkler, tâm Avrupalı değildir. Türkler diğer milletlere benzemiyen bir milletdir. Şimdiki hâlde Türkler, batı sanâyi'ini taklîd ediyorlar. Fekat henüz temâmen içerisine girmemişlerdir) demekdedir. Şimdi ecdâdımızın yolu nedir, bunu inceliyelim.

Medenî bir insan, her şeyden önce güzel ahlâklı, dürüst ve çalışkandır. Önce din terbiyesi almış, fen bilgilerini de öğrenmişdir. Sözü özü doğrudur. İşlerini son derece dikkat ile başından sonuna kadar ta'kîb eder. Gerekirse, iş sâatinden fazla çalışmakdan hiç çekinmez. Böyle çalışmakdan, iş görmekden zevk alır. Yaşlansa bile, kolay kolay işinden ayrılmaz. Memleketinin kanûnlarını son derecede sayar. Âmirlerine itâ'at eder. Kanûn dışı hiçbir iş yapmaz. Dîninin emr ve yasaklarına titizlikle uyar. İbâdetlerini aslâ terk etmez. Çocuklarının îmânlı, ahlâklı yetişmelerine çok ehem-

miyyet verir. Onları kötü arkadaşlardan, zararlı yayınlardan korur. Zemânın kıymetini bildiği için, her işini dakîkası dakîkasına yapar. Va'dine sâdık olur. Din ve dünyâ vazîfelerini bitirmeden içi râhat etmez. Bir işi tesvîf etmek [yarına bırakmak] şöyle dursun, yarın yapılacak bir işi bugün yapar. Ecdâdımızın bu meziyyetlerine sâhib olursak, maddî ve ma'nevî yükselir, her işimizde muvaffak olur. Rabbimizin rızâsını kazanırız.

(Garblılar böyle midir?) diye sorabilirsiniz. Îmânları, ahlâkları şübhesiz böyle değildir. Hele İkinci Cihan Harbinden sonra, sayıları artan sapık fikrli, âdî rûhlu insanlar başkalarını da bozmakdadırlar. Fekat yukarıda yazdığımız gibi olmağa ve sapık fikrleri terbiye etmeğe çalışmakdadırlar. Zâhirî temizliklerine gelince, İslâm dîninin emr etdiği temizliği tatbîk ediyorlar. Ba'zı sokaklarda tek çöp parçası yokdur. Parklar bir çiçek deryâsı hâlindedir. Her taraf, her dükkân, herkes ve görünüşleri tertemizdir. Şimdi lütfen Kur'ân-ı kerîmin ve İslâm dîninin bize emr etdiği şeylere dikkat ediniz. Bunlar bize ahlâkımızı ve bedenimizi ve kullandığımız şeyleri temizlemeği emr etmiyorlar mı? O hâlde demek oluyor ki, hakîkî medeniyyet esâsları bizim dînimizde bulunmakdadır ve Kurûn-ı vüstâdaki -öve öve bir dürlü bitiremediğimiz- İslâm medeniyyeti ancak bu sâyede meydâna gelmişdir. Biz, şimdi ne yapıyoruz? Her şeyden evvel tenbeliz. Allahü teâlânın emr ve yasaklarına ehemmiyyet vermiyoruz. Zevkimize düşkünüz. Bir işe başladıkdan biraz sonra gevşiyoruz. [Bulgarlar (Bir işe Türk gibi başlamalı, Bulgar gibi bitirmeli) derler.] Çabuk yoruluyoruz, (adam sen de)ciyiz. Bir binâ yaparız, ta'mirine üşeniriz. Memleketimizdeki, dedelerimizden kalma, mu'azzam san'at eserleri bakımsızlık ve ta'mîrsizlikden dolayı harâb olmakdadır. Az çalışıp çok kazanmak isteriz. İşte bu korkunç arzû, işçilerimizi greve, fekat dahâ fenâsı birçok gençleri zararlı yollara sürüklemekdedir. Kendi kötü emelleri için, bu zevallılara para, menfe'at sağlayan yurt dışındaki hâinler ve onların tuzağına düşmüş olan içimizdeki soysuzlar, bunları sabotajlarda, adam öldürmekde kullanmakdadır. Kolay para bulan bu zevâllılar, iş yapmak yerine, kâtil olmağı seçmekdedirler. Bunun yanında, lüzûmsuz kan da'vâları, mezhebsizlik ceryânları da, bizi birbirimizden ayırmakdadır.

Sırası gelmişken tekrâr bildirelim ki, islâmiyyetde dört hak mezheb vardır. Bunların i'tikâdları, inanışları birbirlerinin aynıdır. Dört mezhebin hepsi, **(Ehl-i sünnet)** i'tikâdındadır. Kur'ân-ı kerîmde ve hadîs-i şerîflerde açıkca bildirilmiş olan emr ve yasaklara uymakda, hiç ayrılıkları yokdur. Yalnız, açıkca bildirilmiyenleri anlamakda ayrılmışlardır. Bu kadarcık ayrılıkları da, Allahü teâlânın müslimânlara rahmetidir. Sıhhatleri, çalışdıkları ve yaşadıkları

yerler başka başka olan insanlara hangi mezhebe uymak kolay gelirse, onun (Fıkh) kitâblarına göre ibâdet ederler. Tek bir mezheb olsaydı, herkes buna uymağa mecbûr olurdu. Bu da, çok kimseye güç gelirdi. Hattâ imkânsız olurdu. Dört mezhebin herhangi birine uyan müslimâna Ehl-i sünnet denir. Bunlar birbirlerini kardeş bilirler. Târîh boyunca, döğüşdükleri hiç görülmemişdir. Mezhebcilik yapmazlar. Ya'nî diğer üç mezhebi kötülemezler. Dördünün de Cennete götüren yol olduğuna inanırlar.

Bir kerre, Ehl-i sünnet olan bütün müslimânların kardeş olduğunu unutmamak gerekir. Aradaki mezheb farkları, onları kardeş olmakdan ayırmaz. Ehl-i sünnet olmıyan müslimânlarla olan farklar da, ancak onlarla karşı karşıya oturup, farklı mes'eleleri ilmî bir tarzda tartışmakla hâl edilir. Yoksa, silâh zoru ile değil!

Memleketin kanûnlarına karşı gelmemek, büyüklerine saygı göstermek hepimizin borcudur. Bunları yıkmağa kalkmak en büyük ahmaklıkdır. Kanûnsuz bir memleket anarşi içindedir demekdir. Yıkılmağa mahkûmdur. Hele komünizme bağlanmak en büyük aptallıkdır. Çünki, bugün komünist memleketler, din düşmanlığının ve zulmün zararlarını anlayıp, hürriyyet şartlarına dönmekdedirler. Rusyada bugün eskiden kaldırılan mîrâsa konmak, bir ev (hattâ bunun yanında bir de sayfiye) sâhibi olmak ve dahâ birçok haklar geri verilmekdedir. Polonyada grev hakkı kabûl edilmişdir. En koyu komünist olan Çinliler bile, nihâyet hür memleketlerin hayât tarzına dönmüşlerdir. Hattâ yeni san'at tarzlarını öğrenmek için Fransadan mütehassıslar getirmişlerdir. Komünist memleketler de, hürriyyet ile idâre olunan memleketlerdeki (Karma Ekonomi)ye dönmekde, yıkdırılan mescidler ta'mîr edilmekdedir.

Bilindiği gibi, karma ekonomide, ba'zı te'sîsler devlet tarafından, fekat geri kalan işletmeler halk tarafından idâre olunur. Demir gibi, kömür gibi ağır ve pahâlı sanâyı'in işletilmesinde hükümetin yardımı şartdır. Bizde de, bu üsûl tatbîk olunmakdadır. Şimdi komünist memleketler de, bu üsûle dönmekde, ticâret ve sanâyı'in bir kısmı halka açılmakdadır. Yakın bir gelecekde fikr ve din hürriyyetine de kavuşacakları şübhesizdir. Bütün dünyâ, insan haklarını tanıyacakdır. Sosyal adâlet demek, ba'zı budalaların zan etdiği gibi, aylak dolaşanlara, çalışanların ve bu sâyede zengin olanların mallarını dağıtmak demek değildir. Gece gündüz çalışmıyan bir tenbele, hiçbir kimse beş para vermez. Komünist memleketlerinde insanlar durmadan çalışdırıldıkları hâlde, karınlarını güç belâ doyurabilmekdedir. Kazandıklarının çoğu, mutlu bir zümre tarafından ellerinden alınmakdadır. Bunlardan ba'zıları ölümü göze alarak, hürriyyetlerini elde etmek için uğraşmakdadırlar. Biraz yuka-

rıda da söylediğimiz gibi, bu sömürü ve işkence idâresi ve dinsiz hayât tarzı, kendiliğinden ortadan kalkmakdadır. Komünistliğin temeli olan dinsizlik propagandası yanında, bir de Ehl-i sünnet i'tikâdından ayrılmış sapıkların yapdıkları bölücü propagandalar vardır. Bu bozuk, sapık inanışlı müteassıb müslimânların, memleketlerine ne gibi zararlar getirdiğini, Îrândaki Humeynî misâli göstermekdedir. Vehhâbîler ise, hakîkî islâm âlimlerinin bildirdiklerine uymayan inanışlarını ve temâmen keyfî olan hukûk anlayışlarını tatbîk etmeğe kalkarak, dünyâda islâm dîni hakkında kötü kanâ'atler doğmasına sebeb olmakdadırlar. Hâlbuki dînimizde (Ahkâmdan, nass [âyet-i kerîme ve hadîs-i şerîf] ile ve icma' ile sâbit olmayanlar, zemânla değişir) hükmü vardır. 1000 sene evvel, o günkü şartlara göre en mükemmel sayılan bir ictihâd, bugünün şartlarına uygun düşmeyebilir. Allahü teâlâ, bunu bilip, ona göre değişiklikler yapabilmemiz için derin âlimlere, ya'nî müctehidlere "rahime-hümullahü teâlâ" **(Akl), (İlm)** ve **(Takvâ)** denilen üç mühim kuvvet vermişdir. Sonra gelen âlimler, 1000 sene önce yapılan ictihâdlar arasından, zemâna uygun olanları seçip, kitâblara yazmışlardır.

Önce, Ehl-i sünnet âlimlerinin "rahime-hümullahü teâlâ" bildirdikleri doğru îmânın ne olduğunu öğrenelim. Sonra, bu öğrendiğimize uygun olarak inanalım. Îmânı bozuk olan kimse, Allahü teâlânın rızâsına, sevgisine kavuşamaz. Onun rahmetinden, yardımından mahrûm kalır. Râhatı, huzûru bulamaz. Îmânımızı düzeltdikden sonra, ahlâkımızı da düzeltelim! İslâmiyyete sımsıkı sarılalım. Ya'nî Allahü teâlânın ve Peygamberimizin "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" emrlerine ve yasaklarına uyalım. Onun farz etdiği ve Peygamberimizin "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" bildirdiği ibâdetlerimizi yaparak, kalblerimizi temizliyelim. Harâm ve mekrûh olan yasaklardan sakınarak, nefslerimizi ve sıhhatimizi islâh edelim. Böyle yapanların kalbi, hep iyilik yapmak ister. Kötülük yapmak hâtırına bile gelmez. Rûh ve kalb temiz ve beden kuvvetli olunca, el ele vererek kardeşçe ve son derece DÜRÜST olarak çalışmak kolay olur. Din düşmânlarının ve münâfıkların ve mezhebsizlerin sözlerine, propagandalarına aldanmıyalım. Eğer böyle hakîkî müslimân olur ve FÂİDELİ İŞLER yaparsak, yukarıda Kur'ân-ı kerîmin **(Tîn)** sûresinde beyân buyurulduğu gibi, Allahü teâlâ bizden râzı olacak, bize yardım edecekdir. Eğer îmânımızı düzeltmez ve Muhammed "sallallahü aleyhi ve sellem"in dînine uymaz ve hayrlı iş görmez, sapık, bozuk inanışlar uğruna döğüşür veyâ kendi şahsî menfe'atlerimiz için gayr-ı meşrû' yollara saparsak ve kadınlarımızın ve kızlarımızın avret mahallini örtmezsek, Allahü teâlâ bizi AŞAĞILARIN AŞAĞISI yapacakdır. O zemân, vay hâlimize!

HAKÎKÎ MÜSLİMÂN NASIL OLUR?

İslâm dîninin temeli üçdür: İlm, amel ve ihlâs. İlm, îmân, fıkh ve ahlâk bilgileridir. Bunlar, Ehl-i sünnet âlimlerinin kitâblarından öğrenilir. Amel, bu bilgilere uygun işlerdir. İhlâs, ilmin ve amelin, Allah rızâsı için, ya'nî Allahü teâlânın sevgisini kazanmak için elde edilmesidir. Bu üç temel şeye mâlik olan müslimâna **(İslâm âlimi)** ve **(Hakîkî müslimân)** denir. Bu üç temel şeyden biri noksan olup da, Ehl-i sünnet âlimlerinin kitâblarına uymıyan yazılar ve konuşmalar yayınlıyarak, kendisini islâm âlimi tanıtan kimse **(kötü din adamı)** ve **(Zındık)**dır. Meselâ, din bilgisi çokdur ve her ibâdeti yapar, fekat ihlâsı yok ise, ya'nî bunları mal, mevkı' ve şöhret kazanmak gibi, dünyâlık elde etmek için yapan kimse, hakîkî müslimân değildir.

Nasîhatlerin birincisi, Ehl-i sünnet âlimlerinin, kitâblarında bildirdiklerine göre, i'tikâdı düzeltmekdir. Çünki, Cehennemden kurtulan yalnız bu fırkadır. Allahü teâlâ, o büyük insanların çalışmalarına, bol bol mükâfât versin! Dört mezhebin ictihâd derecesine yükselmiş âlimlerine ve bunların yetişdirdikleri büyük âlimlere **(Ehl-i sünnet)** âlimi denir. İ'tikâdı (Îmânı) düzeltdikden sonra, fıkh ilminin bildirdiği ibâdetleri yapmak, ya'nî dînin emrlerini yapmak, yasak etdiklerinden kaçınmak lâzımdır. Ahlâkı düzeltmek ve birbirimizi sevmek için, beş vakt nemâzı, üşenmeden, gevşeklik yapmadan, şartlarına ve ta'dîl-i erkâna dikkat ederek kılmalıdır. Nisâb mikdârı malı ve parası olan, zekât vermelidir. İmâm-ı a'zam buyuruyor ki, (Kadınların süs olarak kullandıkları altın ve gümüşün de zekâtını vermek lâzımdır).

Kendine ve milletine fâideli olmak için, hakîkî müslimân olmak lâzımdır. Hakîkî müslimânlık laf ile olmaz. Hakîkî müslimân olmak için, kıymetli ömrü, lüzûmsuz mubâhlara bile harcamamalıdır. Harâm ile geçirmemek, elbette lâzımdır. Tegannî ve şarkı ve çalgı âletleri ile meşgûl olmamalı, bunların nefse verecekleri lezzete aldanmamalıdır. Bunlar bal karışdırılmış, şekerle kaplanmış zehr gibidir.

(Gîbet) etmemelidir. Gîbet harâmdır. [Gîbet, bir müslimânın veyâ zimmînin gizli bir kusûrunu, arkasından söylemekdir. Harbîlerin ve bid'at sâhiblerinin, mezhebsizlerin ve açıkca günâh işliyenlerin bu günâhlarını ve zulm edenlerin ve alış verişde aldatanların bu fenâlıklarını duyurarak, bunların şerrinden sakınmalarına sebeb olmak ve müslimânlığı yanlış söyliyenlerin ve yazanların bu iftirâlarını herkese söylemek lâzımdır. Bunları söylemek, gîbet ol-

maz **(Redd-ül muhtâr: 5-263)**.]

(Nemîme) yapmamalı, ya'nî müslimânlar arasında söz taşımamalıdır. Bu iki günâhı işliyenlere çeşidli azâblar yapılacağı bildirilmişdir. Yalan söylemek ve iftirâ etmek de harâmdır, sakınmak lâzımdır. Bu iki fenâlık her dinde de harâm idi. Cezâları çok ağırdır. Müslimânların ayblarını örtmek, gizli günâhlarını yaymamak ve kusûrlarını afv etmek çok sevâbdır. Küçüklere, emr altında bulunanlara [zevceye, çocuklara, talebeye, askere, işçiye] fakîrlere merhamet etmelidir. Kusûrlarını yüzlerine vurmamalıdır. Olur olmaz sebeblerle o zevallıları incitmemeli, dövmemeli ve sövmemelidir. Hiç kimsenin dînine, malına, canına, şerefine, nâmûsuna saldırmamalı, herkese ve hükûmete olan borcları ödemelidir. Rüşvet almak, vermek harâmdır. Yalnız, zâlimin zulmünden kurtulmak için ve ikrâh, tehdîd edilince vermek, rüşvet olmaz. Fekat bunu da almak harâm olur. Herkes, kendi kusûrlarını görmeli, Allahü teâlâya karşı yapdığı kabâhatleri düşünmelidir. Allahü teâlânın, kendisine cezâ vermekde acele etmediğini, rızkını kesmediğini bilmelidir. Ananın, babanın, hükûmetin, dîne uygun emrlerine itâ'at etmeli, dîne uygun olmayanlara isyân etmemeli, karşı gelmemeli, fitneye sebeb olmamalıdır. Hakîkî müslimân böyle olur. [**(Mektûbât-ı Ma'sûmiyye)** ikinci cild, 123. mektûba bakınız!]

İ'tikâdı düzeltdikden ve fıkhın emrlerini yapdıkdan sonra, bütün zemânları, Allahü teâlânın zikri ile geçirmelidir. Kalbi temizlemek için, zikre büyüklerin bildirdiği gibi, devâm etmelidir. Zikre, ya'nî kalbin, Allahü teâlâyı hâtırlamasına, anmasına mâni' olan herşeyi, kendine düşmân bilmelidir. İslâmiyyete ne kadar çok yapışılırsa, Onu anmanın lezzeti artar. İslâmiyyete uymakda, gevşeklik, tenbellik artdıkca, o lezzet de azalır ve kalmaz olur ve kalb kararıp, temizliği azalır. Zikrin çeşidleri çokdur. En fâidelisi, **(Allahü ekber, Allahü ekber. Lâ ilâhe illallahü Vallahü ekber. Allahü ekber ve lillahil hamd)**dır. Buna **(Tekbîr-i teşrîk)** de denir. Kalbi temizlemek için, bunu çok okumalıdır.

Müslimân kadınların ve erkeklerin, avret mahalli açık olarak sokağa çıkmaları, top oynamaları, denizde yüzmeleri harâmdır. Başkalarının, avret mahallerine bakmak da harâmdır. Avret mahalli açık olanların bulunduğu yere, fısk meclisi denir. Oğlanların ve kızların bir arada bulundukları yerler fısk meclisidir. Böyle yerlere gitmek de harâmdır. [İslâm ahlâkı S.311 ve 330] Harâm işlerken, nemâz vaktleri de geçerse, ayrıca günâh ve küfr olur. Her nevi' çalgıyı çalmak ve Kur'ân-ı kerîmi ve mevlidi ve ezânı tegannî ile okumak harâmdır. Bunları, çalgı âletleri ile, meselâ kaval ile, ho-parlör ile okumak da harâmdır. Tegannî, harekeleri uzatmak,

kelimeleri bozmakdır. Vehhâbîler, Peygamber ölmüşdür, işitmez. Hem de Allahdan başkasını medh etmek şirkdir diyerek, mevlid okumağı yasak ediyorlar. Böyle inanmaları küfrdür. Ho-parlör kullanmak, telefon kullanmak gibidir. Söylemesi harâm olan şeyleri ho-parlörden dinlemek câiz değildir. Fen, san'at, ticâret, din, güzel ahlâk ve harb bilgilerinde ho-parlör kullanmak câizdir. Dîni ve ahlâkı bozan, uydurma, bozuk yayınları ve ezânı, nemâzı ho-parlörle neşr etmek ve bunları ho-parlörden dinlemek câiz değildir. Minâredeki ho-parlörden işitilen ses, müezzinin sesi değildir. İnsan sesine benziyen çalgı sesidir. Bu sesi işitince, (Ezân okunuyor) dememeli, (Nemâz vakti gelmiş) demelidir. Çünki, ho-parlörden çıkan ses, hakîkî ezân değildir. Ezânın benzeridir.

Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki, **(Kıyâmet yaklaşınca, Kur'ân-ı kerîm mizmârdan okunur)** ve **(Bir zemân gelir ki, Kur'ân-ı kerîm mizmârlardan okunur. Allah için değil, keyf için okunur)** ve **(Kur'ân-ı kerîm okuyan çok kimseler vardır ki, Kur'ân-ı kerîm onlara la'net eder)** ve **(Bir zemân gelecekdir ki, müslimânların en sefîlleri, müezzinlerdir)** ve **(Bir zemân gelir ki, Kur'ân-ı kerîm mizmârlardan okunur. Allahü teâlâ bunlara la'net eder).** Mizmâr, her nev'i çalgı, düdük demekdir. Ho-parlör de, mizmârdır. Müezzinlerin, bu hadîs-i şerîflerden korkmaları, ezânı, ho-parlör ile okumamaları lâzımdır. Ba'zı din câhilleri ho-parlörün fâideli olduğunu, sesi uzaklara götürdüğünü söyliyorlar. Peygamberimiz, **(İbâdetleri benden ve eshâbımdan gördüğünüz gibi yapınız! İbâdetlerde değişiklik yapanlara (bid'at ehli) denir. Bid'at sâhibleri, muhakkak Cehenneme gidecekdir. Bunların hiçbir ibâdetleri kabûl olmaz)** buyurdu. İbâdetlere fâideli şeyler ilâve ediyoruz demek doğru değildir. Böyle sözler, din düşmanlarının yalanlarıdır. İbâdet yaparken bir değişikliğin fâideli olup olmıyacağını yalnız İslâm âlimleri anlar. Bu derin âlimlere **(Müctehîd)** denir. Müctehîdler kendiliklerinden bir değişiklik yapmazlar. Bir ilâvenin, değişikliğin bid'at olup olmıyacağını anlarlar. Ezânı (Mizmâr) ile okumağa söz birliği ile bid'at denildi. İnsanları Allahü teâlânın rızâsına, sevgisine kavuşduran yol insanın kalbidir. Kalb, yaratılışında temiz bir ayna gibidir. İbâdetler, kalbin temizliğini, cilâsını artdırır. Günâhlar kalbi karartır. Muhabbet yolu ile gelen feyzleri, nûrları alamaz olur. Sâlihler bu hâli anlar, üzülür. İbâdetlerin çok olmasını isterler. Her gün beş kerre nemâz kılınması yerine, dahâ çok kılmak isterler. Günâh işlemek nefse tatlı, fâideli gelir. Bütün bid'atler, günâhlar, Allahü teâlânın düşmanı olan nefsi besler, kuvvetlendirir. Ho-parlör ile ezân okumak böyledir.

Çocukların ilm öğrenecek kıymetli zemânları ziyân edilirse, müslimân evlâdları câhil kalır, dinsiz bir gençlik yetişir. Din adam-

ları, bu felâkete seyirci kalıp, susarlarsa, bunların günâhları kat kat ziyâde olur. Halâli, harâmı öğrenmiyen, öğrendikden sonra da ehemmiyyet vermiyen kâfir olur. Bunun kiliseye giden, puta, heykellere tapınan kâfirlerden farkı yokdur. İnsanın en büyük düşmanı kendi nefsidir. Hep insana zararlı şeyleri yapmak ister. Nefsin arzûlarına şehvet denir. Nefsin şehvetlerini yapmak, ona çok tatlı gelir. Bunları lüzûmu kadar yapmak, günâh değildir. Fazlasını yapmak, zararlı olur ve günâh olur. İslâm düşmanları, müslimân çocuklarının din bilgisi öğrenmelerine mâni' olmak için, çocukların top oynamalarına spor, beden terbiyesi gibi ismler takdılar. Avret mahallerini göstermek ve seyr etmek nefse tatlı geldiği için, top oyunu çocuklar arasında çabuk yayılıyor. Müslimân ana baba, evlâdlarını genç iken hemen evlendirmeli, kız ve oğlan karışık olan gezintilere ve avret mahalli açık olarak top oynamağa ve bunları seyr etmeğe göndermemeli, dînini, îmânını öğrenmesi için, sâlih bir hoca efendiye göndermelidir. [Hıristiyanların birbirlerine ve yehûdîlere ve müslimânlara yapdıkları zulmleri ve tüyler ürpertici işkenceleri ve Kur'ân-ı kerîme karşı alçakca yapdıkları yalan ve iftirâları öğrenmek için, **(Cevâb Veremedi)** kitâbımızı, bilhâssa 94.cü ve sonraki sahîfelerini okuyunuz!]

Hak teâlâ, ilmi çok yerde övdü, Kur'ânda,
Resûlün, ilmi emr eden sözleri, meydânda.

İslâmın en büyük düşmanıdır, bil, cehâlet,
çünki, cehl mikrobunun hastalığı: Felâket!

Cehâlet olan yerden, din gider dedi, Nebî.
Dîni seven, o hâlde ilmi, fenni sevmeli!

Cennet, kılınc gölgesinde, demedi mi hadîs,
atom gücü, jet uçuşuna bu emr, pek vecîz!

İslâmın zilletine cehldir, bütün illet!
ey derd-i cehâlet, sana düşmekle, bu millet!

Bir hâle getirdin ki, ne din kaldı, ne nâmûs,
ey sîne-i islâma çöken, kapkara kâbus.

Ey biricik düşman, seni öldürmeli evvel,
sensin, bize kâfirleri, üstün çıkaran el!

Ey millet, uyan, cehline kurban gidiyorsun!
İslâm gerilikdir, diye bir damga yiyorsun!

Allahdan utan, bâri bırak, dîni elinden,
gir, leş gibi, topraklara kendin, gireceksen!

Lâkin bu sözüm de, te'sîr etmez ki câhile,
Allahdan utanmak da, olur elbet, ilm ile.

Bismillâhirrahmânirrahîm.

İslâmiyyeti bildiren kitâblar pek çokdur. Bunların içinde en kıymetlisi, imâm-ı Rabbânînin üç cild **(Mektûbât)** kitâbıdır. Bundan sonra, Muhammed Ma'sûmun üç cild **(Mektûbât)** kitâbıdır. Muhammed Ma'sûm hazretleri, Mektûbâtın üçüncü cildinin onaltıncı mektûbunda buyuruyor ki, (Îmân, kelime-i tevhîde, ya'nî Lâ ilâhe illallah ve Muhammedün Resûlullah iki kısmına birlikde inanmakdır). Muhammed Ma'sûm hazretlerinin otuzüç mektûbu, **(Hak Sözün Vesîkaları)** kitâbının 322.ci sahîfesinden başlıyarak basılmışdır. Ya'nî, müslimân olmak için, Muhammed aleyhisselâmın Peygamber olduğuna da inanmak lâzımdır. Ya'nî Muhammed aleyhisselâm, Allahın Peygamberidir. Allahü teâlâ, Cebrâîl ismindeki melek ile, kendisine **(Kur'ân-ı kerîm)**i göndermişdir. Bu Kur'ân-ı kerîm, Allah kelâmıdır. Muhammed aleyhisselâmın kendi düşünceleri ve felsefecilerin, târîhcilerin sözleri değildir. Muhammed aleyhisselâm, Kur'ân-ı kerîmi tefsîr etmişdir. Ya'nî açıklamışdır. Bu açıklamalara, **(Hadîs-i şerîf)** denir. İslâmiyyet, **(Kur'ân-ı kerîm)** ile **(Hadîs-i şerîf)**lerdir. Dünyânın her yerindeki, milyonlarca islâm kitâbı, **(Kur'ân-ı kerîm)** ile **(Hadîs-i şerîf)**lerin açıklamalarıdır. Muhammed aleyhisselâmdan gelmiyen bir söz, islâm kitâbı olamaz. Îmân ve islâm demek, **(Kur'ân-ı kerîm)** ve **(Hadîs-i şerîf)**lere inanmak demekdir. Onun bildirdiklerine inanmıyan, Allah kelâmına inanmamış olur. Muhammed aleyhisselâm Allahü teâlânın bildirdiklerini Eshâbına bildirdi. Onlar da, talebelerine bildirdi. Bunlar da, kitâblarına yazdılar. Bu kitâbları yazan âlimlere **(Ehl-i sünnet âlimi)** denir. Ehl-i sünnet kitâblarına inanan, Allah kelâmına inanmış olur. Müslimân olur. Elhamdülillah, biz dînimizi Ehl-i sünnet âlimlerinin kitâblarından öğreniyoruz. Dinde reformcuların, masonların uydurma kitâblarından öğrenmiyoruz.

Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" buyurdu ki, **(Ümmetim arasında fitne, fesâd yayıldığı zemân, sünnetime yapışana, yüz şehîd sevâbı vardır.)** Sünnete yapışmak, Ehl-i sünnet âlimlerinin kitâblarını öğrenmekle ve bunları yapmakla olur. Müslimânların dört mezhebinden herhangi birisinin âlimleri **(Ehl-i sünnet âlimleri)**dir. Ehl-i sünnet âlimlerinin reîsi, İmâm-ı a'zam Ebû Hanîfe Nu'mân bin Sâbitdir. İngilizler, asrlar boyunca uğraşarak, bir müslimânı hıristiyan yapamadılar. Bunu başarabilmek için, yeni bir yol aradılar. Masonluğu kurdular. Masonlar, Muhammed aleyhisselâmın sözlerine ve bütün dinlere, öldükden sonra tekrâr dirilmek olduğuna, Cennetin, Cehennemin var olduğuna inanmıyorlar.

Peygamberimiz “sallallahü aleyhi ve sellem” buyurdu ki, **(Allahü teâlânın çok sevdiği kimse, dînini öğrenen ve başkalarına öğretendir. Dîninizi islâm âlimlerinin ağızlarından öğreniniz!)**

Hakîkî âlim bulamıyan, Ehl-i sünnet âlimlerinin kitâblarından öğrenmeli ve bu kitâbların yayılmasına çalışmalıdır. İlm, amel ve ihlâs sâhibi olan müslimâna **(İslâm âlimi)** denir. Bu üçünden biri noksan olup da, kendini âlim tanıtana (kötü din adamı, yobaz) denir. İslâm âlimi, insanı, se’âdet kapılarını açan sebeblere kavuşdurur, dînin bekçisidir. Yobaz, insanı, felâkete sürükleyen sebeblerin içine düşürür, şeytânın yardımcısıdır.[1] İstigfâr okumak, derdlere, sıkıntılara mâni’ olan sebeblere kavuşdurur. İstigfâr okumak, **(Estagfirullah min külli mâ kerihallah)** veyâ kısaca, **(Estagfirullah)** okumakdır.

Gel ey gurbet diyârında, esîr olup kalan insan,
gel ey dünyâ harâbında, yatıp gâfil olan insan!

Gözün aç, etrâfa bir bak, nice beğler gelip geçdi,
ne mecnûndur bu fânîye, gönül verip duran insan!

Kafesde bülbüle şeker verirler, fekat hiç durmaz,
aceb niçin karâr eder, bu zındâna giren insan!

Ne müşkil olur gafletde, kalıp hiç inanmayıp,
ölüm vaktinde Azrâîl, gelince uyanan insan.

Kararmış gönlün ey gâfil, nasîhat neylesin sana!
taşdan katı olmuş kalbi, öğüt kâr etmiyen insan!

Aklını başına topla, elinde var iken fırsat,
sonsuz azâb çekecekdir (adam sen de) diyen insan!

Niyâzi bu öğütleri, ver önce kendi nefsine,
o gün kurtulacak ancak kulluğunu yapan insan.

Allaha tevekkül edenin yâveri Hakdır.
Na-şâd olan bu kalbim, birgün şâd olacakdır.

---

[1] İhlâs ile amel etmek için öğrenilmeyen ilmin fâidesi olmaz. **(Hadîka)** cild 1, sahîfe 366 ve 367 ve **(Mektûbât)** cild 1. 36, 40, 59.cu ve 157.ci mektûblarına bakınız!

Allahü teâlâ insanları yaratdı. Her insanın se'âdet içinde, mes'ûd yaşamasını istediğini bildirdi. **(Mes'ûd olmak)**, râhat, üzüntüsüz yaşamak demekdir. Her insan da mes'ûd olmağı istemekdedir. Yaratan da, yaratılan da aynı şeyi istemekde olduğu hâlde, mes'ûd olan kimse pek azdır. Çünki, Allahü teâlâ herşeyi bir sebeb ile yaratmakdadır. Allahü teâlâdan birşey istemek, yâ kavl ile, söz ile olur. Yâhud fi'l ile olur. Kavl ile istemek, düâ etmekdir. Bir şeyi fi'l ile istemek, bu şeyi meydâna getiren sebebi yapmakdır. Çalışmak, sebebe yapışmak demekdir. Çalışmıyan, tenbel oturan, sebebe yapışmamış olur. Allahü teâlâ tenbele birşey vermez. (**Ve en leyse lil insâni illâ mâ seâ:** İnsan ancak çalışdığı şeye kavuşur) âyet-i kerîmesi sözümüzün vesîkasıdır. Kâfirler, Allahü teâlâya inanmadıkları için, kavl ile istemiyorlar. Düâ etmiyorlar. Sebeblerin te'sîrini gördükleri için, yalnız fi'l ile istiyorlar. Sebeblere yapışıyorlar. Allahü teâlâ da, onların bu isteklerini kabûl ederek, istediklerini yaratıyor, veriyor.

Mes'ûd olmak için lâzım olan sebeblere **(Ni'met)** denir. Allahü teâlâ, ni'metlerini, dost, düşman, her istiyene vereceğini va'd etmekdedir. Ni'mete kavuşmak için, ni'met sâhibinin beğendiği gibi istemek lâzımdır. Bunun için, ni'meti istediğini bildirmek, düâ etmek ve muhakkak verileceğine inanmak, **(Îmân etmek)** lâzımdır. Buna inanmıyana, hele inkâr edene verilmez. İnkâr eden mahrûm kalır. Se'âdete sebeb olan ni'mete kavuşmak için yapılan düâda, bu îmân şartdır. Demek ki, ni'mete kavuşmak için, önce îmân sâhibi olmak, ya'nî müslimân olmak, sonra, ni'metin sebebine yapışmak lâzımdır. Bütün ni'metlerin sâhibi olan Allahü teâlâ, ni'metlere kavuşmak için, nasıl düâ edileceğini de, merhamet ederek, bildirmekdedir. Müslimânın düâsının kabûl olması için, îmândan sonra, her gün beş vakt nemâz kılmak, kul hakkı bulunmamak şartı da önce gelmekdedir. Şimdi, düâlarımız kabûl olmuyor diyenlerin bu şartları yapmadıkları anlaşılıyor.

Gel ey âkıl visâl iste, uyan artık hevâdan geç!
hemân rûyi cemâl iste, yeter, hubb-i sivâdan geç!

Gönül mülkün tertemiz et, gider kirleri, pasları,
hülûs ile ibâdet et, ucub ile riyâdan geç!

Bilirsin, bu fenâ mülkü, değildir kimseye bâkî,
bekâyı lâ yezâl iste, bu mülkü bî vefâdan geç!

Parâya pûla aldanma, seni avlamasın dünyâ!
süs ve ziynetine bakma, çürük olan binâdan geç!